

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 521

✦
יתרו
תשפ"ד

מזרחי

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויציאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
6:32	5:53	4:38	ירושלים
6:28	5:54	4:53	בני ברק
6:29	5:52	4:42	חיפה
6:29	5:55	4:53	אשדוד
6:31	5:54	4:37	בית שמש
6:31	5:55	4:55	קרית גת
6:29	5:51	4:45	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת יתרו תשפ"ד

"ששת החיילים המתנגדים" - סידרה מיוחדת לרגל תקופת השובבי"ם

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת בשלח,
בענין פרידה מהרגלים לא טובים:

יפה מאד הרב יחזקאל, מוגש בטוב טעם. אכן זו נקודה חשובה, שבכל פרידה, מהרגלים קודמים כמו מהדירה הישנה, חשוב להציף את הרגשות על מנת לתת מקום, ולהיפרד/להתנתק.

למרות שיתכן ואצל "אבריימי / אברום-חיים" מיודעינו, זה פשוט יצר הרע שממשיך בעבודתו יום יום. ולכן הפרידה קשה יותר.

*

יש לי חבר שעושה דיאטה מאוד יסודית ומסודרת, אבל מאוד חושש ליפול בחזרה. התווכחנו האם אכילה מתוקה מוסיפה לשמחת חיים או שזה אשליה? לפי מה שכתבת אני צריך לומר לו, "אתה צודק היא בהחלט מוסיפה לך שמחה, ובכל זאת תמצא את הסיבה להסתדר בלעדיה לטובת דברים אחרים".

*

רציתי להעיר על המשפט (המודגש במקור) "אין מוצר שכולו טוב ואין מוצר שכולו רע".

ידוע מש"כ בתחילת ספר התניא, ומובא בעוד ספרים שיש ג' קליפות הטמאות, שהם כולם "רע" והם השורש של נפשות אומות העולם ושל בהמות טמאות ושקצים וכו', ויש "קליפת נוגה" היא הדברים המותרים שבה מעורב טוב ורע.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: ההורים שלנו מתגוררים בלונדון. בכל השנים הגיעו לחגוג פסח כאן באר"י. השנה הם הזמינו את כל המשפחה שלנו להגיע אליהם. מדובר בטויל רציני של שבועיים. אנו מתלבטים האם לספר על כך לילדים עכשיו, מה שיכניס אותם להתרגשות גדולה או עדיף להשאיר את זה כהפתעה?

תשובה: אני מניח שיש בשאלה הזאת פן חינוכי, של הפרעה בתפקוד שלהם, וקשה לענות על כך באופן חד-משמעי.

כן חשוב להאיר צד מסויים, שזה יכול לעניין רבים מאיתנו. לא רק בטויל לילדים, אלא גם להורים.

חלק בלתי נפרד מהטויל, ואולי החלק הכי משמעותי, אלו ההכנות: התוכניות, תכנון הטיולים, הכרת המקומות, החלומות, הזמנת הכרטיסים, אריזת המזודות.

ככל שדוחים את הבשורה לילדים (או לעצמינו), כך מנכים להם חלק גדול מההנאה, וחבל על כך.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

השינוי לטובה מערער את היציבות

כך אט אט הוא בונה לעצמו את הזהות האישית שלו. כאשר שואלים אותו "מי אתה?", הוא פחות יזדהה כן של ר'... למשפחת... אלא הרבה יותר יזדהה בשם הפרטי שלו.

ככל שהוא הולך ומתמקם שם, וזה קורה בצעדים נוספים, הוא מתווה לעצמו את מסלול החיים האישי.

אחרי הנישואין, הוא מוצא את עצמו אדם בנוי, בעל עקרונות, מיוצב על דרך. ובעיקר, יודע מה הוא דורש מעצמו. לא צריך כל בוקר לשאול את עצמו: האם אני מקפיד על זמן מג"א או גר"א? האם אני הולך לבקר בקניונים? באיזה שפה והתבטאויות אני משתמש?

כנ"ל אין לו כל שאלה לגבי: מי הם החברים שלי? איפה אמור להיות המקום שלי בבית כנסת? לאיזה כולל אני משתייך?

ואז עוברות כמה שנים של הליכה בדרכו הסלולה, והוא מבקש לעשות שינוי. וזה מערער לו את הכול. את כל מה שידע לגבי עצמו עד היום. תסכימו, שזה צעד קשה.

לפעמים, למתבונן מהצד זה נראה כל כך פשוט. "תנהג כמוני!" - הוא יגיד לו. וזה בערך כמו שאתה אומר את זה למישהו בבלבול חושים. זה לא עוזר לו לחקות אנשים, כי זה פוגע בביטחון העצמי שלו. במה שהיה רגיל עד היום לעשות.

ועדיין לא דיברנו כיצד זה משפיע עליו בנושא החברתי, בכך נעסוק בעז"ה בשבוע הקרוב.

*

בפרשת השבוע מתרחשת החלפת זהות של העם היהודי. "ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים וגוי קדוש". עם ישראל אומר "נעשה ונשמע", וחז"ל מדברים על ה"עמא פזיזא", שקיבלת את התורה בלי להבין את המשמעויות.

תחשבו על שינוי פעוט בחיי דור המדבר שהמפרשים מזכירים בקשר לחג השבועות. פתאום כל הסירים והכלים הפכו לטרפיה, והם נאלצו לאכול חלבי בלבד. לא כמונו, שאוכלים סעודה חלבית ולאחר מכן בשרית. ואולי הסיבה שאנו עושים לכך זכר, כדי להבין עד כמה כל שינוי פעוט בחיים מערער את היציבות. ולמרות הכול, עם ישראל קיבל את התורה בשמחה.

*

למעיישה:

כפי שכבר כתבנו כמה פעמים, המודעות במקרים כאלו מסייעת רבות. כשאדם יודע להצביע ממה הפחד שלו, זה כבר עוזר לו להתמודד.

מעבר לכך, כשאדם מחליף את הזהות הוא אכן זקוק הרבה יותר לעידוד. לעשות את הדרך לבד, לפעמים עלול לשבור. יש אכן צורך במישהו שכל הזמן יאמר לו: "אתה בסדר גמור. אתה נראה טוב. השינוי שלך מוצא חן בעיני הסביבה".

שיהיה בהצלחה מרובה.

מכירים את התחושה המוזרה?

שיתם יין בסעודת פורים. קצת יותר מהרגיל. התחלתם להרגיש סחרחורת, ובעיקר בלבול חושים.

ואז אתם תופסים מישהו שיישב צמוד אליכם, וכל הזמן מתלחשים איתו: "תגיד, אני נורמלי?" / "אני מדבר לענין?" / "אי, אני לא מדבר שטויות?"

גם לאלו מכם שלא שמו אף פעם, יכולים להכיר את התופעה במצבים של חוס גבוה וסחרחורת. עולה אצלכם תחושה הפנימית של שקיעה בהזיות. ואתם כבר לא יודעים מה זיכרון אמיתי? מה הזייה?

יש כאלו שידווחו באופן דמה, כשמתחילים לקחת תרופה להגברת קשב וריכוז. פתאום קופצת לה הססנות פנימית. האם אני מתנהג נורמלי? והחיוך שלי במקום? ולמה אני בוהה פתאום באנשים? ומה זה המשפט המצחיק הזה שלי?

זה מצב מערער.

זה מתאר במקצת את מה שעובר על אנשים שהחליטו לשנות מיקום בחיים. אנשים שהיו רגילים לקבוצת חברים מסוימת, להתנהגות מסוימת, לסל ערכים מסויים, ופתאום מחליטים לשנות. מחליפים חברה, מחליפים מקום בבית כנסת, עוזבים מקום עבודה, וכו'. ואז צץ לו הפחד הטבעי. אני לא מרגיש במקום. לא מרגיש טבעי.

המערער הפנימי הזה מזוהה עם החייל השלישי מ"ששת החיילים המתנגדים". נקרא לו: שינוי הזהות האישית.

*

כדי להבין טוב יותר את התמונה, אנו צריכים לחזור אחורה לגיל ההתבגרות.

גיל שש עשרה - שמונה עשרה, זה גיל שבו האדם בונה את הזהות האישית שלו.

מה הכוונה?

בדרך כלל, ילד שנולד למשפחה תקינה, מאמץ לעצמו את זהות ההורים. אם זה יהיה בן - בעיקר יחקה את אבא. מרגיש חלק מתוך אבא, וכל מה שאבא עושה, הוא גם עושה. מחקה את הדיבור של אבא, מאמץ הנהגות והקפדות של אבא, לפעמים אפילו הולך או עושה תנועות כמוהו.

גיל שש-עשרה זה גיל המרדנות (ויש אומרים, שכיום הגיל

הולך ומקדים). זה תהליך טבעי ובריא שמתרחש אצל כל מתבגר כחלק מתוכנית הבריאה "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו..."

אצל הבחור מתחילים לצוץ סימני מרידה. פתאום כבר לא רואה באבא שלו את שיא השלימות העולמית, ומבקש לשנות אי אלו הנהגות. לפעמים יחליט להיות אפילו טוב יותר ממנו. מתחשק לו להחמיר יותר בהלכות שונות. בוחר לו התנהלות כלכלית שונה. ובאופן כללי, מאמץ לעצמו משנת חיים אחרת.

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת יתרו

"וישמע יתרו" (יח, א)

מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י)
בכך שהגיע, נבדל מהשאר ששמעו ולא באו.
מעשה בכפרי ששקוע היה בעבודת האדמה ובטיפול
בבעלי החיים, שנסע לעיר.

בהגיעו לעיר הגדולה עמד נפעם מול הבניינים הגדולים
והמכוניות המפוארות.
בהגיעו לקצה העיר הבחין בברזלים ארוכים על הכביש,
וקווים ביניהם.

מעולם לא ראה מסילת
רכבת, והוא שש למראה
הברזלים, הרי ברזלים
כאלה בדיוק יועילו לו
כשהוא זקוק לרסן את
הסוס!
הוא החל לפרק את
המסילה, ועבד במשך
כשעה וחצי.
לפתע שמע צפירה,
ובדעתו עלתה המחשבה
שאולי מתקיימת באזור
שמחה, שהרי בחתונה
צופרים.

הוא ממשיך לעבוד,
והצפירה מתחזקת.
כעת הוא הגיע למסקנה, שזו בוודאי חתונה ויצא בריקוד
תוך כדי עבודתו.
אדם העומד מן הצד יכול היה לחשוב שהכפרי ודאי
חירש.
אך לא, הוא שומע היטב! אבל, אוי לה לאותה שמיעה
שתביא אותו לריסוק איברים.
כשקטר צופר - יש לזוז מהפסים!
יתרו שמע את הקול... והבין!

"ושם האחד אליעזר" (יח, ד)

יש להביא יסוד גדול בדרכי החינוך הנלמד מפרשתנו,
שהנה נאמר 'שם האחד גרשם וגו' ושם האחד אליעזר'.
ולכאורה היה צריך לומר 'ושם השני אליעזר', וכמו
שאמרה תורה 'את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש
השני תעשה בין הערביים'.

אלא, ש'כבש' אכן יש אחד ושני, אבל ה'בנים' צריכים
להיות בעיני האב כל אחד ואחד כבן יחיד ומיוחד, דלכל
אחד יש שליחות וערך בפני עצמו.

(באר הפרשה)

"עתה ידעתי" (יח, יא)

מכירו הייתי לשעבר ועכשיו ביותר. רש"י.
ישנם אנשים אשר שונאים את הצדיק כשחי ומוכיח אתם
במעשיהם הרעים, ורק לאחר שמת לובשים אדרת שער
ובוכים עליו באהבה ובכיה לומר כמה צדיק היה זה...

וז"ש יתרו - מכירו הייתי
לשעבר - שעד עכשיו לא
הייתי מכיר בצדיקים
חיים, רק הייתי אוהבם
כשהמה היו בבחינת
"לשעבר", שמתו כבר,
ועכשיו ביותר - עכשיו
כבר יהי' מבין עליהם
לשמוע מהם גם כשהם
עדיין בחיים.

(נחלי דבש דף יט)

אָבָא תוֹדָה...

סֵפֶר אֶחָד הַחֲבָרִים: לְאַחֲרוֹנָה יֵצֵא לִי לְדַבֵּר עִם כ"ק
הָאֲדָמוֹר שְׁלִיט"א עַל הַנוֹשֵׂא שֶׁל 'לְהַגִּיד תוֹדָה לְשֵׁם'.
אָמַר לִי הַרְבֵּי: מָה זֹאת אוֹמְרֶת לְהַגִּיד תוֹדָה לְשֵׁם?
לְמַלְמֵל 'אָבָא תוֹדָה'? זֶה מִס שְׁפָתַיִם...
'תוֹדָה לְשֵׁם' זֶה כְּשֶׁאֲתָה שׁוֹתֵק לְחֶבֶר שְׁמַעְצֵבֵן אוֹתָךְ!
אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד תוֹדָה לְשֵׁם - וְאִזּוֹ לְהַתְעַצֵּבֵן עַל
אֲנָשִׁים...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

"כי בדבר אשר זדו עליהם" (יח, יא)

הבעל שם טוב הקדוש אמר כי כל אדם נידון בשמים לפי
פסק דינו שלו!
שבשעה שהוא רואה לפעמים את חברו עושה מעשה רע,
הריהו חורץ את משפטו, וחושב שראוי חברו לעונש זה
וזה, בעוד הוא שוכח כי הוא עצמו הרי עשה פעם
כמעשה זה ובדבריו חרץ את משפטו גם הוא.
זהו שאמר הכתוב "כי בדבר אשר זדו עליהם" העונש ניתן
תמיד כפי שחרץ אדם על - עצמו.

(פרדס יוסף)

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

"אנשי חיל" (יח, כא)

סיפר הגאון רבי שלמה בן שמעון, פעם היה עם הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל בחתונה של רמי מעלה, בנו של אחד האנשים הידועים במדינה. הגאון רבי עובדיה יוסף הוזמן לערוך את סידור החופה והקידושין. הרב הכין עדים כשרים, ויראי שמים. המנחה הזמינו לסדר קידושין, ומיד אמר 'ואני מזמין

בשם המשפחה את השר הנכבד מר פלוני להיות עד'...

מיד הגיע אותו שר מפורסם, שלפי ההלכה אינו יכול לשמש עד בקידושין...

מה עושים? הכל בפומבי, לעיני כל צמרת המדינה? הרב עובדיה קיבלו בחמימות, ותיכף לקח את הרמקול ואמר שכבוד השר לא ישמש עד סתם, אלא יהיה עד של כבוד, כראוי למעלתו, וכתב מתחת למקום חתימת העדים בכתיבה, כותרת 'עד של כבוד', והחתים את השר, ויצא הדבר בכבוד ובהיתר.

"לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדותה בנו לאמר הגבל את אתה וקדשתו ויאמר אליו ה' לך רד" (יט, כג - כד)

לפי רום מדרגתו היה משה רבינו סבור, כי מצוות השם יתברך - שלא לגשת אל ההר כבר עשתה את הגישה הזאת לבלתי אפשרית מן הטבע, ש"לא יוכל העם לעלות", לפי שציווי ה' מהווה כעין מחיצת ברזל למנוע כל גישה אל ההר.

לפיכך אמר לו "לך רד", רד קימעה ממדרגתך הרמה אל מצבו - של העם, או אז תווכח להבין שעדיין אין זה בבחינת "לא יוכל" ויש להזהירם שוב על כך.

(קדושת לוי)

"וידבר אלוקים את כל הדברים האלה" (כ, א)

מלמד שהיו עונין על הן הן ועל לאו לאו (רש"י) ידוע כי שתי דברות הראשונות "אנכי" ו"לא יהיה לך" נאמרו בדיבור אחד, כמו שנאמר "אחת דיבר אלוקים שתיים זו שמעתי" (תהילים ס"ב), דהיינו שדיבור אחד אמר ה' ובני ישראל שמעו שתיים: אנכי ולא יהיה לך.

והנה מצות "אנכי" היא מצות עשה של קבלת עול מלכות שמים ואמונת ה', ועליה היו בני ישראל צריכים להשיב

הן, ואילו "לא יהיה לך" היא לא תעשה, שלא לעבוד ע"ו ועליה צריכים לענות לאו, ומכיון שנאמרו בדיבור אחד מה ענו בני ישראל?

מבאר כ"ק מרן ה'שר שלום' זי"ע מבעלזא שענו: "ה' אחד" שזוהי הסכמה על קבלת מלכותו ואמונתו וגם הצהרה שלא לעבוד ע"ו, וזו הייתה ענייתם על שתי דברות אלו.

לפי"ז הוא מפרש את מה שאומרים בזמירות ליום שב"ק (יונה מצאה בו מנוח): "ובאו כולם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד, ופתחו וענו ה' אחד", כי כשאמר ה' בדיבור אחד אנכי ולא יהיה לך פתחו כולם ואמרו ה' אחד.

"לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא" (כ, ז)

אל תשא את שם ה' על דברים שהם שוא ושקר. אל תשים את תו הקודש על דברים שהם פסולים בהחלט, נראים כמצוות ואינם אלא עבירות חמורות.

כי מעשה היצר להטעות את הבריות, לצייר לפניהם עבירות קשות כאילו הן מצוות נעלות.

ולכן אמרו חז"ל (שבועות לט), שכל העולם נודעזע בשעה שאמר הקב"ה בסיני לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא, שכן כל הפשעים החמורים וכל הרציחות והאכזריות הנוראות נעשו במסווה של אמת, צדק ויושר.

(דודאי ראובן)

"מי לה' אֵלֵי...?"

מורי ורבי האדמו"ר מספינקא שִׁמְרָה לְדַבֵּר עַל אֲמוּנָה כְּדֶרֶךְ מַעֲשִׂית יוֹמִיּוּמִית לְחַיִּינוּ, הֵבִיא סְפּוּר מִדְּהִים וּמִרְטִיט מִלְפִיד הָאֲמוּנָה הַרֵב ר' אֶשֶׁר פְּרִינָד זְצוּק"ל.

אֶבְקֵשׁ לְצִטָּט מְלָה בְּמִלָּה, לְמַעַן יִחַדַּד הַמְסַר הָאֲמוּנִי הַחֲשׂוֹב הַזֶּה.

אֲשֶׁה לְמוֹדֵת סֶבֶל וְצָרוֹת הַגִּיעָה אֶל מו"ר ר' אֶשֶׁר זִיע"א וּבִבְתָּה אֶת מֵר גּוֹרְלָה עַל הַצָּרוֹת וְהַסֶּבֶל שֶׁהִיא סוֹבְלַת בְּחַיָּיהָ.

אָמַר לָהּ רַבִּי אֶשֶׁר: הֲרִי אֶת הַסִּבְמַת לְחַיִּים הָאֵלוּ לְפָנַי שִׁירְדָּת לְעוֹלָם הַזֶּה.

אָמְרָה הָאִשָּׁה: גַּם אִם הַסִּבְמַתִּי, עֲכָשׁוּ אֲנִי מִתְחַרְטָת, וְאֲנִי לֹא רוֹצֶה כְּאֵלֶּה חַיִּים.

נִעְנָה רַבִּי אֶשֶׁר וְאָמַר: כְּשֶׁבָרָא הַקַּב"ה אֶת הָעוֹלָם שָׁאַל הַלּוֹךְ וְחֹזֵר מִי מוֹכֵן לְפָרְסָם אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל בְּעוֹלָם, קָם אֲבָרְהָם אָבִינוּ ע"ה וְאָמַר "אֲנִי אֶפְרַסֵּם אֶת שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל בְּעוֹלָם", אָמַר לוֹ הַקַּב"ה: אֲנִי אֲנַסֶּה אוֹתְךָ בְּנִסְיוֹנוֹת מְרִים וְקָשִׁים שְׁעַל יָדָם תּוֹכַל לְפָרְסָם אֶת שְׁמִי בְּעוֹלָם.

הַסִּפִּים אֲבָרְהָם אָבִינוּ וְכִמוֹ שְׁאָנוּ יוֹדְעִים אֲכֵן הוּא עֶמֶד בָּהֶם בְּעֶשְׂרֵה נְסִיווֹנוֹת וְהוּא פָּרַסֵם אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה בְּעוֹלָם.

לְאַחַר עֶשְׂרֵה נְסִיווֹנוֹת הַשְּׁבִיעַ אֲבָרְהָם אָבִינוּ אֶת הַקַּב"ה שֶׁלֹּא יִנְסֶה אוֹתוֹ יוֹתֵר (ב"ר וַיֵּרָא, פ'ר' נו, ס'י יא), אֶךְ אֵינָנוּ יוֹדְעִים מִדּוּעַ.

לְאַחֲרָיו שׁוֹב הַכְרִיז הַקַּב"ה בְּרִקְיעַ וְשָׁאֵל, "מִי מוֹכֵן לְפָרְסָם אֶת שְׁמִי בְּעוֹלָם". קָם דּוֹד הַמְּלֶכֶךְ ע"ה וְאָמַר: אֲנִי אֶפְרַסֵם אֶת שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל בְּעוֹלָם.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

ובזה מתבארים דברי הגמרא, כל האומר ויכולו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית (שבת קיט ב).

ולכאורה קשה האיך שייך לעשות שותפות אחרי שכבר נגמרה המלאכה בששת ימי הבריאה?

אלא, שהבריאה מתחדשת בכל שבת על ידי שישראל

שומרים את השבת, ועל

ידי כך הם שותפים

במעשה בראשית

המתחדשת בכל שבת.

בוה מתפרש לשון הפסוק

'כי ששת ימים עשה',

שלכאורה היה לו לומר

'בששת ימים עשה', אלא

שהקב"ה עשה רק 'ששה

ימים', ובאמצעות שומרי

יום השבת וקדושת היום

נבראים מחדש עוד ששת

ימים.

"כבד את אביך ואת

אמך" (כ, יב)

פעם אחת באמצע

הלימוד שלמד 'היהודי

הקדוש' עם תלמידיו

שיעור בגפ"ת, העמיק

בענין אחד שהוקשה לו,

ובין הלומדים היה בחור

מופלג שהיה יתום מאביו

ר"ל, ומחמת שהכיר דרך

'היהודי הקדוש' ששוהה

בעיונו איזה שעה

בדביקות עצומה, הרהיב

לילך לבית אמו לאכול, כי

היתה לו חלישות הלב,

ואחר אכלו בחיפזון, קם

במהירות לרוץ לבית

מדרש.

כאשר היה בדרך, קראה

לו אמו שיוריד עבורה

מעליית הגג, חבילת

שחת שהיתה צריכה.

נתיישב בדעתו, אף כי

אמנם אולי חזר 'היהודי

הקדוש' ללמוד עם

התלמידים, אבל הלא עיקר הלימוד הוא על מנת לשמור

ולעשות (קידושין מ, ע"ב) וכעת כאשר באה לידו מצוות

כיבוד אם האם לא יקיימנה.

שש לעשות רצון אמו, ומיד חזר ובא אל בית מדרש רבינו

הק'.

"זכור את יום השבת לקדשו" (כ, ח)

זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו (רש"י)

במצות זכור נכלל גם כן לכבד את השבת ביין ובמטעמים,

ומצות שמור הרי הוא כפשוטו, שלא לעשות בו מלאכה.

הנה מצויים אנשים הרוצים להבדיל את זכור משמור,

העני בדרך כלל מעדיף

את השמור, שהרי הוא

איננו מנהל שום עסקים,

ואינו עשוי להפסיד כלום

משמירת שבת, אבל

מאידך קשה לו לקיים את

הזכור משום שאין לו

ממון כדי לכבד ולענג את

השבת ביין ובמטעמים

ומגדנות וכדו'.

כנגדו העשיר מקיים את

הזכור לכל פרטיו

ודקדוקיו, כי אינו חסר

ממון כדי להרבות במיני

מגדנות ולכבד את השבת

ברוב מטעמים ותענוגים,

אבל מאידך קשה לו

לקיים את השמור כי הוא

סובר שע"י השבתת

עסקיו הגדולים עשוי הוא

להפסיד ממון רב.

לפיכך אמרו חכמינו ז"ל

"זכור ושמור בדיבור

אחד נאמרו" ואי אפשר

להבדיל ביניהם כלל,

העשיר מחויב לקיים גם

את השמור, ובו בזמן

חייב הוא ג"כ לסייע לעני

שיוכל גם הוא לקיים את

הזכור. (המגיד מדובנא)

"כי ששת ימים עשה ה'

את השמים ואת הארץ

את הים ואת כל אשר

בם וינח ביום השביעי

על כן ברך ה' את יום

השבת" (כ, ח)

כתב רבינו האור החיים

הקדוש חידוש מעניין, שה' יתברך ברא את העולם ונתן

לו כוח קיום רק לששת ימים, ובכל שבת על ידי שישראל

שומרים את השבת הם נותנים בו כח קיום לעוד ששה

ימים, וכן בכל שבת מתחדשת הבריאה לששת ימים

נוספים.

אָמַר לוּ הַקב"ה: אֲנִי אֲנַסֶּה אוֹתְךָ בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, יַעֲשׂוּ עֲלֶיךָ שִׁירֵי צָחוּק וְיִסְפְּרוּ עֲלֶיךָ סְפוּרִים מְלַכְלָכִים.

עֲנֵה דָוִד הַמֶּלֶךְ: אֵף עַל פִּי כֵן, הִנְנִי. אֲנִי חָפֵץ לְפָרֶסֶם אֶת שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם.

וְאֵכֵן אָנוּ רוֹאִים שֶׁהוּא נִקְרָא "דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם", לְכַאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּנָה, הֲרִי הַקב"ה חַי וְקַיִם, וּמִדּוּעַ נִקְרָא כֵּךְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ? אֵלֶּא שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ פָּרֶסֶם בְּעוֹלָם שֵׁשׁ חַי וְקַיִם וְלָכֵן הוּא נִקְרָא עַל שְׁמוֹ "חַי וְקַיִם".

וּבְפֶעַם אַחֲרַת כִּשְׁשָׁאֵל הַקב"ה בְּשִׁמֵי שָׁמַיִם, "מִי חָפֵץ לְפָרֶסֶם אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם", אֶת קַפְצַת וְאָמְרָת: אֲנִי! אֲנִי אֶפְרָסֶם אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם.

אָמַר לָךְ הַקב"ה: אֲנִי אֲנַסֶּה אוֹתְךָ בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, אַעֲבִיר אוֹתְךָ כְּאֲבִים וְיִסּוּרִים וְתִצְטָרְכִי לַעֲמֹד בָּהֶם, וְאֶת עֲנִית לּוֹ: אֵף עַל פִּי כֵן, אֲנִי חָפֵצָה לְפָרֶסֶם אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּעוֹלָם.

וְהִנֵּה לָךְ חַיִּיךָ, חַיִּים שְׂאֵת בְּחֵרַת בָּהֶם, אֵלוֹ לֹא יִסּוּרִים, זֶה דֶּרֶךְ לְפָרֶסֶם אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם, זֶה הַתְּפִקִיד שֶׁלָּךְ שְׂאֵת בְּחֵרַת בּוֹ, עַכְשָׁו אֶת רוּצָה לְוֹתֵר???

נִמְצְאוּ לְמִדִּים שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּזוּיַת בָּה אָנוּ מְסַתְכָלִים עַל הַחַיִּים.

הַחַיִּים יְכוּלִים לִהְיוֹת אֲמֻלָּיִם חֲסְרֵי תִכּוֹן וְרָגֶשׁ בְּאֶשֶׁר הֵם נְטוּלֵי כּוֹחַ אֲמוּנָה, מְאִידֶךָ כִּשְׁמֻשְׁנִים אֶת זְוִיַת הָרְאִיָּה וּמְסַתְכָלִים בְּעֵינֵי אֲמוּנִית עַל הַחַיִּים כֹּל הַהִסְתְּכָלוֹת שֶׁלָּנוּ מִשְׁתַּנִּית בְּאַחַת.

בְּפִרְשֵׁיאוֹת אֵלוֹ, בָּהֵן אָנוּ עוֹסְקִים בְּגֵאֻלַת יִשְׂרָאֵל, תְּפַקִידְנוּ לְהַכְנִיס אֶת אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם לְמַהֲלָךְ חַיִּינוּ. אֵיךְ מְכַנְיָסִים? מְסַתְכָלִים עַל כֹּל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ בְּמִמְד רוּחָנִי, וְהַכֹּל לְפִתַע מִשְׁתַּנָּה.

(הָרַב אַבָּא טוֹרְצָקִי - בְּמָה)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

האם שמעת על הסיפור של הרב רביץ ז"ל? הרב נזכר במקרה שאירע עם הרב רביץ שעשה קידוש השם.

הוא היה זקוק להשתלת כליה וכל ילדיו נלחמו ביניהם מי יתן את כלייתו לאביו, לבסוף ניגשו לדין תורה אצל הרב אלישיב זצ"ל, שפסק כי לבכור זכות הבכורה, ואכן הבכור תרם לאביו כליה.

הדבר התפרסם ועשה קידוש השם גדול.

כן, שמעתי, באמת קידוש שם שמיים – הפטיר הרב.

אז תדע, כבוד הרב, שלי קרה אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלת כליה והרופאים פנו אל ילדיי.

בני אמר שהוא נוסע עוד מעט למסע בחו"ל והוא זקוק לכוחות ותרומת הכליה תחליש אותו.

פנו לבתי, והיא טענה שעוד מעט היא מתחילה סמסטר חדש באוניברסיטה והיא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן אף היא אינה יכולה.

כאן פרץ הזקן בבכי והמשיך: הנה, אתה רואה? נתתי לילדיי את החיים,

השקעתי בהם הכל,

הזרמתי כספים בלי סוף,

שלחתי אותם ללמוד,

נתתי להם חוגים ומה לא

- והם השאירו אותי

ככה! הייתי מאוד

מדוכדך.

ואז נחשפתי לדין התורה

בין ילדי הרב רביץ

וראיתי מה זה הכוח של

התורה.

באותו רגע החלטתי

לחזור בתשובה...

(ברכת דוד)

"לא תחמוד" (כ, יד)

שלושה זוגות תפילין

השאיר אחריו בכתב ידו

הקדוש בעל ה'אור פני משה', מתלמידי המגיד הגדול ממעזריטש.

השתוקק הרה"ק ר' מנדל מקוצק זי"ע לרכוש מאלמנתו זוג תפילין אחד לעצמו, אך היא דרשה בעד כל זוג הון רב,

שלושה שקלי זהב.

מסר, הרה"ק מקוצק את כל חסכוניותו לחסיד אחד וביקש להביא לו משם זוג התפילין.

חזר אותו חסיד והתפילין בידו, מסרם להרה"ק מקאצק, והוסיף כלאחר יד, בגלל התפילין האלו נכשלתי ב'לא

תחמוד', לא יכולתי להתאפק והנחתי אותם.

כהרף עין החזיר הרה"ק מקאצק את התפילין לידיו של החסיד, באמרו, קח אותם, שוב אין לי צורך בהם, תפילין

שהכשילו אדם ב'לא תחמוד', ובשאלה שלא ברשות, אינם עבורי.

(ממעיינות הנצח)

כאשר אך פתח את הדלת, הקיץ רבינו הקדוש מעיונו, ובראותו את הבחור הנכנס קם לפניו מלוא קומתו ונמלא שמחה.

שאלו הרבי, איזו מצוה עשה כעת אשר עבורה נתלווה עמו האמורא הקדוש אביי, ובתוך כך, תירץ לו הקושיא שנתקשה בה זמן רב. סיפר לו הבחור את הנעשה עמו.

אמר לו 'היהודי הקדוש', שנשמת אביי מתעברת אצל מי שמקיים מצוות כיבוד אם, והולכת עמו להיות לו חלק במצוה זו. כי אביי היה יתום מקטנותו ואשר לכן נקרא שמו 'אביי' שהוא ראשי תיבות א'שר ב'ך י'רוחם י'תום.

(תורת היהודי הקדוש)

"כבד את אביך ואת אמך" (כ, יב)

בשולחן ערוך נפסק, שאף שיש מצוה גדולה וחשובה של כיבוד אב ואם, אבל אם יש הוצאות בעבור כיבוד האב או צריכות ההוצאות להיות משל כסף האב ולא משל הבן, ולא צריך לאסוף כסף בשביל לכבדו.

מסופר שפעם בא אדם

אל הגאון רבי חיים

מבריסק זצ"ל ושאל

שאלה שאביו גר בעיר

רחוקה, ושלח לו אביו

מכתב שיבוא לבקרו,

אלא שכסף עבור הנסיעה

הוא לא שלח ועל כן הוא

בא לשאול האם הוא

צריך להוציא כסף או כיון

שנפסק בהלכה שלא

צריך להוציא הוצאות

מרובות על כן לא יסע

לבקר את אביו.

השיב לו הגאון, שאמנם

להלכה נפסק שלא

מחויב להוציא כסף

והוצאות מרובות עבור כיבוד אביו, אשר על כן מצווה

הוא ללכת אליו "ברגל"...

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך" (כ, יב)

בצפון תל-אביב היה בית כנסת שבקושי מנה מניין מתפללים.

יום אחד החל להגיע למקום מבוגר כבן שבעים.

הוא לא נראה דתי מבית, הוא נהג להתפלל ומיד לצאת.

רב בית הכנסת התפלא, מעולם לא ראה אדם שבגיל כה מבוגר חוזר בתשובה.

לאחר כמה פעמים שהאיש הופיע, פנה אליו הרב, האם זקוק הוא לעשות אזכרה, אני פה הרב, תוכל להגיד לי.

לא. אני חוזר בתשובה.

הרב נדהם: מה קרה?

לְחַכּוֹת לְמִלְאָךְ הַשָּׁחַר...

סֵפֶר אֶחָד הַחֲבָרִים: הִיָּה זֶה כְּשֶׁחֲזַרְתִּי מִחוּ"ל בְּתַחֲלַת הַקְּרוֹנָה וְהַתְּחִלְתִּי לְהִשְׁתַּעַל.

זו הִיָּתָה תְּקוּפָה שְׁבָה הַתְּחוּשָׁה הִיָּתָה שְׁקוֹרוֹנָה הִיא מִחֻלָּה חֲשׂוֹכַת מְרַפָּא.

כָּל שְׁעוֹל הַכְּנִיסִי בִּי חֲרָדוֹת אֵימוֹת...

דִּבְרַתִּי עַל כֶּךָ עִם כ"ק הָאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיטָ"א.

בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים אָמַר לִי הַרְבֵּי מִשְׁפָּט שְׁעַד הַיּוֹם מְלִוָּה אוֹתִי: "נִנְיָח וְהַחֲרָדוֹת שְׁלֶךְ נְכוֹנוֹת, וְאֶכֶן מְלִאָךְ הַמְּנוֹת

מִתְּכוֹנָן לְסִים אֶת חֵיָּךְ... הָאֵם אֶתָּה חָיֵב לְחַכּוֹת לוֹ מִתַּחַת לְשִׁמְיָךְ? ! קוֹם וְתַמְשִׁיךְ לְעַבְדְּ! תֵּאֱמִין לִי, אֵם

הוּא יִחַפֵּשׂ אוֹתָךְ - הוּא יִדַּע הֵיכָן אֶתָּה נִמְצָא, אֵינְ צָרָךְ לְהַקְלֵ עֲלִיּוֹ..."

(נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutinNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת יתרו - לחפש את האמת

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדֵּיַן חֵתַן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיָא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם (שמות י"ח, א')

היה אמת זכה לחתן כמו משה רבינו שיוריד את האמת של התורה לעולם במעמד הר סיני. יתרו זכה לכל זה מכיוון שהיה מתבונן. אדם שקצת מתבונן מגיע להשגות גבוהות, כמו שדוד המלך אומר: "ה' אֲדַיְנֵנוּ מִהָ אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ" (תהילים ח', ב').

ביום הכיפורים אומרים בתפילה "חתמך בכל מבוארת" - תתבונן טוב בבריאה ולא תמצא מקום שאין שם אלוקות.

אדם אחד אמר לגאון מוילנא: "אתן לך אלפי דולרים אם תראה לי את אלוקים". הגאון אמר לו: "אתן לך מאה אלף דולר אם תראה לי מילימטר בבריאה שהוא לא נמצא. אם תצליח להצביע לי על מילימטר בבריאה שלא רואים את טביעת האצבע של מי שאמר והיה העולם תקבל את כל הממון שבעולם".

אם כל המדענים שבעולם ינסו לייצר עלה אחד של נענע הם לא יצליחו. לא דיברנו על עין של אדם, לב, כליות, מוח או כבד. אפילו כנף של זבוב אין אפשרות לייצר.

"מה רבו מעשיך ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ" (תהילים ק"ד, כ"ד). "גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר" (תהילים קמ"ה, ג'). מכוח התבוננות יתרו זכה לפרשה על שמו בתורת ה'.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות משרת ציון

צאת לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	ריבון תפא
י"ג	16: 38	17: 51	18: 26
ת"א	16: 56	17: 49	18: 22
מיוסף	16: 56	17: 49	18: 22
ב"ל	16: 58	17: 51	18: 26

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחם- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנט רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעמי בן ברכה אלן אסתר בת שלום נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

אדם שרוצה שיקראו רחוב על שמו הוא מבין שזה יעלה לו כסף רב. בירושלים יש כיכר על שם ספרא, שחררו שם מיליוני דולרים. בנוסף מי שרוצה שיקראו כביש על שמו ברור לו שהוא צריך לשלם סכום נכבד.

צריך להבין מדוע יתרו זכה שהפרשה נקראת על שמו? לא מדובר ברחוב בבני ברק אלא על פרשה שהיא נצח! התורה היא לנצח נצחים.

אם היו שואלים אותנו מה השם שמתאים לקרוא לפרשה היינו אומרים **פרשת מתן תורה** מכיוון שהעיקר של הפרשה הוא מעמד הר סיני. במקום שיקראו לפרשה מתן תורה קוראים לה פרשת יתרו, מדוע?

בנוסף יתרו זכה במשה רבינו לחתן. הרבה צדיקים גדולי עולם היו רוצים לזכות לחתן כזה ואפילו פחות ממנו ולא זכו. מי היה יתרו כהן מדין? האפיפיור של אומות העולם! למה זכה לכל זה?

ליתרו היתה את מידת האמת! בורא עולם אוהב את האמת. לא היתה עבודה זרה בעולם שיתרו לא עבד, כמו שהעיד בעצמו: "עֵתָה יְדַעְתִּי כִּי גְדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים" (שמות י"ח, י"א). רש"י מבאר: מלמד שהיה מכיר בכל עבודה זרה שבעולם, שלא הניח עבודה זרה שלא עבד אותה!

מכאן רואים יסוד גדול שאצל אלוקים אם אדם מחפש את האמת, רואה פסל ומבין שזה בלוף וכן השני וכן השלישי וכו' במשך ארבעים שנה הוא בחיפוש אחרי האמת. אלוקים אומר: אם אתה מחפש את האמת בסוף אתה גם תמצא אותה! מכיוון שיתרו חיפש את האמת וכל חייו

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – פת גויים- חלק א'

בזמן הזה כשאין פת ישראל מצויה מה צריך לוודא בפת פלטר?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

למרות שמקילים בפת פלטר כשאין פת ישראל מצויה [לדעת השו"ע ולרמ"א מותר בכל אופן], מכל מקום בזמן הזה אין להתיר לאכול את הפת ללא השגחה מוסמכת, מכיוון שעלולות להיווצר בעיות כשרות בפרט בדברים כדלהלן:
א. ניפוי הקמח.

ב. עירוב חומרים אסורים, כגון: שמן מרגרינה או שמן צמחי. **הערה:** למרות שבשו"ת שערי עזרא לרב בצרי ח"ב (סימן סב) כתב על דבר המרגרינה של נוכרים המצויים שאכן נודע שיש בהן תערובת גליצרין המיוצר משומן מן החי והעלה להקל מדין ביטול בשישים במרגרינה. ע"ש. למרות שכיום מייצרים את הגליצרין משומן מן הצומח, עיין בשו"ת יצחק ירנן לרב (סימן עו), שהעלה שגם במרגרינה צמחית יש לחוש לתערובת שמן דג טמא, ומה גם שמייצרים את המרגרינה הצמחית בכלים שאינם צמחי. ע"ש. לעניין שמן מוקשה המכונה שמן צמחי- הידרוגני, הבעיה בו שבאותו ציוד משתמשים בו לייצור שומן חזיר משתמשים בו גם לייצור שמן צמחי. העיר לי ידי"נ הרב נסים סבאג הי"ו שנושא זה כיום מסובך יותר מכיוון שעל פי החוק כל רכיב שהוא פחות מ 5% לא חייב להופיע ברשימת רכיבים. מעשה היה במרוקו שבמפעל עירבו במרגרינה שומן מן החי באחוז קטן.

חלב או אבקה של נוכרי. **הערה:** ראה מה שהאריך בזה ידי"נ הגר"א בוחבוט בספרו ללקוט שושנים ח"ה (עמוד ד) והביא עדות לעניין פת פלטר האפוייה בחוץ לארץ ונילושה בחמאה חלבית. עיין בשו"ת בצל החכמה ח"ה (סימן פג אות א) שבזמן הזה פת פלטר אסורה אפילו אין שם פת ישראל, היות ומערבים בה חלב. כ"כ בשו"ת שרגא המאיר ח"ו (סימן קנה אות ג) שיש להצריך בדיקה במאפיה שאין שם תערובת חלב או שומן טריפה. ע"ע שו"ת באר שרים ח"ג (סימן מט). בספר אורחות הבית לרב שטרנבוך (פ"ח ס"א) אסר בלא בירור תערובת החומרים. כ"ה בספרו שו"ת תשובות והנהגות ח"ה (סימן רמט אות ג).

שמרים, משפרי אפיה ויטמינים שונים טעונים כשרות מוסמכת. **הערה:** בפרט ויטמין D שלעיתים הוא מופק מדגנים או בעלי חיים טמאים. בנוגע לשמרים, יכולות להתעורר בעיות רציניות. שמרים יכולים להגיע טריים או יבשים. במהלך הייצור של שמרים טריים משתמשים בחומרים מונעי הקצפה וחומרים אלו עשויים או משמן או משומן, כך שיש צורך לברר את כשרותם.

ג. תבניות מיוחדות לאפיית לחם ולא אפו בהם לחם עם שומן אסור או תערובת בשר וחלב. **הערה:** ראה להראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד צד) לעניין בצק שנילוש במים שאינם מסוננים מתולעים. יש לציין, כי במקומות הללו [בפרט באירופה] התבניות נמרחות בשמן מן החי. כל שכן בעוגות שאין להתיר ללא כשרות מכיוון שנעשות בתערובת חומרים שונים שיש בהם חשש איסור.

ד. איסור 'חדש' היות ולהלכה איסור חדש נהוג בחוץ לארץ גם בשל גוי. מן הסתם קמח המצוי שם הוא ללא השגחה מהתבואה החדשה.

החלום הפלאי בעיצומה של המלחמה

להלן סיפור ששמענו ממקור ראשון מפי ר' ד. בליל ט' כסליו ה'תשפ"ד אחד מחכמי ביה"כ מוסיוף בעיר הקודש בירושלים הרב ש.מ. חלם חלום פלאי: בחלומו הוא יושב בשיעורו של הגאון ר' בן ציון מוצפי שליט"א בביה"כ הגדול מוסיוף. לפתע בפתח הוא רואה רק את חצי פלג גופו העליון של הצדיק המקובל ר' סלמאן מוצפי זצ"ל. מראהו כמלאך וכולו אומר הוד. הצדיק חבוש בכובע המפורסם שלו. ר' סלמאן פנה אליו ואמר: "אמור נא לבני חכם בן ציון שיקרא את הפסוקים של 'קירבו גוים' לישועת עם ישראל". החכם בחלומו ניגש אצל הרב בן ציון מוצפי וסיפר לו את דברי אביו. הרב מוצפי אמר: "הביא לי את הפסוקים ואקרא". החכם הלך וחיפש על אלו פסוקים מדובר ולא ידע את מקומם. הוא ירד לגניזה של בית-הכנסת ושם מצא ארגז. הוא פתח את הארגז ושם ראה דף ישן ובלוי אשר כתוב בו 'קירבו גויים'. הוא מיהר חזרה פנימה אל בית-הכנסת לשיעורו של הרב בן ציון מוצפי ונתן לו את הדף. באותו הרגע הוא התעורר והנה חלום".

בבוקר חשב על החלום. בהתחלה דחה ודחק את מחשבותיו שמא חלומות שווא ידברו. אלא שהמחשבות לא נתנו לו מנוח. הוא הבין כי יש דברים בגו. הוא הלך אצל כמה חכמים יודעי העיתים ושאל לגבי הפסוקים הללו ומהי סגולתם. הם אמרו לו כי אלו הפסוקים היה חכם מנחם מנשה זצ"ל (רב חברת אהבת חיים) נוהג לקרוא ברבים בעת צרה והיה מדפיס ומחלק את הדפים ובפרט בזמן שליטת הלגיון הירדני בירושלים כשהיה רוצה להקיף את קברו של שמעון הצדיק היה אומר את הפסוקים הללו והיה הופך לרואה ואינו נראה. כך עוד חכמים ומקובלים בירושלים נהגו לומר פסוקים אלו בעת צרה. פסוקים אלו נמצאים בנביא ישעיה פרק ל"ד פסוקים מ-א' עד י"א (כולל). עד היום קוראים אותם בחברת חיים בעת צרה וצוקה. החכם ביקש מהחכמים והם הביאו לו דף ישן. הוא צילום אותו והפיץ אותו בכמה מקומות. מכיוון שסגולה זו אינה מוכרת כל כך בקרב הציבור, היא מתפרסמת לישועת כלל עם ישראל.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PrineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב אלעזר לעוו זצ"ל

הגאון הרב אלעזר לעוו זצ"ל מסאנטוב - נולד בשנת ה'תק"ח (1758) בוודיסלב. נקרא על שם סבו, ר' אלעזר מוכיח (שנקרא כך על שם סבו, ר' אלעזר מזלוטשוב אביו של רבי יחיאל מיכל מנמירוב). עוד בילדותו ניכר בכישרונותיו הברוכים ומידותיו המופלאות. כשהיה בן שמונה שנים בלבד כבר חידש חידושים ודרש בתורה. כשהיה בן עשר שנים דבק בו הכינוי 'עילוי', ולא נמצא שום מורה ומלמד שיוכל ללמדו תורה, לכן הוריו שלחו אותו ללמוד אצל סבו, הגאון הרב פנחס זליג שהיה הרב המקומי.

התמדתו הייתה מופלאה. עסק בתורה יום ולילה. כח זכרונו היה מבהיל. כל מה שלמד זכר בעל פה. בגיל שש-עשרה קיבל הסמכה. כשהיה בן שבע-עשרה בלבד נבחר לכהן כרבה של עיר הולדתו ודיסלב וכראש בית הדין המקומי. בשנת ה'תקל"ח (1778) נבחר לכהן כרבה של העיר פילץ הסמוכה לקרקוב. בתפקיד זה כיהן כעשרים שנה. תלמידים רבים נהרו אליו מכל קצוות פולין. נודע כדרשן מופלג. איש אמת. בהמשך שימש כרבה של טריטש. בתפקיד זה כיהן כשתיים-עשרה שנים. הקים ישיבה בה למדו כמאתיים בחורים מופלגים בתורה. בשנת ה'תקע"ב (1813) עבר לרגנשבורג שבבוהמיה והתמנה כרבן של שלושת הערים: רגנשבורג, פילזן וגלטוי.

בשנת ה'תקע"ו (1815) שב לטריטש. בשנת ה'תקפ"א (1821) היה לרבה של מיקולוש בהונגריה. בשנת ה'תצ"ג (1830) עזב את מיקולוש לטובת רבנות העיר סנטוב. בשנת ה'תקצ"ג (1833) התעורר וכל לימודיו היו מהזיכרון. ענוותן מופלא. מעולם לא כעס על אדם. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. זכה לגילוי אליהו הנביא. נפטר ב-כ"ז שבט ה'תקצ"ז (1837). חי כ-79 שנים. ציונו בסנטוב.

סבא (מצד אביו): ר' פנחס זליג (מח"ס 'עטרת פז' ורבה של וואדיסלאב). **אביו:** הגאון ר' אריה לייב (בנו של ר' פנחס זליג, רבה של לאסק ומח"ס 'עטרת פז'). **אימו:** מרת לאה רייצא (בת הגאון ר' שמואל כ"ץ מלאסק). **נשותיו:** מרת יטלה יוטה (זיווג ראשון- בת ר' יואל שהיה חתנו של הגאון רבי יהודה אריה לייב קאליש אב"ד אמסטורם), מרת רבקה אסתר (בת הגאון ר' יצחק אברהם כ"ץ, רבה של פינטשוב ומח"ס 'כתר כהונה'). **מרבתינו:** סבו, ר' פנחס זליג. **ילדיו:** ר' בנימין זאב מווערבוי ובן נוסף. **חתנו:** הגאון ר' ישעיה בנט. **מספריו:** ישו"ת שמן רוקח יסמא דחיי- דרושים יזר זהב- על המקח והממכר של רב האי גאון ישמון רוקח- חידושי הלכה ייבין שמועה- ביאורים על מאמרי חז"ל ישערי דעה- על שולחן ערוך יורה דעה ימנחת ערב- דרשות יקונטרס החזקות- ענייני חזקות יתורת חסד ישערי חכמה יעיני העדה.

מימי נעוריו היה יושן כשעתיים בלילה. אם התארכה לו שנתו לא ישן יותר מארבע שעות. גם כשישן לא פשט את מלבושיו משבת לשבת ולא עלה על יצועו לגמרי אלא הניח את גופו על המיטה ורגליו השאיר תלויות למטה על כיסא. נכדו, ר' שמואל אהרן מינץ זצ"ל, סיפר שדרכו של רבינו בעת הקיצו משנתו, היה מספר מה שחידש בחלומו חידושי תורה. לפעמים כתב חידושים שחידש בחלומו בספר.

במוצאי יום הכיפורים לא היה אוכל אלא מיד בגמר תפילת ערבית היה יושב ועוסק בתורה עד הבוקר. **בלילה הזה זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב.**

בשנת ה'תקנ"ד פרצה מלחמה גדולה בארץ פולין בה המדינה נקרעה בין שלושת שכנותיה: רוסיה, פרוסיה ואוסטריה. היהודים סבלו רבות מכך כי צוררי היהודים ניצלו היטב את האנדרלמוסיה ששררה. גדודי הצבא הסתערו בשצף קצף על גופם וממונם של ישראל. הם לקחו שלל וביזה. בכל מקום הם נטפלו תחילה אל רבני ופרנסי הקהילות ולקחו אותם בשבי ותבעו מהיהודים הון כדמי פדיון.

פעם אחת בערב שבת קודש גדוד של אנשי צבא התנפלו על העיר פילץ. ראשי הקהל רצו בבהלה אל בית רבינו להזהיר אותו כדי שימנהר להסתתר מפני המציק. רבינו נשאר שקט ושאנן ולא שעה אל דבריהם. רבינו ישב ללמוד כדרכו והם יצאו מלפניו. פתאום שבו וצעקו בפחד: "מהר רבינו, הימלט על נפשך, כי כבר באו חיילי פולין בשערי העיר פילץ, הבה נימלט, פן יבולע לנו".

רבינו ישב על כסאו שאנן ואמר להם במנוחה: "אנוכי לא אירא, כי עוד מעט יעזבו השוללים את העיר עוד בטרם יבואו בה, וינוסו בשבעה דרכים". כאשר רבינו אמר- כך היה. אחרי שעה קלה, הגיעה הידיעה, שחיילים רוסים דולקים אחרי גדודי פולין. מיד הם נסו בבהלה ובחיפזון גדול ועזבו את כל אשר להם ויהי למופת.

בשנת ה'תק"ס רבינו נסע לעיר וויען לצורך הדפסת ספר. בדרך נסיעתו עבר דרך ניקלשבורג שהייתה עיר גדולה מלאה חכמים וסופרים ובראשם עמד הגאון הגדול מרן הרב מרדכי בנט זצ"ל (אב"ד דק"ק ניקלשבורג וכל מדינת מעהרין). כאשר מהר"ם בנט שוחח עם רבינו הוא השתומם על עוצם גאוונותו של רבינו, בחריפות ובבקיאות.

מהר"ם בנט כיבד את רבינו לדרוש בבית הכנסת הגדול בשבת קודש קודם חצות, לא כדרך הנהוג שהאורח ידרוש בשבת לאחר הצהריים. באמצע הדרשה התפלפל עם רבינו הגם שלא הייתה דרכו בכך אף פעם. לאחר שסיים את הדרשה פנה לרבינו ואמר: "לא פלפלתי עם כבוד תורתו כדי לנצחו, כי ידעתי שדבריו מוצקים ואין לדחותם. עשיתי כן רק כדי להרבות את כבודו ולכבדו".

ענוותנותו של רבינו היתה לשם דבר, כבר בצעירותו היה מפורסם לשם ולתהילה בקרב הארץ ברוב חכמתו וצדקותו. רבינו ברח מן הכבוד והתנהג בענוות חן, ולא רמה ליבו בפרסום שמו הטוב. התנהגותו היתה בשפלות ובפשטות. כמעט בכל ספריו חתם "קטן ערך ושפל ברך, הצעיר אלעזר".

כיבוד הורים

לכך מזמנו וזימר לה ברגש שירים שהכירה ואהבה. שכנותי לבניין שהיו גם שכנותיה של סבתא הביעו באוזני את פליאתן - מעולם לא ראו כיבוד הורים כזה.

סבתא הלכה והתבגרה. בתקופה מסוימת היא הגובלה למיטה ולא יכלה להצטרף לסעודות שבת. אבא רכש שולחן צר שהתאים למידות החדר וסעודות השבת נערכו ליד מיטתה בחום ובקור. גם בתקופות עמוסות וגם כאשר הוא לא חש בטוב. גם כשהיו סיבות מוצדקות מאוד אבא לא השתמש בהן אלא התאמץ והגיע. נדירות היו הפעמים שבהן התנצל בטלפון בלית ברירה ממש, והבטיח שמיד כשיוכל - יבוא בשמחה.

המחלה של אבא הייתה שקטה במשך תשע שנים של חסד ואז היא התפרצה שנית. אבי לא נתן לחולשה או לכאבים למנוע ממנו את קיום המצווה החשובה. הוא סבל מתופעות קשות, כגון: קוצר נשימה וחום שלא ירד, אבל אימא - כבודה במקומה מונח! הוא המשיך לקיים את מצוות כיבוד הורים ביתר שאת.

לפני שלוש שנים בערב פסח אבא אושפז במחלקת טיפול נמרץ. הסטורציה היתה נמוכה ביותר. הרופאים לא הבינו איך הוא חי. במשך מספר ימים קיבל תמיכה נשימתית מסיבית. למרות מצבו הבריאותי הדבר היחיד שהטריד אותו היה: מה יהיה עם אימא שלו בליל הסדר. היא רגילה לחגוג לילה זה בביתו כבר שנים.

בני המשפחה לא הורשו לשהות לצידו בלילה. אימא התקשרה למחלקה והאחות ענתה: "בעלך נראה מצוין, הוא שקוע בקריאת ספר". באותם ימים אבא במחלקת טיפול נמרץ הספיק לסיים מסכת וחצי! בחסדי שמיים אבא שוחרר לביתו בערב החג בצהרי היום. הוא מיד הודיע לאימו שהיא אורחת הכבוד בביתו. בני המשפחה ניסו לבקש ממנו שינוח. הם הבטיחו שהם יטפלו בסבתא במסירות אבל הוא לא ויתר על הזכות!

סבתא היתה למעלה מתשעים כאשר הגיעה הקורונה ונכפה הריחוק מן הקשישים. אבא המשיך לבקר אותה. הוא עמד תחת חלון ביתה. שמענו ממנה לעיתים קרובות את המשפט: "תדעו לכם - אני חיה בזכות יענק'לה". לדעתנו, זה היה הפוך, אבא חי בזכותה נגד תחזיותיהם הקודרות של הרופאים.

לפני כשנה וחצי התחילו ייסורים לתקוף את אבא. מכיוון שהוא נחשב לחולה אונקולוגי הוא נבדק ביסודיות. הבדיקות יצאו תקינות. הוא דאג שאימו הקשישה לא תדע דבר. אבא סבל מאוד אבל הרופאים לא הצליחו למצוא את הסיבה. זמן קצר לפני פטירת אימו נערכו לו בדיקות דם. התוצאות היו טובות מאי פעם. ממש כשל אדם חזק ובריא לחלוטין!

סבתא, מרת חווה ברונשטיין נפטרה ב-י"ט אייר ה'תשפ"א בגיל תשעים וארבע. ב-ד' אב ה'תשפ"א חודשיים וחצי בלבד לאחר פטירת אימו, אבי השיב גם את נשמתו הזכה לכור מחצבתה.

עד כמה גדולה מצוות כיבוד הורים זאת ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא המעובד מתוך החוברת 'מרווה לצמא' והובא על ידי הרב פינחס זרביב- מכון למעשה. הגב' ש. ברוייר סיפרה: בשורה קשה טלטלה את המשפחה לפני כ-14 שנה. שומה חשודה התגלתה אצל אבי, ר' יעקב עקיבא ברונשטיין זצ"ל, ששימש כר"מ בישיבה חשובה בירושלים.

הרופא הסיר את השומה ושלח לפתולוגיה. למרבה הצער התברר שמדובר בגידול סרטני מסוג קשה לריפוי שכבר שלח גרורות ופגע במקומות שונים בגוף. העתרנו תפילות, אספנו זכויות לרפואתו. אבי עבר ניתוח ובעז"ה הוסר הגידול בהצלחה. הסכנה שישב נותרה שרירה וקיימת.

מה עושה יהודי ירא שמיים בעת כזאת? אבי פנה למורו ורבו הגאון רבי משה שפירא זצ"ל ונפשו בשאלתו: "קיבלתי איתות משמיים", סיפר ברעד, "מה אקבל על עצמי?". הרב אמר: "יש לך אימא אלמנה. כבד אותה ככל יכולתך, תחטוף ממשי!". הגב' ברוייר הודתה: "התפלאתי מאוד וגם אמרתי זאת לאבי. מאז ומעולם הוא הצטיין בכיבוד הורים, דווקא בתחום זה הרב מורה לו להתחזק?".

הכלל שינקנו מילדותנו היה: 'ההורים לפני הכל'. בכל פעם שסבא וסבתא היו זקוקים לעזרה, ידענו שאבא יזיז הכול הצידה. בערבי פסח הוא היה בא לעזור והמחיש לנו את הסיפורים של סבתא - על העזרה הרבה שהגיש לה עוד בתור בחור. כילדים הצטרפנו אליו לצעידה ברגל בשבתות מביתנו שבסנהדריה לבקר את סבא וסבתא.

עם הוראתו של הגר"מ שפירא, התחלתי להבין את משמעות המילים: אלו דברים שאין להם שיעור. אבי קיבל את ההדרכה כפשוטה. כיבוד ההורים הנדיר שלו עלה דרגה. הוא ביטל את כל רצונותיו בפני רצון אימו. מדי בוקר התקשר לברכה והאזין בקשב לברכתה הקצרה והאוהבת: "בהצלחה ויום טוב". קל היה לראות עד כמה היא מחכה לרגעים האלה. זו הייתה מנת הפתיחה של היום.

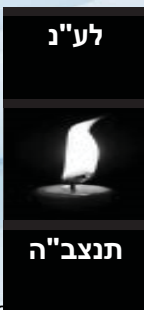
לאחר סדר ב' היה מגיע לביתה, מתעניין בחוויותיה וברצונותיה כאילו זה כל עולמו. מדובר באדם שקשה עד מאוד היה למשוך אותו לשיחה סתמית. סדר יומו היה צפוף ביותר. חברותות התחלפו במשך היום כדי לזכות ללמוד עימו, זאת מעבר לשיעור עיון שהכין מדי יום ומסר בישיבה, אבל הזמן שהוקדש לאימו המבוגרת, היה קודש קודשים.

סבתי היתה מאושרת. אני בתור שכנה צמודה שהתגוררה בניין שלה הייתי עדה לכך. היא חיכתה בהשתוקקות ודיברה בלי סוף על העונג שביקוריו הקבועים מסביב לה.

אבי לא הסתפק בכך. אימו הפכה למרכז חייו ממש. הוא חיפש ומצא דרכים מגוונות לשמח אותה ולהאיר את עיניה. כאשר ידע על מאכל מועדף או עלון שנהנתה לקרוא, היה מכתת את רגליו גם לחנות מרוחקת ומביא לה את מבוקשה.

אחד הדברים, שעינגו את סבתי היה שירה. אבי הקדיש גם

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וולד יחיא בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה דוד בר חביבה ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל יצחק בן מישא אסתר ז"ל יצחק בת גולה גאולה ע"ה ברכה בת מרדכי ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל רחל רפאית בת השמת ע"ה מרים בן מרים ע"ה אריה בן מרים ז"ל אביבה לויש ע"ה ארון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה אילנה בן פרידה ז"ל משה בן רוזה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל נעימה בת גורג'ה ע"ה חי יזיז בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1097

הדלקת הנר: 16:52 צאת השבת: 17:54 רבינו תם: 18:30 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: בשנת מות (ישעיה ו), שבת מברכין.

או צרות הפרשה

פרשת "תרז"

"וישמע יתרו" [יח, א]. יתרו שמע ובא...

מתוך 54 פרשיות התורה יש רק חמש פרשיות שנקראות על שם אישים: נח, יתרו, קורח, בלק ופנחס. השאלה המתבקשת, במה זכו חמשת אישים אלו שתיקרא פרשה על שמם? אפילו שלושת האבות לא זכו לכך. השאלה מתחדדת יותר לאור העובדה שגם משה רבנו, גדול הנביאים נותן התורה ומנהיג האומה, לא זכה שתקרא פרשה על שמו. במה עולה יתרו על משה שזכה שתיקרא פרשה הכוללת את עשרת הדיברות, על שמו? אנו למדים מהמקרא ומהדרש שיתרו היה כהן מדיין – כומר לעבודה זרה בנוסף לכך שימש יתרו כאחד משלושת יועציו של פרעה מלך מצרים (איוב ובלעם היו השניים האחרים). המדרש מספר כאשר הביאו לדיון את עניין "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו", יתרו היה זה שהסתייג לחלוטין מגזירה זו ופרש. איוב שנמנע מלהביע דעה התייסר בייסורים נוראים כמסופר בספר איוב. בלעם הרשע, יוזם גזירה זו נהרג בחרב במלחמת מדיין. על המילים "וישמע יתרו" מביא רש"י את שאלת המדרש: "מה שמועה שמע ובא?" תשובת המדרש היא: "קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". השאלה המתבקשת: האם רק יתרו שמע? הרי אנו מצטטים בתפילת שחרית את הפסוק בשירת הים, "שמעו עמים ירגזון, חיל אחז יושבי פלשת!"

התשובה היא: יתרו שמע ובא. ואילו האחרים שמעו ורגזו או ברחו מרוב פחד. האומות האחרות לא הסיקו את המסקנה המתבקשת מניסי יציאת מצרים רק יתרו הסיק את המסקנה ואמר: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים". המדרש מספר שיתרו "לא הניח עבודת כוכבים ואלילים שלא עבד אותה" קודם ששמע את כל אשר עשה ה' למשה וישראל. כששמע זאת יתרו (שהיה אז בן 115) עמד והכריז בפני תלמידיו ושומעיו דבריו, שכל מה שלימדו עד כה, היה הבל וריק. הוא נטש לחלוטין את המישרות הממלכתיות של יועץ המלך וכהן מדיין והצטרף למחנה ישראל ללא קבלת שום תמורה. אמנם יתרו לא הגיע לדרגת נעמן תלמיד אלישע שאמר "הנה נא ידעתי כי אין אלוקים בכל הארץ כי אם בישראל" וגם לא לדרגתה העליונה של רחב שציינה "ה' אלוקים הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת", אך יתרו היה זה שפרץ דרך לחזרה בתשובה בהכירו שאלוקינו גדול מכל האלוהים. ולפיכך זכה יתרו ופרשה זו נקראת על שמו.

המדרש מדגיש את חביבותו של יתרו בפני המקום בצינו את שבעת שמותיו של יתרו:

1. יתר – בגלל הוספת פרשה בתורה בגללו ("ואתה תחזה"...) 2. יתרו – שנאים מעשיו 3. חובב – כי הוא חביב בפני המקום.
4. חבר – בן למקום 5. רעואל – ריע למקום 6. פוטיאל – על שם ששפט את כל העבודות הזרות או בגלל שה' האיר לו את הדרך לתשובה 7. קיני – כי קנה לעצמו את עולם הבא.

אולי מותר לחדש ששמו העיקרי של "יתרו" ראוי לו כי הכיר יתרון אלוקי ישראל על פי אלוהים אחרים.

אין זה מפתיע שעצת יתרו ("ואתה תחזה") עוסקת בדרכי ניהול התדיינות והמשפט בעם.

יתרו עמד על מהותו ויחודו של אלוקי ישראל – אלוקי הצדק והמשפט. הוא הבין שתפקיד עם ישראל לחקות במעשיו את מהות ה', ככתוב בתורת משה "צדק צדק תרדוף" (ר' רפאל אלידין ע"ה).

"וייקח יתרו חותן משה את ציפורה אשת משה אחר שילוחיה" [יח, ב].

כאשר משה רבנו יצא למצרים כדי לגאול את עם ישראל, הוא שלח את ציפורה אשתו לבית חותנו יתרו. ציפורה ידעה שמה רבנו יצטרך לבוא ולצאת מארמונו של פרעה, ומאחר שכל כבודה בת מלך פנימה, היא לא הסתובבה עם משה רבנו בחצרות המלוכה, אלא נותרה עם שני בנייה בבית אביה במשך כל אותם שנים עשר חודשים. מהמלים "אחר שילוחיה" למדו חז"ל, כי משה רבנו לא הותיר את ציפורה עגונה, אלא נתן לה גט כריתות, וכך הובא במדרש: "נאמר כאן 'אחר שילוחיה', ונאמר להלן 'וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושילחה מביתו', מה שילוח האמור להלן גט, אף שילוח האמור כאן גט" (דורש ציון).

"כי יבוא אלי העם לדרוש אלקים" [יח, טו].

סיפור מופלא ביותר אירע אצל אחד מצדיקי הדור. סיפור שהוליד שאלה מרתקת, אותה החליט הצדיק לשטוח בפני מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: אל הצדיק נשלח מכתב מאחד מאנשי העסקים הנכבדים. במכתבו פרס לפני הצדיק, יוזמה עסקית חדשה, שהוא מתלבט מאוד אם להוציאה לפועל או לא. העשירי הדגיש, שאמנם הצלחת העסקה תגרוף לזכותו רווחים הגונים ביותר, אך מאידך, זהו הימור גדול, מאחר שכשלו העסקה עלול להביא חלילה להפסדים גדולים.

העשיר שואל אפוא במכתבו את הצדיק: "יורנו רבינו, כיצד כדאי שאפעל, ולא אסור מדבריו ימין ושמאלי"...

כתב לו הצדיק מברק תשובה: "חשבתי רבות על צדדי שאלתך כבדת המשקל, ולבסוף החלטתי כי שב ואל תעשה עדיין!"

והנה, כעבור חודשיים, אירע דבר מדהים: אל הצדיק מגיע שליח מאת העשיר הנכבד, ומוסר לידי המחאה מכובדת, בצירוף מכתב: "כבוד הרב בודאי זוכר את שאלתי מלפני חודשיים, ואת תשובת הרב 'תבורכו ותצלחיו'... ובכן, ברצוני להודות לכבוד תורתו מקרב לב, נהתי על פי ברכת הרב, והצלחתי, הרבה מעל למצופה..."

הצדיק הזדעזע. על איזה 'תבורכו ותצלחיו' הוא מדבר, הלא הורתי שלא לזיום את העסקה. אך כעבור זמן קצר התבררה האמת: באותה העת, כתב הצדיק מכתב נוסף (עבור ברכה וישועה למשפחה מסוימת), ובדרך פלאית, המכתבים התחלפו (כל מכתב הוכנס למעטפה האחרת), כך שאל איש העסקים הגיעה התשובה: 'תבורכו ותצלחיו'...

עתה מקוננת בליבו של הצדיק השאלה: האם מותר לי לשתוק ולא לספר אודות הטעות שאירעה כאן, וגם להשאיר אצלי את הכסף ששלח האיש בעקבות הצלחת העסקה על ידי ה"ברכה", או שמא עלי לדווח לאיש את האמת (משום גניבת דעת), ולהשיב לו את כספו?...

השיב מו"ר שליט"א: נראה שרשאי הצדיק לשתוק ולהשאיר את הממון ברשותו, משום שעל כל פנים אפפה אותו סיעינתא דשמיא מופלאה, ועל ידו התגלגלה הצלחה לעשיר. וידוע שלחכם ירא שמים, העונה לשאלות למעשה, יש סיעינתא דשמיא מיוחדת, כמבואר במסכת כתובות (דף ס' ע"ב), שסיעינתא דשמיא מועילה לחכם להוציא הוראה כהלכה.

ואכן, אילו היה מתגלגל אל איש העסקים מכתב של אדם אחר, והיה טועה לחשוב כי המכתב של הצדיק, בזה היה צריך הצדיק להודיע אודות האמת, אך במקרה שאירע, האמת היתה שגם המכתב השני נכתב על ידי הצדיק, ומן השמים גלגלו את הסיעינתא דשמיא על ידו, ולכן רשאי לשתוק.

ונראה לציין קצת מקור לכך, מהמסופר במסכת נדה (דף כ"ו ע"ב): מספרת הגמרא, שאיפרא הורמיו (אמו של שבור מלך פרס), רצתה לבחון את חכמת היהודים, ושלחה לרבא אישים מיני דמים, כדי לנסותו אם ידע להשיב על כל דם מאיזה סוג הוא. השיב רבא נכונה על כולם, חוץ ממין הדם האחרון, שהיה דם של כינים, ולא ידע רבא לומר מה הוא.

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אליהו בן אסתר הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

והנה, כאן אירע דבר-פלא: מסר רבא לשליח את התשובות על חמישים ותשע מראות הדמים, אך מכיון שכששולחים שליח למלכה, דרך ארץ הוא לשלוח לה איזו מתנה, החליט להעביר עבורה מתנה. ואיזו מתנה שלח לה? - מסרק של כינים!! השליח של רבא מגיע אליה, ומוסר לה תשובות על חמישים ותשע מיני הדמים, ונותן לה את המסרק. היא הבינה שבמסרק הזה שרבא שלח לה, הוא רוצה לרמוז לה בצורה עדינה, שהדם האחרון הוא דם של כינים. הוא לא רוצה להודיע לה 'תדעי הדם הזה הוא דם כינים', אין זה מכובד עבורה, ולכן הוא שולח לה מסרק כרמוז...

אמרה אפירא בהשתוממות: 'יהודים! בחדרי הלב אתם יושבים!', כלומר, כל חכמה מצויה בכס. רואים אנו לכאורה, שרבא שתק ולא סיפר לה כי האמת היתה, שהוא בעצם לא ידע להשיב על דם זה, ולא נתכוון כלל לרמוז לה דבר כלשהו על ידי מתנה זו, אלא שיאסתייע מילתא' (כלשון הגמרא), נעשה לו נס ושולח לה במקרה את המסרק. וזאת משום שזכה שעל ידו נתגלגלה הסייעתא דשמיא המופלאה, שגרמה להתפעלות מחכמת האומה היהודית. ולפיכך, סיים מו"ר שליט"א, גם בנידון דגן נוכל לומר, שרשאי הצדיק לשתוק, ולהשאיר אצלו את הממון! (והערב נא).

"לא תשא את שם אלקיך לשווא" (כ, ו).

כל המברך ברכה שאינה צריכה עובר משום 'לא תשא' (ברכות דף ל"ג ע"א).

להלן שאלה נדירה מאוד שהגיעה ממתפללי אחד הבתי כנסיות של בני ספרד:

לאחר קריאת התורה בראש חודש, כובד אחד המתפללים לקרוא את ה'אשרי יושבי ביתך' וכו', וכשהגיע לעיני כל בשר, הגביה ראשו וידיו, וקרא את הפסוקים בעצימת עיניו, 'פותח את ידך ומשבע לכל חי רצון', ומתוך שיגרת לשונו (וריוחוף), המשיך 'ברוך אתה ה'... המוציא לחם מן הארץ!...' (יצויין שמנהג רבים מבני ספרד לומר לפני ברכת המוציא את הפסוק עיני כל בשר אליך ישברו וכו'). מכיון שבבית כנסת שלנו, המנהג הוא לערוך סעודה לאחר התפילה בראש חודש, על השולחן בחדר הצדדי כבר הונחו הלחמניות, והתעורר הספק - האם להגיש לאיש חתיכת פת קטנה כדי להצילו מברכה לבטלה?...

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: נראה שיש לתת לאיש לטעום מעט מהפת, כדי שלא תצא ברכתו לבטלה. ואף על פי שיש מקום לטעון, שאין זו ברכה מאחר ואין כאן כלל כוונת ברכה, ורק מתוך שיגרת הלשון המשיך ובירך המוציא (כימתעסקי בעלמא), מכל מקום, מסתבר יותר שיש לכך שם של ברכה (משום שהתבלבל וטעה לחשוב שמברך המוציא), והיא תוכל לחול על הפת, וממילא אם לא יטעם מהפת, תצא הברכה לבטלה, ולכן לכאורה עדיף יותר שיטעם מעט, שהרי ברכה לבטלה חמורה יותר מחשש אכילה מועטת ללא ברכה. והנה, מבואר בחידושי רבינו חיים הלוי מבריסק (הלכות תפילה פ"ד), שהעומד בתפילה צריך לכיון שעומד בפני המלך, ואם לא מכיון כוונה זו, לא יצא ידי חובת תפילה (שהרי הוא כימתעסקי במעשה התפילה). אולם, החזון איש (בגלויות שם) כתב, שכל אדם שעומד בתפילה, לא שייך בו 'מתעסק', משום שיש לאדם ידיעה וכוונה פקיה' שעומד לפני המלך השייית' (אלא שפעמים ואין לבו ער לכך), ובדיעה קלושה זו הוא יוצא ידי חובה (אלא שאין תפילתו רצויה ומקובלת). ונראה לעני"ד, שגם בנידון דגן יתכן שבשעה שאמר האיש את הברכה התבלבל והיתה לו כוונה כהה (תת-הכרה') שהוא מברך המוציא לחם מן הארץ, ולכן יש לברכה שם של ברכה, ויש להצילה על ידי אכילת פת מועטת (שאינה מצריכה נטילת ידים, יעויין בשולחן ערוך סי' קנ"ח סי"ג) (והערב נא).

"ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו" (כ, ג).

והרי דברים קל וחומר; ומה אבנים הללו שאין בהם דעת להקפיד על בזיון, אמרה תורה הואיל ויש בהם צורך,

לא תנהג בהם מנהג בזיון, חבירך שהוא בדמות יוצרך, ומקפיד על בזיון, על אחת כמה וכמה (רש"י).

בבית משפחה אחת, בערב שבת קודש היתה בעלת הבית עסוקה מאוד, ולא הצליחה להתארגן ולסדר את הבית כראוי ובזמן.

האב הגיע הביתה מתפילת ליל שבת, ונגלה לעיניו המראה המבולגן של הדיירה; הסלון מלא בצעצועים ובגדי ילדים זרוקים בכל פינה, הרצפה שלא הודחה 'דביקה' פחמת מיץ שנשפך, הכסאות הפוכים, על השולחן לא היתה פרוסה מפה לבנה, אלא צלחות וכוסות מלוכלכות, ומסביב קליפות פירורים וכו'... תגובת הבעל היתה מזועזעת; הוא החל לרטון ולצעוק על אשתו: "את כל כך עצלנית! מדוע לא סידרת וארגנת את הבית לכבוד שבת?!"

לאשה נגרמה בושה גדולה, בפרט שהגערות היו בפני כל בני המשפחה. הבן הקטן, שהינו בן 6, הבחין בדמעות שנושרות מעיני אימו וליבו נחמץ... עד מהרה שולחן השבת סודר, וטרם התחיל הבעל באמירת הקידוש, הבחין כי החלות אינן מכוסות במפה לבנה. ביקש האב מבנו: "תביא בבקשה את מפת הכיסוי לחלות". הבן הביא את המפה, ותוך כדי מסירתה לאביו שאלו: "אבא, מדוע צריך לפרוס מפה על החלות ולכסותן, וכי לא די במפה הלבנה שעל השולחן?!"

השיב לו האב: "שאלה יפה שאלת. הטעם הוא, כדי שלא לבייש את הפת. כלומר: בדרך כלל כאשר לפנינו פת ויין, אנו מקדימים לברך על הפת המוציא לחם מן הארץ לפני ברכת 'ברוך פרי הגוף' על היין (כי כך הוא סדר הקדימות בפסוק: ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה...). וממילא, אם הפת תהא מגולה, תיגרם לה בושה, כי בכל יום אנו מקדימים אותה לפני היין, ועכשיו אנו מקדימים את היין. ולכן אנו מכסים במפה את החלות, כדי שלא לבייש...". (הובא במשנ"ב שם סקמ"א).

ואז אמר הבן לאביו: "אבי היקר, איני מצליח להבין - את החלות אסור לבייש, ואת אמא מותר! אם אנחנו כל כך מקפידים למנוע בושה מהחלות, הרי על אחת כמה וכמה שאסור לבייש ולהעליב את אמא!..."

האב שמע את התוכחה הנוקבת מבנו והזדעזע. ניכר היה שדברי בנו היניק וחכים הרעידו את ליבו. הוא הבין שנהג שלא כדון, בכך שבמקום להבין את אשתו ולדונה לכף זכות, הוא נהג כפרא-אדם וביישה נוראות! לאחר השבת, הבן הקטן ניגש אל מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, ושאלתו בפיו: "האם עברתי בדברי התוכחה שלי על מצוות כיבוד אב?!"

השיב מו"ר שליט"א לילד: "נהגת כדון, כי הצלת בכך את אביך מעונש חמור! ולהלן ביאור הדברים:

דברים נוראים מובאים בספר "כף החיים" לרבינו חיים פלאגיי זצ"ל (סי' כ"ז אות ל"ה): "כה כתב בספר 'מורה באצבע' לרבינו החיד"א (סי' ק"מ): בהעלות המנחה בערב שבת קודש, הוא עת מסוכן למחלוקת בין איש לאשתו, והרבה טורח הסיטרא אחרא לחרחר ריב בין הבעל לאשתו. והאיש הירא, יכוף אז את יצרו, ולא יעורר שום מחלוקת והקפדה, ואדרבה יבקש שלום. עד כאן דברי החיד"א. ממשך הגר"ח פלאגיי: ואנכי עבדו מוסיף על דבריו, שבעיני ראיתי, שבכל בית בו היתה מחלוקת בין הבעל לאשתו בערב שבת לעת ערב או בליל השבת - היה בדוק ומנוסה כי רעה נגד פניהם! ולא יצאו נקיים באותו שבוע באיזה מקרה רע. דוק ותשכח (דקדק ותמצא שכך היא המציאות)!"

ופעם אחת בליל שבת בשנת תקע"ה, שמעתי שאחד משכני היה עושה קטטה עם אשתו אחר הקידוש על דבר מאכל, ותכף קמתי מעל שולחני והלכתי וישבתי על שולחני... כשראו אותי בני הזוג, נבהלו נחפזו, ועשו שלום ביניהם. ובכל פעם שהבעל היה רואה אותי, היה מחזיק לי טובה, ואומר אלי: אותו ליל שבת [בו הופיע הגר"ח פלאגיי בביתם] היה לי לאות ולזיכרון, שלא עשיתי עוד קטטה עם אשתי, אף שעברו ימים ושנים.

והנה, אומרת הגמרא בבבא מציעא (נ"ט.): "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו [דהיינו שלא לצערה בדברים], שמתוך שדמעתה מצויה באונאתה קרובה", וביאר רש"י: "פורענות אונאתה ממחרת לבוא! והסמ"ע (סי' רכ"ח סק"ה) כתב: "הוא זהיר באונאת אשתו, לפי שהאשה רכה בטבעה, ועל צער מועט היא בוכה, וה' יתברך מקפיד על הדמעות! (והערב נא)."

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מול ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת מולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיהו ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לעיין
אמרי
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצרפתי
זצ"ל

שבת קודש כד שבט תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 4:38 תל-אביב: 4:53 חיפה: 4:42 מוצאי שבת: ירושלים: 5:53 תל-אביב: 5:54 חיפה: 5:52 ר"ת: 6:31

פרשת יתרו

הכרת הטוב והודיה

להכיר ולזכור הטובות שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק: "אשר שם האחד גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעוזי ויצלני..." (פרק יח-ג,ד)

למדנו מפסוקים אלו, כיצד הנציח משה רבינו לדורות, הניסים והטובות שעשה הקב"ה עמו, בכך שקרא לבניו בשמות הממחישים את המצב שהיה נתון בו, ואת ישועת ה' שנעשה עמו, זאת כדי לזכור יום יום תמידין כסדרן את חסדי ה' ואת גודל חובת השעבוד להש"ת על כך.

לאחר שסיפר משה לחותנו יתרו, את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים, תגובת יתרו היתה: "ויחד יתרו [שמח] על כל הטובה אשר עשה ה' לישראל... (יח-ט) והמשיך להודות ולברך: "ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם..." ולכאורה תמוה, מדוע רק עתה הודה יתרו וברך ברוך ה'... ולא מיד כששמע את אשר עשה ה' לישראל [עוד בטרם הגיע למשה] זאת ועוד: מה פשר הדגשת הכתוב "על כל הטובה"?

נוכל לתרץ בב' אופנים: א) נלמד מכאן שחיוב ההודיה צריכה להיות על שלימות הטובה ולא רק על חלקה. לפיכך רק אחר ששמע יתרו את כל פרטי הטובה ממשה רבינו יכל להודות ולברך [וכלשון ברכת הגומל "שגמלני כל טוב"] וזהו שהדגיש הכתוב "על כל הטובה". [זוהו שרמז משה לפרעה באומרו "לא תשאיר פרסה כי ממנו ניקח לעבוד"... והיינו שצריך להודות להש"ת על כל הטובה, ללא שיוך].

ב) י"ל עפ"י הביאור שהביא הגרי"ז סולובניצ'ק זצ"ל (בספרו עה"ת) בשם הגאון רבי יצחק מוואלוז'ין זצ"ל בפסוק "הללו את ה' כל גוים שבחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו". ונשאלת השאלה: וכי מפני שגבר חסדו על ישראל צריכים הגוים להלל את ה'?

והתשובה: אכן הגוים הם אלו שצריכים להודות ולהלל להש"ת על חסדיו הגדולים עמנו כי מי כמוהם יודע את כל המזימות הרעות שלהם נגד ישראל שלא יצאו לפועל, כי ה' הפר עצתם בחמלת ה' על עמו. וזה שהדגיש הכתוב "על כל הטובה", שכן רק יתרו שהיה מיועצי פרעה (סנהדרין קו) ויודע כל אשר זממו מצרים על ישראל ושה' הצילם מכל הרעה הזו, הוא שנאה לו לשמוח ולהודות עתה על כל הטובה [יותר מישראל שלא ידעו כל מזימות פרעה עליהם, כפי שהבין עתה ממשה].

בדרך זו [של אופן ב'] נוכל לבאר וליישב בס"ד קושיות נוספות: כשפרעה אמר למשה "לכו עבדו את ה' רק צאנכם ובקרכם יוצג"..." השיב לו משה: "גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות ועשינו לה'... (י-כה). ותמוה: מהיכן יהיו לפרעה בהמות לתת לישראל לקרבנות והרי במכת דבר מתו כל מקנה מצרים? וכמו ששאל רש"י להלן (יד-ז) כשרדפו כל סוס פרעה אחרי בני ישראל. [ופלא שלא שאל כבר כאן].

יתירה מזו: מה בכלל צריך משה לבקש מפרעה שיביא להם בהמות לקרבן. וכי זקוקים הם לבהמות של פרעה, הרי היה להם משלהם בשפע? זאת ועוד: מה לו לבקש בהמות מפרעה הרשע והטמא, כדי להקריבם לה', והרי הם מאוסים לקרבן וגם הם ע"ז במצרים?!

אלא לאור האמור באופן ב' מתורץ הכל: כך אמר משה לפרעה "גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות" לא בשבילנו אלא בשבילך ואנו נקריב עבורך, כדי שתודה בזה להש"ת, לקיים את "הללו את ה' כל גוים... כי גבר עלינו חסדו" שכן רק אתה יודע עד כמה גבר עלינו חסדו, כאמור. ובהמות אלו הראויות להקרבה, יקנה פרעה מבני ישראל, ויחזירם להם להקריב בשבילו [שהרי נדרים ונדבות מקבלים מהגוים]. ומיושב בזה כל מה ששאלנו. [וגם מובן מדוע רש"י לא שאל שאלתו כבר בפרשת בא, אלא רק בפרשת בשלח].

"אשר גאלם מיד צר..."

מעשה שאירע בזמן המלחמה. אחד מתושבי מושב קוממיות ר' דוב וייס ז"ל גוייס למערכה, ולא נתקבלה ממנו זמן רב שום ידיעה. הדאגה לשלומו והחששות, כמובן מאליו, רבו מיום ליום. אך הנה שב לפתע בריא ושלם.

היה זה בסתם יום של חול. ר' דוב הגיע לפני תפלת המנחה בבית הכנסת של המושב וניגש ישר אל המרא דאתרא הגאון רבי בנימין מנדלסון זצ"ל. החזן עמד אז הכן לפתוח ב"אשרי יושבי ביתך". אולם הרב מנדלסון מגודל שמחה והתרגשות, הורה לו להתחיל ב"הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו". כאילו היה היום ערב שבת קודש, והורה שכל הציבור יאמר "הודו", יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר".

הציבור הנדהם והמופתע, תפס כהרף עין את המשמעות הדרמאטית בתפיסת הרב "שיהודי מבני הקהילה חזר מחזית האש חי וקיים" והתחילו כולם להתרוץ בהשתפכות הנפש לפני תפלת המנחה "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו".

מריבצי תורה מעולם החסידות

"הודו לה' כי טוב..."

רגיל היה הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל (ראש ישיבת פורת יוסף) בכל הזדמנות שמאן דהו הביע מקצת שבחו בפניו, להתבטא בענותנותו ומתוך הכרת הטוב והודיה להש"ת במלים אלו:

"אני האדם הקטן קיבלתי הכל מהש"ת ויש לי יותר ממה שמגיע לי! הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו".

המורה

עלון "איש לרעהו" פרשת יתרו הוקדש לעילוי נשמות

ר' מרדכי אליעזר הכהן בן ר' שמואל זינדל גרינשפטן ז"ל (י"ב שבט) וזמרת ליבה בת ר' משה זיינשטיין ז"ל (י"ח שבט)

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות יומת" (פרק יט-יב)

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת כמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבבת עינו.

על הפסוק "וימסרו מאלפי ישראל" (במדבר לא-ב) כתב רש"י: "להודיעך שבחן של חכמי ישראל כמה הם חביבים על ישראל. עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר? עוד מעט וסקלוני, ומששמעו שמתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת, עד שנמסרו בעל בעל כורחן".

הוסיף והמליץ על כך באמירה מרירה ונוקבת הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (בספרו אזנים לתורה): "חבל שרק "מששמעו במיתתו". ובחיי המנהיג ממררים את חייו ומאבדים על"ז הרבה טובה מישראל. והזכרנו על תופעה שלילית זו בישראל את דברי חז"ל: חכם שמת... הכל כקורבנו. הכל קורעני עליו. הכל חולצני עליו... (שבת קה:).

אבל כל זה רק על "חכם שמת" ולא על הארי החי. ממנו יש "מתרחקים", ועמי הארץ רוצים לקורעו כדג ומגוב... כן יש לדייק בפרשת "ויצא יעקב" שדרשו חז"ל על זה שיציאת צדיק מן העיר עשה רושם - רק ביציאתו [מהעולם] מרגישים שהיה זיוה והדרה של העיר אבל כשישב בעיר, חשבו אחרת...

הגמרא (נדרים נ:): מספרת מעשה נורא על עונש של אשה שביזתה חכמים. היא באה לדין לפני רב יהודה ונתחייבה בדין. שאלה האשה את רבי יהודה האם גם שמואל רבך היה דן אותי כך? שאל אותה רב יהודה אם היא מכירה את שמואל [והמפרשים מבארים מדוע שאל אותה] והשיבה שאכן מכירה אותו והחלה לדבר בגנותו של שמואל ולבזותו. הקפיד עליה רב יהודה ואמר לה: וכי באת לבזות את שמואל, את בנידוי! ומספרים חז"ל שהאשה התמוטטה ומתה.

"מי שפוגע בת"ח סופו ניזוק"....

אחד מבני ישיבת פורת יוסף נכנס לראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ושטח בפניו את הבעיה שלו: איננו מסוגל להמשיך וללמוד באותה כיתת לימוד ששיבצו אותנו, הן משום שמגיד השיעור מתייחס אליו באופן חריג, וגם לא נראית לו רמת הלימודים בכיתה זו.

מיד פתח הרב צדקה והשיב לו: "הדרך הנכונה בחיים הוא לכופף את הראש ולנענע לכל גל וגל השוטף אותך... יכולני לספור לך באצבעותי עשרות מקרים הידועים לי, אשר מלמדים לקח, שכל מי שפוגע בתלמיד חכם סופו ניזוק בפועל גם בגופו... הלכך אפילו אם הפריז ה"מגיד שיעור" על המדה ופגע בך, אל תשיב לו כגמולו... חלילה לך... קבל באהבה..."

"ובכלל טוב שתדע" - הוסיף הרב צדקה - "כך היא דרכה של תורה... כל מי שרוצה באמת ללמוד קמים לו מפריעים"... וכאן סיפר ראש הישיבה לתלמידו, כדי לעודדו, על טירדות והפרעות שעבר בצעירותו וסיים: "גם מה שעובר עליך זה נסיון, מנסים אותך מן השמים... התאזר עוז ותעצמות נפש להבליג, הכנס הלאה אל שיעורו של הרב וה' יצליח את דרכך..."

וזאת ליהודה

כיבוד אב ואם

מצוה חמורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק: "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך".... (פרק כ-יב)!

ואמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה".

כתב הגרא"א דסלר זצ"ל (בספרו מכתב מאליהו - ח"ה): במצות "כיבוד אב ואם, של התורה, יש ענין נעלה מאוד, הרי כיבוד אב ואם נכתב בלוח ראשון יחד עם המצוות של כבוד המקום. והענין בזה הוא כי לא היה לנו שום מבוא להשיג טובות הבורא יתברך עלינו, לולא שהיינו רואים מקודם את חסדי ההורים לבניהם. בלי זה היה האדם מרגיש שהוא עצמו המקור לכל אשר יש לו. אבל בראותו אשר בא לעולם ע"י הוריו ובלתם לא היה נמצא כלל, וכל שכן שלא היה מתגדל ומתחנך, בזה הרי לו ציור חי לחסדיו יתברך שממציא אותו ונותן לו הכל. מקיימו מרגע לרגע, מפרנסו, מחכמו וכו'.

וכיון שכן, האבות המה כמו ספר תורה חי אשר בו ילמד אדם את מעשי ה'. הוא שאמר רב יוסף כאשר שמע קול רגליה של אמו "איקום מקמי שכינה דאתיא" (קדושין לא:)=אקום בפני השכינה שבאה] וכן מצאנו בכמה מקומות שהשוו כבוד אב ואם לכבוד המקום (שם ל:)

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א על אשה שנפטרה בנה והיא מתאבלת ובוכה עליו יומם ולילה. ועתה נולד לה נכד מבנה והבן חפץ מאד לכבד את אביו ולקרוא לנכד על שמו אלא שהאמא מתנגדת בתוקף בנימוק שבכל פעם שיקראו בשם הילד זה יזכיר לה את בעלה ויתעורר צערה ובוכה ולא תוכל לשאת זאת. ושואל הבן: האם להעדיף את כבוד אביו בכך שיקרא לבנו על שם אביו, או עליו להתחשב בכבוד אמו?

שאלה זו הובאה לפני הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, והשיב, שאמנם יש בקריאת שם הילד, משום כבוד אב, אך מאידך יגרם בכך צער לאמו ויש יותר להתחשב בצערה ולוותר על כיבוד האב. שהרי בש"ך (יו"ד סימן רמ) מובא שאעפ"י שאינו מחוייב לכבד את אביו אם הוא רשע אבל לצער אותו ודאי אסור, א"כ כאן אסור לצער את האם אף שע"י"ז ימנע כבוד מאביו. (מלבד זה יתכן שכיבוד אם מחיים, עדיף מכיבוד אב לאחר מיתה).

"מכח כיבוד אב"....

בימי המלחמה של שנת תש"ח, בזמן שנפלו פגזים בירושלים, והיה מצב של "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" נכנס יום אחד הגאון רבי צבי קופשיץ זצ"ל עם בנו הקטן להתפלל בבית הגר"י סולובייצ'יק זצ"ל.

לפתע ביקש הילד הקטן בקול רם כשהוא ממרר בבכי, כי רוצה הוא לאכול פרוסת לחם עם ממרח... שמע זאת הגר"י וצויה על בנו הגאון רבי יוסף דוב זצ"ל שילך לשכונת רחביה, לאחד ממכריו, ויבקש מהם לחם ויביאו לבית משפחת קופשיץ.

מיד הלך רבי יוסף דוב במסירות מכח כיבוד אב, תוך סיכון עצמי רב, עד לשכונת רחביה והביא את הלחם למשפחת קופשיץ.

עובדות לבית בריסק

לקיים דברי האריז"ל למרות

הסכנה....

בתקופת מלחמת תש"ח, התגורר הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל בשכונת קטמון, וזוהר כל ערב שבת להגיע עד רחוב שמואל הנביא - מקום מגורי הוריו - כדי לנשק ידי אביו ואמו, זאת חרף הסכנה שביתם שכן סמוך לגבול הירדני באותם ימים. עשה זאת כדי לקיים דברי האריז"ל (שער הכוונת דף עא:): לנשק ידי אמו בליל שבת.

לאחר מכן חזר שוב ברגל עד לשכונת קטמון המרוחקת, על אף האפילה ששררה אז ברחוב עקב המלחמה..

האיר המזרח

לשמוח בחלקו ולא לחמוד את של זולתו !

נלמד מהפסוק: ”לא תחמוד בית רעך... ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך“ (פרק כ-יד)

ובדבריו האחרונות (בפרשת ואתחנן) נאמר: ”ולא תחמוד... ולא תתאוה בית רעך“... (ה-יא) ולמדו מכאן חז”ל (במכילתא) לחייב בשני לאוין על החימוד בפני עצמו ועל התאוה בפני עצמה. ועוד אמרו (שם) שהמתאוה סופו לחמוד והחומד סופו לגזול שנאמר ”וחמדו שדות וגזלו“ (מיכה פ”ב). מה בין תאוה לחמדה. ביאר הרמב”ם (בספר המצוות-לאוין רס”ו): אם ראה דבר יפה אצל חברו והתאוה בו במחשבתו עבר ב”לא תתאוה“, ואם פעל אצל חברו שימכרנה לו עבר ב”לא תחמוד“.

כתב החינוך (מצוה תט”ז): ואל תתמה לומר: ואיך יהיה בידו של אדם למנוע לבבו מהתאוות אל אוצר כל כלי חמדה שיראה ברשות חברו והוא ריק מכולן? ואיך תביא התורה מניעה במה שא”א לו לאדם לעמוד עליו? שזה הדבר אינו כן, כי אמנם ביד האדם למנוע עצמו ומחשבותיו ותאוותיו מכל מה שרצה, וברשותו ובעתו להרחיק ולקרב חפצו בכל הדברים כרצונו, ולבו מסור בידו על כל אשר יחפוץ יטנו. עכ”ד.

ואולם אינו עובר על לאו ד”לא תחמוד“ אלא עד שלוקח את החפץ שחמד, מידי חברו [בהסמכת חברו], כמו שכתב הרמב”ם (פ”א מגזילה ה”ט וה”י): ”כל החומד עבדו או אמתו... והכביד עליו ברעים והפציר בו עד שלקחו ממנו אעפ”י שנתן לו דמים רבים עובר בלא תעשה שנאמר לא תחמוד. ואין לוקין על לאו זה מפני שאין בו מעשה ואינו עובר בלאו זה עד שיקח החפץ שחמד שנאמר ”לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך“ חימוד שיש בו מעשה. עכ”ל.

ולכאורה מדבריו האחרונים של הרמב”ם, עולה התמיהה מאליה: אם אינו עובר ב”לאו“ אלא רק על חימוד שיש בו מעשה, מדוע אינו לוקה עליו, הרי זה לאו שיש בו מעשה!! (ואכן **הראב”ד** השיג בזה על הרמב”ם).

ונראה בביאור הענין, כי עיקר העבירה, ב”לא תחמוד“ היא החימוד שבלב שרוצה ומשתוקק את של חברו, ורק שיעור החמדה עליה עובר ב”לאו“ היא חמדה כזו שמביאה לתוצאת השגת הדבר, נמצא שאין מעשה ההשתדלות והלקיחה היא האיסור, אלא החמדה המשפיעה על ההשתדלות היא האיסור, ולכן הוא לאו שאין בו מעשה.

בדרך זו נוכל לתרץ קושיה נוספת: לדעת **התוספות** שאין לאו ד”לא תגזול“ על גזילת קרקע, מה ההבדל מלאו ד”לא תחמוד“ שישנו על חמדת קרקע? אלא בכך נעוץ ההבדל: ”לא תגזול“ עוברים על מעשה הלקיחה והרי קרקע אינה ניתנת להזזה. משא”כ ”לא תחמוד“ עוברים על עצם תשוקת החימוד [והלקיחה היא רק תנאי בשיעור החימוד] וזה שייך כמובן גם בקרקע.

הבאנו את לשונו של הרמב”ם בגדר ה”חמדה“ והפציר בו עד שלקחו ממנו. ויש לעיין, מה היא שיעורה של הפצרה זו? מובא על **הגרי”ש אלישיב** זצ”ל שענה על כך מתוך מעשה שהיה:

בעל שמחה חיפש דירה פנויה ליום השבת אצל שכניו בשביל אורחיו. הוא נכנס למעונו של הרב אלישיב ושאל: ”אין לי ספק שאם נפציר באחד השכנים, יסכים לפנות לנו את דירתו. האם אין בכך איסור ”לא תחמוד“ כפי שכתב הרמב”ם (הלכות גזילה פ”א ה”ט) שהחומד בית חברו והפציר בו עד שלקחו ממנו עובר בלאו זה?

השיב הרב אלישיב: ”לבקש פעמיים מותר. יותר מזה הוא בגדר הפצרה אסורה!“

למנוע מהגנבים לאו ד”לא תחמוד“...

סיפר הגאון רבי חיים סלובייציק זצ”ל על בעל ה”הפלאה“: פעם באו גנבים (יהודים) בשבת לביתו שבעיר פרנקפורט, וביקשו לגנוב את המנורות שהיו עשויות מכסף, אך מכיון שהרי הם מוקצה, צעק להם בעל הפלאה: ”אל תקחו אותם עכשיו אני מפקירם, ותבואו אחר השבת לקחתם“ (למונעם מלאו הגניבה).

הוסיף רבי חיים: מדוע הוצרך להפקירם ולא אמר להם, הנני נותן לכם את המנורות במתנה אחר השבת? אלא משום שאם היה אומר כן, הרי הם הגנבים עוברים בינתיים על איסור ”דלא תחמוד“ שכן עדיין המנורות שייכים לו... וכאשר מפקירם שוב אינם שייכים לו..

עובדות לבית בריסק

לזכות בהתגברות על החמדה...

סוחר עשיר בא לפני הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ”ל להתברך במסחרו. בתוך כך הוציא העשיר מכיסו קופסת טבק להריח בה. יפה היתה הקופסה ומגולפת להפליא. ביקש רבי לוי יצחק לראותה, התפעל ממנה, ושאל אם יוכל לקבלה... ”וודאי“ - אמר העשיר.

חייד רבי לוי יצחק והחזירה. ”מבין אתה“ - אמר לעשיר - ”את הקופסה לא אטול עמי לעולם הבא, ואילו את ההתגברות על ה”לא תחמוד“ אקח גם אקח“.....

באהלי צדיקים

”לא תחמוד“ אף ספר קדוש...

ספריה תורנית גדולה היתה לו ל”ק האדמו”ר מגור בעל ’אמרי אמת’, ידועה במאות ספריה הנדירים והיקרים. כל אימת שנזדמן לאדמו”ר ספר חדש השתדל לרוכשו ובמחיר מלא, במיוחד אם הספר היה נדיר ועתיק יומין.

פעם נזדמן הרבי לביתו של ר’ קלמן פפנהיים זצ”ל בוינה וכדרכו בכל פעם שנכנס לבית יהודי, נגש תחילה לארון הספרים. והנה הבחין בספר נדיר. אמר בהתפעלות: ”יש פה ספר נדיר מאוד. אין לי את הספר הזה“.

מיד רצה בעל הבית להעניק לרבי את הספר במתנה, וראה בכך זכות לעצמו. ואולם הרבי סירב בכל תוקף לגלות לו את זהותו של הספר כי לא אבה לקחתו וחרף כל ההפצרות עמד הרבי על סרובו.

שאלו ר’ קלמן: ”יוגד לי לכל הפחות מדוע מסרב לקחת הספר מידיי? ענה הרבי: ”אף כשהדבר נוגע לספר קדוש הוזהרנו ב”לא תחמוד“.....”

ראש גולת אריאל

עצה טובה לקיום ”לא תחמוד“...

סיפר הגה”צ רבי יקב גלינסקי זצ”ל: החפץ חיים סבל דחקות רבה בימי אברכותו. פעם הפטירה אשתו בטרוניה: ”ראה את פלוני, בור ועם הארץ, וחי ברווחה. ואני בכזה מחסור!“

ענה לה הח”ח: ”איני מבין אותך, הקב”ה זיכה אותך בבעל בן תורה. בילדים מוצלחים. בבית של תורה. ואותו לא זיכה בכל אלו, שעוד יענישו אותו בעניות!! יהי לו אשר לו, האם היית רוצה להתחלף איתו? וודאי שלא!“

והגדת - הגדש”פ

”עובר ב”לא תחמוד“ דאורייתא“...

יום אחד הזמין כ”ק האדמו”ר מקלויזנבורג את אחד מטובי תלמידיו שעמד לפני הנישואין, כדי לשוחח עמו בדברי תורה. והנה להפתעתו התחיל הרבי לברר איתו את שיטות הפוסקים בענין ”לא תחמוד“ [ולא בסוגיות הקשות שלמדו אז בישיבה].

בסיום בירור הענין, אמר לתלמידו: ”נמצאנו למדים, שאם בחור ישיבה אומר לאביו: ”קח לי דירה מרווחת כמו שראיתי אצל החברים שלי, הרי הוא עובר ב”לא תחמוד“ דאורייתא!“ וביקש מהתלמיד: שיפרסם את דבריו בין שאר התלמידים...
במחיצתם

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מהיום-להיום

זה לא גרם לו להרגיש נחות ומסכן כלל, אלא אדרבה קיים רצון אביו בגאווה-עצומה.

* * *

חודשיים אחרי:

פניתי להגאון רבי משה מייזלמן שליט"א והצעתי לבן שלו שידוך - את הבת של הגאון **רבי גבריאל קנופטר** שליט"א, ראש ישיבת 'שערי תורה' מנצ'סטר.

לאחר שהייתה בידי תשובה חיובית מהצד השני, ביקשתי מרבי משה לזרז את הטיפול בעניין. אמר לי שבעוד שבועיים הוא יוצא עם רעייתו לחתונה משפחתית באנגליה. הם יפגשו שם את המדוברת ויתנו תשובה.

כעבור שבועיים פונה אלי הבן, ומוסר בשם אביו בקשה דחופה: הם כבר נפגשו עם המיועדת, לאחר מכן הזמינו כרטיס טיסה להיום בערב, והם מבקשים שאשתדל לסדר לבן אישור יציאה לחו"ל מהיום-להיום.

מיד התקשרתי לדוד שלי. התגובה האינסטינקטיבית שלו הייתה: "השתגעתם? מהיום-להיום? נראה לכם שזה 'שטיבל' פה... אפשר לסדר דברים כאלה מהיום-להיום?!"

אך פתאום השתנה טון דיבורו והוא הציע: "תצאו מיד ללשכת גיוס. אולי האישור החריג שקיבל בשעתו לצורך יציאה לשם שידוך עדיין בתוקף! מה לעשות, השידוך התעכב עד עכשיו..."

טסנו ללשכת גיוס. בדקו בתיק שלו ומצאו אישור יציאה לשם שידוך שלא מומש. התקשרו למפקד הלשכה שאישר לעדכן את התאריך להיום.

באותו ערב הוא עלה על הטיסה.
כעבור שבוע התארס!

* * *

כל מילה נוספת מיותרת. אני רק נזכר כיצד בשעתו, כאשר נמנע ממנו לטוס לחתונה כל החברים ריחמו עליו, וחלקם אף נדו בראשם נוכח ה'חומרא' והצדקות יתירה - לטעמם (אל החתונה הגיעו במיוחד מהארץ מרן הגר"מ אזרחי זצוק"ל, ולהבדיל בין חיים לחיים ראש ישיבת פוניבז' מרן רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א) אבל בזכות אי התפשרותו על עקרונותיו זכה להשגחה פרטית מיוחדת, לצאת לאנגליה מהיום-להיום, ובתוך שבוע להתארס שם בנוכחות הוריו... כיום מרביץ הבן תורה בישיבת אביו בסנהדריה המורחבת ירושלים, הלוא הוא הגאון רבי נפתלי מייזלמן שליט"א.

סיפר הג"ר **יוסף צבי זק** שליט"א, ראש-כולל תורת חיים-הליגמן בני ברק:

בזמני, בעת לומדי בישיבת פוניבז', היה חתן שעמד להינשא בארה"ב. הוא היה בן עלייה-גדול והוריו רצו לאפשר לו לשמוח ביומו-הגדול עם החברות והחברים שהיו שותפים לעלייתו הרוחנית [כיום - הג"ר **דוד רייכמן** שליט"א רב בבית-שמש].

היה לו לחתן חבר-וחברותא קרוב מאד, בחור-צדיק ויר"ש שהוא חפץ מאד שישתתף בשמחתו - אלא מאי? בשעתו היו נהלי-הצבא מאד קשוחים ולא היה ניתן לקבל אישור יציאה לתלמידי ישיבות דחויי גיוס יותר מפעם אחת בשנה בלבד. היות ואותו חבר כבר יצא לחו"ל באותה שנה לחתונת אחיו-הגדול, לא התאפשר לו לצאת שוב.

כאחד מבני החבורה, כאשר נוכחתי לדעת עד כמה הדבר חשוב לחתן, העליתי הצעה: דוד שלי (זצ"ל) מכהן כרב שכונת מגוריו של חיים ישראלי ז"ל בתל-אביב, אז אולי נוכל להתקדם דרכו.

מי זה חיים ישראלי?!

אוהו! העוזר הראשי של כל שרי הביטחון מימי ב.ג. ואילך. ידיד עולם התורה שאף קיבל מכתבי-הוקרה ממרן **הגראמ"מ שך** זצוק"ל על כל מה שפעל ועשה למען המשך קיום ההסדר של בני הישיבות. האיש שכל העסקונה החרדית הייתה נעזרת בו - בבחינת "אחות בבית המלך"!

נסענו שלושתנו - אני, החתן והחברותא - לדוד שלי. שמע את כל הסיפור והסכים לבקש עבור הבחור "אישור-חריג" ליציאה לחו"ל (שהיה ניתן במקרים מיוחדים כמו נסיעה לצורך רפואי, לשם שידוך וכדו'). הדוד נסע ללשכת חיים ישראלי, וכעבור שבועיים המתין האישור המיוחל בתיק של אותו בחור בצבא.

לפני שיצא החברותא ללשכת הגיוס, סיפר זאת לאביו. התעניין האבא במה דברים אמורים? וכאשר שמע שעליו לחתום שהוא יוצא לשם שידוך הודיע לו בהאי לישנא: "אם-כך אתה לא נוסע. **נכד של הבית-הלוי לא חותם על שקר!**"

הבחור היה בנו של הגאון **רבי משה מייזלמן** שליט"א, ראש ישיבת 'תורת-משה' בירושלים ולבני חו"ל בשיטת הלימוד דבריסק. הוא אחיין של הגרי"ז סולוביצ'יק זצ"ל, מצאצאי רבי חיים זצ"ל.

כמקובל בשושלת בריסק, קיבל הבן את הוראת אביו בשמחה מבלי להרהר אחריו. כל החברים נסעו לחו"ל והוא לא! אבל

מבצע הפרסים ממשית

פרטי מבצע הפרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות: כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרתי על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemeses@gmail.com

סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
- 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
- 3) **למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק הזוכים, יזכו לפרס.**
- 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
- 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

לב

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

תורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת יתרו - מברכין החודש - כ"ה שבט תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

גליון מס' 1151

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לחוש שדברי תורה יהיו בעיניו חדשים כאילו היום ניתנו.

המקור בפרשה: "בחדש השלישי... ביום הזה". פירש רש"י: "לא היה צריך לכתוב אלא ביום ההוא, מהו ביום הזה? שיהיו דברי תורה חדשים כאילו היום ניתנו".

הוראה למעשה

"האדם צריך לזכור בכל יום ויום את מעמד הר סיני ומתן תורה ויתעורר בליבו בחושבו 'אשר בחר בנו ה' יתברך מכל האומות, כי היינו גוי מקרב גוי ועשה לנו ניסים ונפלאות וקרבו להר סיני שתפסוק זוהמת הנחש מאיתנו ונתן לנו את תורתו שהיא חיי עד שלא זכו אליה מלאכי השרת ואנחנו כולנו היינו שמה עד סוף כל הדורות ופנים בפנים דיבר ה' עימנו... כי כולנו אנחנו מושבעים ועומדים מהר סיני."

המקור בפרשה: "בחדש השלישי ביום הזה."

הוראה למעשה

"האדם צריך לפשפש במעשיו ולהתוודות ולהיות מודה ועוזב. וככה ינהג כל אדם, אם קשה לו ההבנה, יתחרט על עוונותיו ויתוודה וישוב אל ה' ויתפלל אליו יתברך שהוא יחוננו דעת וילמד בינה. ורמז לדבר, הסמיכות בין ברכת 'אתה חונן' לברכת 'השיבנו אבינו לתורתך והחזירנו בתשובה'."

המקור בפרשה: "ויסעו מרפידים". פירש רש"י: "מה ביאתם למדבר סיני בתשובה..." הנה מכאן שעשו ישראל תשובה קודם שקיבלו את התורה. מכאן רמז למאמר מקצת המקובלים, כי לפעמים נמנע מהאדם מלהבין איזה פשט או איזה חקירה והשגה ודבר זה מחמת הקליפה מהעיון שעשה המבדיל בינו לבין העיון.

הוראה למעשה

האדם מחוייב לחזור על לימודו תמיד.

המקור בפרשה: "וידבר אלוקים את כל הדברים

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שבאם הוא רוצה לזכות בכתר תורה, צריך להרגיש כאילו קיבל עתה (את התורה) מסיני וילמד ברתת, באימה ובריאה ולא דרך תענוג.

המקור בפרשה: "וירא העם וינועו ויעמדו."

הוראה למעשה

האדם צריך להקפיד שלא לבזות חבריו ושאר הבריות.

המקור בפרשה: "אשר לא תגלה ערוותך". וזו לשון רש"י: "והרי דברים קל וחומר: ומה אבנים הללו שאין בהם דעת להקפיד על בזיונם, אמרה תורה הואיל ויש בהם צורך, לא תנהג בהם מנהג בזיון, חברך שהוא בדמות יוצרך ומקפיד על בזיונו, על אחת כמה וכמה."

נקי הדעת שברושלים

אשת החסד והשמחה

בית הכנסת. היה לו חשוב מאוד שכל ילדיו ונכדיו הרבים כן ירבו יבואו להתפלל דווקא שם. סיפרתי לר' אהרן שאף לי באופן אישי ישנם זכרונות יפים וחמים מבית ה' הזה. במשך מספר שנים זכיתי ללוות מדי לילה את מורי ורבי הגה"צ רבי משה ובר זי"ע ל"רומינשע שול" בכדי שיגיש שם את השיעור בזוהר הקדוש במסגרת הכולל שלו "בארה של מרים" ללימוד הזוהר והקבלה. הוא קרא לכולל שלו "בארה של מרים" בכדי לכבד ולהוקיר תודה לאשתו הרבנית של מרים ז"ל. זקני ירושלים וחשובי התלמידי חכמים שבה היו מגיעים לשם ב-8 בלילה בכדי לשתות בצמא את דברי האלוקים חיים שמורי ורבי היה משמיע. עלי היתה מוטלת המשימה להוריד ולהחזיר את הספרים הכבדים מהארון שהיה שקוע בתוך קיר בית הכנסת ולסדר את הספסלים ללומדי השיעור.

ר' אהרן אייזנבך בביתו

דורות עבר תפקיד ניהול בית הכנסת שהינו בן 101 שנים, מאב לבן עד שהגיע לידי הנאמנות של ר' אהרן.

"אבי ז"ל" סיפר לי ר' אהרן "מסר את נפשו עבור טיפוח ושימור בית הכנסת. למרות שהיה איש צנום ונמוך קומה, הוא היה מרים את הספסלים והשלחנות הכבדים בכדי לנקות מדי שבוע בשבוע את רצפת

ה שבוע נסתלק לגנזי מרומים אחת מהנשים הצדקניות שברושלים עיר הקודש. מדובר בשכנתו זה עשרות בשנים מרת ברכה ביילא אייזנבך, זוגתו של שכני הטוב הרה"ר ר' אהרן אייזנבך ז"ל. מרת ברכה הייתה ביתו של אחד מנקיי הדעת שברושלים - הרה"צ רבי מנדל בריכטא זצ"ל אשר נסתלק לגנזי מרומים בגיל מופלג (למעלה ממאה שנים) ושהותיר אחרו צאצאים רבים כן ירבו. מרת ברכה התאפיינה במידת החסד של אימהותינו הקדושות. היא נהגה להגיש ארוחות חמות וכוסות תה וקפה מהבילים לכל מי שדרך על מפתן ביתה. היא עשתה זאת ברזיונות ובהתלהבות שלא היו מביישים נערות צעירות. תמיד היה נסוך חיוך על פניה ומעולם לא הוציאה מילה מגונה על שום יהודי ויהודייה. לפני מספר שנים כתבתי במדור זה שורות אודות בעלה רבי אהרן ז"ל ומכיוון שחז"ל קבעו שאיש ואישה - גוף אחד הם, אני מעלה את השורות הללו שוב על גבי העלון בכדי לכבד את הנפטרת. יהי זכרה ברוך.

"אני כבר שישים שנה משמש כבעל תפילה ובעל תוקע ב"רומינשע שול" (בבית הכנסת רומניה). את המשפט הזה שמעתי משכני הטוב והותיק רבי אהרן אייזנבך. רבי אהרן משמש גם עשרות בשנים כגבאי בית הכנסת. הוא ירש את התפקיד האחראי הזה מאביו הגה"צ רבי שניאור זלמן זצ"ל. במשך כמה

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

1

שאלות קצרות על הפרשה ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: מלחמת עמלק היא הקשר בין הסוף להתחלה. פרשת בשלח מסתיימת במילים "מלחמה לה' בעמלק מדור דור". ואילו פרשתנו פותחת במילים "וישמע יתרו" ועל כך כותב רש"י: "מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק." ועיין בבעל הטורים מה שכותב על כך.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: ההתעלות הרוחנית הרצויה לאדם, היא הקשר בין ההתחלה לסוף. בתחילת הפרשה מובא שיתרו שמע ובעקבות כך בא לבדוק ולראות כיצד להתדבק בעם ישראל ובתורתו. ואילו בסוף הפרשה כתוב "ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערוותך עליו" ומפרש על כך רש"י: "שעל ידי המעלות, אתה צריך להרחיב את פסיעותיך... מכל מקום הרחבת הפסיעות קרוב לגילוי ערווה הוא ואתה נוהג בהם מנהג בזיון." ומכאן ניתן ללמוד שהתעלות גדולה ומהירה מדי, יכולה להביא לידי תוצאות שליליות. הדרך הנכונה להתעלות היא כפי שנהג יתרו שתחילה שמע ורק אז הגיע והתעלה ברוחניות במתינות ובהדרגה.

3. מדרש פליאה: "בשעה שבא משה לקבל את התורה, אמרו מלאכי השרת: 'תן לנו את התורה.' אמרו להם משה: 'התורה כתוב בה' אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך ממצרים', כלום למצרים הייתם משועבדים? והלא אכלתם בשר בחלב אצל אברהם אבינו." השאלה שנשאלת, מה הקשר בין זה שהמלאכים לא נשתעבדו למצרים לכך שאכלו בשר בחלב אצל אברהם אבינו?

תשובה: מובא בספרים הקדושים שכל תכלית השיעבוד של עם ישראל במצרים היתה לזככם על מנת שיקבלו את התורה שאותה קיים אברהם אביהם עוד לפני שניתנה. ואולם העובדה שאברהם אבינו הגיש למלאכים בשר בחלב, מלמדת שאברהם ביקש לרמוז להם שקיום המצוות לא שייך להם ובשל כך הם לא הישתעבדו למצרים ומימלא אין להם צורך לקבל את התורה.

4. "כבד את אביך ואת אימך למען יאריכון ימך על האדמה אשר ה' אלוקיך נותן לך." נשאלת השאלה מדוע מדגיש הפסוק שה' יאריך את ימיהם של אלה שמכבדים את הוריהם דווקא על האדמה שה' נתן לעם ישראל?

תשובה: מובא במכילתא של רשב"י (שמות כ', יב): "למען יאריכון ימך על אדמת ארץ ישראל ולא בגולה." ומכאן נראה שהבטחה לאריכות ימים כשמכבדים את ההורים, ניתנה דווקא על אדמת ארץ ישראל.

ישראל. ועל כן צריכין זהירות גדולה בכבודן.

איעצך ויהי אלקים עמך וגו' (יח, יט)

מסורה, איעצך הכא, ואידך דבלעם לכה איעצך. עיין בבעל הטורים.

אפשר לפרש על פי מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה יא, א) שיתרו ובלעם היו באותה עיצה של "הבה נתחכמה לו" (שמות א, י), מלמדנו המסורה שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עברה (אבות פרק ד משנה ב):

יתרו שברח מן עצת רשעים, זכה להיות יועץ למשה רבינו עליו השלום. וכמו שהמצוה הראשונה במצרים (שגלה דעתו נגד עצתו של בלעם הרשע) הייתה להיטיב לישראל, כך המצוה השניה ואתה איעצך היא להיטיב לישראל.

ובלעם הרשע, על ידי שיעץ עצה לפרעה להרע לישראל, עבירה גוררת עבירה, ונתן עיצה לבלק להכשיל את ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין קו, א) שאמר אלקיהם של אלו שונא זימה וכו'.

ומשה עלה אל האלקים וגו' (יט, ג)

פירש רש"י: "כל עליותיו בהשכמה".

אפשר לומר על דרך רמז, כל העליות שנתעלה משה רבנו עליו השלום, בא לו על ידי ההשכמה שהשכים והזדרז לעבודת ה'.

ובזה יש ליתן טוב טעם על מה שהשולחן ערוך אורח חיים פתח מרן הבית יוסף ז"ל בדבר זה שיתגבר כארי לעמד בבוקר לעבודת בוראו, שזוהי עצה טובה לעבודת ה' על כל היום.

אתם ראייתם וגו' (יט, ד)

פירש רש"י: "על כמה עבירות היו חייבים לי קודם שנזדווגו לכם, ולא נפרעתי מהם אלא על ידכם".

מכאן יש סמוכין למה שכתב בעל "קדושת לוי" בפרשת נח: "משנולד אברהם לא ענש הקדוש ברוך הוא לאומה רק את האומה אשר הם עושים רעה לזרעו, אבל מה שעושים נגד ה' הוא שומר להם להפרע מהן לעתיד לבוא".

למדין מזה גדל אהבת השם יתברך לישראל.

וזהו על דרך שפירש רש"י על הפסוק ואשא אתכם על כנפי נשרים: "מוטב יכנס החץ בי ולא בבני".

וישמע יתרו (יח, א)

פרש רש"י, "מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק."

אפשר לומר על פי מה שפרשו חכמינו זכרונם לברכה (סנהדרין צד, א), "ויחד יתרו, שהעביר חרב חדה על בשרו" (הינו שמל עצמו - רש"י). ובשביל זה בא יתרו, כדי למול את עצמו.

וזהו הכוונה, מה שמועה שמע שבא למול את עצמו, על זה אמר שראה שני דברים שלמד מזה גודל המצוה:

א' קריעת ים סוף, שנאמר (תהלים קיד, ג) "הים ראה וינס", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (זוהר חלק ב מט, א): "מה ראה, ארונו של יוסף ראה", שבזכות יוסף שנקרא צדיק יסוד עולם נקרע הים.

ב' ולעומת זה ראה גודל רשעו של עמלק שנאמר בו (דברים כה, יח) "אשר קרך בדרך ויזנב בכ", ופירש רש"י שזרק מילתו כלפי מעלה, שעמלק ימח שמו הוא הקליפה המתנגד למידתו של יוסף הצדיק.

ושני דברים אלו היו סיבת ביאת יתרו לבוא ולמול עצמו, שמקריעת ים סוף למד גודל המצוה, ולהיפך, ממלחמת עמלק שנאמר בו (במדבר כד, כ) "ואחירתו עדי אובד", למד את גודל העונש של המתנגד לזה.

וישב משה לשפט את העם וגו' (יח, יג)

פירש רש"י: "יושב כמלך, והוקשה הדבר ליתרו שהיה מזלזל בכבודן של ישראל, והוכיחו על כך מדוע אתה יושב לבדך וכולם נצבים. מן הבוקר עד הערב וגו', אפשר לומר כן, אלא כל דין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת, מעלה עליו הכתוב כאילו עוסק בתורה כל היום".

לפי פירוש רש"י, יתרו בא להוכיח למשה רבנו עליו השלום על זלזול בכבודן של ישראל, שהוא יושב והן עומדים. ולפי זה הוקשה לרש"י מהו שהזכיר יתרו בדבורו מן בוקר עד ערב, ולכן רש"י מוציא זה מפשוטו של מקרא ומפרש שבא לומר שמעלה עליו הכתוב כאלו עוסק בתורה כל היום מן בוקר עד ערב.

אבל עדיין צריך ביאור, מה זה שייך לדברי תוכחתו.

אפשר לומר שיתרו בא לומר למשה שבחן של ישראל בזה, שעל ידי שעה אחת שדן לישראל מעלה עליו הכתוב וכו', מזה רואים מעלתן של

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

צדיק באמונתו יחיה

בית הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, גדלה יתומה שהיתה כבת בית.

כאשר הגיעה לפרקה, הציעו לה נכבות יתום אחד שגדל בבית קרובי משפחתו. מצא השידוך חן בעיני הבעש"ט, ובאו היתום והיתומה בברית אירוסין, וקבעו זמן לחתונה. הבעש"ט הקדוש, הקציב נדוניה, כמנהג הימים ההם, מאתים ריינוש, שיעברו בעז"ה לחתן עד מועד החתונה.

כי בא מועד הפרעון

כיון שמועד החתונה הלך והתקרב, ועדיין לא סילק הבעש"ט הקדוש את התחייבותו, שלח אפיטרופוסו של היתום לרמז כי בא מועד לתשלום הנדוניה, וכדאי שהדבר יסודר טרם יום החופה.

הבעש"ט הקדוש שמע את הבקשה ושלח להשיב לאפיטרופוסו כי בעז"ה לא יכזב, ויסלק את סכום הנדוניה ככתוב וכחתום בשטר התנאים. בינתים עברו ימים נוספים והגיע יום החתונה.

כיון שהגיע יום החתונה ועדיין לא קיבל החתן את סכום הנדוניה, שלח האפיטרופוס לומר: היות שבהערב יום יעמידו את החופה, והיות שהבעש"ט הבטיח לסלק את חובו עד לזמן החופה, והיות שבאין קמח אין תורה, והחתן דנן יקר ערך הוא שתורתו אומנותו, מן הראוי לתת את הדעת כי בא מועד לפרוע את ההתחייבות.

***

יצא שליח האפיטרופוס, ונכנס רבי לייב קרמינר, מקורבו של הבעש"ט שדר בעיירה הסמוכה.

הבעש"ט הקדוש קיבל את מקורבו בחביבות רבה, הושיבו אל השולחן וביקש לשים לפניו יין "לחיים".

כיון שנפש מעט ונח מטלטולי דרך, פתח רבי לייב לספר לשם מה הגיע.

***

אחת מפעולותיו הנשגבות של מרן הבעש"ט הקדוש היתה מצוות פדיון שבויים. כי באותה תקופה קשה ומרה, רדו הפריצים באחינו בני ישראל ונגשו אותם במיני נגישות קשות ומרות. יהודי שחכר פונדק אצל פריץ, התחייב לסלק את דמי השכירות במועד מסוים, ואם לא הספיק להשיג את הסכום הדרוש, ציוה הפריץ להלקותו באכזריות או להשליכו לבור שבחצרו, עם כל בני משפחתו, עד לסופם המר, רחמנא לצלן.

זעקת היהודים האומללים הגיעה אל הבעש"ט הקדוש, והוא עסק בפדיון הלחוצים מידי הלחוצים. פעמים שיגר הבעש"ט שליח, ופעמים בא בעצמו, הכל לפי חומר הענין.

ומעשה היה בכפר אחד, בריחוק שמונה פרסאות ממז'בוז', הפריץ התאכזר ל"מושקה" שלו, שלא שילם דמי שכירות במועד, והשליך אותו ואת בני

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

ביתו לבור שביה. כאשר הגיעה הידיעה לאזני הבעש"ט הקדוש, קם בעצמו והלך לאותו פריץ והחל לדון עמו על דמי הפדיון.

פריץ זה אכזר שבאכזרים היה ודרש עבור פדיון היהודים אלף זהובים. לא התמהמה הבעש"ט הקדוש וביקש מן הפריץ לשחרר אותם לאלתר. את דמי פדיונם בסך אלף זהוב, הבטיח לסלק בזמן הקרוב.

הפריץ שצורתו של הבעש"ט הרשימה אותו, עמד ושיחרר את היהודים מבור כלאם.

יצאה המשפחה היהודית לחיים ולשלום, והבעש"ט חתם בכתב ידו הקדוש על שטר בו הוא מאשר את חובו עבור פדיון שבויים, ביום זה וזה.

הפריץ, התמלא עברה והחל לרטון: "מה זאת עשיתי לשלח משפחה יהודית סוררת בחינם? רק על פי דברתו וכתב ידו של רבינו יהודי"

בינתיים נקפו הימים, וכיון שלא שיגר הבעש"ט הקדוש את דמי הפדיון לאותו פריץ, התמלא עברה והחל לרטון: "מה זאת עשיתי לשלח משפחה יהודית סוררת בחינם? רק על פי דברתו וכתב ידו של רבינו יהודי, שלא ממקומותינו?..."

הפריץ הזועם לא נרגע, והחליט כי אם לא בדרך טובה, יוציא את דמי הפדיון בדרך קשה.

באותו כפר דר מקורבו של הבעש"ט הקדוש, רבי לייב קרמינר.

הפריץ החליט לשלוח דרכו את ההזרה אל הרבין – בעל חובו.

באותו יום הגיע שליחו של הפריץ אל רבי לייב, וכן אמר לו: "לך ואמור לרבין החותם בשמו ישראל ממז'בוז', כי חייב הוא לאדון סך אלף זהוב. אם יסלק חובו בדרך פשוטה ומיד – הרי טוב. אם לא – יגרר אחר כבוד, אסור באזיקים, לאותו בור שביה ממנו שוחררה המשפחה היהודית!"

היות שאמנם חייבים אנו לסלק לפריץ אלף זהובים, מן הראוי כי אתה תיקח עליך את השליחות ותהיה שליח לדבר מצוה

כדברים האלו סיפר רבי לייב, ברוח נמוכה ובהרכנת קומה, למרן הבעש"ט הקדוש. הבעש"ט הקשיב לדבריו, ושום שינוי לא חל בפניו הטהורים.

ישב רבי לייב וציפה למוצא פיו הקדוש, והנה שמע את הבעש"ט קורא לבעל העגלה: "רתום את הסוס והכן את העגלה לדרך". ולרבי לייב אמר: "היות שאמנם חייבים אנו לסלק לפריץ אלף זהובים, מן הראוי כי אתה תיקח עליך את השליחות ותהיה שליח לדבר מצוה. אך ראה נא חביבי לשוב במהרה, כי שמחה גדולה תתקיים

פה הערב, יתום ויתומה יכנסו לחופה, וחפץ אני כי גם אתה תהא כאן בשעת חופתם".

כה אמר הבעש"ט הקדוש ויצא מן החדר, בעוד רבי לייב, שאמונתו בה' ובמשה עבדו איתנה כצור חלמיש, קם ממקומו ובהתלהבות שבשליחות מצוה יצא החוצה ונתכנס בתוך העגלה.

***

לעת הצהרים הגיעה העגלה לשער האחוזת של הפריץ. עצר העגלון בסוס, הסיט את העגלה לצד, ורבי לייב יצא ונכנס לשביל המוביל לשער החצר.

על יד השער עצר אותו שומר הפתח. הוא הביט ביהודי ושאל למבוקשו. השיב רבי לייב מתוך אמונה, בטחון ושמחה, כי חייב הוא להתראות עם האדון בענין סילוק חוב.

כיון שכך, רמז השוער לכלבים עזי הנפש שבצידי השערים, לרבוץ בשלוח, ופתח את השער לפני רבי לייב.

משער אל שער הלך רבי לייב עד שהגיע לפתח האכסדרה שבמבוא הארמון.

משרתי האדון שאלו למבוקשו, ואף להם השיב מה שהשיב לקודמיהם, כי בענין סילוק חוב לאדון, הגיע.

ביקשו אותו המשרתים לשבת במקום אחד ולהמתין לכניסת האדון, שלפי דבריהם סועד הוא עתה סעודת צהרים.

אבל היות שישיב והמתין, החל מתוך שלוח לתכנן מה לומר לפריץ

ישב רבי לייב באכסדרה שהיא כטרקלין מפואר, ומשרתי הפריץ שמו לפניו מי דבש.

ראה רבי לייב כי הקב"ה נתן חינו בעיני הערלים, ושום דאגה לא קיננה בליבו. אבל היות שישיב והמתין, החל מתוך שלוח לתכנן מה לומר לפריץ, ברגע שיבקש את סך אלף הזהוב שחייב לו בעל חובו – הבעש"ט.

עודו חושב בדעתו מה לומר, והנה נפתח פתח אחד, והפריץ יצא דרכו והתקרב אל מקום מושבו של רבי לייב.

ברכו רבי לייב לשלום, ולבו הוגה תפילה לקל חי. כיון שהביט בו הפריץ בציפיה, פתח רבי לייב פיו ואמר את הדברים שנתן הקב"ה בפיו:

"אדון נכבד! הכל יודעים כי איש ישר ונאמן אתה, שאינו נוטל פרוטה אחת שלא בצדק! כיון שהגעתי הנה בפקודת מורי ורבי, לסלק לך חוב על סך אלף זהוב, שהוא סכום כלל וכלל לא מבוטל, מן היושר הוא שתבדוק את ספר החשבונות פעם נוספת, כדי שלא תכשל חלילה באיסור גזל שלא מדעת".

דברי השליח מצאו חן רב בעיניו. התשבחות המסך בעמוד 4

מחאה ונחמה

ה שבוע הופצה כתבה אשר נכתב בה שאישה אשר שיכלה את בנה לפני ימים ספורים במלחמה, עלתה להר הבית והצהירה לעיני המצלמות: "בגלל שהיום לא עולים מספיק אנדים להר הבית ומקריבים עליו קורבנות, אנו מקריבים את ילדינו במלחמה כקרבן."

למרות שחז"ל קבעו שאין אדם נתפס בשעת צער (ב"ב ט"ז עמוד ב), ברצוני להביע מחאה הן בנוגע לעלייתה להר הבית והן בנוגע לתוכן דבריה. אף לשיטת אותם מתי מעט הרבנים שמתירים לעלות להר הבית (וזאת בניגוד לפסק ההלכה הנחרץ של כל גדולי ישראל מהדורות הקודמים ומדורנו שאוסרים לעלות לכל שטח הר הבית), אסור לאישה לעלות למקום הקודש והמקדש.

ובנוגע לתוכן דבריה: אסור היה לה לקשור

את הקרבנות שאנו מבקשים להקריבם כשיבנה בית המקדש בקרוב ממש, לנפילת בנה במלחמה. אנו מצווים כעת שלא לעלות להר הבית והיא הנותנת - כאשר ניזהר וננהג במורא במקום המקדש, ה' יציל אותנו מאסונות כגון אלה שחוותה אותה האישה.

מאיך גיסא ברצוני לשגר את מילות התנחומים המסורתיות - שהמקום ינחם אותה בתוך שאר אבלי ציון בירושלים ושלא תוסיף לדאבה עוד.

בית חם

מצויים אנו בימים אלה בשיאו של החורף, הקור חודר לעצמות. בו בזמן שאנו שרויים בביתנו החם, אנו מוצאים אותם בבתי הכנסת השונים או בקברי הצדיקים שמפוזרים בארצנו הקדושה. הם נראים כמונו ומדברים בשפתנו, אולם שוני בולט אחד

מבדיל אותם מאתנו: הם חסרי בית. עובדה זו מאלצת אותם במקרה הטוב לשכב בלילות על מזרון ששרוע על הרצפה או במקרה הפחות טוב, על גבי ספסל. מצבם מחמיר במיוחד בתקופה זו של החורף הקר. לעיתים הם יכולים לקפוא מקור מצינת הלילה וכמובן לסכן את בריאותם,

הכאב הגדול הוא, שהחברה החרדית אשר מוצפת במאות גמחי"ם וארגוני חסד, לא מצליחה להגיש מענה הולם עבור חסרי ישע אלה. הלוואי שמישהו יחליט "להרים את הכפפה" ולעשות משהו בנידון. ובינתיים לא נותר לי אלא להתפלל ולקוות שכשם שקוראים אנו בפרשיות השבוע בתקופה זו על יציאת עם ישראל ממצרים, כך גם אותם חסרי הבית יצאו בקרוב ממש מגלותם וימצאו "בית חם" (תרתי משמע) לגופם ולנפשם.

1371 ובר-אלוף

צדיק באמונתו יחיה - המשך מעמוד קודם

מעמידים כלונסאות לחופה. מיהר רבי לייב פנימה ונחפז לתת לבעש"ט הקדוש את דמי ה"עודף".

רצה רבי לייב לספר לבעש"ט הקדוש מהלך הענינים אצל הפריץ, אבל הצדיק הקדוש גער בו: "מהר מהר, צריכים אנו להזדרז לחופה! לך, רבי לייב, ומסור את סכום הנדוניה לחתן, כי כבר הגיעה עת דודים..."

***

שמים בגון אדמדם פרושים היו מעל לחופה. בני המקום התכנסו ובאו לכבד ולשמח חתן וכלה. ואף גם פמליא של מעלה ירדה להשתתף בשמחתם של יתום ויתומה שרבי ישראל בעל שם טוב שהיה להם לאב ולאפיטרופוס, מובילים לחופתם.

כ"ק האדמו"ר תולדות אברהם יצחק נושא תפילה בחתונת נכדו שיחי

ואת פיסותיו השליך אל לשונות האש שבתנור...

***

שמש נטתה מערבה. רבי לייב ישב בעגלה, ופסוקים של הודיה בפיו. הבעש"ט הזמינו לחופה של היתום והיתומה, ומן הראוי להזדרז. כיון שהגיע למז'יבוז', כבר מצא את המשמשים

שהרעיק על ראשו, נעמו לו מאד. חיוך רחב התפשט על שפתיו, ומתוך זחיחות הדעת שלח להביא את ספר החשבונות בו רשומים חובות של יהודים מכל מיני עינים זמנים.

"אכן - המהם הפריץ - אין אני חפץ לזהם ידי באבק גזלה. כי למה לי להענש משמים? מוטב אבדוק דבר דבר על אופניו".

***

הכניסו את הספר, והפריץ גחן על הדפים. דיפדף פה ושם, מנה באצבעותיו, ובסופו של דבר נשא ראשו מן הספרות, ופניו צהובות.

"אשריך יהודי! - אמר לו בקורת רוח - חייב אני לך תודה רבה על שבאת להצילני מן העושק... עברתי על חשבוננו של הרבין, והנה מצאתי כי לא די שאינו חייב לי מאום, אלא שחייב אני לזכותו מאתים רינוש! הפלא ופלא, ואתה יקירי מנעת אותי מעושק!"

שמחה משונה ירדה על הפריץ. הוא מיהר להביא חריט מעות, ספר ומסר לרבי ליב "עודף" מאתים רינוש, ופטרו לשלום, אחר שקרע את שטר החוב

אימרת השבוע

מהבעל שם טוב הקדוש

"כשיהודי אינו מאמין שהכל בהשגחה פרטית ממנו יתברך ורק אומר 'כוחי ועוצם ידי עשה לי' (דברים ה' י"ז), זה נקרא כופר בה' יתברך."

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שומלין לציונו של מרן החיד"א זיע"א ומישיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגני מרומים בל' אב - א' של ראש חודש מרת התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

מייל המערכת
(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):
alon7148454@gmail.com
...
טלפון: 052-7148454
...
קו החידות: 077-4103900
...
פקס: 08-9941870

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת

הרב יוסף אביטבול שליט"א

תשובות בהלכות אזעקה מהפוסק הגאון הגדול רבי עמרם פריד שליט"א

שאלה: האם אדם שמתפלל בכני ברק באמצע שמו"ע במניין בשטח פתוח ברחוב צריך ללכת למקום מוגן.

תשובה: מותר בלי להפסיק בדיבור.

שאלה: האם אברכים ובחורים שבדרך לשיבה או לכולל יש אזעקה צריכים להכנס לבניין לחדר מדרגות או שכיון שהם שלוחי מצוה, ושלוח מצוה אינן ניזוקים אינם צריכים להכנס לחדר מדרגות.

תשובה: אם אפשר בקלות יש לעשות כן.

שאלה: האם באמצע התפילה והלימוד בירושלים ובקרית ספר צריך ללכת למקום מוגן.

תשובה: לא.

שאלה: האם אדם שעוסק בתורה ובתפילה בעיר בית שמש צריך להפסיק כיון שהיה שם נפילה.

תשובה: אם זה גורם לביטול תורה, לא.

שאלה: האם עוסק בכל דבר מצוה בעיר התורה בני ברק אין צריך ללכת למקום מוגן.

תשובה: אין צריך.

שאלה: אם על ידי זה שילך למקום מוגן באמצע השינה בילה ופרע משנתו וישן פחות ויהיה לו פחות כוח ללמוד האם נחשב כעוסק במצוה שבבני ברק לא צריך ללכת למקום מוגן.

תשובה: נכון.

שאלה: האם אדם שלא הולך למקום מוגן עובר על ונשמרתם מאוד לנפשותיכם או דלמא במקומות שלא שכיח היזקא אינו עובר.

תשובה: אם זה בקלות, צריך לעשות כן, ואם זה בקושי אין חובת ההשתדלות.

נקודת מבט

דרך ארץ - קדמה להכל

בהיעדר דרך ארץ - לא ניתן לרכוש את חכמת היהדות. נשאלת השאלה: מדוע? והרי רכישת ידע בתחומים אחרים אינה מותנית בתנאי זה

בפרשת השבוע נלמד את מעמד קבלת התורה, בו נעשינו עם מיוחד - העם הנבחר. שאלו צדיקים: למה לא כתוב בתורה על מצוות תיקון המידות ודרך ארץ? תירצו ש"דרך ארץ קדמה לתורה"... המושג הזה, שדרך ארץ קדמה לתורה, מורה לנו שבהיעדר דרך ארץ - לא ניתן לרכוש את חכמת היהדות. נשאלת השאלה: מדוע? והרי רכישת ידע בתחומים אחרים אינה מותנית בתנאי זה. התשובה היא שהתורה אינה מדע ככל המדעים, אלא הוראת דרך חיים לאדם מישראל, כדי שעל ידה הוא יתעלה ויתקדש, ודרגתו הרוחנית תשתפר. כאשר האדם אינו מחונן בדרך ארץ - אין לתורה שהוא לומד על מה לחול. יסודן של הליכות אלו מצוי בעומק מהותו של כל יהודי.

בזמן המבול, כל העופות, החיות ובני האדם מתו... חוץ מן הדגים. הפסוק אומר "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ"; דווקא כל אלו שנמצאו על הארץ, הם אלו שהשחיתו. אבל הדגים היו "צדיקים". הם לא היו על הארץ, אלא שחו במים, והם ניצלו מהמבול כי הם לא ביצעו עבירה על הארץ...

לעומת זאת, במכת דם שהביא ה' על המצרים - היחידים שמתו היו דווקא הדגים, כמו שאומר הפסוק "והדגה אשר ביאור מתה ויבאש היאור...". למה פתאום דווקא הם מתו?

אומר האדמו"ר פני מנחם מגור: אתה יכול להיות דג צדיק... אבל אם אתה שותה את הדם של השני, אתה הראשון שתמות!

עלינו לזכור שלא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה. עלינו לנהוג בדרך ארץ בכל אשר נלך, ביחד עם קיום התורה והמצוות, ורק כך נממש באופן מלא את יעודנו ומהותנו כעם הנבחר.

אור התורה

תשובות למדור ניתן לשלוח
נד יום שלישי בשבוע
לבקס: 08-9941870
או לרז"ל: 7665190@GMAIL.COM

תשובות לידיה ניתן להשיב גם בקו 'אור התורה' במס' גולפו - 00-39-410-077 שלוחה 2, (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3).

חידה: איך יתכן שתי ברכות שקשורות לחגים שאם מברכים אחד לא מברכים את השנייה?

**אזניות
בלוטוס**

כוס כים
מתת 'פוספלא'
אשדוד

כרטיספר
מתת 'מורשת'
אשדוד

שובר
ברשת 'פרסטור'

החודש אי"ה
יגדלו הפרסים
כדלהלן:

לע"נ: מו"א רבי משה בן עישה, עישה בת הנינה, רבי עזריאל בן כוכבה, הדרוה בת מיכל מסעודה, מרן רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, ר' יצחק בן שושנה המשנה, ישראל אפללו בן איה, יאיר עירן בן יעקוטא תחי, מקיס בן שקלילה, הרב אברהם כיתאן בן ברקא, אמנון בן יחיא פנחס, ר' אליהו איטח בן עזיה, ורדה בת זכרונה, ניסים בן זינה. | לוב"ק: אילה יסכה בת יפה | להצלה בריאות ופרנסה טובה: א"מ יפה בת ורדה תחי | לזיווג הנקי: דניאל חביב בן יפה, שלום בן יעל

הרב חיים זאיד שליט"א

אוצר מתחת למרצפות

וסידר את השולחנות ואת המנות לפי 25 איש, בתוך הבית של הנכד. לאחר שהוא סידר את הכל נפל לו האסימון שמדובר ב-25 זוגות. אך עתה, הוא מתחיל להבין שאין לו מקום להכניס מחט באותו הבית, בקושי נכנסים 25.

האבא לא ידע את נפשו. ולא יאומן כי יסופר, לאחר שפנה לנכד וסיפר לו על כך שהדירה קטנה מלהכיל את כל אורחיו.

הנכד שהיה מבין בשיפוצים הוא שבר את הקיר של הסלון, חיבר את כל החדרים, הסלון והמטבח והפך את הדירה לאולם אחד גדול. לא יאומן, הכל בשביל המפונים!

כאשר נגמרה הסמכה והכל הסתיים, היו צריכים להחזיר את הבית לקדמותו. מה שעשו הם התקינו קירות גבס וכשהם באו לסדר את הקירות, הם הוציאו כמה רצפות, והם מוצאים מתחת לרצפות כספת אדומה מברזל וסגורה.

הם פותחים את הכספת האדומה, ולנגד עיניהם נגלה

אוצר ענק. חמישים שרשראות וטבעות יהלום. ככל הנראה, אדם המתגורר שם בעבר הטמין את התכשיטים. וכעת, למי יזה שייך? ראשית, זו שאלה הלכתית גדולה מאוד, למי זה שייך האם לסבא או לנכד שקיבל את הדירה במתנה אך הדירה עדיין לא רשומה על שמו בטאבו. אך אצליהם זו לא הייתה שאלה כלל וכלל.

כשעדכנו את הסבא בממצאים, הוא התרגש בשביל הנכד. וביקש מהנכד שיקח את כל התכשיטים שהיו במקום. "זה משמים, עשית חסד גדול עבור יהודים הנמצאים במצוקה וזקוקים לעזרה, מגיע לך", אמר הסבא כשדמעות נגרו מעיניו.

לקחו את התכשיטים, ובמעשה חסד נוסף, הסבא והנכד חלקו אותם שווה בשווה. התכשיטים היו שווים מיליונים רבים, כך שכל נכד קיבל סכום מכובד של כסף שיכול לכלכל ולדאוג למחסורם.

הסיפור לימד אותנו דברים חשובים ביותר: כשבני הבית חיים בשלום, באהווה ובשמחה בורא עולם דואג לסדר את כולם. אדם שנמצא סביב השלום לעולם לא יפסיד, תמיד הוא קיבל את חלקו משמייים ואף פי כמה וכמה. ויותר מזה, רואים עד כמה יכול אדם להרוויח בזמן שהוא נותן דואג לשני.

הסיפור הבא, שזכיתי לקחת חלק משמעותי מתהליכיו, פורסם בחלקו בכלי התקשורת הגדולים. אך מה שהתפרסם שם זה הכותרת המעניינת: "קיבל דירה מהסבא, ומצא שם תכשיטים בשווי מיליוני שקלים". אך, העיקר חסר מן הספר. מה היה לפני כן, מה הוביל אותו לשבור את הבית, וכיצד ההשגחה סדרה משפחה שלימה בזכות השלום באותו הכסף זה הם לא פרסמו.

זה סיפור משמעותי, שאירע אך לפני ימים ספורים, ובטוחני שכל אחד שיקרא את הסיפור יבין ויעמיק לדעת שאדם העוזר לשני הוא עוזר לעצמו, כי משמים רואים את כל הנעשה בעולם הזה ודואגים לאדם להרגיש מסופק ומעשוי.

ישנו יהודי יקר ולו משפחה קטנה, שני ילדים וארבעה נכדים. הנכדים נשאו והסבא עזר לכולם כמה שיכול, מלבד אחד. את הנכד האחרון שיושב ולומד ותלמיד חכם גדול והוריו נתקעו עם העזרה לאותו הילד, הוא החליט לתת לו מתנה: דירה ברובע היהודי בסמיכות לכותל המערבי.

הנכדים לא קבלו כל כך את הדברים בתחילה. מדוע הסבא הביא את הדירה דווקא לנכד הזה ולא לכלל הנכדים. היה חוסר נעימות קטנה, אומנם לאחר זמן, ישבו כל הנכדים וסדרו את הדברים וקיבלו על עצמם להרבות ביניהם אהבה ואהווה, שלום ורעות. והם החלו לפרגן לו. אף הודיתי להם בהזמנות שהייתה לי לפגוש את כולם.

והנה, לאחרונה הייתה שמחת בר מצווה לבן יחיד שחלה במחלה מאוד נדירה בנוסף, הוא בן של אחת ממשפחות המפונים השוהים בבתי המלון, והוריו רצו להגוג לו את הבר מצווה בכותל, במקום בו התקיימה הברית לפני כ-13 שנה. ובכדי לסגור את המעגל, הם חפשו באזור הכותל דירה בה הם יוכלו לשהות לכמה ימים. הדרישה והבקשה הסתובבו מפה לאוזן עד שהגיעו אליי. כשזה הגיע אלי מיד עלה בראשי אותו הנכד עם הדירה של הסבא ברובע היהודי, צלצלתי אליו ובקשתי ממנו את הדירה. "בשמחה רבה, איזו שאלה?", השיב לי מיד בלי שחשב אפילו רגע אחד. וכך היה, הם לקחו את הילד לכותל והגגו לו בר מצווה.

יום לפני כן, התברר דבר מדהים. חבריו עדכנו אותו שיגיעו לשמחה 25 איש. וככה הוא תכנן

הם פותחים את הכספת האדומה, ולנגד עיניהם נגלה אוצר ענק. חמישים שרשראות וטבעות יהלום.

החזק במוסר

המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל אמר: כי הרבה בחורים לא מרגישים צורך בלימוד המוסר. ורואים הם בעצמם שגם בלי לימוד המוסר הם מתקדמים ומתעלים בתורה בתפילה וכו' אך המציאות מראה שלדאבוננו רואים תופעה מצטערת שישנם לא מעטים שלאחר נישואיהם יש להם ירידה ברוחניות, למרות שהם זכו לשהת נשים חשובות שאהבות תורה.

אך יתכן והסיבה לכך היא שבבחרותם הם לא למדו מוסר כפי הצורך, אך היו מושפעים לטובה מהבחורים הטובים שהיו מסביבם במסגרת הישיבה, אך לאחר שעזבו את הישיבה ונותרו ללא האווירה והמסגרת, התברר שהם לא רכשו קניינים עצמיים מספיקים שיניעו אותם בכוחות עצמם ללא תמיכת הסביבה. ואפשר להמשיל בחורים אלו לקרונות רכבת, שכל זמן שהיו מחוברים לקטר הם נסעו מכוחו, אך לאחר שהקרונות ניתקו מהקטר אין יותר מה שיגרור אותם, ואם אט אט מפסיקים לנסוע.

וכך היה אומר הגר"ש פינקוס זצ"ל: אחד מגדולי בעלי המוסר היה הסבא מקלם זצ"ל. אך לא רק ב"מוסר" היה "גדול" אלא גם גדול בתורה היה, (וכדי להמחיש לעצמנו מעט מגדולתו נספר שכאשר הוא נפטר מן העולם עמד ההוא ספדנא והספידו יותר מג' שעות רק על גדלותו ב"תורה" ואיך שהוא ידע שני סדרים מילה במילה עם רש"י וכו' וכו' וכשסיים העירו לו שלא הספיד על גדלותו במוסר. ואז קם שוב והספיד על גדלותו ביראת שמים. ללמדנו על גדלותו של הסבא מקלם בתורה, ובירא"ש.)

ואותו סבא מקלם קבע ואמר: מי שאינו מקבל ע"ע ביום הכיפורים ללימוד מוסר, אין יום הכיפורים מכפר לו על עונותיו. משפט כה נוקב אינו מליצה גרידא. אלא היא משקפת את המציאות האמיתית בעין של תורה, שאין לצפות לשינוי בלא לימוד "מוסר", וכבר קדם לזה רבי ישראל מסלנט זצ"ל (באגרת יד'): "התהפכות מרע לטוב בלי מוסר היא כמו בקשת הראייה בלי עין ושמיעה בלי אוזן" מבהיל!!!

והיינו שהעולם חושב שכל אחד יכול לדעת כיצד מתגברים על היצה"ר, אך הדבר דומה למי שישען שלבנות בנין אין זו בעיה... אך באמת מי שאינו מהנדס המתמחה בחכמת ההנדסה אינו יכול להעמיד בנין שלא ימוט. כך היצה"ר זה מציאות. ובלי ללמוד את הנוסחה כיצד להתגבר עליו, לא נוכל לו!!!

וכך מספר הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א משגיח ישיבת נחלת הלויים שנכנס פעם קמיה מרן הגרא"מ שך זצוק"ל ותוך כדי הדברים נשאל ע"י מרן אודות מצד לימוד המוסר ביישיבה אחת והשיב לו המשגיח שליט"א שבישיבה זו לומדים מוסר רק שלוש פעמים בשבוע.

מרן נזעק ואמר: "בדור הזה מי שאינו לומד מוסר אין בו לחלוחית של יראת שמיים" (סברי מרנן עמ' תפג)

ניסים בתוך התופת

אין צורך להכביר במילים על הניסים הגדולים שעם ישראל חווה בימים אלה. זכותם של לומדי התורה הקדושה מושכת הגנה על כל רחבי הארץ, והם אלו שדואגים שיצאו סיפורי ניסים מתוך התופת, הקרבות והאש הבלתי פוסקת של אויבנו הרוצים להשמידנו. וחובה עלינו לזכור את כוחה של תורתנו הקדושה, בכוחה להשמיד אויבים ובכוחה להציל נפשות.

בימי שגרה, משמש הרב אליהו טרבליס כרב קהילת יהודי ג'רבה בפתח תקווה, אך בימי הלחימה הוא משמש כלוחם בתוככי עזה.

את הסיפור המדהים הבא הוא מספר, דקות מספר לאחר שיצא לכמה שעות מנוחה לאחר לחימה ממושכת בתוך רצועת עזה.

"באחת הפעולות היוזמות הללו, סרקנו בית בקרבת מסגד. ידוע לנו היטב כי כמעט תמיד המחבלים משתמשים בחסותו של 'בית תיפלה' כמקום מסתור עבור אמצעי לחימה, ואף מקימים שם מעבדות לייצור חומרי נפץ ועוד שלל מעשי טרור.

"הסריקה התבצעה במהלך לילה, בחושך כמעט מוחלט. מה שהאיר לנו היו רק הפנים המשמשים אותנו כחלק מאביזרי הלחימה.

"כשנכנסנו לטהר את השטח באחת החצרות, אחד המפקדים שם לב למטען שמונח ממש באמצע החצר, כך שאם הוא היה מופעל, חיילים רבים היו נהרגים. נס גדול היה לנו שהמפקד שם לב למטען עוד בטרם נכנסו כולם פנימה.

"חזרנו לאחור בזהירות, והזמנו צוות מומחה לניטרול על מנת שינטרלו את המטען בצורה מבוקרת.

"לאחר נטרול המטען, חזרנו לאותו בית וסרקנו אותו בזהירות. כמו שחשבנו, התגלה כי המקום אכן היה מקום מסתור למחבלים רבים. מצאנו שם כלי נשק רבים, ווסטים, מדים, טילי אר.פ.י.ג'י ועוד. הם ניסו להסתיר הכל, אבל הקב"ה פקח את עינינו ומצאנו כמעט את כל מקומות המסתור והמחבוא הם הסמינו המחבלים את אמצעי הטרור.

"הנס שלנו לא נגמר בזה. כמה ימים לאחר מכן, הגיע אלינו איש מודיעין והוא שיתף אותנו במידע רגיש: אני מבקש מכם עדיין לא לספר זאת לאיש עקב רגישות האירוע, אבל מכיוון שאתם המחלקה שהייתה באירוע הזה, אני

רוצה לעדכן אתכם במידע חשוב: כמה ימים לאחר שדיווחתם על המטען שתפסתם, נתפס המחבל שהיה אחראי להפעיל את המטען. במהלך חקירות השב"כ הוא הודה כי ראה אתכם נכנסים לחצר. לשאלת החוקרים מדוע לא פוצץ את המטען על החיילים שניסו להיכנס, השיב: 'ניסיתי ללחוץ על הכפתור – אבל משום מה זה לא עבד'

"נס כפול היה לנו באותו הלילה, כאשר גם זיהינו את המטען ודאגנו לנטרלו, וכמובן הכפתור המושבת שמנע אסון נורא.

"באחד השבועות הראשונים ללחימה, כאשר כבשנו את מוצב 'פלסטין' מידי המחבלים, המוצב ממנו יצאו פיגועים ומחבלים רבים, מצאנו במקום גם מנהרות, מטענים ומוקשים רבים שנועדו לפגוע בלוחמים. במהלך הפעילות שלנו חוסלו עשרות מחבלים, הושמדו עשרות עמדות נ"ט, עמדות שיגור מרגמות, עמדות תצפית ומוסדות שלטון משמעותיים.

"לאחר כיבוש המוצב, נערכנו להתמקם לקראת הלילה. באמצע הלילה שומעים 'בום' חזק, והבנו שיורים עלינו מצמ"רים. כל לוחם מיהר לתפוס את מרחב ההגנה הראוי כפי שלמד, כך עד לסיום ההתקפה.

"רק לאחר דקות ארוכות נודע לנו שמדובר בירי דו צדדי של כוחותינו עלינו. היה פה נס גדול שאיש לא נפגע. התברר שאחד הפגזים נפל קרוב מאוד לאחד הלוחמים, ורק בנס הוא לא התפוצץ, וכך ניצלו חייו של החייל.

"אלא שאז התברר חלקו הנוסף של הנס. החייל, עשר דקות לפני תחילת האירוע, התעורר פתאום והחליט לקום ולשחרר את חבירו מוקדם יותר מעמדת שמירה. אמנם החייל היה צריך להתחיל את המשמרת שלו רק בעוד כמה דקות, אבל כיוון שכבר התעורר, אמר לעצמו כי בטח חברו ישמח אם הוא יחליף אותו בשמירה כמה דקות קודם לכן.

"החייל תפס את עמדת השמירה, אלא שבדיוק אז הגיע הפיצוץ הגדול. לאחר תום האירוע, החייל החלופי נכנס לנוח באותו מקום בו ישן קודמו, אלא שאז גילה חור גדול שנפער בדיוק במקום בו הוא היה אמור לישון באותם רגעים

"זו עוד דוגמה לניסים הרבים שאנו חווים ורואים כאן לאורך כל הדרך".

” היה פה נס גדול שאיש לא נפגע. התברר שאחד הפגזים נפל קרוב מאוד לאחד הלוחמים, ורק בנס הוא לא התפוצץ

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליט"א

עליה וירידה

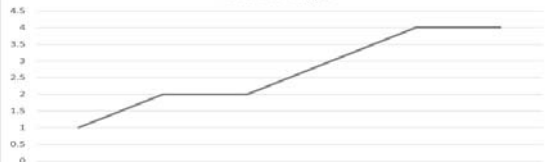
מישורים בעקומת הלמידה, יודעים מה זה אומר?

לפני שאתם עוזבים את הטור, מחשש להגדרות פילוסופיות מעוררות פיהוק, חשוב שתבינו עד כמה המישורים בעקומת הלמידה – שייכים ממש לחיים שלכם. מבטיח, לא מדובר על מודל חינוכי עטור מילים לועזיות, מדובר על משהו קל להבנה, וממש פשוט, שאותו אתם חווים ממש עכשיו, ברגע זה, באחד התחומים בחיכם.

למה זה כל-כך בטוח שאתם חווים את זה עכשיו? כי בכל רגע בחיינו, אנחנו רוצים לשפר משהו, וכמעט תמיד, יש איזה תחום בחיים שמרגיש לנו תקוע... משהו בו לא הולך... כאן נכנסים המישורים שנמצאים בעקומת הלמידה. מהי עקומת הלמידה?

תסתכלו על הקו החביב בתמונה למטה, הוא מסמל את קצב ההתקדמות שלכם. אתם בטח יכולים לראות, שההתקדמות שהקו מראה היא הדרגתית, ובעיקר מה שבוטל, שחלק מהקו שבתמונה ישר, מה זה אומר? שיש שלבים בהתקדמות שלכם שאתם פשוט תקועים: לא עולים ולא יורדים.

עקומת הלמידה

למה זה ככה? חוקרי התנהגות מסבירים, שבכל שלב של שינוי בחיים, לוקח למוח ולגוף שלנו זמן, עד שהם מתרגלים לבצע את השינוי בצורה אוטומטית. וכאן החידוש של חוקרי ההתנהגות: חלק גדול מזמן ההתרגלות לשינוי, הוא זמן שמתאפיין בעמידה במקום – במישור, בזמן הזה אתם עלולים להרגיש שאתם תקועים, לא מתקדמים, ואולי – חס וחלילה – להתייאש.

אבל האמת, שהמישורים האלו, הם חלק מתהליך הלמידה, הם חלק מתהליך השינוי שהמוח מבצע, אז בפעם הבאה שאתם חושבים להתייאש, נסו עוד קצת, תנו צ'אנס לתהליך הלמידה, זכרו: הלמידה מתבצעת בשלבים, וחלקים גדולים ממנה הם מישור.

בהצלחה, ושתהיו תמיד בעליה
מלאכי

***

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה והחכמה בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נל"פ. מרריך התנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות m086173528@gmail.com האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

נפלאות מתורתך

פרפראות, חידושים וצימוקים הרב צבי וינברג שליט"א

האם בזמן שדיבר הקב"ה במתן תורה החזיק משה רבינו את לוחות הברית?

(כ,א-ב) וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים וכו'.

בספרי (וזאת הברכה אות ב) מובא שכשהיה הדיבור יוצא מפי הגבורה היה יוצא דרך ימינו של קודש לשמאלם של ישראל, ועוקף את מחנה ישראל י"ב מיל על י"ב מיל, וחוזר ובא דרך ימינם של ישראל לשמאלו של מקום, והקב"ה מקבלו לימינו וחקקו בלוח, והיה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו שנא' 'קול ה' חוצב להבות אש'. [ועי' בית אלוקים למבי"ט שער היסודות פ"ב]

וכ"כ בתרגום יונתן בן עוזיאל כאן, והוסיף שבאותו זמן שקולו של הקב"ה חקק בלוחות, הלוחות היו מונחות בידיו של משה, וז"ל: 'ומתחקק על לוחי קיימא דהוון הייבין בכף ידי דמשה'.

לאילו עשרה תלמידי חכמים מסרו רבינא ורב אשי להגיה את הש"ס כשגמרו לסדרו?

(כ,א-ב) וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים וכו'.

ביום של שלמה (סוף פרק שביעי בבא קמא) כ' בשם הרמ"א, שעשרת בניו של רב פפא המוזכרים בנוסח של סיום מסכת, הם כנגד עשרת הדברות, ועי"ש איך מונה כל אחד מבניו כנגד א' מהדברות, למשל: כנגד "כבד את אביך" – אבא בר פפא, וכנגד "לא תגנוב" – רכיש בר פפא, רכיש מל' רכוש. בס' מטעמים (ערך לימוד א) כ' טעם נוסף מדוע מזכירים את בני רב פפא בסיום מסכת. משום שעשרת בניו של רב פפא נכחו בסיומא דסדר הש"ס שסדרו רבינא ורב אשי, ונתנו להם כל מסכת לבקר ולהגיה אם יש בה טעות ומשגה, ולאחר שבקרו והגיהו כל מסכת חתמו את עצמם בשמם למען תהיה לעדה כי ברורה ונקיה.

ולכן כשאנו מסיימים את המסכת, קוראים אנו את שמם של העדים החתומים על מסכת זו שהיא מוגהת ומתוקנת, הלא המה י בני רב פפא.

המילה "אנכי" היא בלשון הקודש או במצרית?

(כ,ב) אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים.

במדרש רבה (אסתר פרשה ד פסקה יב) מובא שהקב"ה פתח את עשרת הדברות בלשון מצרית, וז"ל שם "הקדוש ברוך הוא דבר עם ישראל בלשון שלמדו הדא הוא דכתיב אנכי ה' אלהיך לשון יהנך", ועי' שם במפרשים, ש"אני" בלשון מצרית הוא "אנכי", ומתבאר כן להדיא בפסיקתא דרב כהנא (פסקא יב אות כד).

סופת שלגים השתוללה בחוץ. כל מי שיכול נישאר בביתו החמים ונימנע מלצאת אל הקור ואל השלג. מרן הגאון רבי חיים סולוביצ'יק זצ"ל היה שקוע בלימוד מעמיק בחדר ביתו. הוא אימץ את ראשו בלימוד הסוגיה. לפתע, עלתה במחו קשיא שהטרידה אותו במשך שעה ארכה. הוא כלל לא חש ברוח החזקה, בשלג העוטה את העיירה, אף לא שמע את הרעמים החזקים.

רבי חיים הסתובב בחדר כשמצחו חרוש קמטים מרב מאמץ. הוא חשבן את הסוגיה מכל צדדיה, אך לצערו נשארה הקושיא בעינה. פסיעות נשמעו על השביל המוליך לביתו של רבי חיים. היה זה הגאון רבי יצחק זאב זצ"ל בנו של רבי חיים. הוא עמד לפתוח את הדלת, אך לפתע שמע את קולו של אביו המתעמק בסוגיה. רבי יצחק זאב אמר לעצמו: אם אכנס לבית, אני עלול להסיח את דעתי ולהפריע לאבא מלמודו. טפס על הסולם ועלה על הגג כשהוא מכרבל בתוך מעילו הספוג במים. הוא התבונן דרך החלון באביו שהמשיך להסתובב בחדרו הלך ושוב, כשהוא מהרהר בקשיא...

לפתע אחרי כמה דקות ארוכות, האירו פניו של רבי חיים. ברוך השם, הסוגיה הובנה, הענין התבהר פתאום חש שהבית החשיך. הרים את ראשו, ועיניו נפגשו בעיני רבי יצחק זאב העומד על הגג ומביט בחדר. הוא סימן לבנו לרדת ולהכנס לבית וקרא לבנו בהתרגשות עצומה "זה עתה התחדש לי חדוש עצום" והתחיל להרצות לבנו את דברי הגמרא, כשהוא מרצה לפניו את הקשיא ומבארה על פי חדושו. רבי יצחק זאב התפלפל עם אביו, כשעדין הוא לבוש במעיל הספוג בגשם, רטוב עד לשד עצמותיו. אך הוא היה שקוע בחדושו ולא חש בדבר. כעבר מחצית השעה, כשסים רבי חיים לומר את חדושו, הבחין כי הרצפה שסביבו מכסה במים שטפטפו מהמעיל על הרצפה. הוא אף הבחין בשניו הנוקשות של בנו, העומד רטב כלו. נבהל רבי חיים והאיץ בבנו למהר ולהחליף את בגדיו בבגדים יבשים, שכן עלול הוא להצטנן. רק עתה חש רבי יצחק זאב בקר העז, ומיד מהר לשמע למצוות אביו. הסתו מגיע, החורף בעקבותיו. רוחות קרות מנשבות, והכל מתכנסים אל הבית המוגן. ואנו, בואו נכנס אל התבה שבדורנו, אל בית המדרש, אל הישיבה, אל המבצר המוגן מפני רוחות סער, נתחמם בחמה של התורה הקדושה.

מי שחלילה עדיין לא יודע מה זה קפידה, ומה עונשה, שווה לו לקרוא את הסיפור המצמרר הבא: לביתו של הגאון ר' חיים קנייבסקי, נכנסה בת הלומדת בכתה גבוהה באחד הסמינרים בבני ברק, וספרה על תופעה פלאית המתרחשת בכיתתה. למרות שמדבר בכתה גבוהה, אף אחת מן הבנות לא זכתה לבוא בברית הארוסין עם בן גילה. היא בקשה לדעת מה דעת הגאון על כך, ומה הוא מיעץ לעשות. הרב אמר, שאם אכן מדבר על כל הכיתה, הרי שזו היא 'חסאת הקהל', וצריך לחשב במה פשעה ובמה חטאה הכתה כלה. ושתי אפשרויות קימות לכך, או שפגעו במורה, או שפגעו באחת החברות. הבת העבירה את הדברים לחברותיה, ולאחר דיון הגיעו בכתה למסקנה שבמורה הן לא פגעו, אבל יתכן מאוד שפגעו באחת מבנות הכיתה. היתה זו בת שנראת כאמללה, והגם שאף אחת מהחברות לא התכונה לפגע בה, ויתכן שגם הפגיעה היתה בדבר קל מאד, אולי לא האירו לה פנים, או העירו לה על כך שהיא אינה נראת טוב. אבל כך או כך היתה פגיעה בכבודה של הבת ההיא. שגרו בנות הכתה משלחת נכבדה אל הבת, ובקשו שתמחל להם. אבל הנערה הפתיעה את המשלחת, ואמרה בפה מלא שאינה מוחלת!! החברות הבינו שיש כאן עסק רציני, ועכשו הן כבר ידעו שעד שלא יפייסו את הנעלבת, תמשיך ה'תקיעה' בשדוכיהן. הן שקלו את צעדיהן מחדש, והחליטו שכל הכתה כלה צריכה לעלות לביתה של הנפגעת, ולבקש שוב ושוב את סליחתה. וכך עשו, אבל לא הסתפקו בכך, אלא נקטו בצעד נוסף, כדי לפייסה. כשנכנסו כל הבנות לביתה, הן הבטיחו לה שהן עצמן, תשתדלנה בכל מאודן לדאג לשדוך טוב עבורה. ואם לא די בכך, הרי שאביה של אחת הבנות הבטיח לשאת בעל הכספי של דמי השדכנות בסך 1,000 דולר. משראתה הבת הנפגעת שכונתן של החברות היא רצינית, והן באמת חוזרות בתשובה, ומעוניינות לשפר את דרכן, נענתה ומחלה להן בלב שלם. שבועים לאחר מכן, מצאו 4 מבנות הכיתה את זיוגן!

הגדלת המשניות הגדולה יוצאת לדרך

לע"נ איש החסד ר' בנימין בן רחל זצ"ל שנולדה ה' אדר א' תשע"ט

לומדים פרק אחד במשנה איזה שלבך חפץ לע"נ ר' בנימין בן רחל זצ"ל נכנסים להגדלה הגדולה כל פרק מזכה בברטיס הגדלה בין המשנתפים יגורלו הפרסים!

2 כובעי יוקרה	2 סטים לבוש מלא
בחסות פרסטר כובעים	חליפה, חולצה, חגורה, עניבה
5 נגנים MP3 (כשר)	10 סטים על התורה
5 כרטיסי ספר	
2 ציציות צמר מהודרת	5 ארוחות במסעדת "עיווי" אשדוד
5 מגשי "הודא לפיצה"	5 מארזים "מפיעווי ג'עלה"
	5 אימנדולי "אלוף החצפרדי"
10 ארוחות "חומס אלוה"	5 ארוחות במסעדת "בוטרא" אשדוד
	10 פלאפל "השיפד והמנגל"

לפרטים והרשמה קו "אור התורה"

077-4103900

הרישום והלימוד החל מא' ועד ה' אדר א' לכל המעוניין ולא תלוי בגיל ולומר בפה לעילוי נשמת ר' בנימין בן רחל זצ"ל

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

700

**ניתן לתרום באשראי
בנדירים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

תחיית המתים תשפ"א

במוצאי שבת פרשת חיי שרה תשפ"א, פרשת השידוכים, התקיימה בפאתי שכונת הר נוף בעיר הקודש בירושלים במוטכונת מצומצמת כאשר יתכן לפעמים שהשמחה איננה שלימה, בתקופה זו, כדי לשמור על הנחיות הבריאות, ולקיים מצוות 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם'.

אחד השכנים שמע את קול השירה הבוקעת מפי משפחת הכלה מתוך כותלי הבית, ירד באופן ספונטני כדי לשמוח את המשפחה המאושרת עם אקורדיון כבד והתחיל להנעים את הערב.

נתתי עיני וקנאתי במצווה הגדולה שנפלה בחלקו של אותו שכן מבוגר. אין לו מושג כמה הוא שינה את האווירה שהיתה לפני כן מלאחריה. איזו זכות נפלה בחלקו להיות ממשמחי אלוקים ואנשים, בצורה כה מושלמת, ושאלתי את אחד השכנים מרחוב חי טייב מה הסיפור של האיש עם האקורדיון, שזכה לשמוח חתן וכלה במקום הנכון.

וכך התברר: אותו אברך קיבל על עצמו לשמוח מידי יום שישי את המאושפזים בבתי החולים, וכך הוא לקח עמו את הרכב הישן שברשותו שבקושי נוסע, אבל נוסע, והיה לוקח עימו את האקורדיון הכבד וכך היה נוסע לבתיה חולים בירושלים.

עד ש... יום אחד המכונית המדוברת שכבר ככה לא היתה במצב טוב שבקה את חייה. כל תיקון לרכב עלה יותר מעלות הרכב עצמו, כך שלא היה משתלם לתקנו, אבל מצד שני קבלה זו קבלה ויהי מה. הרי קיבלתי על עצמי לשמוח חולים, ואיך אסחוב את האקורדיון הכבד בגיל לא צעיר עד לבית החולים עם שני אוטובוסים, מה עושים? מספר השכן, לא ויתרתי! החלטתי בהחלטה קשה שאני ממשיך את מנהגי למרות שאין לי רכב כלל, ואני אצטרך לסחוב את האקורדיון במחות עצמי בשמש ובגשם ולהיסחב בשני אוטובוסים, למרות הקושי שבדבר. וכך המשיך המנהג כמה שנים. הרב ד. נגרר בין אוטובוסים וממתין עד שהקו הראשון מגיע ויורד והולך עד לתחנה השניה ושם הוא ממתין הלאה, עד שהאוטובוס מחליט להגיע, בימי שישי הקצרים והמגושמים בקור ירושלמי, ועולה לקו השני ומשם הוא ממשיך לעבר בית החולים בהליכה רגלית, שם עולה הרב ד. בתוככי מסדרונות בית החולים וממשיך מחדר לחדר ומנגן את ניגוניו בחן מיוחד לשמחת כולם. כך עולה עוד קומה ועוד קומה עד שהוא גומר את המסלול בבית החולים שערי צדק, ומשם הוא ממשיך לעבר בית החולים הדסה וכמעשהו בראשונה כך מעשהו באחרונה.

בתקופה האחרונה נכנס הרב ד. לחדרה של חולה אחת שנכנסה לתרדמת ולא הגיבה לכל הסובבים אותה, בין לרופאים ובין לקרובים אליה, וכל אשר קוראים לה אין קול ואין עונה ואין קשב, אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה, וכך במשך שבועות מספר הרופאים כבר התייאשו מתרדמתה. נכנס הרב ד. לחדרה ומתחיל לזמר באקורדיונו את שירי שבת, והנה האחות רואה שהחולה מחייכת חיוך קל, עדיין לא מגיבה, אבל היא מחייכת חיוך קל. האחות קראה מיד לאחת מבנות המשפחה והראתה לה את החיוך שניסך על פני האם הקשישה בעת שמיעת קול הנגינה.

הרב ד. התעכב קצת בחדר כאשר ראה את השמחה שיש לבני המשפחה והחיוך הנסוך על פני האם, ומשם המשיך הלאה לקיים את מנהגו הקבוע.

עוברים עוד ששת ימי המעשה ושוב הרב ד. לא שוכח את מה שאירע שבוע שעבר ומיד מנצנצת בו מחשבה לצעוד ישר לאותו חדר, ושוב הוא רואה את החולה שוכבת מורדמת ללא כל תגובה. פתוח הרב ד. את האקורדיון ומתחיל לנגן שירים שמחים המשמחים אלוקים ואנשים, ושוב חוזרת על עצמה ההצגה והחולה מחייכת כעת חיוך יותר רחב משבוע שעבר, גם העיניים מחייכות קצת ונהנות משירי השבת האהובים, וכך הרב ד. ממשיך לנגן 10 דקות, וגם כמה אחיות מהמחלקה נכנסו לראות את הנס, ומשם המשיך הרב ד. ליתר הקומות.

בשבוע שלאחר מכן מופיע הרב ד. שוב באותה קומה ובאותו חדר, וכאן ציפתה לו הפתעה. הופיע שם כבר בן החולה, אדם מבוגר אשר חיכה לראות במו עיניו את אמו מחייכת. והיה כנגן המנגן ותהי עליה רוח ה', כאשר הרב ד. התחיל לנגן עם האקורדיון האם התחילה שוב לחייך חיוך רחב וגם עיניה התמלאו בחיוך רחב, והנה בפתע פתאום האם פוקחת עיניה בעת השירה, מביטה בחיוך לעבר המנגן הרב ד. ומסמנת עם ידיה שימשיך לשורר ולא יעזוב אותה, וכך שר הרב ד. במשך חצי שעה עד שהחלה האם לדבר עימו ולהודות לו על אשר שימח אותה בכל נפשה והחייה אותה ממש.

הבן של החולה אשר התפעל מתחיית המתים אשר אירעה לאימו, שואל את הרב ד. למנהגו, והמוסיף לשאול אותו איך כבודו מגיע לכאן, וכאן מספר לו הרב ד. שבעבר היה ברשותו רכב ששימש אותו נאמנה עד אשר הרכב החליט לשוב לעולמו, עולם הגרוטאות, ומאז הוא נגרר ברגליו.

הבן שומע את הרב ד. ואומר לו: "אתה חייב רכב! כמה כבר עולה רכב, מאה אלף ש"ח, קח צ'ק על סכום זה ותקנה לך רכב". לקח הרב ד. את הצ'ק ורכש בו רכב חדש, ומאז הוא מגיע עם הרב ד. לעבר בתי החולים. והעיקר הוא שבשבוע לאחר מכן האם כבר לא היתה בבית החולים, היא שבה לביתה ולבני משפחתה, שאשר ידעו להעריך את הניגון מחייה הנפשות, כן ירפא ה' את כל חולי עמו ישראל. (קרב משפחה של החתן)

שירי כיסופין ששינו חיים

את המעשה הנפלא שלפנינו סיפר אברך מהעיר מודיעין עילית. סבי, יהודי צדיק, עבר הרבה קשיים בחייו, אך עבר אותם בהצלחה וזכה להקים משפחה לתפארת, כולם יראי השם. לדאבונו, הוא חלה ואושפז בבית הרפואה. מצבו היה קשה, אך הוא היה צלול ובהכרה מלאה.

דודיי היקרים הגיעו לבית הרפואה כדי לשמוח ולעודד את אביהם. הם ישבו ושרו יחד שירי רגש מלאי כיסופים וערגה לאשר בידו נפש כל חי. סבי התרגש מאוד, אין ספק שהשירה החייתה את נפשו כפשוטו.

פתאום נכנס לחדר יהודי ללא כיפה וסיפר בהתרגשות: "אני נמצא כאן בחדר לידכם, ליד אמא שלי, היא נמצאת במצב קשה מאוד, ועכשיו התעוררה אחרי זמן רב שהייתה ללא הכרה. היא שמעה את השירים המרגשים שאתם שרים כאן, והם הזכירו לה את העבר, את הילדות בבית הוריה שהיו חרדים לדבר השם, עכשיו היא רוצה לחזור

החאן ציווה להחזיר את האיש וקיבל אותו בסבר פנים יפות. "שלום לך, האם אתה האיש שטוען שתוכל לשקול את הפיל ללא מאזניים? כיצד תוכל לעשות זאת?" שאל החאן.

"אני אחראי על המעבורת", אמר האיש, "יש לי סירה גדולה שבה אני מעביר אנשים וסחורות מצד אחד של הנהר לצדו השני, וכך אני מתפרנס. אם ירשה לי החאן, אוכל להראות לו בקלות כיצד אני שוקל את הפיל ומחשב בדיוק מהי כמות הזהב השווה למשקלו".

"אדוני, אינני מאמין שאדם יוכל לעשות זאת לבדו", הגיב יועצו של החאן שנכח במקום. "קרוב לוודאי ששקר בפיו של האיש. אין סיכוי שאדם פשוט שכזה יוכל לאמוד במדויק את משקלו האמיתי של הפיל הגדול". החאן הביט בשאלה לעברו של איש המעבורת, הלה השפיל את עיניו במבוכה ואמר: "אדוני החאן, לא הגעתי לכאן על מנת להטעות אותך חלילה, אם הייתי סבור לרגע שטעות בידי לא הייתי מטריח את עצמי להגיע עד לארמון".

"מה הנך מבין בפזיזותך או במתמטיקה?" התפרץ יועצו של החאן, "כיצד תוכל לטעון שכל חכמי הארמון הינם בורים גמורים שאינם מבינים דבר וחצי דבר לגבי אומדן המשקל?"

"לא אמרתי זאת מעולם", ציין איש המעבורת בשפל קול. הוא חשב מהעימות שנקלע אליו שלא ברצונו, "אבל דבר אחד אני כן יודע היטב, לא צריך להיות חכם או גאון כדי לאמוד את המשקל המדויק, חובת ההוכחה עלי ואוכל להוכיח זאת בקלות".

"חוצפה", עיניו של היועץ רשפו אש, אבל החאן היסה את יועצו ושאל: "מה דרוש לך כדי לבצע את משימתך?"

"איני צריך מאומה, אדוני", השיב איש המעבורת, "רק תצווה על אנשיך להביא את הפיל לחוף הנהר, היכן שעוגנת המעבורת שלי, ואז תוכל לראות בעצמך כיצד אני עושה זאת".

החאן ציווה להביא את הפיל לחוף הנהר ויצא בעצמו בליווי כל יועציו לראות כיצד שוקל איש המעבורת את הפיל. לאחר שעלה הפיל על המעבורת, משקלו הגדול גרם למעבורת לשקוע במים כמעט עד שולי הדופן. אז לקח איש המעבורת גיר וסימן את גובה מפלס המים, לאחר מכן ביקש האיש להוריד את הפיל בחזרה אל החוף ואמר לחאן: "כעת תצווה על אנשיך למלא את המעבורת שלי בזהב, עד שהיא תשקע במים עד המקום המסומן".

כל הנוכחים הופתעו מתבונתו של איש המעבורת הפשוט. החאן הביט בזלזול ביועצו שדחה בתחילה את דבריו של איש המעבורת וציווה להעביר אותו ממשרתו ולמנות במקומו את איש המעבורת הפשוט.

"לפעמים גם דבר קטן שעושה איש פשוט, יכול להיחשב כדבר גדול. חכמתו של איש המעבורת, גרמה לי לעמוד בהתחייבותי לרופא הזקן ולשמור על כבודי כמלך", הסביר החאן ליועצו.

על אתר הזמן למקום הרופא הזקן שקיבל את שכרו כפי שהובטח לו מלכתחילה והחאן עזב את המקום, שמח שהצליח לשמור על כבודו.

יהודי מקיים מצוות כי כך ציווה הבורא. לפעמים אנו שואלים את עצמנו - מהי ההשפעה של המעשים הללו? עד כמה הם נחשבים?

אלא שאנו קטני הדעת איננו מסוגלים לאמוד את המשקל האמיתי של המעשים שלכאורה נראים קטנים. איננו מסוגלים להבין עד כמה נחשבים מצוות אלו בפני הבורא שציווה אותנו לקיים אותם.

(24/7)

בתשובה".

דודי שמחו והופתעו לגלות את הכח של שירי כיסופין להשם יתברך ואת ההשפעות של מעשים טובים שאנו עושים ולא מודעים לתוצאותיהם. היהודי שב לעמדתו ליד אמו, ואחרי שעתים הופיע שוב בחדרו של סבי וסיפר בצער: "אמי נפטרה". נשמתה עלתה למרומים אחרי שהספיקה לשוב להכרה ולחזור בתשובה שלמה.

אותן השעות שהודדים שלי שרו שירי נשמה, היו השעות האחרונות של אישה זו עלי אדמות, לעוררה ולהשיבה אל אביה שבשמים. היא קנתה את עולמה בשעה אחת.

מדהים עד כמה גדול הכח של ביקור חולים, עד כמה שירי רגש יכולים לחולל מהפך ולגרום ליהודי הנמצא על ערש דווי לחזור בתשובה שעה אחת קלה לפני שהוא עולה ומתייצב בפני בית דין של מעלה.

המשקל האמיתי

אלפי אנשים עמדו מודאגים מוחץ לארמונו של החאן. מאז שמצבו הבריאותי של החאן הלך והתדרדר, כלל תושבי המדינה דאגו לשלמו וקיוו שיחזור לאיתנו במהרה. רטט של התרגשות עבר בין האנשים כאשר יצא לעבר המרפסת שבחזית הארמון רופאו האיש של החאן.

"מצבו של החאן הולך ונהיה גרוע מיום ליום", הודה הרופא בשפל קול, "איננו מצליחים לייצב את מצבו והוא נעשה חלש יותר ויותר. העבירו בין חבריכם את ההודעה בשמו של החאן: מי שיצליח לרפא את מחלתו, יעשיר אותו החאן בעושר גדול".

יומיים לאחר שהתפרסמה ההודעה של החאן, הגיע לארמון איש זקן וחכם שטען שיש ביכולתו לרפא את החאן בתוך שבוע ימים. "אבל יש לי תנאי אחד", הודיע הזקן לאנשי הארמון, "אם אצליח לרפא את החאן, הוא יעניק לי זהב כמשקל הפיל הגדול ביותר שלו". החאן הסכים לתנאי, ואכן בתוך שבוע מתחילת הטיפול עמד החאן על רגליו וחזר לאיתנו. הוא ביקש לגמול ביד רחבה לזקן החכם, אלא שכאן נוצרה הבעיה: על אלו מאזניים ישקלו אל הפיל הגדול, כדי לדעת כמה זהב לתת לרופא הזקן? לפי הוראת החאן חיפשו מאזניים גדולים מספיק בכל רחבי המדינה כדי שיוכלו להעלות עליהם את הפיל ואת הזהב. פרס מיוחד הובטח למי שיבנה את המאזניים, אבל כל היועצים והמהנדסים השונים לא הצליחו לבנות מאזניים שיתאימו עבור הזהב והפיל.

שבוע לאחר מכן, הופיע אדם פשוט בשערי הארמון וביקש להודיע לחאן שיש באפשרותו לשקול את הפיל והזהב ללא מאזניים. שומרי הארמון ביקשו לגרש מהמקום את האיש החצוף. "האנשים הכי חכמים במדינה לא הצליחו למצוא פתרון, איך אתה תצליח לשקול את הפיל ללא מאזניים?" כעסו השומרים וגירשו אותו מהמקום. אלא שאז שמע החאן את הרעש מחצר הארמון וביקש ממפקד המשמר להסביר לו על מה המהומה. "סליחה, אדוני", אמר המפקד, "לא רצינו להטריד את מנוחתך. עומד שם בשער איש טיפש שטוען שהוא לבדו, ללא מאזניים, יודע לשקול את הפיל ולחשב כמה זהב יש לתת לרופא הזקן".

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תברכו מפי עליון!**

נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!		לידיו הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה</p> <p>לילי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!</p> <p>יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כחן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פיניה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו, דבורה בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל</p> <p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווה הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049 שידוכי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למזור הרחדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד c95955@gmail.com</p> <p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>	

סגולה מרבי נחמן לזש"ק

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

519

פרשת יתרו תשל"ד

ושלח את הפקס ליעדו. "זהו", חייך היהודי חיוך טוב, "עשינו השתדלות נכונה והשם הטוב ישלח עזרך מקודש".

ר' יצחק האמין שמשהו בחייו עומד להשתנות סוף סוף. כעבור שבוע התקשרו אליו מבית הרב קנייבסקי צ"ל, "הרב אמר שתלמד מסכת קידושין עם חברותא והכל יהיה בסדר. ברכה והצלחה".

התשובה הברורה הזאת היתה כמו פנס מאיר בתוך החושך. העובדה שהוא ידע בדיוק מה עליו לעשות השרתה עליו שלוה. עכשיו הוא רק צריך למצוא חברותא... יצחק נכנס לכולל הסמוך למקום עבודתו, ואז התברר שהמשימה הזו אינה קלה כמו שהוא חשב. הוא ניגש לאברך ראשון שראה ושאלו: "רוצה ללמוד איתי מסכת קידושין?" הלה ענה לו: "איני יכול, יש לי תוכנית לימודים אחרת". השני התנצל: "אם היה מדובר בשני דפים, בשמחה הייתי לומד אתך, אבל אני לא יכול להתחייב למסכת של שמונים ואחד דפים".

יצחק פנה לכל אחד מארבעים אברכי הכולל, ואיש מהם לא נענה לבקשתו. הם מכירים אותו לא מהיום, מפעם לפעם הוא נוהג לקפוץ לכולל וללמוד קצת, אך אף אחד מהם אינו מסוגל להתחייב ללימוד של מסכת שלמה בנוסף לסדר יומם העמוס.

ר' יצחק, שכבר חש ששערי הישועה נפתחו כדי סדק צר, לא מיהר לעזוב את הכולל. הוא התיישב בצד, פתח ספר תהלים והתפלל מעומק ליבו. במילים משלו הוא פנה בדמעות לאבא בשמים: "ריבונו של עולם, אני רוצה ללמוד קידושין עם חברותא! אנא ה', זכני נא בזאת!!!". תפילתו האישית נלחשה בלהט.

אחד מאברכי הכולל, ר' ישראל חיים, שמע את המילים הרתוחות שיצאו מלב כאוב ומיוסר. הוא שמע את הרצון העז ולא יכול היה להישאר אדיש. "תגיד לי", שאל את ר' יצחק, "מה בדיוק אמר הרב?".

- "ביקשתי ברכה, והרב אמר שאלמד מסכת קידושין עם חברותא והכל יהיה בסדר".

"הריני מוכן ומזומן להיות צינור הברכה של הרב", נענה ר' ישראל חיים בשמחה.

והוֹדִיעַתָּ לָהֶם אֶת הַדָּרֶךְ יִלְכוּ בָהּ (יז, כ)

את הדרך - זו גמילות חסדים, ילכו - זה ביקור חולים, בה - זו קבורה... (ב"ק צט.)

מצוות גמילות חסדים וענפיה מהווים חלק מדרך החיים של העם היהודי לאורך הדורות. כמו כן, מצוות אלו הם בכלל המצוות ש'אדם אוכל פירותיהן בעוה"ז' מלבד מה ש'הקרבן קיימת לו לעוה"ב', שכיון שאדם זה פתח ידו וגמל חסד לאחרים, 'מידה כנגד מידה' גם הוא יקבל שפע של חסד - כבר פה בעוה"ז - מידו הפתוחה של הקב"ה.

* * *

ר' יצחק מגדל את שני ילדיו לבדו כבר שש שנים, יום אחר יום, כאלפיים ימים ולילות! יום יום הוא שופך תחינות מקירות ליבו: "ריבונו של עולם!, קשה לי!!! עד מתי? אנא השם הושיעה נא!". הילדים כבר בני תשע ואחת עשרה. העול הולך ונעשה כבד יותר ויותר, והבדידות מעיקה וצורבת. עבר כבר כל כך הרבה זמן מאז שנפתח פרק ב' במסע השידוכים שלו, והוא עדיין לא נושע.

בחודש כסליו תשע"ט נזכר מתוך צערו בשם של יהודי טוב העוסק בשידוכים פרק ב' ועובד באחד המוסדות הסמוכים לביתו. הוא ניגש אליו, מסר לו את כל הפרטים שלו וחיכה שהשדכן יתחיל להציע שמות, אמנם לא היה נראה שהיהודי היקר הזה מתחיל מיד לפעול בנושא, אלא הוא שואל את ר' יצחק: "ברכה מהרב קנייבסקי כבר קיבלת?".

"הלוואי", ענה ר' יצחק, "הלוואי שיכולתי. כל כך קשה להיכנס אליו, וזה כל כך מסובך לקום ולנסוע עם הילדים בבית, והפרנסה שעלי להביא הביתה".

"זאת לא בעיה", ענה היהודי, "לפני כמה שנים אבי חלה והיה בסכנת חיים. שלחנו פקס לבית הרב, וקיבלנו בטלפון הוראות מדויקות מה לעשות. ברוך השם פעלנו כדברי הרב, ואבי הבריא והוא חי מאז כבר כמה שנים לאורך ימים טובים. עשה גם אתה כך, הנה הפקס והמספר".

ר' יצחק התיישב ליד השולחן בכובד ראש, גולל את מסכת ייסוריו על הדף, ביקש ברכה, חתם את שמו יצחק בן מרים והוסיף מספר טלפון. השדכן לחץ על הספרות המתאימות

ר' ישראל חיים מספר: "בהשגחה יום קודם לכן למדתי את הגמרא (שבת קלג): 'מה הוא חנון ורחום, אף אתה היה חנון ורחום'. מצוה לדבוק במידותיו של הקב"ה וללכת בדרכיו. למחרת, כאשר בירכתי ברכת התורה ואמרתי - "המלמד תורה לעמו ישראל", חשבתי: 'העובדה שאני לומד תורה אינה באה מכוחי ומכשרוני, אלא מפני שהקב"ה מלמד אותי!'. עתה, כאשר בא ר' יצחק בבקשה כל כך טהורה, ללמוד עימו בחברותא מסכת קידושין שאינה מסכת קלה ללימוד, במיוחד למי שאינו רגיל בלימודים מורכבים, חיברתי את הלימוד מאתמול ואת ההארה מהיום ואמרתי לעצמי - 'הנה, יש לי כעת הזדמנות לקיים מצוות 'הולכת בדרכיו' בהידור רב".

ר' יצחק שמח בחברותא החדש, ור' ישראל חיים אמר לו: "אני נמצא כאן כל היום, אבל האחריות על הלימוד היא שלך. כשאתה מגיע לכאן אנחנו לומדים".

וכן היה. ר' ישראל חיים, שעסק בלימוד 'חושן משפט', וכל העת התכוון למבחנים שיכשירו אותו להיות דיין בישראל, נתפנה מהלימודים החשובים, סגר את השולחן ערוך והקדיש מזמנו היקר למען ר' יצחק.

ביום כ"ו בכסלו, יום שני של חנוכה, עת עולות הלהבות של נר מצוה ותורה אור, התנוצץ בעולם אור חדש. אורה של מסכת קידושין, חברותא שכל כולה חסד ונתינה, חברותא שכל כולה מסירות נפש והתמדה. ר' יצחק הגיע ללמוד עם ר' ישראל חיים מדי יום ביומו, כפי שהתאפשר לו. פעם רבע שעה, חצי שעה, ולפעמים גם שעתים. הם הלכו והתקדמו דף אחר דף. ביום שבו הגיעו לדף מ' - כמעט חצי המסכת, ולמדו את דברי הגמרא 'גדול תלמוד שמביא לידי מעשה', הגיעה הישועה במזל טוב, ור' יצחק התארס. תוך הלימוד בפרק ב' האיש מקדש קיים זאת ר' יצחק הלכה למעשה. בכ"ד לחודש אדר א' תשע"ט הקים יצחק את ביתו בשעה טובה ומוצלחת.

ביום שמחת ליבו לפני החופה בירך החתן מעומק הלב את החברותא היקר ישראל חיים בן שרה: "כשם שזכית לקיים מצות גמילות חסדים עמי הרבה שעות בגוף ובנפש, ובזכותך מקבלים הבנים שלי אמא חדשה, כן תזכה גם אתה להתברך בבנים צדיקים!".

לא היתה זו ברכה מובנת מאליה. לר' ישראל חיים היה בן יחיד בן עשר, ובעקבות מעברים שעברו על ביתו פסקו הרופאים את הגזירה הכואבת... שנים חלפו ועדיין מצפים לנס, והנה כזאת ברכה בעת רצון!, אמן ואמן.

וכעת, שימו לב!... בכ"ו בכסלו תש"פ, שנה בדיוק לאחר שהתחילו בלימוד בחברותא, הגיע ר' יצחק לכולל, וגילה שהכסא של החברותא שלו ריק - בפעם הראשונה מזה שנה. לאחר כמה דקות התקשר אליו ר' ישראל חיים בהתרגשות: "אתה הראשון שאני מתקשר אליך לבשר את

הבשורה הטובה, הברכה שלך נתקיימה! נולד לנו בן זכר במזל טוב!".

ברוך ה' הילד בן האחת עשרה כבר לא בן יחיד, למרות גזירת הרופאים! בזכות לימוד של גמילות חסדים, עם ברכת חתן מעומקא דליבא!

יצחק, אחוז התרגשות, דפק על הבימה והשתיק את כל חברי הכולל: "רבותי האם זוכרים אתם מה היה לפני שנה? באותו יום עברתי בין כל האברכים בכולל, ושאלתי אם מי מכם מסכים ללמוד איתי מסכת קידושין. אף אחד לא התנדב לזה. לכולם היו סיבות מוצדקות, רק אחד הסכים - ר' ישראל חיים היקר, שעשה זאת לשם גמילות חסדים. ובכן במשך כל השנה חשבתי שר' ישראל חיים עושה חסד עימי, והנה לכבוד נר שני של חנוכה נולד לו היום בן שני. בואו חשבון מי עשה חסד למי?".

כאשר הגיע ר' ישראל חיים, אבי הבן, למחרת אל הכולל והביא עימו כיבוד, עלו השירה והזמרה עד לשמים. "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם!"

* * *

מספר הרה"ח ר' אהרן שפר שליט"א מבני ברק: לפני כשלושים שנה חליתי במחלת מעיים שהצריכה ניתוח מורכב בבית החולים מונסהיינר באמריקה. נסעתי אז עם אבי צ"ל, כיון שבני נולד לי אז, ואשתי לא יכלה לנסוע. אחי היקר, ר' צבי שליט"א שמתגורר באזור, אירח אותנו. אבי ואני לא ידענו אנגלית, ור' צבי ואשתו הלכו איתנו לרופאים והם הסבירו לנו את כל התהליך. קשה לתאר את ההתמסרות המופלאה שלהם.

ברוך השם, הניתוח עבר בהצלחה, אבל הייתי עדיין חלש מאד. לא יכולתי לחזור מיד לארץ, ונשארתי בבית אחי.

בליל שבת חנוכה רציתי מאד ללכת לבית כנסת. חשבתי שכבר עבר מספיק זמן, והשתוקקתי להתפלל בציבור. התכוננתי בהתרגשות ליציאה מהבית, אבל ברגע שיצאנו מהבניין הרגשתי מאד לא טוב, והוכרחתי לעלות חזרה הביתה כדי לנוח. נשכבתי לנוח, ולפתע שמעתי קולות משונים עולים מהסלון, כמו פיצוצים של מים או של אש. קמתי ונחרדתי לראות, שחנוכיה של אחד הילדים, שהיתה עשויה עץ, עולה באש. הייתי האדם היחיד בבית שיכול היה לשים לב לדבר כזה, כי בני הבית הלכו לנוח אחרי הדלקת נרות. בקול לא לי צעקתי: "שריפה!", והערתי את כולם.

ברוך השם, הצעקה הגיעה בזמן והשריפה כובתה. הבית היה בנוי מעץ והוא ניצל משריפה שעלולה היתה לכלותו כליל.

אחר כך התברר, שהחולשה שתקפה אותי בליל שבת הגיעה בשל צהבת שהתפתחה אצלי לאחר שקיבלתי מנת דם לא תקינה. הטעות התבררה למפרע כהצלה.

מאז בכל שנה בחנוכה אחי מתקשר אלי להודות לי על שהייתי השליח להציל את ביתו משריפה. אז גם אני מודה להשם על רפואתי, ועד היום יש לנו ויכוח, מי עשה חסד עם מי...
[מתוך 'השגחה פרטית']

כָּל הַדָּבָר הַגָּדוֹל יָבִיאוּ אִלֶּיךָ (יז, כב)

למנהיגי הדור ניתנה היכולת והסייעתא דשמיא לראות את הנולד ולהכריע אפילו בשאלות מהותיות בחיי היהודי.

* * *

סיפר הגרב"צ קוק שליט"א: שמעתי מהמשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל, כי באחת השנים סבל מקשיים בישיבה, ברוחניות ובגשמיות. חובות כבדים מהניהול הכלכלי השתרגו על צווארו וגם הבחורים לא כל כך הקשיבו לו, עד שהיה ברצונו להתפטר מניהול הישיבה. אך קודם להחלטה גורלית כזו נכנס להיוועץ בשני גדולי הדור: מרן ה'חזון איש' והגרי"ז מבריסק זצוק"ל.

נענה הגרי"ז ואמר לו: "ואם קשה, אז מה", וכי 'קושי' זו סיבה לעזוב את הדבר.

החזון"א ענה מעין אותה תשובה, אך בלשון אחרת: "כשקשה קופצים לים, עד שהמים מגיעים לאף ואז הים נבקע לשניים. ממשיכים עם הקושי עוד ועוד, עד שמרגישים שאין ברירה וזועקים כנחשון בן עמינדב 'הושיעה ה', כי באו מים עד נפש' (סוטה לז). ואז יבקע הים ותראה את הרווחה".

[מתוך 'שואלין ודורשין']

וּבְעֵבֹר תִּתְּלֶיָהּ יִרְאֶתוּ עַל פְּנֵיכֶם לְבַבְתִּי תִּזְוָטְאוּ (כ, יז)

עם ישראל היו במצב של חרדה בזמן מתן תורה כמבואר לעיל - 'ויחרד כל העם אשר במחנה' (יט, טו), והמטרה בזה היתה, כמו שאומר להם משה רבינו כאן - כדי שיקבלו יראת שמים שתסייע להם להתגבר על היצר ולהצליח לקיים את כל מצוות התורה.

* * *

הרב אברהם יצחק רוטשטיין זצ"ל, אביה של שרה פייגא רוטשטיין, לימים הרבנית פלמן, היה נוסע לפרקים מירושלים לתל אביב ושוהה שם מספר ימים לצורך עסקיו. הירידה לתל אביב הייתה תמיד לצורך עלייה, והפעם הזאת יותר מתמיד... במה דברים אמורים? צורתו ההדורה ויראת השמים שניכרה על פניו הביאה לידי כך שיהודי תל-אביב ותיק, בעל חנות דגים חילוני, ניגש אליו ואמר לו: "ר' יהודי ירושלמי, הבה תראה כי בדגי קרפיון המשווקים בארץ רוחשים תולעים. דגים חיים עם תולעים חיים...". ר"ל.

מוכר הדגים התיישב לצדו של הרב רוטשטיין והראה לו את בעלי החיים [כעין תולעים] הרוחשים בין הקשקשים למעלה, שניתן היה להבחין בהם כנקודות קטנות זעירות עם שתי עיניים שחורות - שהן הקלו על הזיהוי של הטפילים.

בימים ההם איש לא ידע על המציאות העגומה הזו. רבי אברהם יצחק נדהם. הוא הזדעזע. 'הייתכן שאני נכשל?', הייתכן?! הוא ביקש ממוכר הדגים שילמד אותו את מלאכת הזיהוי, והוסיף לבקש שילמד אותו כיצד לשלוף אותן החוצה. זו הייתה מלאכה לא קלה לגבר בגוברין כמו הרב רוטשטיין, שלא היה לו יד ורגל במטבח ומימיו לא טיפל בדגים חיים. אבל בכל זאת, אצר הרב רוטשטיין כוח וריכוז, למד את העניין, וכאשר היה בטוח שנעשה בקי במלאכה, שבה אליו רוחו.

כאשר עלה לביתו ולעירו ופגש במכר הראשון שהזדמן לפניו, סיפר לו על כך בכאב. כך עשה גם לפני המכר השני והשלישי בבית הכנסת בו התפלל - סיפר להם על הבעיה בדגי קרפיון. מובן שגם לימד את אשתו ובנותיו כיצד מזהים את התולעים וכיצד שולפים אותן החוצה.

מלאכת הזיהוי וההוצאה הייתה מורכבת, והייתה צריכה להיעשות בריכוז ובאחריות. ולא רק זאת, אלא שהיה צורך לעשות זאת עוד לפני שהדג מת, כי כל עוד דג הקרפיון חי יכולים להוציא את התולעים מהעור, אבל ברגע שמת כבר לא יכולים לשלוף אותן. תפסתם פעם בידיכם דג חי, רטוב, וניסיתם לשלוף ולהוציא בעדינות מתחת העור תולעים זעירות...?.

כיון שכאמור פרסם רבי אברהם יצחק את 'בשורת התולעים' לכל ירא שמים, למחרת בואו דפק בדלת שכנו הצדיק, רבי הירש פאלי זצ"ל - משגיח הישיבה הגדולה חברון, וסיפר לו על הגילוי. רבי הירש פאלי נבהל. בישיבת חברון שבאחריותו הרי אוכלים רק דגי קרפיון. מה עושים?.

רבי הירש לא רצה לקחת על כתפיו את האחריות להורות להפסיק להאכיל את הבחורים דגי קרפיון לפני שהנושא יעלה על שולחנם של גדולי הדור, אבל היה חרד לידיעה העגומה. הוא גם לא רצה לתת פומביות לדבר. הוא התייעץ עם ר' אברהם יצחק עצמו: מה עושים כעת הלכה למעשה?.

הוחלט ביניהם כי יבקשו מהבת של ר' אברהם יצחק, שרה פייגא, שקלטה את ה'מקצוע' על בוריו, שהיא תנקה את הדגים שעתידים לעלות על שולחן בני הישיבה, ובכך בינתיים יינצלו הבחורים והר"מים של הישיבה מסכנת מאכלות אסורות, עד שהדבר יובא להכרעה מוחלטת לפני גדולי הדור.

על פי הסיכום, ביום רביעי הקרב ובא דפקו בדלת משפחת רוטשטיין הרוממה ברחוב 'עזר ליולדות' שני ערבים גברתנים, ובידיהם שלוש קערות ענק ובהן דגי קרפיון חיים. נתאר לעצמנו את המראה ואת הרגע הראשון... הלם, פשוט

הלם! קערות ענק מלאות בדגים חיים קופצים ומפרפרים... לא ידוע מי היה אז בשקט עמוק יותר: הדגים, או בני הבית... הישמעאלים גם הם הביטו על בני הבית ההמומים, הניחו את הקערות בפתח המטבח המשפחתי והפטירו ברכה ב'ערבית' עסיסית, אולי גם קללה ערבית, ועזבו את המקום.

שרה פייגא ניגשה למלאכת הקודש.

טיפלה בדג הראשון, בדג השני והשלישי. איזו זכות! למנוע מבחורי הישיבה מלאכול דגים שיש בהם תולעים, מלאכת קודש! "הנני מוכנה ומזומנת" - "לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה". היא המשיכה לדג הרביעי והחמישי - "מאות בחורים יימנעו מאכילת איסור בזכותי".

היא ירבה משעות הבוקר המוקדמות, ו... עד הלילה, בבדיקת דג אחרי דג. כך בשבוע הראשון. כך בשבוע השני. וכך היה גם בשבוע השלישי: היא הייתה יושבת ליד הקערות ובהן דגי קרפיון דחוסים, חיים ובוועטים... ומנסים לדקור בסנפיריהם...

מהשעה עשר בבוקר ועד סמוך לרדת החשיכה. מלאכה קשה מאוד, בהתנדבות. והיו הדגים מביטים בנערה, וממתנים לניקיון יסודי מידיה של בת ישראל כשרה.

והיו הפועלים הערבים באים בשעות הערב ומביטים גם הם בהשתוממות כלא מאמינים - 'ודאי היא מקבלת תשלום הגון', חשבו הערלים לעצמם.

מה להם וליראת שמים שמתקלסת ומסתלסלת בתוך בתי ישראל הקדושים ובבנותיהם!?!... כל תולעת זעירה שהוציאה שרה פייגא במו ידיה הולידה בקרבה נקודה נוספת של יראת שמים, והעמיקה בקרבה מבט עז על החיים האמיתיים - שעיקרם תורה, תקוותם דקדוק במצוות, ותוחלתם יראת שמים - 'כי זה כל האדם'.

במהלך הבדיקות גילתה לפתע במקום נוסף בראש הדג סוג נוסף של תולעים שמוכר הדגים מתל אביב לא זיהה. כאשר ניסתה להוציאן הן ברחו פנימה. היא הראתה אותן מיד לאביה, רבי אברהם יצחק. הוא יצא מהבית, דפק בדלת הסמוכה והתייעץ עם המשגיח רבי הירש פאלי, והוחלט לחתוך את ראשי הדגים לחלוטין ולהשליכם לאשפה. התולעים הללו היו רק בראש הדג.

ואז, קודם-כל הוציאה את התולעים מהעור בין הקשקשים, ואח"כ כאשר הדגים הגיעו למטבח הישיבה, חתכו הטבחים את ראשם והשליכו לאשפה.

שבוע אחרי שבוע, חודש אחרי חודש, שנים-עשר חודשים - ארבעים ושמונה שבועות!...

פעם אחת, בעת שהכניסה ידיה וראשה לתוך אחת הקערות הענקיות ליטפה אמא את ראשה ואמרה לה: "שרה פייגא,

בוודאי שתזכי לחתן בן ישיבה ששוחה בתורה כמו דג במים... באיזו ישיבה החתן ילמד אינני יודע, אבל בוודאי יהיה בחור מאותם בחורי ישראל שלא הכניסו לפיהם אוכל שיש בו חשש של חטא. החתן שלך יהיה מי ששומר את פיו מלהכניס, ואף מלהוציא - לא יוציא חטאים מפיו! פה טהור שאומנות השתיקה היא מנת חלקו - 'מה אומנותו של האדם בעולם הזה ישים עצמו כאילם', כשתיקת אותם דגים שאת עוסקת בהם ביגיעה וזיעה".

אמה הכריזה עוד: "החתן שלך יהיה מאלו שלא פורשים מהתורה, כאותם דגים שאינם יכולים לחיות מחוץ למים".

שרה פייגא בת השלוש-עשרה ענתה "אמן".

האם נהנתה מעצם הרעיון שנפל במוחה לברך את בתה בכל ליבה ברעיון מבריק, והגישה לה כוס שתייה.

העובדים, ובפרט העובדים הערביים של מטבח הישיבה, התחמקו מלעסוק בעצמם במלאכת הזיהוי הקשה. אבל העניין לא יכול היה יותר להמשיך כך, כלו הכוחות, והנהלת ישיבת חברון נאלצה להכריח את העובדים בישיבה שיבואו ללמוד את מלאכת הקודש ב'הדרכה מלאה' בבית משפחת רוטשטיין.

הם הגיעו. שלושה עובדי המטבח נעמדו לצידה, עישנו סיגריות בקוצר רוח, יצאו ונכנסו, אימצו עיניהם המגושמות להבין כיצד מטפלים בטפילים. שוב הגיעו בשבוע שאחריו, ישבו כשעה, עד שלמדו והתמחו בתחום החדש, ומשפחת רוטשטיין נפרדה מהדגים...

הרב רוטשטיין לא שקט על שמריו. מיום ליום קיבלו הדברים פרסום נוסף. דבר התולעים הגיע ועלה על שולחנו של מרן ה'חזון איש' צוק"ל. בעקבות כך הורה בבני ברק שלא לאכול דג קרפיון. הנושא התגלגל והתפרסם עוד. היו יחידים שהפסיקו לגמרי לאכול דגי קרפיון ורבים אחרים ניקו את הדג, והדברים ידועים ליודעי ההיסטוריה של התקופה ההיא.

כאשר קיבל הדבר פרסום נוסף, נאלצו מגדלי דגי הקרפיון להכניס לבריכות הדגים רעלים כדי למגר את התולעים, ותהי הרווחה.

הדגים הם סיפור לדוגמה בלבד ליראת חטא ודקדוק הלכה שנבעו כמעין בבית המשפחה. גם 'נוסח הפרשת תרומות ומעשרות' הידוע שנכתב על פי ה'חזון איש' ונעשה מפורסם עד היום, הוא תוצאה ישירה של כניסת הצדקנית, גברת רוטשטיין מירושלים, לחדרו של ה'חזון איש' בבני ברק לצורך שאלה לגבי קיום הפרשת תרומות ומעשרות.

כמו כן, פרסום הנוסח בכל קצוות ארץ ישראל בשפת האידיש ובעברית [כפי שכתב ה'חזון איש' בשתי השפות], הוא פרי מימונו ופרסומו של הרב רוטשטיין ושל חתנו הגאון ר' **בן-ציון פלמן זצ"ל**. [מתוך הספר 'ללא שם']

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת יתרו גיליון 279

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לטיולחן שבת

על אמונה חושית שלא צריכה הסברים מיותרים

לו את אשר שמעו אוזני, את ההוראה הכללית ואת התשובה הפרטית שקיבלתי, ביקשתי ממנו להגדיר לי ביתר בירור את ההבנה בדבריהם של גדולי ישראל. ידידי החשוב פתח בפני את שיחותיו של הגאון רבי יעקב ניימן זצוק"ל ראש ישיבות אור ישראל, בפרשת השבוע.

בפרשתנו אנו קוראים על המעמד אולי הכי מרכזי ביציאת מצרים. 'קריעת ים סוף'. מהבטה שטחית על הנושא ניתן להסיק שמטרת קריעת הים הייתה לאבד את המצרים סופית. 'אשר ראייתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם'.

אבל בעיון פשוט ניתן להבחין שלא זו המטרה. אילו רצון ה' היה רק לאבדם היו לו המון דרכים לעשות זאת. המטרה האמיתית הייתה אחרת. 'וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו' אמונה חושית!

הסבא מקלם ממחיש את ההבדל בין אמונה חושית לאמונה ע"י חקירה. לו יצויר שישנו אדם שמגיע ממחקי הג'ונגל הפראי. הוא אינו בקי בנימוסי העולם, אורחותיו רחוקים מאורחות בני האדם. מאכלו שונה וכל הרגליו אחרים לחלוטין. הנה האדם הזה מגיע אל חברת בני האדם ורוצה ללמוד על אורחותיהם. הוא רוצה להבין על הרגלי אכילה.

צועד הוא אל בין החכמים ושואל אותם מהו הדבר המשביע ביותר שיש. בא פילוסוף מדען וחוקר גדול ומלמד אותו חודשים ארוכים את תורת אבות המזון, את הרכיבים השונים ואת המעלות והחסרונות שבכל דבר. המסקנה היוצאת היא שלחם הוא הדבר המשביע ביותר. משם צועד המתלמד אל הפקולטה השניה שם הוא פוגש את החוקר והמלומד השני.

הוא מסביר לו חודשים ארוכים גם כן על כל אבות המזון וכו' בדרך שונה עם הוכחות חותכות אחרות לחלוטין. מהם עולה שדווקא ירקות הם המשביעים את האדם. הג'ונגליסט המתלמד יוצא משם מבולבל לגמרי... בדרך הוא נכנס לחנות למזכר-מזון ומבקש לאכול. הוא אומר למוכר שהוא רעב ושיביא לו משהו משביע. המוכר פשוט נותן לו לחם... יותר הוא לא צריך ראיית והסברים. הוא פשוט הבין בבירור את המציאות.

זהו ההבדל בין חקירות ופילוסופיה לאמונה חושית. לבני ישראל שיצאו ממצרים הייתה חסרה עוד מדרגה אחת. דווקא אחרי שעברו את כל השנה האחרונה. מכות וניסים גלויים. יציאה ממ"ט שערי טומאה. לקראת מותן תורה וקבלת עול מלכות שמים היה צריך לחזק רק עוד דבר אחד. 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים!! לחוש את האמונה, להרגיש בכל נימי הנפש את 'מבשרי אחזה אלוה' ברובד העמוק ביותר. זה הדרך לקבל תורה, זו הדרך לעמוד בנסיון של היצר על קיום המצוות ועמידה בנסיונות.

לפני שבועות מספר הייתה לי הזכות להשתתף בכינוס מצומצם וקטן של פעילים בתחום חינוכי מסויים. בראש הכינוס עמדו מרנן ראשי הישיבות מרן הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא והגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון.

בכינוס נשמעו ברמה דבריהם של גדולי ישראל שליט"א בנושאי חינוך שונים. הם האריכו והסבירו את חשיבות הקשר עם הבחורים וענו על שאלות בנושאים אקטואליים העומדים על הפרק. לא בכל יום ניתן לאברכים לשמוע בצורה בלתי אמצעית את דעתם המפורשת בנושאים שונים שלא תמיד מדברים עליהם בגלוי. על התמודדויות שונות שהם מנת חלקם של בחורי הישיבות הקדושים בדור יתום כשלנו.

בין שאר הנידונים עלה שם הצורך לדבר עם בחורים וללמוד איתם בנושאי אמונה וביטחון. בפרט לאור התקופה הנוכחית בה בלכול הדעות רב בנושאים אלו.

דעת ראשי הישיבות הייתה נחרצת! חובה קדושה ללמוד עם בחורים נושאים אלו. וודאי שהיום כמאז ומקדם יש להשקיע זמן ללמוד ענייני אמונה וביטחון הנותנים עוז ותעצומות לכל אדם ובפרט לבני הדור הצעיר לעמוד בנסיונות התקופה. ישנו קושי לחזק את בני הדור הצעיר לעמידה בנסיונות כאשר בני הדור המבוגר יותר מצטיינים לפעמים ככאלו שלא מבינים את הנסיונות שהם מנת חלקם של בני התשחרות בדור הנוכחי. הדרך היחידה להעניק להם כח ותעצומות נפש הוא על ידי לימוד האמונה.

אבל... ראשי הישיבות גדולי ישראל שליט"א הדגישו בנחרצות! אמונה היא רק אמונה חושית ולא חקירות! חקירות באמונה מביאים רק לשיבוש הדעות ולחרס במקום לתיקון.

כיון שלא הייתה ברורה לי ההגדרה ניגשתי בסיום הכינוס לגאון רבי דוד כהן שליט"א ושאלתי לאמור מהי ההגדרה של חקירות באמונה האסורות בלימוד עם בחורים. הוא השיב לי במילה קצרה. 'פילוסופיה'. פילוסופיה אסורה, אבל כל מה שמקובל לנו במסורה הרי זה טוב ורצוי כנאמר. (שאלתי אותו מפורשות על ספר דרך ה' לרמח"ל, שם לכאורה ישנם בשערים הראשונים דברי אמונה עמוקים. הוא התפלא על שאלתי... הלא הרמח"ל עצמו אף שמהקמתו לכאורה נראה שהספר עוסק בחקירה ובפילוסופיה הרי שבתחילת השער הראשון מורה רבנו הרמח"ל שכל דבריו הם כפי מה שמקובל לנו מן האבות והנביאים וע"כ אין זה בגדר חקירה אלא בגדר קבלה.) כיון שעדיין לא הוגדר לי הדבר כל צורכו, פניתי אל אחד מידידי שליט"א שעוסק זה שנים רבות בחינוך בחורי ישראל. סיפרתי

הטיבוע העלוז מוקדשי

כנפים
ספור לשבת ע"ב 2

ברך וראם יחד
הלכה שבאית - הרב יוסף זוד כהן שליט"א
ע"ב 6

החזיון השביעי
ע"ב 6

שמיעת קדוש בסתר
אות שאלת-ר' יצחק זילברשטיין שליט"א
ע"ב 6

לרפואת הגאון רבי משה בן פרסיה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, ולרפואת כל חולי עמו", ליווהו אורסל בת-זוה, ולחופה במרהה סומה בת זוהר. להצלחה בח"ו ענת יולה בת חביבה-אורן, שמואל יצחק בן תהילה, יצחק אחיקם בן הדסה אסתר וכל יוצ"ח.

סיפור לשיבת

כנפיים

סיפור

של נהג מונית מן הדרום, ויקטור שמו.

///

"ברוך הבא כבוד הרב, אני קוראים לי ויקטור, ואין כבוד יותר גדול בשבילי מלהסיע רבנים. רבנים? רבנים הם העיניים שלי. פעם סיפר לי קליינט, בחור ישיבה, שהחכמים והצדיקים, אלה שיושבים ולומדים ויודעים את כל התורה, הם נקראים הכנפיים של עם ישראל. למה כנפיים? ההוא הסביר לי, שכמו יונה בלי כנפיים לא יכולה לזוז ועלולים לטרוף אותה שועלים, כך בדיוק עם ישראל. אנחנו היהודים הפשוטים, היונה, והתלמידי חכמים הם הכנפיים שמרימים אותנו גבוה, ושומרים עלינו, וכל מה שיש טוב ליהודים, זה בא מהם.

אז אתה מבין כבוד הרב, אם אתה נכנס אצלי למונית, זה סימן שיש לי כנפיים, שיש לי עתיד, שאני ממשיך לעוף ולהתקדם, ולהיות עוד יותר טוב בעולם של הקדוש ברוך הוא.

לאן כבוד הרב עם אשתו צריכים להגיע? לבאר-שבע, בשמחה, אני לא מפעיל מונה, ועושה לך - ותבדוק אותי אצל רפי היומנאי - 30% הנחה מהמחיר האורגינלי.

כבוד הרב לא צריך להגיד "תודה רבה", זה אני שצריך להגיד תודה רבה, כי אני בזכות אנשים כמוך הרווחתי את האמונה שלי ואת כל המצוות שאני מקיים, ברוך ה' השם.

מה היה הסיפור אתה שואל? אתה שואל, אז אני עונה.

אני כמו שאתה רואה אותי, 50 שנה נהג. מגיל 20 אני על הכביש, מתוך זה 45 שנה ב"אגד", נהג אוטובוס, כל הזמן טיולים צפון-דרום, מכיר כל פינה בארץ, ואל תעשה לי מבחן. ואתה יודע איך אומרת הבת שלי - אבא שלנו הוא ספר גיאוגרפיה, אטלס מהלך. בעיניים עצומות אני מכיר הנגב, הגליל, השרון, השומרון, הגולן, כזה לא! אחרי הפנסיה קניתי מונית. נהג תמיד נשאר נהג.

בקיטור, הנה הסיפור... כן הרב יכול לעשן, אבל אני שמעתי שהרבנים הגדולים אומרים שאסור... בקיטור יום אחד לפני שלושים שנה - אני מקבל ממנהל התחנה קו טיול בן יומיים. לאסוף 50 איש מדימונה לטיול קברי צדיקים בצפון, עושים לילה בבית מלון בטבריה. מתאים לי, גם אשתי באה. וכל הדרך מדימונה צפונה, פייטנים, שירים מזרחיים, הרבנים אומרים דברי תורה, סיפורי חסידים.

אני לא ממנהר לשומקום. יש להם מדריך צעיר באמת מוכשר, מסביר להם על היישובים שבדרך, היסטוריה, כל מיני אירועים שהיו במלחמות, בכיבושים של יהושע בן נון, מה אגיד לך אחרי שלוש-ארבע שעות, שאני מקשיב, אם היית עושה לי מבחן בהיסטוריה, אני מביא 100. זה הצעיר צ"ק הזה, יודע היסטוריה יותר טוב ממה שאני יודע גיאוגרפיה...

אבל זה לא הסיפור. נוחתים תחנת ביניים בציון של רבי מאיר בעל הנס בטבריה, תפילת מנחה עם תיירים יהודים מאמריקה בלי עין הרע, אולי שלושה-ארבעה אוטובוסים, אומרים 20-15 פרקי תהלים, ומומשיכים צפונה לראש פינה, ומשם אל הכביש המוביל לצפת עיר הקודש.

הנופים של הגליל זה בריאות הנפש, והאוויר? איך כתוב בגמרא שלנו, זה אוויר מחכים, ז'תומרת, אם אתה מגיע לגליל טיפש, בדרך הביתה אתה נהיה חכם.

מפה לפה אני מגיע לצומת צפת, ואז מתחיל ויכוח, "מינה נהג סע לעמוקה", ומצד שני "שמאלה נהג, תיכנס לצפת, נטבול במקווה האר". אני עוצר בצד, שולף פחית בירה קטנה, שותה, ממתין להוראה. פתאום שקט, ואז אומר לי אחד הפייטנים "ויקטור, הנה כולם מסכימים, קח מינה, סע לעמוקה, אני כבר בן 40 ועוד לא התחתנת, אומרים שאצל רבי יונתן בן עוזיאל יש הפתעות".

באמת, פתאום כולם הסכימו. לקחתי ההגה מינה, והנה אנחנו יורדים לאט בכביש הכורכר שהתפתל ומתעקל לו, כשמסביב יערות עצי אורן וצמחיה ירוקה, תענוג לעיניים, ללב ולנשמה.

באופק כבר רואים את עמוקה, ולפתע צעקה חזקה "ויקטור עצור בבקשה!!!"

חשבתי מישהו קיבל התקף לב או סחרחורת, או רוצה להקיא, לך תדע. אני עוצר, ומן הספסל האחורי מתרומם יהודי גבה קומה, צדיק כזה עם זקן לבן, צועד אלי, והפנים שלו מבוהלות, לבנות כמו יונה לבנה.

"ויקטור, אל תשאל מה קרה... אני מוהל, שכחתי שבעוד שלוש שעות אני צריך לעשות ברית מילה לתינוק בדימונה..." כך הוא מספר, כולו רועד כמו עלה בשלכת...

חשבתי להתעלף. השעה שתיים וחצי בצהריים, אמנם קיץ, אבל מעמוקה לדימונה... ועוד באמצע הירידות. אני אומר לו "כבוד הרב, אתה לא מצפה ממני שנפסיק את הטיול ונחזור לדימונה... אנשים שילמו על יומיים..."

שתדע כבוד הרב, זה לא כמו היום, אין פלאפונים... אין תקשורת מיידית.

"לא, אל תחזור לדימונה", אומר לי המוהל "תוריד אותי כאן, אני כבר אסתדר".

"באמצע היער?" אני שואל, "בין העצים?"

ההוא מסמך לי "פתח ת'דלת", אני פותח, הוא מחזיק בתיק שלו, אומר "תודה" ויורד. עושים לו שלום מהחלון, ואני ממשיך לגלוש לעמוקה. חושב לעצמי הוא לא נורמלי, בקושי יש כאן תנועה...

אין לו שום סיכוי להגיע לדימונה עד שעה חמש וחצי... רק אם יצמחו לו כנפיים.

כאן כבוד הרב, כמעט נגמר הסיפור. המשכנו לטייל ואני כבר שכחתי מן המקרה. אתה יודע נהגי "אגד", כל יום יש להם כמה סיפורים.

כמה חודשים אחר-כך, אולי חצי שנה, עשיתי קו איסוף נוסעים רגיל בבאר שבע, לא רחוק מהתחנה האחרונה של הקו אני רואה אותו, את המוהל הולך עם התיק. ואז צף לי בזיכרון אותו יום בעמוקה. אני מבקש סליחה מהנוסעים, עוצר בצד, יורד מהאוטובוס ורץ לעברו.

"תגיד לי אדון מוהל, מה קרה איתך באמצע הדרך לציון בעמוקה?"

ההוא לוקח לו כמה שניות להתאושש, וכשהוא מזהה אותי, מחבק אותי חזק ואומר לי "ויקטור, שהשם ישמור אותך, ירדתי באמצע הדרך, ומיד כשנעלם האוטובוס פרצתי בבכי כמו ילד קטן. בוכה, בוכה, מסתכל בשמים ומדבר עם הקב"ה, אומר לו, אבא, אבא, רחם עלי, אני פושע, אני איש חסר אחריות, איך שוכחים ברית מילה?! איזו בושה!! אבל אני

הבן שלך אבא, ויש בדימונה עוד בן שלך, תינוק שמחכה לברית מילה, רחם עליו, רחם על המשפחה שלו, זה עלול להיות להם עוגמת נפש. ככה אני בוכה, ואז מתיישב על אבן גדולה ולא יודע מה לעשות... מחכה

אני מתחיל לרעוד מהתרגשות, תגיד לי אני שואל אותו של מי הברית? דקות שאני בהלם, ואז ויקטור, אני רואה שמכונת יפה לבנה, אפילו מפוארת, עולה מעמוקה לכיוון שלי, אני מסמן לו. ההוא עוצר, אני עולה... 'לאן חביבי?' הוא שואל אותי, לדימונה אני עונה לו, ומחכה שיתחיל לצחוק. ההוא לא צוחק. שמע מה ההוא אומר לי 'ברוך הבא אחי, גם אני בדרך לדימונה, תגיד דבר תורה!' אני, ויקטור, לא מאמין למשמע אוזני. אומר לו דבר תורה, ועוד אחד שיהיה שמח. בסוף מה

מספר לי הנהג של המכונת הלבנה. 'אני נוסע לברית מילה, לאולמי "שושנים", אחי הקטן עושה לי כבוד, נתן לי להיות סנדק של הבן שלו... הלכתי טבלתי במקווה האר', אחר-כך התפללתי בעמוקה שהתינוק

יהיה צדיק גדול כמו רבי יונתן בן עוזיאל, עד חמש וחצי אנחנו בדימונה? אני מתחיל לרעוד מהתרגשות, תגיד לי אני שואל אותו של מי הברית? מה עונה לי? "של משפחת ביטון... ש'תבין ויקטור, אנחנו יושבים שנינו בתוך מכונת אחת בדרך מעמוקה לדימונה, המוהל והסנדק". עד כאן המוהל.

אתה שומע כבוד הרב, אני והמוהל נפרדים בחיובוק חברים, והמוהל צועק לי "ויקטור, ויקטור, אל תשכח, הקב"ה יודע מתי להצמיח כנפיים".

הא כן, יש עוד קטע קטן לסיפור. לפני עשר שנים נפטר המוהל, וסיפרתי ב"שבעה" את הסיפור הזה לבניו של המוהל. ניגש אלי בן ישיבה, ירא שמים ועדין, נראה בן 20, מה אומר לי? "אני התינוק".

אתה מבין כבוד הרב? זה לא בריא לעשן. אומרים בצחוק, שעישון מצמיח כנפיים מוקדמות לכיוון השמים. לא חבל?

פרי קטן מאחורי הסיפור

את הסיפור המתוק הזה, מפיו של נהג המונית, השמיע לי לא מכבר ראש כולל חשוב המתגורר בדרום הארץ. הטייטה היתה תלויה לנגד עיני בוקר וערב, עד שלפתע נדף ממנה ניחוח משכר עם ארומה מיוחדת של תמימות יהודית בסיסית ועסיסית, השייכת לזמנים קדומים ועטופי הוד, שבהם ניסים והשגחות מפליאות היו חזון נפרץ. ברוך ד', זה קורה גם בזמנינו.

-קובי לוי-

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

שח בין הראיה לברכה

מי ששמע רעם או ראה ברק, וקודם שעבר תוך כדי דיבור שח בתיבה אחת שלא מענין הברכה, לא הוי הפסקה, כיון שלא עבר זמן של תוך כדי דיבור, ויכול לברך.

ראה ברק ושמע רעם בזמן אחד

אם ראה את הברק ושמע את הרעם בזמן אחד ממש, כגון שמקום יציאת הברק והרעם סמוך אליו באופן שהם באים ממש כאחד, או כשלא ראה את הברק ושמע רק את הרעם שאחריו, ובאותו זמן ממש ראה ברק נוסף, עליו לברך רק ברכה אחת, כיון שאין מרבים בברכות, וטוב יותר שיברך ברכת 'עושה מעשה בראשית' ואם יברך על שניהם ברכת 'שכחו וגבורתו' גם כן יצא, שהרי לפי האמת שייך כל אחת מהברכות על שניהם.

הנ"ל לכוין לא לפטור את הרעם

אם ראה את הברק ושמע את הרעם שניהם כאחד, לא מועיל שיכוין בפירוש בברכה על הברק שאינו מכוין לפטור את הרעם, כדי שלאחר מכן יברך על הרעם.

בירך על הברק והתכוון לפטור את את הרעם

אם ראה ברק ובירך עליו עושה מעשה בראשית ונתכוין לפטור בברכתו גם את הרעם העתיד לבוא מיד לאחריו, אינו חוזר ומברך על הרעם, כיון שטבע הבריאה שתמיד אחר הברק יוצא רעם, אם כן חלה ברכתו גם על הרעם שיצא אחר כך אבל אם שמע תחילה את הרעם ונתכוין לפטור בברכתו גם את הברק העתיד לבוא, נראה שלא פטר את הברק, וכשיראה אחר כך ברק יברך עליו.

באמצע הברכה על הברק שמע רעם

אם התחיל לברך 'עושה מעשה בראשית' על הברק, ובאמצע ברכתו שמע רעם לא יברך לאחר מכן בין על אותו רעם, ובין על רעמים אחרים. ויש אומרים כיון שהעולם נהגים לברך 'עושה מעשה בראשית' על הברק 'ושכחו וגבורתו על הרעם', הוי כמי שלא נתכוין לפטור את הרעם, ולכן יברך אחר כך על הרעם 'שכחו וגבורתו' לב.

ברק ללא רעם

ברקים הבאים לבדם בלי רעמים והם ברקים הבאים בימות הקיץ אין לברך עליהם, ולכן בימות הקיץ החמים אין לברך על ראיית ברק עד שישמע בסמוך את הרעם, אבל ברקים הבאים בימות החורף כשיש עננים, שאז ודאי אין הברק בא מחמת החום יכול לברך על הברק ואין צריך להמתין אם ישמע רעם.

לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי המחבר
052-764-4642

החיוך השיבועי

מאיר פנחסי

ברוך שובר!

להלן מס' מנהגים שתצטרך להתפטר מהם בכניסתך לבית לאחר שבועות ארוכים בעזה. לא נכנסים הביתה דרך הקיר לא מנגבים ידיים בבהדים שמקופלים בארון... גם לא את הרצפה. לא מציירים על הקירות. לא נכנסים למיטה עם נעליים. לא זורקים שקיות מלאות זבל מהחלון. לא מפזרים מגשי נירוסטה בכניסה לבית. השטיח לא משמש כווילון, ולא – גם לא השמיכה. לא עושים חורים בקירות, גם לא "רק חור קטן להוציא קנה". אפשר להשאיר את המצבר ברכב. לא לוקחים מהשכנים ריהוט, כיריים או גד. לבית יש כתובת, לא מספר איתור. לא מצחצחים שיניים עם בקבוק של נביעות. והכי חשוב – לא שורפים את הבית ביציאה.....

שימו לב שאם לוקחים את

המילה חות"ם ומערבבים אותה

יוצאת מילה הרבה יותר

מפחידה - "חמותי!....."

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

התמזוגות צבעם הזהה לצבע הרקע שעליו הם נמצאים, או שאינם ניכרים מפני שאינם בתנועה ודומים ללכלוך, מכל מקום אסורים באכילה מהתורה. ובספר בדיקת המזון כהלכתה (ח"א עמ' 103) כתב שהגודל של החרק הקטן ביותר הוא 0.2 מ"מ וניתן לזיהויו בעין של אדם בעל ראייה טובה, ובזכוכית מגדלת נעזרים בכדי לזהות את התולעת. והאר"ך בזה ר"י דביר בקובץ אמונת עתיך (גליון 116 עמ' 106). וכן תולעים המצויים בחומץ, אף שאינם נראים אלא רק כאשר מניחים את צנצנת החומץ על אדן החלון בשמש, אסורים באכילה. כמבואר בדברי מהר"ם בן חביב בשו"ת קול גדול (סימן ה). הגר"ח בן איש חי (ש"ב נשא ס"ה).

בפרחי הנוי מצויים חרקים רבים כמו בשאר עשבים ועלים, ולכן כאשר סועדים על השלחן אין להניח עליו אגרטל עם פרחי נוי טבעיים, כיון שעלולים ליפול חרקים המצויים בפרחים אל המאכל שבשלחן. ואם רוצים לקשט את השלחן בזמן הארוחה יניחו עליו פרחים סינטטיים. וכמו שהעיר לנכון הגר"ש טובים בטהרת השלחן (עמ' עא). ויש להזהר בזה באולמות שמחות, וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו. וכעין זה כתב בביכורי יעקב (תוספת ביכורים סימן תרכז), ע"ש. וכן היוצאים לטייל בפארקים ובגנות ובפרדסים, ואוכלים ושותים תחת העצים, צריכים להזהר מהחרקים הנופלים מהם אל תוך המאכל או המשקה.

הכנימה המצויה בפירות ההדר היא תולעת שררחה על קליפת הפרי לפני ציפוי המגן שעליה, ולכן צריך זהירות כאשר מקלפים פירות הדר שלא ידבקו הכנימות לידים. וכן המשתמשים בקליפת הפרי לפירות מסוכרים או המגרדים קליפות הדרים לתוך העוגות או הכובשים לימונים במלח, יזהרו לנקות תחילה את קליפת הפרי מכנימות. וכמבואר בספר מזמור לדוד (לרבי דוד פארו, ד"ח ע"א). וכ"כ הר"מ ויא בספרו בדיקת המזון כהלכה (ח"א עמ' 97) בשם הגרש"ז אויירבאך. וכ"כ באור לציון (תשובות ח"ה עמ' קצג). גם המגן עצמו של הכנימה עשוי משעווה המופרשת מגופן של הכנימות, ודין כדן היוצא מן הטמא. וכמ"ש בבדיקת המזון כהלכה (שם עמ' 146).

מיני התולעים האסורים נחלקים לג' סוגים: שרץ המים (שרץ החי במים כסרטנים וטפילי דגים וכד') שיש באיסור אכילתו ארבעה לאוין ועל כל לאו לוקה 39 מלקיות, שרץ הארץ (נמלים או תולעים שרוחשים על הארץ) שיש באיסור אכילתו חמשה לאוין, ושרץ העוף (יתושים וזבובים ושאר מעופפים) שיש באיסור אכילתו ששה לאוין. כמבואר בדברי רבינו הרמב"ם (פ"ב מה' מאכלות אסורות).

לא אסרה התורה באכילה אלא תולעים הנראים לעין רגילה, אבל תולעים שנראים רק דרך מיקרוסקופ אינם אסורים באכילה. כמבואר בשו"ת יחווה דעת (ח"ו סי' מז). ומכל מקום תולעים קטנים שגודלם כרגר חול הם נראים בעין רגילה, ואף שלעיתים אינם ניכרים לעין כשהם על העלה או על הפרי או על הירק, מפני

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

שמיעת הקיחוש בטרם

זכור את יום השבת לקדשו (שמות כ, ח).

להוציא את כל מי ששומע תקיעתו, ואדם שישיב אי-שם בביתו שמע את תקיעתו והתפנן לצאת ידי חובה, אזי אף על פי שהתוקע לא הבחין בו, ואינו יודע כלל שהוא שומע את תקיעתו - יצא השומע ידי חובה, שהרי התפנן התוקע להוציא את כל מי שישמענו.

אולם, הלכה זו מתחייבת דוקא ל"שליח צבור", שתוקע בשופר כדי להוציא ידי חובה את הרבים, אך במקרה שבעל תוקע הגיע אל בית יהודי חולה, כדי לתקע בשופר עבורו, וקול השופר הגיע גם לידתו הסמוכה של השכן, הדין הוא שאותו שכן לא יצא ידי חובה, כי מן הסתם התוקע לא התפנן להוציא אלא את החולה, ואין זה דומה לשליח צבור שפאמור מתפנן להוציא את כל מי ששומע את קולות השופר שהוא משמיע. לאור הדברים, נוכל לכאורה להסיק לשאלתנו, שהואיל ואביו של מנדי לא הבחין בו, ולא התפנן להוציא אותו בקדוש, ממילא הוא לא יצא ידי חובה, ועליו לחזור ולקדש.

אמנם, באשר הצענו את השאלה בפני מורנו ורבנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר רבנו, שהמקרה שלפנינו דומה לדין שליח הצבור המוציא את קהל עדתו, ולא למקרה של מי שתוקע עבור חולה מסוים, כי שם התוקע אינו חושב כלל להוציא אחרים מלבד החולה המסוים שהוא תוקע עבורו, אך בענייננו, לאבי המשפחה, שאחראי להוציא ידי חובה את כל בני ביתו, אין פגנה מפרשת דוקא על האנשים אותם הוא רואה מולו, אלא פגנתו היא להוציא את כל בני ביתו הסמוכים על שלחנו. ומכאן שגם מנדי הוא מבני הבית, ואביו באמת צפה לו שיחזור בכל רגע, ממילא אף הוא יצא בקדוש שלו.

לסכום: הבן יצא ידי חובת קדוש.

בחור בשם מנדי פגש לאחר תפלת ליל שבת את חברו מהישיבה, והשנים החלו לשוחח בדברי תורה ושקעו בסוגיא מתוך רתחא דאורייתא.

בינתיים, המתינו בני ביתו של מנדי לבואו. מכיון שבביתם נכחו אורחים, החליטו בשלב פלשהו לא להתעכב יותר ולהתחיל באמירת הקדוש, וכאשר מנדי ישוב הוא יקדש לעצמו. אביו של מנדי החל באמירת הקדוש, ובדייק באותו רגע הגיע מנדי לפתח הדיירה... הוא עמד בפרוודור הכניסה, ומכיון שלא רצה להפריע באמצע הקדוש ולגרם לנוכחים להסח הדעת, החליט שלא להכנס לסלון הבית בו נכחו בני הבית. ממקום עמידתו שמע היטב את הקדוש שנאמר מפי אביו והתפנן לצאת ידי חובה, אלא שהאב לא הבחין בו...

מיד עם חתימת "מקדש השבת", נכנס מנדי אל הסלון. כשעמד לטעם מיין הקדוש, העיר לו אחיו [שכבר שתה מהיין]: "כמדומה שאם תשתה, תעבר על אסור שתיה לפני קדוש".

בני בית אחרים טענו שיצא ידי חובת קדוש, שכן התפנן לכל מלה של הקדוש, והמקדש התפנן להוציא ידי חובה את כל בני הבית השומעים ממנו את הקדוש...

מה דעתכם: האם יצא מנדי ידי חובה, או שמא לא יצא ותיב לחזור ולקדש?

הלכה פסוקה בדינו, שאדם יכול לצאת ידי חובת קדוש [או שופר, מגלה וכו'] בשמיעה מאדם אחר [דין זה קרוי "שומע בעונה"], וזאת באופן שהשומע מתפנן לצאת ידי חובה, וגם המשמיע [המקדש, או התוקע בשופר] מכונן להוציא ידי חובה. ואם השומע לא התפנן לצאת, או שהמקדש לא התפנן להוציא, אזי לא יצא השומע ידי חובה. ומבאר בשלחן ערוך (או"ח סי' תקפ"ט ס"ט ובמשנ"ב שם), שאם שליח הצבור התוקע בשופר בבית הכנסת, התפנן

החיזוק השבועי

מבטיח לך שתראה שיפור במצבך, והיה אם לא תראה שיפור במצבך, אני אפסיק להטריד אותך!"

ניאות חודרוב למילות השכנוע קיבל את ההצעה והניח תפילין. בדיעבד אותו יהודי אינו יודע להסביר מה הביאו להציע הצעה שכזו, מי הבטיח לו שהיא תתקבל, באיזה אומץ הוא הציע אותה... אבל הוא התפלל בכל ליבו להקב"ה על כך.

והנה אחר ארבעה ימים, כשבא להניח לו את התפילין אמר לו חודרוב: " אל תניח לי פה בחדר את התפילין, קח אותי לפרוודור מול חדר הרופאים..."

כשהגיעו מול חדר הרופאים אמר: " עצור, תניח לי פה, כדי שהרופאים יראו מה גרם לי לשיפור במצבי, ודאי שלא הם עשו זאת, אלא התפילין". (נפלאותיך אשיחה)

מעשה שאירע לפני מספר שנים בבית החולים תל השומר. בניין השיקום עובד יהודי צדיק ומניח תפילין לחולים, בסבלנות רבה הוא הולך מחולה לחולה ומנסה לשכנע אותו להניח תפילין.

באחת המחלקות שכב חולה בשם יעקוב חודרוב, דמות מפורסמת מאוד במדינת ישראל, פרסומו בא בשל הצטיינותו בתחום מדעי הכדור... עד כי לימים קיבל את הנקרא "פרס ישראל".

אותו יהודי הציע להניח לו תפילין, אמר לו חודרוב: "נדבר עד זה בפעם אחרת", ולמחרת שוב אותה תשובה, וכך נמשך הדבר מידי יום ביומו.

לאחר מספר ימים ניגש אליו שוב ושאלו: "אולי אתה מעוניין?" והוסיף לפני שיקבל את התשובה הקבועה ואמר: " אני מציע לך הצעה שלא תוכל לסרב לה, " תניח תפילין שבוע ימים בלבד ואני

ניתן לקבל את הטלון בכל שבוע במהדורת האינטל

בשליחת בקשה לכתובת-

025806335AA@gmail.com

שבת שלום ומבורר!

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 124

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת יתרו - תשפ"ד

עניין של חינוך

שקידת התורה

סח מרן אביר הרועים בעל היביע אומר זצ"ל: הנה נאמר במשנה (אבות ב, יט): "רבי אליעזר אומר, הווי שקוד ללמוד תורה", כי העיקר תלוי בשקידה ולא בכשרונות שיש באדם. ובעניינינו ראינו כמה וכמה בעלי כשרונות גדולים שלא ראו ברכה בלימודם, וזאת מפני שלא שקדו כראוי על התורה הקדושה, ולעומתם ראינו כמה שלא היו בעלי כשרונות כלל והיו שוקדים בלימוד התורה, ולבסוף נעשו תלמידי חכמים מופלגים. כי עיקר ההצלחה בלימוד התורה הוא על ידי השקידה וההתמדה, ובוה זוכה האדם לסייעתא דשמיא. וכן מצינו לכמה מגדולי ישראל שקמו במרוצת הדורות, שזכו לחוכמת התורה רק בגלל שקידתם בתורה, שהיו עמלים בה לילה ויום יאיר כחשכה כאורה, והיו דבוקים בתורה בשוכבם ובקומם. הנה לדוגמה הגאון הנצי"ב, רבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל, אשר שמו נודע בשערים המצויינים בהלכה בזכות ספריו היקרים "העמק שאלה" ושו"ת "משיב דבר", והעיד עליו בן אחותו הרה"ג רבי ברוך אפשטיין זצ"ל, בעל ספר "תורה תמימה", וכתב בזו הלשון (מקור ברוך חלק ג דף תתלט): "כשרונותיו של דודי - אחי אימי - הגאון הנצי"ב, מתולדתו היו בערך ממוצעים, ובכל אופן לא היו מצויינים, אך הודות לשקידתו הנפלאה, אשר לא יאומן ולא יסופר על שקידתו וחשקו בתורה, הגיע למדרגתו הרמה, במעלה הגבוהה מעל גבוהה של העמלים בתורה, ומתכונת שקידתו - כי כאשר הרגיש בזמן לימודו כי קרוב שתחטפנו שינה, היה טובל את רגליו במים קרים למען תפוג השינה ממנו". יוסף החכם וייקח לקח! (משוש תבל)

בברכת שבת שלום
מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְכִים

וַיִּשְׁמַע יְתָרוֹ כִּהֵן מִדְּבַר הַתָּנִיחַ מִשֵּׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל (יח, א)

מ"כהן מדיין" ל"יתרו"

דרש על כך המגיד הנודע רבי ראובן קרלשטיין זצ"ל: הנה האלשיך הקדוש שואל שאלה: שבעה שמות היו לו, ליתרו. את השם יתרו הוא קיבל בסוף, אם כן, מדוע התורה מציינת כאן את השם הזה, יתרו? אין זו ממש שאלה - אומר האלשיך הקדוש - כי בהחלט יכול להיות שהתורה קראה לו כבר עתה על שם העתיד. אך עדיין צריך לשאול מדוע מזכירים גם את היותו בעבר 'כהן מדיין'? והרי יתרו כבר עזב את כל העבודה הזרה, כמו שמפורש בפרשת שמות, שיתרו היה כמנודה והרועים גירשו את בנותיו, כי עזב את כל הגילולים אחרי שראה שאין בהם ממש. מדוע, אם כן, מזכירים לו כעת את ה"מעשים הטובים" שלו? מיד אחרי שהתורה מגביהה אותו וקוראת לו "יתרו", היא מורידה אותו עד התהום למדרגת "כהן מדיין", הכומר של מדיין. אחים יקרים שלי! תשמעו מה שאומר האלשיך הקדוש: "וַיִּשְׁמַע יְתָרוֹ" - יתרו חיבב את התורה, כי הגם שישב בכבודו של עולם, עזב את הכול והגיע למדבר להתגייר. אחר כך זכה להיות "יתרו", שהוסיפו מחמתו פרשה אחת בתורה, "וַיִּאָּתֶּה תִּקְוָה מִקֵּץ הַעָם". לאחר מכן התחבר עם משה רבינו, התעלה עוד ועוד והפך להיקרא "יתרו", שהוסיפו לו אות אחת לשמו. כך העפיל לדרגות גבוהות ולפסגה כזו. ואיך הגיע מ"כהן מדיין", משפל המדרגה, לעלות לשמי רום וכוכביהם ולהיות "יתרו חתן משה"? איך יכול היה להתרומם עד כדי כך? אומרת לנו התורה: אם אתם מעוניינים לדעת את הסוד - כיצד זכה להגיע מ"כהן מדיין" ל"יתרו חותן משה" - דעו שהוא עשה זאת על ידי "וַיִּשְׁמַע", שהיה לו לח השמיעה. אם האדם מקבל ושומע - אוי, הוא זוכה, ועוד איך! לכן הזכירה התורה את היותו "כהן מדיין", כדי לחדד את גודל ההתעלות של יתרו, שמביא עמיקתא הגיע לאיגרא רמא בלח השמיעה שלו - "וַיִּשְׁמַע יְתָרוֹ". אנשי העולם שומעים כל מיני דברים מעוררים והולכים הלאה. יתרו שמע ורעדו מיתרי לבבו, עד שעזב את הכול ובא אל המדבר. הייתה זו שמיעה שיש בה קבלה, החלטת והסכמה; שמיעה פנימית: "שָׁמַע וּשְׁקָאֵל" - שמע ותקבל". ובאמת, איך זכה יתרו לקבל לח שמיעה כזה? אומרת התורה: כי הוא היה "חתן משה", דבוק לצדיק. הזמינו אותי פעם לדרשה באחת העיירות, בבית כנסת ששכן בחצר בית ספר של נערים שאינם שומרים תורה ומצוות. החצר הייתה גדולה, וכשהגעתי לשם רצה הנג המונית להיכנס פנימה. הוא צפצף, כי ישבו שם בפתח בחורים "פרחחים", והם לא שמעו. הוא צפצף בשנית ובשלישית, והם עמדו כאילו כלום. המשיך לצפצף עוד, עד שאחד הבחורים הסתובב אליו וצעק בקול: "שמענו, שמענו..." הנהג חשב שהוא מתפוצץ. הוציא את הראש מהחלון וצעק: "אם שמעת - תזוז!!!..." אתם מבינים? "אם שמעת - תזוז!!!" אומות העולם שמעו את הצפצופים ואמרו: "שמענו..." אבל לא כך יתרו. הוא שמע ונע ממקומו. אנשים רואים בספרים דברי התעוררות או שומעים ממוכיחים, ממגידים ומדרשנים. שומעים רבות, אבל מי ששומע באמת, הוא הזוכה.

הסגולה השבועית: שלא יחסר מזונותיו בכל השבוע!

בספר דברי מנחם, בליקוטים בסוף הספר, כתב הרה"ק רבי מנחם מנדל (ב"ר יוסף) מרימנוב על הסגולה שלא יחסר מזונותיו וזה לשונו: "יש לאדם לכון באכילת השלושה סעודות של שבת קודש כשאוכל פרוסת המוציא בלעיסה ראשונה כיון שעל ידי האכילה הזאת לא יחסר לו מזונו של יום ראשון הבעל"ט, וכן כשלוקח לעיסה שניה לתוך פיו כיון שלא יחסר לו ביום שני וכן לכל יום מששת ימי המעשה". ועל ידי זה ימשיך פרנסה לכל ימות החול - וזה היה מדרגת שמאי שהיה אוכל כל ימיו לכבוד שבת - רצונו לומר: על ידי כבוד שבת היה אוכל כל ימיו שהמשיך פרנסה לכל ימות החול מאכילתו של יום השבת.

מעשה שהיה...

עד היכן הפרת הטוב!

ספורים על רבנו הגרבי"צ פלמן זי"ע

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו

הגאון הצדיק

רבי בנימין

בייניש פינקל

זצ"ל זיע"א

(יח' שבט)

הרב בנימין בייניש פינקל זצ"ל- נולד בעיירה מיר שבבלארוס בערב יום כיפור בשנת ה'תרע"ב לאביו רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, בן מרן הרב נתן צבי פינקל 'הסבא מסלבודקא' זיע"א, ולאמו מרת מלכה ע"ה. כבר בילדותו התבלט כבעל כישרון מופלא, ואביו לימדו חלקים ניכרים מהש"ס. בהיותו כבן תשע נהג אביו להעירו השכם בבוקר, ולמד עמו בחברותא חמישה דפי גמרא, ולאחר מכן ביקש ממנו לומר חידוש על הסוגיות שלמדו. את רוב תלמודו קנה בישיבת מיר המעטירה. משנת ה'תרצ"ד נמנה עם חברות הלומדים בישיבת בריסק. שמו הטוב יצא לפניו למרחקים. בשנת ה'תש"א לארץ עם קבוצת תלמידים בראשות אביו. הוא נשלח על ידי אביו לחזון אי"ש, והלה התרשם ממנו עמוקות. שנים רבות התגורר בבני ברק, כשהוא מגיע לירושלים למסור את שיעורו השבועי בישיבת מיר. בשנת ה'תשכ"ה נפטר אביו ורבינו התמנה לראש הישיבה. לצדו עמד גיסו, הרה"ג חיים שמואלביץ. עשרים וחמש שנה נשא את משא הישיבה לבדו וראה את פריחתה. ענוותן מופלא. הסתיר את עצמו כל חייו. עמוד הצדקה והחסד בגופו ובממונו. דאגתו לזולת הייתה מופלאה. נלב"ע ב-י"ח בשבט ה'תש"ן. חי כ-77 שנים. ציונו בהר המנוחות. אחריו מונה חתנו מרן הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

רבנו הסתיר בענוה רבה את ידיעותיו המרבות. כשאחד מנכדיו בא אליו עם שאלה הלכתית, ענה רבנו: "אני לא יודע. לך לפוסק, שאנשים שואלים אותו בדרך כלל שאלות כאלה". נכדו הציע, "אני ראתי, שהמשנה ברורה אומר כך וכך. בנראה, זה מה שאעשה". רבי ביינוש משך את כתפיו ואמר, "מה נראה לך, שהפרי מגדים לדגמה יאמר בכגון זה?". הצצה מהירה בפרי מגדים הוכיחה, שהפוסק שלו היה שונה מזה של המשנה ברורה, עם הוכחה חזקה לדבריו. "אני רואה", אמר הנכד, "שצריך לעשות כמו הפרי מגדים". "האם לא נראה לך, שספר פלוני עשוי לסייע במקרה הזה?" טען רבנו לעמתו. מבט באותו ספר הוכיח, שהוא דחה את כל הוכחותיו של הפרי מגדים. ו'המשחק' הזה המשיך, עד שסגיה הלכתית שלמה נבנתה, הכל על ידי הערות סתמיות לא ישירות. וכל זה הסתתר מאחורי ה"אני לא יודע" שלו!

מעשי החסד של רבנו היו מפלאים. בשני החדרים הקטנים שלו בבני ברק גדל עשרות ילדים יחד עם בני משפחתו. חלקם היו בעייתיים, אחרים היו מופרעים, אך כלם טופלו. כאלו היו ילדיו שלו, ואפילו חתן כמה מהם. אחד משכניו אבד לייע את כשר הראיה לשבועות אחדים, ורבנו ישב ולמד אתו שעות על גבי שעות.

מעשה באחד משכניו, שהתפרנס מחנותה של רעייתו. והנה ארע פעם שד בביתה, שהותיר אותם נקיים ממש מנכסיהם. לשמע הדברים לא ידע רבנו מנוח, ויום אחד נכנס אל ביתם והניח על השלחן מאה אלף דולר טבין ותקילין כהלואה. לאחר תקופה נוספת גייס עוד מאתים אלף דולר להקמת העסק מחדש, בלי שיזכיר מצדו תאריך מגדר לפרעון. (מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

אופק חדרה

כניסת שבת	16:44	לוח מקומי
יציאת שבת	17:53	
תם	18:28	
אור החיים	16:56	אור
	17:48	
	18:22	

חלף שם יהודי עטוף בטלית שיצא מבית הכנסת, וקרא לעברו: "ר' יהודי, שבת היום, האם אתה יודע כמה איסורים אתה עובר? זכור את יום השבת לקדשו, שמור את יום השבת לקדשו, מחלליה מות יומת, כל העושה בו מלאכה יומת, הרבה עבירות, ומלבד חילול השבת הרי האילנות לא שלך: לא תגנוב, לא תגזול. אתה גם אוכל את התאנים ככה, בלי לבדוק, זו סכנת תולעים, שרצים - איסורים על גבי איסורים..."

כך העניק לו דרשה שלימה של "הוכח תוכיח", והיהודי המשיך ואכל, והוא חזר שוב בקול רם על פרטי האיסורים והפסוקים שהאיש נכשל בהם.

לפתע פנה אליו ה'עולה חדש' ואמר: "כמה מיוחד כאן בארץ הקודש, בחו"ל לא היו לנו כאלו דברים. ברוך ה', כאן אפשר לאכול תאנים מתוקות, וגם ברוך ה', לשמוע בינתיים פסוקים ודברי תורה... הוא שומע פסוקים - "מחלליה מות יומת" "לא תגנוב", ונהנה, אוכל תאנים גנובות ושומע דברי תורה. האם זה נקרא שהוא שומע!?"

אני בעצמי הייתי (לא עלינו ולא עליכם) במקום מסויים לרפואה בסמוך לחיפה, שבתתי שם בשבת. פעם, היה נפוץ יותר מושג של מועדונים רח"ל. התאספו, שתנו לשכרה שרו ורקדו, מסכנים, רחמנות. המועדון היה פתוח בליל שבת מול הדירה שלנתי בה, שמעתי תזמורת, שירות וזמירות, ה' ישמור, ומה הם שרו בהתלהבות! ניגון עממי ידוע עם התיבות שבתפילה: "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה" בהשתפכות הנפש, בהתלהבות ממש כפי שהיה עם ה'עולה החדש' הנ"ל.

אני העולם שומעים כל מיני דברים מעוררים והולכים הלאה. יתרו שמע ורעדו מיתרי לבבו, עד שעזב את הכל ובא אל המדבר. היתה זו שמיעה שיש בה קבלה והחלטה והסכמה, שמיעה פנימית: "שמע ישראל" - שמע ותקבל.

הזמינו אותי פעם לדרשה באחת העיירות, בבית הכנסת ששכן בחצר בית ספר של נערים שאינם שומרים תורה ומצוות. החצר היתה גדולה, וכשהגעתי לשם רצה נהג המוניט להיכנס פנימה. הוא ציפצף, כי ישבו שם בפתח כמה מהנערים. הם לא שמעו. ציפצף שנית. ציפצף שלישית והם עמדו כאילו כלום. המשיך לצפצף עוד עד שאחד מהבחורים כבר הסתובב אליו וצעק בקול: "שמענו... שמענו..."

נהג חשב שהוא מתפוצץ, הוציא את הראש מהחלון וצעק: "אם שמעת - תזוז!!!..."

אתם מבינים? "אם שמעת - תזוז!!!"... אומות העולם שמעו את הציפצופים, "שמענו"... אבל לא כך שמע יתרו. הוא שמע ונע ממקומו.

אנשים רואים בספרים דברי התעוררות, או שומעים ממוכיחים, מגידים, דרשנים, שומעים רבות, אבל מי ששומע ומפנים הוא זוכה. פלאי פלאים, להיכן אפשר להגיע אם שומעים, ולהיכן, כאשר לא שומעים, רחמנן ליצלן. "שימעו ותחי נפשכם".

ה'משגיח' בישיבת סלבודקא בבני ברק - רבי משה טיקוצ'ינסקי זצ"ל שאל: **אנו אומרים בבוקר בברכה שניה של קריאת שמע "ותן בליבנו בינה להבין להשכיל לשמוע". הסדר צריך להיות הפוך. כי קודם שומעים ואחר כך מבינים ומשכילים מה שמעו. אבל לא כך פני הדברים, קודם מבקשים "להבין ולהשכיל" ואחרי זה "לשמע". פלא. כך שאל המשגיח זצ"ל.**

והוא ביאר: הכוונה כאן "לשמע" - לא לשמיעה החיצונית. שמיעה זו מגיעה אחרי "להבין ולהשכיל" אז הוא שומע היטב, הדברים חודרים לתוכו. הרי לנו המושג "שמיעה" "אוזן שומעת" הוא שומע את הדברים לעומקם ומחדיר אותם לתוך תוכו. מבין ומשכיל ואז הוא שומע!

ואני הקטן מוסיף עוד הבנה פשטנית בנוסח התפילה "להבין להשכיל - לשמוע" שעל האדם לדעת: שאפילו אם הגיע כבר לדרגה של להבין ולהשכיל, שלא יאמר לעצמו: וכי מה יש עוד לשמוע? אחרי שכבר זכיתי "להבין ולהשכיל" לא, לא! אל תפסיק לשמוע ולהתלמד - שמע שוב, ושמע עוד, ועוד. כי תמיד יש לכל אדם באשר הוא להוסיף ולהרויח דברים חדשים והבנה חדשה. ולעולם לא מפסידים מלשמוע, רק מתעלים ומתרוממים.

"וישמע יתרו" (ח,א)

כל העולם כולו שמע על קריעת ים סוף, כפי שאמרה רחב לפנחס וכלב שבאו לביתה כמרגלים בשליחות יהושע (יהושע ב, 1-10): "כי שמעו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים וכו' ונשמע וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם כי ה' אלוהיכם הוא אלוהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת". הם שמעו ורעדו, אבל האם עשו עם זה משהו? הם נשארו בדיוק כפי שהם!

היחיד שלקח יוזמה ובא היה יתרו, כמו שמפרש רש"י: "מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף".

בזכות זה שבא, הוא זכה שבניו ישבו בלשכת הגזית, אחת מבתוני נישאה לאלעזר בנו של אהרון הכהן, ופנחס היה נכדו. מלבד זה יש בתורה פרשה על שמו, ובזכותו התמנו שבעים וחמש אלף דיינים. כולם שומעים, אבל מה עושים עם מה ששומעים? פה המבחן! שמעו ובא". אתה שומע משהו? תעשה! יש אנשים שאיבדו את כל חייהם רק בגלל שלא פעלו ולא עשו!

סיפר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: לפני שנים רבות עמדת לפני ניתוח קשה באמריקה. כדרך העולם הולכים לצדיקים לבקש מהם ברכות - "כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים" (בבא בתרא קטז ע"א) - החלטתי גם אני לקבל ברכה מצדיק. קמתי ונסעתי לירושלים, ובאתי לעיר העתיקה, לישיבת 'אש התורה' לבקש ברכה. כי בישיבה ההיא ישב ולמד יהודי, אולי שמעתם עליו - ר' אורי זוהר.

אני נכנס לבית המדרש, הוא יושב עם תפילין וטלית כמדומני, לומד בהתמדה עם החברותא. לא רציתי להפריע באמצע, המתנתי לרגע שיקום ממקומו, ואז ניגשתי אליו ואמרתי:

"ר' אורי תשמע, אני צריך לעבור ניתוח לא קל בארצות הברית. אני הולך לצדיקים, וגם אליך אני בא עכשיו לקבל ממך ברכה".

הסתכל עלי בתימהון: ר' ראובן, טעית בכתובת, אינני נותן ברכות. לשם כך צריך ללכת לצדיקים, לחכמים, לא אלי. אף אחד לא מבקש ממני ברכות! "ר' אורי, אני מגיע מבני ברק במיוחד, לקבל ברכה ממך" - התחננתי.

"תהיה בריא, מה אתה רוצה ממני? מה נטפלת אלי?" - התחנן הוא (וכבר אמר "תהיה בריא"...) .

"תשמע", אמרתי לו, "זה לא יעזור לך. אני נוסע פעמיים בשבוע מבני ברק לבתי ים, ובדרך עובר בכביש גהה. ובכביש גהה - אומרים שעוברים בו שישים ריבוא איש מידי יום, וגם אם פחות משישים ריבוא, לא נורא. ועל הכביש, באחד הצמתים, תלוי שלט ענק, כפליים או שלוש פעמים מבית המדרש הזה, אותיות ענקיות, כל אות מטר ויותר. לא שייך לא לראות את השלט. ומה כתוב בו?"

שפתיים יישק: "אורי זוהר, אחרי הכל, גלה לנו הכל, מדוע עזבת את הכל?"

אתם שומעים?

"אורי זוהר, אחרי הכל, גלה לנו הכל, מדוע עזבת את הכל" - כי הוא, שיחיה, עזב את הכל, נמלט מהזוהמה, התנתק מהבוץ של הבלי העולם הזה. אמרתי לו: "ר' אורי, אם זכיתם לקדש שם שמים, אני צריך ברכה מכם".

ר' אורי נכנע, לחץ ידיים והרעיק ברכות חמות.

מה היה עם יתרו? ישב בכבודו של עולם, אבל "וישמע"! ואז התנער מהגילולים, השליך אותם לאשפה, "שמע ובא" אל המדבר, להיות יהודי. פלא פלאים מה הוא כח השמיעה.

רבתי, לשמוע, אין הכוונה דווקא לשמוע דרשה ממישהו אחר, גם אם אני לבדי רואה מאמר חז"ל או מעיין בספרי מוסר, ולוקח לתשומת ליבי, מייחס את הדברים ישירות אלי: מה אני יכול לקבל מכך, איך הדברים יכולים להשפיע עלי, להאיר את חיי, במה אני חייב להשתפר, ולהשתנות, גם זה נקרא לשמוע.

אחרי שיחת מוסר לפעמים השומע מפטיר: "תודה רבה, חזק וברוך!" יוצא והולך הלאה בדרכו כמקודם, כבתחילה.

היה פעם יהודי עולה חדש שהגיע לארץ ישראל ובשבת קודש רח"ל עלה על עץ תאנים, וקטף ואכל. והעץ לא היה שלו.

הפכות

דיני ברכת פת הבאה בכיסנין

- מהו פת הבאה בכיסנין (עוגות)

א. יש מפרשים פת שעשוי כמין כיסים שממלאים אותם דבש או סוכר ואגוזים ושקדים וכדומה (אבל העיסה עצמה היא רגילה שנילושה במים).

ב. ויש מפרשים שהיא עיסה שערב בה (בגוף העיסה) דבש או שמן או חלב או מיני תבלין וּפְאָפָּה, והוא שיהיה טעם התערובת ניכר בעיסה.

ג. ויש מפרשים שהיא פת - בין מתובלת בין שאינה מתובלת - שעושים אותם כעכים יבשים וכוססין אותם.

ולהלכה: כדברי כולם, שלכל-אלו הדברים נותנים להם דינים של "פת הבאה בכיסנין" (עוגות), וברכתם בורא מיני מזונות.

- אולם, אף שאין קובעים סעודה על העוגות מכיוון שהוא בא לקינוח ולמתקה, וברכתם "מזונות" ו"על המחיה", כמבואר לעיל, מכל-מקום אם קבע סעודתו על העוגות כאשר יש בכמותו כדי שביעה, חוזרת אליו חשיבותו כלחם לעניין נטילת ידיים וברכת "המוציא" וברכת המזון.

- האוכל עוגות, מהו שיעור קביעת סעודה שיתחייב בנטילת ידיים בברכת "המוציא" וברכת המזון:

א. יש אומרים כשיעור ארבע ביצים, היינו 216 גרם (שיעור ביצה 18 דרהם, וכל-דרהם 3 גרם, אם כן שלוש ביצים שווה 162 גרם).

ב. ויש אומרים כשיעור שלוש ביצים, היינו 162 גרם. (שיעור ביצה 18 דרהם, וכל-דרהם 3 גרם, אם כן שלוש ביצים שווה 162 גרם).

- על כן, האוכל עוגות בשיעור קביעת סעודה שהם ארבע ביצים, היינו 216 גרם, נוטל ידיו קודם האכילה בלי ברכה (והמברך על הנטילה יש לו על מה לסמוך) ומברך "המוציא", ואחר אכילתו מברך ברכת המזון.

- מכל-מקום, מכיוון שיש אומרים ששיעור קביעת סעודה הוא שלוש ביצים, 162 גרם, לכן לכתחילה יש להזהר שלא לאכול עוגה כשיעור שבין שלוש ביצים דהיינו 162 גרם, לבין שיעור ארבע ביצים דהיינו 216 גרם, כדי שלא יכניס עצמו למחלוקת הפוסקים כנזכר לעיל. אלא יאכל או פחות משיעור 162 גרם ויברך מזונות, ו"על המחיה", או יאכל יותר משיעור 216 גרם ויברך "המוציא" וברכת המזון. (אורות ההלכה)

מצה הארזים

בספר 'לולי תורתך' (פרשת יתרו) מסופר:

בימי מלחמת תש"ח הרביץ מרן הגרא"מ שך זצ"ל תורה בישיבת לומז'ה בפתח תקווה, כאשר היה אז מצור על ירושלים, ניבצר ממנו לשוב לביתו בירושלים לשבת, ולכן התארח בבית הגרא"ה גולדברג זצ"ל.

פעם אחת ישב ביום שישי בחדר אשר הוקצה לו ושקד על תלמודו, ובעלת הבית היתה עסוקה בהכנות לשבת. לפתע פרץ בבכי התינוק שהיה אז בבית הגרא"ה. ביקשה האם להעמיד קדירה על האש וללכת להרגיעו, אך הבכי פסק וקול התינוק נדם. חרדה האם חרדה גדולה, ומיהרה לראות מדוע נשתק פתאום הילד.

לתדהמתה ראתה את מרן הרב שך נושא את הגמרא שבה עיין ביד שמאלו, ובימינו נשא את התינוק והרגיעו, תוך כדי זה מילמל בפיו: "לכבוד שבת קודש". אמרה לו האשה שהוא יכול להניח את התינוק בעגלה והיא תטפל בו, והוא ישב לתלמודו.

השיב לה מרן: ראי, בגמרא נאמר שכל אדם חייב לטוול חלק בהכנת המאכלים לשבת. איני יכול לעזור לך במטבח, אבל כשאני מרגיע את התינוק ומאפשר לך לבשל ברגיעה, הריני משתתף בזה בהכנת לשבת. אם כן, סיים ואמר, הניחי לי להרגיעו. (האמנת כי אדבר)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בת סעדיה, לופת אריה ח' בי בת שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בת סעדיה הינדי, ציון נר בת סעדיה, אסתר תומיה בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אשתר בת שלום, עופר בת רוזה, חיים בת דוד בת ארי, בני ציון בת יפת וימימה יששכר, אייל בת ניסים וחנה, משה כהן בת יעקב, קמר (שושנה) נר בת עובדא, בנימין חיים בת יהודית, צדוק סאלח בת ג'וליס, נבריא נר בת זכריה, מנשה ג' ביכל בת שלום.

לרפואת: אריה בת סעדיה, נוי בת הילה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

אתם יודעים כי ה'חזון איש', זכותו יגן עלינו ועל כד ישראל, לצורך בריאותו נזקק להליכות קבועות מידי יום ביומו. כמה פעמים בטילו היה מגיע מחוץ לעיר בני ברק דאז - לכיוון רמת גן. פעם אחת כאשר פסעו בשולי העיר, הגיע מולם יהודי תושב אותו רחוב, פנסינר (שומר מצוות) שראה לפניו יהודי זקן המטייל במקום שלו יום, וחשב לעצמו: "חוצפה כזו, מה הוא מסתובב, ומבזבז את הזמן שלי באמצע היום? וכי אינו עובד? אז מה אם הוא לא עובד?" הפנסינר הנ"ל ניגש אל ה'חזון איש', לקיים "מצוות" הוכח תוכיח, אתם מבינים... ואמר לו: "מדוע אתה מסתובב סתם ככה ברחובות? אם אין לך מה לעשות? זו לא הדרך, לא ראוי לאדם להסתובב סתם ככה".

למחרת ה'חזון איש' הגיע שוב, והיהודי, שהתגורר במקום, המתין במרפסת ביתו לראות אם הזקן יבוא שוב. והנה באמת הוא רואה אותו שוב.

ירד מביתו לרחוב, והתחיל לדבר בקול צעקה: "אמרת לי כבר אתמול, ומדוע אתה לא שומע! אמרת לי שאין זו הדרך הישרה לטייל סתם ככה באמצע היום, האם אין לך מה לעשות בחיים?"

ה'חזון איש' הקשיב ואמר לו: "ר' יהודי, תגיד לי, מה אתה רוצה ממני? מה רצונך שאעשה, תסביר לי מה כוונתך?"

"מה אני רוצה? שתשב ותגיד תהילים (במקום לטייל סתם)!"... הם נפרדו. ה'חזון איש' שב לביתו. למחרת, כמובן, כבר לא הלך באותו כיוון...

אחרי תקופה קצרה אותו יהודי היה זקוק לישועה, ושמע כי לא רחוק - ב' בני ברק', נמצא ה'חזון איש' שנהנים ממנו עיצה ותושיה. אמרו לו כי כדאי ללכת אליו.

הלך, הגיע, המתין בתור. כשהגיע תורו ונכנס - חשכו עיניו. הוא נזכר מיד שזה היהודי שלפני כמה חודשים צעק עליו ברחוב.

הוא כבר שחל הפליטין לשם מה הגיע, והתחיל רק לבקש רחמים: "רב'ה, שהרבי יסלח לי, לא ידעתי שזה הרב. חשבתי שאני פוגש סתם יהודי המסתובב לו, אני מבקש סליחה וכפרה, רבי, ברחמנות, תסלח לי! לא ידעתי!"

התחנן על נפשו. אמר לו ה'חזון איש': מדוע אסלח לך? על מה אסלח? אתה אמרת דבר טוב מאוד, האמן לי, מאז שאמרת לי 'לך תגיד תהילים' כל יום אני אומר תהילים. זה טוב מאוד, אמרת דבר הגון."

איי איי! אתם שומעים רבותי? ה'חזון איש' שומע מיהודי "לך תגיד תהילים" וחושב לעצמו - זה דבר טוב, למה לא? וגם אם ברור לו ל'חזון איש' שאם היהודי המוכיח היה יודע מי הוא לא היה אומר לו מילה - לא אכפת לו. אם יהודי אומר תוכחה, עליו להאזין לדברי המוסר, לשמוע ולהקשיב.

כח השמיעה. שומעים שיחות, מקשיבים להתעוררות. ואם האדם שומע באמת - הוא יכול לעלות מעלה מעלה!

הקב"ה יעזור לנו לקנות את כח השמיעה, וניקח את הדברים לליבנו. כך נזכה ל"שימעו ותחי נפשכם". אמן כן יהי רצון. (יחי ראובן)

פנינים

"והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשן כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלקים יענו בקול" (טו, יח-יט)

יש לדעת אמר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים" כי רק בקיום מצוות התורה נקרא האדם "יהודי"!

יש שיזניחו את מצוות התורה ויהיו בעיניהם כהפקר, ואפילו הכי, אם ישאלוהו אם איש יהודי הוא, ישיב מיד שבוודאי הוא יהודי... האם זו חובת היהודי בעולם שיקרא רק שמו "יהודי", בלא לעשות מעשה יהודי? הלא חובת יהודי בעולם לידע, שה' אלוקינו הוא ברא והמציא בחפצו ורצונו את כל העולמות וכל הנבראים והיצורים הוא בראם ויצרם, הוא ה' אלוקינו לבדו ואפס זולתו.

משל למה הדבר דומה? לאדם שהלביש עצמו מדי גנרל. משנשאל: האם יודע הינך את הידענות הדרושות לו לאדם כדי שיהיה גנרל? השיב: לשם מה עלי לדעת? מספיק שאני לבוש במדי גנרל!

למותר להסביר איזה שוטה הוא זה. לא זו בלבד שאינו גנרל, אלא שגם הוא מחייב עצמו בעונש חמור המוטל על אזרח שמתלבש במדי צבא...

כך מקובל אני מרבותי ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים: אדם המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואַכְלַתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליון על המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".

(באר היטב"א או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז)

רמז גלוי מן שמים!!

לפי הכללים שהוא לימד באותו דרשה, וראיתי בזה תועלת גדול, כמובן שאותו בעל דרשן נהנה מאוד לשמוע דברי השבחה שלי, ואז עברנו לדון על מה שהוא רוצה לקנות כאן בחנותנו, אבל למעשה לא קנה כלום, הוא אמר שצריך לחשוב על זה, ואולי לבדוק בשאר חניות לראות אם יכול למצוא שם יותר בזול.

כעבור שבוע הוא חזר והודיע שרוצה להזמין את הסחורה, והוסף לי: "תדעי היינו בחניות אחרות ומצוינו שם יותר בזול בכמות נכרת, ובכל זאת החלטנו לשוב כאן לקנות אצלך, כי אני יודע שאתה מקבל אחוזים על כל קנייה, ואני רוצה שתרוויח את זה, וכל זה מפני המחמאה החמה שנתת לי, שימחתי אותי מאוד, ואני רוצה להכיר לך טובה על כך!" ולא זו בלבד שהזמין הסחורה אצלי, אלא שהוסיף טיפ של מאתיים דולר עבורי אישית, על השירות הנפלא שנתת לי!

ואז נפל לי האסימון, ומשכתי חוטים בין שני הסיפורים, מה שקראתי בגליון שלכם "על המזון", ובין מה ששקרה עימי זה עתה, כך שבעניני נוכחתי לראות הכח של מילה טובה ושל מחמאה אל הזולת, ועל אחת כמה וכמה כשמודים ומשבחים השי"ת על כל החסדים שעושה עמנו, מקבלים בחזרה בכפל כפליים.

כמובן שזה היה בעבורי חזוק גדול להתחזק בקבלה שלי לכרך ברכת המזון בכוונה, ולמען הכרת הטוב אליכם, אני מספר לכם עובדא זו.

בברכת הצלחה רבה
זושא קליינמאן - מאנסי

לקנות אצל אחייך.

הקונה השיב לו "אכן, התחלתי לקנות שם, אבל כל כך חדרו לעצמי המחמאות שנתת לי בעת שנפרדנו, התפעלנו מדבריך ומגישתך לכל הדבר, והחלטנו אני ומשפחתי שנחזור לקנות כאן כבימי קדם".

והנלמד מזה, דאותו דבר הוא "בברכת המזון" כאשר מודים ומשבחים להשי"ת על כל השפעות הטובות שהוא נותן לנו בכל עת, אז כביכול גם הבורא רוצה להשפיע עלינו הלאה כל הטובות.

מעשה זה תפס אותי, וקבלתי על עצמי ליטול ידיים לסעודה בכל יום ולברך ברכת המזון בכוונה, כמו כן נרשמתי לקבל בקביעות גליונות שלכם, כדי לקבל דברי חיוזק תמידין כסדרן בענין קדוש זה.

ומה שהביא אותי לכתוב לכם, היה השגחה פרטית מיוחדת שחוויתי, וראיתי בזה סימן גלוי מן שמים.

לאחרונה התחלתי לעובד בחנות של רחישם, והחסכם שהיה עימי עם הבעה"ב, שבנוסף למשכורת שלי כאיש המכירות בתוך החנות, אקבל אחוזים על כל מקח שאני יצליח לגמור, ולהביא קונה חדש לחנותינו.

יום אחד נכנס אלינו זוג כרי לקנות בחנות, אני הכרתי מיד את האישי, נזכרתי שלא מזמן שמעתי שיעור ממנו בעניני חינוך, ונהייתי מאוד והיה לי לתועלת גדול, אז מיד ניגשתי אליו ושאלתי אם הוא אכן אותו בעל דרשן, כשהלה אישר הדבר, נתתי לו מחמאה חמה על הדרשה, וכיצד פעלתי אצלי בבית

לכבוד המוציאים לאור של הגליון הנפלא "על המזון"

לאחרונה נתוועדתי עם הגליון הנפלא שלכם, וזה היה ע"י השגחה פרטית נפלאה שקרתה עימי, היה זה כשלקחתי איזה יהודי בטרמפ עם האוטו שלי, והלה שכח אצלי ברכב איזה שקית, כשחיפשתי איזה סימן יש, כדי לידע איך להשיב האבירה לבעליו, מצאתי שם בשקית כמה מגליונות שלכם (הם היו בלי שם...), אז עיינתי בהם, וקראתי בשני גליונות שלכם, זה היה בשבילי פעם ראשונה, ומיד משך את האינטרס שלי, והתחלתי לקרוא בהם.

היה כתוב שם מעשה על איזה יהודי, שהיה רגיל לקנות במכולת אחד כבר יותר משלושים שנה, ויהי היום, ואחינו של מויעדנו פתח גם הוא מכולת, והיות שרצה לחזק את קרוב משפחתו, הודיע לבעל המכולת הישן, שהנה הוא מתעתד להפסיק הקניות אצלו, ולא מושם שיש לו טענות חליה, אלא פשוט שרוצה לחזק ידי קרובו.

הלה לא די שלא היה לו תערומות עליו, אלא הודו מכל לבו על כל השנים שכן קנה אצלו, ושהיה קונה מסור ואהוב לכ"כ הרבה שנים לטובה, הוא אמר שהוא מבין אותו טוב, וככה נפרדו לשלום.

כעבור תקופה, רואה בעל המכולת, כי הקונה חזר כלעומת שבא, הוא מסתובב בין השורות, וממלא את עגלתו מכל טוב כבימים ימימה, המוכר תמה, וניגש אליו שיסביר לו פשר הדברים, הרי הבנתי שהנך עובר

לעילוי נשמת האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעובש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזענסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבארדיטשוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן נחמה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל ה'חפץ חיים' - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטייט - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפיייה זצ"ל

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"בשגרה כבמלחמה"

"כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה מוחלין לו על כל עוונותיו, וגדול זכות ההודאה שלא ינכו לו כלום, כדכתיב: 'הודו להשם כי טוב' - כשיודו לה' על הטוב שעושה להם, יתרבה זכותם ויתקייים: 'לעולם חסדו' בהם, ולא ינכו להם כלום"- דברי רבנו ה"רע שמשון" זיע"א בפרשתנו.

משתף יוני ברואר "זה היה במאהל מוגן בפאתי עזה. לא ידענו כי פיר של מנהרת טרור נמצא מתחת למאהל שלנו. ובעת שיצאנו לפעילות מבצעית, המחבלים הוציאו מתוך האדמה מצלמה וצילמו את המאהל שלנו במדויק: היכן המיטות, והיכן אנחנו שוהים בשהות הפנאי. היה זה בערב שבת קודש. לאחר כמה ימי הפוגה בעקבות הסכם הפסקת האש לשחרור החטופים. ידענו שלקראת יום שישי "מסתיימת ההפסקה וחוזרים לכיתה"- כפי שהיינו רגילים בבית הספר: והנה חוזרים לעוצמת הלחימה. ידענו כי מחכים לנו ימים מאתגרים, אך לא ידענו כי המחבלים הכינו לנו הפתעה נוראה: מתברר כי באותם ימי הפוגה תכננו לנו מארב, וחיכו לשעת הכושר להגיח מתוך בטן האדמה בשעת לילה מאוחרת ולערוך בנו טבח היל"ת. השבת פרסה כנפיה. "ושמרו בני ישראל את השבת" התנגן החזן שם, במחלקה שתיים בפאתי עזה. "יכולה היא אתרחם"- עלו בליבם דברי הגמ' במ' שבת, כשבליבם תפילה חרישית שהשבת תגן ותשמור עליהם מכל צרה וצוקה.

לפתע התקבלה הודעה דרמטית מהמפקד: "רבותי, פיקוח נפש! קבלנו התראה מודיעינית מדויקת כי ישנו פיר פתוח למנהרת טרור כאן באחד האוהלים, ועלינו לפנות מיד את האוהלים הממוגנים".

נעצור לרגע, לעיין בדברי רבנו:

"בדברות אחרונות נאמר: 'זכור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלוקיך', ודרשינן בגמרא במסכת שבת: 'כאשר צוך במרה'. והטעם: שהרי אנו יודעים שפקוח נפש דוחה את השבת, וכשנצטוו ישראל במרה על השבת, נצטוו על שמירתו, ונצטוו נמי לחללו על סכנת נפשות. ושפיר מוכח נמי מסמיכות הפסוקים: 'שם שם לו חק ומשפט'- דהיינו מצוות שנצטוו במרה' וסמך ליה: 'ויאמר כל המחלה'- אף על פי שציווית אתכם על השבת, עם כל זה אם יהיה במקום חולי יהיה מצווה עליכם לחללו".

לעומת זאת בדברות ראשונות לא נאמר כאשר צוך שהרי כשקבלו ישראל את התורה אם לא היו חוטאים לא היה שולט בהם לא יצה"ר לא חולי ולא מיתה ואמרו ז"ל חרות על הלוחות.

"יצאנו מתוך האוהלים, וארבנו למחבלים מסיבי. הקמנו: "מארב הפוך". בחושך מצרים שהיה שם כל צללית הקפיצה אותנו. כל רגע נדמה היה כי הגנה מחבל יוצא מתוך האוהל מתוך האדמה. כך ארבנו במתח, בשקט ובדממה. למרות השעות הרבות שחלפו בשקט כל אותו ליל שבת, משה אלמו, אחד החיילים, המשיך בחריצות לעקוב לתוך האוהלים ללא הרף ולא הוריד את עיניו.

"בשעה ארבע ועשרים לפנות בוקר" סיפר משה "לפתע אני רואה ממש קרוב אלי, במרחק של עשרה מטרים מאתנו, ראש מגיח מתוך האדמה. אני עוקב אחריו דרוך כולי. אני רואה אותו צועד בחשש כמו גנב באפלה. כאן כבר לא היה לי ספק שמדובר במחבל. הוא עוד הספיק להסתובב לעברי ומידי יריתי בו, והוא נפל שדוד לתוך הפיר שממנו יצא".

"לאחר דקות ספורות" מוסיף יוני "הבנו את עוצמת הנס שהשי"ת עשה אתנו, כי נפילת המחבל הפעילה מטען רב עוצמה שהמחבלים הטמינו בתוך אותה מנהרה. המטען היה גדול ועוצמתי והתפוצץ בקול רעש אדיר כשהוא מפרק לחתיכות את האוהלים, כולל המיטות עליהן היינו אמורים לישון באותה שעה. לא שאר מהאוהלים כמעט דבר אחד שלם. הפיצוץ היה כה עוצמתי שחלקינו אף יצאנו זקוקים לטיפול רפואי בעקבות פגיעת הרעש, אך בסופו של דבר כולנו יצאנו בריאים ושלמים ללא פגע.

"יום למחרת, כשקיבלנו הוראה להיכנס לאוהלים ההרוסים ולפנות את מה שניתן, כמה הרואי היה שעל אחת המיטות עליהן היינו אמורים אנחנו לישון, מצאנו חתולה שנהרגה מהפיצוץ, כאילו כדי להזכיר לנו איזה נס גלוי עשה אתנו הקב"ה".

חברי הפלוגה פרסמו את הסיפור ברבים כדי להודות להשם יתברך על ניסיו וחסדיו.

"ואע"פ שבנס גלוי יש לחוש שמנכין לו מזכויותיו, עם כל זה: 'שתי בה' אלוקים מחסי לספר כל מלאכותיך'- דהיינו: הניסים שאתה עושה עמי. וכדלעיל שגדול זכות ההודאה שלא ינכו לו כלום, ובזכות ההודאה יתרבה זכותם ויתקייים: 'לעולם חסדו בהם', ולא ינכו להם כלום". דברי רבנו ה"רע שמשון" זיע"א בפרשתנו במעלת ההודאה.

קוראים נוספים ביקשו לשתף ולהודות לקב"ה ברבים על ההשגחה הפרטית לה זכו בחיי השיגרה.

שיעור מס' 173 | פר' יתרו תשפ"ד

"אני גר בשכונה בבורו פארק, באזור בו מצוקת החנייה גדולה גם בימים כתיקונם, אך בימי שני וחמישי המצוקה גוברת, כיון שאז חלים חוקי "חניה חלופית". לדוגמא: בימי שני בין שמונה לעשר בבוקר, מנקים את הרחוב בצד ימין, עלי למצוא חניה חלופית, וחוזר חלילה ביום חמישי ממול, בצד שמאל.

בשעות אלו מגיעים עובדי העירייה לנקות את הרחוב, ויש לחנות בחניה חילופית. כמובן, רכב שנשאר לחנות מקבל קנס משמעותי.

"כל בוקר כשאני מגיע עם רכבי לכולל האברכים בו אני לומד" משתף ר' יחזקאל "עלי לחפש חניה זמן רב, ולעיתים זמן רב מאוד.

"באותו בוקר של יום חמישי של אחד מימי השוביים" קבלתי על עצמי יחד עם החברותא שלי ללמוד סדר של חמש שעות ברציפות. בדרכי לכולל בקשתי תפילה נרגשת מההשי"ת כי יסייע בידי למצוא חניה במהירות, כדי שאוכל להתחיל את הסדר מבעוד מועד, בהגיעי לרחוב של הכולל אני רואה שרכב החונה באחת החניות מאותת שרוצה לצאת. מתברר כי חברי המתגורר שם יוצא ומפנה את החניה. שמחתי בכל ליבי כי הגה השי"ת שמע תפילתי. חניתי במקום שהלה פינה לי והזרזתי לכיוון בית המדרש. בדרכי לשם פגשתי את חברי וסיפרתי לו בהתרגשות כי הוא נשלח ממרומים בעקבות תפילתי, להשי"ת שישלח לי חניה מהר, והנה הוא פינה לי את החנייה. הלה פרץ בצחוק ואמר לי: "שכחת שהיום יום שני, ואסור לחנות בשעות אלו? תראה" הוסיף לי "חזרתי מחתונה של גיס לפנות בוקר עייף, כך שחניתי בצד הרחוב, בחניה שבדיוק הייתה פנויה, אף כי ברשותי חניה פרטית מתחת לביתי, בה אני חונה בדר"כ, תכננתי לקום מעט מאוחר הבוקר, אך לפתע התעוררתי בבהלה שהנה היום יום שני, וכעת כבר אסור לחנות בצד ימין של הכביש, ורצתי מיד כשקורי השינה עודם בעיני לפנות את החנייה, כדי להימנע מהקנס הצפוי".

"כנראה" כך סיים דבריו באירוניה "כנראה, ר' יחזקאל, שתפילתך לא ממש התקבלה... ובנוסף אתה עוד אמור לקבל קנס על חנייה לא חוקית.

"סליחה" תיקנתי אותו "הרי היום יום חמישי, והחניה אסורה דווקא ממול, בצד שמאל של הרחוב".

"אוי, איך התבלבלתי. נראה שהשעה המאוחרת בה עליתי על יצועי נתנה בי את אותותיה..." או אז הבנו שנינו שתפילתי אכן התקבלה... ובאותו רגע שהתפללתי להשי"ת העירו עלי רוח טהרה ממרומים, והעירו אותו כדי לפנות עבורי את החנייה, הבא ליטרה מסייעין בידו להגות בתורת השם **"ומה** שיחדש החכם מדעתו הם חשובים תורה ממש שניתנה מפי הגבורה, וזהו: 'אנכי השם אלוקיך', ק"ל אחד אמן. פירוש נוסף שאנכי השם אלוקיך' בא להזהיר את האדם שישתדל לכוון בתפילתו, כי תפלה בלא כוונה כגוף בלי נשמה. 'אנכי השם אלוקיך' כמו שאמר רבן יוחנן בן זכאי בברכות כ"ח: 'כשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם מתפללים וכו', כי מי שלא יכוון בתפילה ובברכות איך ידע שהשם אלוקי, יען התפלה הם רחמים לבקש ממנו על החיים והמזון".

ר' יצחק, אחד הקוראים החשובים, גם ביקש להודות על נס שנעשה דרכו: **"יצאתי** לירושלים לצורך פרנסתי, לחפש חלק חילופי עבור מכונת כביסה שנשברה ללקוח שלי. יצאתי לירושלים כשבליבי תפילה כי אספיק להגיע חזרה בשעה מוקדמת לעיר מגורי פרברי ירושלים. ירושלים הייתה פקוקה בעקבות איזו הפגנה ירושלמית טיפוסית. בתחנה שאני רגיל להכות בה המתנתי זמן רב, אך האוטובוס התממהה

ולא הגיע. לאחר המתנה מורטת עצבים שמעתי כי היום כל התנועה עוברת לרחוב ירמיהו, רחוב ירושלמי מרכזי ועלי ללכת לשם. לא נותרה לי ברירה ושרכתי גלגל לרחוב ירמיהו כברת דרך לא קצרה. רוחי, לעומת זאת, דווקא הייתה קצרה להגיע לביתי אחרי המתנה כה ארוכה וטלטולי דרך, כך שעמדתי על הכביש לראות אם חולף לו האוטובוס במקום מגורי, כדי שאסמן לו שאני מחכה לו, שהרי הוא יצא מהמסלול הרגיל שלו. בעודי עומד שם בכביש הסואן, קיבלתי חבטה בגבי. שבריר של מחשבה עלה בליבי: 'מה קרה היום שהכל הולך על צד שמאל?!' כשהסתובבתי ראיתי כי נשלחתי לשמש כמעצור חי לעגלת תינוק השוכב ובוכה שם, שכשאמו רצה אחרי העגלה שנשמטה מידיה במורד ההר, בניסיון לעצרה. באותו רגע חלף למולי האוטובוס המיוחל. לולא נשלחתי ממרומים לעמוד בין החיים, כפסע היה מאסון כבד. או אז הבנתי שסיבבו אותי משמיים כדי לזכות להציל נפש מישראל.

והודו להשם כי טוב"- "כשיודו להשם על הטוב שעושה להם יתרבה זכותם ויתקייים: 'לעולם חסדו' בהם".

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

טוואיט | פייסבוק | יוטיוב

כיצד מחנכין?

עלון מס' 57

דוגמא אישית!

סיפר הרב מסאנטוב שליט"א: בימי ילדותי למדתי בישיבת חתן סופר, וזוכר אני איך שהרב הגה"צ רבי שמואל עהרענפעלד זצ"ל אב"ד מאטערסדארף אמר מידי יום ביומו שיעור מיוחד לבחורים חריפים בחדר הפרטי שלו.

פעם אחת אירע שלא קרא את הבחורים לחדרו לומר את השיעור הקבוע, והיה זה חידוש גדול, כי מעולם לא החסיר את השיעור, אך כולם חשבו שזה מקרה נדיר, אמנם כשהדבר חזר על עצמו למחרתו וכן ביום השלישי, הבינו הבחורים שמהו קרה, והחליטו לשאול אותו על כך.

נכנס אליו אחד הבחורים, וכשנכנס ראהו יושב על כסאו, כשרגל אחת מורמת למעלה על כסא, הבחור אמר לו שכל הבחורים דואגים ואין יודעים למה הוא אינו קורא אותם לחדרו לומר את השיעור הקבוע.

אמר לו הרב: קיבלתי מכה ברגלי, ואני מוכרח להרים את הרגל על הכסא, ברם אין רצוני שיראוני במצב כזה שאני לומד כשרגל אחת מורמת על הכסא, שכן איננו רוצה שאפילו אחד יחשוב שכך אפשר לשבת בעת הלימוד...

מתוך דברים של טעם, בשם קונטרס נועם שיח (סאנטוב) ויקרא תשע"ה

מספר רבי עמרם בינעט: יש לי חבר ליטאי לכל דבר ועניין. הוא למד בישיבת פוניבז', ילדיו לומדים בישיבות ליטאיות, הוא לובש חליפה קצרה ו'כובע קנייטש', בשבת הוא גם מוסיף עניבה יפה לכבוד שבת קודש, ובשלושת הרגלים לובש 'פראק' כמנהג בוגרי הישיבות הליטאיות.

אבל כשמגיע פסח, יש לו הידור מיוחד. מצות מכונה לא נכנסות לבית שלו. בשום אופן! גם כשהוא מחפש שידוכים לילדיו, זה תנאי בסיס. אצלנו במשפחה מקפידים לאכול רק מצות יד, מי שמוכן לקבל על עצמו את המנהג הזה מוזמן, מי שלא... שיחפש שידוך במקום אחר.

הרה"ג אליעזר שולביץ זצ"ל, מייסד ישיבת לומז'א, פנה פעם במכתב לרבנו החפץ חיים, ובקשו לחוות דעתו על אדם מסוים שהוצע לשמש כמשפיע רוחני בישיבתו. השיב החפץ חיים במכתב שלפי דעתו הלה מוכשר וראוי לתפקיד המוצע, ואף איחל להם הצלחה!

כעבור מספר ימים, בעיצומם של ימי חול המועד, הגיע למנהלי הישיבה מברק דחוף מהחפץ חיים, שכתבו בעיצומם של ימי המועד, דבר המעיד על נחיצותו ודחיפותו של המברק.

כשפתחו את המברק, ראו שהח"ח כתב שהוא חוזר בו מהמלצתו הנ"ל.

כשניסו לברר את פשר החזרה, נודע להם שהמועמד הנ"ל הגיע לביתו של הח"ח והתאונן על קושי הפרנסה...

כשמע זאת החפץ חיים, מיד חזר בו מהמלצתו, באמרו: אדם המתלונן על פרנסה ואין לו בטחון בבוראו, איננו יכול להיות משפיע רוחני בישיבה. עד כדי כך, שעוד בחול המועד כתב מברק לראשי הישיבה להודיעם שהוא חוזר בו!!!

לו היה הלה בוטח בבוראו בעיניים עצומות, היה נושע, מקבל את המינוי הנ"ל שמתן שכרו בצידו, והכל היה בא על מקומו בשלום!

קוצר ראייתו גרמה לחוסר סבלנותו וחוסר בטחונו בבוראו, וכל אלה חברו יחד, והראו לרבנו החפץ חיים שאין הלה מתאים לתפקיד.

ולענייננו למדנו שני דברים: מי ראוי לחנך? א. מי שמהווה בעצמו דוגמא אישית למה שהוא אומר... ב. מי שמוחו וליבו טרודים בענייני פרנסתו, לא יתן את כל לבו לתלמידיו...

בארבעים ושמונה דברים התורה נקנית. אחד מהם: באימה (אבות ו, 1).

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

מצת מכונה, עדיין גורמת לי להזיע עד היום כשאני רואה מצת מכונה בפסח.

אני יודע שמצות מכונה הן כשרות למהדרין, אני יודע שכל החברים שלי, וגם רבותי, אוכלים מצת מכונה בלי שום בעיה, ולפעמים אפילו רואים בה הידור גדול יותר ממצת יד, אבל אני לא מסוגל להכניס את זה לפה. אני פשוט לא מסוגל!

בדרך כלל נוהגים לומר, שיש בתים שבהם ילד שקופץ על הספה, זה דבר שגורם לשבירת כל הכלים ומצדיק תגובה מאוד מאוד נחושה של ההורים, לעומת ילד שלא אומר אמת, וזוכה להערה רפה של האבא.

אבל האמת היא שזה לא שחור לבן. גם בתוך המצוות שאנחנו מקיימים, גם בבית שהוא כן ערכי ושהדברים החשובים ביותר הם נושאים של קיום התורה והמצוות - גם שם אפשר לראות על הילדים שיצאו מהבית איזה סוג 'פרומקייט' היה שם. האם אצלם הקפידו מאוד על מנהגי הפסח, או אולי על תפילה במניין בכל מצב ובכל זמן.

בכל בית שמים דגש על דברים אחרים, זה דבר טבעי ונורמלי לגמרי. לכל אחד יש חיבור שונה למצוות השונות, יש מי שארבעת המינים הם הדבר הכי חשוב בשנה, ויש מי שלסיים את ספר התהילים בכל שבת זה עיקר העיקרים אצלו.

אלו וגם אלו ברוכים יהיו, וזוכים לחנך את הילדים שלהם לדברים טובים.

אפשר לראות זאת בחוש. אפשר לראות משפחות שבהן קמים מוקדם כי האבא קם מוקדם, וכך החדיר בילדיו, שמי שישן אחרי שבע בבוקר הוא עצלן נוראי. אפשר לראות משפחות שבהן מכבדים את השבת עם סוגים שונים של דגים וכדו', כי אצלם בבית ההורים היו נותנים חשיבות גדולה לכבד ולענג את השבת בדגים או במאכלים אחרים.

התנהגות ההורים, במיוחד דברים שההורים מייחסים להם חשיבות רבה, משפיעה על הילדים. זאת עובדה מוכחת!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא']

לא זו אף זו: אצלו בבית גם מקפידים לא לאכול מצה שרויה. אין קניידלך בפסח, אין דבר כזה לאכול מרק עם חתיכות מצה בתוך הצלחת, מרחיקים המצות מכל סוגי הנוזלים, מרחק רב ככל האפשר.

אני מאמין שרבים מהציבור החסידי שקורא את הדברים לא מבינים על מה אני מדבר בכלל. נו, ברור! זה פסח! איך אפשר לאכול מצות מכונה בפסח? איך אפשר לאכול מצה שרויה? ה' ירחם!!! בל יראה ובל ימצא.

לעומת זאת, הליטאיים או הספרדים שקוראים, לא מבינים בכלל על מה אני מדבר. מה זאת אומרת לא לאכול מצות מכונה? רק בליל הסדר או כל שבעת ימי החג? ולא לאכול מצה שרויה זה אומר גם אחרי שטוחנים אותה או רק כשהיא שלמה?

הפער בנושא הזה בין חסידים לליטאים הוא חזק מאוד, ולכן התפלאתי מאוד למה אברך ליטאי זה, שומר בקנאות גדולה כל כך על מנהג שמקובל בעיקר בקרב החסידים.

"אני בא ממשפחה חסידית, לכן אני שומר את המנהגים הללו... ההורים שלי היו חסידים, אני למדתי בישיבות ליטאיות ונהייתי ליטאי, אבל המקור שלי הוא חסידי, ולכן אני שומר את המנהגים הללו." זו תגובתו.

אבל זה לא הניח את דעתי. "ומה עם השטריימל? שאלתי... למה אתה לא חובש שטריימל? למה את נרות החנוכה אתה מדליק בחלון כמנהג הליטאים ולא ליד המזוזה בתוך הבית כמנהג החסידים? למה נוסח התפילה שלך הוא נוסח אשכנז ולא נוסח ספרד? למה אתה לא עומד על כך שהילדים שלך יגדלו פאות ארוכות, ושילכו למקווה כל בוקר לפני התפילה? למה דווקא מצת מכונה ומצה שרויה זה 'בל יראה ובל ימצא' בביתך, ואת כל שאר המנהגים שינית?"

הוא חשב קצת... ולאחר מכן ענה לי תשובה שנתנה לי שיעור חשוב לחיים: "אתה צודק. אצלנו בבית כן נהגו את כל מה שהזכרת. אבל זה לא היה באותה רמה. חרדת המוות שהייתה נופלת על אבא שלי כשחתיכת מצה נפלה לתוך צלחת עם מרק, נחרטה בעצמותי. הצמרמורת שעברה בשרו כשיצאנו לטיול עם המשפחה המורחבת ואחד מבני הדודים שלנו הציע לי, כילד בן חמש, לאכול

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת מרת אלקה מירל (קניג) בת הר"ר יהודה לייב (צוובנר) זצ"ל

נלב"ע י"א בטבת תשפ"ד

פרשת יתרו

מצוות כיבוד אב ואם

נאמר בעשרת הדברות: "זכור את יום השבת לקדשו... כבד את אביך ואת אמך?" מדוע נסמכה מצוות שבת לכיבוד אב ואם? **כותב המעם לועז** (שמות ב תרלט) לרמוז שכל המכבד את אביו ואמו, אינו בא לידי חילול שבת, כי יש אדם נכשל בחילול שבת שלא בכוונה, ושכר המצוה הזאת שישמרו אותו משמים, שלא יבוא לידי כך. (ילקוט שמעוני דברים פרק ה) **ומובא בתנא דבי אליהו** [פרשה כד] אמר אליהו הנביא... למה נסמכה מצוות כיבוד אב ואם למצוות שבת? ללמדך שכל זמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אין חטא בא לידו! מובא בתנא דבי אליהו רבא אמר, כך כד "כשם שכיבדת ועיגגת את אביך ואת אמך לעת זקמתם, כך תהא מתענג על ה'".

אמרו חז"ל: **השווה הכתוב כיבוד אב ואם - לכבודו של הקדוש ברוך הוא!** שהרי בכיבוד אב ואם נאמר: "כבד את אביך ואת אמך", ולגבי כבוד ה' נאמר: "כבד את ה' מהונך". **וכן השווה הכתוב מורא אב ואם - למוראו של הקדוש ברוך הוא!** שהרי במורא אב ואם נאמר: "איש אמו ואביו תיראו", ולגבי מורא ה' נאמר: "את ה' אלוהיך תירא".

הגמרא במסכת קידושין דף ל: אומרת שלושה שותפים יש באדם: הקב"ה, אביו ואמו. אביו ואמו נותנים בו אברים וגידים, בשר ודם, והקב"ה נותן בו נשמה. **בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אומר הקב"ה: מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני!** ובזמן שאדם מצער את אביו ואת אמו, אומר הקב"ה: יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם, שאילו דרתי ביניהם - ציערוני!

כותב ספר החינוך טעם כיבוד אב ואם הוא מדין הכרת הטוב ומי שלא מכבדם נקרא נבל וזה לשונו ". (מצוה לג) במצוות כיבוד הורים: "משורשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה. שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים.

המכבד את אביו ואמו זוכה לשכר גדול אמרו חז"ל: יוסף הצדיק - מתוך שעמד והתחזק בכבוד אביו במצרים, זכה לעטרת שיבה, (מדרש שוחר טוב משלי טז) אמרו חז"ל: המכבד את אביו, הקב"ה נותן לו בנים שיכבדוהו - מידה כנגד מידה. (מדרש תלפיות ענף כיבוד אב ואם, ודייק כן מילקוט איוב תתקצ)

כותב רבנו יצחק אברבנאל: מה שאמרה התורה "למען יאריכון ימך", זו אינה רק הבטחת שכר, אלא וזכור לאדם: הלא אף אתה - יאריכון ימך על האדמה, גם אתה בעצמך תהיה אבא לילדים, וגם אתה תגיע לגיל כזה, שבו תזדקק לבניך. אם אתה תכבד את אביך ואת אמך - אף בניך יכבדו אותך בזקנותיך, כי הנה במידה שאדם מודד בה מודדים לו! ואם כן כיבוד אב ואם אינו רק לתועלת הזקנים המכובדים, כי גם לתועלת הבן המכבד אותם, כי לגלג הוא שחוזר בעולם.

כותב אור החיים סגולה היא מה שיכבד את אביו ואמו יכבדו אותו ואם לא יכבדם גם בניו יחזרו לו אמר רבי שמעון בר יוחאי: "כשם שמכבד שכן מרובה, כך עונשן מרובה!" (מדרש שמואל פרשה ז) אם אין אדם מכבד את אביו ואת אמו - גזירות קשות באות עליו. ה' יצילנו. (תנא דבי אליהו רבה פרשה כד) **כך מי שמכבד זון ומפרנס את אביו ואמו עד שנפטרו בשלום לבית עולמם, והולך בדרכי שמים, ובהו הוא עושה נחת רוח לאביו ולאמו, אומר לו הקב"ה: בני, בוא וראצך גנזי שמים שהם גנוזים לך אצלי, מפני שכיבדת ופרנסת את אביך ואמך, ועשית לי נחת רוח במעשים הטובים שלך!** ועל כך נאמר: "ובוא עליך כל הברכות האלה והשיגוך, כי תשמע בקול ה' אלוהיך!". (תנא דבי אליהו כז)

מסופר בגמרא במסכת קידושין, עד כמה היו התנאים והאמוראים חרדים לקיים מצווה זו כדבעי, רב יוסף היה סגי נהור [לא רואה], וכשהיה שומע את קול צעדי אמו, היה עומד ואומר: הריני עומד מלפני השכינה שבאה! כיבד את אמו יותר משרואים ספר תורה אלא כמו שהשכינה באה, **הגמרא מספרת כיצד היה רבי טרפון מכבד את אמו** המבוגרת. בכל פעם שהיתה אמו צריכה לעלות למיטתה או לרדת ממנה, היה מתכופף כדי שמעיה עליו ויתמך בו! עשיר גדול היה, ויכול היה להעמיד לרשותה משרתות אין מספר, אך העדיף לקיים את המצוה בגופו. באחת השבתות, כשירדה אמו לטייל בחצר, נקרעה רצועת מנעלה, ונותרה רגלה יחפה. מיד בא רבי טרפון, התכופף ושם את כפות ידיו מתחת לרגליה, וכך הלכה על כפות ידיו עד שהגיעה למיטתה. (קידושין לא ע"ב. ירושלמי פאה פרק א אבימי - היו לו חמשה בנים גדולים, וכאשר היה אבי

רבי אבהו, דופק על דלת ביתו, היה אבימי רץ בעצמו לפתוח את הדלת, ולא היה נותן לאף אחד לפתוח. ובהליכתו עד הדלת, היה אבימי קורא שוב ושוב: "כן, כן, אבא, אני בא, אני פותח...". (קידושין לא) פעם אחת ביקש ממנו אביו להביא לו מים לשתות, הלך אבימי להביא את מבוקשו, והנה כשחזר מצא את אביו מנמנם. לא הניח אבימי את הכוס ליד אביו והלך, שאין זה כבוד, אלא עמד לפני אביו כעבד לפני רבו כשהכוס בידו, והמתין לו עד שיתעורר!

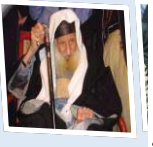
"מובא בתנא דבי אליהו (תנא דבי אליהו רבא פרשה כד) **כל המבקש ימים ושינים, ועושר ונכסים וחיים בעולם הזה, וחיים ארוכים לעולם הבא שאין לו סוף, יעשה רצון אביו שבשמים ורצון אביו ואמו".**

חזר בתשובה בזכות כיבוד הורים של בניו של הרב רביץ זצ"ל כבד את אביך ואת אמך למען יארכוך ימך" כ, יב. מוסר כליות. **מסופר בצמחן תל אביב היה בית כנסת שבקושי "גירד"** מניין מתפללים. יום אחד החל להגיע למקום מבוגר בן שבעים. הוא לא נראה דתי מבית. הוא נהג להתפלל ומיד לצאת. רב בית הכנסת התפלל. בדרך כלל אדם כזה מגיע לאזכרה וכי ומעולם לא ראה שגיל כה מבוגר אדם כזה חוזר בתשובה. לאחר כמה פעמים שהאיש הופיע, פנה אליו הרב: "האם אתה זקוק לעשות אזכרה? אני פה הרב, תוכל להגיד לי". "לא. אני חוזר בתשובה". הרב נדהם: "מה קרה?". "האם שמעת על הסיפור של הרב רביץ ז"ל?" הוא נזכר במקרה שאירע עם הרב רביץ שעשה קידוש השם. הוא היה זקוק להשתלת כליה וכל ילדיו נלחמו ביניהם מי יתן את כליתו לאביו. לבסוף ניגשו לדין תורה אצל הרב אלישיב זצ"ל, שפסק כי לבכור זכות הבכורה. ואכן הבכור תרם לאביו כליה. הדבר התפרסם ועשה קידוש השם גדול. "כן, שמעתי. באמת קידוש השם שמיים". - הפטיר הרב. "אז תדע, כבוד הרב, שלי קרה אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלת כליה והרופאים פנו אל ילדי. בני אמר שהוא נוסע עוד מעט למסע בחו"ל והוא זקוק לכוחות ותורמת הכליה תחליש אותו. פנו לבתי, והיא טענה שעוד מעט היא מתחילה סמסטר חדש באוניברסיטה והיא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן אף היא אינה יכולה". כאן פרץ הזקן בכי והמשך: "הנה, אתה רואה? נתתי לילדי את החיים, השקעת בהם הכל, הזרמתי כספים בלי סוף, שלחתי אותם ללמוד, נתתי להם חוגים ומה לא והם ישארו אותי ככה: הייתי מאוד מדוכדך. בדיוק אז ראיתי את הכתבה בעיתון על דין התורה בין ילדי הרב רביץ וראיתי מה זה הכוח של התורה, באותו הרגע החלטתי לחזור בתשובה..." (ברכת דוד).

מסופר על הרבי רבי אהרן מפניסק-קרלין זצ"ל ברחוב, ובדרכו בדבר מה, מעד ונפל ושר את רגלו. הרופא אשר גבס את רגלו, פסק חד משמעית כי למשך שבועות ארוכים תצטרך הרגל להיות מגבסת. הרבי לא רצה בשום אופן כי יודע לאביו אשר ארע עמו, כדי שלא לגרם לו צער, ואכן הצליח להמנע ממפגש ישיר עם אביו כשרגלו מגבסת. אך בדיוק לקראת סוף התקופה, התקופה קרובה במשפחתו של הרבי. והרבי וגם שאביו יראהו ביסוריו, ומצא פתרון! בקש מאחד מנאמניו כי יעמד במשך כל זמן החתונה לפניו, ויסתיר את רגלו המגבסת מעיני אביו! ואכן, הרבי השתתף בחתונה, וכשבאו והודיע לו כי אביו הגיע אף הוא, התרומם ממקומו במאמצים עילאיים, כשנאמן ביתו מסתיר במסירות את רגלו, וכך עמד לקבל את אביו, ובלבד שלא לצער את אביו!

מסופר על הגאון הרב ברוך טולידאנו זצ"ל בהיותו בן תשע, חלה במחלה קשה. הוא שכב במיטתו, מתפתל בכאבים עזים, בוכה וגונח מרוב יסורים. לפתע נכנס אביו לחדר, לבקרו. בו ברגע - פסק הנער מבכיו. הידק את שפתיו - וחיך אל אביו! באותה שעה שהה שם ידידו ורעו, הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל, שנדהם למראה השינוי הכביר שחל בו. לאחר שהאב יצא מהחדר, שבו הגניחות והאנחות. שאלו ידידו רבי יוסף: כיצד יכולת להחריש, שבו אחר שסבלך רב כל כך?! ענה הנער בן התשע: "לא רציתי לצער את אבא, האם לא די בכך שאני סובל?! לא רציתי שגם לאבא יכאב!". **סיפר הרה"ג על סבו גה"צ רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל**, מרבן של ישראל - החזון איש זצ"ל, היתה הבחנה ביני בין הזמנים. וכה אמר לו החזון איש: 'ראה, אתה הולך הביתה. תהיה בבית עם הורייך, מה שאתה מורגל פחות בכל ימות השנה... ראה לעצמך חובה ללמוד הלכות כיבוד אב ואם! כי מצוות כיבוד הורים דורשת ידע, הבנה וירידה לפרטי הפרטים כדי לעשותה באופן המיטבי והנעלה ביותר והוסיף הרה"ג קובלסקי כדאי לזכור את הבטחת ה'תנא דבי אליהו', כי המכבד את הוריו זוכה להגנה מפני חטא וכל עוונותיו נמחלים

התורה והמצוות
4:42
התורה והמצוות
5:52
התורה והמצוות
6:26

קראנו בפרשה על מצוות כיבוד הורים כתוב במדרש תנחומה פרשת קדושים סימן ט"ו וז"ל "אמר הקב"ה, מי הקדימני ואשלם תחת כל השמים לי הוא מי הוא זה שהקדים כבוד לאבותיו ולא נתתי לו בנים." וכ"ל אמרו חז"ל: המכבד את אביו, הקב"ה נותן לו בנים שיכבדוהו - מידה כנגד מידה. (מדרש תלפיות ענף כיבוד אב ואם, ודייק כן מילקוט איוב תתקנז). ונראה שגם מי שעדין לא הקים בית בזכות כיבוד הורים יזכה להקים את ביתו. מכ"מ.

בגלל שלא מספיק כיבד את הוריו לא זכה לפרי בטן וכשכבדם נושע הרה"ג קובלסקי- הסיפור התרחש במשפחה אחת, בה גדלו אחד לצד השני שני אחים קרובים וידידים בלב ונפש, יצחק ופנחס. שני האחים נולדו בהפרש קטן זה מזה, והתחנתו בהפרש קטן עוד יותר: רק שלושה חודשים הפרידו בין חתונת יצחק - הגדול שביניהם, לחתונתו של פנחס - הצעיר ממנו. שנה לאחר הנישואין זכה פנחס לחתוק בן זכר. שמחת הבריה נערכה ברוב עסק ובהדרגה, וגם אחיו הגדול השתתף בשמחה מכל הלב, אף שטרם זכה להיעסק בפרי בטן. חלפו עוד כמעט שנתיים, ושוב ערך פנחס קידושא רבא לרגל הולדת בתו, בה בשעה שאחיו הגדול, הנשוי מזה יותר משלוש שנים, טרם זכה לשמחה... חלפו עוד כמה שנים, ומדי כשנתיים נערכה שמחה נוספת בביתו של פנחס. ביתו הפך לעליו שאתח, מלא בילדים מחייכים ובקשקושים על הקירות... פנחס ידע מתוך שינה את הדרך לרופא הילדים השכונתי, כמו גם לחנות מוצרי התינוקות הסמוכה. גם רעייתו היתה עסוקה בהכנתו.

בקבוקים, סנדוויצ'ים, עיטוף ספרים לילדים הרכים וכל היתר... לעומתו, ביתו של יצחק אחיו היה קר וקודר. שקט מעיק ורועם. הבית נצץ והבריק תמיד. אף אחד לא גרר כסא וגם לא קשקש על הקיר. לא ידעו שם מהו מוצץ, ומעולם לא הרתיחו בקבוק... מצוקת אחיו העיקה על לבו של פנחס. 'הן היינו אחים קרובים כל כך, דומים כל כך. גדלנו ביחד, התחננו באותה תקופה, וטראי מזה, היה שח לרעייתו בצער. אני לא יכול לראות את אחי ככה, לא יכול, זה קורע לי את הלב. מה עוד נוכל לעשות כדי לזכותו בזרע של קיימא? איזו עוד סגולה נוכל לבצע כדי שגם בביתו של אחי יישמעו ברכות מזל טוב?' אפס, השנים חולפות ואין כל שינוי. ביתו של פנחס מלא בצאן קדשים, ואילו ביתו של אחיו הגדול ריק ומייחל... היה זה אחד הלילות המשמחים בחייו של פנחס. מזה כשנתיים שהוא עסק בגידול ובטיפוח נערה יתומה ובודדה, עזובה וגלמודה. בשעה טובה נמצא עבורה השידוך הנאות, ופנחס התאמץ להשיג את הימיון הדרוש לחתונה ולכל צרכיה. למותר להאריך על המאמץ הרב שהקדיש בגיוס הכסף ובארגון החתונה, עד שזכה לרגע המאושר - לראות את הכלה היתומה והבודדה פוסעת מאושרת תחת

כלונסאות החופה... **באותו רגע, בשיא האושר והסיפוק, פרצו מתוך לבו המילים הבאות: 'אבא שבשמים, אם יש לי זכות של הקמת בית בישראל הלילה, אם זמיתי שעל ידי הקימה יתומה אומללה את ביתה, אני מזכה זכות זו לאחי יצחק בן חיה לאה, שיפתח לו מי שמפתח של חיה בידי שיערי שמים, ויזכה אותו לחבוק ילד במהרה ובקרוב!' מאוחר מאוד בלילה, בשוך הדי החתונה, חזר פנחס לביתו ועלה על יצועו. ואז--**

גלה אליו אביו בחלום. אילוולא שסיפור זה נשמע מכלי ראשון, היה קשה להאמין: אביו - שנפטר כמה שנים קודם לכן - נגלה אליו במחווה הלילה. פנחס התרגש מהמפגש הפתאומי עם אביו, שהגיע אליו היישר מעולם האמת. הוא נבהל קמעא מהמחזה המפעים, אולם נרגע כשראה לפניו אביו קורנות, והוא אומר לו בחלמו כדברים הבאים: ראה, בני, זכית בזכות כבירה הלילה, ובעקבותיה ניתנה לי השרות לגלות את אוזנך בסוד מכבשנו של עולם וסיבת עיכוב ישועת בני - אחיך. הותרתי בעולם את אלמנתי - אמכם שתחיה, אך יצחק אינו מבקר אותה לעתים קרובות מספיק. עובדה זו מקטרגת עליו ואינה מאפשרת לסגולות ולתפילות לבקוע שערי שמים לישועתו, כי זכות כיבוד הורים חסרה לו... לך ואמור ליצחק, המשיך האב, 'כי אם הוא רוצה לזכות בפרי בטן, עליו להתחיל לבקר את אמו לעתים קרובות יותר. שעילה אליה, זרוש בשלומה, ישוחח עמה ויפיג את בדידותה,

ואז ישועתו קרובה לבוא! פנחס התעורר, וזיעה קרה כיסתה את מצחו. הוא רעד כעלה נידף, ואימת המחזה שראה ניכרה בשולי עיניו. עוד באמצע הלילה התקשר לאחיו, העירו מהשינה וסיפר לו את אשר ראה... יצחק שמע, ונהל עד עמקי נשמתו. כבר שנים שהוא מצפה לישועה, ולא חלם שהדבר קרוב אליו כל כך, במרחק כיבוד אם בלבד. אמנם הוא מבקר את אבא פעם בשבוע, מדי שבת בשבתו, בשל העובדה כי הוא מגיד שיעור מדי יום ועסוק בהרצאת תורה, אך מתברר כי זכות כיבוד אם מעכבת בעדו... כבר למחרת היום התייצב יצחק בבית אמו, והיא הופתעה מביקורו הלא צפוי. הביא עמו מעדנים ומגדנות מעשה ידי רעייתו, אך ביעקה - היה שם, בביתה. בשבילה הוא שוחח עמה, סידר בעבורה, סייע לה בכל מיני דברים קטנים ונחוצים. ומני אז, לא עברו יומיים בלי ביקור ממושך של יצחק בבית אמו. כל יום ראשון, שלישי וחמישי, מתקתק כמו שעון, הגיע יצחק, ומשהגיע - לא מיהר לשום מקום... ישב בביתה ובילה עמה, בסבלנות אין קץ וכאילו יש לו כל הזמן שבעולם... עד יום ראשון אחד, כשנה וחצי אחרי--

בשמחה ובאושר אין קץ התקשר יצחק לאמו ביום ראשון אחרי הצהריים, בדיוק בשעת הביקור הקבועה. 'אמא, אמר ביול לח מדמעות אושר, אני מאחר היום כי נולד לן בן ממש לפני שתי ידות--' - 'שנים רבות של המתנה לישועה הסתיימו באותו רגע מאושר. 'תינוק של כיבוד הורים' היה מכנה יצחק את העולל הקטן שנולד לו בזכות כיבוד הורים, חד וחלק! את הסיפור סיפר הגה"צ רבי אהרן מרדכי רוטנר זצ"ל, ויהיו הדברים לטובת נשמתו [דרשו] **ריצה המפתיעה של מרן החזון איש - אחד הימים התעלבו החזון איש זמן רב בעמועו... מנהיג היהדות החרדית באותם ימים נקרע בין רצונו לשקוד על תורתו לבין הכרעות ציבוריות כבדות משקל שהצטברו על שולחנו, שכדי לדון בהן נדרש לקבל בביתו משלחות שונות. לפיכך בשעות לפני הצהריים לא יצא הביקור אל הפועל, וגם בשעות אחה הצהריים הופתעו בני הבית לראות שאינו יוצא לביקור היומי בבית אמו, כי הוא טרוד מאוד... רק בשעת ערב**

הזכיר לו מי מבני ביתו כי טרם ביקר את אמו היום, וכבר מתאחרת השעה. וכך סיפר אותו עד למעשה: 'מיד כשהזכרתי על דבר הביקור, הוא תפס את החליפה והחל לרוץ לכיוון בית אמו. הוא חשש כל כך מהאחור, מהעובדה שאולי אמו הצטער על עיכוב הביקור - עד שהוא רץ מהר כח עלים צעיר, ולא הצלחתי להדביק את צעדיו! רק דקה או שתיים אחרי שנכנס לביתה, הצלחתי להגיע לשם מתנשם ומתנשף... ברחוב עמדו אנשים מתפלאים: מה לגדול הדור ולריצה דחופה כל כך בערב של יום! 'בוודאי שאלה חשובה או עיסוק ציבורי דחוף, הרהרו בלבם. ולא היא - מצוות כיבוד הורים היא שהריצה אותו, וזירזה את צעדיו יותר מבחור צעיר ונמרץ!

בזכות כיבוד הורים ניצל מהקורונה

גל הראשון חליתי בקורונה. בימים הראשונים הסתדרתי בבית די טוב. אבל אז התחילו קשיי השימה. ערב אחד נחנקתי והתקשיתי לרופא והוא שלח את מדי"א. הם מדדו סיטורציה וכי' ואחרי התייעצות החולט שצריך להעביר אותי בדחיפות לבית חולים, לחבר אותי לחמצן. וקיבלתי טיפול מקצועי. אעפ"כ, מצב הנשימה רק הלך והדרדר. נאסר עלי לדבר אפילו מילה. כוחותי עזבוני והרופאים הסבירו שהגוף נלחם לנשום וזה מחסל את כל הכוחות. אמנם עדין העירות התישה אותי, הסיטורציה ירדה למרות הגברת החמצן, והרופאים המליצו על הנשמה, כלומר בהרדמה. **זה היה יום שלישי בשבוע שעת לילה. רופאי בית החולים התייצבו ליד מיטתי, והורו לי לחתום על הסכמה להרדמה ולהנשמה. התנגדתי בכל כוחותי הדלים. למא התנגדתי כי ראיתי סיבני יותר מידי דברים.** ראיתי אנשים שהיו במצב די טוב, עצמאיים וחיוניים, אך כאשר הם התדרדרו להנשמה ולהרדמה, תוך כמה ימים הם נפטרו. לא כולם כמובן. הרוב עוברים את זה בשלום. אבל די היה לי במה שראיתי עם אנשים שהיו נראים מלאי חיות וחיוניות שהספקתי לשוחח עמהם וליצור עמהם קשרים, ובהתדרדרות מפתיעה הובלו למונחות ממיטות הסמוכות לדי. אני עצמי עוד אתמול ושלשום הסתובבתי במחלקה ועזרתי לאותם אנשים בפעולות פשוטות שהיו צריכים בהן עזרה, בהנחת תפילין וכדומה, עד שהם הורדמו. אז עכשיו תורי? חלילה זה הסוף?! לא מסכים. הרופאים ראו את התנגדותי ואמרו לי: **אנחנו נותנים לך דחיה עד מחר בבוקר. ניתן לך לעבור עוד את הלילה כן, בתוך מעקב זהיר, אבל מחר בבוקר אתה חייב לחתום. המצב לא יכול להמשך כך יותר.** בינינו, הם די צדקו. אכן התקשתי מאד בנשימה, עם החמצן ועם הכל. אם לא ראיתי בעיניים את מלאך המוות למראשותי, הרגשתי אותו... הם הלכו ואני נשארתי עם עצמי ועם מחשבותי. בעצם הייתי כבר מיואש. הבנתי שזה הולך לקראת הסוף. לא האמנתי שאשרוד את ההנשמה במצבי, כי הגעתי כבר לבית החולים עם סיפור רקע, מה שקרוי היום חולה בסיכון. ואז, ברגע אחד, בשעת לילה מאוחרת, בין מחשבת יאוש אחת לשניה, פרצתי בבכי נורא מעומק הלב, התפללתי בכל כוחי, וזעקתי חרישית במילים אלה: **אמא! אמא שלי ע"ה. את היום בשמים ויודעת את האמת, מיוס חר רביעי! אל תתני שירדימו אותי ביום רביעי!?! את תתני! את לא תתני.** "ונדמתי או התעלפתי. לא ברור. מה היה פשר הפניה של איש לאמו ומה הקשר ליום רביעי? הנה פשר הדברים. אמי ע"ה היתה ידועת חולי מאז שאנחנו הילדים זוכרים אותה. היא עברה שיתוק ילדים, ולעת בגרותה היתה מוגבלת. כולנו נישאנו ב"ה והלכנו איש איש לדרכו ולעירו, אבל את אמא לא זנחנו. היא היתה זקוקה לנו. מאז נישואי גרתי בבית שמש. אמא ע"ה התגוררה עם אבינו שליט"א במודיעין עילית. עשינו תורות בין האחים והאחיות, מתי כל אחד ילך להיות איתה ולסעוד אותה /

אני קיבלתי את יום רביעי. במשך כעשרים שנה, מיום נישואי ועד שהיא נפטרה, הייתי קם כל יום רביעי בבוקר ונוסע לאמי, מבית שמש למודיעין עילית, ונמצא איתה כל היום כולו. קוונה לה, הולך איתה לטיול, כולל עזרה בהתארגנות שלא היתה פשוטה. לפעמים עמל של שעות לשכנעה להתגבר ולצאת, מה שבמבצה היה הכרחי לחייה ולבריאותה. מסב איתה לסעודה, משוחח עמה ומנעים את זמנה ומשתדל לדאוג לצרכיה, יום שלם. פעם בשבוע. שבוע אחרי שבוע. לא שנה. לא שנתיים. עשרים שנה. ביום רביעי. אתה מבין שקביעות כזאת זה אומר, לא לוותר בשום מצב. לא כשקשה לך בבית. לא כשאתה עצמך לא מרגיש הכי טוב. לא כשקמת על צד ימין ולא שקמת על צד שמאל... לא כשילדך צריכים אותך ולא כשפרנסתך מציקה. בכל מצב ובכל תנאי. בכל מזג אוויר ובכל מצב רוח, אתה קם ונוסע. ו**תמיד ביום רביעי.** זה מה שצף ועלה לפני באותו לילה שבין שלישי לרביעי. זה מה שפרץ אצלי סכר דמעות וגרם לי לפנות לשמים בתפילה. ביקשתי שאמא תהיה מליצת יושר עבורי. היא יכולה להעיד שהכל אמת. היא קיבלה את פני כל יום רביעי. אף פעם לא איכזבתי. **יום רביעי. היום של ה'כיבוד אם' שלי. ביום הזה שירדימו אותי!** הקב"ה שמע את תפילתי ובזכות המצוה החזירני לחיים. בהמשך הלילה נכנס הרופא לעקוב אחר המדדים הנוחתים שלי, אם חלילה לא הגיע רגע קריטי, ולהפתעתו הוא לא ראה ירידה אלא עליה והתייצבות. הוא לא הסתיר את השתוממותו. בבוקר באו הרופאים למיטתי, וכשברחו את הסיטורציה פרצה מפיחה קריאת הפתעה: "מה קורה כאן, והסיטורציה שלך זיקקה בעשר ספרות. ניצחת את הקורונה! כל הכבוד. אתה לא צריך הנשמה!" ברוך השם כך היה. הסיטורציה עלתה ועלתה ונשארה יציבה. גם כשהחלישו את עוצמת החמצן, הצלחתי לנשום בכוחות עצמי. בתחילה היה מדובר שאזקק לחמצן לאורך חודשים, והנה הנס והפלא, שכעבור כמה ימים כבר התפנית למלונית קורונה עם נסיון להגמל מהחמצן. נסיון שהצליח. כעבור כמה שבועות כבר הייתי בבית, בריא, אף כי חלש. **אני הודימו אותי ביום רביעי.** וגם לא בחמישי וגם לא בכלל. **ביום השם שהחזירני לבין החיים. כה יתן ה' וכה יוסיף, בריאות איתנה לי ולכל עם ישראל.** המודיע ט' בחשון תשפ"א

44

שאלה: אם קיבל שבת ביחיד האם יכול להתפלל מנחה לאחר קבלת שבת **תשובה:** בשו"ת יביע אומר [ח"ב א"ח סימן ט"ז] אתו י"א וכן פסק בילקוט יוסף שבת ב' שיכול להתפלל כמו שמצאנו שאם קיבל עליו שבת ביחיד יכול לעשות את השבותרים המותרים בין השמשות ואם כן הוא הדין שיכול להתפלל מנחה כיוון שקבלת שבת ביחיד קיבל משאין כן אם קבל שבת בציבור שאינו יכול לעשות את השבותרים בין השמשות והוא הדין להתפלל אבל דעת מנוחת אהבה חלק א דף קז' שאסור להתפלל אם קיבל שבת כיון דהוי תרתן דסתרי מצד אחד קיבל שבת ומצד שני מתפלל מנחה ושאינה מהשבותרים המותרים בין השמשות המותרים ביחיד לתפילת מנחה שכשקיבל שבת ביחיד מותר בשבותרים בין השמשות כיון שכל השבותרים הם מדרבנן ולא גזרו על מי שקיבל ביחיד כמו כל אדם שלא קיבל שבת כיצד התירו לו בין השמשות הרי לכל הדעות בבין השמשות הוא ספק שבת אלא הסיבה היא שלא גזרו והוא הדין בקיבל ביחיד שלא גזרו עליו כדעת המשנה ברורה להחמיר שכתב בסיומן ר"י ס"ק מ"ג ע"מ הדלקה נרות [דהוי קבלת שבת ביחיד] תתפלל ערבית שתיים דעת המנחת יצחק שיכול להתפלל מנחה כיוון שרק לכתחילה אסור להתפלל מנחה אם קיבל שבת ולא התפלל מנחה יכול להתפלל מנחה וראיתו שהרי בזמן אונס יכול להתפלל ערבית של מוצאי שבת מפלג המנחה של יציאת השבת שבת וגם אומר הבדלה בתפילה ולא הוי סתירה ק"ו בערב שבת שרק מתפלל ולא מזכיר שום ענין שנוגד את השבת והסביר שם ואף שהמגן אברהם אסר המנ"י מסביר בדעת המ"א שהוא רק לכתחילה **סיכום:** לדעת הרב עובדיה ומנחת יצחק יכול להתפלל לדעת משנה ברורה ומנוחת אהבה אסור

טוב עין הוא יבורך

לא תחמוד שורו וחמורו ... וכל אשר לרעך יש המסבירים את הפסוק לא תחמוד בית רעך שורו וחמורו וכל אשר לרעך, כך לכאורה המילים "וכל אשר לרעך" מיותרות, הרי התורה פרטה הכל בפסוק ועוד שכללה לפני כן "לא תחמוד בית רעך" אם כן מדוע התורה הוסיפה "וכל אשר לרעך" מיותרים: התורה רמזה לנו עצה טובה לא לקנא ולא לחמוד, והעצה היא שאם אתה מקנא או חומד משהו מהשני אל תחמוד רק דבר אחד מסויים שיש לו שהוא במעלה יותר גבוהה ממך אלא "כל אשר לרעך", תיקח את כל היתרונות וכל החסרונות שלו, שאם תסתכל על כל המכלול שיש לו ולא רק על המעלה המסוימת שיש לו, תאמץ על עצמך שיישאר עם הבעיות שלו ועם היתרונות שלו ולא תפזר בזה וזהו כל אשר לרעך אל תחמוד דבר מסויים אלא "תחמוד את הכל" ועל ידי כך לא תחמוד דבר.

כותב שערי תשובה חלק ג' אות לה. וז"ל נתן נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו (דברים טו). והזהרנו בזה להרחיק מנפשנו צרות העין. ולהיותנו טובי עין. כענין שנאמר (משלי כב) **טוב עין הוא יבורך.** ולא די במתנת היד [לבד כי אם] אשר נטע בנפשתינו מדת הנדיבות. על כן הזהיר ואמר ולא ירע לבבך אחר שנאמר נתן נתן לו:

כשאדם שמח בשמחתו של השני כאלו זו שמחתו שלו ממלא הוא לא מקנא וחומד מהשני כלום, מצאנו אצל אהרון הכהן שלמרות שמשה רבנו היה אחיו הקטן ממנו בשלוש שנים "הקבי" מעיד על אהרון שלא קינא בו אלא אדרבה "וראך ושמח בליביו" ומשום כך זכה לחושן על ליבו.

כשאדם מקנא בשני הוא מכניס בו עין הרע וגורם לו נזקים כמובא בבא מציעא (דף קז:) שרב היה בבית קברות ואמר תשעים ותשע מהקבורים פה נפטרו מעין הרע ורק אחד בדרך כך האריך כלומר באופן רגיל.

מצאנו במסכת בבא בתרא דף ב: ונפסק בחושן משפט שאסור לאדם לעמוד ולראות את שדה חבירו בשעה שהשדה מלאה ובשלה לקצירה כיון שאז יש חשש שיטיל בשדה עין הרע.

אנו אומרים כל בוקר בתפילה "ותצילני מעין הרע" כיון שהנזק של עין הרע הגרם מקנאה גדול, ואם יזדמן לאדם שרואה אצל השני משהו והוא מתפעל ממנו או ק"ו שקצת מקנא בו אומר הוזהר הקדוש שחייב לברך אחריו.

מובא במדרש (בראשית רבא פ' ס"א) שהסיבה שנהרגו עשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא שענים היתה צרה זה לזה בתורתו של חבירו ה"י.

כתב מנורת המאור: וְכַל הַמְקַנָּא בַחֲבֵרוֹ, חֲבָרוֹ עוֹלָה וְהוּא יוֹרֵד,

פ' מציונו בשאול, וְהַרְגַּרְגְּ שְׂאוּל וְיִמְלֹךְ דָּוִד

כותב הפלא יועץ (ערך קנאה) קנאה היא מדה רעה מאד כמאמר התנא (אבות ד, כא) הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם... ומי שיש בו מדה רעה זו, כל ימיו מכאובים,

ואוכל להם העצבים ואין לו רעים אהובים, ומרבה ריבות והוא שמח לאיד ורועה בתקלת חברו, ושיכשלו חבריו בדבר הלכה ושיקצרו בעבודת השם יתברך שמו, ושיהיה להם מעוט הערך וקצר ההשגה, וכנהנה רעות רבות ועברות שנגררות מן הקנאה.

ומי יוכל ספר גדל רעתה, מי האיש החפץ חיים יברח ממנה והיא גיבור הכובש את יצרו על ידי העמק במחשבות טהורות, שיאמין באמונה שלמה שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואפילו אם היה הוא יחיד בעולם לא ינדף להרוויח יותר ממה שגזור עליו.

ואם יתווספו סוחרים כמוותו לאלפים ולרבבות, לא יחסר ממה שקצוב לו. ויתרצה במה שהוא רצון הבורא, הצור תמים פעלו, ולכל אחד, הקב"ה הטוב לו הוא עושה

הצר עין ההצלחתו בלימוד של חברו מבוא עצמו ליד סכנה ה"י, מובא במסכת אבות דרבי נתן (א פ"ט) כמה חמור הוא בתלמיד שעניו צרה בלימוד חברו והצלחתו בלימוד וז"ל דבר אחר עין הרע כיצד שלא תהא עינו של אדם צרה במשנתו של חברו. מובא שם מעשה באדם אחד שהיתה עינו צרה במשנתו של חברו נתקצרו חייו ונפטר והלך לו. ה"י,

האוכל מאדם צר עין מזיק לגופו.

ומעשה באורח אַחַד, שהתארח אַעֲלָל בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה צָר עַיִן מְאֹד, וּבַעַל כְּרָחוֹ הַגֵּיִשׁ לְפָנָי אוֹרְחוֹ קִעְרָה גְדוֹלָה שֶׁל תַּבְשִׁיל לַאֲכוֹל. אַדְּ בַּעַל הַבַּיִת לֹא יָשַׁב עִם אוֹרְחוֹ, אֶלָּא עֵלָה לְעֵלִית הַגֵּן. אוֹתוֹ אוֹרְחַ הָיָה יוֹשֵׁב עַל הַשְּׁלֶחָן בְּחֹצֵר לְמִטָּה, וּבַעַל הַבַּיִת הָיָה יוֹשֵׁב עַל הַגֵּן, וּמְבִיט בְּמַתָּה אוֹרְחַ לְרֵאוֹת כְּפָה כְּפוֹת מְבַקֵּי לְפָנָי. אוֹתוֹ אוֹרְחַ הַרְגִישׁ שׁוֹנֵי גְדוֹל בְּגוּפוֹ, שֶׁכָּל זָכָר וְכַף שֶׁהָיָה מְבַקֵּי לְתוֹךְ פִּי, כִּשְׂבָב לְבַלְעוֹ הָיָה עוֹמֵד לוֹ הָאוֹכֵל בְּאַמְצָע גְּרוֹנוֹ וְאֵינוֹ יוֹרֵד בְּמַחְרָה אֶלָּא רַק בְּקִשְׁי גְדוֹל, וְגַם לְאַחַר שֶׁכָּבֵר יוֹד הַמְאֻכָּל לְבִטְנוֹ, הָיָה מְרַגֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ שֶׁכֵּאלוֹ יֵשׁ לוֹ בְּבִטְנוֹ אֲבָנִים וְסֻלְעִים. אוֹתוֹ אוֹרְחַ הַחָסֵד מְאֹד עַל הַדְּבָר שֶׁקָּרָה לוֹ, וְחָשַׁב שְׂאוּלֵי יֵשׁ לוֹ אֵיזָה חִלְי בְּגְרוֹנוֹ וּבְבִטְנוֹ חֵס וְיָלוּם, וְיָבֵר מוֹרָא וְנִדְאָתוֹ, הֵרִים רֹאשׁוֹ וְעֵינָיו לְשָׁמַיִם כְּדִי לְבַקֵּשׁ רְחָמִים מִלְּפָנָי ה' שְׂיֹשִׁיעֵנו, וְהִנֵּה רוּזָה הוּא אֶת בַּעַל הַבַּיִת יוֹשֵׁב עַל הַגֵּן כְּנִגְדּוֹ, וּמְבִיט בְּקִעְרַת הָאוֹכֵל שֶׁלוֹ בְּפָנָי רְעוּת. אִזּוֹ הַרְגִישׁ שֶׁכָּל זֶה נִגְרַם לוֹ בְּגַלְגַּל צְרוּת עַיִן שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְהָיָה זֹאת שֶׁנֶּהְרָמָה לוֹ אֶת אוֹתוֹ הַחֶזֶק. (אורח חיים סיף חיים ז"ע"א).

הזהר הקדוש פרשת שמות אומר שאמלל אכלו היהודים מהאוכל של המצרים שהיו צרי עין ולא נתנו לעם ישראל באותו משום כך שלטו אחר כך בעם ישראל **הגמרא אומרת** שבעלי כנף [ציפורים] מכירים בצר עין ולא אוכלים ממנו

אדם שאינו מקנא אין עצמותיו גופו מרקיבים **אחרי מאה ועשרים כפי שמוספר** במסכת שבת דף קנב: על פועלים שהיו חופרים בקרקע של רב נחמן, פתאום קם להם רב אחאי בר יאשיה הקבור שם וגער בהם, באו וסיפרו לרב נחמן שגער בהם אדם שהיה בקברו, בא רב נחמן ושאלו מי אתה, אמר לו אני אחאי בר יאשיה שאל אותו רב נחמן הרי אמר רב מרי שעתידים הצדיקים שיהיו עפר, אם כן כיצד אתה שלם ללא שום ריקבון, אמר לו מי זה מרי שאני לא מכיר אותו, שאל אותו רב נחמן והרי כתוב פסוק "וישב העפר על הארץ" משמע שאדם לאחר קבורתו חוזר להיות עפר כמו שהיה,

אמר לו רב אחאי מי שלימד אותך קהלת לא לימד אותך משלי שכתוב "ורקב עצמות קנאה" כל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבים, כל שאין לו קנאה בלבו אין עצמותו מרקיבים, נגע בו רב נחמן וראה שיש בו ממשות אמר לו תלך לביתך, אמר לו גילת בדעתך שאפילו נביאים לא למדת שכתוב "וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם" שרק הקב"ה פותח את הקברות ולמתים אין רשות לכתב לבית ללא רשותו של הקב"ה, שאל אותו ואיך זה מסביר עם הפסוק "כי עפר אתה ואל עפר תשוב" אמר לו הפסוק מדבר שעה אחת קודם תחית המתים.

בכלל טוב עין זה אדם שתימך מברך באחרים בעין גיה ורוצה בטובתם ואז הוא זוכה שהוא (המברך) מתברך כמו שכתוב ואברכה מברכך

אם אתה רוצה פרנסה טובה כשאתה רואה לקוח שנכנס שממולך תודה לה' שיש לו פרנסה - עצה בדוקה לפרנסה . בספר "אמרי חן" **מסופר על רבי משה מבורנין זצ"ל**, שבא לפני יהודי והתלונן מרה שאין לו פרנסה, ועל שקשים חייו עד מאוד. בר אצל רבי משה, מדוע כה דחוקה פרנסתו, וענה האיש: "כל הקונים נכנסים לחנות שמול חנותי, וכל אדם שנכנס לשם, קורע לי את הלב!". שאל אותו רבי משה: "האם רוצה אתה בעצה, שטובה היא עד מאד לפרנסה, אך קשה מאד לעשותה?" "ודאי, רבי", השיב האיש. מוכן אני להתאמץ ביותר בשביל הפרנסה!" "אם כן", אמר רבי משה, "כשאתה רואה שקונה נכנס אל בעל החנות שמולך, תודה לה' על שיש לו פרנסה. זו העצה, ובדוקה היא ויעילה." התחלחל האיש. "כבוד הרב, איך אפשר?! כשאני רואה אדם נכנס לשם, אני מרגיש ממש איך מתקצרים חיי בעשר דקות תמימות..." "יודע אני שזה קשה", הסכים עימו רבי משה, "על כן, בתחילה ראה את האדם הבדרים בחיים, אף שליבך לא יסיכסם עמהם. רק אמרו בפה תודה לבורא על פרנסתו של בעל החנות ממול... לאחר זמן, תוכח לראות שגם הלב שלך יגיע לזה, ואף בליבך תתחיל להודות על כך, וכשתגיע למדרגה זו – מובטח לך שמן השמים יסיעו גם לך ותראה קרחה בעמלך".

מילי דבדיחותא: רב הביא גוי בשבת והרב מנסה לרמוז לגוי שאור הנר לא מאיר יפה וממלא שהגוי יתקנו והגוי לא מבין הרב מנסה לרמוז לגוי שלוש ארבע פעמים ולא עוזר אזי הרב אמר לו מפורש תקן את הנר שידלק יפה, ואמר הרב שאסור לומר לגוי אבל לא מצאנו איסור אמירה בשבת לחמור רבה לפני שלימד לחכמים אחר מילתא דבדיחותא אדתי' רבן לטוף יושב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל']

העלון מוקדש להצלחת יחונתן בן בת שבע ובני ביתם: שח' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוקים: בִּנְךָ שְׁתָּלִי זיתים טובים ביהולחך, ימלא ה' כל משאלותי, והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרו יתן בעתו וכל אשר עשה יצלח, ויזכו לראות בנים ובני בני עוסקים בתורה

מתוק מדבש

כניסת השבת – 16.43
יציאת השבת – 17.53
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 18.19
(אופק חדרה)

שנה עשירית - גיליון 382
פרשת יתרו תשפ"ד

יום שישי בשעה 15.43 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
עיצור חי פאתר 'קולי תלפני'

שבת קודש 15.00 - שיעור. 16.00 - מנחה.
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
ברוכים הבאים בשבת!

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פסמי הכנסת 'פית יוסף' ו'אפסת אחים' אפסת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

בשלומו של אותו יהודי, זכה לקרב אותו וזהו 'יבאו'
ה'אהלה' ואוהל מרמז לתורה. *מתוק מדבש!*
*****

ומשה עלה אל הא-לוקים (יט', ג')

רש"י: כל עליותיו בהשכמה
הרב משה וובר צ"ל דרש מכאן דיוק מוסרי נפלא: כל
העליות של האדם ברוחניות נובעות מהשכמתו בבוקר
בזריזות לעבודת הברוא ברוך הוא. *מתוק מדבש!*
*****

והגבלת את העם... כל הנוגע בהר מות יומת (יט', יב')

רש"י: קבע להם תחומין לסימן שלא יקרבו מן הגבול והלאה.
רבנו החפץ חיים זיע"א דרש נפלא: מכאן למדים עד כמה
צריכים להיזהר בכבוד תלמיד חכם. ומה ההר שאין בו דעת
ואינו מרגיש כלום, ובכל זאת נתקדש על ידי קבלת התורה,
עד שהוזהרו ישראל מנגוע בקצהו ושלא לעבור את
התחום, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד
חכם, שיש בו דעת ומרגיש בעלבון... *מתוק מדבש!*

ופצנין 'תחוס' מילתא דקדושתא

*בית מועצת מסוים החליטו עושה מטופלים לתכונן
כריחה מהמוסד.
אחד אמר 'אם יהיה דבר נקפוץ מאלף הדבר'
השני אמר 'אם יהיה דבר נשתחף מתחת לדבר'
השלישי אמר 'אם יהיה דבר נצבור באמצע'
הרבי אמר מהם לדבוק וליזיל אין ככלל דבר...
אמרו לו בני המועצת:
'אינה באסה - אל אי אפשר לברוח'
******

כבד את אביך ואת אמך (כ', יא')

כותב רבנו הפלא יועץ (כיבוד אב ואם): 'כמה מעות אדם
מפזר לעשות מצות פתיחת ההיכל, או להיות סנדק
וכדומה? אף דליכא לא מצוה דאורייתא ולא מצוה דרבנן
אלא חבוב מצוה בעלמא, אשריהם ישראל, ועל כל פעם
ששומע בקול אביו ובקול אמו מקים מצוה רבה
דאורייתא.'

ובספר החינוך כתב: 'משורשי מצווה זו שראוי לו לאדם
שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל
ומתנכר וכפוי טובה שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני
א-לוקים ואנשים. ושיתן אל ליבו כי האב והאם הם סיבת
היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד
וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה
יגיעות בקטנותו. וכשיקבע זאת המידה בנפשו יעלה ממנה
להכיר טובת הא-ל ברוך הוא שהוא סיבתו וסיבת כל
אבותיו עד אדם הראשון, ושהוציאו לאוויר העולם וסיפק
צרכו כל ימיו והעמידו על מתכונתו ושלמות אבריו ונתן
בו נפש יודעת ומשכלת, שאילולי הנפש שחננו האל יהיה

וישמע יתרו (יח', א')

רש"י: שבע שמות נקראו לו... יתרו - לכשנתגייר וקיים המצות
הוסיפו לו אות אחת על שמו.
ויש לשאול: מדוע נשתנה שמו מ'יתר' ל'יתרו'?
מסביר נפלא רבנו הזרע שמשון זיע"א: פרשת 'בשלח'
הסתיימה במילים 'מלחמה לה' בעמלק מדר דר'. המילה
'דר' נכתבה ללא ו'. מדוע? כיוון שעמלק מסר נפש להשמיד
את ישראל לכן נחסרה לו האות ו' (אולי אפשר לומר כי
הוא איבד בכך את החיבור לקב"ה - ב.ב.)
והנה, יתרו עשה פעולה הפוכה מעמלק, הוא הגיע מיוזמתו
ומסר נפש כדי להתחבר לעם ישראל. ולכן, כשם שעמלק
איבד את הו' ע"י שנאת ישראל יתרו זכה בה בזכות
מסירות נפשו להידיבק בעם ישראל. *מתוק מדבש!*
*****

ויבא אהרון וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה

לפני הא-לוקים (יח', ב')

מדוע ועל מה נערכה הסעודה הזו?
וכתב הרב נתנאל רוזנבלט (נר לשולחן שבת) כמה סיבות:
סעודת ברית מילה - שנאמר 'ויחד יתרו' וביאר רש"י
'שהעביר חרב חדה על עצמו'
סעודת גירות - וכדברי הספורנו 'לשמוח על שנכנס תחת
כנפי השכינה'.
סעודת נישואין - 'ויקח יתרו... את צפורה אשת משה אחר
שלוחיה' - משה קידש מחדש את צפורה. (שפע חיים)
סעודת הודאה - כמו שנאמר 'ויחד' (לשון חדוה - רש"י) על
כל הטובה אשר עשה ה' לישראל'. *מתוק מדבש!*
*****

וישאלו איש לרעהו לשלום ויבואו האוהלה (יח', ז')

מסופר (זה השער לה') כי פעם פגשו אנשים את הגאון רבי
חיים חזקיהו מדיני זצ"ל (בעל 'שדי חמד') כשהוא הולך לבדו
בדרך כחום היום. שאלו אותו: 'לאן פניו של הרב מועדות?'
השיב להם: 'לקיים מצות ביקור חולים' 'מי הוא החולה?'
והרב נקב בשם החולה.
השואלים נחרדו והביעו תמיהתם: 'רבנו, הן חולה זה הוא
עבריין ידוע, ולואי שלא ירבו כמותו בישראל'.
השיב להם הרב 'ראשית, הרי כבר נאמר: 'אפילו חוטא
שבישראל מלא מצוות כרימון' ושנית, לא את החולה בלבד
אנו הולכים לבקר, אלא גם את השכינה הקדושה המרחפת
מעל מיטתו של החולה'. שמעו האנשים והתלוו עמו.
כשראה אותם החולה, התרגש ושמח מאד. הוא התאווש,
וישב על המטה מפני הכבוד.
לא עברו אלא ימים מועטים והאיש התהלך ברחובות העיר
כשהוא בריא ושלם. ומאז אותו ביקור חזר בתשובה
שלימה. ('אורות ממזרח').
על פי סיפור זה אפשר לבאר את הפסוק בס"ד: 'וישאלו
איש לרעהו לשלום' - בזכות שהתעניין בעל ה'שדי חמד'

כסוס כפרד אין הבין, ויעריך במחשבתו כמה וכמה ראוי להיזהר בעבודתו ברוך הוא. **מתוך עצה!**

ובעניין כיבוד הורים מסופר (דרך המלך) על הגאון רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל שבהיותו בן תשע, חלה במחלה קשה (ל"ע) הוא שכב במיטתו, מתפתל בכאבים עזים, בוכה וגונח מרוב ייסורים. לפתע נכנס אביו לחדר, לבקרו. בו ברגע פסק הנער מבכיו. הידק את שפתיו וחיך אל אביו! באותה שעה שהה שם ידידו ורעו, הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל, שנדהם למראה השינוי הכביר שחל בו. לאחר שהאב יצא מהחדר, שבו הגניחות והאנחות. שאלו ידידו רבי יוסף: 'כיצד יכולת להחריש, אחר שסבלך רב כל כך?!' ענה הנער בן התשע: 'לא רציתי לצער את אבא, האם לא די בכך שאני סובל?! לא רציתי שגם לאבא יכאב!'

ובעניין זה סיפר הרב דוד ברוורמן שליט"א (הלמות עמלים' הובא ב'זה השער לה'): פעם הוא הגיע למסור הרצאה בבית כלא, וראה שם בחור ישיבה שמשוחח עם עבריין גדול במחלקת הרוצחים של בית הכלא (רח"ל). הוא התפלא מאוד. וכשיצא ראה את הבחור ממתין לטרמפ. הוא הכניסו לרכבו ונסעו לבני ברק. הבחור סיפר לו שהוא ילד להורים פושעים שנמצאים בכלא. ובגיל שנתיים שלחו אותו למשפחה אומנת והוא גדל כחרד, ולא היה לו קשר עם אביו. לאחרונה הוא למד הלכות כיבוד הורים ולכן הוא החל לבקר את אביו, אבל הוא מרגיש רע עם זה ומתחבט האם להפסיק לבוא? אמר לו רבי דוד, בא נלך ונשאל את הרב שטיינמן זצ"ל. אמר הרב שטיינמן לבחור: 'אני מקנא בך, שאני כבר יתום שבעים שנה ואין לי מצות כיבוד אב, ואילו לך יש. תמשיך לבוא ולכבד את ה'צלם אלוקים' של אבא שלך. אתה לא צריך להעריך אותך, אלא לעשות מעשה כיבוד גרידא'. הבחור המשיך ללכת לבקר את אביו, ובעקבות כך במשך הזמן, אביו התקרב בהדרגה ליהדות עד ששב בתשובה שלימה. **מתוך עצה!**

רציון וסיפור מחנק - כל ילד הוא זהה שהור...

שם האחד גרשום... ושם האחד אליעזר... (יח', ג' ד')

נפתח בסיפור: באחד המנזרים בתאילנד, יש אנדרטה, שעשויה כולה מזהב טהור, המשקל שלה למעלה משניים וחצי טון, והשווי שלה מוערך ב- \$193,000,000 (מאה תשעים ושלושה מיליון דולר) והסיפור שמאחורי האנדרטה הזו, הוא מעניין:

בשנת 1957, ההנהלה של המנזר הטילה על קבוצת נזירים להעביר את האנדרטה שעשויה מחמר, מהמנזר הישן למנזר החדש, וזאת כיון שפינו אותם מהמנזר הישן לצורך סלילת כביש בבנגקוק, הם הביאו מנוף גדול שיכול להרים משקל רציני, וקשרו אותו היטב סביב האנדרטה. אבל כשהרימו את המנוף, הם גילו שהחמר מתחיל להיסדק... הם פחדו שיהיה נזק, ולכן הם הורידו את המנוף לפני שזה יתפרק, וכיון שירדו גשמים באותו יום, הם כיסו

את האנדרטה ביריעה גדולה, וסיכמו ביניהם שמחר הם יבואו וימשיכו להזיז אותה בעדינות... ואולי גם יתקנו אותה לפני שיזיזו.

בלילה, הגיע אחד הנזירים והסתכל עם פנס, כדי לראות מה גודל הנזק, לפתע הוא קולט שיש שם משהו מנצנץ... הוא הביא פטיש ואזמל, והתחיל לקלף שכבה ועוד שכבה, עד שהוא קלט שיש פה זהב!!! שכל האנדרטה הענקית הזו עשויה מזהב טהור...

היסטוריונים שחקרו את הנושא מאמינים שהסיבה לכך היא, שלפני כמה מאות שנים רצה הצבא הבורמזי לפלוש לתאילנד, והנזירים פחדו שהם יבזזו להם את האנדרטה היקרה הזו שעשויה כולה מזהב, ולכן כיסו אותה בחמר, אבל כאשר הבורמזים נכנסו לתאילנד, הם הרגו את כל הנזירים ולא נשאר מהם אף אחד שידע לומר שהאנדרטה הזו שנראית מחמר היא בעצם עשויה מזהב אורגניל...

בתחילת הפרשה מספרת לנו התורה כי יתרו מביא אתו אל המדבר את ציפורה אשת משה 'ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה: ושם האחד אליעזר (יח', ג' ד)'.
יש לשאול: מבחינת הדקדוק של הפסוק, אם בהתחלה כתוב 'שם האחד', אז ממילא אחר כך היה צריך לכתוב 'שם השני' אז מדוע נאמר פעמיים 'שם האחד'?

והתשובה: התורה רוצה ללמד אותנו פרק חשוב בחינוך ילדים, אסור לנו להתייחס לילד כאל ילד שני... אלא כל ילד הוא 'האחד' והמיוחד...
כי באמת, לכל ילד יש את הייחודיות שלו, יש את היופי שלו, ולכן התורה מדגישה: 'אשר שם האחד' כל אחד וייחודיותו!!!

אחד מהדברים שיכולים להרוס הרבה בחינוך, שמתייחסים לילד כ'מוצר מדף'... ומתחילים לעשות השוואות בינו לשאר הילדים, זה לא מועיל כלל, וזה רק יכול להזיק בחינוכו.

וזה דבר שכל הורה או מחנך צריך להפנים היטב, גם אם הילד שעומד לפנינו נראה עם שכבת חמר... או אם תרצו, הוא נראה 'חמר' (חמור בערבית 😊), אם נדע איך לקלף את הקליפות בצורה נכונה, בהירות ובעדינות נגלה שיש כאן זהב טהור 24 קראט, ששווה לא רק מיליונים אלא מיליארדים.

ולמה זה כך? כי כנראה (כמו בסיפור שהבאנו) השטן, שהוא היצר הרע, ראה את הנשמות היקרות הללו והבין שהם כל כך יקרות וטהורות, ולכן כדי שלא יבזזו לו אותם הוא פשוט עטף אותם במעטפת של חמר, של פיתויי הזמן וכו'. ואיך מקלפים את החמר הזה? ע"י חום והמון אהבה, בשילוב דוגמא אישית ובעיקר עם טונות של תפילות מעומק הלב.

ואיך נלמד את זה? כאן כל אחת מהנצרכים והנצרכות
לפינו הם אלו ופיקדון יקר מזהב ופני!!!

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לענין: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
מו"ד חמי עמרם בן רחל ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בת מוזל ז"ל
יחזקאל מעלאוי בן רחל ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן ציחלה ז"ל

להצלחת: מכלוף מיכאל בן לואיז - רפ"ש / דקל מלכה - להצלחה
עופרי בת רחל - להצלחה / סוזן בת ימנה - רפ"ש
דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה
אורי ישראל - רפ"ש / אהרון בן מסעורה - רפ"ש

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת יתרו – קבלת התורה"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

וכתב התוס' (יה ע"ב ד"ה והא) דזה שאין מלך דן, הוא רק באופן שהוא נמצא לבדו, אבל יחד עם אחרים יכול הוא לדון. אבל בגמרא (שבועות ל') ישנה ברייתא אהרת ושם כתוב ד"ועמדו שני האנשים" הכוונה על העדים שיעמדו בדיון. ולפי זה יש לומר שהבעלי דינים רשאים לישוב וממילא אפשר כן לדון את המלך וכן הוא יכול לדון. והשתא מוכן היטב דברי הכתוב: דכך שאל יתרו את משה: "מדוע אתה יושב לבדך" – ממה נפשך, אם אתה סובר שהכתוב "ועמדו שני האנשים" הולך על בעלי הדינים שצריכים לעמוד, ולפי זה יהיה הדין שהמלך לא דנין אותו ולא דן לבדו זולת עם דינים אחרים כשיטת התוס', א"כ "מדוע אתה יושב לבדך" הלא מלך אתה.

ואם הנך סובר כברייתא ש"ועמדו שני האנשים" הולך על העדים ולא על בעלי הדינים ולפי זה המלך דן וגם דנים אותו, א"כ אז קשה למה "וכל העם נצב עליך" הרי לפי ברייתא זו אין הבעלי דינים צריכים לעמוד – כפתור ופרח!...
ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי בצע ושמנת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי המישים וכו' (יה, כא)
שאל הר"ק רמ"מ מקוצק ז"ע מה הענין דווקא באנשי אמת, ומדוע מינה משה רבינו שרי אלפים, שרי מאות, שרי המישים ושרי עשרות, האם לא חשש משה רבינו שיפגע מי מהם על שנתמנה לתפקיד פחות חשוב מחבירו?
אלא תירין: הא בהא תליא – משה רבינו בחר דוקא באנשי אמת, כי איש אמת יודע כי הכבוד כולו שקר ואין בו מאום... משום כך, גם לא נפגע איש מהם, כאשר ראה כי חבירו נתמנה לתפקיד רם ממנו...

הגה"ק בעל ה"שואל ומשיב" ז"ע היה מסביר מהו החיבור כאן בין אנשי אמת לשונאי בצע: "בצע" משמעו טובה עצמית ("מה בצע כי נהרוג את אחינו"). יש "אנשי אמת", שנוטלים על עצמם מונופול על האמת ועושים בה עסקים, ובשם האמת כביכול, הם מנסים לקדם את פרנסתם, את האינטרסים הצרים שלהם, ולכן הם לא חוששים לרדוף ולהחרים ולתקן את כל העולם!...
ולפיכך עיין יתרו למשה ואמר, שיקח לו "אנשי אמת" שהם "שונאי בצע", אנשים שאינם מבקשים את טובת עצמם מן ה"אמת", שאין האמת אצלם עניין של פרנסה...

ואילו רבה של ירושלים הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד ז"ע הסביר בדרך צחות מה הוא החיבור דווקא, של "אנשי אמת" – ושנאי בצע? אלא הכוונה, שיהיו שונאי בצע אמיתיים, כי נמצאים אנשים שהם גם "שונאי בצע" בשביל ממון!...

ועתה, אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ (יט, ה)
הגה"ק מהר"ל דיסקין ז"ע פירש, דיש כאן תירוץ עבור אלו השואלים: אם כולם ילמדו תורה בישיבות ובכוללים, מי יקיים את העולם? התשובה לשאלתם נמצאת בפסוק: "ועתה, אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי", כלומר, אם תשמרו את בריתי, וברית היא תורה, שהרי על הפסוק (ירמיהו לג. כה) "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת" דרשו חז"ל, שהכוונה היא לתורה שבכותה קיימים שמים וארץ, אם כן כשתשמרו את בריתי ותעסקו בתורה, תזכו ל"והייתם לי סגולה מכל העמים".
ואם תאמרו מה יהיה – אם נעמוק כלנו בתורה לא יהיו רופאים נגרים ולא שום בעלי מקצוע? על כך משיבה התורה: "כי לי כל הארץ", יש הרבה גוים, והם יעשו את שאר הדברים הנחוצים לבני אדם להיות, ואילו אתם תעסקו בעיקר חיותו של העולם, בלימוד התורה...

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים (יה, א)
שאל הר"ק רמ"מ מקוצק ז"ע וכי יתרו לבדו שמע, הרי מקרא מפורש הוא: "שמעו עמים ירגזו?"
אלא תירין ואמר: לשמוע, שומעים הרבה, אבל להבין ולהפנים יש מתי מעט!...

יש הרבה ששומעים אבל אין שמועתם שמיעה, שאין הדברים נכנסים לאוזניהם, לתוך לבם ולנשמותיהם, מעלתו של יתרו הייתה: "וישמע יתרו" – ששמע, אבל גם הפנים את מה ששמע! הסיק מסקנות, ובא להתקרב לקב"ה...

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים (יה, א)
מה שמועה שמע ובא? – קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י).
מה שאלה שואל רש"י "מה שמועה שמע ובא", והרי הפסוק אומר במפורש ששמע "את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו?"
אלא הסביר זאת הר"ק רבי זושא מאניפולי ז"ע – קשה היה לרש"י, שאם שמע יתרו כל זאת, לשם מה היה לו לבוא אל בני ישראל אל המדבר "מה שמועה שמע ובא"? – והרי היה בידו להתנייר ולהיות יהודי בביתו?

ועל כך משיב רש"י: "שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". שמע על קריעת ים סוף, ראה שכל העולם כולו יודע על הנס הגדול הזה, ואף על פי כן לא הרתיע הדבר את עמלק מלצאת למלחמה. מכך הסיק, שלא די בישיבה מרהוק, אלא שצריך להיות עם בני ישראל ביה, לחוש את זה מקרוב, ואת זה אי אפשר לחוש בבית, כהמליצה הידועה (באידיש): "והם לא ידעו דרכי" – "והם" ("הימים") – בבית, "לא ידעו דרכי" – אי אפשר לחוש ולדעת את דרכי עבודת ה'!...

וכך גם הסביר הר"ק רבי בונים מפישיסחא ז"ע אך בנימה נוספת: מששמע יתרו כי אחרי התגלות נבואה כזו שהיתה בקריעת ים סוף, עוד היה מקום להסתיר כזה, שיבוא עמלק וילחם בישראל דהיינו, אם אחרי עלייה והתגלות בקריעת ים סוף אפשר שתבוא ירידה והסתר כמו מלחמת עמלק – למד לקח מזה, כי מן ההכרח לקבל את התורה מפי רבי – מוכרחים לבוא אל הצדיק ולשקוד בלי הרף על עצמנו, כדי שנוכל להתגבר על כוחות הרע המסנוורים את העיניים!...

וישב משה לשפוט את העם ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב. וירא חותן משה את כל אשר הוא עושה לעם ויאמר מה הדבר וכו' מדוע אתה יושב וכל העם נצב וכו' (יה, יג-יד)
ופירש רש"י: "יושב כמלך וכולן עומדים והוקשה הדבר ליתרו שהיה מזלזל בכבודו של ישראל".
ומקשים העולם מה שאלה זו, הלא כך הוא הדין הדיינים יושבים ובעלי דין עומדים?
אלא הסביר הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ז"ע בספרו "דברי יהונתן" הסבר פלפולי נפלא עד למאד!

דהנה הגמרא (סנהדרין יט'). "מלך לא דן ולא דנין אותו", דכתיב (דברים יט. יז) "ועמדו שני האנשים", ודורשים מכך דשני הבעלי דינים צריכים לעמוד ואין כבודו של מלך לעמוד לכן לא דנין אותו, וגם לא דן, משום קשום עצמך ואחר כך קשום אחרים.

בגמרא (שבת פה). אמר רב אבדימי בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגינתו, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם.

שאל הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מדוע כתוב "שם תהא קבורתכם"? לכאורה היה צריך לומר "כאן תהיה קבורתכם", שהרי עמדו מתחת להר, וכדי לקברם היה צריך רק להורידו עליהם?

אלא תירץ ואמר: מונח כאן יסוד גדול בעבודת האדם את בוראו! דרך בני אדם לומר כשיגיעו ל"שם", כשהמצב ישתפר ויסתלקו המפריעים – אז ילמדו, אז יתפללו. ה"שם" הזה – הוא בבחינת "קבורתכם", כאן נעוץ כשלונו של האדם! כי היצה"ר כבר דואג שה"שם" הזה לא יבוא כי"כ מהר, ולכסוף ימצא האדם את עצמו עומד ריקם ללא כלום...

וכבר פירשו הרבה מגדולי המוסר והחסידות את דברי התנא (אבות ב. ד) "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמה לא תפנה", "אל תאמר לכשאפנה אשנה" – כאשר אזכה וראשי ולבי יהיו פנויים מכל מרדה, או אשב ואלמד בהתמדה עצומה. אל תאמר כך. מדוע? "שמה", אולי מה שהקב"ה מחפש ממך הוא דוקא, את ה"לא תפנה", לראות כיצד הנך עובד אותו כשלבך אינו פנוי מטרדות. זו לא חכמה לעבוד את ה' כשהכל בסדר, מדרגתו האמתית של האדם ניכרת דווקא בחיותו טרוד, אם אז

אנכי ה' אלוך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (ב, ב)

הרא"ש ב"אורחות חיים" (יום א' כו), מלמד, שההנהגה למעשה עפ"י האמונה בבטחון מלא ובהשגחה פרטית שנוהג עמנו הקב"ה בכל רגע ורגע, היא כוונת יציאת מצרים, וזו משמעות הדיברה הראשונה "אנכי ה' אלוך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". דבריו הם יסוד גדול באמונת ה' ומביאים לחיזוק גדול, ע"כ נביאם במלואם, וזה לשונו הק':

"לכמותה בה' בכל לבבך ולהאמין בהשגחתו הפרטית, ובה תקיים בלבבך היחוד השלם בהאמין בו כי עינינו מושטטות בכל הארץ, ועינינו על כל דרכי איש, ובוהן לב וחוקר כליות. כי מי שאינו מאמין 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים', אף באנכי ה' א-לחך אינו מאמין, ואין זה יחוד שלם, כי זה הוא סגולת ישראל על כל העמים, וזה יסוד כל התורה כולה!"

ומסבירים המפרשים את ביאור דבריו, שבניסי יציאת מצרים התגלתה יכולת ההשגחה על כל פרטי מעשי האדם. ובה נכנסו ישראל למהלך חיים שה' בקרבנו ומשגיח על כל מעשינו ומקרינו. לכן אמר "אנכי ה' אלוך" – אשר הוצאתיך מארץ מצרים, להודיע גם את אמונת מציאותו ית', וגם את אמונת השגחתו הפרטית, ולתלותם זה בזה. כי מי שאינו מאמין שהקב"ה משגיח עלינו בכל רגע ואלו עינינו נשואות בכל רגע לדאוג לכל צרכינו ומאויינו, אין לו כלל אמונה בה' ה"ו.

וכמו כן כתב רבינו יונה (פ' הרי"ף ברכות ב:) בטעם המאמר שהסומך גאולה לתפילה וזכה לחיי העוה"ב. וזה לשונו הק': "מוכיר אותה הגאולה (יציאת מצרים) ומתפלל מיד (שמונה עשרה). נמצא שגם הוא בוטח בו שיענה אותו, כמו שענה לישראל בעבור שבטחו בו".

אנכי ה' אלוך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (ב, ב)

התביעה מאיתנו להתפלל לצעוק ולהשתוקק לגאולה, מתחזקת, כאשר אנו רואים שפסק הסמ"ק ז"ע (מצוות עשה א') שהיא מצוה מהדברה הראשונה שבעשרת הדברות!

וזה לשונו הק': אמרו חכמים, ששואלין לאדם לאחר מיתה כשעת דינו: 'ציפית לישועה? והיכן כתיב מצוה זו? אלא שמע-מינה בזה תלוי: שכשם שיש לנו להאמין שהוציאנו ממצרים, דכתיב "אנכי ה' אלוך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", כך אני רוצה שתאמינו כי שאני ה' אלוך ואתם עתיד לקבץ אתכם ולהושיעכם.

ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוך פן נמות (ב, טז)

מסופר כי פעם נפגש רב גאון אחד עם הרח"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ז"ע ורצה לתהות על קנקנו בנגלה. שאל אותו הרב את קשייתו של החיד"א ז"ע במסכת מגילה (ז ע"ב): בהמשך לדברי הגמרא שם שהיב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, מסופר כי בפורים אחד ישבו רבה ור' זירא למעודת פורים, ומתוך שהתבססו במצוות היום קם רבה ושחמיה לר' זירא. למחרת ביקש רחמים עליו והחיה אותו.

ויש להביק, איך חזר ר' זירא לביתו, הרי הוא מת לזמן קצוב, ואשתו קנתה עצמה במיתת הבעל וצריכה הימנו קידושין?

או שמא אמרינן שמיתה לזמן קצוב אינה נחשבת למיתה, ולכן יכל לחזור אליה?
ענה הרבי: שיש ראייה מגמרא מפורשת.

התפלא הרב וביקש כי רק יאמר לו באיזו מסכת ואולי יוכל לנסות כוחו ולמצוא. אמר לו הרבי שהראיה היא ממסכת שבת.

הרב שהיה גאון, עבר בראשו על כל מסכת שבת אך לא מצא כל ראייה... נענה הרבי מבעלזא ואמר: הו"ל דורשים במסכת שבת על פסוקינו "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוך פן נמות", מלמד שפרחה נשמתן של ישראל והקב"ה החזירה להם. ומכאן ראייה שאין מיתה לזמן מה נחשבת למיתה, דאי לאו הכי, היו צריכים כל ישראל לשוב ולקדש את נשותיהם, ולא מצינו כן כלל, החיפך הוא הנכון שאמר להם משה "שובו לכם לאהליכם", ודרשו הו"ל שנתברכו כל אחד וילדה אשתו זכר והרי נשחזרו לנשותיהם...

אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת (ב, ד)

אמר הגה"ק בעל הי"בן איש חי" ז"ע פסוק זה מלמד אותנו – 'אשר בשמים ממעל' – שכאשר מדובר בעניינים רוחניים חובה על האדם להתבונן בכני אדם שהם למעלה ממעלתו שאז ילמד שעדיין יש לו מה לתקן. ומאידך 'ואשר בארץ מתחת' – בעניינים גשמיים חובה עליו להסתכל על בני אדם פחותים ממנו וכך יראה עצמו ששיר שיש לו כל ולא יחפש לעצמו מותרות.

והביא על כך משל מענייני: לבעל בית אחד היה מולם בחצרו שהגיע עד לגג הבית. קרא האישי למשרתו ואמר לו: מולם זה המוצב בחצר מהווה סכנה, כי עלול לבוא מאן דהוא ולמפם בו אל הגג והחילה עלול ליפול משם, על כן עקור נא את שלבי הסולם כדי שאיש לא יוכל לעלות בו.

המשרת, שהיה כסיל גדול, רץ מיד למלא את רצון אדוניו אולם עשה זאת באופן מטופש ביותר. עלה המשרת שלב אחד בסולם ועקר את השלב התחתון. לאחר עלה אל השלב השלישי ועקר את השלב השני וכן הלאה...

לבסוף עמד המשרת בראש הסולם, אולם לא נותרו שלבים בהם יוכל הוא בעצמו לרדת מן הסולם...

צעק המשרת ושוועתו הגיעה לאוזני בעל הבית. מיהר אליו בעל הבית ובעזרת אחרים שלשלו את המשרת הסכל מן הגג בעזרת חבלים...

צעק בעל הבית על המשרת – שומע שכמו! האם אינך יודע כי תחילה עוקרים את השלב העליון?!

כעבור זמן קרא בעל הבית למשרת ואמר: הנה יש בחצר בור גדול ובתוכו מולם, חושש אני שילדים שובבים ירדו אל הבור ויפסקו, על כן עקור נא את שלבי הסולם.

המשרת, שזכר היטב את ההוראות בדבר עקירת שלבי מולם, רץ במהירות והחל יורד בבור תוך שהוא עוקר תחילה את השלב העליון ולאחריו את זה שתחתיו...

עד מהרה מצא עצמו המשרת בתחתית הבור ללא כל דרך לעלות ממנו... צעק עליו שוב הבעל הבית – שומע שבעולם! האינך מבין שהיה עליך לעקור תחילה את השלב התחתון?

התגונן המשרת – אבל אתה עצמך צעקת עלי כאשר עשיתי כן והורית לי במפורש לעקור את העליון תחילה?

נכון מאוד – הסכים בעל הבית – אבל האם כל המקומות שוים?!

כן הוא הנמשל, המשיך הגה"ק בעל הי"בן איש חי" ז"ע – אל לו לאדם לנהוג מידה אחת בענייני הרוח וענייני הגשם, לכל אחד מהם יש לנהוג בהנהגה המתאימה לו. ברוחניות יש להביט למעלה ואילו בגשמיות יש להביט דווקא למטה...

לא תחמוד בית רעך וכו' ועבדו ואמתו ושורו והמורו וכל אשר לרעך (ב, יד)

כתב הגה"ק בעל הי"בן סופר" ז"ע בספרו "תורת משה" בשם הסמ"ג שבעשרת הדיברות יש בהם תר"כ אותיות כנגד תרי"ג מצוות, ועוד שבע מצוות דרבנן שהם ביחד תר"כ.

והוסיף החתם סופר דלפי זה שבע האותיות האחרונות של עשרת הדברות – "אשר לרעך" המה כנגד 7 מצוות דרבנן.

ומוסיף רמז נפלא! דהנה כל השבע מצוות דרבנן רמוזים במילים "אשר לרעך": אבילות – שבעת ימי אבילות. שמחה – שמחת התן וכלה בשבעת ימי המשונה. רחיצה – מצות נטילת ידים. לחם – פת נכרי ובישולי נכרי. רשויות – עירובי הצרות ושינופי מבואות. עמלק – מקרא מגילה שנתקנה על מחיית המן ואנשיו שנהרגו בי"ג אדר, ושהמה נצר דודן מורע עמלק. כהנים – נס הנוכה שנתקן על ידי הכהנים ע"כ...

הדפסת והפצת הגליון לעילוי נשמת רבי שמעון בן רבי אליהו פלס ז"ל – נלביע כ"א שבט תשס"ח הונצח ע"י בנו יחידנו הדגול עו"ד ר' ערן פלס הי"ו - רמת גן

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:54

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:53

ר"ת: 18:28

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 588 2.2.2023 - כג' שבט תשפ"ד

וְהוֹדוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וַיְבָרֶכְכֶם בְּכָל יְמֵי חַיְיֵיכֶם

פְּרִשְׁתָּ - יִתְרוֹ

עֵתָה יְדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים (יח,יא)

מסופר על משפחה שהיתה אמורה להגיע לחתונה של הדוד, (אח של האישה) וכך הם מספרים: הזמנו מונית שתבוא לקחת אותנו לחתונה, וכמובן סכמנו על שעה, אחד האחים התקשר אלינו ודיווח על פקקים... התקשרנו שוב לנהג מונית וביקשנו ממנו להקדים בחצי שעה לפני הזמן שקבענו מראש, כדי שלא יהיו פדיחות של הרגע האחרון...

חצי שעה לפני, המונית הגיעה, אבל רק כאשר נכנסנו לפקקי התנועה, הבנו, שהקדמת הנסיעה לחצי שעה קודם, זה כמו כוסות רוח למת... זה פשוט לא עזר כלום, והשעון התקדם, רק המונית נשארה במקום, באותו היום נערכו הפגנות סוערות באזור, (כנראה של אנשים שלא השלימו שהם הפסידו בבחירות) אשתי התקשרה לאחותה ושאלה אותה: מה קורה באולם???

החופה כבר מתחילה, ענתה האחות, אל תשאלי, אמרה לה אשתי, אנחנו בפקקים לא פשוטים, בקיצור את החופה שמענו דרך הטלפון, את האמת אני הייתי יותר רגוע, (המשפחה שלה 😊) אבל אשתי היתה מאוד לחוצה שאנחנו מאחרים לחתונה...

אחרי כחצי שעה הפקק התחיל להשתחרר והגענו לחתונה באיחור, בדרך, אמרתי לאשתי: תדעי לך, אנחנו עשינו מאמץ לבוא מוקדם, אבל בורא עולם רצה שנאחר, כל מה שהקב"ה עושה הכל לטובה!!! אנחנו צריכים להאמין בזה, ולחיות על פי זה...

לפתע, נהג המונית ששמע את דברי האמונה שלי, אמר אתה רוצה לשמוע מה זה השגחה?? תשמע סיפור שבחיים לא שמעת, לצערי, אני לא זכיתי להיות דתי, אבל תודה לה' אני מאמין ויודע שבורא עולם משגיח כל רגע, זו הירושה שקיבלנו מההורים שלנו... הם העבירו לנו אותה בתוך בקבוק המטרנה, הכניסו לנו לוורידים, את האמונה בבורא עולם, אני שומע שאתה אומר שהכל לטובה, אז בוא תשמע סיפור ותבין כמה שהכל לטובה... וכך סיפר: יום אחד הייתי עם המונית שלי בשכונה מסויימת בירושלים מחכה לנסיעה, לפתע אני שומע במכשיר קשר: 24 שומע???

שומע, עניתי לו, הסדרן אמר לי: אני צריך נסיעה משכונת רמות, וואי, וואי, רק הנסיעה לשם זו כפרת עוונות... אמרתי לו: כמה דקות אני שם, הגעתי, ואני כבר מרחוק לפני שעשיתי פרסה כדי להגיע אליהם, אני רואה זוג שכבר עולה למונית אחרת, מה אני אגיד לך, כעסתי... כיון שבאתי במיוחד לשכונת רמות, ועכשיו, מה אני אעשה פה???

לחזור סתם??? מי ישלם לי על הנסיעה הזו??? לפתע, אני קולט שעוצרים אותי אמו וילד קטן, והילד נראה מרגיש לא כל כך טוב, הגעתי אליהם, ושאלתי: לאן??? ענתה לי האמא: למיון של הדסה. שמחתי שלא הגעתי סתם...

לקחתי אותם למיון, ומיד הורדתי אותם סמוך וקרוב ממש למיון, למוניות נותנים להיכנס כמעט עד המקום שהאמבולנסים מגיעים, אחרי ששילמה לי האשה, היא אומרת לי: תודה!! והיא רואה אותי מתפתל. היא שאלה אותי: הלוו!!! נהג!!! היא קלטה שאני לא כל כך מגיב... והבינה שיש פה מקרה שמצריך רופא בדחיפות, היא צעקה: רופא דחוף!!!

מיד הוציאו רופא מהמיון, הוציאו אותי מהרכב והכניסו אותי מיד למיון וטיפלו בי... התברר, שקיבלתי התקף לב חמור, והרופאים שלא ידעו מכל סיפור ההשגחה המדהים הזה, אומרים לי: תשמע, הגעת ממש בזמן!!! עוד כמה דקות אם לא היית מגיע, זה יכל להיות מאוד מסוכן עד כדי מוות, ה' ישמור!!!

תבין, הייתי אמור לקחת את הנוסעים הראשונים למקום אחר לגמרי, אבל בורא עולם סידר שהם ילכו עם מונית אחרת, ואלוקים שלח לי נוסעים אחרים, שלוקחים אותי לא פחות ולא יותר למיון של הדסה, בדיוק למקום שידעו לטפל בי כמה שיותר מהר.

המשיך הנהג ואמר ליושב לצידו: אני לא רוצה לחשוב אם ההתקף היה באמצע נסיעה, וגם לא באמצע נסיעה, מספיק שלא הייתי שם בלם יד (אמברקס) וההתקף יכל לשחרר את הרגל מהעצירה, והרכב היה ממשיך... הכל זה לטובה!!! שבורא עולם הביא אותי עד שערי בית החולים, כדי שאני אקבל את ההתקף קרוב כמה שיותר מהר לטיפול, ולא רק שאני לא צריך לשלם, אלא, עוד משלמים לי על הנסיעה הזו, הבנת מה זה נקרא שהקב"ה עושה הכל לטובה!!! (מקשיבים לקולך').

אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי (יח,ד)

מגיד המישרים, הרה"ג גואל אלקריץ שליט"א סיפר מעשה מדהים שאירע לאחרונה, אותו סיפר לו האברך בעל המעשה בעצמו: "הנני מלמד בשעות הבוקר ילד יתום, ומשתדל לעזור לו בלימודים ונותן לו אוזן קשבת למצוקות החיים.

בוקר אחד, אני מקבל טלפון בהול מהבנק: "המצב בחשבון הבנק שלך הגיע לשפל. אם אינך מכניס כסף לחשבון עד השעה 12:00 בצהריים - אנו סוגרים לך את החשבון ומחזירים את כל הש'קים". הבשורה נפלה עליי כרעם ביום בהיר. ומה אעשה כעת: האם ארוץ לגמח'ים לקחת הלוואה בשביל הבנק או שמא אין לי לוותר על הלימוד עם היתום ואבטח בה' הרי אין מישהו שילמד איתו. החלטתי לעשות מסירות נפש - זנחתי את מצבי האישי, ואמרתי לבורא עולם שאני מוסר את נפשי למענו, ובוטח בו שיעזור לי, שהכל ממנו.

הגעתי ללימוד עם היתום, אך לא הייתי מרוכז. ענן של דאגה הטריד את שלוותי. הילד היתום הרגיש בדבר ושאל אותי: "מה קרה? למה אתה עצוב ומוטרד?". הבטתי בילד התמים, ואיני יודע מדוע, אך החלטתי לשתף אותו בנעשה למרות גילו הצעיר: "אני בבעיה גדולה, רוצים לסגור לי את חשבון הבנק, כך שאני וכל משפחתי נהיה במצוקה לא פשוטה".

הילד היתום התרגש מאוד ואמר: "באמת?! ובכל זאת באת ללמוד איתי?, אני מבטיח לך שאתפלל עליך מכל הלב. הבטחה שלי...!". אמר בהתרגשות. מיד כשסיימנו ללמוד, נפרדנו בחיבה, כשהילד לא הלך לביתו. הוא הצביע לי על בית הכנסת הצמוד ואמר לי כי הוא הולך כעת לפרוע את ההבטחה ויתפלל עליו מקירות ליבו שאיושע, על כך שבאתי ללמוד איתו היום במסירות נפש.

הוא ריגש אותי, וייחלתי שתפילתו תושיעני שאזכה לנס בשעה שנותרה לי. הילד לא עשה חשבון לאף אחד: הוא נכנס לבית הכנסת, ניגש אל ארון הקודש לעיני כמה מתפללים ולומדים, הסיט את הפרוכת, והחל להתפלל לה' יתברך מעומק לבו, כשדמעות זולגות מעיניו שיעזור לי בחוב עם הבנק. באותו בית כנסת, מתברר, ישב באותו זמן יהודי אמיד שראה את המחזה יוצא הדופן והתרגש.

לא כל יום רואים ילד יתום ניגש לפרוכת ובוכה. הוא ניגש אליו ושאלו: "ילד חמוד! למה אתה בוכה? מה קשה לך? אולי אוכל לעזור לך?". והילד היתום, ענה בתמימות כשדמעות על לחייו: "האברך שמלמד אותי תורה כל בוקר ועוזר לי, הוא כמו אבא שלי! הוא נמצא בקשיים כספיים ואני רוצה לעזור לו".

היהודי נדהם מדבריו ושאל: "ולכמה כסף הוא זקוק, האם אתה יודע?", "אינני יודע!", השיב, "אבל אם תיתן לי את הטלפון שלך, אוכל לשאול אותו ברגע זה". מיד במקום הוא חייג אליי מהטלפון של היהודי האמיד, ופתח בשאלה: "כמה כסף חסר לך?", לא הבנתי את פשר שאלתו, ומה לי לענות לילד על עניינים כאלו, אך גם הפעם, ללא שום הסבר, השבתי ואמרתי לו: "בערך 7000 שקלים". העשיר האזין לדבריי, הוציא פנקס ש'קים מכיסו, וכתב ש'יק על סך שבעת אלפים שקלים. "תן זאת במתנה לאברך שהוא כמו אבא שלך", הורה לילד שעשה את דרכו אל ביתי. כשהילד הגיע לביתי עם הש'יק, הייתי.

המום ושאלתי אותו: "מה זה? מי נתן לך את הכסף? למי אני צריך להחזיר?", והילד היתום ענה לי בקור רוח: "אינך צריך להחזיר, מישהו נתן לך אותו במתנה בגלל שאתה מלמד אותי!".

מסיים הרב אלקריף ואומר: "חתם לי האברך את המעשה ואמר: 'תחשוב אם הייתי בוחר לרוץ לגמחי"ם. הייתי משיג מזה אלף, מזה עוד אלף, ומזה אולי אלפיים. כל הבוקר הייתי מתרוצץ, וכולי האי ואולי אם היית משיג 7000 בשעתיים. ומה עוד שהייתי צריך להחזיר אח"כ את הכל, ואין לי מושג מאיפה אני מחזיר זאת. אולם, כיון שהחלטתי לבטוח בה' וללכת ללמוד עם הילד היתום – הישועה באה במלוא יופיה ועוצמתה".

כותב ה'דברי ישראל': "כשאדם מאמין שאין מקרה בעולם, רק הכל בהשגחה פרטית מהשמיים וכל ההווה המתרגש בעולם, ואפילו תנועה קלה ואף צעדי רגליו ספורים – הכל בהשגחה, צריך להאמין בזה מאד, אזי, ע"י אמונה זו ניצול ממרה שחורה ועוגמת נפש, אם אינו מתנהג בדבריו כעניינו ורצונו". ('טוב לחסות בהשם')

לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך (כ"ג)

שמעתי מאבי מורי שליט"א: מדוע אחרי שפירט הכתוב: "לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו" הוא פירט גם "וכל אשר לרעך"? והביא בשם הרב גלינסקי זצ"ל תשובה: אדם חומד את בית רעהו, יש לו דופלקס, פנטהאוז שטיחים מקיר לקיר, מטבח אמריקאי, פינת אוכל סינית, סלון איטלקי, נברשת אוסטרית, תריס וניציאני... הוא חומד את ממון חברו, לחבר שלו ו יש רכב חדיש, 2024. והוא נוסע עם רכב שמתניע רק בירידה .

מדוע לחבירו יש, ולו אין, מה הוא פחות מחבירו? היכן היושר? אומרים לו: אתה צודק!!! אם אתה רוצה כמוהו, אז תקבל בדיוק כמוהו... לא רק את הוילה שלו, אלא גם את הבריאות המעורערת, והמשפחה הלא כל כך מאושרת, את השכנים הפ'סרה (על הפנים) שיש לו...

כל זה נמצא באותה חבילה של הוילה, אם אתה מקנא בחבר שלך שקנה רכב חדיש, אז תיקח גם את המחלות שיש לו, ואת נדודי השינה שלו... את כל החבילה! וזה מה שהתורה אומרת: "לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו" שאם אתה בא לחמוד רק אותם, אומרת התורה: "וכל אשר לרעך" תדע לך, כל אחד והחבילה שלו...

ר' נפתלי מרופשיץ זצ"ל אומר: כל יהודי נושא את הצרור שלו, ששם יש את כל מה שה' חנן אותו, גם הטובות וגם הרעות, וכשהמשיח יבוא, כולם יבואו אליו ויאמרו לו: למה, למה נגזר דווקא עלי את החיים הללו? מה יעשה המשיח? הוא יקצה אולם ענק ויקרא אליו אחד אחד, ויאמר: תניח את הצרור שלך, ותניח אותו פתוח כדי שכולם יראו מה יש בו, וככה קורא לכולם, אחד אחד, עד שבשלב מסוים הוא קורא לאנשים ששמו את הצרורות שלהם, ואומר להם: וולקאם!!! (ברוכים הבאים) תבחרו מה שאתם רוצים, כל אחד הולך מסתכל בשקים שנראים טוב, אבל שהוא רואה עם מה הם מתמודדים, הוא אומר: תודה רבה! תשחרר אותי, תן לי את החיים שלי, לא מוכן להחליף עם אף אחד...

לעולם, אין מה לקנא בשני, כיון שאתה לא יודע מה מסתתר מאחרי כל ה"שופוני" שלו, אנחנו מברכים כל יום "שעשה לי כל צרכי" ומוודים לה' שכל מה שאנחנו צריכים, בורא עולם נותן לנו, ואם הוא לא נותן לנו, זה סימן שאנחנו לא צריכים את זה, ולא רק שאנחנו לא צריכים את זה, אלא אם זה היה לנו, זה היה מוזיק לנו... (מקשיבים לקולך').

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sh>

יתרו!

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 785 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 660 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ שלום בן חביבה זצ"ל י"ט שבט תשפ"ד

יתרו - תוכן ענייני הפרשה

- א. יתרו שמע על יציאת ישראל ממצרים, ומלחמת עמלק עמהם, ולכן בא לעם ישראל, ועמו צפורה - אשת משה ושני בניו, ומשה רבינו - חתנו יצא אל המדבר לקבלו, יתרו התגייר, ברך את ה' על ניסי ההצלה של בני ישראל, והקריב שלמים.
ב. ואתה תחזה: עצתו של יתרו למשה על מנוי שופטים, ולאחר מכן שב למדין לגייר את בני משפחתו (יח).
ג. בני ישראל הגיעו בלב אחד למדבר סיני, למחרת ה' אמר למשה הקדמה לקבלת התורה: אתם ראיתם את חיבתכם ולאחר מכן הזכיר את עונשי מצרים, ואם תשמעו בקולי תהיו לי עם סגולה. בני"י אמרו כל אשר אמר ה' נעשה.
ד. למחרת, משה עולה להר וה' מצווה על ההכנות לקראת מתן תורה לישראל בהר סיני (יט, א-כה):
א. שלושת ימי הגבלה, טהרה וקדושה, איסור עליה להר.
ב. ביום השלישי (יום קבלת התורה) מעמד הר סיני: קולות וברקים, וקול שופר חזק. העם מתייצב בתחתית ההר. וה' מזהיר שוב שעם ישראל לא יעלו על ההר.
ג. קבלת התורה - עשרת הדברות.
ד. לאחר ששמעו בני ישראל את דברות ה', בקשו משה שהוא יאמר להם את דברי ה' (ממורא ה') (כ, א-יד).
ה. חזרה על האיסור של עבודה זרה, ואזהרות על קדושת המזבח וצורתו (כ, טו-כג).

ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה אחר שלוחיה (יח, ב)

כאשר משה רבינו יצא למצרים לגאול את ישראל הוא שלח את צפורה אשתו ושני בניו לבית אביה יתרו, כיוון שהיה צריך לצאת ולבוא מארמונו של פרעה אין זה מן הראוי שתסתובב עימו ונותרה בבית אביה במשך כל אותם 12 חודשים.
"אחר שלוחיה" - מכאן למדו חז"ל כי משה נתן לציפורה גט כדי שלא להותירה עגונה ח"ו כיוון שנכנס למקום סכנה. וכן מובא במדרש (מכילתא יח): "רבי יהושע אומר: אחר שנפטרה ממנו בגט, נאמר כאן שילוח בספר דברים (כד, א) נאמר שילוח, מה שם משמעו גט גם כאן משמעו גט. לאחר קריעת ים סוף כאשר שמע יתרו את כל הניסים שנעשו לישראל כשיצאו ממצרים, יצא למדבר והביא עימו את ציפורה ושני בניה, ובאותו היום ערך משה חתונה והחזיר את ציפורה גרושתו. וזה שכתוב (פסוק י"ח, ב): "ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלוקים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלוקים" - שערכו סעודת "שבע ברכות" באותו יום כפי הדין שהמחזיר גרושתו עורכים לו יום אחד של משתה, וזה שכתוב "לפני האלוקים" - כי על שמחת חתן וכלה נאמר: "שהשמחה במעונו", דהיינו שהשמחה במעונו של הקב"ה.

[דורש ציון לרב בן ציון מוצפי שליט"א]

בפרשתנו מסופר על יתרו, חותן משה, ששמע את כל הניסים והנפלאות שהקב"ה עשה לישראל, ובעקבות זאת החליט להתגייר ובא להצטרף לעם ישראל.

והקשה רבנו ה'בן איש חי' בספרו "עוד יוסף חי" (דרשות): והלא גם האומות ושאר העמים בעולם שמעו על הניסים שנעשו לישראל, ומפורש הדבר בפסוקים (טו, יד-טו): "שמעו עמים ירגזון חיל אֶחָז יִשְׁבִי פִלְשֵׁת", "אֲז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוּם אֵילֵי מוֹאָב יֶאֱחָזְמוּ רַעַד נִמְגוּ פֶלַי יִשְׁבִי כְנָעַן". ואם כן, מדוע השפיעו הדברים רק על יתרו, ואילו שאר האומות לא הושפעו? והלא כולם שמעו על קריעת ים סוף באופן שווה! והשיב הרב: שאר העמים ואומות העולם הקשיבו לדברים באופן חלקי ובצורה שטחית, ולא התבוננו והתעמקו בדברים, ולכן התפעלו מעט מהניסים ותו לא! אולם יתרו הקשיב לדברים היטב והתבונן בהם לעומקם, השכיל לשמוע ולראות את התמונה השלימה והאמיתית והבין שידו של הקב"ה עשתה כל זאת. והדבר מרומז היטב בפסוק, שנאמר: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ לְהֵן מִדְּבַר ה' וַיִּתֵּן חֵתָן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים" - התורה מדגישה ומציינת בדבריה שיתרו שמע "אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים", לרמוז ולגלות לנו שהוא שמע ושם לב לכל הפרטים, ואף התעמק בהם, ומתוך כך הבין וראה את השגחת ה' יתברך בכל פרט, ולכן הגיע ולבסוף התגייר. ולמרות שהוא שמע, הפנים ועשה מעשה נגד השכל הישר, דהיינו לעזוב את המעמד הגבוה והחשוב שלו בקרב העמים (רק להזכיר שיתרו היה אחד משלושת היועצים של פרעה), והוא היה מגדולי ממציאי סוגי עבודה זרה, לחשוב איזה מסירות נפש יתרו עשה, ואף על פי שהוא ובנותיו היו בנידוי במדין, הגיע לבירא עמיקתא מאגרא רמה. להיות בשפל המדרגה בבת אחת ממעמד כזה גבוה, זו מסירות נפש אמיתית, ולא סתם זכה יתרו למשפחות שישבו בלשכת הגזית, כפי שמובא בגמרא (סוטה יא): יתרו שברח (מפני שלא רצה להשתתף בעצה של כל הבן הילוד היאורה תשליכון) זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית (בסנהדרין).

רבי חיים פרץ היה מקורב לאדמו"ר מהורנסטייפל, רבי מרדכי דוד טברסקי זצ"ל. הוא ניגש אל הרבי וסיפר לו על שתי שידוך הצעות שקיבל. אמר לו האדמו"ר: "אתה מן הסתם רוצה את השידוך של בת העשירים, כדי שתוכל ללמוד בנחת ובשלוות הנפש, אך אני מיעצך להתחתן עם בת העניים, היא יראת ה' ותאפשר לך ללמוד".

אמר לו: "אבל אם אהיה טרוד לפרנסתי, איך אוכל ללמוד בנחת"? אמר לו האדמו"ר: "תדע לך, לזכות לתורה ולבנים גדולי עולם אפשר רק עם מסירות נפש! עם בת העשירים לא תהיה לך מסירות נפש, ועם בת העניים תהיה לך מסירות נפש, לכן קח אותה".

הוא, כמובן, עשה כדברי רבו ונשא את בת העניים. חייו היו רצופי קשיים, אך הקשיים הללו רוממו אותו לכדי מסירות נפש. ואכן, הוא זכה לבן - הסטייפלר! אבל הרי האדמו"ר אמר לו "בנים"? אלא "בני בנים הרי הם כבנים", והוא זכה לנכד - רבי חיים קניבסקי זצ"ל.

מי זיכה אותו בכך? בזכות מה זכה לבן ולנכד גדולי עולם? בזכות מסירות הנפש שלו.

שבת שלום

”וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יַלְכּוּ בָהּ” (י”ח, כ)

אומרת הגמרא (מסכת בבא מציעא ל:) - זה ביקור חולים. לחולה שתינה את כאביו וצרותיו, ובכה מאוד, סיפר רבי יצחק זילברשטיין שליט”א, שחמיו הגר”ש אלישיב זצ”ל מסר לו כסגולה לתרופה את מה שאמר רבי מתתיהו דיוסי זצ”ל, שקבלה בידו שחולה הרוצה להירפא ילמד בעיון סימן אחד ב’נודע ביהודה’. וכדי להסביר את הדברים צריך לעיין מעט בתולדותיו של ה’נודע ביהודה’ זצ”ל, שהיה גאון אדיר ומופרש מענייני העולם הזה ומגיל בר מצוה לא ראה שינה בעיניו אחר חצות לילה.

כך מספרים גם על רבי חיים פלאג’י וגדולי עולם נוספים, אולם על ה’נודע ביהודה’ מעידים שגם בשעות בהן ישן, לא שכב במיטה רגילה, אלא רגליו היו על כסא, כדי שיוכל לקום מיד וללא שהיות. זה היה ה’מזרון’ של ה’נודע ביהודה’. עמל תורה שאין לתאר כלל. גם ה’עזות דקדושה שלו למען ה’ יתברך היתה נוראה. לא יפלא שיש סגולה מיוחדת לחולה ללמוד סימן בספרו ולהירפא מהמחלה. [טובך יביעו]

”זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ” (כ, ז)

כשיהודי חולה, יום השבת מתחנן שיהא בריא

מובא בגמרא (מסכת שבת ז”ב:), הנכנס לבקר את החולה בשבת ביציאתו אומר: ”שבת היא מלזעוק, ורפואה קרובה לבוא”. נראה לציין דבר נפלא מה ששמעתי מאבי מורי רבי חיים יעקב מנחם שוורץ זצ”ל, שהנה מובא (במדרש רבה פרשת בראשית פרשה י”א), תני רבי שמעון בן יוחאי, אמרה שבת לפני הקב”ה, רבונו של עולם, לכולן יש בן זוג, ליום ראשון יש בן זוג יום שני, וליום שלישי יש רביעי, ולחמישי יש יום שישי, ולי אין בן זוג, אמר לו הקב”ה, כנסת ישראל היא בן זוגך, וכיוון שעמדו ישראל לפני הר סיני, אמר להם הקב”ה, זכרו הדבר שאמרתי לשבת כנסת ישראל היא בן זוגך, היינו דיבור ‘זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ’, רואים, שבן הזוג של עם ישראל זו השבת. לכן אם יהודי חולה, הולכת השבת לפני הקב”ה ובוכה ומתחננת איזה שותף נתת לי, שותף חולה, לכן הקב”ה מביא רפואה, וזה הכוונה בדרך אגדה ”שבת היא מלזעוק”, השבת הולכת לזעוק למה נתת לי שותף חולה, וזה מביא ישועה ורפואה. [מעדני אשר]

”כִּפַּד אֶת אֲבִיךָ...” (כ, יא)

המילה ”אבִיךָ” היא ראשי תיבות: ”אָדָם פִּי יְמוֹת בְּאֵהָל” (במדבר יט, יד), ובא לרמוז לדברי חז”ל (קידושין לא:), שחייב אדם לכבד את אביו ואת אימו אף לאחר מותם, וכן נפסק בדברי מרן בשולחן ערוך (י”ד רמ, ט). ולכן במילה ”אבִיךָ” נרמזות המילים: ”אָדָם פִּי יְמוֹת בְּאֵהָל”, להורות שאף אם אביו מת חלילה, אף על פי כן חייב האדם לכבדו כמו בזמן שהיה חי.

”וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעַלְתָּ עַל מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא

תִּגְלֶה עֲרוֹתְךָ עָלָיו” (כ, כג)

כאשר אדם מתגאה, מתפאר ומתנשא במעלותיו, הרי שמשמים ידאגו שגם חסרונותיו יתגלו, ונמצא שהאדם בגאוותו חושף לעין כול את בזיונו. ולזה רמזה התורה באומרה: ”וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעַלְתָּ”, דהיינו שלא יתגאה, כי אם יתגאה הרי שאז יתגלה גם קלונו ברבים. [נועם אלימלך]

”וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חֲתָנוּ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשָּׁק לוֹ”

(י”ח, ז) - חיוב כיבוד חתן לחמיו וחמותו

מקור החיוב, מובא בילקוט (יתרו סי’ רס”ח) ובמכילתא של רשב”י על הפסוק ”וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשָּׁק לוֹ”, איני יודע מי השתחוה למי או מי נשק למי, שהוא אומר ”וַיִּשְׁאָלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם” - מי קרוי ’איש’ - זהו משה, שנאמר ’וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד’ (במדבר יב, ג). הווי אומר, לא השתחוה ולא נשק אלא משה לחמיו. מכאן אמרו שיהא אדם נוהג בכבוד חמיו. **אין לקרוא לחמיו בשמו** - אף על פי שבחמיו יש רק דיני כיבוד ולא מורא, זהו כבודם שאינו קורא להם בשמם. וכן מובא בפרקי דרבי אליעזר (פל”ח) ובתנחומא (פרשת וישב) ”חתנו של אדם כבנו וכלתו כבתו”.

וכן יעויין בגמרא (שבת כ”ג:): ”אמר רב הונא הרגיל בנר הווין לו בני תלמידי חכמים, רב חסדא הוה רגיל חליף ותני אפיתחא דבי נשא דרב שיזבי” (תמיד היה עובר על הפתח של חמיו) כפירוש השני של רש”י וראה שמדליק הרבה נרות לכבוד שבת, אמר רב חסדא אדם גדול יצא מבית זה, ואכן יצא ממנו רב חסדא שהיה תלמיד חכם, וכתב רש”י (שם) **”דחתנו כבנו”**. וכבר כתבו להוכיח מרש”י בשו”ת שואל ומשיב (מהדו”ק ח”ג סי’ ט”ט) ובהגהות יד שאול (י”ד סי’ רמ”ה) שלכאורה החתן יורש שררת חמיו היות ונקרא בנו. וזה ראה לדברי המרדכי שחתן נחשב כבנו.

לכאורה חיוב כבוד חמיו ככבוד אביו, אמנם דעת הב”ח (ביר”ד סי’ ר”מ) שאין חיוב כבוד חמיו שווה לכבוד אביו, ודייק זאת מלשון הטור (סי’ ר”מ) ’חייב אדם בכבוד אחיו הגדול ככבוד אביו, וחייב לכבד חמיו’. ומשמע מדבריו שמחלק בין חיוב בכבוד אחיו הגדול שמדמה זאת לכבוד אביו, לבין כבוד חמיו שלא דימה אותו לכבוד אביו.

אמנם מביא שם הב”ח והמדרש ’שוחר טוב’ שחייב בכבוד חמיו ככבוד אביו. והנה בספר ’חרדים’ (פ”ב בעניני מצוות עשה מהתורה התלויות בפה) נקט שהוא חיוב דאורייתא, אולם ה’פתחי תשובה’ (י”ד סי’ שע”ד סק”ג) כתב שאין החיוב אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, וה’מנחת אלעזר’ (ח”ג סי’ ל”ג) כתב שהלימוד במדרש שאמר דוד לשאול ’אבי ראה’ הוא רק מדברי קבלה ולא מדאורייתא, ואין בזה הכלל מדברי קבלה כדברי תורה דמיה, שאמנם בדברים שהנביא מצוה ומזהיר את ישראל הוא כדברי תורה, מה שאין כן כשמספר והולך זה המעשה שדוד הגיד לשאול מזה לומדים שחייב לכבד חמיו אינו כדברי קבלה.

וה’לבוש’ (בסימן ר”מ) למד שגדר החיוב הוא כמו דין כיבוד אב, וביאר בהגהות מהר”י אזולאי על הלבוש שחיוב כבוד חמיו הוא משום שאיש ואשתו כחד גופא הוא, וממילא שחמיו חשוב כאביו, ולעניין האם לאחר מיתת חמיו צריך לומר ’הריני כפרת משכבו’, לכאורה לדעת החרדים שחיוב כבוד חמיו ככבוד אביו אם כן צריך לומר ’הריני כפרת משכבו’, אולם לדעת הב”ח שאינו מחויב בכבוד חמיו אלא כשאר זקנים חשובים, יש לומר שאינו נוהג בחמיו דינים אלו, שרק באביו ורבו נוהג דין זה. והנה יש לציין שחתן חייב גם בכבוד חמותו, וכמו כן בצידה לדרך הב”ח והברכי יוסף (שם).

חיוב קדיש

מי שמת בלא בניו ויש לו חתן יש אומרים שחייב חתנו לומר קדיש על חמיו לפי שהוא כבנו כפי שהבאנו לעיל בשם המרדכי ורש”י, ועיין ב’שדי חמד’ (מערכת אבילות אות קי”ט) שמציין שכמו כן בשו”ת זרע אמת (ח”ב סי’ קמ”ח). אולם יש אומרים אף על גב שהחתן חייב בכבוד חמיו מכל מקום אינו אומר קדיש, וכך מובא בשדי חמד (מערכת אבילות אות קנ”ט בשם הרב קרית חנה סימן ל”ה ובבאר יעקב סי’ קל”ב). אולם בספר משמרת שלום (ערך קדיש אות ג”ח) כתב שלמעשה יותר נכון שהוא יאמר קדיש מאשר אחיו של הנפטר, וכן מנהג העולם שחתנו נחשב כבנו גם נגד שאר אבילים. [פסוק מן הפרשה]

וַיִּשְׁמַע יְתְרוֹ... (יח, א) - סיפור

וברש"י: 'וישמע יתרו' - מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (מכילתא, זבחים קט"ז).

בדברי המדרש המובאים ברש"י, לא מובן: מדוע נאמר שמלחמת עמלק היא זו שגרמה ליתרו לבוא, וכי מהי השמועה המיוחדת שיש במלחמת עמלק שעוררה ביתרו את הרצון לחסות תחת כנפי השכינה וגרמה לו לבוא? הלא לכאורה, צריך היה להזכיר את הניצחון על עמלק, אשר בו התבטא הנס, ולא את עצם המלחמה!

ונבאר זאת על פי **המעשה הבא:** היתה זו שעת בין הערביים כאשר דפיקות חלושות ומהססות נשמעו על דלת ביתו של הרב. בני הבית היו טרודים בהכנסת פריטים אחרונים למזוודתו של הרב, שהתכוון לנסיעה ארוכה, ולא שמעו את הדפיקות. מעבר לדלת עמדו שני צעירים אמריקאים. "צלצל בפעמון!" לחש האחד. אחיו לחץ על פעמון הדלת, וכעבר רגע נפתחה בפניהם. "מה אתם רוצים?" שאל אותם נער כבן חמש עשרה "באנו לדבר עם הרב", אמרו השניים בכבדות לשון, "זה דחוף". הרב, ששימש כר"מ בישיבה לבעלי תשובה, עמד לצאת בעוד שעה קלה, בשליחות הישיבה, לחו"ל. הוא מעולם לא דחה אנשים שבאו להתעניין ביהדות, אך כעת הזמן דוחק. "מה רצונכם?" קידם את פניהם בחביבות "במה אוכל לעזור לכם?" "באנו מרחוק, מארצות הברית. זה כמה שבועות שאנו פה בארץ, ומחפשים מורה דרך כדי למצוא את האמת, שלחו אותנו לכאן". הרב שמת, והציע להם מקום למודים מתאים לדוברי אנגלית, אשר יקנה להם ידע בסיסי בידיעת התורה, בשלוב הנהגות והלכות יומיומיות. "התקשרו מחר אל הרב כהן", הורה להם הרב, "אמרו לו שאני שלחתי אתכם אליו". אולם השניים לא הרפו, הם הוסיפו לשאול את הרב שאלות בסיסיות שהציקו להם. הרב, שראה את התשוקה העזה שלהם ליהדות, התרווח על מקומו, כאילו כל הזמן שבעולם עומד לרשותו, והחל להשיב בנחת על כל שאלותיהם. לפתע הציץ הרב בשעונו, ונוכח לראות שאם לא ייצא מהבית כעת, הוא עלול להפסיד את הטיסה. "ראו", פנה אליהם, "אני עומד לצאת לארצות הברית לשליחות חשובה, האם תוכלו לבוא אלי בעוד שבוע, כשאחזור?" השניים נבוכו מעט ושתקו. לפתע קם אחד מהם והשיב בנחישות: "אם לא נקבל עכשיו תשובות לכל שאלותינו, נחזור לארצות הברית. אין לנו יותר סבלנות לחפש". הרב הבין את המצב, והחליט לדחות את טיסתו. "זה עניין של פיקוח נפש", הודיע לבני ביתו ולאנשי המשלחת שהתכוונו לבוא לאספו. "אצטרף אליכם בטיסה הבאה", פסק. אחר פנה בשלווה לאורחיו, והודיע להם שכעת יש לו את כל הזמן שבעולם עבורם. הוא ביקש מאשתו שתכין ארוחת ערב, התיישב והקשיב לסיפורם: "אני טייס במקצועי", פתח ג'ף, "ואחי, יוני, צלף במארינס האמריקאי. אנו משרתים בצבא האמריקאי כבר שנים אחדות. היה זה במלחמת ויאטנאם, מתוקף תפקידי כטייס, היה עליי לבדוק את המטוסים טרם ההמראה. כיוון שכל חסר של חלק במטוס עלול לגרום, חלילה, לנפילתו, האנשים המפקדים על בדיקת המטוסים מחויבים להחמיר בבדיקתם, ולא לאשר למטוס להמריא לפני השלמת הבדיקה. "באחד הימים, בעת בדיקה שגרתית, גיליתי לתדהמתי כי חסר חלק חשוב במטוס שאמור להמריא בעוד זמן קצר אל עבר החזית, כשעליו עשרות חיילים... פניתי לממונים עליי, וביקשתי שלא יעלו על המטוס עד שיתקנו את התקלה, אך המפקדים לא הגיבו.

"פניתי שוב ושוב לטל הממונה על צוותי האוויר, וסיפרתי על החלק החסר במטוס. הזהרתני אותם כי התוצאות של נסיעה במטוס במצב זה עלולות להיות הרות אסון, אך נתקלתי באדישות מקוממת. ניסיתי לעורר מהומה כדי שיתייחסו לדבריי, אך אז פנה אלי אחד הקצינים ואמר לי: 'זה לא מתפקידך להתערב בהחלטות מעין אלו. עשה אתה את תפקידך בשקט, ותן לנו לעבוד!' קולו של ג'ף השתנק מעט, בטרם המשיך בסיפורו המצמרר. "על אף צעקותיי, המטוס המריא כשעליו עשרות חיילים בדרכו ליעדו. למרות ההלם שאחז אותי נוכח התקיפות והאדישות שנשקפה מדיבורם הבוטה של הקצינים הממונים עליי, קיוויתי שאולי טעיתי, אך לצערי, לא טעיתי. זמן קצר לאחר מכן ניתק הקשר עם המטוס, וכעבור דקות אחדות צלל המטוס והתרסק יחד עם החיילים ואנשי הצוות שעליו. במשך ימים ארוכים הייתי תחת הרושם הקשה של האסון הנורא. הייתי חייל זוטר שהתמרד נגד הממונים עליו מתוך רצון להציל חיים, אך הם נהגו באדישות וגרמו לאובדן חיי אדם מתוך רשלנות פושעת. חברים רבים שלי היו על המטוס, והדבר שבר אותי מאוד. התחלתי לחפש תשובות. תהיתי, מה גורם לאנשים להיות כל כך אדישים לנושא כה חשוב של חיי אדם?! מישהו אמר לי שבתורה אמצא את התשובות לכל שאלותיי. במהלך חיפושיי אחר האמת, נוכחתי לדעת כי הדת היהודית מקדשת את החיים, חיי צעירים ומבוגרים, חיי יהודים וחיי בני דתות אחרות. גם אחי, יוני, אינו מעוניין להמשיך בחיי התענוגות, וביחד אנו מחפשים דרך חיים אמיתית, כזו שעושה את האדם ישר וטוב", ג'ף סיים לספר את סיפורו, אך השיחה רק החלה. באותו לילה הם לא הלכו לישון. הם ישבו ודנו בחסדי הבורא ובפלאי היקום. הם שאלו שאלות, לא ויתרו, ובבוקר כבר היו משוכנעים בדרך בה ילכו. הם נכנסו לישיבה עליה המליץ הרב, ותוך זמן קצר חל מהפך בחייהם.

אכן, ישנם אנשים השבים בתשובה לאחר שנחשפו לדרך האמת - דרכה של התורה הקדושה, אך יש כאלו המתקרבים לקדושה דווקא לאחר שראו את ההשחתה המוסרית הקיימת אצל מי שאינו הולך בדרך התורה.

ומכאן הביאור לדברנו, על פי דרכו של המשגיח רבי אליהו לאפיאן זצ"ל: השמועה על הנסים המופלאים שהתרחשו לעם ישראל ביציאת מצרים וכן נס קריעת ים סוף, בוודאי הגיעה לכל העולם, כמו שנאמר בשירת הים: 'שְׁמְעו עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אֶחָז יִשְׁבִּי פְלִשְׁתַּי'. אולם בעוד כל האומות ראו את שעשה הקב"ה בשביל ישראל, ויראו מהם, בא עמלק והעז להילחם בהם. כאשר ראה יתרו לאיזו הידרדרות תהומית יכול להגיע מי שאין בלבו אמונה בריבון העולם - החליט להתגייר. מתוך שראה יתרו את הרע, זכה להכיר מהו הטוב האמיתי! זה מה שאומר המדרש - 'מה שמועה שמע ובא, שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק' - השמועה על כך, שהנסים המיוחדים שנעשו לישראל בקריעת ים סוף לא מנעו מעמלק לצאת ולהילחם בישראל - היא זו שגרמה לו לבחור בדרך התורה ולבוא לחסות תחת כנפי השכינה!

[ללמדך]

וַיִּשְׁמַע יְתְרוֹ... (יח, א) - התורה מגינה ומצילה

בפרשת יתרו מסופר על מתן תורה, ויש בה 75 פסוקים כמניין המילה "בְּצִחוֹן". והרמז בזה, שהתורה הקדושה היא הביטחון והיא ההגנה האמיתית של עם ישראל. וכבר אמרו חז"ל (סוטה כא). שהתורה הקדושה, בין בזמן שעוסק בה ובין בזמן שאינו עוסק בה, הרי היא מגינה ומצילה.

“ועשה חסד...” (כ, ז) - צרוף המקרים

המעניין - בשביל הזולת! - סיפור

סיפר אחד ממכריו של הרב שמשון פינקוס זצ"ל, שפגש בו ביום בהיר בבני ברק ושאל אותו לתומו אם במקרה מתכוון הוא לנסוע לירושלים בשעה הקרובה. "כן", השיב לו רבי שמשון על אתר, "בעוד חצי שעה אוכל לבוא לקחת אותך". נקל לשער כמה שמח האיש על 'צירוף המקרים' שנזדמן לו בהשגחה מיוחדת, ובפרט כאשר מחצית השעה לאחר מכן לא נצרך לעשות פסיעה אחת למען הנסיעה. הרב עצמו הוא שהגיע עד פתח ביתו והזמינו לרדת אל הרכב הממתין למטה. אך בכך לא תם הסיפור. בהגיעם לירושלים, שאל רבי שמשון את בן לווייתו כמה זמן הוא מתעכב בעיר, וכששמע שמדובר בחמש שעות לערך, הפטיר כלפיו בשמחה: "טוב מאוד, בעוד חמש שעות אני בא לקחת אותך". וכך היה. רק לאחר מעשה התברר לו לנוסע כי כל היציאה מבני ברק לירושלים לא היתה אלא במיוחד עבורו!!! ואת שעות ההמתנה הממושכות העביר רבי שמשון זצ"ל באחד מבתי הכנסת שבירושלים, על מנת לעסוק בינתיים בתורה, משוש חייו!

[כצאת השמש בגבורתו]

חסד או עסקת חליפין? - סיפור

הגה"צ רבי ניסים יגן זצ"ל אמר: אם השכן מבקש כיכר לחם, ואתה נותן לו כדי שתוכל לבקש ממנו דבר מה כשתצטרך, הרי שהמעשה הזה אינו לשם שמיים, וערכו יורד לאין שיעור! מי שנותן לשני על מנת שגם השני ייתן לו אינו עושה חסד, אלא מבצע "עסקת חליפין"...

חסד צריך להיות במטרה טהורה אחת ויחידה: להיטיב עם הזולת כדי לעשות נחת רוח לה' יתברך. בעת שאנו עוזרים לשני נשתדל לכוון לשם מצות חסד, ולא כדי לקבל ממנו טובת הנאה אחר כך.

[נתיבי אור]

בברכת התורה

רוז ברנה

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל ודודק
 מרת אימי: שרה-סרה בת שמחה ויוסף
 מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה
 נפתלי בן רוז: סמי בן שמחה: גורגי בן שמחה:
 רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה
 שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
 אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן אחורו אברהם: רפאל בן תמו
 אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דודי (הגלה) בן שמחה
 משה אהרן בן מאיר: יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יצו
 מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון
 הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: אחובה (דייז) בת טובה
 רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.
זיווג הגון: גימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
 יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
 מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
 עודד בן יהודי: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
 אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
 פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
 אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
 רחל בת נואה: רות בת לינה: נורית בת רחל
 לימור הודיה, ושחרה בנות תורן יפה

לזרע של הימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
 נפתלי שלמה בן לאה
 שושנה רייזל בת מינה
 שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר)
 יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
 הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה
 יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

“זכור את יום השבת לקדשו” (כ, ז) - שבת

היא מלזעוק - סיפור

הדיבור הרביעי בעשרת הדברות, מפרט בהרחבה את מצות השבת, אותה מתנה אהובה ששכנה בבית גנזיו של הקב"ה, והעניקה לעם ישראל. חז"ל לימדונו שעל האדם לצפות ולחכות ליום השבת בכל ימות השבוע, כמי שמצפה לקבל מתנה יקרת ערך הנמצאת בדרכה אליו.

הרמב"ם (פרק ל' מהלכות שבת הלכה ב') מבאר כי קבלת השבת הראויה והמועדפת, היא להכין הכל מבעוד מועד, ולשבת בשלווה וברוגע לקבל את השבת כקבלת פני מלך.

כך מקבלים שבת, כך מוכיחים במעשים כי השבת יקרה לנו! לפיכך בכל הדורות חפצו יהודים להקדים לקבל פני שבת, אמנם, מעלה גדולה כהקדמת קבלת שבת אינה נקנית בקלות, אך הזוכים להקדמת קבלת השבת, זוכים לטעם נפלא, שלווה ונינוחות, וגם לסגולה הנכבדה שהקדמת קבלת השבת מביאה בכנפיה, שסייעה לרבים וטובים לזכות בישועה מיוחדת, גם מחוץ לגדרי הטבע!

ואכן, פתיחת שערי הפרנסה בכל ימי השבוע תלויה בזמן קבלת השבת, כפי שפירשו את דברי חז"ל 'עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות' - אם יהודי מכניס שבת מוקדם ומאפשר לה לתפוס את מקומם של ימי החול, הוא זוכה לפתיחת שערי פרנסה ולא יצטרך לבריות.

אחרי שעמדנו על חשיבות הקדמת קבלת השבת, אין עוד פלא כי היצר מרכז כוחות עוצמתיים במאבק שכנגד. הן יצר הוא, ותפקידו למנוע טוב מבעליו... אך אשרי הזוכה, אשריו ואשרי חלקו. כל מי שטעם טעם נפלא זה, אינו יכול להמתין עד לערב השבת הבאה.

וסיפור נפלא בעניין זה: בעת מסעו של ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל לארה"ב, כאשר הופיע בהדרו בעיר לייקווד. תושבי העיר צבאו על דלתו, וביקשו לקבל עצה וברכה על מצוקותיהם השונות.

עם התגברות זרם הבאים, הבחין הגרא"ל שטיינמן שבעצם הוא עד למסכת של אסונות ומקרים קשים שפגעו בעיר, ואכן רבני העיר אוששו את תחושתו, וביקשו לדעת על מה עשה ה' ככה לעיר גדולה לאלוקים, ומה אפשר לעשות להעביר את מידת הדין המתוחה. במעמד קבלת פנים לכבודו שהפך לעצרת חיזוק והתעוררות, נשא דבריו ואמר: "שבת היא מקור הברכה, והרי חז"ל הבטיחו שהשבת מביאה ברכה לעולם. התחילו נא לקבל שבת חצי שעה קודם, הכניסו את השבת לבתיכם חצי שעה קודם, ויחד עמה תבוא גם הברכה ולא תדעו עוד צער".

בני הקהילה קיבלו זאת על עצמם על אתר, וכבר באותה שבת רוב הציבור הקדימו לקבל את השבת.

ההמשך מפתיע העיד רבי מלכיאל קוטלר שליט"א (מראשי ישיבת לייקווד) אם בכל שבוע היו ה'הצלה' מוזנקים לכ- 60-70 קריאות בשבת אחת, באותה שבת לא נשמע שבר בגבולם, וכוחות ההצלה בטלו ממלאכתם השבת!

כך, בשבת שהתקבלה בכבוד וביקר מוקדם מזמנה הקבוע, זכתה קהילה שלמה לראות את מימוש התפילה: 'וברצונך הניח לנו ה' אלוקינו, שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו!' כשנצטרף למקדמי השבת, גזירות יתבטלו, שפע ירד ופרנסה וחיים טובים לכולנו. [פניני פרשת שבוע]

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סיפורי השגחה פרוטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

על מצוות בתיך

חנות מרכזית במיקום מרכזי הכי מוצלח שיש והיא לא מצליחה... כעבור חצי שנה של הפסדים נסגרה החנות, ועסק חדש תופסת את מקומה אך גם היא לא מצליחה וכעבור חצי שנה סוגרת אף היא שעריה ואחרת נכנסת תחתיה כך סיפור של כמה שנים. כל האזור המסחרי משגשג ורק החנות הזו כאילו קללה רובצת עליה.

חבר שלי שיש לו עסקים לרוב בארץ ובעולם החליט לקחת את החנות ולפתוח בה עסק, אבל הוא בלי הרב שלו לא זז מילימטר. הוא שמע על הקללה שיש בחנות הזו, ושאל את רבו מה עליו לעשות. הרב ירד לחנות הסתכל כה וכה ואמר לו: "תפתח כאן את העסק שלך ותצליח, רק את המזוזה תעביר לצד השני, הם שמו את המזוזה בצד הלא נכון!!!"

חבר שלי פתח את העסק וכלי עין הרע מצליח מעל ומעבר למשוער ורק אני נשארתי פעור פה, איך המזוזה הזו מביאה את הברכה לבית לעסק ולכל מקום. אם יורשה לי, אנשים עושים השקה לחנות שלהם ומשקיעים הן רב ואפילו קובעים מזוזה ברוב טקס ופאר, אבל היכן לשים מזוזה אינם שואלים למורה הוראה, גם בבית ראיתי אנשים שקבעו מזוזות במקומות שלא לפי ההלכה ועד שלא בדק זאת מורה הוראה הם לא ידעו ממה הם סובלים.

אגב סיפור נוסף, חבר שהבת שלו, הרבו לבקש ברכה, הרב אמר לו לבדוק את המזוזה בחדר שינה של הילדה. חברי השיב לו שלא מזמן בדק את כל המזוזות של הבית והכל כשר למהדרין ברוך ה' כך שלא נראה שזו הסיבה. הרב שהוא אדם קדוש אמר לו להביא לו את המזוזה והוא יבדוק אותה. הלך חברי והסיר את המזוזה של חדר השינה של בתו, ואז רעדה אחזתו, הוא שם לב שבאמת המזוזה נבדקה והיא אכן כשרה, אבל בטעות הוא החזיר את המזוזה לבית המזוזה הפוך... תיכף הוא הפך את המזוזה והכניסה כהלכה וראו זה פלא, בתו החולנית הבריאה לחלוטין בין לילה!!!

בעל המעשה: ח.ש.

הפענוח לזכות את הרבים כסיפור של השגחה פרוטית מוזן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

ברכה. הוא ביקש 'ברכה טובה' לכבודה של שמה, והורה גם לבנו היניק חתן השמחה שייצא גם הוא לקבל את ברכתו, בהטעמים לפני ש'סימן יפה' הוא לו, שבדיוק בדרכי עלייתם לציון הקדוש ברננה יקבלו ברכה לקראת השנה המתחדשת עליו לטובה.

סגולת שבת קודש בימי שובבי"ם ת"ת - ג

י"ז חודש שבט ה'תשע"ה, לא תעשה כל מלאכה, אתה ובנך ובתיך, עבדך ואמתך ובדומתך, ונרד אשר בשעריך" (ב ט)

והש"ת נתן לך. והוא יום גדול ומסוגל לקבלת אהבת הש"ת ויראתו, כדמסיים בו 'עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה'. ובכן לאחר שהענקתי לו כברכתו הראויה לו, ביקש האיש ממני לעלות ולהצטרף עימו ברכבו בטיפוס אל הציון, ואכן לקח והעלה אותי עד פתח הסעודה ממנו:

ונתתי תודה להשם יתברך על טיב ההשגחה המופלאה שכן אילו הייתי פותח את דלת הבית רגע אחד לפני כן או רגע אחד אחרי כן, הרי לא היה שם בעל הרכב להעלות אותי לציון הקדוש.

וכבר שגור בפה של ישראל קדושים שכל מי שזוכה להגיע אל הציון הקדוש במירון, כנראה קיבל 'הזמנה' וקריאה מיוחדת שהומיני אלו רבי שמעון בן יוחאי ז"ע כנועדו ובפרט לקראת 'שבת מירון'. - ובכן מכין לאיש ישראל הזמנה טובה עם 'קריאה' של חיבה, שיש בה בעת הצורך גם 'רכב' מן המוכן לעלות להידיאות פני האדון ה' בשמחה ובטוב לבב, אמן.

עת הדין שבסעודת שבת קודש

מעשה פלא שמעתי מפי איש נאמן, המלמד כמה גדולה ונוראה היא עת הדין שבשעת סעודת שבת קודש. כמ"ש בוורד הקדוש בפרשת זידן (ח"ב פח): "תא הוין בסעודתי אליון אשתמודעו ישראל, דאינון בני מלאכה. דאינון מהיכלא דמלאכה דאינון בני מהימנותא. ושאין חד סעודתא מנייה, אחזי פנימותא לעילא, ואתחי גרימיה דלאו מבני מלאכה עלאה הוא דלאו מבני היכלא דמלאכה הוא, דלאו מידעא קדישא דישאל הוא" ע"כ העתקת לשונו הנורא.

[בא הוראה בסעודת אלו [של שבת] ודעו ישראל שהם בני מלאכה, שהם מהיכל המלך, שהם בני האמונה והאמינים. ופי שפונם בסעודה אחת מהם, סראה את הפנם למעלה, וסראה עצמו שאינם מבני המלך העליון, שאינם מבני היכל המלך, ושאין מודע הקדוש של ישראל.]

ולפי זה כתב כ"ק אדמו"ר מביאלא זצוק"ל (ירד חל השבע ביום ד' כ"א שבט) בספרו 'קלקת יהושע' (מספר שלישי, מספר השבת) שיש להיזהר מאוד בכבודה של שבת מלכתא כשיושבים בני מרימונתא עילאה בני מלכא בהיכלא דמלאכה להתרחק מאוד מעמם ומחולקות ודיבורים אסורים וכיוצא. וה"ל (בהגדה) "וכאשר שבת ויטא דשמתא צריכים לעשות גדרים וסיגנים בעניינים אלו, כדאיתא בוורד הקדוש פרשת יתרו 'אשתמודעו ישראל דאינון בני מלכא דאינון מהיכלא דמלאכה. - ובאם נמצאים בהיכל המלך, איך יכולים להראות כעס וכדומה לערבב את שמחת המלך, ה"ל' עכ"ל.

ועל כך סיפר אודות בחור אחד שנכנס אל כ"ק האדמו"ר מגור בעל 'פני מנחת זצוק"ל והגיש לפניו את הקוויטעל שבו הוכיח בקודש פנימה את מארחו שהיה מתארח בביתו רבות אשר חלה ל"ע במחלה קשה ומסוכנת ופרץ בבכי מה וביקש בדמעות להעתיק בעדו בדבר ישועה ורחמים. לאחר שקרא הרבי הק' את הפתקא פנה אל הבחור בשאלה מורה מעט: תאמר נא על מה משוחזים שם בבית סביב שולחן השבת?

הזדקק הבחור והתפלל מאוד על השאלה מה ענין 'שולחן שבת' אצל מחלה והסכנה הגדולה שמארחו מוטל בה על ערש דווי?... אך הרבי לא הניח לו להתפלל הרבה והוסיף לפרט ולהסביר בדיוק את כוונת שאלתו: האם מדברים אתם לפעמים בשבת טיפ"ש על אנשים אחרים ואולי אף מתחמים אותם כמי שהיו על שולחן הניתוחים? הבחור עמד כנדהם הנהן בראשו בבושה, והודה שאכן קלע הרבי בדבריו המדויקים לצורתה של השבת קודש בביתם...

לפתע התלהב הרבי, פניו הק' האדום, ואמר: הכלל קובע! שמי שמדבר בטוב מביא על עצמו שפע טוב מן השמים אך הריפך מי שמדבר בגנותם של אחרים עלול לרעום לעצמו גרות צרותיו - ואם בכל ימות השבוע כן, על אחת כמה וכמה ביום המורם והנשגב של שבת קודש, וביותר בעת רצון הנעלה והנשגב של סעודת שבת קודש!

אמר נא לו לחולה ותבקש ממנו בשמי בכל לשון של בקשה, שיקבל על עצמו להיזהר ולהישמר

פירש רש"י: "אתה ובנך ובתיך - אלו קטנים. או אינו אלא גדולים אמרת הרי כבר מזהירים הם לאלא לא בא אלא להזהר גדולים על שבתת הקטנים. וזו ששנונו (שבת קמ"א) קטן שבא לכבות אין שומעין לו, מפני ששבתתו עליו". מצוה מיוחדת נצטוונו כאן במצות השבת שבעשרת הדברות, שציונו הבורא ב"ה להזהיר גדולים על שבתת הקטנים ואם נכשלים הבנים והבנות בשמירת השבת הרי שאשמים בכך האבות, שעברו על מצוה מיוחדת זו שמוזהרים על הבנים.

ושאלתי בזה את מורנו ורבינו הגה"צ רבי זונדל קרויז זצוק"ל בעל 'אור החמה', הרי רואים אנו כמה אבות ואמהות הנזהרים בשמירת השבת בכל כוחם ומקפידים על שמירתה בהיזהר קלה כבחמורה, ואף על פי כן יצאו מהם בנים ובנות מחללי שבת רח"ל, וכיצד יתכן להאשים את ההורים על כך, אחר שהם משמרים השבת בכל לב ונפש.

וענה לי רבי זונדל, שעל כרחך מוכרח מדברי רש"י וגזירתו ששבתת הבנים והבנות הקטנים עליה, שאם רואים בנים ובנות מחללים שבת על כרחך אשמים בהם גם האבות, וכנראה פנמו גם הם באופן כלשהו בקדושת השבת והדברים מבוהלים!

לפיכך יש לעורה, באשר טועים ההורים לפעמים להקל בשמירת השבת של הילדים והילדות כגון בענייני 'מוקצה' וכדומה ומנחים אותם להיכשל בעוון חילול שבת ואין מוחים בידם, בארמם שהם צעירים וקטנים ועדיין אין מבינים כל כך... אך זו טעות חמורה רח"ל, כאשר להדיא מזהיר הכתוב: "לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתיך - להזהיר גדולים על שבתת הקטנים". ולפעמים בעוון חילול שבת מועט של הילדים בקטנותם גורמים להם לחילול בקדושת שבת ולהתנער לה כשיהבגרו עד לחילול גמור, ה' ישמרנו. - לפיכך יזהר אדם מאוד בביתו וישגיח על קדושת השבת של הקטנים, ולא יתן להם די חופשית לעשות ככל העולה על רוחם ח"ו, כדי שתחזור אהבת השבת ויראתה בליבם ונפשם ויתאחדו האבות עם הבנים בברכת השבת וקדושתה בלב ונפש הפצה, אמן.

[טיב הורה - פ"ש א"ד.]

"השומר שבת הבן עם הבת - לקל ירצו קמנה על מחבת"

נדע ומפורסם בשער בת רבים גדול סגולת 'שבת מירון', כמנהג בית ישראל מדורות קדומים לעלות וליראות בשבת קודש בציון הקדוש של התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי ז"ע.

וכבר פשטו המנהג בהרבה הקילות ובמשפחות רבות בישראל, שעוליים יחדיו בהמוניהם בנטיעת 'שבת מירון' כאיש אחד בלד אחד, ומקדישים שבת אחת שלמה שתהא כולה קודש קדשים לה, בתורה ותפילה ועבודת הש"ת בהתרוממות שמחת הנפש. תחות צליל דמרימונתא עילאה, התנא הקדוש אשר לפנינו גזלו כל תעלומות נוקב ויודד לכל חדרי לבבות. כמ"ש בוורד הק' (ח"ג רע"ג): "בוצינא קדישא זכאה חולקא, דקדישא בריך הוא גלי לך מה דלא גלי לכל נביא וחזיה ולא למאן ולמאן" ע"כ.

[ובפרט בשבתות הנעלות של ימי השובבי"ם הקדושים הללו, כאשר מקובל מאבותינו ורבותינו בספרים הקדושים גדול מעלת סגולת שבת קודש בימי שובבי"ם ת"ת.]

באחת המנסיעות הרבות שערכנו בחסדי הש"ת לשבת מירון, נתקפתי ל"ע ביום השישי ערב שבת שם במירון בלדת חמורה בגיד שברגל, ולאחר שבדק אותי הרופא רשם לי 'דעפעט' של מרשם תרופות הנצרכות לריפוי הרגל, כאשר ניתנה הירשות לרופא תרופות והוסף עוד לגזור את גזירתו הקשה שאסור לי ללכת ברגל בשום אופן!

עם התקרב עת כניסת השבת, חפצתי מאוד לעלות ברינה להפילת מנחה וקבלת שבת בציון הקדוש כדרכנו תמיד, אך מה אעשה לגזירת הרופא הכובלת את רגלי ובולמת את דרכי...

השעה היתה עדיין מוקדמת יחסית, כאשר מנהגי מאז לצאת ביום השישי מוקדם לבית הכנסת כמנעד היום גדול. וכראותי שהכל מוכן בבית לקראת שבת מלכתא והגיעה העת לצאת חשבתי לחזמי שאני צריך לעשות את שלי, ואף שבהליכה אינני יכול להלך ולטפס במעלה העליה לציון, אולי ימציא לי הש"ת בחסדו אופן אחר להגיע אל הציון.

לפיכך נביאתי אל פתח דירת האכסניה ופתחתי את הדלת לרווחה והנה תיכף בעדיי מביט ומסתכל חוצה רואה אני את תלמידי היקר, (ה"ה ה"ד) שמואל בורנשטיין ה"ר משה"ק צפת ת"ג, הנוסע במכוניתו בדיוק במעלה הרחוב סמוך ונראה אלי. וכאשר ראה אותי דרך אשנב הלון הרכב עצר מיד את המכונית ויצא לקראתי בשמחה וסיפר שהוא מגיע עתה אל אתרא קדישא מירון, לכבוד יום הולדת השמיני של בנו יקירו יח' והנה גם הנער איתו עימו

שום איש ישראל. ובעיקר לכבד ולרומם את סעודת השבת קודש דיבורי קודש בלבד, שלא יעלה על שולחן השבת ולא יקרב שום דיבור של לשון הרע או גנות על איש ישראל, ובזכות קבלת שמירת הדיבור תעלה ארוכה למחלתו ותהיה לו רפואה שלמה! כאשר הכתוב מעיד בנו (משל כ"א ט): **"שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו"**! יצא החבור מחדרו של הרבי תור בבגורה בחיות והתלהבות נפלא ופנה משם הישר אל מיטת חוליו של מארחו, ומסר לו דברים כהווייתו, בדברי התוכחה הנוקבים שביקש הרבי למסור לו!

הזדעזעו האיש, והזדעזעה כל המשפחה לשמוע ולהבין עד היכן הדברים מגיעים, וכיצד מזור מעמד קיבלו עליהם כל בני המשפחה בקבלה איתנה, שלא לדבר תור הלילה בשום אדם מישראל, ולהיזהר ולהישמר בכבודה של סעודת שבת מלכתא שלא ייצא מפהם שום דבר מכוזב או מגונה על איש ישראל.

ואכן, הלא מופתה גדולה בצורת השבת ט"ש בביתם כשבני המשפחה יושבים כולם בדחילו ורחימו כנסיכים בארמון המלכות, מדברים בדברי תורה מפרשת השבוע, מזמרים באהבה את זמירות השבת ובסיפורי צדיקים קדושים.

עד מהרה התרחש הנס הגדול וחלה תמורה רבתי במצבו של האיש, עד שהרופאים עצמם התפלאו והשתוממו אחר שכבר היה קרוב אל הייאוש, וכמעט לא נמצא מזור למחלתו הקשה, ובפתאום התחפר הכל לטובת המחלה הלכה ודעכה במהרה, ובזמן קצר ביותר התרפא והבריא כאחד האדם ונתוספו לו שנות חיים! וכד"א (והילים ל"ה י"ט): **"מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב. - נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מקרה. סור מקרע ועשה טוב בקש שלום ורדפה"**.

טיב המוסר השכל עולה מעצמו וזועק מלימוד זה המעשה מדוע שאל הרבי אדות דיבור לשון הרע שבשולחן השבת דוקא? הלא בכל ימות השבוע אסור לדבר לשון הרע וגדל היזק נודע ומפורסם כמו שביאר מרן החפץ חיים ז"ע באריכות בספרו, מדוע בחר הרבי להתמקד דייקא בסעודת השבת?

ברם הוא הודו אשר דיברנו, סעודת השבת עת רצון נעלה ורוממה היא עד מאוד, ויש בה מעלת חביבות יתירה, כאשר מוזמנים אנו להיות מבני היכלא דמלכא לשבת כביכול בחופת הקודש של המלך עם המטרונות קדישא ביום שמחתם בשבת קודש! (וסיפור זה שלח את א"י) ויש לכבד מאוד את הזמן הנשגב והמרום, ובפרט בסעודת שבת קודש בימי שובב"ם ת"ת.

ויערוך כל אחד חשבון נפשו אל נכון, כיצד יושבים ומסובים בדחילו ורחימו בשולחן המלך ברוך הוא!

וקל וחומר בן בנו של קל וחומר, להיזהר בשולחן השבת שלא לדבר על בני ישראל. - משל לאדם שהומין את אביו לסעוד עימו ועם משפחתו על שולחנו, וכאשר הגיע האב בכבודו להסב אצלו, החלו בה בעת שהאב יושב עמהם לדבר סרה על אחד האחים בנו אהובו של האב - הרי אין לך ולולו גדול מזה, ואין לך פגיעה גדולה מזו בכבודו של האב כשמדברים בפניו בנגונה בניו אהוביו. שכן האב מתמלא בושה וכלימה, ומתחרט על שניענה לאותה המנהג, ותורה בלבבו מדוע קראו לו לסעודה כזו, הלא יותר היה עדיף שלא להזמין כלל...

ישמע חכם ויוסף לקת להבין ולהשכיל עד היכן הדברים מגיעים! בסעודת אלן אשתומדעון ישראל דאינון בני מלכא דאינון מתיקלא דמלכא!

שבת יעשה כולו תורה!

באחת ממסעותיו של מרן הרה"ק מהר"ד מבעל זצוק"ל אל עיר הבירה וינהג הנחיש שם את שבתותיו בקרב קהל ועדה, רבנים חשובים חסידים ואנשי מעשה, שעלו ואתכנסו מכל ערי הגלילות להסתופף בצל הקודש.

בליל שבת קודש ערך הצדיק את שולחן קדשו ברוב עם הדרת מלך, הטיש נמשך עד השעות הקטנות של הלילה בהשפעת שפע קודש בדחילו ורחימו, וגדול היה המעמד לה ולתורתו, כדרך הצדיקים לקדש שמו ויתברך בקרב ישראל.

עם תום הטיש התפורו הקהל איש איש לביתו ולאכסנייתו לפוש בשינה משוכנת כדן "שינה בשבת תענוג", למספר שעות מועט שנותרו לפניהם עד תפילת שחרית של שבת בבית הכנסת הגדול של ווינה. הרבי הק' נכנס אף הוא לדירתו הצמודה להיכל בית המדרש, אך כמנהגו בקודש לא נתן תנומה לעפעפע, רק התיישב לעסוק בתורתו במתיקות וחדרת קודש, על דרך מאמר הצדיקים: **"שומר שבת! - המפקד בפקדי השומר"** אינו נרדם בשמירה...

מבחינו היה הכל שקט ונעים שלווה של שבת ירדה על פני היקום כשהצדיק מתהלך בחדרו בדבקות עילאה בהשם ובתורתו ובשבתא קדישא ויוזם דנשמתא היום של הצדיקים - והנה לפתע מגיעה לאוזניו מחלונת בית המדרש הסמוכה לחדרו כמנונה ערבה של לימוד גמרא בקול נעים גילת ורנן. קול הלימוד שבאישון ליל השבת לא ספק לדג, נראה היה שהלומד דבוק כולו בתורתו בשיקיה נפלאה בחיות והתלהבות, ובהשתוקקות וצימאון עז. על דרך שאמר **במדרש (ב"ר צ"ג ג):** "מה דגים הללו גדלין במים כיון שירודת טיפה אחת מלמעלה מקבלין אותה בצמאון כמי שלא טעמו טעם מים מיםיהו, כך הן ישראל גדלין במים בתורה, כיון שהן שומעין דבר חדש מן התורה הן מקבלין אותו בצמאון כמי שלא טעמו דבר תורה מימיהו!"

יצא אפוא הרבי הק' מחדרו הקודש, ופסע פנימה אל אולם בית הכנסת בהשקט, כדי לראות מקרוב את הלומד השקדן. והנה מה מאוד הפתע לראות בפאתי בית המדרש יושב לו צנוח בפניו חילי יהודי עטור במדי הצבא האוסטרי, ומתנדנד בלהב אש על הגמרא שלפניו, כשאניו מבחין בכל הנעשה סביביותו, וכל מעייניו בתוככי הגמרא הגדולה הפתוחה לפניו. כדרך שדרשו בה "גמרא" מלשון "גומרי" - גללים שהיא הגמרא כנחלת בוערת באש קודש.

ניגש אליו הרבי ובירכו לשלום בחביבות, ושאלו על דבר מלוגו ומוזוג, שמא אין לו כאן מקום אכסניא, ואולי ירצה להיכנס לביתו ויכבדנו במאכל ומשקה לכבוד שבתא מלכתא, ואף הגיע לו מקום ללון.

החיל נענה במאור פנים הודה לצדיק על המנהג, אבל הוסיף שאין לו צורך קעת לא באכילה ולא בשינה. וסיפר בבושת פנים שלאחר שונים לצבא האוסטרי-הונגרי שיבצוהו והצבא כמתנה הממוקם סמוך לווינו. - ובהיות שעשיתי כל המוטל עלי כאחד מן החיילים המצטיינים בפלוגה נשאתי חן בעיני המפקד האישי שלי, וביקשתי מלפניו שבהיותי איש יהודי מחוייב בשמירת השבת אבקשה נא להניח לי מן המלאכה בשבת, ולאשר לי להיכנס העירה בליל שבת לעסוק בתורה, ואכן בחסדי שמים נענה המפקד לבקשתי.

ובהיות שכל השבוע אינני מספיק ללמוד הרבה, צריך אני בליל שבת להשלים את חוק לימודי כאן בבית המדרש!

הרבי הקדוש התפעל עד מאוד מתורת השבת של חיל צעיר זה, עד שהתבטא אחר כך באוזני מקורביו ואמר: מי יודע אם בשביל חיילים כאלו מתקבץ מאחר ויבטיח... כאשר תלמודו המופלא עושה נחת רוח גדול עד מאוד למעלה בשמים, ובכל שבת ושבת בעת לימודו נעשה שמחה גדולה בפמליא של מעלה! והרי אחר הגאולה לא תהא נחת רוח שזכו למעלה, כאשר כבר לא יוכלו הגויים עוד לגזור גזירת גיוס על בחורי ישראל, ולא ייראה עוד כמראה הגדול הזה!

ועליו ועל שכינא בו אמרו בתנא דבי אליהו (דבא פ"א): **"אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל, בני, לא כך כתבתם לכם בתורתי (וישע"א ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפני! אף על פי שאתם עושים מלאכה כל ששה ימים, יום השבת יעשה כולו תורה! - מכאן אמרו, לעולם ישכים אדם וישנה בשבת, ואחר כך ילך לבית הכנסת ולבית המדרש, יקרא בתורה וישנה בנביאים, ואחר כך ילך לביתו ויאכל וישתה, לקיים מה שנאמר (קהלת ט' ט):** **"לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך, לפי שאין לו מנוחה להקב"ה אלא עם עושי תורה בלבד"**.

מקווה של שבת

הגה"צ רבי דוד בהר"ן זצוק"ל, מנקייהו הדעת שבירושלים ומוותיקי

תושבי שכונת שערי חסד המעטירה, היה מפורסם בחומרותיו והנהגותיו הקדושות. אחת מחומרותיו היתה בענין טבילת המקוה של שבת קודש שחרית, שלא תהא המקוה יותר מדי חמה, רק כשיעור הנצרך, שהרי גזרו חכמים על רחיצה בשבת וכל שכן במים חמים.

שבת אחת לאחר עלות השחר, בשכונת שערי חסד הקדושה והטהורה יהודים רבים ידאים ושלמים עשו את דרכם בזריות לטבילה לפני תפילת וותיקן. והנה מגיע אל המקוה רבי דוד הצדיק, ולאחר שבדק ביראתו הגדולה את דרגת חום המים, מצאם יותר מדי מחוממים לפי טעמו, וסבר שיש להחמיר שלא לטבול במקוה זו בשבתא קדישא.

נעמד לו אפוא הצדיק בפתח המקוה, והזהיר בלהב אש קודש את כל הבאים שלא יכשלו במקוה חמה שכזו בשבת קודשו, ומי גויסה בכל זאת להדיחך ברחו להיכנס פנימה, והיחיו רבי דוד וזעק בקול: **שבת שבת!**

האנשים שהגיעו באותה שעה אל המקוה היססו בדבר ולקול מחאתו של הצדיק נמנעו מטיבילתם.

והנה הגיע איש חסיד ובעל צורה, ה"ה הרה"ח הנודע רבי מענדל בריכטא זצ"ל, משכונת "בתי ראגל" הסמוכה. וכראותו את ההתנגדות סביב המקוה, וכשמעו את הגידון המדובר, לא שעה להוראתו של רבי דוד, ונכנס בהתלהבות אל המקוה, תוך שרבי דוד זועק עליו בכל לב, **שבת שבת!** - רבי מענדל שהיה איש חסיד ירא ושלם כנראה ספק על דעתו הירדעה של הדברי חיים זצוק"ל (אה"ח ח"ב סי' טו) להקל, וכמנהג חסידים בזה.

בכל עת אותה התרחשות ומתומה נעשה שחוק ושמחה בין האנשים שעמדו שם סביב, כשר' דוד זועק מצד אחד, ואילו ר' מענדל מאידך גיסא ממשיך בשלו...

בין ציבור הנכחים עמד אחד מחבורת גדולי הרבנים התלמידי חכמים שבשכונת שערי חסד של מעלה, ה"ה הגאון רבי שמואל ברוך ורנן זצ"ל, בעל"ם "משפטי שמואל", ולימים גאב"ד תל אביב. כשראה אותו ר' דוד עומד בין כולם, ניגש אליו לאחר מכן בסערת רוח, ושאלו: האמר נא, האף אתה היית שם בין השוחקים? קיין קען איך ניט זאגן... [שקד איננו יסל לומר] ענה ר' שמואל ברוך בענוותו.

אבער פאר-2011? [אבל מדוע?] קפץ ר' דוד, הלא זהו חילול שבת! ברצוני לשאול אתכם שאלה אחת, אמר ר' שמואל ברוך בחכמתו, באם רבי מענדל זה יישמש למחר כעדות קידושין, האם נפסלו כל הקידושין, משום שיש כאן עד המחלל שבת והוליד ממור?

אוי! הפטיר ר' דוד, הנה מבבל לי לגמרי את מחשבותי לפני התפילה! מטיב זה המעשה למדנו אגב אורחין, על שיחם ושיגם של נקי הדעת שבירושלים, בעתות קודש של קדוהא דצפרא דשבתא, וכל הליכותיהם ומחשבותיהם הנשגבות בקדושת השבת ובטהרתה של ישראל, וכל כונת ליבם לשם שמים בלבד. וכמוכן אין אנו נוטים להכריע כאן בטיב ההלכה, כאשר "אלו ואלו דברי אלקים חיים" (מדרשין י"ג ע"י הרד"ק הר"בא פ"א).

וכאשר מילתנו אמורה רבות פעמים שאין לנו בפרקי טיב המעשיות שלפנינו כי אם את הלימוד מוסר הנצרך לקרב לב ישראל לאביהם שבשמים. וכל הלבבות דורש ה', כולם אהובים כולם ברורים, כולם קדושים, וכולם טהורים בתורתם של ישראל, ואילו בשבת אחרת בשכונת שערי חסד המעטירה, כאשר טען הצדיק רבי דוד בהר"ן זצ"ל שהמקוה חמה מדי... הגיע אל המקוה הגה"צ הרב מטשעבין זצוק"ל שהתגורר בשכונת, ולאחר שבדק את חום המים נכנס מהרה טבל טבילה אחת ותיקף ומיד מיהר לעלות ולצאת, ולאחריו נכנסו כמה אנשים ועשו כמותו, טבלו בחופזה ותיקף יצאו.

והנה הגיע איש אחד, נכנס אל המקוה ונהנה לו מן המים החמים בקור הירושלמי של לפנות בוקר... ומרוחק נשמעו געיות הגאותו בהשמיעו את קולו: הא! הא!

המתין לו הגה"ק מטשעבין מחוץ למקוה, ובצאתו הכיחו על פניו והעיר לו בבת שחוק: מילא מקוה חמה בשבת נו! כבר שמענו מקילים בזה אבל הא! זה כבר אסור!

קדשם בקדשת השבת המתאחדת בתורתך - וטהר לבם באמת ובאמונה לעבדך!

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

על הברכה יעמדו | **התורמים להפצת העלון** | **ניתן להניח את העלון לשמחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט**

 <p>קשת הרשת מינוח י"ב יקדים מכתוב 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	 <p>גרפציק סל: 02-5002321</p>	<p>לע"י החבור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטי"א רבי ישראל יצחק נלביץ יחנסלו תצבבה.</p>	<p>לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביץ יסיון תצבבה.</p>	<p>לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל נלביץ י"ב טבת תשס"ח תצבבה.</p>	<p>לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"ק רבי גמליאל הכהן זצ"ל נלביץ ח' שבט תשל"ז תצבבה.</p>	<p>לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה</p>	<p>לע"י יעקב צבי בן ישראל</p>
--	--	---	--	--	---	--	---

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

בתהילים "ענך ה' ביום צרה וגו'" מקירות הלב, כך צריך לומר את פרק ק' 'מזמור לתודה וגו' מקירות הלב בשמחה גדולה עם כל הכונה.

(הרב אליהו דיסקין שליט"א, נחל אליהו)

ואשא אתכם על כנפי ישרים (יט, ד) ידוע ומפורסם המשל שרש"י מביא - הנשר כשבא להעביר גוזליו ממקום למקום, אינו נוטלם ברגליו כשאר עופות, שיראים מן הנשר, שהוא מגביה לעוף ופורח עליהם, אבל הנשר ירא רק מן החץ, לפיכך נושאן על כנפיו, אומר, מוטב שיכנס החץ בי ולא בבני, אף הקב"ה נשא את ישראל על כנפי ישרים, כשמצרים השיגום על הים, היו יורים בהם חיצים ובליסטראות, מיד "ויסע מלאך האלקים... ויבא בין מחנה מצרים".

אלא שיש לשאול שאלה פשוטה, איך מתחילה גוזלו של הנשר עולה על כנפי הנשר, הרי הנשר עצמו אינו יכול לעשות זאת?

הגאון רבי שמשון רפאל הירש עונה על כך תשובה עוצמתית: כדי לעלות על כנפי הנשר, הגוזל הרך והחלש חייב לקפוץ. הוא חייב לאגור את מלוא כוחו ולעשות את הכמעט בלתי אפשרי, לקפוץ. אכן, אחרי שהוא עולה על כנפי הנשר הוא יכול לעוף ולהתרומם למקומות ולדרגות שלעולם לא חשב עליהם, מכל מקום הצעד הראשון תלוי בו. אף אנו כאשר עומדת מולנו משימה קשה ואנחנו זקוקים לסיעתא דשמיא, עלינו לדעת כי הקפיצה הראשונה עם כל הקושי וחוסר הבטחון - היא תלויה אך ורק בנו! (נר לשולחן שבת)

ויתיצבו בתחתית ההר (יט, יז)

ומביא רש"י ומדרשו שנתלש ההר ממקומו ונכפה עליהם כגיגית. וצריך להבין, אם ההר היה מעליהם איך ראו את כל מה שהיה מעל ההר? כתוב בתרגום יונתן בן עוזיאל 'זוקפיה באורא והוה זייג הי כאספקלריא' והיינו שההר נעשה כמו זכוכית שקופה וכך ראו הכל.

וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר (כ, א)

הרא"ש, בפירושו על התורה, אומר דבר נפלא: שני פסוקים בתורה יש בהם שבע תיבות (מילים) ועשרים ושמונה אותיות: א. הפסוק הראשון בתורה: "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" - מעשה בראשית. ב. הפסוק שלפנינו: "וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר" - מתן תורה. יש גם דבר שלישי, שאף בו יש שבע תיבות ועשרים ושמונה אותיות, והוא "יהא שמיה רבא מברך לעלם (ו) לעלמי עלמא". מה בא דבר זה ללמדנו? אומר הרא"ש, שיש מכאן אסמכתא לכמה שאמרו חז"ל: "כל העונה אמן בכל כוחו (רש"י מפרש ש"בכל כוחו" היינו בכל כונתו, שיתרבה כבוד שמים בעולם, ותוספות מפרשים "בכל כוחו" בקול רם), כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית ובמתן תורה".

כבד את אביך ואת אמך (כ"ב, יב) הגמ' בקידושין לא: אבא אומר השקני מים ואמא אומרת השקני מים איזה מהם קודם? אביו קודם, שאתה ואמך חייבים בכבוד אביך. ושאלו תלמידיו את הגר"ח מבריסק הרי אבא נחשב לאבא רק מכח רוב וחזקה, ואמא היא בוודאי האמא, וא"כ אין ספק מוציא מידי דאיי, ויהיה עליו לכבד את האמא? ותרין הגר"ח (מובא בסנסויל) שאם יעשה כבוד אמו מחמת שהאבא הוא ספק והיינו שחושד בה שזינתה, אין לך בזיון גדול מזה, ולכן הנח כבוד אבך.

אשר שם האחד גרשם וגו' ושם האחד אליעזר (יח, ג-ד)
לא נאמר 'שם השני אליעזר', אלא 'שם האחד', כי אבא צריך להסתכל גם על הבן השני כאילו הוא בן יחיד וראשון (מגידים, עפ"י מלבי"ם)
ויצא משה לקראת חתנו (יח, ז) מחדש רש"י: "כיון שיצא משה, יצא אהרן, נדב ואביהוא. ומי הוא שראה את אלו יוצאים ולא יצא?!". התמיהה זועקת: מנין לרש"י כל זאת, הרי בפסוק משמע שמושה יצא לבדו?! אלא שבריש פרשת 'ויצא' רש"י כותב שהטעם שנאמר 'ויצא יעקב' - מגיד שייציאת צדיק מן המקום עושה רושם... ייצא משם - פנה הודה, פנה זיווה, פנה הדרה".

והנה בפרשת 'וארא' על הפסוק "הוא אהרן ומשה... הוא משה ואהרן" (ו, כז) מפרש רש"י - "יש מקומות שמקדים אהרן למשה, ויש מקומות שמקדים משה לאהרן, לומר לך ששקולים כאחד". ואם כך, כיצד נאמר כאן "יצא משה", שמשמע 'פנה הודה פנה זיווה פנה הדרה', הרי כיוון שאהרן נשאר במחנה והוא שקול כמשה, הרי שלא פנה הודה? על כרחך שיצא אהרן.

ועדיין קשה, שהרי בפרשת שמיני (י, א) מובא ברש"י שמושה אמר לאהרן על נדב ואביהוא, "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך". ואם כך כיצד אפשר לומר ש'פנה הודה' אם נדב ואביהוא נשארו במחנה? על כרחך שגם נדב ואביהוא יצאו עם משה ואהרן. וכיון שכך, "מי רואה אותם יוצאים ואינו יוצא?" (הגאון מוילנא בילדותו, מתוקים מדבש)

ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הצייל אתכם וגו' (יח, י)

מצאנו עוד פעם אחת בתורה שעל מאורע ברכו ברוך ה', אצל אליעזר עבד אברהם כשמצא זיווג ליצחק כתוב (בראשית כד, כז) 'ויאמר ברוך ה' אלוקי אדני אברהם', ואצל אליעזר זה היה הודאה על זיווג וכאן זה הודאה על הנס של קריעת ים סוף, ובשמחת הווארט לבני בכורי אמרתי שרואים מכאן יסוד גדול - כשם שחז"ל אומרים שקשה זיווג של אדם כקריעת ים סוף, כך ההודאה על זיווגו של אדם צריכה להיות כמו ההודאה על קריאת ים סוף, ועל קריאת ים סוף אנחנו אומרים כל יום שירה ובזוהר הקדוש מפליג בשבח מי שאומר את זה בשמחה - כך צריך להודות ולשיר כל יום בשמחה על זיווגו של אדם.

שמעתי סיפור על אשתו של ר' יצחק דוד גוטפרב זצ"ל, שהיתה לה בת שהגיעה לפירקה ועשתה את הסגולה של ר' שלמה מזווהיל זצ"ל (שמעתי מיהודי חשוב שהגרא"ל זצ"ל שלח אותו לעשות כך) להתפלל ארבעים יום בכותל וזכתה לראות ישועה, ויום אחרי הווארט הלכה עוד פעם לכותל, שאלו אותה הבני בית הרי הבת הבאה בתור בקושי בת ארבע עשרה? והיא ענתה בתמימות יהודית: אני לא מבינה! אם ארבעים יום באתי לבקש אז היושר הוא שאני יבוא לפחות ארבעים יום להודות, זה הרגשה של יהודי, ולמה לנו אין את ההרגשה הזו? כי הבקשה שלנו היא בצורה של אם לא יועיל לא יזיק, מנסים את הסגולה של תפילה אולי זה יעבוד, ולא קולטים שכשמתפללים אתה מבקש ממישהו וכשהוא ענה לך נתן את מה שביקשת תגיד תודה.

והעולם אומר - בת ק' כבת כי הכונה שכמו שאומרים את פרק כ'

איזה חפץ מתקופת האבות מופיע בפרשה?

חידה

בלי תורה – אין חיים

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם לְקִרְאֵת הָאֱלֹקִים מִן הַמִּצְפָּה וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחְתִּית הַהָר. (י"ט, י"ז) ובגמרא בשבת (פ"ח.) שנינו: "ויתיצבו בתחתית ההר" – א"ר אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם". לכאורה עלינו להבין, מדוע אמר רב אבדימי: "שם תהא קבורתכם", היה לו לומר "פה תהא קבורתכם", שכן האיום עליהם בכדי שיקבלו את התורה היה באמצעות כפיית ההר עליהם, ומשכך, אם היו מסרבים, היו מקבלים את עונשם בו במקום?

את התשובה, נבין על פי המעשה הבא: פעם אחת התקיימה אסיפה של רבנים בעיר אחת, וכל הנאספים התאכסנו בבית מלון. בין הנוכחים השתתף גם הגאון רבי איסר זלמן מלצר, שהיה אז אברך צעיר לימים, וכבר אז נמנה בין גדולי ישראל. באחת ההפסקות באסיפת הרבנים, שהה רבי איסר זלמן בחדר אחד יחד עם הגאון רבי משה דנישבסקי, שהיה רבה של סלובודקה לפני רבי משה מרדכי אפשטיין. דלת החדר היתה פתוחה, ובפרוודור שבין החדרים היה מהלך באותה עת רבי חיים לייב מישקובסקי, רבה של סטאביסק. רבי חיים לייב היה מפורסם כלמדן גדול וצדיק, ובעל מזג נלהב וסוער. הוא התרוצץ בפרוודור שבין החדרים, כשהוא כולו שקוע בלימוד התורה. להפתעתו, שם לב רבי איסר זלמן, כי בכל פעם שרבי חיים לייב היה עובר בסמיכות לחדר, היה רבי משה דנישבסקי קם לכבודו מלוא קומתו. הדבר נשנה פעמים רבות, מכיון שרבי חיים לייב בשקיעותו חלף על פני הדלת הפתוחה שוב ושוב. רבי איסר זלמן הצעיר היה מופתע, שכן רבי משה היה מפורסם כתלמיד חכם מופלג, ואף על פי כן, לא חש לכבודו, וקם לפני רבי חיים לייב סטאביסקער מלוא קומתו. רבי משה שם לב לפליאתו של רבי איסר זלמן, ופתח ואמר לו: "שמע נא, יונגער מאן (-אברך), יודע אתה מי הוא רבי חיים לייב?! הבה ואספר לך. מיום עומדו על דעתו נוהג הוא בפרישות יתירה, ולומד תורה בקדושה ובטהרה. בין השאר מקפיד רבי חיים לייב ללמוד תורה בעמידה על רגליו. "פעם פרצה מגיפת החולירע רח"ל בכל המחוז. סכנת הנפשות היתה גדולה, ואנשים נפלו ומתו כמו זבובים. המגיפה התפשטה במהירות בכל ערי המחוז, אך למרבה הפלא היא פסחה על העיר אישישוק. בעיר זו היה כולל אותו יסד רבי יצחק אלחנן, ובכולל זה למד רבי חיים לייב בהתמדה מופלאה.

רבה של אישישוק באותה עת, היה הגאון רבי אברהם שמואל רבינוביץ בעל שו"ת 'עמודי אש'. והנה, באחת השבתות, עלה הרב על מדרגות ארון הקודש ואמר: 'רבתי, היות שברוך ה' אצלנו כולם בריאים, ואין פרץ ואין צווחה ברחובותינו, ויכולים לחשוב שהכל בזכותי. לכן אני מכריז ומודיע, לא בזכותי הוא הנס הזה, אלא בזכות האיש העומד שם בפניה והוגה בתורה בקדושה ובטהרה, רבי חיים לייב סטאביסקער. הוא מונע מהמגיפה לחזור בעדינו'. "כעבור מספר ימים קיבל רבי חיים לייב מכתב מחותנו שדר בלידא. במכתב ביקש מחתנו, שמכיון שבתו – רעייתו של רבי חיים לייב, שרויה בפחד גדול בגלל המגיפה, מבקש הוא ממנו לבוא לביתו. הוא נעתר לבקשת חותנו, ויצא לביתו. והנה, אך יצא רבי חיים לייב מאישישוק, הגיעה המגיפה לשערי העיירה ופגעה בתושביה".

רבי משה דנישבסקי סיים את סיפורו, ושוב לא הוצרך להוסיף דבר, אך אנו על פי דרכינו למדנו, כי התורה נותנת חיים, פשוטו כמשמעו. כאשר יהודי הוגה בתורה בקדושה ובטהרה, בודאי היא יכולה להגן עליו ועל הסובבים אותו.

ומכאן התשובה לשאלתנו: אין כוונת דברי רב אבדימי, שכפיית ההר כגיגית, שימשה כאיום לבני ישראל שבאותו הדור ותו לא, אלא יסוד גדול וחשוב לימדנו רב אבדימי. בכל דור ודור, בכל אתר ואתר, אם יקבלו עם ישראל את התורה ויהגו בה – יחיו בנחת ובשלחה, משום שתורה נותנת חיים, אך בכל מקום בו חלילה לא יקבלו אותה, ולא יעסקו בתורה הקדושה, שם תהא קבורתכם. בכל מקום בו לא עוסקים בתורה, בטלה ההגנה המיוחדת הניתנת ללומדי התורה והסובבים אותם. ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

נטלו מים אחרונים בגלל הפסקת חשמל וחזר החשמל האם נחשב היסח הדעת

שאלה: מעשה שאירע בחתונה שבאמצע הסעודה נהייתה הפסקת חשמל בכל האיזור ולא ידעו מתי יחזור החשמל, ומכיון שלא יכלו להמשיך בהגשת האוכל החליטו לברך ברכת המזון ושבע ברכות לאלתר, ואח"כ כשיידלק האור יאכלו את המנה העיקרית. והנה לאחר שנטלו מים אחרונים לפני שהתחילו לברך חזר החשמל, ונתעורר הספק האם יכולים להמשיך באכילה בלא ברכה ראשונה, דהייסח הדעת היה בטעות שהיו סבורים שלא יחזור החשמל מהר, ואם היו יודעים שיחזור תוך זמן קצר לא היו נוטלים ידים, ובאופן כזה לא חשיב היסח הדעת, או שסוף סוף היסחו דעתם ואינם יכולים להמשיך לאכול בלא ברכה.

תשובה: הגאונים רבי נפתלי נוסבוים, רבי נתן קופשיץ, רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א השיבו שאם כבר נטלו מים אחרונים הוי היסח הדעת גמור ואין יכולים להמשיך בסעודתם בלא ברכה ראשונה [ואם הסיחו דעתם משמירת ידיהם צריכים גם נטילת ידים בתחילה]. אמנם אם רק החליטו לברך והביאו מים אחרונים ועדיין לא נטלו בפועל לא הוי היסח הדעת ואין צריכים לחזור ולברך. וביאר הגרי"מ שטרן דמכיון שאין זמן קצוב להפסקת חשמל ובכל רגע הרי הם יושבים ומצפים שיחזור אור החשמל להאיר את האולם, אין כאן היסח הדעת כל זמן שלא נטלו ידיהם בפועל. וכן הסכים הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א. ואילו הגאון ר"ע פריד שליט"א השיב שאף אם נטלו ידיהם מים אחרונים לא הוי היסח הדעת מכיון שיושבים ומצפים בכל עת שיחזור אור החשמל ויוכלו להמשיך בסעודתם ונחשב הדבר כאילו נטלו ידיהם על תנאי שאם יחזור האור ימשיכו בסעודתם ויברכו לאחר מכן. (וישמע משה)

חידה שבועית

הסלך אינו פותח, הפותח אינו סלך, ואין צורך באפתח אי אני?

תשובה לחידה פר"ש: סין (טז,א). תשובה לחידה השבועית: הפלוגה מונה 90 חיילים.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות שלזינגר – פרלה להולדת הבן הנכד משפחות הלפרין - פרלגר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
גני הדר-עמישב: משפחות פופוביץ לאירוסיה הבת הנכדה ולהכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות בורנשטיין לאירוסיה הבת
 משפחות גולדברג ידלר לנשואי הבן הנכד משפחת שחר להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת וקנין להכנס הבן לעול תורה ומצוות

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

"ויבחר משה אנשי חיל - ושפטו את העם בכל עת". (י"ח כ"ה-ו)
עוד אופן של גדול וקטן

היה זה בתחילת ימי רבנותו של האדמו"ר מקלויזנבורג. את המעשה הוא סיפר בעצמו. אחד מעשירי הקהל בקלויזנבורג שכר פועל לסייד את ביתו. והנה אשת העשיר שילחה פתאום את הפועל באמצע עבודתו. בא הפועל לפני רבינו לתבוע את העשיר ששכר אותו לדין תורה.

הלה במקביל, הגיע גם הוא אל רבינו, והסביר שהוא אינו מסוגל להתדיין עם איש המוני, פועל פשוט, אין זה לפי כבודו... אמר לו רבינו: "לא תוכל להשתמט מהדין באמתלה כזו. חובתך להתייצב לדין תורה, קטן כגדול שווים כולם לפני משפט התורה!"

מכיון שהאיש סירב לציית לו והחזיק הלאה בטענתו המשיך ואמר: "איני מסוגל להשפלה כזאת..." עמד הרבי והוציאו מעל פניו בבזיון.

אולם לא ארכה השעה ואותו גביר תקיף חזר ובא לפניו חלוץ מנעלים, כדי לקבל "נזיפה" כדת וביקש סליחה ומחילה. האיש אף הביע מיד את הסכמתו לפצות את הפועל בתשלום מלא ככל אשר יושת עליו, ואף הוסיף לו מטבע יפה - "לא עוד אלא שמאותו מעשה ואילך היה לי ידיד נאמן כל הימים!"
(שיעור חומש רש"י בשלח שנת תשל"ו, "לפיד האש")

"ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ... ויתיצבו בתחתית ההר".

פעם שאלה את הגאון רבי יעקב קמיניצקי אישה, מדוע לא תגיש משפחתה הצהרה כוזבת כדי לזכות בתלושי מזון ממשלתיים, הרי כידוע נוהג זה נפוץ בקרב קבוצות מיעוטים שונות בארה"ב.

"פשוט מאד" השיב לה ר' יעקב "הם לא עמדו בהר סיני, אתם הייתם שם!"

"אנשי חיל, יראי אלקים, אנשי אמת, שנאי בצע" - ועוד דבר חשוב!
ככמה חוכמה ניהנו גדולי ישראל, כמה רחוקה ראייתם

כתב אי סמיכה

מתוך מכתבו של הגאון רבי שמעון גרינפלד, מגדולי רבני הונגריה: בא אלי הבחור המופלג תו"ש תו"ב יהושע ציטרון, בן ידידי הגאון מו"ה זאב וולף, אב"ד דאראג לתהות על קנקנו בעניני איסור והיתר, למען אסמוך ידי עליו לתת לו רשות להורות.

הנה אמת הדבר כי כבר דחית תלמידים שלי שביקשו שאסמוך אותם, באומרי כי נהוג היה שלא ליתן לבחור שלא נשא אישה עדיין אפילו יהיה מובחר שבמובחרים, כי אין אנו יודעים מה יהיה בסופו לאיזה מקום יתגלגל ואם ישא אישה ההוגנת לו...

אמנם, לאהבת אביו ידידי דיברתי עימו הרבה בעניני הוראה וראיתי כי יש בו שכל ישר לפלפל וללחום במלחמתה של תורה. לזאת אגלה דעתי כי ראוי הוא לאיצטלת הוראה.

וכאשר יעזור לו ה' וימציא לו זיווג הגון, אישה המתאמת לו אז אהיה מוכן לגמור את הדבר אשר כבר התחלתי בו, לסומכו ולעטרנו בהתרת הוראה. אולם עד אז לא אוכל לצאת מגדרי.

הגם שאצלו לא שייכים החששות שכתבתי, מכל מקום לא פלוג חכמים בתקנתם וכמו כן הרבנים במנהגם. אך יהיו דברי אלה לו לעדות במקום בואו, שידעו בזה את כח מדרגתו בלימוד התורה. (שו"ת מהרש"ג כתבי קודש - אציין שיום פטירת המהרש"ג חל השבוע)

"ויהי ממחרת - מוצאי יום הכיפורים היה". (ספרי ועיין רמב"ן) "ויהי ממחרת וישב" = בגימטריא = "במחרת יום כפרה היה". (רבנו אפרים) פירוש, מוצאי יום הכיפורים של יתרו, שנתגייר ונמחלו לו כל עוונותיו. וכן אמרו חז"ל "שלשה מוחלים להם על עוונותיהם ואלו הם: גר שנתגייר, העולה לגדולה והנושא אישה. (שם) יש לומר בזה דבר נחמד - כולם נתקיימו באותו זמן: יתרו נתגייר. שרי אלפים, מאות ועשרות עלו לגדולה, ומשה החזיר את אשתו צפורה "אחר שילוּחיה".

"וישב משה לשפט את העם ... מן הבוקר עד הערב". (ח"י י"ג)

הגאון רבי יחזקאל אברמסקי כיהן כרבה של לונדון ובראשות בית הדין המרכזי של לונדון. רבינו היה נעדר מביתו הרגל העבודה בבית הדין משעה שמונה בבוקר עד השעה שמונה בערב!

"רבה של לונדון" פירשו, בין היתר לסדר מאות גיטין וחליצות כל שנה. לשבת בבית הדין במותב תלתא. פיקוח על סדרי הנישואין, עניני כשרות והשגחה. לבדוק פעמיים בשנה חלפי השוחטים. מסירת שיעורים ודרשות ואירועים. להשיב לשואלים בעל פה ובכתב. ועוד הרבה ענינים.
(מלך ביופיו" ח"א)

כנתינתם מסיני...

יום אחד באה לפני רבי יחזקאל אברמסקי בבית הדין אישה צעירה לימים אשר בעלה המשרת בצבא הבריטי נטש אותה ונעלמו עקבותיו. היא חוששת פן תשאר עגונה לכל ימי חייה.

הלך רבינו אל משרדי הצבא ודרש לגלות לו היכן אותו חייל משרת. הבירור העלה כי החייל נשלח לאימוני טיסה, והוא שוהה כעת באחד מבסיסי חיל האוויר המלכותי בקנדה.

מכיון שכך, פנה רבינו באיגרת אל רב פלוני שהתגורר בקרבת מקום אל הבסיס, הוא ביקש ממנו לסדר שם גט עבור האישה. במענה לאיגרתו של הרב אברמסקי שלח רב זה קונטרס שלם של חידושי תורה בענין "שליחות גט"...

ישב רבינו וכתב שנית לאותו רב שיאיל למלא את המבוקש באופן מעשי יותר, דהיינו, שידאג מיד לסידור הגט המיוחל. הימים הם ימי מלחמה ואסור להתמהמה. אולם הרב מקנדה כנראה לא הבין את הדחיפות בדבר, חזר וכתב אליו חידושים ובירורי הלכה שהעלה בנושא שליחות בגט.

בימים ההם עוד לא הורגלו לשוחח בטלפון בין ארצות, כל שיחה עלתה ביוקר רב. גם התקשורת היתה לקויה. אולם מחוסר ברירה התקשר הרב אברמסקי אל הרב היושב בקנדה, ודיבר קצרות: "כבוד הרב, דברי התורה ששלחתם לי ערבים כנתינתם מסיני, אך לגבי האישה..."

הוא לא הספיק להשלים את דבריו, ואותו רב התאונן שאינו מטיב לשמוע אותו, לכן רצוי שירים קולו.

חזר הרב אברמסקי ודיבר בקול צעקה: "דברי התורה ששלחתם לי ערבים כנתינתם מסיני, אך לגבי האישה צריך לדאוג לכתוב לה גט". סוף דבר היה שהגט המיוחל אכן הגיע סוף כל סוף ללונדון ונמסר בבית הדין לידי העגונה.

כשהרב אברמסקי סיפר לימים על המאורע הזה העיר בבדיחות: "פעלתי במקרה זה נגד גמרא מפורשת, במסכת בבא קמא מצינו "התוקע לתוך אוזן חברו וחרשו" (א"ב) ואילו רב זה משתקעתי באוזנו התפקח..."
(מלך ביופיו" ח"א)

האיש שעבר על עשרת הדברות בדבר אחד, היתכן?!

בתשובות הגאונים נכתב: ואין רשות לאדם מישראל לעבור על הגורל, שאין הגורל אלא מפי שמים, שנאמר "על פי הגורל תחלק נחלתו", והעובר על הגורל כעובר על עשרת הדברות! (תש"ו הגאונים הקצרות ס', ועיי' כנה"ג חו"מ קע"ג ב"ב)

האחרונים תמהו ונתחבטו בדברים אלו של הגאונים

'והסיום הוא פלא בעיני, מה ענין ורמז עשרת הדברות לגורל?!' היו שציינו לדברי ה"חות יאיר" שהפליג בתוקף הכרעת הגורל, שקרוב הדבר שאם הגורל כהוגן ידבק בו השגחה עליונה. (ס"א) לפי זה יש במי שלא מקבל את הגורל משום כפירה בהשגחה פרטית המתגלית על ידי הגורל. (שו"ת "אפרקסתא דעניא" א' קכ"ו ועוד) רק הגורל של חלוקת הארץ נחשב כציווי ה' וכעשרת הדברות. ("יקר דברי גאונים" הובא ב"שדי חמד" "פאת השדה" ג' י"ד) הגאון רבי עובדיה יוסף תמה בעצם יסוד הגאונים ונותר בצ"ע. ("ביע אומר" ו' חו"מ ד')

הגאון רבי יצחק ישעי' ווייס תירץ בזה ביאור מחדש ונפלא:

כאשר נעין בנידון תשובת הגאונים, יורשים שרצו למכור את חלקם ועשו גורל ואחד האחים לא הסכים. הרי שהאח הזה מתעקש שיתנו לו חלק אחר, שעלה בגורל לאחד מאחיו. לכאורה פשוט שבדרישתו זו עובר האח על איסור "לא תחמוד בית רעך". לכן קבעו הגאונים שהוא כעובר על עשרת הדברות.

כמובא בפסיקתא רבתי שהעובר על "לא תחמוד" כאילו עובר על עשרת הדברות! (י' הדברות א' י"ז עיי"ש שמסביר כיצד החומד עובר לבסוף על כל עשרת הדברות). רגליים לדבר שבדברי הפסיקתא היו לעיניהם.

כעין זה כתב רבנו בחיי ("כד הקמח" חמדה), "לא תחמוד" קבעה אותו תורה אחרון, מפני שהוא שקול כנגד כל דברות, שכל מי שלא נזהר מן החמדה לסוף נכשל ועובר על כולם, שמתוך החמדה יבוא לידי גניבה, הרי הוא עובר על "לא תגנוב", וכשיתבעוהו לדין יכפור וישבע לשקר, הרי שעובר על "לא תשא" ... (עיי"ש)

לפי זה עולה ברור שאין עניני הגורלות חמורים כעשרת הדברות, אלא רק כשמחלקים רכוש משותף והוא חומד חלק רעהו, אבל בגורל המיועד לקבוע מי יזכה בפרס, המתלונן על ביש מזלו, או שטוען שהגורל נעשה באופן שאינו צודק, לא עבר חלילה על עשרת הדברות! (קובץ "קהילות יעקב" סיון תשע"ד. "נוה ההיכל" אחו"ק תשע"ג)

"זכור את יום השבת – לא תגנוב – לא תחמוד" ועוד ...

בישיבה בה למדנו היו מספר מקרים של גניבות, חשדנו במישהו מסויים שהוא הגנב. תכננו לשים בחדר ריק ארנק כפתיון לגנב. לחבר חוט חשמלי סמוי אל הארנק, וכאשר הגנב יקח את הארנק תדלק נורה בחדר אחר, כך נוכל לתפוס את הגנב.

התלבטנו, האם להניח את הפתיון הזה גם בשבת, או שמא אין זה מצדיק לגרום חילול שבת לגנב.

בתשובה לשאלתי, הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך אמר שלא להניח את הפתיון הזה בשבת. ("ועלה לא יבול" ח"ב)

הגאון רבי אהרן קוטלר: בפרשת יתרו אנו קוראים על דברים נפלאים שנאמרו לבני ישראל לפני מתן תורה "והייתם לי סגולה" וכיוצא בזה, דברים משיבי נפש.

כי בלא הכנה כזו אי אפשר לקבל את התורה כראוי. גם לילדים צריך להקדים כזאת. יש להטעימים את צוף מתיקות התורה. לפעול איתם בכיוון חיובי, להחדיר בהם תחושת אושר וגדולה - רינה של תורה. כמו שאמרו חז"ל "כל השונה בלא נעימה ושונה בלא זמרה, עליו הכתוב אומר "אני נתתי לכם חוקים לא טובים" (מגילה לב). וכמובא אצל דוד המלך, שהיה מלמד תורה בכלי שיר ומתעורר משנתו לקול הכינור התלוי מעליו (ברכות כ:).

כל זה מלמדנו על הצורך להפעיל בלימוד התורה את כל הכוחות הרוחניים באדם, את השמחה ואת התשוקה עד דרגת "כי הם חיינו" בפועל ממש!

מרגלא בפומיה של הגאון רבי ברוך בער לייבוכין דברי הגמרא, עשרת הדברות, בכל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתם של ישראל, שנאמר "נפשי יצאה בדברו". ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתם, דיבור שני, היאך קיבלוהו? הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם". (ריב"ל - שבת פח)

והיה רבי ברוך בער תמה, אם גופם לא היה יכול לשמוע את הקב"ה, עד כדי כך שפרחה נשמתם, אם כן מה תועלת בזה שהחיו אותם, הרי שוב גופם לא יוכל לשמוע את ה'!?

אלא היה אומר רבינו, "הטל של תחיה" שהקב"ה הוריד היה כעין חיבור בין הגוף לנפש, ועל ידי תחיה זו יכול היה גופם לשמוע את קול ה'. אם כן נשמותינו חזרה אלינו במתן תורה על ידי התורה. זה ההסבר לכך שאי אפשר להפריד את נשמות ישראל מהתורה. ("הרב הדומה למלאך")

מרגלא בפומיה של הגאון מטייבין על דברי הגמרא "התייצבו בתחתית ההר" מלמד שכפה עליהם הר כגיגת, ואמר להם, אם אתם מקבלים את התורה מוטב, אם לאו, שם תהא קבורתכם. תמהו התוס', הרי ישראל הסכימו ואף הקדימו נעשה לנשמע, לשם מה נצרכו לכפיית ההר כגיגת!?! ("א"ר אבדימו - שבת פח)

וביאר, שהקב"ה רצה להראות בזה כמה עצומה אהבתו לעם ישראל, והסביר זאת במשל של אב המחבב ודואג לבנו מכל משמר, בראותו שהילד עומד לגעת בדבר שעלול להזיקו, האב מזהירו ומונע אותו ממנו.

כאשר הקב"ה הזהיר אותם "שם תהא קבורתכם" לא איים עליהם בעונש שיפול עליהם ההר, שאם כן היה צריך לומר 'כאן' תהא קבורתכם', אלא מרוב חיבתו הודיעם והזהירם אם תנתקו מהתורה, 'שם', באותו רגע תהא קבורתכם, שכן חיים ללא תורה אינם קרויים חיים!

משמעות

דבר האירה

שמיעה המביא לשינוי

למה הילד אינו מקשיב לי? האם יש לו בעיית שמיעה? האם אני לא מדבר מספיק ברור? למה הוא לא שומע בקולי?
תהיות מעין אלו, מעסיקות אותנו לא אחת. מהו הגורם שקול דיבורנו אינו נשמע לכאורה. אין ספור תגובות מושמעים לילדנו, אך כקול קורא במדבר, מבלי תגובה אקטיבית.
כמענה לתמיהה, נתבונן תחילה על מהות ההקשבה והשמיעה, המתחלקת לשתיים. ישנו סוג שמיעה שאינה מצליחה להשפיע ולשנות את האדם זוהי שמיעה חיצונית, מול שמיעה שמביאה לשינוי ולתזוזה שהיא שמיעה פנימית.
שמיעה שגורמת להתפעלות ולעורר את הלב, גורמת לה לעשות שינוי.

ובכן התהליך שמייצר שמיעה של שינוי, בנוי מהמרכיבים הבאים:
א. התרגשות. ב. התפעלות. ג. הבנה. ד. מעשה.

המון דברים נכנסים באוזן בלי שום מחסום שיעצור את השמיעה. האוזן פתוחה וזמניה בכל עת. אולם לא כל מידע שנכנס לאוזן, נשמע בכלל ונשמר בזיכרון, דיבור לא מעניין אינו גורם לשום פעולת התפעלות או התרגשות, ומהר מאוד ייאבד מזיכרונו של האדם. רק דברים שגורם לנו להתפעלות או להתרגשות, נשמעים היטב ונשמר בזיכרונו, ואלו לא ימושו מזיכרונו לאורך זמן.
וכך גם דיבור שמשנה תבונה מסוימת בקרב האדם, לא במהרה ישכח, ועלול לזכרו עוד תקופה ממושכת.

פרשנותו מתחילה עם המילים **"וישמע יתרו"**, שמיעה זו גרמה לו לשינוי עצום, כתוצאה מהשמיעה עזב את כל גדלותו ומעמדו, ובא להתדבק בשכינה. כלומר, היתה זו שמיעה פנימית, שהביאה אותו להתפעלות והבנה, עד שגרם לו לעזוב ארצו ומולדתו ולצאת לקראת ישראל במדבר.

המגיד הנודע רבי שלום שברדון זצ"ל, המחיש את הרעיון בסיפור. חייל יהודי רחוק מהדת, שימש ועמד בחזית בתקופת מלחמת העולם הראשונה. ביום מן הימים התבונן על חבריו היהודים, שמרבים להתפלל ולומר תהלים, וכל בקשה שמעיק על ליבם הם מתפללים על כך. חשב החייל לעצמו, הרי אף אני יהודי ומדוע לא אתנהג אף אני כך. החייל שכב בשוחה מכוסה כולו בעפר, שרוק ידו וקנה רובהו בצבצו לחוץ וידו לכל עבר, כשהוא נמצא במצב סכנה מיידית. פתח החייל בתפילה וכה אמו: אם נכון הדבר שיש בורא לעולם, אבקש נא בזאת, שיפגע בי כדור באצבע אחת בלבד, ואז שוב לא אהיה כשיר לשרת בצבא, ישחררו אותי, ואתקרב ליהדות. והנה פלא, תיכף כאשר גמר לחשוב ולהתפלל כך, אידע הנס ופגע בו כדור באצבעו, ופיטרו אותו מהצבא. מחשבות לחדו ומעשים לחדו. לאחר השחרור, אמר לעצמו, אכן מאמין אני כבר שיש מנהיג לבירה, אבל כעת אין זה זמן מוכשר לעשות שינוי זה, ואקווה שתיכף לאחר המלחמה אשוב לדת. למעשה לאחר המלחמה היה טרוד עם השיקום, וכך נטרד מיום ליום, ואל הדת לא שב מעולם. בהיותו יהודי זקן, סיפר זאת להגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל.

הוא אשר אמרנו, יש להצמיד את המעשה תיכף להחלטה, כל דיחוי יגרום דיחוי נוסף, עד שעלול לבסוף להתבטל לגמרי מהחלטתו. הדרך הנכונה הוא שתיכף לאחר ההתלהבות הראשונה, יעשה מעשה של שינוי.

וכך עשה יתרו. **"שמעו עמים ירדן חיל אחז ישיב פלשת. אז נבהלו אלופי אדום"**, ומה עשו הם בשמיעה זו, נשארו על מקומם ועומדם, ועמלק הגדיל בשנאתו לצאת להילחם עם ישראל. אמנם יתרו מיד שמע ובא, ללא עיכוב והתבוננות נוספת. ולכן לא נאמר ויצא או וילך יתרו, אלא ויבוא יתרו. שמיד בא והצטרף ועשה שינוי.

וכעת נשוב לתחום החינוך וההשפעה. אם נרצה לגרום לשינוי אצל האנשים, נכון להשתמש עם הדיבור בצורה מתאימה. דיבור מלהב, דיבור עם גרש וסימפטיה, יגרמו להתפעלות, באופן שייחייב מאליהם פעולה מיידית של שינוי. השינוי יביא אף הוא לתבונה והבנה עמוקה יותר, וכך יישאר השינוי לעד.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

וכדו', עלול להביאו למצב של עילפון ואיבוד הכרה עקב הרגשה קיצונית זו.

בעת שסיפר משה רבינו ע"ה ליתרו את כל הטובה ואת כל מה שעשה הקב"ה לישראל, התחבר יתרו מאוד לדברים, מה שהביא אותו לשמחה גדולה ועצומה, עד לכלל מצב של "ויחד יתרו", וכפי שמסביר האור החיים' הק' (שמות יח, ט), וז"ל:

'ויחד יתרו, תירגם אונקלוס 'וחד'... ונראה כי ידוע הכתוב כי מרוב השמחה נתחדד בשרו, כי תמצא כשתהיה לאדם שמחה, והוא דבר שלא כפי המשוער במושג הרגיל, תיוולד בו הרגשה בהרכבת מזגו, ולפעמים יתעלף, ולפעמים יסתכן ממש ... ודבר זה מורגש הוא אצל כל בעל חי מרגיש'.

ההרגשים חשובים וטובים המה, אבל כאשר הרגש גובר באופן קיצוני, יכול האדם להגיע למצב של סכנה, וחשוב מאוד לשמור על איזון נכון ברגשותינו.

***

חיבור בין הגוף לנפש

ישנו קשר רציף בין הגוף והנפש - כאשר כוחות הגוף מתחזקים גם כוחות הנפש מתחזקים, וכן להיפך - כאשר כוחות הנפש נחלשים אף כוחות הגוף נחלשים. בכדי לחזק את הנפש ולהביא את הנפש לשמחה, יש לעשות פעולות גופניות המחזקים את הנפש.

שתי פעולות מרכזיות יכולים לחזק ולעורר את הנפש א. אכילה, אדם האוכל לשובע נפשו. ב. הנגינה, שמיעת זמר טוב בכלי שיר. וכך מלמדנו הרבינו בחיי, וז"ל:

יבחק יתרו חוותן משה עולה וחכים לאלקים עם חוותן משה לפני האלקים', ואין ספק כי הסעודה הזאת לאהרן ולשבעים זקנים וסעודת המטעמים ליצחק אבינו כוונה אחת להם כדי שתחול השמחה בנפש האוכל ותשרה עליו רוח'ק, לפי שכוחות הנפש נקשרים בכוחות הגוף ובהתעורר כוחות הגוף אז יתחזקו כוחות הנפש לאיזה ענין שיכוין אליו האוכל, זה ענין הכנור בנביאים הבאים להעיר עליהם רוח ממרום כענין שכתוב (מלכים ב, ג טו) 'והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'."

הרי שלצורך חיזוק הנפש נדרשים גם פעולות גשמיות. כאשר האדם צריך חיזוק בנפשו, יש לו להקפיד על אכילה ושתיה וחיזוק הגוף, וג"כ להירגע ע"י שמיעת כלי נגינה ככינור וכדו'.

***

לפי כוחו

כל מחנך בטרם מעביר את החומר הנלמד לתלמידיו, עליו לבדוק תחילה את החומר עד כמה יתאים ליכולותיו וכוחותיו של התלמיד. חובה לבדוק עד כמה מסוגל להכיל. ואילו ריבוי האור גורם לשבירת הכלים', וכאשר מעמיסים על התלמיד יותר מכפי יכולתו, לא רק שלא יהיה מסוגל לקבל ולהבין את הנלמד, אלא עוד עלול ליפול חלילה.

יסוד זה מלמדנו המדרש בפרשתנו (שמ"ד כט, א) וז"ל:

"אילו היה כתוב 'קול ה' בכוח' לא היה העולם יכול לעמוד, אלא 'קול ה' בכח' (תהלים כט, ד), בכוח של כל אחד ואחד, הבחורים לפי כוחן והזקנים לפי כוחן והקטנים לפי כוחן'."

הקב"ה בהר סיני לימד לכל אחד לפי כוחו, ובוודאי שגם אנחנו חייבים להקפיד שהתורה והחינוך שלנו יהיו מותאמים לפי כוחו של כל אחד ואחד.

כוח הסיפור

כוח רב יש בסיפור דברים, שיכול להביא את האדם השומע עד לשינוי זהות, שיעבור מזהות אחת לזהות אחרת. איש שמטיב לדווח על אירועים עם גוון של חיות, גורם למקשיבים להתחבר אליו, ולהזהות עמו, עד כדי כך שיבואו לעשות שינויים משמעותיים בחייהם.

כוח החיובי בדיבור

הסיבה לכך פשוטה, מפני שיתרון של כוח הדיבור הוא הכוח החזק ביותר שיש באדם, עד שבכוחו ניתן לרפאות חולים ולהוסיף חיים לזולתו, כמו שכתב הרבינו בחיי, וז"ל:

"שלמה המלך ע"ה הודיענו בכתוב הזה (משלי טו, ד) גדול התועלת הנמצא בלשון, כי הלשון מרפא חולי הנפש, ורפואתה עלינה על כל יתר הרפואות, כי יתר רפואות הסמים והמסעדים או העשבים הנה הם רפואה מסופקת אם יתרפא בהם החולה אם לא, ואף אם יתרפא בהם אין כל כוח רפואתם ותועלתם כי אם בהסרת החולי, אין בהם כוח להוסיף על החיים, אבל 'מרפא הלשון' אינה רפואה מסופקת כי אם רפואה ודאית, ויש בה כוח להוסיף על חיי האדם היא 'עץ החיים' והחיים דבקים עמה. 'וסלף בה שבר ברוח'."

זהו הצד החיובי של כוח הדיבור.

כוח השלילי בדיבור

לעומת זה, יש גם צד שלילי לכוח הדיבור. שימוש עם הדיבור באופן גרוע, כאשר אדם מבזה, לועג, או מלבין פני חבריו, גורם לחולי הגדול ביותר, כמו שממשיך הרבינו בחיי, וז"ל:

"כשם שרפואת הלשון על כל יתר הרפואות, כן החולי המגיע מן הלשון והוא הביזיון והלעג והליצנות שאדם מבזה את חברו ומלעג ומתלוצץ עליו או מלבין פניו, ומפורש אמרו רז"ל (בבא מציעא נט, א) המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא."

והנה, החולי הזה מן הלשון הוא קשה מאוד מחולי הגוף והחולי הקשה שבכל חולי הגוף הוא שבר ברוח כלומר שבירת הרוח וכתוב (משלי יח, ד) 'רוח איש יכלכל מחלתו ורוח נכאה מי ישאנה', ביאור הכתוב, כי הרוח והוא הנפש נושא מחלת הגוף, כי היא מכלכלת חולי הגוף ימים מספר בלי מאכל ומשתנה, אבל כשהנפש חולה מי ישאנה, ובא הכתוב ללמד כי חולי הנפש והיא שבירת הרוח קשה מאוד מחולי הגוף."

רועם של ישראל, משה רבינו ע"ה, המנהיג הדגול שעל ידו נעשו כל הניסים והנפלאות שעשה הקב"ה לישראל, חתנו של יתרו, סיפר לחותנו את כל האותות והמופתים כל מה שעבר עליו, וע"י הסיפור שהיה רפואת לשון למשה רבינו, גרם ליתרו להיכנס תחת כנפי השכינה, כמו שכתב הרבינו בחיי, וז"ל:

"וז"ש 'מרפא לשון עץ חיים' ... רפואת לשון של משה רבינו ע"ה שסיפר ליתרו כל האותות והמופתים ההם שנאמר ויספר משה לחותנו היה סיבה שנתגייר יתרו שהיה נכבד וגדול משפחתו והיה כהן מדין והניח עשרו ורוב בניו ונפרד מן הישוב והלך אל המדבר להיכנס תחת כנפי השכינה תיכף ששמע ענין יציאת מצרים'."

***

שינוי גדול במצב הרוח

כל מצב של שינוי קיצוני ומיידי, עלול להיות מסוכן מאוד. אדם שנכנס למצב של שינוי גדול במצב רוחו, כמו שמחה

פרשת יתרו נקראת על שמו של יתרו "על שם שיתר פרשה אחרת בתורה. בייעוצו נתן יתרו תרומה גדולה לישראל, ואף הקב"ה הסכים לדבריו. בבואנו לעסוק בתחום הייעוץ וההכוונה, מהראוי להתבונן בעצה עמוקה של יתרו, וללמוד מימנו יסודות חשובים ויסודיים, שייסייעו בעתו בייצוי וביכולת לשנות אנשים וארגונים, כאשר נפרט אחרת לאחת בעד"ה.

לראות סימפטום ולהבין את הבעיה

בתחילת הפרשה נאמר (יח-ג) **"ויהי ממחרת וישב משה לשפוט את העם ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב"**.

יתרו כעומד מן הצד, הבחין מנקודת מבטו, כיצד שורות שורות של אנשים נשים וטף עומדים במשך שעות ארוכות ליד לשכתו של משה רבינו.

משה רבינו נשא בכל התפקידים יחד. היה שופט את העם, מלמדם תורה, מיישב סכסוכים, היה זה משא כבד ועומס רב על איש אחד בלבד.

ישם ישוב סכסוכים, נדרש ישוב הדעת באופן מיוחד, בגלל שהאדם לא היה לעיניו, וקשה מאוד להבין ולדעת את העומק שבכל דבר. בפרט שעל פי רוב מבחון רואים רק את הסימפטום, את המקרה החיצוני שנראית לעין, ולא את הבעיה השורשית הפנימית. מתפקידו של המגשר, לנסות להבין ולהעמיק יותר בכדי להבין מהו שורש הבעיה.

והנה יתרו הבין שבכדי לעשות שינוי, הכרחי להבין תחילה, שיש כאן בעיה מסוימת, ונדרש פתרון ועצה לתקנו. וכך גם יועץ שברצונו שזולתו יבין שיש צורך באיזה שינוי, עליו לשכנעו תחילה שהדרך שהלך בה עד עתה לא הייתה נכונה. כל עוד האדם לא מושכנע שיש בעיה, יוקשה לו מאוד להקשיב ולמצוא פתרונות.

ניתוח הבעיה באופן משכנע

בהמשך נאמר **"וירא חותן משה את כל אשר הוא עושה לעם ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עושה לעם מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליו מן בקר עד ערב"**. לשם יעוץ נכון, בא יתרו וניתח את הבעיה לכמה חלקים, וכפי שמסביר האלשיך הק' (תורת משה שמות - יח, יג-כג) וז"ל:

הנה יתרו ראה שלשה דברים:

- א. היותו מטריח את הצבור שהיו כולם **"נצבים לפניו"**, והוה **"מה הדבר הזה אשר אתה עושה לעם"**.
- ב. חס עליו שהוא יושב לבדו ויאלה, והוה אומרו **"מדוע אתה יושב לבדך"**.
- ג. ההתמדה **"מבקר עד ערב"** והיה די חלק מהיום, והוה **"וכל העם נצב עליו מבקר עד ערב"**.

הדברים הקשו על יתרו הוא נכמה כיוונים, בכל פעם כשמנתחים בעיה צריכים לנתח מכל הזוויות האפשריות, הוא הסתכל על כיוון הציבור, על כיוון משה רבינו ועל כולם השעות הארוכות.

לחיות מציאותית

יתרו הסתכל בעיניים מציאותיות ובהתאם לכך הציג שאלה פשוטה ומציאותית: הלא גם אם תשב כל היום מהבוקר עד הערב, לא תוכל להספיק את הכל, וכפי שביאר החזקוני (יח, יד) וז"ל:

"מן בוקר עד ערב - אעפ"י שאתה יושב בדין כל היום כולו אין אתה לבדך יכול להספיק לדון את כולם"

לראות את הטוב ולמקץ

(יז) **"ויאמר חותן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה"** הנה יתרו מיקד ואמר את הדברים בצורה בהירה ובתמצות, הוא לא פסל את הכל, אלא אמר שאכן נעשים דברים טובים וחשובים, אבל עדיין חסר בשלמות של הדברים. מכך ניתן ללמוד, שבכל פעם שרוצים לומר ביקורת, חשוב נחוץ לא לבקר את הכל ולא לפסול בצורה גורפת, רק להתמקד בכמה דברים ולומר זאת בבירור ובקיצור. וכן מסביר בעל העמק דבר וז"ל:

"אשר אתה עושה. דברים שאתה עושה... באלו הדברים לא טוב הוא עושה. הכוונה שאינו עושה בשלימות כמו שיבאר עוד האיק ראו לעשות".

לבוא בענוה

כבדי שיקבלו עצה מאדם שרוצה לשנות דברים, חייב האדם שאומר את העצה לבוא ממקום של ענוה שלא יתרברב לומר שהוא חכם גדול יותר, רק יתנהג בענוה ובנחת, באופן כזה בנקל **לפתוח את הלב שיתקבלו הדברים**, וכן מסביר חת"י (יח, יז) וז"ל:

"קחם שראו בישובן ובטכסיסיהם עלה בדעתו שיש לו יתרון עליהם לפי שהניח מקומו והניח לו הכבוד שהיה לו וסבל כאב המילה ונא ונתניי חשב שיש לו יתרון עליהם, והוה יתרו שהיה יתר שאת, כשראה ישובן וסדר הנהגותיהם אז ידע בודאי שקטן שבישראל אזרחי יש לו יתרון עליו, לפי שהן בני אברהם יצחק ויעקב וסבלו עול הגלות ולא נתערבו בנשותיהם של מצרים אפילו שהיו כולם שטופי זימה, ולא שינו לשונם ולא שמותיהם

כדי שלא יתערבו עמהם, כשראה כן אז ידע שאין לו יתרון עליהם אדרבה הוא גרוע מהם".

הנה כי כן אדם המייעץ לאחרים, עליו לבוא בענוותון ובשפלות רוח וכן מתקבלים הדברים ביתר.

הכרת הכוחות

אדם צריך להכיר בכוחותיו, ולא לעבוד באופן שיגיע לידי ליאות ועייפות תמידית, כי כאשר אדם נהיה עייף הוא מגיע למצב שכוחותיו נחלשים, והאדם אינו רשאי להגיע למצב שעבודתו יהיה עליו למשא כבד יותר מכוחותיו. כמו ש"כ הרבינו בחיי (יח, יח):

"נבול תבול גם אתה גם העם הזה - כתרגומו מלאה תלאי, יאמר איך רשאי לסבל משא כבד כזה כי זה טורח גדול ועייפות לך ולכל העומדים עליך כי ייגעו לריק ולא יוכלו להתקרב אליך הכל להגיש לפניך עצמותיהם".

מבואר שישנם שני קשיים, יש קושי מצד המשפיע (מטפל), וקושי מצד המשופע (מטופל).

המטפל צריך להכיר בכוחותיו, ולראות שלא יגיע למצב של טורח גדול ועייפות, כי האדם אינו רשאי להגיע למצב של איבוד הכוחות.

המטופל צריך להרגיש שיכול להתקרב ולקבל את השירות שהוא נצרך לו בכל עת, והתקרבות למטפל הוא אחד מהדברים שהמטופל זקוק לו וכאשר המטפל עמוס מדי ואינו יכול לתת את ההתקרבות לכל אחד הוא צריך לשית עצות בנפשו ולבדוק כיצד להוריד מטופלים.

העצמת האחר

כאשר בא יועץ ארגוני ומנסה לעשות סדר בארגון, הריהו צריך מאוד לשמור ולהעציב את הכוחות של האנשים, ולומר לו הנה יש בך כוחות עצומים אלא העומס שיש עליך רב מדי, כמו שיתרו בירר את מילותיו, כי כאשר אמר למשה רבינו שכבד ממך הדבר הוא לא אמר לו שאינו טוב ואינו יודע לעשות את עבודתו, אלא אמר לו שהכובד של העבודה רב יותר מכוחך כמו שמסביר ה"ט" וז"ל (יח, יח):

"כי כבד ממך", כבודו רב יותר מכוחך, דקשה היה לו לומר כבד עליך, אלא להורות שאתה כבד וכוחך חזק אלא שזה יותר כבד".

הביקורת הוסיט

צריך לנקוט במשנה זהירות בענין הביקורת, ולמדים זאת מיתרו שיעץ למשה רבינו למנות שרי אלפים ושרי מאות וכו', כי אמר לו נבול תבול, ואמנם כן עשה, ויש לשאול כיצד הצליח משה רבינו קודם לעשות הכל לבד? אלא אומרים בשם ה"בית ישראל" שאמנם כל הזמן עשה הכל לבד, אולם מאותו הרגע שיתרו אמר לו **"נבול תבול"** שאמרו לו ביקורת הכניס בו ריפיון שיהיה לו קשה לעשות הכל לבדו. זהו כוחו של ביקורת וריפיון!

כשיש סדר, רק אחד מדבר

כאשר אין סדר האנשים מבולבלים ומעורבבים, כל אחד צועק ומנסה להשמיע את קולו, ואף אחד אינו יודע מה האנשים אומרים, מה רוצים, מה מדברים, כאשר ישנם הרבה אנשים שבאים ומדברים א"א הקשקש אף אחד כי כל אחד צועקם ויש שומעים כלום וכן מסבירים הרשב"ם והחזקוני וז"ל

"נבל תבל - כמו ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו. לעוון שלך מתבלבלת להשיב לכמה בני אדם יחד וגם הם מתבלבלים לשונם זה צועק זה צועק ואין כן להשיב לכולם כסדר לא חזק זה".

"נבל תבל - לשר ערובו... בענין זה התבלבל אתה והם, זה צועק שמעני אדוני זה חזק מה כן. ואין אתה ידע למי תענה שאין אתה יודע מה הם אומרים ולא הם מה שאתה אומר". (חזקוני)

במקום שיש שם חוסר סדר וחוסר ארגון מי שנכנס למקום שומע צעקות ובלאגן, אף אחד אינו יודע מה צריך לעשות ואין סדר בדברים.

הכל מתחיל בס"ד כמו שכ' "עתה שמע בקלי איעצך ויהי אלקים עמך"

וברש"י **"בעצה אמר לו צא המלך בגבורה"** על אף שיתרו רק עתה התקרב לבוא עולם מ"מ הוא ידע ואמר לו שלפני שיתחיל לעשות ולקיים את עצותיו הוא צריך להימלך בגבורה.

(כא) **"ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים ואתה ושלך יראי אלקים ואתה ושלך יראי אלקים ואתה ושלך יראי אלקים"** הנה מלפץ זה אנו למדים כמה יסודות נפלאים:

הגדרת תפקידים

אדם שיש לו ריבוי תפקידים צריך לדעת מה הוא מסיר מעצמו ומה נשאר אצלו וזה היה התהליך הראשון שנעשה כאן, יתרו הגדיר למשה רבינו את תפקידו.

למה אתה לעם מול האלקים והבאת אתה את הדברים אל האלקים: (ב) ולמה תחזה מכל העם את הקמים ואת התורת והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו;

כאשר רוצים למנות אנשים לתפקידים צריכים קודם כל לסדר את התפקידים, אח"כ להחליט על התפקידים של העומדים בראש ורק

אח"כ להפיש אנשים לפי התפקידים.

הרבה פעמים קשה ביותר לדעת איזה תפקיד להסיר ולהוריד ולכן מסביר בעל העמק דבר וז"ל

"ואתה תחזה. תפנה את העת לכל האמור ע"י שטסיר מאתך טורח המשפטים".

יתרו הציע שהטורח הקשה של המשפטים יוסר מעל משה רבינו בכדי שיתפנה לשאר הדברים החשובים.

המנהיג בוחר

"ואתה תחזה". ישנם שני דרכים כיצד לבחור אנשים, יש את הדרך של בחירות שנותנים לעם לבחור את האנשים ויש את הדרך שראשי העם בוחרים, הנה יתרו אמר לו ואתה תחזה ומסביר האור החיים הק' וז"ל

"ואתה תחזה פירוש לא שהעם ימנו עליהם, אלא הוא יחזה"

מנהיג חייב לשלוט ויחייב לבחור בעצמו את שאר האנשים שיהיו שותפים עמו בהנהגה, בכדי שיוכל להצליח במשימתו.

בחירת אנשים

לבחור אנשים זה אחד מהדברים הקשים ביותר, וחייבים רוח הקודש וסייעתו דשמיא לפני שמתחילים בהליך הבחירה כך מסביר רש"י וז"ל

"ואתה תחזה - ברוח הקודש שעליך"

אפשר להיעזר בתהליך הבחירה גם בכישורים הנוספים בחכמה הפרצוף חכמת היד חכמת הכתב כמו שכ' בזהר חדש הק' מאמר ואתה תחזה: וז"ל

ואתה תחזה מכל העם, בששה דרכים: בשערות שעל הראש, במצח, בשרטוטי המצח, בעין, ובתווי העיניים. בפרצוף, ושרטוטי הפרצוף. באף כיצד הוא מתיישר על הפנים. בגוף האדם, בקומה. הנה החכמות השונות הקיימים, יכולים וצריכים לעמוד לעזר בעת שבוחרים אנשים, כל ההופעה של האדם וכל תזוהו יכולה להעיד על אישיותו ותוכנו, ויודעי חן מבינים ויודעים כיצד לבחון את האדם.

בלתרגום: (נצמים)

ואתה תחזה מכל העם, בששה דרכים: בשערות שעל הראש, במצח, בשרטוטי המצח, בעין, ובתווי העיניים. בפרצוף, ושרטוטי הפרצוף. באף כיצד הוא מתיישר על הפנים. בגוף האדם, בקומה.

הנה החכמות השונות הקיימים, יכולים וצריכים לעמוד לעזר בעת שבוחרים אנשים, כל ההופעה של האדם וכל תזוהו יכולה להעיד על אישיותו ותוכנו, ויודעי חן מבינים ויודעים כיצד לבחון את האדם.

הגדרות מוקדמות

יש להציב סימנים והגדרות כיצד אנו רוצים שיראו האנשים שברצוננו לבחור כמו שיתרו הגדיר זאת יפה מאוד.

(כא) **"ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שטאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושתי עשרות"**.

אנשי חיל

מנהיגים צריכים להיות אנשים חזקים עם כוח סבל חזק, ללא פחד ומורא, אנשים עם יכולת הנהגה מוכחת כמו שמסבירים הראשונים, הרמב"ן והאבן עזרא

והנה הוזכר יתרו אנשי חיל. שיש להם כח לסבול טורח ולא יפחדו מהם. (אבן עזרא)

"אנשי חיל אנשים ראוים להנהיג עם גדול, ... והנה יקרא איש חיל המשפטים, ההכם הודיע והישר ובמלחמה הגבור הודיע היודע מערכות המלחמה, ותקרא גם כן האשה אשת חיל (משלי לא י) בהיותה זריזה ויודעת בהנהגת הבית" (רמב"ן)

יראי אלקים

כשבחרים אדם צריכים לתהות על קנקנו ולבדוק האם הוא ירא שמים, שאינו מפחד מאנשים אלא מפחד מה' לבדו כמו שמבאר האבן עזרא

ואמר יראי אלקים שאין להם יראה מאדם רק מהשם לבדו.

אנשי אמת

יש גם לבחור אנשים שהם אנשי אמת שאוהבים רק את האמת ושלך יסכימו לקבל דבר שקר כמו שמבאר הרבינו בחיי **"וצריכים גם כן שיהיו אנשי אמת ללומר שיהיו אוהבים האמת ובחורים בו שלא יסכימו כי אם אליו ושלא יקבלו טענה של שקר"**

לכל אחד מישראל יש מעלות אלו

כל אחד מישראל יש לו את הכוחות והמעלות האלו אולם יש בישראל כאלו שהם יותר טובים בהם וכלאו שפחות ואמר שיבחר את האנשים הטובים ביותר כמו שמסביר הרמב"ן וז"ל

"וטעמו המובחר מכל ישראל, והם שיש בהם כל המדות הללו, כי כיון שאמר מכל ישראל, אמר שהיו המובחרים מכלם ... כי הטובים שבישראל כל מדות טובות בהם, אבל יתרו מפני שלא היה רגיל בעם הוצרך לפרש".

מהתיקנה הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יצחק אייזיק מקליוולנד זצוק"ל בן הרבי הקדוש רבי ישכר בער זצוק"ל נסתלק ל' שבט (תש"פ)

חצי שנה לפני פטירתו, שבוע לפני חג שבועות תשע"ט, נפל הרבי במקוה וריסק את ראש הירך. הרופאים קבעו שהרבי צריך להתפנות לבית החולים, וביום ראשון הקרוב יעבור ניתוח. בסיום הניתוח המורכב אמרו הרופאים, שהרבי צריך לעבור שיקום ארוך לפחות שלשה חודשים. אך הרבי שנמצא בשיא ההכנות לקבלת התורה החל במוצאי שבת הקרוב, אין לו זמן כעת לשיקום, כבר ביום רביעי ביקש הרבי לרופאים, שישחררו אותו לביתו, כדי שיוכל להתכונן לחג כראוי. הרופאים הסכימו לשחררו ביום חמישי. כשהרבי חזר לביתו ניסה לקום מהכיסא, בני הבית אמרו לרבי, הרי הרופאים הזהירו שצריך לעשות שיקום בזירות, אך הרבי עונה להם: "הרופאים מבינים שיש קבלת התורה בפתח?".

ליל שבועות לפני מעריב הרבי מבקש מנכדו ר' צבי פרנקל, אני רוצה ללכת למקוה להיטהר לקראת קבלת התורה. איך אפשר ללכת למקוה - שאל הנכד, הרי זה ממש חשש פיקוח נפש. הרבי שמע והסכים.

אמנם בסעודת ליל יו"ט הרבי אומר שוב לנכדו ר' צבי פרנקל, אני לא יכול לגשת לקבלת התורה בלי מקוה. לאחר מספר ניסיונות שכנוע אומר הרבי לנכדו ולגבאים: "אם אתם לא תיקחו אותי מחר למקוה, אני ילך לבד!" כשעה לפני תפילת שחרית התארגנו בני הבית במבצע מיוחד לקחת את הרבי למקוה, בכוחות על טבעיים הרבי ירד וטבל במקוה.

כמנהג אדמו"רי בית נדבורנה בחג השבועות הרבי מקבל את העליה של עשרת הדברות, ובנוסף הרבי הוא גם הבעל קורא, גם בשנה זו הרבי לא מוותר על קוצו של יו"ד. הגבאים הכינו שולחן נמוך, כדי שהרבי יוכל לקרוא בתורה כשהוא יושב על כסא.

אמנם כשהרבי עלה לתורה בעשרת הדיברות, הרבי נעמד מלאו קומתו, חרק את הכסא לגלגלים לאחור. קירות בית המדרש רעדו כשהרבי קרא את עשרת הדברות. תושבי העיר רעננה ששמעו מהחלונות את קולו של הרבי, באו לראות את המחזה, מעמד קבלת התורה. בסיום קריאת עשרת הדברות, החזירו לרבי את הכסא, והרבי צנח מעולף על הכסא. כוחות על טבעיים עמדו לו באותם רגעים של קבלת התורה.

טוב עין הוא יבורך, ישר כח לרבי צבי פרנקל נכדו חביבו של כ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל, ששלח לנו את הסיפור המרטיט.

הצלה ממוות בטוח בזכות השתיקה

כשהגיע לווינה, קבע תור להתקבל אצל העשיר, וקבעו לו תור בעוד יומיים. הוא שכר חדר במלון הסמוך ליומיים. כשהגיע מועד הפגישה, וכבר היה מוכן לצאת מהמלון, פנה רגע לבית הכבוד, והנה עיניו צדות כיס מונח על הקרקע. נשמתו כמעט נעתקה, היה זה כיס מלא וגדוש במאות שטרות כסף, הון אדיר! כשבדק במסמכים שהיו צמודים לכסף התברר שזה שייך לגוי, נו, אבידת גוי מותרת. מיד פתח את צרור כספו ודחק לשם את מאות השטרות, ואילו את הארנק והמסמכים קרע והשמיד במקום.

שלמה חשב לעצמו, מה לי ללכת לגביר, הלא אני כבר גביר לעצמי, אלך מיד לנמל הספינה. אך כשרצה לצאת מהמלון, נפחד לראות שכל הבנין מוקף בשוטרים, אין יוצא ואין בא. מה קרה, סכום אדיר נאבד במלון, והמסטרה עורכת ביקורת אצל כל הנמצאים שם, לבדוק אם אחד גנבם. שלמה נתקף בפחד עצום, הרי אם יתפס כגנב אחת דתו רח"ל.

כשהשוטרים הגיעו אליו, ואכן נמצא הגביע בידו... היתה ההאשמה ברורה כשמש, אך הוא טען בתמימות, "כולה שלי" תספרו את הכסף ותראו שיש כאן קצת יותר מהסכום שנאבד. כמובן שהם לא קיבלו את טענתו החלשה, ושאלו אותו, מנין לך סכום עצום כזה. מה השאלה, אני מהסוחרים הגדולים של כולל גאליציע בירושלים. השוטרים עצרו אותו מיד, ואמרו לו שהם יבררו את הענין.

בשגרירות האוסטרית בירושלים התקבל טלגרף דחוף, בבקשה לברר אודות יהודי בשם שלמה הטוען כי הוא סוחר מטעם כולל גאליציע. גוי אחד נשלח לברר את הנושא. כשהגיע לכולל, פנה ליהודי הראשון שפגש, וסיפר לו שהגיעה בקשה מווינה, לברר אודות יהודי בשם שלמה הנמנה על חברי כולל זה.

אותו יהודי שפגש השליח, היה לא אחר מהרדף הידוע של שלמה. הוא עשה מיד חשבון פשוט, הוא ידע ששלמה נסע לעשיר הנודע שבוינה, בודאי הציג את עצמו כעני ואביון, והעשיר שלח לברר אחריו. מיד מצא מקום איך לרדוף עוד את שלמה, והתחיל לומר בהנאה, שלמה זה עשיר מופלג הוא עד מאד, עסקיו מסועפים בהרבה מדינות בעולם. הגידע הועבר מיידידת לתחנת המשטרה בווינה.

שלמה ישב כל הזמן ברעדה, הרי המצב כבר לאחר יאוש. פתאום בישרו לו השוטרים, אכן נתקבלה הידיעה מאחד מאנשי הכולל, שעשיר גדול אתה, אתה משוחרר! שלמה לא ידע נפשו מרוב שמחה, ונסע במהירות לירושלים כשכל צרור הכסף בידו.

כמובן שעוד סעודת הודאה בהיכל הכולל, וסיפר לכולם נס הצלתו, כשסיים אמר, אני בטוח שאחד היושב כאן היה שליח ההשגחה העליונה להצילתי, על ידי שאישר שאכן עשיר הנני, וען רצוני לדעת, מיהו האיש.

דומיה השתררה, איש מביט אל רעהו, ואז הבחינו כי פניו של הרדף הידוע האדימו והחזירו חליפות. אני הוא! נאלץ להודות בבושה. עכשיו הבין שלמה למפרע דברי הרבי, תשתוק, תהיה נרדף ולא רדף. רק בזכות רדפו ניצל ממוות בטוח, ונהפך לעשיר גדול!

לעולם יהיה אדם נרדף ולא רודף נעלב ולא עולב

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ק צג), **לעולם יהא אדם מן הנרדפין ולא מן הרודפין**. נספר סיפור מרטיט על אחד שקיים דברי הגמרא כפשוטם, וזכה לריוח בכפליים.

רבי שלמה היה מנקי הדעת שבירושלים, הוא למד בכלל 'גאליציע' מתוך הדחק. פעם פרצה מריבה בינו לבין אחד מחברי הכולל. שלמה השלים איתו מיד, אולם השני לא הסכים לסגור את התיק, הוא נהפך לרודף' ממש, יום פירז אחריו שמועות רעות שונות.

כששלמה הרגיש שאינו יכול לסבול עוד, הוא נכנס לרבי הקדוש רבי דוד צבי שלמה מלעלב זצוק"ל מנשיאי הכולל, וסיפר לו איך שבאו מים עד נפש, איש פלוני רודפו ללא הרף. הרבי ענה לו מילה אחת, שְׁנִיגָ! - תשתוק. וציטט לו דברי הגמרא (יומא כג), 'הנעלבין ואינן עולבין, שומעין חרפתן ואינן משיבין, עליהן הכותב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. שלמה סבר וקיבל, נצר לשונו והבליג בדומיה.

אמנם הרדף שכנראה נעלב משתיקתו הממושכת של יריבו, הגביר את רדיפתו ביתר שאת. כששוב חש שלמה כי כשל כח הסבל, נכנס בשנית לרבי הקדוש לקבל היתר לצאת נגד רודפו, אך הרבי ציטט לו שוב דברי הגמרא, הנעלבין ואינם עולבין, והורה לו להמשיך בשתיקתו. שלמה קיבל דברי הרבי, בעוד השני ממשיך לרודפו ללא הפסקה.

בנתיים הגיע בנו לפרק האיש מקדש, הצעות רבות הגיעו לפתחו, אמנם למרבה הצער, כל פעם אחרי שהודיע לשדכן שמציזו הענין נגמו, הידיע לו השדכן שהצד השני רוצה לסגת מההצעה.

כך היה כמה פעמים זה אחר זה, שלמה הבין מיד מי אשם בזה, ואכן לאחר בדיקת הענין התברר, שהרדף עוקב אחר כל הצעה שמציעים לו, ומיד הוא פונה להורי המדוברת, ומספר להם שמועות רעות על שלמה, ומי פתי ירצה להשתדך איתו.

שלמה הרגיש כי כלו כל הקיצין, ומיהר להיכנס לרבי ופרץ בבכי עז, אולי אני עוד יכול לסבול, אך מדוע בני צריך לסבול. אך הרבי נשאר בשלו, שְׁנִיגָ - תשתוק, תהיה מהנעלבין ואינן עולבין. הפעם כבר נדרשו לו כוחות עצומים לקיים דברי הרבי.

השנים חולפות ובינתיים יחד עם הבחור המתבגר והולך, גדלה גם הבת. שוב ניסה שלמה את מזלו בשידוכי הבת, אך גם כאן התערב הרדף וקלקל את כל ההצעות ברגע האחרון. שוב נכנס שלמה בפעם הרביעי לרבי, והוריד דמעות כמים, רבי קדוש, עד מתי יהיה זה לנו למוקש. אך הרבי בשלו, תשתוק! הפעם הוסיף הרבי במפתיע ואמר, בזכות שתיקתך הממושכת ישועתך קרובה לבוא!

ואכן סוף סוף זכה שלמה לשמחה בכפליים, בנו ובתו באו בקשרי שידוכין למזל טוב. לבו נתמלא בשמחה, אמנם עכשיו התחיל לדאוג דאגה חדשה, הלא עני חלפון הוא, ומיהיכן יקח הוצאות שני הנישואין בבת אחת. בלית ברירה לקח את מקל הנדחים בידו, והפליג לווינה, לפנות לעשיר ידוע בעל צדקה מופלג.

בזכות
שתיקתך
הממושכת
ישועתך
קרובה
לבוא!

באמצע מסירת השיעור בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. הגמרא (ב"ק ט:): **לעולם יכנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב**, בפשטות הכוונה שיכנס כשהחמה זורחת, ולא להמתין עד שתחשך. אבל רש"י מביא את הפסוק (בראשית ד, ז), האור כי טוב. ליהודים היתה אורה (אסתר ח, טז), אורה זה תורה (מגילה טז:), ואין טוב אלא תורה. לפי זה חשבתי ככה, **לעולם יכנס אדם בכי טוב**, כשאדם פותח את היום שלו, יכנס ליום בכי טוב, בלימוד התורה. ויצא, לפני שהוא מחזיר את הנשמה לבורא לפני השניה, **יצא בכי טוב**, בלימוד התורה, ואז יקיים ובהם נהגה יומם ולילה. הרמב"ם (הלכות ת"ת פ"א ה"ח) מביא שיש חיוב ללמוד תורה ביום ובלילה, כשאדם לומד תורה רק ביום או רק בלילה, זה לא מספיק. שנזכה שהתורה יאיר לנו את החיים על כל צעד ושעל, אמן.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א

בירושלמי (תענית פ"ג ה"ב) מובא לשון, פעמים שהגשמים יורדים בזכות אדם אחד. בליל שישי פרשת וארא לסדר ויעתר אל ה' (שמות ח, טו) [כדאי לעיין ברש"י הקדוש על הפסוק], ביום הגדול שזכינו לגשמי ברכה ראש חודש שבט, זכיתי לראשונה להיות בצילו של הצדיק, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א בטיש סעודת ראש חודש. וכך מובא בזוהר הקדוש (ח"ג טז:), צדיק זכויותיו חקוקים לו על עצמותיו. מי שעוקב אחרי מעשיו של הרבי שליט"א, רואה צדיק שכל עצמותיו אין יעדן סקונדע - בכל שניה, זועק אהבת הבורא.

כשהגעתי, אחזו שם בקריאת התורה, הרבי עומד לפני הספר תורה באימה ובריאה, הגבאי עושה מי שברך לחולה אחרי קריאת התורה, והרבי שליט"א, שמכל העולם מקבל הזכרות של חולים לא עליכם, מונה שמות החולים לגבאי, לא מפתק, רק ממה שהוא זוכר, כל שם שמזכירים אצל הרבי שליט"א, כל שם וכל הזכרה עושה רושם אצל הרבי.

מסתיימת התפילה, הרבי נכנס בדחילו ורחימו לסעודת ראש חודש. כידוע בקדשים הלילה הולך אחר היום, דער רבי זאל זיין גענוגט - הרבי שליט"א, מקדש את הלילות בהמשכה מהיום, חביבות המצוה של סעודת ראש חודש. מעל שבע שעות לקח ממתי שהרבי נטל ידים לסעודת ראש חודש, עד אחרי שאחרון החסידים ניגש לקבל פירות מידי הקדושות.

זכיתי לשבת בטיש בשולחן הראשון מול הרבי שליט"א, זה מחזה שבסייעתא דשמיא אי אפשר לשכוח לעולם. אמרתי לידיד נפשי כהן שדעתו יפה, שבוער בו קדשי ראחמיסטריווקא, רבי אברהם חיים הכהן מלאכי, שאני לא יודע איך עד היום לא זכיתי לבוא לכזה לעכטיקייט - לכזה אור, סעודת ראש חודש אצל הרבי.

רק בשביל לראות איך הרבי נוטל ידים לסעודת מצוה, שווה לבוא לראחמיסטריווקא. וכך נפסק בשולחן ערוך בסימן תי"ט (ס"א) [תעינו בפנים], 'מצוה להרבות בסעודת ראש חודש', און אויב ס'ווערט אזוי געפסקנט - אם כך נפסק בשולחן ערוך, אז הרבי שליט"א שבכל ימות השבוע חי בקב חרובים און פון אביסל יוך - מקצת מרק, אוכל בסעודת מצוה סעודת ראש חודש, פיש, יוך, פלייש, אלע סאקט פירות - דגים, מרק, בשר, כל סוגי הפירות. יש חזקות שלמות מי מביא את הפירות, מי מביא את הארבעים, מי מביא את החלה. וכך לשון הגמרא במסכת כתובות (ק:), כל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו מקריב ביכורים.

התרגשות מיוחדת בטיש, עבודה חדשה, "לחיים"! הרבי מברך כל יהודי בטיש בלחיים, הרבי קם ממקומו לוודא שאין יהודי אחד בכל הטיש שהרבי לא בירך אותו. כמה פעמים בטיש בתורה בירך הרבי את כלל ישראל בישועות ורפואות, בבני חיי ומוזני רויח. רואים כמה הרבי חי את המשא של כלל ישראל, יעדער איד - כל יהודי הוא בבחינת בנך יחידיך אשר אהבת.

הרבי בתורה מביא בני יששכר מאמרי חודש שבט (מאמר א אות ב), ששואל איך כלל ישראל קשור למזלות, כידוע חודש שבט זה מזל דלי, הרי קיימא לן (שבת קנו.) אין מזל לישראל. מסביר הבני יששכר, שכלל ישראל על ידי מעשיהו בתורה, הופכין שפיתת המזל לכל אשר יחפצו, מומלץ מאד ללמוד את השטיקל בני יששכר בעיון בפנים.

זכיתי בטיש, שהרבי יכבד אותי לשיר 'הי החודש הזה כנבואת אבי חוזה', זה היה אחרי כמה פעמים שהרבי דיבר דברי תורה, כל מילה שהרבי מדבר בתורה, זה חוצב להבות אש. לקראת סוף הטיש הרבי מבקש א לעבעדיגע ניגון - שיר שמח.

מסתיים ברכת המזון, כל חסיד וכל יהודי, בראחמיסטריווקא אין שם שום הבדל, כולם אהובים כולם ברורים, כולם ניגשים לקבל פירות מהרבי ביד. כשניגשתי אמרתי דבר ראשון לרבי, ישר כח על הטיש ועל החיזוק. כשהזכרתי את מורי חמי לרפואה שלימה, רבי יהודה לייב בן רחל, איז דער פנים פון רבי'ן גענואךן צופלאקערט - פניו של הרבי השתנו מקצה לקצה. הרבי מתעניין מי השווער, מה קרה. הרבי שהוא אבא, מברך ברכות עד בלי די. באותה הזדמנות הענקתי לרבי גליון חגיגי גליון ר' של "מתיקות הדף היומי", הרבי מחייך ומברך אותי ברכות לרוב להמשך הרבצת התורה.

אחרי קבלת הפירות רציתי לחזור הביתה. אך הבחורים לא נתנו לי, כל אחד בא להודות לי על משהו אחר, אחד על השיעורים בקול הלשון, אחד על מה שהוא קרא בגליון הזה, ואחד על מה שקרא בגליון הזה. די גוטסקייט - טוב הלב שיש לבחורים בראחמיסטריווקא, הוא טוב לב נדיר.

אחד הבחורים אומר לי, תראה הרבי שליט"א שם את הגליון מתיקות הדף היומי על השולחן תחת ידיו בחלוקת הפירות! נו, זה כבר היה סיבה טובה להישאר עוד בטיש. ואז זכיתי אחרי הטיש לשמח את הרבי שליט"א, כשסיפרתי, שאני מזכה בסייעתא דשמיא, הקדוש ברוך הוא יעזור הלאה והלאה, כל חודש יהודים חדשים בארץ ישראל לאכול סעודת ראש חודש בצוותא, לפחות במנין, ושבחודש שבט היה בחסדי שמים שלש סעודות ראש חודש חדשים, בירושלים בבני ברק ובית שמש, חוץ מצדיק בקריית מלאכי שהתחיל לעשות כל חודש סעודה במנין.

היה קשה מאד להיפרד מראחמיסטריווקא, נשארתי למעריב, א פשוטער דאווענען אין ראחמיסטריווקא - תפילה רגילה בראחמיסטריווקא, זה כמו במקומות אחרים בניעילה. בהפסקה באמצע הטיש, זכיתי למסור שיעור דף היומי בעזרת נשים, בזכות הגבאים המסורים, ובחור צדיק שאינני יודע את שמו, שטרח ויגע לעזור לי להגיד שם את השיעור. וכאן המקום להודות לשכן טוב, ידידי בן עליה, הרב ישראל מרדכי קופיץ שליט"א, ולכל הציבור הקדוש, שמקיימים יום יום את דברי התנא דבי אליהו (פכ"ו), בניי, מה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבין זה את זה, ותהיו מכבדין זה את זה.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שהרבי שליט"א יוכל להמשיך בעבודת הקודש לבעור בכל מצוה ומצוה, ליכטיג מאכן פאר אידישע קינדער - להאיר לעם ישראל, מתוך בריות גופא, מתוך נחת הרחבה ושמחה מכל הצאצאים, מכל החסידים מכל התלמידים ומכל עמך בית ישראל, ושנזכה כבר בקרוב ותחזינה עינינו, שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף עב, ג' שבט תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

יש רמז מוסר בתיבת **וישמע יתרו** (יח, א), **וישמע** היינו שראוי לשמוע תמיד ולהבין ולהשכיל, **יתרו** מלשון מותרות, היינו שיתבונן מה שישאר לו מכל עמלו, כי הכל הבל וריק, ואין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו', אלא מה שמסגל בתורה ורואה להדריך בניו בדרך הטוב והישר לפני אלהים, זה ישאר לו מכל עמלו. ורואי לו להשגיח תמיד ולשים רעיוניו על זה.

גם יש לפרש **וישמע יתרו**, היינו שראוי להבין ולהסתכל מה שהוא יתרון ומותרות, להשליך מעליו, ולא ירדוף אחר מותרות, רק יסתפק במה שיש לו (דגל מחנה אפרים יתרו)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפוראר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

תועלת התשובה - הן לחוטא עצמו והן ליוצאי חלציו

ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה (שמות יח, ו). וברש"י: "אם אין אתה יוצא בגיני צא בגין אשתך ובגין שני בניה".

ידוע מספרים הקדושים, שכאשר הצדיק רוצה לקרב ולהעלות אנשים ממצבם השפל, הריהו זקוק לירד וליפול קצת ממדרגתו, כדי לקבל זיקה ושייכות עמהם, ומתוך כך, כאשר ישוב למדרגתו הקודמת יעלה וירומם יחד עמו את האנשים הזקוקים לעלייה.

יתרו ידע היטב שמשה רבינו חתנו הוא בעל-מדרגה גדול ועצום, ובכדי לקרבו ולהעלותו משפלותו יצטרך הוא עצמו לצאת ממדרגתו לצורך ה**כנסתו** תחת כנפי השכינה.

עוד ידע יתרו, שכאשר האדם הוא במדרגה נמוכה, הריהו גורם פגם בקרב צאצאיו וצאצאיו צאצאיו הנולדים הימנו, כמאמר הנביא (ירמי לא, כח): "אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה", וממילא מצבו הנדח והשפל בעבר פעלו אות לרעה גם בקרב צפורה בתו ושאר בנותיו (שנולדו בעודו במצב פגום), וגם בקרב יוצאי חלציהם.

ואף גם ידע יתרו את אשר גילו לנו צדיקי עולם (כ"ק מרן מוה"ר ז"ע), שכאשר האדם ישוב בתשובה אמיתית, אזי על ידי התשובה הוא מתקן את פגמי ותחלואי נפשו, ואתו עמו הוא מתקן ומעלה גם את נפשות צאצאיו וצאצאיו שפגמו בעבר מחמת מדרגתו השפלה, כי יפה כוחה של תשובה לתקן ולמרק הן את האדם עצמו והן את באי-כוחו שניזוקו מחמתו.

הוא אשר אמר למשה: "אם אין אתה יוצא בגיני", אם אינך רוצה לצאת ולירד ממדרגתך כדי להעלות אותי, "צא בגין אשתך ושני בניה", כי פגמי נפשי השפיעו לרעה גם על בתי צפורה ויוצאי-חלציה, וממילא כאשר תצא ממדרגתך כדי להעלות אותי ולקרבני לתשובה, יתוקנו ויתעלו גם הם למפרע מכוחה של תשובה זו.

(סעודה א' תשמז)

הרושם הגדול שנפעל בנפשות ישראל - בעת שמיעת הדברות מפי הגבורה

ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות. ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו (שמות כ, טז-יז).

כאשר ירד הקב"ה בכבודו ובעצמו לאמר לבני-ישראל "אנכי ו"לא יהיה לך", זכו להתגלות אלוהית נשגבה ונעלית ביותר, ואז עלתה בזכרונם התעלות דומה לכך שהיתה מנת חלקם במעמד קריעת ים סוף, כאשר גם אז ראו עיני בעיני את אלקותו ית"ש והראו באצבע "זה א-לי ואנוהו" (שמות טו, ב).

מתוך כך נפלה מורך בלבבם, כי זכרו היטב את הנפילה הגדולה שהיתה מנת חלקם לאחר קריעת ים סוף כאשר בא עמלק להלחם בהם, ושיערו בנפשם שהסיבה לכך היתה, מחמת שהתעלות היתה שלא לפי מדרגתם, ולכן לא התקיימה בידם.

לפיכך אמרו אל משה: "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות", פן ושמה מחמת ההתגלות הגדולה - שאינה לפי מדרגתנו - נבוא לנפילה גדולה הנקראת "מיתה" (כ"ל מאן דנחית מדרגיה... קרי ביה מיתה". זוה"ק ח"ג קלה, ב).

על כך השיב להם משה: "אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים", דיבורי הקב"ה אכן נועדו לרומם אתכם למעלה למעלה, אולם, יחד עם זאת בא האלקים "בעבור תהיה יראתו על פניכם", כי התגלות זו טביעה בכך רושם של יראת שמים, שמחמתה תהא ההתעלות שמורה בקרבכם "לבלתי תחטאו", שלא תתחסרו ותפלו הימנה - כפי שנפלתם לאחר קריעת ים סוף.

כי זוהי כוחה של "יראת ה' טהורה" לקיים ההתעלות בקרבכם שתהא "עומדת לעד" (תהלים יט, ט), כפי שהפליגו חז"ל במעלת היראה (שבת לא, א): "אי יראת ה' אוצרו - אין, ואי לא - לא", שהיראה היא כמו 'קב חומטון' השומרת על התבואה שלא תתליע.

(סעודה ג' תדשמ)

שימור ההתעוררות - על ידי תורה הנלמדת מתוך יראה

וישמע יתרו כהן מדין וגו' (שמות יח, א). וברש"י: "מה שמועה שמע ובה, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק".

כאשר איש ישראל זוכה לניסים ונפלאות, ומכוחם הוא מקבל התעוררות והתקרבות להש"ת, ומתעלה לעילא ולעילא, אזי יש חשש גדול שההתעוררות לא תתקיים בידו, ובחלוף הזמן תישכח ותתפוגג ח"ו.

והעצה לשימור ההתעוררות היא, על ידי שתיכף לאחר מכן יעשה "כלי" להתעוררות על ידי עסק התורה, כנועד **מ"ק מרן מהר"ד ז"ע** על הפסוק (במדבר כא, כח) "כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון", כי התעוררות שאינה על התורה היא כמו 'אש' שאינה מתפשט למרחקים, ואילו התעוררות שהיא על ידי התורה - הרמוזה ב'קרית סיחון' (קרית סיחון - משיחין באורייתא. תרגום יונתן שם) - יש לה כח כמו 'להבה' להתפשט למרחקים ולהשתמר לזמן ארוך.

ואמנם, יש לצרף יראת שמים לתורה, לצורך שימור ההתעוררות, כי כח התורה להתפשט למרחקים הוא רק בצירוף יראת שמים, כמאמר המשנה (אבות פ"ג מ"ט): "כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו - חכמתו מתקיימת".

עתה יבוארו דברי רש"י לנכון, כי הנה בקריעת ים סוף ראו בני-ישראל עין בעין את גדולתו ית"ש, ומתוך כך זכו להתגלות גדולה, אמנם, אף על פי כן באה **מלחמת עמלק** והורידה אותם ממדרגתם הנעלית, ונפלו מטה מטה.

והסיבה לכך היתה, כי עדיין לא היו בידם המתנות של תורה ויראה, שבצירוף שתיהן תוכל ההתעוררות להשתמר בקרבם (תורה - "יולחם עם ישראל בפידיים" שרפו ידיהם מן התורה, תנחומא בשלח כה. יראה - "זאתה עיף ויגע ולא ירא אלקים", דברים כה, יח).

כאשר ראה יתרו זאת, הבין שאין דרך לשמר התעוררות והתעלות על ידי התבוננות בניסים ונפלאות גרידא.

לכן החליט להצטרף לישראל למתן תורה, ולקבל הן את התורה עצמה, והן את היראה הנלווית אליה (בעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" שמות כ, יז), ומתוך כך יוכל לשמר ולקיים בקרבו את כל רגשי ההתעוררות וההתעלות הנופלים בחלקו על ידי ניסים ונפלאות או על ידי נקודות-התבוננות אחרות.

(סעודה ג' תדשמ)

הלימוד שלמוד יתרו מעמלק - להתגבר על היראה ולהתקרב אל בני-ישראל

וישמע יתרו כהן מדין וגו' (שמות יח, א). וברש"י: "מה שמועה שמע ובה, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק".

נראה לברא עפ"י יסוד מוסד המבואר בספה"ק על הפסוק (תהלים קיט, צח): "**מאויבי תחכמיני**", שעובד השם צריך ללמוד מן האויבים ומכוחות הסטרא אחרא לעניני עבודת הש"ת. כשרואה עד כמה הגוי השפל משתוקק ומתאוה לתאוותיו, ילמד מזה להשתוקק ולהתאוות באותה מדה, ויותר, לתורתו ועבודתו ית"ש, וכדו'. עכתו"ד".

במעמד קריעת ים סוף נאמר (שמות טו, יד): "**שמעו עמים ירוגון חיל אחז יושבי פלשת**", דהיינו, שהאויבים נתמלאו אימה ופחד ונרתעו ונמוגו ממראות-קודש אלו של כוחו וגבורתו ית"ש בשידוד מערכות הטבע לטובת בניו רחומיו.

בדרך כלל, טבע העולם הוא, שהיראה מביאה בעקבותיה שתי נקודות עיקריות: א. כשאתה ירא מאדם מסויים, אתה מתיירא להלחם עמו מחמת גודל פחד הימנו. ב. כשאתה ירא מאדם מסויים, אינך רוצה להתקרב אליו יותר מדאי, אלא אתה שומר מרחק ממנו.

הנה כי כן, מצד מעמד קריעת ים סוף קבלו האויבים מורא ופחד בלבותיהם **מלהלחם** בישראל, ואף גם נתמלאו אימה ורתת **מלהתקרב** אליהם.

ברם, כאשר ראה יתרו שעמלק התגבר על היראה הגדולה, ובא **להלחם** עם ישראל מרפידים (בניגוד לנקודה א' הנ"ל - כתוצאה מיראה), למד ממנו גם הוא להתגבר על היראה, ובא **להתקרב** אל ישראל ולחסות בצל כנפי השכינה (בניגוד לנקודה ב' הנ"ל - כתוצאה מיראה).

(סעודה א' תשמט)

סיפר הרה"צ ר' שלו רוקח זצ"ל מגריידינג:

ברשותו של כ"ק מרן מהר"י זי"ע היה סכין של מילה בירושה מאביו כ"ק מרן מהר"ש זי"ע, אולם, כ"ק מרן זי"ע היה משתמש בסכין אחרת, ומעולם לא השתמש בסכין הירושה.

החסידים ידעו עד כמה כ"ק מרן זי"ע מוקיר ומחשיב את החפצים שהיו שייכים לאביו הקדוש זי"ע, ובאחת ההזדמנויות שאל חסיד אחד לכ"ק מרן זי"ע לפשר השתמשותו בסכין חדשה ולא בסכין שיש לו בירושה?
נענה כ"ק מרן זי"ע ואמר:

מצינו אצל יהושע מנהיג ישראל, שלאחר שעברו ישראל את הירדן אמר לו הקב"ה (יהושע ה, ב): "עשה לך חרבות צורים ושוב מול את ישראל שנית", ופירש רש"י: "שמלו כבר ליל יציאתם ממצרים קהל גדול יחד, וזו פעם שנית, שכל הארבעים שנה שהיו במדבר לא נשבה להם רוח צפונית, ולא היה להם יום נוח למול".

ולכאורה צריך ביאור, הרי עדיין לא עברו ארבעים שנה מאז שמל משה רבינו את ישראל במצרים, קודם שחטת הפסח, ומדוע אפוא הוצרכו להתקין חרבות צורים חדשים ולא השתמשו עם הסכין הישנה של משה רבינו?
אלא, מכאן ראינו, שכאשר בא אדם להשתמש בכלי מצוה, עליו להשיג ליטול את הכלי שבו יוכל לקיים את המצוה בשלימות ההידור, ויבכר כלי זה על פני כלי אחר שיש לו בירושה מצדיקי קמאי.

לכן הורה הקב"ה ליהושע להתקין אומל חדש חד וחלק לצורך מילת בני-ישראל, ולא לסמוך על הסכינים הישנים שבהם השתמש משה רבינו במצרים.

(שיחת קודש - טבת תשס)

באחת העיירות הסמוכות לבעלזא התגורר גביר אחד שהיה מאוהדי ותומכי בית בעלזא. פעם לפני פורים שלח גאלדענע רענדל עם שליח שיוליכנו כ"משלוח מנות" אל כ"ק מרן מהר"י זי"ע. בדרך השתכר השליח, וכתוצאה משכרותו נפל לתוך בלאטע, וה'רענדל' נפל מידו ונאבד.

הלה היה נבוך בדעתו האם להמשיך ללכת לבעלזא ללא ה'רענדל' או לא, וגמר בנפשו לילך, כי בדרך כלל משלמים 'דמי שליחות' לשליח, ומדוע יפסיד את חלקו בגלל אבדן ה'רענדל'.

הוא הגיע לבעלזא ונכנס אל הקודש וסיפר על דבר השליחות, שנשלח על ידי גביר פלוני לתת 'רענדל' לרבי, וה'רענדל' נאבד לו בדרך.

שאלו כ"ק מרן זי"ע: "נו, אם כן מה רוצוןך?!" ענה: "הנני רוצה דמי שליחות, כי מדוע אני צריך להפסיד מכך שה'רענדל' נאבד?!"

הרים כ"ק מרן זי"ע עיניו לשמים, ואמר: "רבונו של עולם, הן אמת הוא שכאשר אדם יוצא לדרך כדי למלא את שליחותו, ובאמצע הדרך מעד ונפל, מגיע לו שכר על זה", והיינו, שכאשר איש ישראל יוצא לדרך לעבודתו ית"ש, ובאמצע נזדמנו לו עיכובים שונים, ולא איסתייעא מילתא להשלים את עבודתו כחפצו, הריהו זכאי לקבל שכר על כך.

ונתן לו כ"ק מרן זי"ע דמי שליחות.

(סעודה ב' פ"ו ויקרא תשג)

הרה"ק רבי נחום מרדכי זצ"ל בן הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה בטשערנאביל יחד עם כ"ק מרן מהר"י זי"ע בצל זקנם הגדול הרה"ק ר' אהרן מטשערנאביל זי"ע. רבי נחום מרדכי היה חשוך בנים במשך כמה שנים רח"ל.

פעם בעת נסיעתו של כ"ק מרן זי"ע מטשערנאביל לבעלזא, נסע רבי נחום מרדכי ללוותו כברת דרך, ובדרכו הפציר בו שיבטיח לו זרע של קיימא.

כ"ק מרן זי"ע לא רצה להבטיח הבטחות בחיי זקנו רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע

ובחיי אביו כ"ק מרן מהר"י זי"ע. אולם, לאחר הפצרות מרובות הבטיח לו כ"ק מרן זי"ע זרע של קיימא.

ואכן, כעבור כשנה נפקד רבי נחום מרדכי ונולדה לו בת, אלא שבאותו יום (כ"ו תמוז תר"ל) נפטר הוא עצמו בדמי ימיו רח"ל.

כששמע על כך כ"ק מרן מהר"י זי"ע אמר לבנו כ"ק מרן מהר"י זי"ע, שהקויטל של רבי נחום היה על שלחנו ועל שלחן זקנו הק' מטשערנאביל, אולם, לא רצו להבטיח לו, מאחר שלא היה אפשרי שיהא הוא וזרעו בחיים.

לימים נישאה יתומה זו להרה"צ רבי חיים אהרן זצ"ל בן דודה הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב זי"ע, ושלח כ"ק מרן מהר"י זי"ע הרבה דורות דרשה לחתונה זו.

(ח' כסליו תשל"א)

בבית הכנסת בבעלזא היה ספר-תורה עתיק וחשוב שנקרא "ספר תורה של הב"ח", כי הוא נשאר בבעלזא מתקופת כהונתו של הב"ח.

מחמת חשיבותו היו קוראים בו רק לעתים - כשהגיעו אורחים חשובים, וגם אז היו קוראים בו רק בשבת במנחה.

פעם, בתקופת כ"ק מרן מהר"י זי"ע, התעוררה שאלה סבוכה על כשרות הספר-תורה באחת השמות שאינן נמחקין, וגלל כן, נאלצו להפסיק להשתמש בו.

נפשו של כ"ק מרן זי"ע היתה עגומה למאד על שנפל פסול בספר-תורה קדוש זה, עד שנראה אליו אביו הקדוש זי"ע בחלום הלילה, ואמר לו: "אל תדאג בני, תוציא את הספר-תורה מארון הקודש ותגיה אותו שנית, ותראה שאין בו שום פסול".

ואכן כך הוה. ויהי לפלא.

(שיחת קודש - אדר תשס"א)

כ"ק מרן מהר"י זי"ע צוה לבנו כ"ק מרן מהר"י זי"ע לאחר נישואיו לבית טשערנאביל, אודות חילוקי המנהגים בין בעלזא לטשערנאביל, שכאשר שני המנהגים אינם סותרים זה את זה, ינהג כמנהג שניהם, ואילו כשהמנהגים סותרים זה את זה, ינהג כפי פסק ה'שלחן ערוך'.

ואמר כ"ק מרן מהר"י זי"ע, שבדרך כלל מנהג בעלזא היה תואם עם פסק ה'שלחן ערוך', כנודע גודל ההקפדה בבעלזא להיות מושגת על אדני ההלכה הצרופה.

(שיחת קודש - אדר תשס"א)

כאשר ביקר כ"ק מרן מהר"י זי"ע אצל הרה"ק רבי בן ציון מבאבוב זי"ע במארינבאד, כיבדוהו בבנות, וכ"ק מרן זי"ע התבטא אז: "אבי ז"ל (כ"ק מרן מהר"י זי"ע) היה קורא לבנות אלו 'חווה'ס פייג'ן, ולא אמר טעם לדבר".

נענה הרה"ק מבאבוב זי"ע:

"אני אפרש שיחתו בדרך אפשר, כי לאחר חטא עץ הדעת נאמר (באש"ת ג, ז) 'ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות', ואי-אפשר לומר שהכוונה ל'עלה תאנה' כפשוטו, כי עלים של עץ התאנה אינם רחבים ואי אפשר לעשות מהם חגורות, ולכן יש לשער שהכוונה לעלים של עץ הבננה, שהם רחבים, וניתן לעשות מהם חגורות".

וקילס כ"ק מרן זי"ע את הדברים, ונהנה מהם.

(שיחת קודש - אלול תשנ"א)

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משומאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יודשיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטיח בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ר ר' דפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אלק ואשתך ושני בניה עמה. וברש"י: אם אין אתה יוצא בניי צא בגין אשתך, ואם אין אתה יוצא בגין אשתך צא בגין שתי בניה. יש להבין מפני מה חשש יתרו שלא ירצה משה לצאת אליו לקבלו, ועוד קשה הלא מצינו שקיבל משה את הערב רב שעלה עם ישראל ממצרים, ולמה יגרע יתרו מהם. ויש לומר, דהנה בעת שקיבל משה את הערב רב בשעה שיצאו ממצרים, עדיין לא היו ישראל במדרגה כל כך גדולה, שהרי עדיין היה להם פחד מהמצריים, וכמו שמצינו (שמות יד:): שאף אחר שיצאו ממצרים, היה להם עדיין פחד מהם. ואח"כ אף נוסף עליהם מלחמת עמלק, ולא היה להם עדיין מה לאכול, כי עדיין לא ירד להם מן. אולם כשבא יתרו, היה זה אחר שראו את נס קריעת ים סוף והנצחון שהיה במלחמת עמלק, וכבר היה להם את המן והבאר והתורה, עתה עלה במחשבת יתרו שאולי לא ירצה עוד משה לקבל גרים, וכעין מה שאמרו (יבמות מז:): 'אין מקבלים גרים לימות המשיח', כי שמא באים להתגייר רק מחמת גדלותן של ישראל, משום כן שלח לומר למשה שאף אם אינו יוצא בניי, ראוי שיצא בגין אשתו ובניו. עוד יש לפרש בדרך הסוד עפ"י מה שכתבו המקובלים (האר"י בשער הפסוקים פרשת שמות), שמשם רבינו היה גלגולו של הבל, ויתרו היה גלגולו של קין, וציפורת היתה התאומה שנולדה עם הבל שבשבילה הרג קין את הבל, ועתה החזיר יתרו למשה את התאומה שלו. והנה מצינו (מכות יג:): גבי רוצח שיצא מעיר מקלט, שחוזר לארץ אחוזתו ואינו חוזר לגדלותו וחשיבותו. ולכך עתה שיתרו בא להתכבד במשה ולומר אני חותן המלך, ובכך רצה לחזור לגדלותו שהיה לו בתחילה, כמו שהיה קין אחיו הגדול של הבל, לכך שלח לומר למשה 'אם אין אתה יוצא בניי', היינו אם אינך רוצה לתת לי גדולה

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

תולדות האבני נזר זי"ע

בעת שהיה האבני נזר משמש כרכנות בעיר 'קראשנעוויטץ', אירע פעם שהמשמש של האבני נזר אמר לו, דיש בעיר התן, שנוהג לבקר בבית הכלה בכל יום. האבני נזר שלח תיכף לקרוא לשבעה טובי העיר, וזרק לפנייהם את כתב הרכנות, וצעק: 'איך אהיה רב אצלכם, ועבירות נעשות בעיר בכל יום'. ושלח אנשים גבורים 'סכלים', להביא את ההתן לפניו. וציוה להמשמש שיכה את ההתן, כשראה שהמשמש מהסס, ניגש האבני נזר אל ההתן והכה אותו, אח"כ אסף את כל אנשי העיר ודרש בפניהם על הענין הזה. ההמשך היה שאביו של ההתן רצה להגיש קובלנא על הרב לשלטון, אך אנשי העיר איימו עליו שיקרעו את הדף שלו מפנקס החברא קדישא, ונרתע.

אם קרה שמידר קידושין אצל תושב שלא היה ברור אם התנהגותו הוא כראוי, לא היסם להשאיר שם כל הערב בהתנהגות, היה יושב בפניה ומשווחה בד"ת עם תלמידו שהתלווה אליו מבלי למעום דבר, עד שכל המוזמנים הלכו לכיתם, וזה היה כדי למנוע בנוכחותו התנהגות שלא כשורה. ואמר: 'נשארתי פה כל הלילה מחשש פן ירקדו יחד שיד מיט שמינועל' (-נעליים עם בתי רגלים), [לשון נקיה על ריקוד מעורב]. (מראה הדשא).

וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק. ויראה שבתחילה לא היה להם הרגש כל כך לפחד ולירא מהדר גאונו יתברך, כי כל מה שאדם משיג גבורות הבורא, יותר מתיירא ומתפחד. לכן אמר 'וכל העם רואים את הקולות', אז 'וירא העם' ראייה חושיית, והגיעו למדרגת היראה [ולכן] 'ויעמדו מרחוק'.

ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות. 'ונשמעה' מיותר, ויראה כי לסיבת קדושת דיבורו יתברך לא עצרו כח לקבל קדושת הדיבור, כי מעלה יתירה נודעת בדיבורו של הקב"ה שרואים את הנשמע, כמו שכתוב 'רואים את הקולות', ולא יכלו לסבול מדריגה זו, לכן אמרו 'דבר אתה עמנו ונשמעה' לחוד, ולא ראייה ושמיעה, שאין יכולין לסבול קדושת הדיבור שהוא בחינת רואים את הנשמע.

לע"נ הר"ר מאיר ב"ר יעקב דוד וויסברוד זצ"ל י"א צ"ז ש"ט

היו נכנים לשלשת ימים, אל תגשו אל אשה. אמרו חז"ל (ביצה ה:), דכיון שנאסרו בתשמיש בשלשת הימים שלפני מתן תורה, לכן הוצרך הקב"ה לאמור למשה אח"כ 'לך אמר להם שובו לכם לאהליכם', והנכם מותרים מעתה בתשמיש. והקשה הגמ' דמה הצורך בהיתר זה, והלא כל הסיבה להמנע מתשמיש היתה כדי להגיע בטהרה למעמד הר סיני, וא"כ פשוט דאחר מעמד הר סיני הדבר חזור להיותו. ומסיק הגמ' דשמע מינה, דכל דבר שבמנין, צריך מנין אחר להתירו, ואינו ניתן מאליו.

וכוננת הגמ' היא, דלא היה האיסור רק לשעתו והיינו קודם מתן תורה, דאז לא היו צריכים להיתר אח"כ. אלא היה האיסור לעולם, דבשעה שנאסר,

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גלין מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

החובל בחבירו. הדין הוא החובל בחברו חייב לשלם לו חמשה דברים: נזק, צער, רפוי, שבת, בושת. ואם היכה מכה שאין בה שוה פרוטה, שאז אינו חייב בחמשה דברים, אז גם לוקה על הלאו של 'פן יוסיף להכותו', אבל אם היכה מכה שיש בה שוה פרוטה, שהוא חייב בתשלומי ממון, אינו לוקה, שאין אדם משלם ולוקה (ע' כתובות לב:).

ואם נתחייב ממון בשעת החבלה, ונפטר מן החיוב אחר כך, כגון שהיכה את הגר שאין לו יורשים הכאה שיש בה שוה פרוטה, ומת הגר, הרי זה חייב מלקות מאחר שאינו משלם ממון. ונסתפק האבני נזר (אבה"ע סי' רפ"ד), דמאי הדין היכא שהיכה את חברו ומחל המוכה אחר כך על התשלומים, אם

כמו בתחילה, לפי שהייתי רוצה כשהייתי קין בגלגול הראשון והרגתי את הבל, ואין הרוצח חוזר לגדלותו, צא בגין אשתך שהיא התאומה שלך ועתה החזרתיה אליך, והיינו ציפורה בתו שהיא היתה התאומה שנולדה עם הבל. ואם אין אתה יוצא בגין אשתך, היינו שאף היא אינה ראויה לכבוד לפי שהיא גרמה את התקלה הגדולה שבגללה הרג קין את הבל, צא בגין שתי בניך, שהם לא חטאו כלל, וכתב בספר עשרה מאמרות, שהם זרעו של הבל ששמורים לו מששת ימי בראשית, וראוי לקבץ המפוזרים שנדחו מהימים הראשונים. (זרע שמשון אות ב').

לע"נ הג"ר ירחמיאל אליהו בוצ'קין ב"ר דוד יהודה זצ"ל י"א צ"ט"ו ש"ט

ויאמר ה' אל משה רד העד בעם פן יחרסו אל ה' לראות ונפל ממנו רב וגם הכהנים הנגשים אל ה' יתקדשו פן יפרוץ בהם ה'. ורש"י נדחק בתיבת 'תקדשו', וכתב דהכוונה 'היו מזומנים להתייצב על עמדתן'. וזה דוחק, וגם לשון 'נפל ממנו רב' צ"ב. ואפשר לומר, שלעיל במצות הגבלה נאמר 'והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו כל הנוגע בהר מות יומת', והוא כפול, 'עלות בהר ונגוע בקצהו', כל הנוגע בהר!.

ונראה, לפי שיש ב' סוגים בכלל ישראל: א) יש שמתקרב מצד שרוצה לקרב עצמו אל הקדושה כדי שישגי יותר. ב) יש שמקרב עצמו לראות המראה הגדול, ולא להתקדש. ולזה כפל הדברים, כי קרבת ההשגה ג"כ סיבה שלא יעצר כח נפשו לסבול גודל הקדושה, וכמו שאיתא בן עזאי שהציץ ומת. וכמו שכתב בספר ברית מנוחה על 'קברות התאוה', שהוא קברות התאוה לראות מראות הקדושות, וזה סיבה ג"כ כי תאכלנו אש הקדושה כאשר בערה במ אש ה'. ויש שיתקרב עצמו בלי הכנת השגת קדושה, [רק כדי לראות המראה הגדול].

ולזה כפל הדברים: א) 'השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו' הן מצד התקרבות הקדושה שהיא סיבה שלא תסבול נפשו הקדושה והוא עצור בחומר. ב) 'כל הנוגע בהר' - אפילו מי שיקרב עצמו מבלי הכנת הקדושה רק לראיה בעלמא, 'מות יומת'. ואמר אח"כ 'אם בהמה אם איש לא יחיה' שאפילו בהמה שאינה בת דעת להכנת הקדושה, ואם כן גם איש דומיא דבהמה רק בנגיעה בעלמא יומת.

והנה יש שלומי אמוני ישראל שמשליכין נפשם מנגד כדי שיקנו הכנת תוספת הקדושה, ואין משגיחין באסיפת (-מיתת) החומר מול קדושת הנפש אשר יקנו להשיג, וא"כ יעלו דעתם להתקרב ולמסור נפשם על קדושת ה', כמו שנאמר על בן עזאי שהציץ ומת. אולם אחר שמצות ה' בפירוש נאמרה 'שלא יחרסו לראות', א"כ אף שיהיה כוונתם לקבל קדושה יתירה, לא זו בלבד שלא יועיל לקדש קדושה, אלא אף גם קדושה ראשונה יפול מהם הרבה מחמת עברם מצות ה'. וזהו שאמר הכתוב 'פן יחרסו אל ה' לראות' היינו להשיג השגה יתירה, ולא מיבעי שלא ישיגו קדושה יתירה אלא 'ונפל ממנו רב' היינו חלק רב מהקדושה שקדם להם.

א ע' תוס' מכות טז. ד"ה התם. ובאחיעזר (ס' כ' אות ה') כתב דיש בזה מחלוקת ראשונים, ע"ש.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ויריש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער יענע פרוואוט. בנאמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כוונה, במתנות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעורים די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטן.

דוקא אויך דעם סמבולדינג אופן פון מכן דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה'ק אויפן וואך יאר: הלב האניצנען זיין אחריו או ארשידיקייט, שיינען לבן לשמים (למנה) (שירשען די גאנצע מענטש). וזאת מלכה (וועט עס ווערן אומגענוג). מקוונט עס געבן פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מסר. ער מיל ענדיגען א מסכתא.

מיין ווונדער בעהט מיין זייער מיין אויך 5 מינוט פאר זיין שוין קריאה שמע.

מיין יצחק האט ארויסגעלייגט א פילטער.

אין האב נישט געזאגט קיין משה פארדעם. נישט וויסנדיג וואס מיין בחור טוהט.

כזאב גענועהיבן זענן הגלחה מיט מיין קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין תבוסה קינד.

וזוהו 'בוראך'. 'סרוחה' זה 'בארך' והיינו ליחה סרוחה. 'רימה' לאן אתה הולך, וזה 'בורך'. ואינו כסדר שנחשב במשנה. וזה שנאמר 'והיה מדי שבת בשבתו יבוא כל 'בשר' להשתחות לפני', דהנה כתיב (ישעיהו סו:א): 'אי זה מקום מנוחתי וגו', ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי', ואמרו (תנא דבי אליהו רבה פ"א) ד'אי זה מקום מנוחתי קאי על השבת. ונראה שבשבת שחושב האדם כל העובר עליו בימי המעשה, נעשה 'עני', 'נכה רוח', 'חרד על דברי', והוא נגד שלושה דברים אלו, שע"י שנותן אל לבו שבא מליחה סרוחה, הוא 'עני' בשורש שאין לו כח. 'ונכה רוח' כשחושב אחריתו שהולך למקום עפר רימה ותולעה. 'וחרד על דברי', שחושב שעתידי ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים ונופל עליו הפחד והבושה מהש"ת, וכסדר שנחשבו במשנה, וזה מרומז בתיבת 'כל בשר' כאמור.

לע"נ הג"ר שמואל בנימין ב"ר אליעזר זוסמאן סופר זצ"ל י"א צ"כ א"א שבט

וישח משה את חותנו וילך לו אל ארצו. איתא במכילתא: נתן לו מתנות רבות. ויש לפרש הכוונה על דרך דרוש, דהנה אמרו (מגילה כח). דרבי זירא לא הוה שקיל מתנות דכתיב 'ושונא מתנות יחיה'. אמנם כבר כתבו בספרים דאצל כהנים ולויים לא שייך לומר כן, דהרי תרומות ומעשרות היו פרנסתם.

ויש לומר דלכך נתן משה מתנות ליתרו, דגר נחשב כלוי, על דרך דאיתא בילקוט שמעוני (פ"ב רמז ר"ג) עה"פ 'תורה אחת יהיה לגר', ד'גר' שקול עלי כלוי, ע"כ. ובזה יתבאר מאמר הכתוב 'ישלח לו אל ארצו' שנתן לו מתנות רבות, ובזה ראה יתרו שנחשב כגר אמת, והרי מזה ידע כי מקבלים גרים, ועל כן 'ילך לו אל ארצו', דאיתא בילקוט שאמר הריני הולך לארצי ומגירי כל בני מדינתי ואקרבם תחת כנפי השכינה ע"כ, דמכיון שראה שנתקבל גירותו עד שמשנה נתן לו מתנות כלוי, על כן הלך לו אל ארצו לקרב גם אחרים תחת כנפי השכינה.

לכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעש"י
ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה ה' וגו' את כל התלאה. פירש"י: למשוך לבו לקרבו לתורה. וכתב בשפתי חכמים, דאל"כ למה סיפר, הא כבר שמע הכל. ולי נראה להיפך, דעל פי הלכה בגר שנתגייר אומרים לו מה ראית שבאת להתגייר (יבמות מ"ז), על כן נראה לומר להיפך, דכדי שלא יהיה הדבר נקל בעיניו כל להתגייר, לכן סיפר לו דייק 'את כל התלאה אשר מצאתם בדרך', שלא יחשוב כי בנקל בא לכל הכבוד הזה, לזה אמר לו משה כמה צרות סבלו, עד לבסוף 'ויצילם ה' ואולי המכוון מה

לע"נ הג"ר שמואל אליהו ב"ר מאיר ציפקוויץ זצ"ל י"א צ"כ ט"ו שבט
וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר. תיבת 'לאמר' לכאורה אין לו פירוש כאן. ונראה, דכל תר"ג מצוות כלולים בעשרת הדברות, ויש שש מאות ועשרים אותיות בעשרת הדברות נגד תר"ג מצוות ושבע מצוות דרבנן, וזה שנאמר 'את כל הדברים האלה' תר"ג מצוות [ושבע מצוות דרבנן], 'לאמר' מרמז על תורה שבעל פה, שעל זה נאמר 'תזל כטל אמרת', והיינו שייכנסו דברי תורה בלב, ועל דרך שמובא (זוהר ח"א רלד): אמירה בחשאי, כמה דאת אמר 'ואמרת בלבבך'. וזה שנאמר 'לאמר' שיוקבעו הדברי תורה

בלב, וזה עיקר שורש וכוך תורה שבעל פה, כמו שנתבאר כמה פעמים. ואף דלוחות ראשונות נשתברו, מ"מ נשאר ממעמד הר סיני, כדכתיב 'ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו'. ואמרו (גדרים כ.) דזו בושה, ומי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני. והיינו שנשאר היראה בלב ישראל להתבייש מהש"ת לבלתי תחטאו.

ובמשנה (אבות ג:א): הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עבירה וכו', מאין באת מטיפה סרוחה, ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך המלכים הקב"ה. ובירושלמי (סוטה פ"ב ה"ב, וכן הוא בויקרא רבה יח:א) איתא: ושלשתן דרש ר' עקיבא מתוך פסוק אחד 'וזכור את בוראך', 'בארך' זו ליחה סרוחה, 'בורך' זו רמה ותולעה, 'בוראך' זה מלך מלכי המלכים הקב"ה שעתידי ליתן לפניו דין וחשבון. ויש לומר שזה ענין מה שאמרו (סוטה ה.): דאמר ר' יוחנן דר"ת של 'בשר' הוא 'בושה סרוחה רימה'. ד'בושה' היינו הבושת פנים מהש"ת,

בן כתב הקצוה"ח (סי' תכ"ד ס"ק א') דמחילה נחשב כפרעון.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

מעגלי צדק על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעוש: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממיצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניניו.

שבעה שבועות תספר לך מהחל חרמש בקמה תחל לספר לך שבעה שבועות, ועשית חג שבועות לה' אלקיך מסת נדבת ידך אשר נתן כאשר יברכך ה' אלקיך. צריך ביאור מה זה 'מסת נדבת ידך'. ורש"י פירש לפי השלמים. [וז"ל: מסת נדבת ידך, די נדבת ידך, הכל לפי הברכה הבא שלמי שמחה וקדש קרואים לאכול]. ואינו מובן איך תליא החג לפי השלמים, וגם קשה הא איכא פלוגתא (ביצה כ.) בשלמי נדבה אם מקריבין ביו"ט.

ונראה לענ"ד לפרש בדרך מוסר, על פי המדרש (ויק"ר כח:ג): שבתות תמימות, אימתי הן תמימות, בזמן שישיראל עושין רצונו של מקום. ונראה לי על פי מה שכתב המדרש שם: כתיב 'שבועות חקות קציר ישמור לנו', ישמור לנו מרוחות רעות ומטללין רעים, ואימתי, באלו שבע שבועות שביין פסח לעצרת, ע"כ. והיינו 'תמימות' כעין 'תמימה' דפרה אדומה בלי מחסור דבר, והיינו שלא הגשם בעת הקציר, והוא כשישראל עושין רצונו של מקום.

והכוונה, דענין הספירה יש לומר כפשוטו, מאחר שאותן הימים הם ימי העבודה קצירה ודישה שהיא מתחילת פסח עד שבועות, ולהורות נתן בלבינו כי הגם שטוב תורה עם דרך ארץ, מ"מ יהיה תורה עיקר, ודרך ארץ טפל, כמו שאמרו (ברכות לה:): ראשונים שעשו תורתך עיקר ומלאכתך עראי זה וזה נתקיימה בידך, ועל פי מה שכתב הישמוח משה (פ' בחוקות ד"ה ועוד תירוץ) על מה דכתיב 'עת לעשות לה' הפרו', דאם רק לעתים קבועים לומד, ושאר הזמנים עוסק בעניני עוה"ז, הוי הפרה לתורה. ולכן בא הרמז דאותן הימים שהם ימי העבודה, יהיו ספורים, ושאר הימים כל ימי חייו רק בעסק התורה, שזה יעשה עיקר.

ולפי מה שנאמר בפיוט בשחרית ליום ב' לשבועות 'זה שיש לו אינו שלו, קנין שאינו שלו למה הוא לו', על פי הפסוק 'איש אשר יתן לכהן לו יהיה', ועל פי המעשה הידוע [עם ר' שמעון מויען, ראה מליצי ישר פרשת נצבים וילך תשפ"ג], שבאמת אין לאדם רק מה שיסגל צדקה ומעשים טובים וגמילות חסדים. והנה אותן הימים שקוצר ודש, יש כמה מצות: צדקה וגמילות חסדים לקט שכחה ופאה תרומות ומעשרות ולהחזיק ידי עניים, כי זהו עיקר שחשוב שלו, ולכן אומרים מגילת רות בשבועות, כי הוא כולו חסד, שמתחילה הא דאלימלך נענש כל כך, פירש"י (ריש רות) מחמת צרות עין בעניים, ולכן הלך למואב שהם צרי עין, כמו שנאמר 'על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים'. ולהיפוך זה רות, שבה נגלה מבואר כי 'מואבי' ולא מואבית' [דמואביות] גומלים חסד, וזה היתה כוונתה לגמול חסד עם נעמי שלא לעזבה, וגם עם המתים ע"י יבום לתקן נשמתם כנגלה מבואר בפסוקים 'להקים שם המת'. וכמו כן מייד בבואם העירה גמילות חסד של כל העיר עם אשת בועז, וכמו כן אחר כך הלקט ושכחה שנהגה בישראל, ללמוד מזה שכר של גמילות חסדים ועונש צרי עין.

ולכן שפיר קאמר המדרש 'אימתי הן תמימות כשישראל עושין רצונו של מקום' ליתן צדקות, אז הם תמימים, שאין בהם חסרון הממועט הקציר, ולכן בכלות הקציר בא היו"ט, ויוכל לשמוח בראותו רב התבואה שקצר ודש, אבל באמת לא בזה ישמח מה שראה בעיניו, רק מה שנתן מזה לעניים, וזהו 'ועשית חג שבועות כפי מסת נדבת ידך', ולא מה שהשארית לך, כי תדע 'כאשר יברכך ה' ונתן לך בכדי שתתן, ובאופן זה תשמח עם העניים בשוה, שגם להם יהיה שמחה, משא"כ אם לא תתן. ומסיים שלא תהיה צר עין, כי תזכור 'כי עבד היית' וגו', ולא היה לך כלום, והש"ת נתן לך בכדי שתתן, ובזכות הצדקה ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן.

וכתבו התוס' (שם ד"ה ומה) וז"ל: וא"ת מאי קאמר דפירש מן האשה 'מדעתו', והלא דאורייתא הוא, דק"ו ניתן לידרש, וע"ש תירוצם.

ובגור אריה תירץ, וז"ל: דלא ניתן ק"ו לדרוש רק כאשר נשלמה התורה בסוף ארבעים שנה וכל התורה לפנינו, דלפעמים יש פירכא על הק"ו ממקום אחר, או יוכיח ממקום אחר, כמו שהם כל פירוכות ויוכיח שבתורה, ולפיכך אין לדרוש ק"ו רק כאשר כל התורה לפנינו, ואז אם יהיה פירכא או יוכיח ממקום אחר, יש להשיב, אבל כאשר לא ניתנה כל התורה, אין לדון ק"ו בדבר אחד שנצטווה, ולפיכך נקרא זה שעשה 'מדעתו', עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם) וז"ל: סברת הגור אריה, דקודם שנשלמה התורה, אין לדון ק"ו דשמא יש פירכא על הק"ו ממצוות העתידות להאמר. וצ"ע קצת מגמ' זבחים (דף קא.) דאהרן אמר למשה דאי בקדשי דורות, ק"ו ממעשר הקל, ע"ש. ואז היה שנה שניה לצאת ישראל ממצרים, ועם כל זה דנו ק"ו.

והנה בגור אריה כתב תירוץ נוסף על קושיית תוס' הנ"ל, דנהי דק"ו ניתן לידרש, מ"מ לא ניתן לידרש ק"ו לתלמיד לפני רבו, דיש לו לישראל לרבו, ומשה רבינו תלמיד לפני רבו הי' הוא הש"ת, ולכן נקרא זה שעשה 'מדעתו', עכ"ד. ויש להוסיף, שהרי כתבו בטעמא דאין עונשין מן הדין שהוא מחשש שמא יש פירכא על הק"ו, ועל כן כיון דמסופקין בכל ק"ו שמא יש עליו פירכא ואינה נודעת, לכן רק אנו שאין בידינו לשאול, א"כ הרי אי אפשר לנו רק לעיין כפי כח שכלינו, ואם אין אנו מוציאין פירכא, שפיר יש לנו לדון לפי הק"ו אף דיוכל להיות שיש עליו פירכא, משא"כ משה רבינו שהיה יכול לשאול להש"ת, שפיר היה לו לשאול

אם אין פירכא על הק"ו, אחרי דכל ק"ו הוא מסופק בפירכא אף כשאינה נודעת, ועל כן כיון שלא שאל, נקרא זה שפיר שדן 'מדעתו'.

לע"נ הג"ד נתן נטע ב"ר אשר נוסקין וצ"ל יא"צ ט"ו טבת

ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה. ודקדק הרבי רבי בונים ז"ע, דהיה לו לומר 'אעשה', דמה יכול אחד לדעת מה שבלב חבירו אם רוצה כמוהו או לא. ולענ"ד ההכונה, לפי שידעו שיש מצות בתורה שאי אפשר לאחד לעשותם כולם, דאם אינו כהן איך יקיים מצות שבכהונה וכיוצא בזה,

שכתב רש"י 'לקרבו לתורה', ד'לקרבו' הוא לשון 'כלי קרב', מלשון מלחמה, דאמר לו כמה סבלו עד שזכו לתורה. ולכן 'יחד יתרו על כל הטובה', דנעשה בשרו חדודין על כל התלאה עד שבאו לזה.

ויחד יתרו על כל הטובה וגו' אשר הצילו מיד מצרים. צ"ע למה נקט 'אשר הצילו', ולא 'הצילם', כמו שכתב לעיל 'ויצילם ה'. ואפשר לומר ע"פ מה שאמרו (סוטה י"א): ג' היו באותה עצה ד'נתחכמה לו', בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נדון ביסורין, יתרו שברח זכה ועלה לגדולה, ע"ש. ועל כן שמח על כי לא נתפתה עמהם וברח שלא עלה תקלה על ידו, וזה 'אשר הצילו' לעצמו.

כי יבא אלי העם לדרש אלקים, כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי וגו' ויאמר חתן משה וגו' נבל תבל וגו', עתה שמע בקולי איעצך וגו' היה אתה לעם מול האלקים. צ"ב לשון 'מול', 'היה צ"ל לפני האלקים', גם צ"ב כפולי הדברים 'כי יבא אלי העם', 'כי יהיה להם דבר בא אלי'. ואפשר לומר דבמנהיגי דור יש שני דברים: א) בתור פוסק, לדון ולהורות. ב) בתור צדיק הדור, כדאמרו חז"ל 'כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, וכמו שמצינו אצל אלישע איש אלקים דהיה כן, וגם אצל שמואל אשר שפט את ישראל, וכן מצינו במעשה שאול עם אתונות שהלך אצל הרואה עם פדיון רבע שקל, כנהוג [עכשיו דנותנין פדיון לצדיק כדי שיתפלל]. ונמצא דאיכא טירדה כפולה הצדיק, וצריכין שניהן, דאם יש גזירה, הצדיק מבטלו, ועל זה אמר 'כי יבא אלי העם לדרש אלקים' בבקשה להושיעם בתפלה. ושוב 'כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי וגו' והודעתי, והיינו לפסוק הדין. ועל זה אמר יתרו למשה רבינו 'נבל תבול' במלאכות כפולות כאלו, כי אם 'היה אתה לעם מול האלקים', 'מול' היינו כנגד, לבטל מידת הדין ברחמים ולהושיעם. ואילו על דבר המשפט, על זה צריכים להעצה של דרך זה.

לע"נ הרה"ק ד' לוי יצחק ב"ר ישראל גוטערמאן מסיראטשין וצ"ל יא"צ כ"ג טבת

אל תגשו אל אשה. אמרו במסכת שבת (דף פז.): משה רבינו פירש מן האשה, מאי דריש, נשא קל וחומר בעצמו, אמר ומה ישראל שלא דברה שכינה עמהן אלא שעה אחת, וקבע להן זמן, אמרה תורה 'והיו נכנים וגו' אל תגשו', אני שכל שעה ושעה שכינה מדברת עמי, ואינו קובע לי זמן, על אחת כמה וכמה.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק מייזנשטיין שליט"א 347-322-0000

ביום. ויש לבאר מדוע רק דיני ממונות גומרין בלילה, ואילו דיני נפשות וגם קידוש החודש גומרין רק ביום. אך ביאור הענין הוא, דכללל בידינו שהדין הוא ביום ולא בלילה (כדילפינן בסנהדרין לד:), אך בדיני ממונות עיקר הדין הוא תחילתו, היינו קבלת העדות שצריכה להיות בב"ד דוקא מהעדים המעידים על המעשה, וגמר הדין הוא רק גילוי וברור ההלכה לפי המעשה. שהרי בדיני ממונות אם תפס התובע אחר קבלת עדות קודם גמר הדין, תפסתו תפסה, ואין מוציאים ממנו, כיון שמעשה המלוה או מעשה הגנבה מטיל עליו החיוב, והרי יש כאן כבר עדות שהיה מעשה מחייב כזה.

אבל בדיני נפשות, אם מי שהוא הרג את הרוצח אחר קבלת העדות קודם גמר הדין, הוא נהרג עליו. (ע' מכות ה. בתוד"ה דבעידנא), והיינו משום שכל זמן שלא גמרו דינו למיתה, אין עליו דין מיתה, ולכן גם גמר הדין הוא כמו תחילת הדין ועיקר הדין, וכל שהוא עיקר דין

צריך להיות ביום ולא בלילה, ולכן בדיני נפשות תחילת הדין וגמר הדין אינם אלא ביום, אבל בדיני ממונות שהעיקר הוא קבלת העדות על המעשה, תחילת הדין הוא ביום, אבל גמר הדין גומרים אפילו בלילה.

וקידוש החודש ג"כ צריך להיות דוקא ביום, כי קידוש החדש בב"ד תליא מילתא, ואינו כדיני ממונות שהדיינים מגלים שם שכך הוא הדין לפי המעשה, דבקיודש החדש באמירתם 'מקודש החדש' נעשה הדבר, שהרי אם נמצאו העדים זוממין, אין גמר דינם בטל והחודש מקודש, הרי דאינו תלוי בהגדת העדות, אלא דאמירת הדיינים 'מקודש החדש' הוא עיקר הדין, ודין אינו אלא ביום.

ויעמוד העם על משה. מכאן רמז להא דתניא בתוספתא (סנהדרין פ"ד ה"ב) בהלכות כבוד המלך 'כל העם עומדין והוא יושב', דהנה כתיב בקרא 'ויעמד

העם על משה מן הבקר עד הערב', ואפילו אלה שהיו ממתנינים עד שיבא התור שלהם לעמוד למשפט, היו עומדים ולא ישבו, משום שמה רבינו היה מלך, ולכן דקדק הכתוב 'ויעמד העם על משה', 'על' היינו בשביל משה שהיה מלך, כמו דכתיב 'כי עליך הרגנו כל היום'.

לזכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע

התגלות האדמו"ר הקדוש מרדומסק הי"ד במערת רשב"י. סיפור מהגה"ק מרן רבי משה מרדכי בידרמן זצ"ל האדמו"ר מלעלוב, וחקרתי סיפור זה אצל אחד מבניו האדמו"רים שליט"א, והוא אמר לי שזהו סיפור נכון מאד, ואמרת להביא המעשה:

בזמן השואה בשנת תש"ב שהנאצים ימ"ש כבר רצו להשמיד יהודי ארץ ישראל, שכבר התפרסם בעתונים של הנאצים ימ"ש התכנית שבעוד זמן יגיעו לכאן, התפילות בא"י כבר התחזקו מאד, והרבי מלעלוב נסע יחד עם שמשו לציונו של ר' מאיר בעל הנס בטבריה, משך ארבעים יום התפלל והתחנן לפני

על כן אמר יחדיו כלל ישראל 'נעשה', נוכל לקיים כל המצות. אבל אם היו משיבים 'אעשה', היה שקר, כי איך יוכל לקיים מצות יבום כשאין לו אחים, או שיש לכולם בנים, וכן גירושין כשלא מצא בה ערות דבר.

עוד יש לומר על פי אומרם (גדרים ח:): דלעתיד לבוא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאין בה, ורשעים נידונין בה. ופירשו המפרשים דהכוונה, שאז יהיו מגולים המחשבות, כמו עכשיו שמגולים דיבור ומעשה, שרואים ושומעים כל אחד מעשה ודיבור של חברו, ולעתיד לבוא ידעו כל אחד מחשבות חברו גם כן. ולכן צדיקים שהולכין במחשבות קדושות, יהיה להם תענוג מה שהכל יהיה מגולה, משא"כ הרשעים שהולכים תמיד במחשבות פגול גזילה גניבה וכו', עכשיו בעוה"ז שאין איש יודע מה שחושב חברו, יכולין לטעות בהם ולהתחבר עמהם, משא"כ לעתיד לבוא כשידעו הכל מחשבותם, יתרחקו מהם ויסבלו דין קשה מזה. והנה במתן תורה הגיעו בני ישראל למדרגת דלעתיד לבוא כאומרם: אל תקרי 'חרות', אלא 'חירות' ממלאך המות ומיצר הרע, ולכן ידעו מחשבות, והיו יכולים להשיב

'נעשה' שכל אחד ידע שחבירו הסכים גם כן, ואפילו קודם קבלת התורה, ע"י ההכנה זכו לזה, כדברי בעל ההגדה 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו', דכבר היו מזוככים כל כך שכליותיהם נובעות תורה כאבותינו הקדושים.

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר. 'וידבר' משמעותו לשון קשה, 'אלקים', מידת הדין. והכוונה כשהצדיק רואה השראה של דינים קשים ח"ו, העצה 'את', יעסוק בתורה הקדושה (אותיות א-ת) לשמה בדביקות, 'עיד' יפעול 'כל', יחוד במדות, ד'כל' רומז למדת היסוד, צדיק יסוד עולם העושה זווג ויחוד במדות הקדושות ויתעוררו רחמים וחסדים, 'הדברים האלה' שכל הדינים הקשים יתהפכו 'לאמר', ללשון רכה. ועוד ד'לאמר' צירוף 'לא מר', שלא יהיה שום מרירות לבני ישראל, אמן כן יהי רצון.

זכור את יום השבת לקדשו. ראשי תיבות של תיבות אלו בגימטריא נ"ג. ויש לומר דהכוונה על פי אומרם לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור, ויש נ"ג פרשיות בתורה, וצריך על כל פנים לזכור שביום השבת ישלים פרשת השבוע. או יאמר על פי אומרם דשבת הוא מעין עוה"ב, על כן נרמז בראשי תיבות ג"ג, דאמרו חז"ל דגן אחד מששים בעדן.

לע"נ הג"ד חיים ישראל בעלסקי ב"ר דוב זצ"ל יא"צ י"ט שבט

ושפטו את העם בכל עת. אמרו בסנהדרין (דף לב:): דיני ממונות דנין ביום וגומרין בלילה, דיני נפשות דנין ביום וגומרין ביום. ואמרו שם (דף לד:): מנהגי מילי דדיני ממונות גומרין בלילה, א"ר חי"א בר פפא, דאמר קרא 'ושפטו את העם בכל עת'. ופירש"י עיקר משפט היינו גמר דין. והנה אמרו ב"ה (דף כה:): דגמר דין בקידוש החדש הוא כתחילת דין בדיני ממונות ואינו אלא

הופיע

ערוך לנר - ברכת הבית

על מסכת כריתות

מהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הפצה בארץ: גיטלר. הפצה בח"ל: לעווין
לית פורום: eytauber@gmail.com

הקב"ה שירחם על בניו היושבים בארץ ישראל. אחרי זה המשיך הרבי מלעלות עם שמשו למירון לציון של רבי שמעון בר יוחאי, ושם המשיך בתפלות נוראות לפני הקב"ה שיצילנו מהיטלר והנאצים.

יום אחד היה הרבי מלעלות במערה, ואילו המשמש ישן באולם לפני ציונו של רבי אלעזר, פתאום הגבאי של הרבי שומע קולות שמדברים שני אנשים, השמש לא יודע מה קרה, מפני שאף בן אדם לא נכנס למקום, הוא התקרב אל המערה, אז הוא ממש שומע שתי קולות, ואח"כ השמש החל לילך לעבר המערה, אבל הרבי מלעלות הקדימו והלך לעבר השמש, ואמר לו: היודע אתה מי היה פה במערה? והרבי מלעלות אומר לו: הרה"ק רבי שלמה חנוך הרבי מרדומסק, דמותו זרחה מאוד באור גדול עד שהיה קשה להסתכל בו.

והרבי מלעלות אמר עוד: תמיד ידעתי שהרדומסקר גדול מאד, אבל לא ידעתי שעד כדי כך. ואמר עוד: שאלתי אותו מדוע מאיר פניך כל כך? והשיב לי משום שהרגו אותי על קידוש ה'.

ימים אחדים לאחר מכן נפגש השמש עם אחד מחסידי רדומסק, ושאל אותו אם נכון שהרבי מרדומסק נהרג, והוא רצה להרביצו על זה, אבל אחרי שעברו כמה חדשים התברר שבאמת הרבי מרדומסק נהרג אז כבר על קידוש ה', ובאותו יום נפגש עם הרבי מלעלות.

והנה אחר ארבעים יום שהרבי מלעלות היה במירון והתפלל עבור עם ישראל היושב בציון, חזר לירושלים והרגיע את האנשים החסידים הסובבים אותו, ואמר לא לחשוש, ובקרוב מאד יפלו הנאצים הצוררים ימ"ש, ומאז והלאה התחיל היטלר ימ"ש ליפול ולקבל מהלומות, וקיבל מכה אחר מכה עד שנפלה והתמוטטה כח הנאצים ימ"ש"ו.

הבטחת האבני נזר זי"ע

'אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירת ממש כמו בחיים'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר
'הגדרות אבני נזר על התורה'
ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר,
או לזכות להבטחת בעל האבני נזר זי"ע,
יתקשר למערכת
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

**'מבטיח אני להעושים לטובת נשמותי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה,
להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'**

אנו יודעים שבשטח הרפואי יש כללים ברורים כיצד צריכה להיות תמונת המבנה הפנימי של האדם, מצב האברים, מחזור הדם הסוכר וכיוצא בהם, וכשאדם בא אל הרופא, אין הרופא מסתכל על בגדיו היפים, את כל אלה הוא מצוה להפשיט ככלי אין חפץ בו, את גופו הוא מכניס למכונה שעושה צילום, ולוקח ממנו דם לבדיקה.

ואת המכונה אין לרמות, ולפי מה שהצילום מראה, כך היא אבחנת המחלה, והתרופה ניתנת לפי אבחנת המחלה, וכל כמה שרופא מצליח יותר באבחנה המדויקת של המחלה, כן פרסומו גדול יותר, והכל רצים ומחזרים אחריו, כך הדבר בבעיה הגופנית של האדם.

אבל לא כן הדבר לדאבון לב בבעיה הרוחנית שלו, כאן ישנם רבים ששונאים אבחנה מוסרית למחלתם הרוחנית, והם בורחים כמפני אש מהיכרות האמת, ואם יודעים הם במי שמכיר בהם ובחולשותיהם, הם בורחים מפניו כמפני סכנת חיים.

וכמו שבמחלה גופנית אנשים אינם חסים על ממונם וזמנם, וטסים באורונים עד קצה העולם לבקר אצל רופאים שיודעים למצוא את אבחנת המחלה, והם מכירים להם טובה על כך, כן הדבר להיפך במחלה רוחנית, בורחים לקצה העולם כדי להתרחק מזה שיודע את האמת על המגרעות הרוחניות שמא יכיר את האבחנה הנכונה ויציע מזור ותרופה למחלה על ידי תוכנתו ומוסרו.

***

ריב יכול לפרוץ רק בין שנים, וכשאחד משים עצמו כתולעת, אז השני נשאר לבד, ועם עצמו לא יוכל לריב, כי זאת היא הדרך להבליג עד שוך הסערה, ולא ללבות את אש המריבה, לא לתת מדרך רגל בבית לאלה שאוהבים להפיח מדנים להצית אש של מחלוקת יהיה מי שיהיה אפילו שאר בשר הקרוב ביותר.

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ זי"ע שכתב

דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

וז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקוים בזה כעין מה דכתיב 'ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות י"ח]: ורואה אני צורך להעתיק לשון רבינו בחיי עה"פ 'לכה ארה לי יעקב', וז"ל: הזכיר שני שמות 'יעקב' ו'ישראל', ומכאן [שהמקלל] שצריך לקלל בכל שמותיו של מי שרוצה לקלל, וגם שיקלל במדת יום ובמדת לילה, וזה שסמך מיד 'מה אקוב לא קבה אל', ולא אמר 'זעם', [דהול"ל 'מה אקוב לא זעם קל', ולא יצטרך לומר 'מה אזעום לא זעם ה'], כענין שכתוב 'ואל זועם בכל יום', [אלא נקט שני לשונות של 'קבה', ו'זעם' לרמז לשתי המדות, מדת יום ומדת לילה] וכו'. וכן יצטרך לראותו בעיניו, כי יועיל הרבה לחול בו קללתו בעת ההבטה, ומפני זה העלה בלק את בלעם למקומות הגבוהים בכל פעם ופעם. ובענין הברכה ג"כ, כשירצה לברכו צריך הוא שיזכיר שמותיו, כענין שכתוב שם 'מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל', עכ"ל. מכל אלה חזינן דיש דוקא להזכיר שמו, או לפחות אם הוא בנוכח, להביט עליו.

[אבל א"כ שצריך לראות שמו של השונא, או לראות פניו, א"כ מה הועיל בזה רבה בר בר חנה במאמרו, הלא] זה דבר רחוק [שיהיה תועלת] [במה] שגילה [כאן רבה בר בר חנה במאמרו כאן] של נחותי ימא, כי לרוב אינו בא [השונא] לנוכח אצלו, וגם יש פעמים שאינו יודע שמו.

אבל כשנדייק לשון המאמר 'ומחינן ליה', ולא פרט 'ומחינן להגלא', כמו בגמ' אח"כ ('בין גלא לגלא'), שמזכיר שם הגל בכל פרט. בשלמא בהא דר' עקיבא (בימות קא). שאמר: 'על כל גל וגל שעבר עלי, נענתי לו ראשי', שם ודאי אין הכרח לומר 'נענתי להגל ראשי', כיון שתפס לשון זה [של 'גל'] עתה בלי הפסק מאמר אחר, [לכן אין צורך להוסיף שוב תיבת 'גל'], משא"כ כאן [דאע"ג שהזכיר בתחילת המאמר 'האי גלא', מ"מ כיון] שהוא בהפסק [כל] מאמר, הוי ליה לחזור ולהזכיר 'הגל'. אלא אשמעינן בזה, שבכח השמות האלו, הוי גבורת (-הצלחת) הענין בכל אופן שיעשה, [דגם אינו מזכיר שם השונא, וגם אם אינו רואה השונא, מ"מ בכח שמות האלו יעשה תפלתו פירות, ולכן לא אמר 'ומחינן להגלא', דאז היה משמע דצריך לראות השונא או להזכיר שמו, אלא נקט] תיבת 'ליה', [והכוונה הוא, שיעשה] כפי שאפשר, אם [השונא הוא] בנוכח - ודאי יאות, ואם [אפשר] להזכיר שמו - ודאי יאות, ואם [אפשר לו] רק להעמיד [השונא] כנגד עיניו כאילו היה לפניו - ג"כ יאות. [המשך בשבוע הבא].

הבנינו ואלמדה

אצרות דעת, נטפי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

מה המטרה שלנו בחיים? האם לאסוף כסף?

הכסף - רע הוא אם טוב?

חבל.

על זה אומר רבינו המחבר: בטרם נבוא לדבר על הדביקות בה, הבה ונדבר על הסרת הדביקות מן הממון. והודיע לנו, שבין אלו שיש להם ממון הרבה ובין אלו שאין להם, דבוקים תמיד בענייני ממון, ורק ה**בוטח בה' אינו דבוק בענייני ממון**. ולכן הדבר הראשון שהוא **את מידת הבטחון שלו**, כי בלאו הכי לא נוכל לדבר אתו. יש להשוות הדבר למה שטוענים כמה ממשגיחי הישיבות המיוחדות לבחורים שנפלטו ממערכות שאר ישיבות, שמאז שהתקדמה הטכנולוגיה כמעט אינם יכולים לעשות כלום עם תלמידיהם, כי הם שקועים מבוקר ועד ערב במכשיריהם ואין לבם פנוי לשמוע... אומר לנו רבינו בעל חובת הלבבות: היודעים אתם כמה מתיקות יש בעבודת ה'?! אבל מה לעשות? אי-אפשר לדבר אתכם כי אתם שקועים מבוקר ועד ערב בענייני ממון! מי שאין לו ממון הרבה, חושב בכל עת איך להרבות ממון, ומי שיש לו ממון הרבה, טרוד בכל עת בשמירתו ובניהולו. על כן העצה היחידה **בשבילכם היא לבטוח בה', כי הבוטח בה' - בין יהיה לו ממון הרבה ובין לא יהיה לו ממון הרבה - לעולם לא יהיה דבוק בענייני ממון וממילא יהיה לבו בפניו לעבודת ה'!**

מעשה יצר

המגיד הקדוש מזלאטשוב זיע"א אמר בטרם עלותו השמימה: ראיתי שמעשי יצר הצליח בכמה דברים, ואחד מהם במה שהרבה את צרכי הפרנסה ומחמת כן נתבלבלה דעת הבריות, וכיון שראיתי שאיני יכול לבטל את הדבר, בוחר אני להפטר מן העולם.

הוא אומר: המגיד הקדוש ידע שהיצר הרע הצליח להביא זמן חדש לעולם, זמן שבו אנשים פשוטים חיים

המשך בעמוד ג' ←

לעבוד אותו בהשקט ושלוה, ועוד חזון למועד להרחיב בענין הלוואות ובפרט עבור חיתון לידים). כמו שנאמר על אחד מן החסידים, שהיה אומר: "המקום יצילני מפיוזר הנפש!" אמרו לו: "מה הוא פיוזר הנפש?" אמר: "שיהיה לי ממון בראש כל נהר ובראש כל קריה!" (מבדיל על הרעיון חסיד זה היה מתפלל בתדירות שלא תהינה לו ספינות יוקרה ודירות פאר, וכפי שהוא עצמו הסביר לשואליו, שלכן כונתו בהתפללו שינצל מפיוזר הנפש. סיפר לי יהודי תושב חו"ל, שפעם הגיע לארץ ישראל לצורכי מסחר ופגש את החסיד רבי נטע פריינד זצ"ל. כשסיפר לו שהגיע ארצה לצורכי מסחרו, בירך אותו ר' נטע מעומקא דלבא שתחול הברכה במעשה ידיו ויראה הצלחה גדולה. השיב הלה כדרך בני אדם "וכן למר - אף הוא יזכה לעשירות". כיון שיצאה המילה "עשירות" מפיו, קפץ ר' נטע כנשור נחש וצווח: "חס ושלום! חס ושלום! איך אוכל להיות בטוח בעצמי שאעמוד בנסיון העושר?!", והוא מה שאמרו ז"ל (אבות פ"ב מ"ז): "מרבה נכסים מרבה דאגה", ואמרו (שם פ"ד מ"א): "איזהו עשיר, השמח בחלקו" (ועל זה אנו מתפללים שיהיו לנו חיים של עושר וכבוד).

והבוטח בה' ישיג תועלת הממון, רצונו לומר פרנסתו, ותמנע ממנו טרדת המחשבה של בעל הממון והתמדת דאגתו לו. וכמו שאמר החכם (קהלת ה, יא) "מתוקה שנת העבד, אם מעט ואם הרבה יאכל, והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון!"

דביקות בה' כנגד דביקות בממון

מגלה לנו רבינו המחבר בגודל חכמתו, שהכסף הוא אחד מן המעכבים הגדולים בעבודת ה' - בין קיומו ובין העדרו. אם היינו יכולים לקרוא מחשבות בני אדם, היינו עומדים משתוממים ומזועזעים אל נוכח ריבוי המחשבות שאף היראים ושלמים מחשבים על כסף. ולמען האמת הלא היתה צריכה מחשבתו של ירא ה' להיות דבוקה כל היום בה', לחשוב בכל עת מה רצון ה', ולהודות לו על כל דבר, ולהתפלל לפניו, ולעסוק במשא ומתן עבור קיום השליחות וכן הלאה. ומה למעשה? למעשה האדם דבוק, אך לא בה', אלא בענייני ממון.

ממשיכים אנו במנין התועלות שיש לו לבעל הבטחון בענייני עבודת ה', אותן רבינו בעל החובות הלבבות מונה וסופר, וכפי שהקדים לומר שאי אפשר לו לאדם לעבוד את ה' ללא מידת הבטחון. בתחילה ביאר שבעל הבטחון יונק את תורתו ממקום אמיתי, ושהוא זוכה למנוחת הנפש אשר מסייעת בעדו לעבוד את ה' במוח ולב. וכעת הוא בא אל התועלת השלישית. ידוע ידע רבינו ברוב חכמתו שהכסף הוא המעכב הגדול בעבודת ה' בכל מיני אופנים, ועל כן הוא בא לגלות לנו בדבריו הבאים, שאם יבטח האדם בה', הבטחון תועיל לו שכספו לא יעכב בעדו מלעבוד את בוראו.

וזה לשונו: "זמנתולת הבטחון בה' בענין התורה, כי הבוטח בה', אם הוא בעל ממון - ימחר להוציא חובות הא-להים (ולמשל, יקנה תפילין יקרות וציצית נאה ויוציא הוצאות הרבה לכבוד השבת וכן הלאה) וחובות בני אדם מממונו (ולמשל, יפרע חובותיו וישלם תשלומי נזיקין ויתן צדקה לעניים ויגמול חסדים) בנפש חפצה ורוח נדיבה (כלומר, מחמת בטחונו בה' לא יקשה עליו הפירוד מכספו, ולא ירגיש כל פעם שהוא מוציא כסף לעבודת ה' כאילו הוא מוכרח לעשותו כנגד רצונו).

ואם איננו בעל ממון - יראה, כי חסרון הממון טובה מטובות המקום עליו, מפני שנסתלקו מעליו החובות שהוא חייב בהם לא-להים ולבני אדם בעבורו (הוא ירגיש בלבו מחמת בטחונו, שבזה שהקב"ה מיעט ממנו, פטר אותו מלהתעסק בדברים הטורדים את מנוחת הנפש, כגון חלוקת כספים שעות ארוכות לנוקמים, וכל זה כדי שיוכל לעבוד במנוחת הנפש) ומעוט טרדת לבו בשמירתו והנהגתו (כלומר, הוא ירגיש שהקב"ה מיעט ממנו כדי שלא יהיה לבו טרוד בשמירת הממון ובניהולו. והנה דבר זה הוא הפוך ממה שרואים היום, שאלו שאין להם ממון רב, טרודים מבוקר ועד ערב מחמת גלגול החובות מהכא להתם ומתהם להכא, אך כל זה מפני שהם סבורים שהם צריכים להרבות רכושם וממונם, אבל אם היו בוטחים בה' ומאמינים שיקבל כל צרכיהם מידו הרחבה והמלאה, ושכל מה שלא ישיגו, זה מפני שאינם זקוקים לו, כי אז היו חיים במנוחת הנפש והיו מבנים שמיעוט הממון הוא מחסר' ה' עליהם כדי שיוכלו

הרבונות

בעל הבטחון אינו תלוי בכספו.

בין יש לו ממון הרבה, בין אין לו ממון הרבה, הוא יודע תמיד שאת כל הצטרכויותיו יקבל מאת ה', ועל כן הוא יכול להיות דבוק בה' יתברך!

שותפים!

שלשה שותפין באדם - חיוזק האמונה על ידי כיבוד אב ואם!

סדרה חדשה!

למען יאריכוני! מצות 'כיבוד אב ואם' בראי התורה והחסידות - חלק א'

שנותפות אחד יש להם עם הקב"ה עליו. כי שלשה שותפין יש באדם, הקב"ה ואביו ואמו, שאביו ואמו נותנים לו הגוף והקב"ה הנשמה. וכמו שצריכים לירא מהקב"ה, כן צריכים לירא מאביו ואמו, ולכבד אותם יחד (משמע בחשוואה זה לזה) **בכל מיני כבוד!**

אמצעי להגיע למורא שמים

ונראה לבאר מדוע נחוץ כל כך לאדם לקיים מצות כיבוד אב ואם עד שישתווה חיובו למצות כבוד את ה' ועדיף מינה, על פי מה דאיתא במסכת ברכות (כח, ב): שקודם פטירתו של רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו, אמרו לו: רבינו, ברכנו! אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו: עד כאן? - אמר להם: ולוא! תדעו, כשאדם עובר עבירה אומר: שלא יראני אדם.

ועומק הביאור בתשובת רבי יוחנן בו זכאי, כי הנה האדם הגם שנדמה לו שהוא עובד את בוראו בכל לב, יתכן מאוד שהוא מרמה את עצמו. ולמשל, כאשר יזמן לפניו דבר מה שאינו ראוי כל כך לעשותו, אך אפשר למצוא לו היתר, יש ויקל לעצמו ויעשה אותו מעשה, אך אם יגלה בפתע פתאום שידידו הטוב עמד מן הצד וצפה במעשה אשר עשה, חיל ורעדה יאחז אותו, אזל סומקא ואתי חירוא, ויחרט מעמד זה בזכרונו לרע במשך תקופה ארוכה מאוד.

ולמדנו רבי יוחנן בן זכאי, שכל זה נובע ממה שאין האמונה אצל האדם כדבר מוחשי, ואלמלי היתה אצל האמונה כדבר מוחשי עוד יותר ממציאותו של בשר ודם, והיה מרגיש ממש שהקב"ה צופה בו בכל רגע ורגע ושכל העולמות תלויים במעשיו ובמחשבותיו לטוב ולמוטב, היה ירא מעשות דבר שאינו ראוי גם כשחבירו לא היה צופה בו.

אמור מעתה: רבי יוחנן בן זכאי בירך את תלמידיו שיגיעו אל מצות אנכי ה' אלוקיך על ידי שיאמינו בהווייתו יתברך וירגישו אותו במוחש, וזהו מה שאמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם, דהיינו שתראו מהקב"ה מתוך הרגשה חושית שהוא עומד וצופה עליכם.

כיבוד אב ואם נמנחן למצב האמונה

ומעתה נבין מהותה של מצות כיבוד אב ואם ומדוע קיומה נחוץ כל כך לכל יהודי, כי הקב"ה ברצונו לסייע לכל יהודי להגיע אל מצות אנכי ה' אלוקיך, אמר לו: אתן לך אב ואם הנגלים לעיניך, ואצוה אותך שתכבד אותם כפי שאתה מצווה לכבד אותי, וזאת מפני שאף הם יש להם חלק בהבאתך לעולם (לשון הזוהר הקדוש שהובא לעיל), ומכיבוד אביך ואמך תוכל לבחון את מצב אמונתך בי. אם תראה שאתה מוכן ומזומן למסור את נפשך ולוותר על רצונותיך ונחיותיך כדי לכבד אותם כראוי להם, תבין מזה שאף העבודת ה' שלך, עבודה אמיתית היא, כי אם אתה מכבד את אביך ואת אמך בעבור שהביאו אותך לעולם, בוודאי אתה מכבד גם אותי בעבור כך!

[א"ה בגליון הבא נמשיך בענין זה, וממנו נגיע גם לחובת הכרת הטוב כלפי ההורים ובמיוחד כלפי אבינו שבשמים!]

ג) "איש אמו ואביו תיראו", ונאמר (ואתחנן ג, י): "את ה' אלוקיך תירא ואותו תעבוד" - השוה הכתוב מוראת אב ואם למוראת המקום. נאמר (משפטים כא, ז): "מקלל אביו ואמו מות יומת", ונאמר (אמור כד, טו) "איש איש כי יקלל אלוקיו ונשא חטאו" - השוה הכתוב ברכת אב ואם לברכת המקום!"

ויותר מזה איתא ב'ירושלמי' ריש מסכת פאה: "תני, רשב"י אומר: גדול היא כיבוד אב ואם, שהעדיפו הקב"ה יותר מכבודו! נאמר (יתרו כ, י): "כבד את אביך ואת אמך", ונאמר (משלי ג, ט) "כבד את ה' מהונך" - ממה את מכבדו ממה שיחנך. מפרשי לקט שכחה פיאה, מפרשי תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני ומעשר עני וחלה, ועושה סוכה ולולב ושופר ותפילין וציצית, ומאכיל את העניים ואת הרעבים ומשקה את הצמאים, אם יש לך אתה חייב בכלן, ואם אין לך, אין אתה חייב באחת מהן. אבל כשהוא בא אצל כיבוד אב ואם, בין שיש לך הון בין שאין לך הון - כבד את אביך ואת אמך, ואפילו אתה מסבב על הפתחים!"

יותר כדאי לו להקב"ה שהאדם יכבד את אביו ואת אמו משיכבד אותם!

מבואר ממה שנקט הירושלמי בלשונו: "שהעדיפו הקב"ה יותר מכבודו", שיותר כדאי לו להקב"ה שהאדם יכבד את אביו ואת אמו משיכבד אותם, וכל זה מפני שכיבוד אב ואם יועיל לו יותר להגיע למצות אנכי ה' אלוקיך. ובלשון אחר: הקב"ה ידע שמי שלא יקיים מצות לקט שכח ופאה מפני שאין לו שדה, לא יגרע לו מחמת כן מקיום מצות אנכי ה' אלוקיך, אבל מי שלא יקיים מצות כיבוד אב ואם מפני שאין לו הון, יגרע לו מקיום מצות אנכי ה' אלוקיך, לכן חייב אותו לקיים מצות כיבוד אב ואם גם במידה ואין לו פרטה לפרטה והוא נאלץ לחזר על הפתחים.

שותפין

עוד איתא במסכת קידושין (לא, א): "רב יוסף כי הוה שמע קל כרעא דאמיה, אמר: איקום מקמי שכינה דאתיא". הנה למדנו מזה שהמכבד את אביו ואמו, הרי הוא כמכבד את השכינה הקדושה.

וכן איתא ב'זוהר' הקדוש (ח"ב צג, א): "כגוונא דבר נש אוקיר לקב"ה, הכי אצטרך לאבא ולאמא, בגין דשותפותא חדא אית לון בקב"ה עליה. וכמה דאצטרך למדחל לקב"ה, הכי אצטרך למדחל לאבא ולאמיה, ולאוקיר לון כחדא, בכל זיני יקר". ופירושו: כמו שאדם מכבד את הקב"ה, כן צריך לכבד את אביו ואמו, משום

הנה כל ימי חייו עובד האדם כדי להגיע להכרה יותר עמוקה במצות 'אנכי ה' אלוקיך', וזהו תכלית קיום כל המצוות, והיינו שידע שיש בורא לעולם המנהל את הכל ומשגיח על הכל, ויהיה דבוק בידיעה זו. וכך פירש הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א (נועם אלימלך יתרו) את הפסוק בפרשתו (יתרו כ, א-ב): "וידבר א-להים את כל הדברים האלה לאמר" - הקב"ה דיבר את כל דברי התורה, בשביל מטרה אחת - "לאמר אנכי ה' אלוקיך", כדי שתחדור האמונה בלב, כי כל מצוות התורה נועדו כדי להביא את האדם לידי דביקות ושירגיש כי הוא העושה ומעשה הכל, הוא ואין בלתו.

ונמצא לפי זה שכל אימת שהקב"ה מזמן לידינו איזו מצוה, כגון מצות השבת אבידה, מלבד מה שמוטל עלינו ללמוד אז את טעמי מצוה זו, כדי שנקיים את המצוה מתוך התעוררות הלב, עוד זאת מוטל עלינו לבחון איך תחזק מצוה זו את האמונה בלבנו, שהרי זוהי תכלית כל המצוות, והתבוננות זו יועיל מאוד להשגת תכלית המצוה.

משל למה הדבר דומה

משל למה הדבר דומה הדבר למי שלומד את מקצוע הרפואה, שבוודאי ילמד שיעורים רבים שאינם קשורים באופן ישיר לרפואת האדם, אבל דברים נחוצים הם הקשורים למלאכת הרפואה בעקיפין, וכגון איך מקבלים כל אדם בסדר פנים ואיך מודיעים בשורות קשות לחולה, וכנהנה הרבה נושאים. והנה בוודאי כשילמד שיעורים אלו, יזכיר לעצמו בכל עת, שלא בא לכאן ללמוד שיעורים בענייני בין אדם לחבירו, אך בא ללמוד את מקצוע הרפואה, אלא שכדי להשתלם במקצוע הרפואה ולהיות שליח נאמן לרפאות חולים, מוכרח הוא ללמוד גם את אלה...

כאשר האיש היהודי מקיים את מצוות התורה, הנה ישנן מצוות שבאופן פשוט מזכירות לו שיש בורא לעולם ושהוא משגיח על הכל וזן ומפרנס את הכל, וכגון מצות תפילין ומצות ברכת המזון. ואפילו מצות פרה אדומה, שהיא חוק בלי סברא, מזכירה לו שיש בורא לעולם, שהרי הוא מקיים אותה בגלל שנוצטווה עליה מבורא העולם. וכן המצוות שבין אדם לחבירו, כגון לא תחמוד, לא תגנוב, וכן לא תקום ולא תטור, וכמו שכתב ה'חינוך' (מצוה רמ"א), שאלה מזכירים לאדם שלא פלוני עשה לך כן אלא האלוקים אמר לו קלל.

אך מאידך גיסא ישנן מצוות הרבה שבאופן פשוט אין נראה כל כך שאין מחזקות את האמונה בלבו (מלבד הענין הסגולי שבוודאי קיים בכל המצוות כולן), ויותר צריך להתבונן בהן כיצד הן גורמות לאדם לקיים יותר בהידור מצות אנכי ה' אלוקיך.

שהעדיפו הקב"ה יותר מכבודו

ננקוט בידינו מצות כיבוד אב ואם, החמישית מעשרת הדברות, ונצא להתבונן היאך יוכל לב האדם להתחזק באמונה על ידי קיום מצוה זו. והנה במסכת קידושין (ג, א) איתא: "תנו רבנן: נאמר (יתרו כ, י) "כבד את אביך ואת אמך", ונאמר (משלי ג, ט) "כבד את ה' מהונך" - השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום! נאמר (קדושים יט,

הבנה - רמזעשה

לימוד היוצא מידי מעשרה

ניצוצי אורה בהתנהגות האדם

במשנתו של הרה"ק רבי מנחם נחום מרחמסטריווקא זיע"א

(סתלק ביום כ"ח שבט ה'תרי"ו)

הרה"ק רבי מנחם נחום בהרה"ק רבי יוחנן מרחמסטריווקא זיע"א נולד בשנת ת"ר, עלה לארץ הקודש והארץ ימים עד שנת תרצ"ו. רבים מזקני ירושלים, חסידים ותיקים, התחממו לאורו של הרבי מרחמסטריווקא, וביניהם החסידים ר' חיים הערש אייזנבאך ור' מרדכי הערש שמרלר זצ"ל.

היה בעל זכרון עצום ולא נס ליחו עד יומו האחרון. בהיותו ביומו האחרון היה עדיין בישוב דעתו. הוא אסף אז את אחיו הקדושים ואת בני חבורתו ונפרד מהם בדברי חיזוק וסיפורי מעשיות. אפילו לאחר הסתלקותו לא נתחוויר פניו, אלא נראו היה כפני אדם חי. כך העיד החסיד רבי אלעזר בריזל זצ"ל, שהשתתף בעשיית הטהרה לגופו הקדוש, שהיה אז ערב שבת קודש וכשעשו לו טהרה היו נראה בפניו כאילו הוא הולך לקבל פני שבת מלכתא.

מעשה

עונותונותו היתה עד להפליא. כשנכד אחיו הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין זיע"א הגיע אליו לביקור בהיותו בארץ ישראל קודם המלחמה, אמר לו הרבי מרחמסטריווקא (נדפס בספר 'ברכת אהרן עמי קפ'): כתוב בספרים שהאדם צריך להיות ממארי דחושבנא, וכמה פעמים עולה על דעתי מה שכתוב - אוי לו למי שהעולם מטעין בו, אומרים עלינו שאנחנו רביס, והם לא מאמינים לנו שאין לנו כלום, רק בזה יש לנו קצת נייחא שאנחנו משרישים אמונה בלבבות בני ישראל, שבזה מקרבים את הגאולה, ועל כן יש לנו הכוח והעוז לחבוע את הגאולה.

ואז סיפר שפעם אחת הביא איש אחד קוויטל לאביו הרה"ק רבי יוחנן זצ"ל ולקח הוא בעצמו את הקוויטל וקרא בו, ואמר אליו אביו: "דו קענסט שוין זיין רבי!" [- אתה כבר יכול להיות רבי].

ואמר לו אביו: "מה זה רבי? כשרואים עולם גדול, חסידים, לומדים, רבנים, וכשנכנס כולם עומדים לפניו ומושיבים אותו למעלה, ומחשב אז בלבו איך הוא בא לכל הכבוד הזה, ולבו נשבר בקרבו עד מאוד. און מיט דעם צובראכנקייט וועט אין דיר אריין שיינען דעם זיידנ'ס זכות און דעם טאטנ'ס זכות, ווערט מען א רבי! [- בזכות שירות לבך זו, יאיר בך זכות הסבא חכות האב, ובוזה תהיה רבי].

וענה לו הרה"ק מקרלין: "אין פעטענר האט מען נייש קיין טעות אין אנדערע האט מען א טעות!" [- בודו אין טועים, באחרים טועים]. וחזר על דבריו שני פעמים!

המשך בעמוד הבא

יש לך אדם משופע בכסף, שכאשר מתחשק לו לשפץ את ביתו, הוא מוזיל מכספו בלי שום שאלות ופקפוקים. אבל כאשר מתקשרים אליו מטעם התלמוד תורה של בנו, שבנו זקוק למי שילמדו אתו בפרטות כדי לקדמו בלימוד התורה, הוא מתחיל לפלפל בפלפולים של גג על גג כדי להוכיח שאין כדאי לו לשלם מכיסו למלמד פרטי. ונהפוך הוא אצל בעל הבטחון, כי בעל הבטחון יודע שכל מה שהשיגה ידו הוא רק כדי לקיים רצון ה', ועל הצטרותיו הגשמיים אינו דואג כלל, כי יודע הוא שמה שהוא באמת צריך, הקב"ה בוודאי יתן לו.

לחלקם לאחרים

כן הוא הדבר גם לענין נתינת צדקה. מי שאינו בעל בטחון, תמיד יחשוב שהוא כבר נותן די והותר, ויירע לבבו להוסיף ליתן, ובפרט כאשר הדבר מפריע לו באשר אנשים באים אליו להתרימו בשעות לא שעות. אך בעל הבטחון לא יעשה חשבונות, אלא יתן ויוסיף ויתן, וכל זה מפני שהוא יודע שאם הקב"ה נתן לו שפע, אין זה אלא מפני שרצה שיעבידנו הלאה לאחרים הזקוקים לו. הלא כאשר נראה ליד פתח ביתו של אדם ערימה גבוהה בת מאה ושלשים תבניות ביצים, מיד נבין שהוא עומד לחלקם לאחרים, כי מה בצע לו לאדם במאה ושלשים תבניות ביצים אשר בעוד חודש ימים פג תוקפם... בעל הבטחון, כשרואה שהקב"ה נותן לו ממון הרבה, הוא אומר: הלא יש לי את כל צרכי, ומדוע נתן לי הקב"ה את כל העושר הזה? אין זה אלא מפני שהוא רוצה שאחלקם לאחרים.

ולאו דבר קל הוא, כי מאותו רגע והילך שהמזון נכנס לרשותו של אדם, נשבה האדם בקליפה שבו ונעשה דבוק בו בדביקות עצומה. ומטעם זה אמר רבינו בעל חובת הלבבות לבעל המזון: אינני בא אליך בתלונות ח"ו, אך אגלה לך סוד, שאם תחזק את לבך במידת הבטחון, תפסיק לסבול את כל אותו סבל, תוכל ליתן את כל המוטל עליך ליתן בנפש חפצה, וחייך יהיו חיי אושר ועושר. ואכן הרבה עשו כן, הם חיזקו את לבם במידת הבטחון וזכו להשיג מאז תענוג עצום כל אימת שנקלעת בידם הזדמנות ליתן לאחרים.

הודאה על מיעוט ממון

כל זה דיבר רבינו המחבר כלפי אלו שיש להם ממון הרבה, ולענין אלו שאין להם ממון הרבה, כלפיהם דיבר רבינו המחבר ואמר, שאם הם שבורים בלבם בגלל מיעוט הממון, הלא הם סובלים סבל כפול. סבל אחד הם סובלים בגלל התמרמרותם מדוע לאחרים יש ממון הרבה ורק להם אין, וסבל שני הם סובלים בגלל התמרמרותם על שאין להם ממון כדי הצטרותיותיהם.

ואמר רבינו המחבר, שאם יחזקו את לבם בבטחון, לגבי הסבל הראשון, אדרבא יגילו וישמחו ויתנו הודאה על שאין להם ממון הרבה, כי יבינו שבזה שאין להם ממון הרבה, נחסכת מהם אותה טרדת הלב שהיא מנת חלקם של בעלי הממון. ולגבי הסבל השני, הלא יבינו שהצטרותיותיהם האמתיות מגיעות עד אליהם מידו הרחבה והמלאה של הקב"ה, ומעבר לזה לא יחפצו מאומה, כי יבינו שאינם זקוקים ליותר ממה שיש להם.

וכך ראינו חסידים ואנשי מעשה בכל הדורות, וכך אנו רואים חסידים ואנשי מעשה בדורנו, שאינם חפצים ליותר ממה שיש להם. ואם הם באים למסקנא אמיתית על סמך רצון ה' שזקוקים לדבר מה שעדיין אין להם, יתפללו לה' שיספקו להם והקב"ה יקבל תפלתם!

(מתוך סדרת השיעורים על שיעור הבטחון שבספר 'חובת הלבבות', שיעור ל"ד. לשמירת השיעור המלא, חינוך לקו השיעורים (באר), לחצו בכניסתכם למערכת 2 - שיעורי חובת הלבבות, ובחזרו שיעור 34. שמעו וביטחון!)

כעשירים וממילא מתרבים צרכיהם מיום ליום ודעתם משתבשת. ולא נתכוון לומר בזה שעלינו להחזיר את הגלגל אחורנית ולהתחיל לחיות כמו פעם, בלי חשמל ובלי מכונת כביסה. אלא נתכוון לומר, שמציאות קשה יש בעולם ואין להרהר אחריה, אך הפתרון שלה, כדי שלא לבוא לבלבול הדעת על ידיה, הוא הבטחון. המגיד הקדוש לא רצה לראות מציאות זו, מפני שידע שבני האדם שלא יהיה להם בטחון, יהיו טובלים כל כולם במחשבות של ממון, ואף שערה אחת משערות ראשם תישאר בחוץ.

צא וראה מה שכתב הרה"ק הבני יששכר זיע"א בספרו "מגיד תעלומה" (ברכות לב, א): "הנני מעיד כי ראיתי בעיני צדיקים גדולים אשר יראתי לגשת אליהם, וכאשר באו לידי נסיון והשתדלו להשיג ממון ובפרט בתביעה בפה, נתרקנו מכל וכל ואבדו מעלתם".

דברים מבהילים!

היום אומרים על מי שאינו יכול לדרוש מחירים גבוהים על עבודתו, שהוא שלומיאל. אבל האמת הפוכה לגמרי. אין אנו במדרגת ה"בני יששכר" עד שנוכל לומר על עצמנו שבעת שאנו משתדלים להשיג ממון אנו נופלים ממדרגתנו. אבל בוודאי אנו יכולים ללמוד מדברי ה"בני יששכר" כמה אנו רחוקים מענין זה, כאשר כל כולנו שקוע במחשבות של ממון. ועל זה אמר לנו רבינו המחבר: לימדו את סוגיית הבטחון ותראו שקליפת המזון מפסיקה להפריד ביניכם לבין אביכם שבשמים.

העשיר נאחו בממונו ככל כוחו

רבינו המחבר לימדנו בחכמתו, שבעלי הממון, אפילו יראו כאנשים מן המניין ויחשבו כבעלי צדקה וחסד המפזרים את ממונם למטרות צדקה, כשנתבונן לעומק, נראה שלמרות צדקת פזרונם הם אווזים את ממונם בחזק רב וטרודים הם בכל עת לשמור עליו מכל משמר.

הוכחה פשוטה: כשמבקשים להוציא מעשיר גדול כמה מאות שקלים, זקוקים ליגיעה רבה, והכל לפי המהומה שעושים מסביבו. היודעים אתם למה? כי העשיר יודע במחשבתו, שכאשר ממוןו בידו יש לו את כל צרכי, והוא יתעורר לו הצורך, יוכל גם לנסוע בקיץ ומלבושים, ואם יתעורר לו הצורך, יוכל גם לנסוע בקיץ להרי האלפים, ואם יצטרך לחתן את בתו על צד היותר טוב, יהיה לו כסף מספיק גם לכך. סוף דבר, בעומק לבו הוא בוטח בממונו, וכאותו לשון הנפוץ בימינו: "יש לו בטחונות בבנק". כלומר, ממון זה המופקד בחשבונות הבנק השונים, הם הערבים לו שתהייה לו כל הצטרותיותו עד זיבולא בתרייתא. ולכן קשה לו מאוד לעשיר להוציא שקל מכיסו ולהעניק לאחרים, שהרי הוא מרגיש אז שהוא מאבד את בטחונו.

בעל הבטחון תורה עצמו בה' ולא בממונו

רבינו בעל חובת הלבבות לא הורה לנו לפזר את כספיו בלי חשבון, הוא לא יעץ לנו ליתן יותר מחומש לצדקה, ואף לא אמר לנו שלא נחסוך מכספנו בשביל העתיד. לא, אין הוא מבזה את הכסף, הוא מבזה את הדיבקות בכסף. הוא מורה לנו לשים את לבנו עד כמה אנו דבקים בענייני הכסף, וכל זה מפני שאנו בוטחים בכספנו וחושבים שעל ידם דייקא נשיג את כל הצטרותיותנו.

בעל הבטחון אינו תלוי בכספו. בין יש לו ממון הרבה, בין אין לו ממון הרבה, הוא יודע תמיד שאת כל הצטרותיותו יקבל מאת ה', ועל כן הוא יכול להיות דבוק בה' יתברך. וכפועל יוצא מזה, אם יצטרך להוציא מממונו לקיום רצון ה', לא יחשוב פעמיים, אלא יוציאו בנפש חפצה וברוח נדיבה.

הבנה למעשה

הדברים מפליאים, כי הנה אנו רואים שיש חילוק גדול בין מלכי ישראל למלכי עכו"ם. מלכי עכו"ם - כל מציאותם היא בחזק ידם גאוותם וגבורתם, ואוי לו למלך גוי שיאמר בריש גלי אין לי כלום, אין הצדק עמי, אינני יודע למה אני כאן. הלא מיד יורידוהו מכסאו.

אך מלכי ישראל הם בהיפוך ממש, שהרי בני ישראל עבדים להקב"ה המה ולא לבשר ודם, ולכן הם בוחרים למלך שינהיג אותם במי שמרגיש דלית ליה מגרמי כלום ומבטל את עצמו להקב"ה יותר מכולם, כי דווקא הוא בגלל התבטלותו חלה עליו השראת השכינה ויכול להנהיג את ישראל. כך היה משה רבינו ע"ה עניו מכל אדם ואמר על עצמו "ואנכי עפר ואפר", וכך היה דוד המלך ע"ה שאמר על עצמו "אנכי תולעת ולא איש" והשפיל את עצמו כאסקופה הנדרסת.

הוא מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כא) בדברו בענין הצלחת המלך: "כי המלך בוטח בה' ובחסד עליון בל ימוט", ומיד לאחר מכן: "תמצא ירך לכל אויבך ימינך תמצא שונאך". הרי שכוחו וגדלותו של מלך ישראל הוא בהתבטלותו להקב"ה בביטול הגמור!

על כן אמר לו אביו הרה"ק רבי יוחנן זיע"א: אם תצליח להתבטל לגמרי, הלא בטל תהיה אל אבותינו הראשונים, ואם כן בוודאי תאיר בך זכותם ותהיה רבי אמיתי...

מעשה

כעין זה סיפר הרה"ק להרה"ח רבי מרדכי הערש שמרלר זצ"ל, שפעם שלח אותו אביו הרה"ק רבי יוחנן זיע"א אל אחיו הרה"ק רבי יצחק מסקווירא זיע"א לקבל אצלו סמיכה בהנהגה. עשה כדבריו ונסע לשבות אצל דודו הרה"ק מסקווירא. בצאת השבת, ניגש אל דודו ואמר: "אבי שלח אותי ללמוד כיצד להיות מנהיג בישראל, אך מה אומר ומה אדבר? צעיר אני וקטן ואין אני רואה את עצמי ראוי להיות מנהיג. מה אעשה כדי להיות מנהיג?"

אמר לו דודו: אמשול לך משל. מעשה במלך שבנה לו ארמון חדש וביקש לעטר את כותליו בעיטורים וציורים נאים. הזמין אליו ארבעה אומנים מפורסמים ופקד על כל אחד מהם לצייר קיר אחד כמיטב כישוריו. שלושה מהם התחילו מיד לשקוד על מלאכתם מתוך ידיעה שאם מלאכתם תמצא חן בעיני המלך יגמול להם ביד רחבה. אך הרביעי, שהיה גדול מהם, אמר לעצמו: אם אמנם עולה אני במומחיותי על פני האחרים, הלא אינני יכול לדעת מה יעשו כדי שאוכל להתעלות עליהם בציורי. אמתין עד שיסיימו את ציורם, ואז אתחיל אני ואוציא מתחת ידי ציור כזה שעולה על ציוריהם עשרת מונים...

כיון שגמרו המה את ציוריהם, חשכו עיניו, כי ראה שציירו ציורים נפלאים שלא שזפתם עין ואין לו מה לחדש יותר. מה עשה? התחיל לשפשף את הקיר בזכוכית, שפשפו ושפשפו בחכמה גדולה, עד שנעשה הקיר כראי וכל שלושת הציורים נשתקפו בו, וכל הרואה אומר עליו ברקאי.

הבנה למעשה

אמר לו דודו: אם נשפשף ונזכך את עצמנו, נוכל לזכות שיאיר וישתקף בתוכנו זכותם של האבא, של הסבא ושל אבי הסבא.

מעשה

הרה"ח ר' סנדר אורי זצ"ל סיפר על דבר התקרבותו אל הרה"ק מרחמסטריווקא. כשנשא את בתו של הרה"ח ר' שמואל בריכטא זצ"ל שהיה

מחסידי רחמסטריווקא בירושלים, התחיל אמנם להריח מעט מהנעשה בחצר זו, אך לא היה לו שייכות גדולה. באותה עת נהג ר' סנדר להתענות משבת לשבת ולעסוק בתורה בלי הפסק. היה אז ערב שבת קודש פרשת משפטים בבוקר לקראת סיום התענית הארוך, והנה פגש במקוה את הרה"ח ר' חיים הערש אייזנבאך זצ"ל. כשר' חיים הערש ראה אותו, הפציר בו שיבוא להתפלל שחרית עם הרבי. ר' סנדר נענה לו והלכו יחדיו להתפלל עם הרבי. לאחר התפילה לחש ר' חיים הערש באזני ר' סנדר שעכשיו הוא עת רצון וכדאי לו להכנס אל הרבי עם קוויטל. ר' סנדר כתב מיד קוויטל ארוך מאוד ונכנס אל הקודש.

בהכנסו אל הרה"ק, העביר עליו הרה"ק את עיניו הקדושות מכף רגלו ועד ראשו, ואחר דיבר אתו במשך כעשרים דקות. לימים אמר ר' סנדר: "כל מה שדיבר עמי הצדיק איני יכול לספר, אך זאת אומר שהוא כיבס אותי מכף רגל ועד ראש". עוד סיפר שהצדיק אמר לו אז: "יודע אני שאתה מתענה משבת לשבת, אך אין זו הדרך בימינו. אם רוצים אפשר להתענות אך ורק בימי שישי של שובבי"ם וגם אז עד חצות בלבד!"

אחר שאל אותו הרבי: "מה אתם עושים לפרנסתכם?" השיב ר' סנדר: "בן ישיבה אני". אמר לו הרבי: "אם אתם רוצים שתהיה לכם השפעה על הילדים, אם אתם רוצים שתוכלו לחנך את הילדים כראוי, עליכם להביא פרנסה לביתכם".

כיון שהדברים יצאו מפה קדוש, לא נותרה בפניו ברירה ונמלך בדעתו להתפרנס מהסופרות, כדי שאם נגזר עליו לעזוב את כתלי בית המדרש, לכל הפחות יעסוק במלאכת קודש. השקיע רבות בלימוד כתיבת סת"ם, וכשגמר, כתב בקולמוסו מזוזה אחת מהודרת. כשהחזיק בידו את המזוזה מעשה ידיו להתפאר, החליט להיכנס עמה אל הרה"ק מרחמסטריווקא.

בהיכנסו שאל אותו הרבי: "נו, ר' סנדר מה אתם עושים לפרנסתכם?". הוציא ר' סנדר את המזוזה מכיסו והראה לרבי "הא לכם המזוזה הראשונה שכתבתי בכתב נאה ומהודר לפרנסתי". הרבי הביט עליו בתימהון ושאל: "לזאת ייקרא כתב נאה?!" הוא הוציא מארזו קלף נאה שהביא אתו מרוסיה והיה רשום בו שם הויה ופרק למנצח בנגינות ואמר: "זה נקרא כתב נאה!".

אחר שאל הרבי: "נו, פרנסה אחרת לא הציעו לך?". נזכר ר' סנדר ואמר לרבי שהציעו לו לעבוד אצל ד"ר וואלאך כמזכיר אישי באשר הוא בקי בכמה לשונות. אורו עיני הרבי ואמר: "אכן זוהי עבודה מכובדת". ובו בזמן שאורו עיני הרבי, חשכו עיני ר' סנדר - "מה? אני אברך חסידי וירא שמים, אעבוד לי לפרנסתי בין כתלי בית החולים?!" קרא הרבי ואמר: "מה אתם סבורים ר' סנדר? וכי חכמה היא לשבת בין כתלי הישיבה ולהישאר יהודי נאמן?!" החכמה היא לעבוד בין יהודים כאלה ובכל זאת להישאר יהודי נאמן וירא שמים".

יצא ר' סנדר לברר אם עדיין משרה זו פנויה, וכיון שיצא פגע מיד ביהודי זה שהציעה לו. לשאלתו אמר לו שהיא עדיין פנויה. קיבל ר' סנדר את ההצעה וכל ימיו עבד בבית החולים "שערי צדק" לצדו של ד"ר וואלאך, כאשר הוא יושב עם כל השמונה בגדים של בני ירושלים.

הבנה למעשה

אמר ר' סנדר: האמינו לי שאינני מתחרט על כך. אכן בהבינו שתפקידו לעבוד את ה' במקום זה ולהעלות ממנו הניצוצות השייכים לנשמתו, לא היה לו על מה להתחרט! שכן לכל אחד ותפקידו המיוחד לו!

אוצרות היהדות!

אוצרות יקרים בכל העיניים היסודיים ביהדות, מלאים מזן אל זן, בסברה נפלאה ובהבנה מלאה מוגש לפניכם ברכה בקווי הטלפון השונים!

טלפון ישיר שע'י 'קול הלשון': 0732.95.1.337

קול הבינני ☎
 א"ח - 072.2577726 ארה"ב - 718.686.8300
 בריטניה - 0204.586.2115 ברגיה - 03.300.0223

לקבלת הגיליון בקביעות
 תאריך: 06/05/2011
 a60263@gmail.com

לחברות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
 ישירות למכון 'הבנה' ברו"ל info@machonhavineini.com

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה, פנה אלינו בדרכים אלו:

- בעמדות 'גדרים פלוס', בקופת 'הבינני' ואלמדה.
- בדרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533191594
- בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.

המעוניין להפיץ באזור מגוריו ובשכונתו - נא ליצור עימנו קשר.

ניליון מס' 67 • יתרו • תשפ"ד

קרובה ישועתך לבוא

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרה"ק רבי מרדכי מקוזמיר זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות תלמידיו אחריו

סיפור השבוע

סיפר הרה"ח ר' משה בוקשפן סיפור סיפור לו אביו ר' יואל ז"ל. בערב שבת אחת אחר הצהריים שהה ר' יואל בביתו של האדמו"ר ר' מרדכי מקוזמיר זצ"ל, באותו זמן בדיוק הביאו לבית האדמו"ר בחור אחד שנכנס בו דיבוק, היות והבחור לא רצה ללכת בכוחות עצמו באו שני אנשים חזקים וסחבו אותו בכח מתחנת הרכבת עד לבית האדמו"ר. כשהגיעו לחדר האדמו"ר נשמת הבחור מידם ונשאר לשכב בפתח החדר בלי יכולת להזיז אותו כלל. מרוב פחד מהמחזה ברחו מהבית כל האנשים שהיו שם. רק אביו של הבחור נשאר שם, וכן ר' יואל אשר ראה את כולם בורחים מהבית, רצה להשאר ולראות האם יש בכוחו של האדמו"ר להוציא את הדיבוק מהבחור, בוודאי שלא יוכל להזיז כלל. האדמו"ר עישן אז במקטרתו וכל החדר נתמלא עשן עד שלא יכלו לראות כלל את פניו הק', פחד גדול שרר בחדר ונפל הפחד גם על ר' יואל שהחזיק את עצמו בחוזקה בשולחן האדמו"ר. לאחר זמן מה שמעו כולם קול יוצא מהבחור שאמר: "למה שורף אותי הרבי?" שאל אותו האדמו"ר מי הוא, ענה לו הדיבוק: "אני נפטרת מהעולם לפני זמן רב, ואין לי מנוחה מכל העבירות שעשיתי" שאל אותו האדמו"ר למה נכנסת לבחור זה? ענה הדיבוק: "בחור זה עשה עבירה אחת וע"י כך יכולתי להכנס אליו". וביקש מהרבי שיעשה לו טובה, השיב לו הרבי שבתנאי שיבטיח שהוא יוצא מהבחור בלי להזיק לבחור כלל, וגם לכל הנוכחים שעמדו בחדר. וענה לו הדיבוק שהוא מסכים לכך. פתאום שמעו כולם צעקה מהבחור, וקם הבחור ונעמד על רגליו כאחד האדם, מיד אמר האדמו"ר לאביו של הבחור שלא יישאר כאן בכבר לשבת מחשש עין הרע, ושילך לשבות את שבתו בכפר הסמוך.

אמרות טהורות

ספר "מאמר מרדכי" מובא הדרכה ישרה לרבינו. ונביא כאן חלקים מהדרכה ישרה

וזאת היא עיקר עבודת האדם ותכלית ביאתו לעולם. אבל גם צריך האדם לשמור על עצמו מאד מאד שלא לפסוע פסיעה גסה בעבודתו, ולא לילך תיכף במדריגות רמות וגבוהות ממנו, רק יתחיל לילך בעבודתו מתתא לעילא וילך מדרגה לדרגה שלא יפול חס ושלום, ויתחיל לתקן את השבע מדות הקדושים על ידי התקשרות התורה הקדושה והתקשרות הצדיקים, וד' יהא בעוזרו:

ונסדר לאדם סדר עבודתו בקדש, ונתחיל מתפלת ערבית בסוד הכתוב ויהי ערב ויהי בקר, ויראה להתפלל תפלת ערבית בכוונה יתירה, ערבית מלשון עריבות ומתיקות, שירגיש טעם ערב וטעם מתוק בתפלתו ובעבודתו יתברך שמו.

נפלאות ערותך

פעם אחת אמר אדמו"ר ז"ל כי בענין נתינת קמיעות לחולאים שונים יש לו כח יותר ממה שהיה בענין זה לאביו המגיד הקדוש מטוריסק ז"ל. כי עניני הקמיעות מבואר בספרים כי זה יוכל להזיק לפעמים להבנים של נותני הקמיעות, לכן המגיד הקדוש שהיה לו בנים, היה נזהר בזה שלא לסכן את בניו ח"ו, והוא שלא היה לו בנים, היה לו בס"נ ליתן קמיעות אפילו במקומות מסוכנים כדי להחיות נפש מישראל. [וכן היה, כי הסגולות והקמיעות שלו היו דברים נפלאים, וב"ה הצליחו אפילו לאחר יאוש במקומות הרבה, אשר תקצר היריעה מלספרם ולפורטם].

חסידים ואנשי מעשה

הרה"ח ר' יהודה לייב - ר' לייבקע - ב"ר אשר אלתר גלויברמן ז"ל בן הרה"ח ר' אלטער קארלינער [- בן אחר בן לחסידי קארלין מזמן הר' שלמה קארלינער הי"ד] שעלה לא"י. נפ' בערך בשנת תרע"ח. עליו סיפרו שכאשר התעורר בבוקר משנתו והגיע אליו היצה"ר בטענת 'קר עכשיו' תישאר במיטה. היה קם מיד ועונה לעומתו אכן קר עכשיו, תישאר אתה במיטה!... [- זה סיפר בנו הרה"ח ר' לייבקע להרה"ק ה'בית ישראל' מגור זיעועכ"א.]. נשא את בת הרה"ח ר' שלום ברוך שור (פריזנד) ז"ל. היה בעל אמונה גדול.

היה ה'פורים רב' בבית מדרשינו. ובפורים שנת תש"ז בחצה"ק בחיפה ת"ו אמר שהחילוק בין הרב לרבי הוא שלרבי יש את הנקודה-ה"פינטל" והרב מגיע לקחת ממנו את זה. הגיב הרבי ז"ל שהעיקר הוא הפינטל - ראו קארלינער דרך... עוד ווארט של ר' לייבקע ששאל פעם למה נמנה בהגדה של פסח בין הד' בנים שכנגדם דיברה תורה. א' חכם וא' רשע. לכאורה היפך הרשע הוא הצדיק... אלא שהצדיק אינו שואל שאלות, ואם שאל כבר אינו בגדר צדיק.

מתוך העלון מזקנים אתבונן

פניני פרשת השבוע

מאת המחנך ר' בעריש גוטשטיין

איריש ווארט

די דערפל קלאנפא א גורפא איז הארט נעבן די שטאט קילץ, וואס איז געווען א אידישער צענטער, עס האבן דארט געוואוינט בעפאר דעם ביטערן וועלט קריג אזויפיל ווי צוואנציג טויזענט אידישע נפשות. ווען די נאציס ימ"ש האבן איינגענומען פולין, זענען אלע אידן אריבערגעפירט געווארן צו א געטא, און דאס מערהייט פון זיי איז אומגעברענגט געווארן על קידוש שמו יתברך, אין די טויט לאגער טרעבלינקע.

דאס איז נאך א רינגעלע אין די לעצטיגע קייט פון אינצידענטן, ווען אידישע מציבות וועלכע זענען גענוצט געווארן צו געשענדעט ווערן דורך די רשעים ימ"ש, אויספלאסטערנדיג דערמיט די גאסן, ווערט צוריקגעברענט צו זייער ריכטיגער רוה ארט.

כתוב בפרשה בפרק יח פסוק ז ויצא משה לקראת חותנו. וקשה. הרי יתרו שלח לו "אני חתנך יתרו בא אליך ואשתך ובני בניה עמה" ואמאי לא כתיב שיצא גם כן לקראת אשתו ובניו? ותירץ דבשלמא גבי יתרו שיתגייר יהיה בזה קידוש השם בעולם לכן יצא משה לקראת. אבל לצאת לקראת אשתו ומותרת ובניו לא יהיה בזה שום קידוש השם. לכן לא הזכירם הפסוק. ומפי חסיד אחד יש שמעתי שאא"ז [התפארת שלמה] זצ"ל אמר בזה כי הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל אמר שאוהב את כל אחד מישראל כמו שאוהב את בניו. ולמדתנו התורה הקדושה עד כמה הגיע מדרגות משה רבינו ע"ה שאהב את יתרו שהיה כומר לע"ז ומחמת כי בא לכנוס תחת כנפי השכינה להתגייר. על כן אהב אותו משה רבינו ע"ה יותר מאשתו ובניו. שלא הלך לקראת אשתו ובניו. רק לקראת הכומר שבא להתגייר. ומזה חזינן מדריגה הגדולה של מרע"ה שהוא כנגד הטבע. והרה"ק אה דוד מלעלוב זצ"ל לא אהב את ישראל רק כמו בניו. אבל מרע"ה אהב אפילו כומר שבא להתגייר יותר מאשתו ובניו עכ"ל ורא גם בתפארת שלמה בפרשתן בד"ה וירד: וירד משה מן ההר אל העם ופירש"י מלמד שלא היה פונה לעסקיו וכו'. יש לתמוה מה בא ללמדינו. ומה העסקים שהיה לו למשה רבינו הרי כל עסקו היה להנהיג את ישראל וללמד חוקי התורה. אמנם הנה כתיב (שחרית לשבת) ישמח משה המתנת חלקו. כי זהו טוב ליבו ונדבת רוחו של משה רבינו ע"ה רעיה מהימנא. אף כי ידע והבין כל שרשי המצוות וסודות התורה במעלה מעלה. כמו שאמר (ר"ה כאן) חמישים שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחת. כי שורש נשמתו היה כולו טוב בלי שום תערובת רע כלל. כמו שכתוב ותרא אותו כי טוב הוא. מכל מקום לא התרשל בעבור זה מלמד לישראל כל התורה בעמקי סודותיה כאשר למד מפי הגבורה. וזה "במתנת חלקי" רצה לומר גם חלקו נתן לישראל כנ"ל. וילמדם כל הסודות בכל פרטי המצוות אולי יכווננו. ולפי זה אתי שפיר מה שנאמר "ויעשו בני ישראל ככל אשר צופה ה' את משה ואהרן כן עשו" ופירש"י אף משה ואהרן כן עשו. הלא קשה וכי סלקא דעתך שמשה ואהרן לא יעשו בכוונת הפסח. אבל יאמר כי בני ישראל עשו בכוונת הפסח כאשר ציווה ה' את משה. רצה לומר: כיוונו בכל הכוונות בעשיית הפסח כמו שנאמר למשה מפי הגבורה. ואיך היה להם כוח כזה מי יבוא אחרי משה בהשגה גדולה כמוהו? וזה שמסיים אף משה ואהרן כן עשו. לכוון בעשיית הפסח בשם כל ישראל. ובכן נקל להם לעשות בכוונה כזו. כי הצדיקים האלו הרימו אותם כי כן הוא בעת עשית הצדיק איזה מצווה מרים עמו כל בני ישראל הנלווים אליו. וכן בכל תורה ותפלה מעלה אותם עמו. וזהו שאמר "מלמד שלא היה פונה לעסקיו" רצה לומר לגודל עונות הגבוהות שהם עסקיו. רק "אל העם" לצורך העם. בשם כל ישראל. ובספר מגדל עוז מובא שם (בהקדמה); פ"א נחלה בנו הקטן של הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע ועשו העולם פעולות הרבה ואמרו תהלים והתפללו לך. והושיע ד' ובנות נעשה בריא. ואז הוה יציב ובכה. ושאלו לו מפני מה בוכה עכשיו אם הודיעו ד' ובנות נעשה בריא? ואמר להם: אני בוכה מפני מה אם ילד של איש אחר חולה מאי אין העולם מרעישים כל כך ומתפללים עבורו שיוושע?

תמונת השבוע

הרחוב היהודי בקיילץ

את הבקבוקים מביאים לאחת מנקודות האיטוף: ירושלים-ת"ג 21 מאחורי השער ביתר עלית-בונים 9/5 מאחורי הדלת

בקבוק
=
אותיות!

אנשים דואגים להשיגם במיניסטר לכתובת הרשומה למעלה

אנשים דואגים להשיגם במיניסטר לכתובת הרשומה למעלה

אתם שותפים בספר תורה

כל נאמטאס יתור בקבוקים בן חמש ציורים אחרים בספר תורה

ד"ר מנחם משה יצחקי ואהבה יצחקי

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות, והערות למערכת באימייל: s0733678281@gmail.com

להצלחת ישראל אהרן בן גולדה ומשפחתו בכל העניים

לרפואת הילד חיים אריה ידמיהו בן אסתר בתוך שאר חולי ישראל

"והייתם לי סגולה מכל העמים" (יט, ה)

"סגולה" הוא מלשון סגול שנקודת סגול אינה משתנה לפי המקום, בכל סיבוב שתסובב אותה – היא נשארת סגול. וזוהי גם מהותם של בני ישראל, שבכל מקומות מושבותיהם ובכל המצבים שיעברו על בני ישראל, הוא קיים לעד, ונצח ישראל לא ישקר.

הרה"ק ר' דוד מלעלוב

"ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" (כ, יז)

אפי' כשלא תחטאו תהיה ג"כ יראתו על פניכם.

הרה"ק רבי משה מקאברין זי"ע

א נקודל'ה

"לא תחמוד אשת רעך וגו' שורו וחמורו וכל אשר לרעך"

(כ,יד)

לכאורה היה צריך להיות כתוב "לא תחמוד את כל אשר לרעך"? למה התורה מפרטת שורו חמורו וכו'? אלא התורה באה ללמד אותנו - מה אתה חושב - אתה תחמוד רק את אשת רעך ואת כל הדברים הטובים שלו, אומרת התורה אם אתה רוצה קח את כל החבילה כולל את כל הצרות "וכל אשר לרעך", וכמו כן כתוב "הווי דן את כל האדם לכף זכות" לכאורה למה לא רשום "הווי דן את האדם לכף זכות"? מה זה "כל"? אלא התשובה היא "הווי דן את כל האדם" - כולל את כל הצרות שלו ואת החיים שלו ולא רק את המעשה עצמו.

צדיקים.

"ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלוקים" (יח, יב)

בפרשת קרח כתוב "ויקח קרח" מפרש רש"י ע"ז לקח את עצמו. גם כאן "ויקח יתרו" לקח את עצמו לדרך חדשה: הניח את כבודו ועמדו במדין והלך אחרי משה למדבר שממה. "ויקח יתרו חותן משה" הלקיחה הזאת היתה "עולה וזבחים לאלוקים", הקרבן היותר גדול שהביא.

שבת מוסר

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"וישמע יתרו" (יח,א)

אומר רש"י מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, לכאורה למה דווקא שתי הדברים האלו? אלא אומר החתם סופר שיתרו הרי היה היועץ של פרעה ועל אף שהמליץ טוב - עדיין "הנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה", ומובא שיתרו אכן חזר בתשובה אך כשראה את קריעת ים סוף וראה שהקב"ה מעניש את המצרים מדה כנגד מדה - הבין שנדרש גם הוא לעשות תשובה כך ולייעץ ולהיטיב ליהודים, אך יתרו נשאר במקומו ואמר לעצמו שכשיזדמנו לו יהודים - ייטיב איתם, וזה הפירוש כאן "מה שמועה שמע ובא"? - מה גרם לו לבוא? אלא כשראה את "מלחמת עמלק" שבא תי' פרסאות כדי להילחם בישראל, אמר לעצמו שאם להרע מגיעים מרחוק כל כך - על אחת כמה וכמה להיטיב וזה מה שגרם לו לבוא.

חתם סופר

"הגבל את ההר וקדשתו" (יט,כג)

- הגבולות של המילה "הר" (גבולות הכוונה - אות לפני ואות אחר) יוצא "קדוש".

צדיקים

"וישמע יתרו" (יח, א)

מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י) הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע אמר, כתוב "ויבא יתרו" ולא כתוב "ויצא" לפני זה, וזה מה ששואל רש"י 'מה שמועה שמע ובא' - בלי להחליט לפני זה לצאת אלא הגיע פתאום, אלא הוא שמע מלחמת עמלק, שעמלק רץ ארבע מאות פרסה בלי לחשוב כי ידע שאם יחשוב לא ילך, ויצא בלי מחשבות, ולזה בא יתרו בלי מחשבות כי שמע שעמלק רץ, כך גם 'מאויבי תחכמני' גם אני יעשה כן.

השר שלום מבעלזא

"ויחן שם ישראל נגד ההר" (יט, ב)

כאיש אחד בלב אחד (רש"י) בשעה שישראל מאוחדים ומלוכדים "כאיש אחד ובלב אחד" יכולים הם לעמוד "נגד ההר" - נגד היצר הרע הדומה להר.

אור ישראל

הפסוק הזה מדבר על הצבועים שעושים את עצמם צדיקים אשר משוטטים בעולמות העליונים או שעושים עצמם כאילו ענווים הם ואינם רודפים אחר הכבוד וכדומה וזה מה שכתוב "לא תעשה לך פסל כל תמונה" - שזה צביעות - "אשר בשמים ממעל" - שמחזיק עצמו בעולמות העליונים "ואשר בארץ מתחת" - או שעושה עצמו עניו כארץ.

דברי ישראל

"עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים כי בדבר אשר זדו

עליהם" (יח, יא)

מה גרם ליתרו לראות את גדלות של ה' מכל האלהים? כתב רש"י: "במים דימו לאבדם והם נאבדו במים" - המצרים נענשו מאת ה' מדה כנגד מדה על מה שעוללו לעם ישראל. נשאלת השאלה: מדוע הגיע עונש למצרים? הרי עם ישראל קבלו את מה שנקבע בברית בין הבתרים: "ועבדום ועינו אתם" (בראשית טו יג). אלא, המצרים עינו את עם ישראל, כדי להרע לעם ישראל, ולא מפני צווי ה', ולכן נענשו מדה כנגד מדה, נגד השלכת התינוקות למי היאור, הושלכו סוס ורוכבו אל מי הים, וכן כל מכה ומכה שקבלו היה בזה עונש מדה כנגד מדה, ויתרו ראה בכך את גדלות ה', שרק הוא יודע את מחשבות בני האדם, ויכול להעניש מדה כנגד מדה, וזה גם מה שאנו אומרים כל יום "ותתן אותות ומופתים בפרעה ובכל עבדיו ובכל עם ארצו, כי ידעת כי הזידו עליהם"; והכוונה היא כך: אל תתמה, מדוע נענשו פרעה ועבדיו במופתים ובמכות, למרות שקיימו את רצון ה'. שכן, "ידעת כי הזידו עליהם", לפני הקב"ה גלוי וידוע, שהמצרים פעלו מזדון לב, ולכן נענשו.

תורת משה, משך חכמה

"וישמע יתרו" (יח, א)

ימה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלקי (רש"י). ביארו צדיקים (רמתיים צופים) שהכוונה - איזו שמועה שמע יתרו שממנה הבין והרגיש שיש בכוחו להיות מבני ישראל, ושיוכל לעמוד בקיום כל התורה כולה ומצוותיה? אלא ששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, שאין חפץ הקב"ה בנצחון על היצר אלא כל רצונו הוא המלחמה בו, וכל יסוד היהדות הוא המלחמה התמידית עם היצר הרע, על כן אמר, אם זה עיקר התורה כולה, אף אני אוכל להיות נמנה כחלק מבני ישראל, להילחם עם יצרי, שאף אם אין בי כח לנצחו, מכל מקום יש בכוחי לעמוד בקשרי המלחמה.

באר הפרשה

"וישתחו וישק לו" (יח, ז)

פרש"י משה השתחוה ליתרו. לכאורה קשה, מדוע אכן לא השתחוה יתרו לכבוד את משה? אלא יש לומר בדרך הלצה, שאמרו חז"ל (הובא ברש"י) לא הניח יתרו עבודה זרה שלא עבדה, ועל כן לא השתחוה למשה, שלא יחשדוהו כי חושב את משה לאלקות, ואף משתחוה לו.

רבי משה פיינשטיין

מהפסוק הזה אפשר ללמוד עד כמה צריך לכבד את ה"שווער" (חס).

אזיס ווארט

"מבנה עשרת הדיברות"

לא תרצח	אנכי ה' אלוקיך
לא תנאף	לא יהיה לך אלהים אחרים
לא תגנוב	לא תשא את שם.. לשוא
לא תענה ברעך עד שקר	זכור את יום השבת
לא תחמוד	כבד את אביך ואת אמך

הרא"ש על התורה מבאר שמבנה זה של הדברות אינו מקרי: "אנוכי ה' ממוקם מול" לא תרצח", כי כל הפוגע בחייו של אדם כביכול פגע בקב"ה, "לא יהיה לך" ממוקם מול "לא תנאף", משום הדמיון בין מי שבוגד בקב"ה לעבוד אלהים אחרים, לבין אשה הבוגדת והולכת לאחר. "לא תשא" מול "לא תגנוב", כי "לא תשא" הוא תוצאה של "לא תגנוב": הגנב מסתבך בשקריו, ובא לבסוף לידי שבועה לשקר "לא תענה" כנגד "זכור את יום השבת", כי המקיים שבת מעיד בכך שהקב"ה ברא עולמו בששה ימים וכו' (ולכן תקנו לומר "ויכולו" בעמידה וכו', כעדות); וממילא המחלל שבת מעיד בכך עדות שקר, שכביכול לא ברא את העולם. "כבד את אביך" מול "לא תחמוד... אשת רעך", כי כשאדם חומד את אשת חברו, לבסוף נולד מהם ילד שאינו מכיר את אביו האמיתי ("ונמצא שאינו מכיר את אביו ואינו מכבודו").

רא"ש

"ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך" (כ, ט)

אומר רש"י שבשבת צריך להרגיש כאילו "כל מלאכתך עשויה" - ללא דאגות, לכאורה ממתי יש ציווי לעבוד? "ששת ימים תעבוד"? אלא עבודה הכוונה לתפילה ככתוב "אין עבודה אלא תפילה" - והרמז הוא שגם בתפילה - צריך להרגיש כמו בשבת ש"כל מלאכתך עשויה".

דברי ישראל

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת יתרו – מברכים | שבט תשפ"ד | גיליון ה'

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

במינה לשולחן השבת

הסיבות שמאחורי המריבה

כאשר יתרו מיעץ למשה למנות דיינים הוא אומר לו בין השאר (שמות יז, ט) **וְהִזְהַרְתָּ אֹתָהֶם אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַתּוֹרָה וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָהּ וְאֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן**

הגמרא בפרק אלו-מציאאות (בבא מציעא ל, ב) דורשת כל מילה בפסוק זה: 'והודעת להם' - זה בית חייהם [מפרש רש"י, ללמוד להם אומנות להתפרנס], 'את הדרך' - זו גמילות חסדים, 'ילכו' - זה ביקור חולים, 'בה' - זו קבורה.

הדברים צריכים ביאור, מה הקשר של כל עניינים אלו למינוי הדיינים והשופטים?

רעיון בעל מסר חשוב, כותב בעל בן-איש-חי בספרו 'בן יהוידע' (בבא מציעא, שם). כשראה יתרו שיש כל כך הרבה סכסוכי ממון בין היהודים, הוא חשש שגם הדיינים הרבים שיתמנו לא יספיקו עבורם, ולכן חקר מה הן הסיבות הגורמות למריבות, ומה הן הדרכים לגרום להפחית את כמויות הדיינים.

ואלו הן שלשת הסיבות:

א. יש אדם שאין לו עבודה והוא פשוט משועמם, כך שיש לו זמן פנוי לצאת למריבות, לפיכך יעץ יתרו 'והודעת להם' - זה בית חייהם, שילמדו אומנות לפרנסה, ושוב לא יהיה להם זמן למריבות.

ב. יש שמי שבטבעו קמצן בממונו, ולכן ממהר לריב על כל פרוטה, לפיכך יעץ יתרו 'והודעת להם את הדרך' זו גמילות חסדים - ועל ידי החסדים יקנה בנפשו מידת הנדיבות והוותרנות, ויחדל מלריב על ממונו.

ג. יש מי שמייחס חשיבות רבה לכסף ואינו זוכר שהעולם הזה הוא עולם ארעי, ולכן ממהר לריב על ממונו, לפיכך יעץ יתרו 'ילכו' - זה ביקור חולים, בה - זו קבורה, וכשיזכרו שיש בעולם חולים, יזכרו שכסף זה לא הכל, וכשיזכרו את יום הקבורה, יבינו שחבל לריב על כסף שהאדם אינו נוטל עמו לקבר.

אם ילמד אותם שלשה דברים אלו, שוב יתמעטו המריבות והדיינים וכך יספיקו הדיינים שימנה עבור עם רב.

חיים של תורה

מעלת והשכיחות לימוד פרשת השבוע עם פירושו רש"י הק'

מנופה כסולת נקיה נתנו לו כתר מלוכה

"צריך כל אדם לחזור הפרשה עם פירושו של רש"י, שהוא מנופה כסולת נקיה וכל דבריו מדברי רז"ל, ובכל מקום שנצטרך לדברי תרגום אונקלוס הוא מביאו... ובפרט שרוב הפרשנים נתנו לו כתר המלוכה."

(המהרש"ל בים של שלמה, קדושין, פ"ב, י"ד)

שערי תורה

מבט מסכם ומכונן לפרשת השבוע

מה בפרשה?

ביאת יתרו ועצתו למינוי דיינים ♦ מעמד קבלת התורה ♦ הלכות בניית המזבח

- א. ביאת יתרו למדבר
- ב. מינוי הדיינים
- ג. הכנה לקבלת התורה
- ד. מעמד קבלת התורה
- ה. עשרת הדברות
- ו. איסור עשיית צורות
- ז. הלכות בניית מזבח

א. ביאת יתרו למדבר

בעקבות שמיעת הניסים שנעשו לישראל, יתרו עזב את מעמדו הנכבד ומגיע למדבר, יחד עם ציפורה ובניה, לשמוע תורה. משה וכל ישראל יוצאים לקראתו בקבלת פנים מכובדת, במהלכה מודה יתרו לה' על הניסים שהוא שמע מפי משה, הוא מקריב קרבנות לה' ומתיישב לסעודה עם זקני ישראל.

ב. מינוי הדיינים

כשיתרו מבחין שמשה שופט את העם לבדו כל היום, טוען יתרו למשה שמדובר במשא כבד למעלה מכוחותיו, והוא מציע לו לבחור אנשים ראויים והגונים ולמנות אותם תחתיו שרי אלפים ומאות וכו', שישפטו כל דבר קטן, ואילו משה ישפוט כל דבר גדול. עצתו אכן מתקבלת על ידי משה. ובהמשך חוזר יתרו לארצו לגייר את משפחתו.

ג. הכנות לקבלת התורה

כשישראל חונים באחדות נגד הר סיני, משה עולה להר, וה' מוסר לו דברים קשים לאנשים ודברים רכים לנשים, בין הדברים נאמר להם 'שה' לקח אותם לו לעם על כנפי נשרים ואם ישמעו בקולו יהיו אצלו אוצר חביב וממלכת שרים.

כשישראל מבקשים לשמוע תורה מפי הגבורה ולא מפי שליח, נאמר להם להתכונן במשך שלשה ימי פרישות. בנוסף הם מזהירים שלא להתקרב כלל להר סיני וכל הנוגע בקצהו מות יומת.

ד. מעמד קבלת התורה

בשעת בוקר מוקדמת של יום ו' בסיון, או ז' בסיון, מקדים ה' לבוא להר טרם הגעת ישראל. השמים יורדים על ההר כמצע על מיטה, וההר מכוסה בענן ועשן ואש בוערת, בשילוב קולות וברקים וקול שופר המתחזק מרגע לרגע. ההר אף נתלש ונכפה על ראשם להכריחם לקבל את התורה.

לפני תחילת אמירת הדברות מזהירים ישראל בשנית שלא לפרוץ את הגבולות של ההר.

ה. עשרת הדברות

את כל עשרת הדברות דיבר ה' בדיבור אחד, ואחר כך חזר ופירש כל דיבור לעצמו. ועל כל מצות-עשה ענו ישראל: 'הן', ועל מצות לא-תעשה ענו: 'לאו'.

את שתי הדברות הראשונות, אנכי ולא יהיה לך, שמעו מפי הגבורה, ולאחר שבני ישראל נבהלו

מאד וחזרו לאחוריהם י"ב מיל, החזירו אותם המלאכים ואז ביקשו לשמוע את שאר שמונת הדברות מפי משה, ואכן משה דיבר וה' סייע לו שקולו יישמע ברמה.

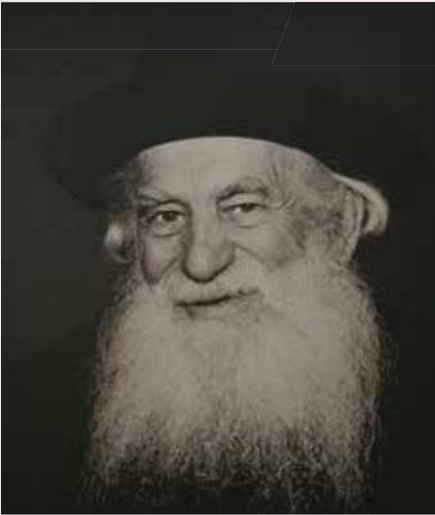
ו. איסור עשיית צורות

לאחר קבלת התורה מצטווים ישראל לעשות צורות של המשמשים במרום; לא לעשות במקדש כרובי כסף; לא לעשות כרובים בבתי כנסת.

ז. הלכות בניית המזבח

כמו כן מצטווים ישראל כמה הלכות בבניית מזבח, א. לבנות אותו על האדמה ולמלא אותו עפר. ב. לא לסתת את אבניו בברזל. ג. לא לעשות מדרגות למזבח אלא כבש משופע.

מִן הַשְּׂמִימִים דְּבַרְתִּי עִמָּכֶם (שמות כ, יט)

יותר גרוע ממצרים לא יכול להיות

יהודי מוכה-גורל ועמוס-תלאות הגיע אל ביתו של הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע, שפך לפניו את מרירות לבו, וסיפר את כל התלאה אשר מצא אותו, ובתוך דבריו פלט ואמר: 'רבי, הצרות הם גדולים מאד, יותר גרוע מהצרות במצרים!'

נענה הדברי חיים ואמר לו: גרוע ממצרים לא יכול להיות במציאות! וזאת למה? משום שיהודי אשר היה בגלות מצרים, כששב לביתו אחרי יום של עבודת פרך, שבור ורצוץ מעמל היום, לא היה לו במה להחיות את נפשו, אבל כיום אחרי שקיבלנו את התורה - הכה הדברי חיים על לבו בשמחה ואמר - 'אה אה, יש לנו היום במה להחיות נפשנו - בלימוד התורה!'

וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעֲלַת עַל מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא תַעֲלֶה עִרְוַתְךָ עִלָּיו (שמות כ, כג) לא תנהג בהם מנהג בזיון, חבירך שהוא בדמות יוצרך, ומקפיד על בזיונו, על אחת כמה וכמה (רש"י)

כיסא שבור ומתנדנד

הזדמן לו פעם לגאון המוסר הגאון הקדוש רבי ישראל מסלנט זצוק"ל להתאכסן בשבת קודש אצל יהודי. בליל שבת כשחזרו מהתפילה הבחין בעל הבית ששוב שכחה עקרת הבית לכסות את החלות במפה, והוא החל לגעור בה ולבייש אותה לעיני הנוכחים: תמיד את שוכחת! כמה פעמים כבר אמרתי לך לזכור לכסות את החלות?

ענה רבי ישראל ואמר לבעל הבית: שים לב מה עשית, הרי כל הסיבה שצריך לכסות את החלות, היא משום שאנו חסים על כבוד החלות ולחסוך מהם בושת, כי הם החלות יראו שאנו מקדשים על היין ואל עליהן הן עלולות להתבייש כביכול. ואם כן, הגע בעצמך, אם אתה כל כך חס על כבוד החלות, איך לא תחשוש על הלכות פנים של אדם!?

אותי לסעוד אצלו בליל ראש השנה. לפי מראהו הבנתי שהאווירה בביתו, וכנראה גם הכשרות, אינם מתאימים עבורי ובפרט בליל ראש השנה, הייתי נבוך ולא יכולתי לסרב, ואמרתי לו: 'הנני נוהג לאכול בליל ראש השנה ביחידות', הלה קבל את דברי בהבנה, ולא נעלב. מאז אני נוהג לאכול ביחידות בליל ראש השנה כיון שכך יצא מפני, וככל היוצא מפני כן אעשה.

כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ (שמות כ, יב)

התירוץ של האמא

ישב פעם מרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, ראב"ד 'העדה החרדית' בירושלים, אצל הגאון הגדול גאב"ד טשעבין זצוק"ל. הקשה הרב מטשעבין קושיא עצומה באחת מסוגיות הש"ס, ורבי משה שליט"א ענה תיכף ומיד תירוץ מבריק וגאוני ליישב כהלכה את הקושיא.

למשמע התירוץ נענה הרב מטשעבין ואמר לו: 'תירוץ זה הוא תירוץ נפלא, אבל איננו שלך!'. לרגע סבר רבי משה שהוא התכוון לומר לו שהתשובה כבר כתובה בספר אחר, אך בתוך כדי דיבור הסביר הרב מטשעבין את עצמו ואמר: 'כוונתי לומר, שתשובה זו איננה שלך, כלומר לא יתכן שתחדש כזה תירוץ נפלא מעצמך, רק בזכות אמא שלך שבוודאי בכתה בדמעות שלישי להצלחת צאצאיה בתורה,

כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ (שמות כ, יב)

לכבד את הרחוב לכבוד האמא

יהודי העיר סלנט שעזבו את בית הכנסת עם סיום שעה של לימוד תורה ותפילת ערבית, שפשפו את עיניהם בתימהון. באחד הרחובות נצפה מחזה בלתי שגרתי, היה זה לא אחר מאשר הצדיק הקדוש רבי זונדל מסלנט זי"ע, בכבודו ובעצמו, שעמד ובידיו כלי עבודה, מעדר ויעה, והוא טורח לגרוף את הטיט והרפש לצדי הדרכים.

'רבינו! כבוד התורה!' - נזעקו תושבי העיר 'למה תטרחו בעצמכם לנקות את הרחוב ולסלק את הרפש?!'

השיב להם רבי זונדל, בעודו ממשיך במלאכתו: 'זה עתה הסתיימה מערכת עוזה של שלגים וגשמים שפקדה את עירנו, והרחובות משובשים בטיט. והנה ברחוב זה עוברת אמי מורתי שתחי' מדי יום ביומו, גם מחר היא אמורה לעבור כאן, אני רואה לעצמי זכייה גדולה לעמוד כאן ולפנות את הדרך עבור אמי, כדי

וְשִׁפְטִיתִי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ (שמות יח, טז)

דמעות הם שוחז

בעלי הדין התכנסו ביום המיועד ובשעה הקבועה מראש בביתו של הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, בעל ישמח ישראל, לשטוח את טענותיהם ולקבל הכרעה על פי דין תורה, לאחר סכסוך כלכלי שהתגלע ביניהם. מצד אחד עמד יהודי מתושבי העיר, ובצד הנגדי עמדה אישה אלמנה אף היא מתושבי העיר.

כאשר האלמנה קיבלה את רשות הדיבור לשטוח את טענותיה, החלה לגולל את השתלשלות המאורעות וניסתה לשכנע כי הצדק נמצא בצד שלה. במהלך כל דיבוריה התייפחה מספר פעמים בבכי והוויילה דמעות.

עם סיום דבריה נענה הרה"ק ואמר: בבקשה ממכם לכו נא אל דיין אחר, אני מושך את ידי שלא לפסוק בדין-תורה זה. שכן אחרי שהאלמנה בכתה בדמעות אני חושש שלבי ייטה לטובתה, דמעות של אלמנה הם גם סוג שוחז...

"לפי מראהו הבנתי
שהאווירה בביתו,
וכנראה גם הכשרות,
אינם מתאימים
עבורי ובפרט בליל
ראש השנה"

אֲנִישִׁי אֶמֶת (שמות יח, כא)

לאכול לבד בליל ראש השנה

סיפר הרבני החסיד רבי יהושע הלר זצ"ל, מפארי עיר התורה והחסידות בני ברק, שנפטר לאחרונה: בהיותי מקורב אל הגאון הגדול רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, גאב"ד וראש ישיבת פוניבז', הבחנתי פעם שבלייל ראש השנה הוא נוהג לאכול יחידי, וגם כשנשא את הרבנית בזיווג שני, המשיך לנהוג כך. הרהבתי עוז בנפשי, ושאלתי את ראש הישיבה: ילמדנו רבינו, מה הטעם שמעלת כבודו אוכל לבד בראש השנה?

השתומם הרב לשמוע שאיש אחד שם לב למנהגו, אך הוא סיפר לי מה עומד מאחורי המנהג: בשנת תרפ"ט נסעתי לארה"ב עבור הישיבה, והגעתי לשיקגו לפני ראש השנה. כשנכנסתי לבית הכנסת בליל ראש השנה ניגש אלי יהודי עשיר מנכבדי הקהילה, והזמין

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

האם רק את שתי הדברות הראשונות שמעו מפי הגבורה?

איך יתכן לומר שרק שתי דברות בלבד שמעו ישראל מפי הקב"ה, והלא יש פסוק מפורש בפרשת ואתחנן, בסיומם של עשרת הדברות "את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף", הרי מפורש בתורה שכל קהל עדת ישראל שמעו את כל עשרת הדברות מפי הגבורה.

השל"ה הק' (יתרו, תורה אור, אות יז) כותב ליישב על פי דברי רש"י לעיל, שתחילה אמר ה' את כל הדברות כדיבור אחד, ועל זה עולה הפסוק בפרשת ואתחנן 'את הדברים האלה דיבר ה' וגו', ואילו אחר כך כשחזר ה' שנית ואמר כל דיבור בנפרד, או שמעו מהגבורה רק שתי דברות.

שאר הדברות שמעו ולא הבינו

מהלך אחר בסוגיא זו כתב הרמב"ן (שמות כ, ו), שאת שני הדברות של 'אלא יהיה לך' היו שומעים בקול ברור והבינו היטב את משמעות הדברים, אבל את שאר הדברות אף ששמעו מפי הגבורה לא הצליחו להבין את פשר הדברים.

מתוך העשרה הבינו רק שתיים

שיטה נוספת היא שיטת האור החיים הק' (שמות

פולמוס נרחב קיים בספרי המפרשים בשאלת שמיעת עשרת הדברות מפי הגבורה, כמה מהם שמעו ישראל מפי הגבורה וכמה מהם שמעו מפי משה?

רש"י בפרשת השבוע (יט, יט) כותב: "לא שמעו מפי הגבורה אלא אנכי ולא יהיה לך" [וכן הוא בגמרא מסכת מכות כד, א], לעומת זאת, להלן בפרשה (כ, א) כותב רש"י 'מלמד שאמר הקב"ה עשרת הדברות בדבור אחד, מה שאי אפשר לאדם לומר כן. אם כן מה תלמוד לומר עוד אנכי ולא יהיה לך, שחזר ופירש על כל דבור ודבור בפני עצמו, עכ"ל. ולכאורה יש כאן סתירה, שכאן כתב רש"י שהקב"ה אמר את כל הדברות כולן בדיבור אחד.

ואכן במדרש רבה על שיר השירים (פ"א פ"סקא ב', עה"פ מנשיקות פיהו) נחלקו בזה אמוראים, אם שמעו ישראל מפי הגבורה רק חלק מהדברות או את כול הדברות.

רבים ממפרשי התורה מצביעים על השינוי בלשונות הכתוב, ששתי הדברות הראשונות נאמרו בלשון נוכח בגוף ראשון: "אנכי" אלוהים, "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", בעוד שאר הדברות נאמרו בלשון נסתר בגוף שלישי, כגון 'כי ששת ימים עשה ה', ומכאן מקור ששתי הדברות שמעו מפי הגבורה, ולכן נאמרו בלשון נוכח, ושאר הדברות ששמעו מפי משה נאמרו בגוף שלישי (ראה רמב"ן וחוקני אור החיים הק' ועוד, אולם האבן עזרא כותב שאין ראיה משינוי הלשונות)

הדברות נאמרו פעמיים

לפתחם של גדולי המפרשים הגיעה שאלה עצומה:

אוצר התורה

הלום מתוך הפרשה

וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ (יח, א). יתר, על שם שיתר פרשה אחת בתורה 'ואתה תחזה' (רש"י). מה שאמר יתרו דברי ביקורת שלילית - 'לא טוב הדבר אשר את עושה', עדיין אינו נחשב לפרשה, רק כשהוסיף הצעה מעשית וחיונית - 'ואתה תחזה', זה נחשב לפרשה (חידושי הרי"ם).

אֲשֶׁר שֵׁם הָאֱהָד גִּרְשֵׁם וְגו' וְשֵׁם הָאֱהָד אֱלִיעֶזֶר (יח, ג-ד) לא נאמר 'ושם השני אליעזר', אלא 'ושם האחד', כי אבא צריך להסתכל גם על הבן השני כאילו הוא בן יחיד וראשון (מגידים, עפ"י מלבי"ם).

וְהֵייתֶם לִי סֵגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהֵנִים (יט, ה-ו) רק לי ובעיני תהיו סגולה וממלכת כהנים, אבל אתם לעצמכם אל תתגאו לראות עצמכם נכבדים וחשובים (רבי יצחק מוורקא)

כ, א) שהקב"ה אמר רק פעם אחת את עשרת הדברות כדיבור אחד, ובני ישראל שמעו את הקול העצום והנורא הזה שכלל בתוכו עשר דברות, אבל הם הצליחו להשיג מתוכם רק את שני הדברות הראשונות עד שיצאה נשמתם.

יצוין שנאמרו בזה עוד מהלכים אחרים (ראה מורה נבוכים ח"ב פרק ל"ג, הובא ברבנו בחיי שמות כ, א), ומקוצר היריעה הבאנו רק חלק מהם, ותן לחכם ויחכם עוד ועוד.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו ל gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

וְהֵייתֶם לִי סֵגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים (יט, ה)

כשם שסגולה פועלת באופן בלתי טבעי ואין לה הסבר על פי השכל, כך אהבת הבורא לישראל היא בלתי מובנת ונעלית מכל הטעמים וההבנות (רבי יעקב יצחק מפרשיסחא)

וַיִּירָא הָעָם וַיִּנְעֻזוּ וַיַּעֲמָדוּ מֵרָחֵק (כ, טו)

'וינועו' - אם האדם מתנענע בתפילה במטרה של 'זירא העם' - שכולם יראו אותו, אזי 'ייעמדו מרחוק' - סימן שהוא עדיין רחוק מהש"ת (בעל שם טוב).

וּמִשָּׁה נִגְשָׁה אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים (כ, יח)

אין להירתע מזמנים קשים של ערפל; דווקא שם בערפל נמצא האלקים! (באר משה)

רבבות אלפי נבחי תורה שבכתב מעידים על

מהפך עצום ע"י עריכת המבחנים

המסייעים להבנה ברורה ושינון התורה בעקביות ודבר יום ביומו

בחן את עצמך מדי יום אם אינך מפספס את היסוד!

למדתי, למה להיבחן?

אהבת התורה

פרי עטים של לומדי תורה שבכתב מרחבי הכל

לראשונה בחיי - מבחן על חומש שלם

לכבוד 'תורה שבכתב', המפעל ששינה את חייהם של זקנים עם נערים. ה' עמכם גיבורי החיל!

את השורות הללו אני כותב רגעים לאחר שסיימתי לענות בטלפון על 45 השאלות במבחן המקיף והיסודי על כל חומש בראשית.

ברצוני לבטא בזאת רגשות הכרת הטוב למפעלכם הכביר, על הזכות שנתתם לי לראשונה בחיי לבצע חזרה כללית על כל חומש בראשית. כפי שהתחנתי אצל רבותיי, אני לומד שנים רבות חומש ורש"י בכל שבוע, אבל לחזור על כל החומש בבת אחת? אודה על האמת - זאת לא עשיתי מימיי.

בכוחם נגישתי לרעיון בהתלהבות, במשך כמה ימים ישבתי ושיננתי את כל חומש

בראשית עם הרש"י, מבראשית עד סוף פרשת ויחי, ואחרי זה התחלתי שוב מהתחלה בחזרה נוספת מהירה וקלילה, ואז נישגתי אל המבחן המקיף, וברוך ה', עניתי נכון על 42 שאלות מתוך 45 השאלות! הייתה זו חוויה רוחנית מדהימה שמילאה אותי בתחושת אושר וסיפוק אמיתי, ובעיקר - זכיתי לקנות לראשונה בחיי קניין נצחי בחומש שלם בתורה.

אני מצפה בכליון עיניים למבחנים הבאים על החומשים הבאים, ובעיקר למבחן המקיף שבוודאי יתבצע לאחר שמחת תורה תשפ"ה על כל חמשה חומשי תורה בבת אחת!

חזקו ואמצו

רפאל ברוך ג. אופקים

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל

GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי

'בקו' קול התורה' 02-5002018 או ב'נדריים פלוס'

יגדיל תורה

ערכונים מהמעטפה ונטמע במפעל העולמי תורה שבכתב

התנצלות בפני רבבות

אלפי הלומדים והנבחנים

בעקבות תקלה טכנית במערכת הממוחשבת, נשלחו בטעות לחלק גדול מלומדי תורה שבכתב אגרות ציונים שגויות בשבוע שעבר, אשר חסר בהם הציונים של המבחנים השבועיים. יתכנו אף אי אלו נבחנים שקיבלו מכתב ציונים ללא נתונים כלל בעקבות התקלה הנ"ל.

התקלה טופלה בס"ד והציונים המעודכנים יישלחו בעז"ה באגרת הבאה עם סיום סדר שמות. התנצלותנו הכנה שגורה לכל אלו שחוו אי נעימות כתוצאה מכך, ועמכם הסליחה!

שיפור נוסף במערכת הטלפונית

ככל עת ממושיכים אנו לפעול לנוחיותכם ולרווחתכם בעת השימוש במערכת הטלפונית להאזנה לשיעורים, עריכת מבחנים, האיזור האישי ועוד.

השבוע שדרגנו את המערכת לתועלת אלפי המשתמשים מדי יום, כאשר מעתה אין צורך להאזין לכל פתיח ההודעה טרם עריכת המבחנים היומיים והשבועיים, וניתן לגשת לעריכת המבחנים באופן

ברכת התורה

מערכת תורה שבכתב משגרת בזאת בשם רבבות אלפי לומדי התורה ברכת מוזל טוב חמה ולבבית קדם ידידנו היקר והנכבד, צנמ"ס חוב"ט, בקי בכל חודי תורה ואף בחסידות עוטה אורה, לשונו עט סופר מהיר, ידיו רב לו בויכוח הרבים להפצת אור התורה, ה"ה

הרה"ג רבי **אברהם בנימין מאיר בונים** שליט"א עורך מערכת הניולטר היומי והגיליון השבועי לעת תת"ד שמחה במעונו, שמחת בר המצוה לבנו יקירו ניניק וחכים כמר **אפרים פישל** ני"ו

יאה רעוא קדם נותן התורה ברוך הוא, כי יזכה להתעביד לאילנא רברבא לתפארת המשפחה לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, אכ"ר

ביקרא דאורייתא ובחידושיה בליבא ההנהלה צוות המשדר

מיידית עם הכניסה לקו.

הגיעו פרסי ההוקרה על המבצעים

האחרונים

בעקבות מחסור בסט החומשים רש"י כפשוטו, חלק גדול מהזוכים במבצעים וההגרלות האחרונות טרם קיבלו את החומשים הנ"ל כמובטח. בימים אלו הגיעה בס"ד אספקת ההזמנה למשרדי המערכת והזוכים יקבלו הודעה על מועד ומקום האיסוף באמצעות התיבה האישית במערכת הטלפונית.

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופידוש רש"י הק'

'וסיף דעת'

איך אכלו סעודה ביום הכיפורים?

בפרשת השבוע נאמר (שמות יח, יב-יג) ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן מלשה וגו' ויהי מן החרת. וברש"י: ממחרת יום הכיפורים למחרת ירדת משה מההר.

ומבאר רש"י שיש אומרים שיתרו בא לפני מתן תורה, אבל יש אומרים שבא לאחר מתן תורה, ולפי שיטה זו נמצא שיתרו בא אתמול בעצם יום הכיפורים, וסעודת יתרו התקיימה אף היא אתמול ביום הכיפורים, והתמיהה העצומה: כיצד היה מותר לאכול ביום בו מצויים ישראל 'ענייתם את נפשותיכם?!' אתמהא!

'חידה בפרשה'

בין יתרו לואתחנן

ציין לפחות עשרה הבדלים בלשונות הפסוקים בין עשרת-הדברות המוזכרים בפרשת יתרו, ובין עשרת-הדברות בפרשת ואתחנן.

תשובות - פרשת בשלח

יוסיף דעת: חלק מהתשובות שהתקבלו במערכת:

א. יש שתירצו שמאחר והמן פסק מלרדת לא חל עוד האיסור להותיר (תוספות על התורה ועוד) ב. המן נבלע בכלים והסתפקו ממה שנבלע בכלים (מושב זקנים ג. נעשה נס ואחרי שגמרו לאכול מהמן נשאר עוד מן (הגרי"ש אלישיב). ונאמרו בזה עוד תירושים ואכהמ"ל.

חידה בפרשה:

לחם (טו, ג), גבינה, חלב (רש"י טו, ח), ביצים (רש"י טו, יד), בשר, דבש (טו, לא), יין (רש"י טו ט), מים (יד כב, ועוד), תמרים (טו כז).

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדריים פלוס'

בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת   חידה בפרשה
כרטיספר בסך 200 ש"ח   כרטיספר בסך 100 ש"ח

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הבה"ח אהרון אוירבך בית אברהם - ירושלים
יניק וחכים כמר יוסף שלום ברזל הרא"ם - ירושלים
הרב שלמה זלמן וייספיס חסדי דוד - ירושלים
הבה"ח משה וובר אלכסנדר - בני ברק
הבה"ח אשר ציון ממו בית אשר - ירושלים
הבה"ח אוריאל רוונסטוק וולפסון - ירושלים
הרב משה יוסף פולק כולל מצויינים - ירושלים

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הרב ויקטור חיים טייב שערי תשובה - אלעד
הרב חיים שמואל - אלעד

זוכה בהגרלת בונים ע"ס 600 ש"ח

הרב מנחם לוי - בני ברק

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הרב יוסף חיים יוסף רצופות חמדים מוהב מודיעין עילית-כרטיספר 200 ₪
הרב שמעון היימן נכסת יצחק מודיעין עילית - כרטיספר 100 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות

מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישית

להצטרפות לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: TSO25002018@GMAIL.COM

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
18:32	17:53	16:38	ירושלים
18:28	17:54	16:53	תל אביב
18:29	17:52	16:42	חיפה
18:32	17:56	16:56	באר שבע

ר"ח אדר א' יהיה ביום השישי וביום שבת קודש, המולד יהיה בליל שבת, בשעה 9, 29 דקות ו-5 חלקים.

העלון טעון גניזה

אווזים בבית המשפט

בעלי כנף מגעגעים, חקלאים רעבים ושופטים נבוכים מתכנסים לאולם דיונים אחד. ואיך כל זה קשור למעמד הר סיני?

בסופו של יום, ההכרעה שהתקבלה שיקפה את סולם הערכים הפנימי של שופט, סולם שאינו עדיף ואינו פחות משל כל אדם אקראי אחר.

***

דרכו של אדם שהוא משוכנע תמיד כי תפיסת עולמו האישית משקפת את סולם הערכים הסביר והנאור ביותר. זה לגמרי אנושי לחשוב כך. אולם הכרעה מוסרית המבוססת על תחושת בטן אישית עלולה להוביל לתוצאות ביזאריות.

מספרים על דוב וצייד שנפגשו פעם בלב היער.

פתח הצייד ואמר: "הוי דוב! כבר שלושה ימים ושלושה לילות אני משוטט ביער המושלג ותכף אקפא למוות. המוסר מצווה שתמסור לי את פרוותך העבה כדי שאתחמם בה!"

נענה הדוב ואמר: "הוי צייד! כבר שלושה ימים ושלושה לילות לא בא דבר מזון לחיכי. המוסר מצווה שתתרום לי את גופך הכחוש כדי שאשבור בו את רעבוני הגדול!"

נמנו השניים וגמרו להתכנס למערה אחת ולהכריע את חילוקי הדעות שביניהם בצורה תרבותית.

מקץ שעה קלה הגיח הדוב מפתח המערה כשכולו מדושן עונג, וחיוך של קורת רוח על פניו.

שאלוהו: "כיצד הוכרע הדבר?"

השיבם הדוב: "הגענו לכלל הסכמה, ועתה שנינו שבעי צדדיו, בדיוק כפי שביקש..."

***

האינטרס העצמי מסתנן עמוק אל תוך מערכת קבלת ההחלטות, עד שהאדם משכנע את עצמו שמה שנח לו, הוא הדבר הטוב. הוא לא נעשה לאדם מושחת, חלילה, אלא פשוט נותן משקל מוסף לערכים המשקפים את השקפת עולמו, ולכן נוח לו יותר לקבל אותם.

"אנוכי ה' אלוהיך". במילים הפותחות את עשרת הדיברות טמון המפתח למוסר אמיתי. כפי שהגדיר זאת אחד הפרשנים: "אנך ירד להר סיני".

האנך, פלס המדידה, קובע את הקו הישר המוחלט שרק בהשוואה אליו ניתן למדוד את יושרו של הבנין. בלעדיו עלול האדם לגלות כי במקום מבנה יציב, הקים מגדל נטוי שצפוי להתמוטט.

בהר סיני ירד לעולם פלס מוסרי מוחלט, שמאפשרת לאדם לחתור אל הטוב בלי להשלות את עצמו כי מה שנח לו הוא טוב, ומה שאינו מוצא חן בעיניו הוא רע.

כל אדם בחייו הפרטיים הוא שופט, ומדי יום נערמים על שולחנו מקרים רבים הדורשים הכרעה. רק לימוד תורה יכול לתת לו את הכלים הנחוצים להכריע דין של אמת. אחרת, אפילו אוזן מפוטם עלול להשאיר אותו נבוך, תוהה ומבולבל.

האם מותר או אסור לפטם אווזים למאכל? לפני כמה שנים הונחה שאלה מוזרה זו על שולחנו של בית המשפט העליון.

העותרים היו עשרים אלף אווזי מאכל שחיו באותם הימים בישראל. הללו טענו באמצעות נציגם, אגודת 'נח' למאבק נגד צער בעלי חיים, כי פיטום מסב להם צער רב ולפיקח יש לאסור. אומנם חוק צער בעלי חיים החריג בפירוש שימוש בבעלי חיים לצורך מזון, אולם העותרים טענו כי ההנאה הגסטרונומית של חובבי פואה גרא אינה יכולה להצדיק את הפרקטיקה האכזרית הכרוכה בהכנתו.

מאידך, טענו מייצגים של 32 חקלאים ישראלים שהתפרנסו מפיתום העופות, שבלי כבד אווז ישר מטה לחמם. גם חופש העיסוק וזכות הפרנסה בכבוד, כך טענו, הם ערכים ראויים שיש להגן עליהם.

לדין הצטרפו גם חובבי הכבד המפוטם שטענו כי אם תתקבל העתירה הם ימצאו את עצמם יושבים מול צלחת ריקה. והרי 'כבוד האדם וחירותו' נועד לעגן את זכותו של האדם לממש את מאווייו ככל העולה על רוחו, עם כמה שפחות מגבלות מצד גופי השלטון.

ובכן, האם מצוקתם של בעלי הכנף גוברת על צורכי מהלכי-על-שתיים? ואם כן, עד כמה יש להתחשב בהם?

השופטים גירדו במבוכה את פדחתם לנוכח הדילמה הקולנירית וציינו בהחלטתם כי "יש למצוא את נקודת האיזון בין האינטרסים המתנגשים". אך באיזה טלסקופ מוצאים את הנקודה המסתורית הזו? באיזה שלב בהכשרתם המשפטית רוכשים השופטים את היכולת המופלאה לייחס לכל ערך את משקלו הנכון?

הקושי להכריע בשאלות אלו נובע מכך שאין צד אחד שטועה וצד אחר שצודק. שני הצדדים צודקים. בהעדר סולם מוחלט של דירוג ערכים נדרשים השופטים להכריע על פי שיקול דעתם ותחושות בטן, ולקבוע באופן שרירותי מהו הערך החשוב יותר הגובר במקרה דנן.

***

בהכירנו את שופטינו המצוינים נקל לשער כי מבוכתם לא ארכה זמן רב. הם ניגשו למלאכה מתוך מרץ וביטחון עצמי מוחלט, שהרי סוף כל סוף עסקינן בשופטים ישראליים שמפניהם לא יפלא דבר. פסק הדין, שהדגים את אחד המקרים המוקדמים של אקטיביזם שיפוטי,

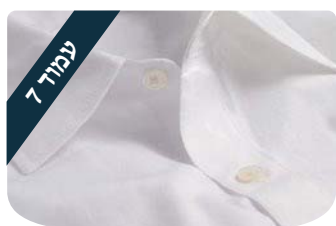
קבע שיש לאסור על פיטום האווזים אף שאיסור כזה לא הופיע בחוק.

עם זאת, ההכרעה שיקפה לכל היותר את יחסי הכוחות הרגועים בתוך הרכב אקראי של שופטים. שהרי לו היה השופט במקרה חובב של פואה גרא, יתכן מאוד כי היה מייחס משקל רב יותר לשיקול הגסטרונומי. בדומה לכך, אילו היה גדל במשפחה של חקלאים קשי-יום או היה קפיטליסט אדוק המאמין בשוק החופשי, אפשר והיה מעמיד את צורכי החקלאים מעל צורכי האווזים.

החליטו השניים להתכנס למערה אחת, ולהכריע את חילוקי הדעות בצורה תרבותית

ערכים לילדים
תפוזרת

ערכים מאחורי הקלעים
עוצמת הרוח בקרב

הרב דניאל נשיא
מי אשם?

הרב אהרון לוי
מי רוצה אריכות ימים?

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

לפני שנים, מייד לאחר נישואי, הייתי ממשך מדי ערב עם סיום לימודי 'כולל' אל בית האבות.

במבט לאחור, יותר ממה שלימדתי אני אותם, לימדו הם אותי. בעיקר אמורים הדברים ביהודי בשם שמחה.

באחד הימים, כאשר הגעתי לשיעור, שמחה כבר היה רכון מול הגמרא. אבל פניו היו נפולות. כששאלתי

לעצבות מה זו עושה, השיב שמחה:

"בילדותי היה העולם היה שונה לחלוטין. באותם ימים אנשים יכלו רק לחלום להגיע לגיל כה מופלג כשלי, והמעטים שהגיעו זכו לכבוד רב.

"כיום התהפכו היוצרות: תוחלת החיים התארכה, אך כלל לא בטוח שכולם מעוניינים להאריך ימים כל כך.

"בעבר כיבדו את הזקנים מאוד, אך כיום זה לא כבוד גדול להזדקן. הרפואה המערבית אמנם התקדמה והיא ומאפשרת לנו להאריך ימים, אך לא בטוח שבכבוד. זה מה שעצוב.

"פעם כולם רצו להיות זקנים והיום כמעט כולם יכולים, אך כלל לא בטוח שהם מעוניינים בכך. זה שמעצב אותי. כששאלתי את עצמי מה עדיף, הגעתי למסקנה שעדיף לרצות לזקן ולא לזכות לכך, מאשר להזדקן נגד רצונך."

האם צדק שמחה?

בחודש שבט תשפ"א, אגב פולמוס לגבי התועלת והנזק שבסגרי הקורונה, כתב פרופסור מפורסם: "או שסבא שלך ילך לעולמו, או ששני מיליון תלמידים יאבדו שתי שנות לימוד. במה תבחר?"

המסקנה העולה מאמירתו של הפרופסור: יש מי שחשוב כי ראוי להקריב סבא תמורת שתי שנות לימוד של ילדים בבתי-ספר.

כנראה ששמחה צדק.

אם פרופסור סבור ששתי שנות לימוד של ילדים חשובות יותר מחיים של סבא, משמע שבדורנו חיי הילד שווים יותר מחיי סבו.

זו אמנם מסקנה מטלטלת, אך גם המצדדים בה אינם יכולים להתעלם מהעובדה שיש בה סתירה עצמית.

נכון, זכותה של חברה להעדיף השכלת ילדים על-פני חיי מבוגרים, אך העדפה זו מעוררת שאלה חמורה: אם חיי ילדים חשובים יותר, מדוע בבגרותם ייפכו חיהם לחשובים פחות? הרי כשיגיעו הם לגיל זקנה תקריב אותם החברה למען ילדים אחרים, שבבוא הזמן יזדקנו אף הם ויוקרבו על מזבח הדור שאחריהם...?

על שאלה זו השיב פרופ' יחזקאל עמנואל במאמר שכותרתו 'למה אני מקווה למות בגיל 75':

"אמריקנים חווים בשנים האחרונות איזו אובססיה להארכת חיים. זו בעצם התרבות שלנו - לשתות מיצים, להתעמל, לפתור תשבצים - והכל רק כדי לנסות לרמות את המוות. אנשים צריכים לקבל את גיל שבעים וחמש בתור זמן נהדר לעשות סטופ.

מי רוצה אריכות ימים?

למה יש אנשים שרוצים למות צעירים? מה יותר חשוב, שתי שנות לימוד באוניברסיטה או חייו של זקן? ולמה באמת צריך לכבד הורים?

"אדם יצירתי מאוד יתרום את תרומתו הראשונה לעולם בגיל שלושים, ואת תרומתו החשובה האחרונה בגיל שישים, אז בשביל מה להמשיך?"

מלבד זאת, לדעת פרופ' עמנואל ישנה סיבה נוספת ומוסרית לכך שהורים מזדקנים צריכים לסיים את חייהם בגיל שבעים וחמש:

"הורים חיים מטיילים צל על חיי ילדיהם, שרק לאחר מות ההורים חווים הם שחרור אמיתי משיפוטיות, ויכולים להפוך לראשי המשפחה. אך כאשר הם מגיעים לכך, הם עצמם כבר אינם בשיאם."

פעם כולם רצו להיות זקנים, והיום כמעט כולם יכולים, אך כלל לא בטוח שהם מעוניינים בכך

פלא שכך נפלו פניו של מיודענו שמחה? כיצד הייתם מרגישים אילו חיייתם בחברה הגורמת לכם להרגיש שעצם קיומכם מהווה נטל כלכלי המונע מילדיכם להתפתח...?

מה אמור להרגיש קשיש בחברה שבה פרופסור 'מוכיח' בעזרת היגיון מתמטי קר כי רווחתם הכלכלית של בני הדור הצעיר חשובה יותר מעצם חיהם של קשישים הנמצאים ממילא בערוב ימיהם?

נזכרתי השבוע בסיפורו של שמחה לא רק בגלל דברי הפרופסור. פרשת השבוע רומזת לנו מדוע זקנים אינם זוכים ליחס מכבד בתקופתנו. בפרשת יתרו נמנים בין השאר עשרת הדיברות ששמעו בני ישראל בהר סיני. ח"ל מבארים כי חקיקת הדיברות על לוחות הברית בצורה של שני טורים אינה מקרית, אלא מכוונת ומשמעותית: מימין נחקקו מצוות שבין אדם למקום, כגון 'אנכי ה' אלוקיך' ו'זכור את יום השבת לקדשו', ומשמאל מצוות שבין אדם לחברו כ'לא תגנב' ו'לא תרצח'.

נשאלת השאלה: אם הצד הימני נועד למצוות שבין אדם למקום - מדוע מופיעה מצוות כיבוד הורים דווקא שם, אחרי ציווי זכירת השבת? האם

אין מקומה בצד המצוות שבין אדם לחברו - בטור השמאלי?

על כך עונה רבי משה אלשיך בפירושו לתורה (פ' יתרו):

"אם היה כל ענייך טוב העולם הזה, לא היה לך לכבד אביך ואמך, כי הנה הצרו לך, שהביאוך מהעולם העליון אל עולם ההפסד הלז. אך אחר שהודעתך שתדמה לקונן על ידי השבת, ושתדבק בו בעשותך עקר מהעולם העליון... אם כן ראוי וחייב הוא לך (ש)תכבד את אביך ואת אמך, לא בבחינת העולם הזה, [אלא] רק 'למען יאריכון ימך'... כי בהביאם אותך אל העולם הזה - תקנה חיי עולם הבא."

בדברים אלו מסביר האלשיך כי חיוב מצוות כיבוד הורים בא מצד הכרת הטוב, ששורשה רוחני ולא חומרי. כיבוד הורים, מסביר רבנו האלשיך, אינו טבעי ומוכן-מאליו כפי שאנו נוטים לחשוב, שכן הבאת ילד לעולם - פעולה שבה עוקרים ההורים נשמה הנמצאת בעולם רוחני שלו וגורמים לה להיוולד לתוך עולם חומרי וסוער, שבו אושרו רחוק מלהיות מובטח - אין בה כדי לחייבו בכבודם. להפך.

משל למה הדבר דומה? לאדם המכריח נוסעים לעלות על מטוס שעומד להתרסק בוודאות, ותובע שהנוסעים יכבדוהו משום שסיפק להם ארוחות ושנות עד להתרסקות...

לדעת האלשיך, מי שהעולם החומרי אצלו עיקר, יכבד את הוריו כל עוד החיים שהעניקו לו שווים ונחשבים בעיניו, והוא מאושר בהם.

אם לא - הוריו יהיו האשמים בסבלו, ובמקום לכבדם הוא יכעס עליהם ויבזו להם.

מכאן שבעולם שבו חיים חומריים הם חזות הכל, הסיכוי שיתקיים 'והדרת פני זקן' הוא קלוש ביותר, משתי סיבות:

א. חיים חומריים אינם יכולים להבטיח אושר לאורך זמן. ובהיעדר אושר סובלים, וכשסובלים - מחפשים אשמים, ומי 'אשם' ביצירת החיים אם לא ההורים?

ב. אם חיים חומריים הם חזות הכל, וההורים הזקנים מפריעים לצעירים להתפתח, ואף צורכים משאבים על חשבונם - קשה להניח שהצעירים לא יראו בהם נטל.

בעולם שכולו חומרי, קבע האלשיך, ימדדו את כדאיות הארכת חיהם של זקנים במונחים מספריים.

לדעתו הסיבה לכך שכיבוד הורים מופיע בצד הימני של לוחות הברית, מייד לאחר הציווי על השבת, מדויקת מאוד. הדבר נועד ללמד כי התורה מצווה על כיבוד הורים לא רק מפני שהם הביאונו לעולם, אלא בעיקר בשל ההזדמנות שהעניקו לנו לדבוק בנצחיות הרוחנית שמסמלת השבת.

מי שחיי העולם הזה הם הזדמנות רוחנית עבורו, קובע האלשיך, יכבד את הוריו ולו רק בשל העובדה שהם העניקו לו הזדמנות רוחנית לגדול, ללא קשר לתנאים החומריים שסיפקו לו.

מקומה של מצוות כיבוד הורים בעשרת הדיברות אחרי הציווי על השבת נועד לאותת כי תכלית השבת לזכור שהעולם הזה הוא אמצעי ולא מטרה. והזכור זאת מובטח שייכבד את הוריו, גם אם לא העניקו לו את כל מנעמי החיים.

נקדת מבט

הרב משה לנדאו

מי חותם על חוזה בלי לקרוא אותו?

מתי יכולת אנליטית משקרת?

אם גם אתם חושבים שאנשים אם יכולת אנליטית (יכולת ניתוח) גבוהה, מגיעים יותר בקלות לחקר האמת?

יש לי הפתעה בשבילכם.

אלף מאה ואחד עשר אמריקאים, קיבלו מבחנים

שבדקים את היכולת האנליטית שלהם. לאחר מכן, הניחו בפניהם נתונים מתוך מחקר, של ניסוי בשיטת טיפול חדשה בפריחה בעור. המחקר היה מפוברק, מצוץ מן האצבע, אבל הנסיינים חשבו שהוא אמיתי. המשתתפים התבקשו לנתח את הנתונים, ולהסיק האם שיטת הטיפול החדשה יעילה. כמו שחשבתם, הנבדקים שהיכולת האנליטית שלהם הייתה גבוהה יותר, הצליחו יותר במשימה.

לאחר מכן, הציגו בפניהם את נתוני הפשיעה בערים מסוימות ברחבי ארה"ב. אמרו להם שכדי למגר את תופעת הפשיעה בערים הללו, בוחנים מושלי

הערים איסור נשיאת נשק במרחב הציבורי. בחלק מהערים הן כבר אסרו על נשיאת נשק, ובחלקן עדיין לא.

הנבדקים התבקשו לבחון, לאור הנתונים של הערים וההשוואה ביניהם, האם איסור נשיאת הנשק הוא אכן גורם משמעותי שמוריד את אחוזי הפשיעה.

הסוד במחקר היה, שאותם נתונים מספריים שהוצגו במחקר לטיפול בפריחה, בדיוק הם הוצגו גם במחקר של הפשיעה. המספרים היו אותם מספרים. החישובים היו אותם חישובים, ובכל זאת... כשהנתונים היו טיפול בפריחה, הצלחת המשתתפים בניתוח הבעיה, הייתה גבוהה הרבה יותר מהצלחתם בניתוח נתוני הטיפול בפשיעה, שהיו כאמור, אותם נתונים.

האמת... זה הזכיר לי את שאלות החזרה שהמורים למתמטיקה נותנים לפני המבחן. בשאלות החזרה הגעת לתשובה המדויקת על השאלה "מתי שתי הרכבות יפגשו אם כל אחת נוסעת ממקום אחר במהירות שונה", אבל כשהרכבות הפכו במבחן לשני מטוסים... באופן מפתיע לא מצאת את התשובה הנכונה. אני מניח שההבדל בין שאלות החזרה למבחן, תלויות בלחץ של הנבחן.

אבל במבדקים של הטיפול בפריחה ונשיאת הנשק, הסיבה הייתה שונה. ההבדל היה 'מה דעתך המוקדמת על הנושא, עוד לפני שקראת את הנתונים'.

למשתתפים לא באמת היה אכפת אם ה'טיפול בפריחה' יעיל או לא. לא הייתה

להם שום דעה מוקדמת בעניין. הם ניגשו לניתוח הנתונים בצורה רציונאלית, והם אכן הצליחו לנתח נכון את הנתונים. אבל לרוב הנבדקים, הייתה דעה מגובשת, בעד או נגד, נשיאת נשק. הדעה או האג'נדה שלהם, פגעה ביכולת האנליטית שלהם.

זה אולי לא ממש מפתיע. ברור, כשיש ניגוד עניינים, או נגיעה אישית, הדבר גורם להטיית האמת. אבל המדהים הוא, שדווקא האנשים עם היכולת האנליטית הגבוהה יותר, נכשלו עוד יותר במשימה.

מתברר שאנשים בעלי יכולת ניתוח גבוהה, נוטים יותר לעוות את הנתונים, מאשר אנשים פחות מוכשרים.

ככל שהקישורים הקוגניטיביים שלכם טובים יותר, יש יותר סיכוי שתעשו רציונליזציה (-התרצה) לנתונים. כלומר, תנתחו ותפרשו את הנתונים בצורה מעוותת, שתתיישר עם דעתכם האישית.

הממצא המדהים הזה מסביר את שאלת השאלות בפרשה שלנו, פרשת יתרו. איך עם נבון וחכם כמו בני ישראל, ואומר קודם 'נעשה' ואחר כך 'נשמע'. למה הוא מוכן לחתום, לפני שהוא קורא את החוזה.

כשאני לקחתי משכנתא, לא ממש סמכתי על הבנק. גם אם אני יודע שהם חייבים לעמוד בדרישות החוק, והם לא יכולים לרמות אותי. התעקשתי לקרוא את כל המסמכים עליהם חתמתי. טוב, לא באמת...

הייתי צריך בלבול שבועות בבנק כדי לקרוא את הכל. אבל אם החוזה היה קצת יותר קצר, הייתי קורא.

אז איך עם ישראל קודם מקבל את התורה, מקבל את הדברים הכתובים בה, ורק אחר כך מבקש הסבר? הם היו נאיביים? פראיירים?

עם ישראל לא היו נאיביים ולא פראיירים. כשאתה מבקש קודם להבין, תמיד מתערבת האג'נדה שלך. עם יכולת הניתוח שלך, תמיד תוכל להתווכח עם כל טענה, טובה ככל שתהיה.

אבל עם ישראל ביקש לדעת את האמת. וכשאתה רוצה לדעת את האמת... באמת, אתה לא בא עם האג'נדה שלך. אתה לא בא לבחון את הדברים לפי אמות המידה שלך. אתה מחפש רק מישוהו מבין, שאתה סומך עליו. ותאמינו לי, על הקב"ה אפשר לסמוך. אחרי שאתה מקבל את הדברים כהווייתם, כשאתה מסכים כבר, עכשיו, אתה יכול לנסות גם להבין את הדברים, בלי דעות קדומות.

האילה האחרונה:

לעולם יראה אדם שתהיה אמת דעתו, ולא דעתו אמת.

(ראש ישיבות 'בית יוסף' הרב דוד בודניק זצ"ל)

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

שאלה: האם יש מקור מהתורה לצורה המעוגלת שבה נהגו לצייר את לוחות הברית?

תשובה: בחז"ל מבואר כי לוחות הברית שניתנו בסיני היו מרובעים: "הלוחות אורכן ששה [טפחים] ורחבן ששה ומונחות כנגד אורכו של ארון" (בבא בתרא יד, א).

יש הטוענים כי הצורה הנפוצה בה מקובל לצייר אותם בימינו, כשראשם של הלוחות עגול, מקורה בטעות של אומנים גויים. יש בפוסקים שהורו לצייר את הלוחות מרובעים, כמשתמע מדברי חז"ל, אך כשנשאל על כך מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, הוא פסק שאין לשנות מאופן הציור המקובל אצלנו כיום.

שאלה: "לא תחמוד" - איך אפשר לצוות על האדם שלא לרצות? האם הדבר ניתן לשליטה?

תשובה: האבן עזרא מתייחס לשאלה זו: "אנשים רבים יתמהו על זאת המצוה, איך יהיה אדם שלא יחמוד דבר יפה בליבו?... ועתה אתן לך משל: איש כפרי שיש לו דעת נכונה והוא ראה בת מלך... לא יחמוד אותה בליבו כי ידע כי זה לא ייתכן". לפי רבי אברהם אבן עזרא, רגש החמדה מתעורר רק כלפי דבר שאדם חש שהוא בתחום השגתו. אך כאשר אדם יודע שהקב"ה קובע מה ראוי לו ומה לא, הרי שהוא מבין שמה שלא נקבע לו הוא לחלוטין מחוץ לתחום השגתו, ולפיכך לא יחמוד אותו כלל.

אקטואליה: האם יש אזכור בדברי פוסקים למנהג התחפושות בפורים?

תשובה: שו"ת המהר"י מינץ כתב בעניין מה שנהגו במקומו שאיש לובש בגדי אישה ואישה לובשת בגדי איש בפורים, שכמה גדולים וחסידים ראו מנהג זה בפורים ולא מחו בדבר. ואף שבכל השנה העושה כן עובר על איסור "לא יהיה כלי גבר על אישה ולא ילבש גבר שמלת אישה", כיוון שנהגים כן לכבוד שמחת פורים, אין איסור בדבר... וכן פסק הרמ"א (תרוצ ס"ח): "מה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אישה ואשה כלי גבר, אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא".

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

אברך יקר!
בוגרי ערכים מחכים לך

בתקופה קשה זו, רבים נמצאים מחוץ לביתם וממתינים מעבר לקו ללימוד וחיזוק טלפוני הצטרף גם אתה לפרויקט החברות של ערכים

050-4119468
הרב ארנון אלנבוגן

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

ערנות מונעת אסון

הורים, אל תסיחו דעת מהאוצר שלכם!

על פי רוב המכשיר הוא של אבא או אמא. הילדים מהירים מאיתנו בהרבה. וכשההורים מגלים זאת, הם נחרדים. "לא חלמתי", אומר לי האבא, "שאני משתמש במכשיר ביום, והוא בלילה". "חלמתי", אני עונה לו, "אווהו חלמתי, כשדמיינת, שאתה יכול להחזיק את זה בבית, והוא יתייחס לזה כאילו זה אויר, ובגלל שחלמתי, נפלת".

בין שחרור להפקרות

הורים לא מעטים נוטים לשחרר את ילדם כדי שלא יחוש לחץ, ומאפשרים לו לצאת ולבוא מהבית באופן חופשי. יש יתרונות ברורים כמו גם חסרונות נלווים לגישה זו. מהו השלב בו הופכת גישה זו להרסנית? הכרתי בעבר משפחה כזו. הנזק החל כשבן הדוד האהוב והנחמד הגיע מחו"ל. שעות הם שהו יחד. הנער ובן דודו. לבן הדוד היו מושגים אחרים. ההורים לא הגבילו את הקשר. בימים אלו עזב החוצניק את הארץ, והישראלי... את הישיבה. זה היה כישלון ידוע מראש.

ערנות מונעת אסון. לא בלחץ, לא בכעס. אבל עם המון חום והמון אהבה, להמשיך בחינוך בנעימות, וחזקה על מילים רכות שאינן שבות ריקם.

קרובים מדרגה ראשונה. קודם לכל בודקים בוודאות של 1000% שהבית אליו מגיע הילד נקי מטכנולוגיות אסורות. ותמיד מתפללים על הילד תפילה מיוחדת, שייצל מהסכנות.

חינוך אסור בהיסח הדעת

שימו לב לרעיון החינוכי הכי יפה ששמעתם. בפרשה הראשונה של קריאת שמע, מופיע הציור "ושיננתם לבניך" - חינוך, בסמוך לציור "וקשרתם אותם" - תפילין. מה הקשר בין תפילין לחינוך? שמעתי מהרב פולק, עורך 'מרווה לצמא': הקשר הוא, שכמו שתפילין אסורות בהיסח הדעת, כך חינוך אסור בהיסח הדעת. הוא אשר אמרנו - 'ערנות מונעת אסון'.

הילד פתוח לכל - ההורה מוגן

פעמים רבות, הורים מתקנים סינון קליל ולא מקצועי על המחשב. הילדים שמבינים בתחום הזה יותר מההורים, פורצים בקלות את החסימה, וגולשים לשאול תחתית. "אל דאגה, כבוד הרב", אמר לי נער צעיר, "אחרי שאני משתמש, אני מקפיד לחסום את המחשב מחדש, כדי שההורים שלי לא יתקלקלו..."

לא חלמתי. חלמתי, אווהו חלמתי

הילד כבר מספר חודשים מתעסק עם המכשיר שמיועד 'לצורכי פרנסה', וההורים לא יודעים.

ערנות היא מרכיב קריטי בתורת החינוך. בעידן הזה היא מרכיב מציל חיים. הערנות בימינו צריכה להיות גדולה מאוד. מי שקצת מבין ומונח בעניין, מזהה את נפגעי האינטרנט מיד. אם הוא איש חינוך, הוא רואה אצל התלמיד שינוי. כי הוא בוהה, הוא נמצא באיזה ענן. ובעיקר בעיקר, הוא רואה שהוא לא בשמחה, הוא בסוג של דכדוך, הוא קצר רוח, הוא נעשה מחוספס. ערנות כלפי תלמידיו או כלפי ילדינו, עשויה בעזרת ד', למנוע אסון.

ערנות - של מי, כלפי מי?

ערנות של ההורים כלפי הילדים. לשים לב להיכן הילדים הולכים. לבדוק, מדוע הילד החמוד שרב איתנו כל היום, משתוקק פתאום ללכת לסבתא? אולי כי יש שם חיבורים וירטואליים לא מפוקחים? מי הם חבריו? חבר אחד לא טוב עשוי להפיל לנו את הילד לתהום, רחמנא ליצלן. לעולם לא שולחים ילדים לקרובים שאינם יראי שמיים בתכלית, גם אם הם

מי אשם?

רגשות אשם בחינוך ילדים

סרו מהדרך. הוא דואג שמא הוא אשם בעניין. השיב לו הרבי: "אם עשית את המוטל עליך במצוות חינוך האב על הבנים, אין לך לחשוש שזה באשמתך, כיוון שמן השמים גזרו כל מיני גזרות, קומוניסטים, ושלא יהיו תלמידי תורה, שהרשעים סגרו הכל, הרי המצב של הילדים זו גזירה מן השמים" (יסוד צדיק, עמ' קמח).

אין הכוונה באמור לשלול לחלוטין אחריות של ההורים להתדרדרות הילד, אלא להדגיש כי חלקם של ההורים הוא שולי ביותר, אם בכלל.

וגם אם ההורים עשו שגיאות, נבירה בהם גובלת באיסור של "תהייה על הראשונות". אסור להורה להתחיל לחשוב 'אילו הייתי עושה כך, אולי הדברים היו נראים אחרת', אלא עליו לקבל באהבה את הייסורים שה' שולח

לו, ולשנן: "כל מה דעביד רחמנא, לטב עביד".

מה כן אפשר לעשות?

1. אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן - לקבל הדרכה אין לנהוג מכאן ולהבא בצורה המיטיבית, עם הילד הזה ואף עם הילדים האחרים בבית.
2. לפנות לנער ולהודות בשגיאות שעשינו, ואולי גם לבקש סליחה. דבר זה יכול לגרום לקירוב לבבות.

אינכם אשמים". ולא כי רצו לעודד את רוחם של ההורים, אלא מפני שזו האמת.

נחשוב לרגע. הרי הכוחות הפועלים על הנער הם עצומים. מבחוץ: החברה והתרבות הגויית, המושכת בעוצמה אדירה. מבפנים: שינויים פיזיולוגיים והתמודדות עם מערכת חינוכית שלעיתים לוחצת. כוחות החוץ בשילוב גיל ההתבגרות הם כסופת טורנדו; לעומת השגיאות החינוכיות, שככל שישנן, הן משולות למאורר קטן ומקרע.

אמר מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: "הכרתי מישהו שהיה נותן לילדיו מכות קשות ואכזריות. פה אפשר לומר שהוא אשם. אולי הוא אשם. אבל סתם ילד שיוצא לתרבות רעה בימינו, אי אפשר להאשים את ההורים. רק אם הם נתנו בבית גישה לדברים אסורים. אבל אם נתנו חינוך טוב והילד נחשף לפיתויים נוראיים, אין בכך עדות באשר לרמה החינוכית והרוחנית בבית" (כנס לב שומע, חנוכה תשע"ד).

במקום אחר מובאים דבריו: "מה שיש היום הרבה בעיות עם ילדים, זה מסוד ה' ומכבשי דרחמנא, גם 'גלגולים' וכדומה, והדבר קורה גם לאנשים גדולים ממש, וזה מהנסתרות לה' אלוקיננו" (מאחורי הפרגוד, עמ' 623).

מעשה ביהודי שהגיע לרבי שלמה מזוועה, ולאמר לו שהשאר בני ברסיה, והוא יודע שהם

מתמודדים עם נער מתמודד

הרב דניאל נשיא

אחת המכשלות המצויות בקרב הורים, היא הטלת האשמה של הכשל החינוכי על אחד הצדדים. האב טוען שהאם לא הייתה תקיפה דיה, והאם טוענת שהגישה הבוטה והמייסרת של האב גרמה לבן לבטא. דיבורים אלו נשמעים רבות בשלבי הייעוץ, כשההורים מגיעים לקבל עזרה. התחושה היא כאילו האשמה מצויה בצד אחד, שאם רק היה נוהג אחרת, הנער היה עולה ומשגשג בתורה. אבל כמו הרבה דברים בחיים, האמת איננה בצד אחד.

במקרים אחרים, אנחנו שומעים הורים שמאשימים את עצמם. הם מלאים בנקיפות מצפון בגין שגיאות אמיתיות או מדומות שעשו. גם הנערים בעצמם מטילים את האשמה על אחד ההורים או על שניהם - מלבד כמובן האשמת המשגיח, הר"מ או הרה"ב בכיתה ב'.

ראשית, נקדים שהניסיון למצוא אשם, לא די שאינו מועיל, אלא הוא מזיק באופן מהותי. הן לקשר בין ההורים, והן להתמודדות עם הנער המתמודד. הכל יודעים שכפי שאין אדם שאינו טועה, גם אין הורים שאינם טועים. החינוך איננו מדע מדויק, אין מדרך להורה המושלם.

אנו מוצאים שגדולי ישראל נדרשו לשאלה זו של "מי אשם?" ותמיד תשובתם הייתה: "אתם"

ערכים לחיים

הרב זוד ברוורמן

פרטים קטנים שהם גדולים

הקונפליקט הלא פתור ביני לבין המקש השמאלי

כעס מאוד ושאל, "נו, אז למה לא לחצת על המקש הזה?!" ענית לי לו שהתעלמתי ממנו בכוונה, משתי סיבות. א. יש ביני לבין המקש הזה קונפליקט לא פתור, יש לנו עבר לא טוב יחד, מעולם לא התחברתי אליו, אולי מפני שהוא בצד השמאלי ביותר של המקלדת, ואני ימני. ב. המקש הזה הוא גם קטן מאוד, ולא נוח במיקום שלו.

"כבוד הרב", פנה אחד המשתתפים בסמינר אל המרצה, "קיבלנו בסמינר של 'ערכים', הוכחות לוגיות חותכות על אמיתת מציאות הבורא ותורתו, הכל זועק 'יש מנהיג לבירה! השתכנענו. דבר אחד לא ברור לי עדיין. אז אני מאמין בבורא, ואפילו אוהב אותו ומתפלל אליו במילים שלי. מאמין שהיה מעמד הר סיני, מאמין בתחיית המתים, כל מה שהוכחתם. אבל דבר אחד מפריע לי. מדוע התורה יורדת לפרטי פרטים, הנראים לכאורה חסרי משמעות? וכי חשוב כל כך, אם אני הקטן מוציא את גרעיני האבטיח בשבת בצורה כזו או אחרת? זה 'מגמד' את כל מה שלמדנו כאן. זה מרחיק אותי רגשית ונפשית מהיהדות."

למשמע הטיעונים שלי, המוכר כמעט יצא מדעתו. "תאמר לי, הכול בסדר איתך...! מה זה משנה אם אתה מחבב אותו או לא? אדוני, אם לא לוחצים על המקש הקטן הזה, התוכנה לא תעלה, כי אלה הם הוראות היצרן". "אני לא מבין", שאלתי אותו, "הלוא אתה בעצמך שכנעת אותי בעד התוכנה הזו, שהיא תוכנה כל כך גדולה ומתוחכמת, שמיליוני דולרים הושקעו בה, וטובי המוחות של גאוני המחשב עמלו בה שנים רבות. האם מקש אחד קטן וזניח ינעם מהתוכנה העצומה הזו לפעולה?!"

השיב המוכר בחמת זעם, "אדוני, אלה הן הוראות היצרן! כל מקש במקלדת הוא חלק מהתוכנה, אין 'מקש גדול' או 'מקש קטן', כולם חלק מאותה תוכנה, בין אם אתה מתחבר למקש הזה, ובין אם לא. אם לא תפקד במדויק על פי ההוראות הנדרשות, התוכנה פשוט לא תעלה!" "כעת", השבתי לו בניחותא, "תשמענה אוזניך מה שפיך מדבר, ותקבל תשובה מלאה ומספקת לשאלת הפרטים הקטנים ביהדות", סיים הגאון הרב נויגרשל.

"אנו חיים בעולם המעשה, והמעשים כולם, כולל הפרטים הקטנים ביותר, משפיעים על כל העולמות. אין פרט קטן או פרט גדול ביהדות, אלא הכול חשוב, כל מעשה, מחשבה ומנהג הוא חלק משלמות אחת גדולה. נכון שלברור גרעיני אבטיח זה דבר קטן, אבל אלו הם הוראות היצרן של העולם. כי בלי הבורג הקטן הזה, העולמות כולם אינם עומדים על מקומם."

קללת העצבות

הרב מיכאל לטרי

ומדוע רק בבית יהודי ניתן למצוא את הששון והשמחה המושלמת?

"אשר... ששון ושמחה" החתן והכלה מתברכים תחת החופה בשבע ברכות, המלוות אותן בעזרת ה' לכל ימיהם. מה מיוחד במעלת השמחה? מדוע העצבות רעה כל כך, ומדוע רק בבית יהודי ניתן למצוא את הששון והשמחה המושלמת?

פתגם חסידי אומר: "אין בכל התורה איסור על עצבות, אך העצבות יכולה להוריד את בעליה לתהום ששום עבירה אינה יכולה להורידו לשם". העצבות שואבת את כוחות הנפש, ומונעת מהאדם את היכולת להתרומם מן ההווה המר.

חסידים אומרים: "ברח מהעצבות כמו מאש". העצבות משרה פסימיות ופאסיביות מדכאת - "בין כה וכה לא ייצא ממני כלום, שום דבר לא הולך לי, החיים שלי כבר אבודים", וכיוצא באלה. ומכאן, קצרה הדרך להדרדרות נפשית וגם פיזית.

מהם גורמי העצבות? האם מדובר בתכונה גנטית העוברת בירושה? מתברר שלא. על פי חוכמת התורה, האדם מורכב משני חלקים סותרים, גוף חומרי ונשמה רוחנית. לכל אחד מהם צרכים משלו. כאשר אנו ממלאים את צרכי הגוף הוא נהנה, וכאשר אנו ממלאים את צרכי הנשמה, היא מתענגת. אם נעסוק במילוי הצרכים של אחד מהם, יגלה החלק השני סימני מצוקה. מצוקת הגוף באה לידי ביטוי בתחושת רעב או כאב, ואילו מצוקת הנשמה מוצאת את ביטוייה בחוסר משמעות.

חוסר משמעות הוא הוא גדול הגורמים לעצבות. אדם הממלא את צרכי גופו אך אינו מוצא משמעות לחייו, לא יינה מהמילוי החומרי. זו הסיבה לריקנות העצומה שאנו חשים בחיינו. לא צריך תואר בפסיכולוגיה כדי לקבוע שבדורנו התרבו מאוד חוליי הנפש, והדיכאון הפך למחלה מודרנית נפוצה מאד. מדוע? משום שבדורנו אנו עסוקים רוב הזמן בקיום ואחזקת גופנו, עד שלא נותר לנו זמן לעסוק במילוי צרכי הנשמה.

מצב זה הוא שאחראי לעצבות ולדכאון איתם מתמודדים כה רבים מאיתנו בחייהם. המתנה שהעניק לנו הבורא בחסדיו, מתנת התורה והמצוות, מעניקה לאדם שמחה, משום שהיא גואלת אותו מן העצבות, ולא בקסמים או בלהטים, אלא משום שמצוות התורה מעניקות לאדם משמעות - לא רק בתפילות ובקיום המצוות אלא גם בפעולות החומר של היומיום. אדם שומר מצוות אוכל ככל אדם אחר, אלא שלאכילתו נלווית חוויה רוחנית: הוא מודה על המזון, ונפש מתפעלת מן החכס האלוקי שבו. הוא מברך על כל דבר מין הנכנס לגופו, ויודע להודות גם על כל הפסולת היוצאת ממנו, בברכת 'אשר יצר'.

האיזון הזה הוא שמסלק את העצבות מחייו, והוא שמביאו לידי שמחה. זהו שאמר ישעיה הנביא: "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" (ישעיה לה, ז). ששון הוא תגובה לסיפוק רוחני, שמחה היא תולדת הסיפוק החומרי. ומשנתמלאו שניהם, ממילא ינוסו מן האדם היגון והאנחה. המשמעות הרוחנית עליה מושתת הבית היהודי, היא זו שמרוממת את שני הצדדים לפסגות רוחניות, ולששון ושמחה.

ערכים זה לזה

בואו להתחזק יחד בתקופה מאתגרת זו

אברכים או בוגרים

רוצים ללמוד חברותא בהלכה או בגמרא? התקשרו עכשיו ונתאם עבורכם.

הרב רפאל בן זקן 050-4119406

<< ניתן ללמוד באזור מגורכם, בבית הכנסת או בביתכם >>

קשה לומר על עמרי בן גדעון שהוא לא הכיר אנשים דתיים. הוא נולד למשפחה תימנית מקסימה ומסועפת, מלח הארץ, שרבים מענפיה שומרי תורה ומצוות בסגנון כזה או אחר. ואף על פי כן, הוא מעולם לא חשב שהדברים נוגעים אליו אישית.

"אפשר לומר שהרקע המשפחתי שלנו ממחיש את הרעיון של ירידת הדורות", הוא אומר.

הסבא-רבא, רבי שלום נגר זצ"ל, היה הרב הראשי של הוד השרון, אישיות תורנית נערצת שהשפעתה הרוחנית קרנה על היישוב כולו. אבל הדורות הבאים פחתו והלכו מבחינה רוחנית. הסבא והסבתא עוד היו דתיים, ההורים כבר חילונים לגמרי, ואילו עמרי עצמו נולד אל תוך מציאות שבה שומרי המצוות הם הזרים שמעבר למתנס. "אצל סבא וסבתא שמענו קידוש, אבל אחר כך היינו יוצאים להסתובב עם חברים, ולא שמרנו כלום. למדנו בבתי ספר חילוניים שבהם לא מקבלים בסיס יהודי ממשי".

הוא עבר ילדות מאושרת בהוד השרון, ועם תום שירותו הצבאי למד סטטיסטיקה ומנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב. עם סיום התואר גילה לפתע כי התחום אינו מעניין אותו כלל, ולאחר בירור יסודי עם עצמו, הוא עשה הסבה מקצועית להייטק. כפי שניתן להתרשם, אתגרים לא ממש מרתיעים אותו.

ההיכרות שלו באותן השנים עם עולם היהדות, הייתה מוגבלת מאוד.

"בסביבה התל-אביבית שבה למדתי ועבדתי, כמעט ולא נתקלתי בדתיים. במשפחה אומנם הכרתי אנשים דתיים נחמדים מאוד. גם בצבא היה איתנו בחור חביב שומר מצוות שהיה מקפיד על שבת ותפילות. אבל איכשהו, הייתה לי במוח דיכוטומיה בינם לבין התמונה שהצטיירה בתקשורת. תמונה של מתנחלים וחרדים קיצונים, המוצגים כמי שכל מה שמעניין אותם זה להשתלט על המדינה ולבזוז את התקציבים לצורכיהם. הקמפיין האנטי-דתי בתקשורת פעל את פעולתו. קניתי את התמונה הזאת".

בשנת תשס"ח (2008) אירעה טלטלה פנימית אצל משפחת בן גדעון. האח הצעיר במשפחה החל להתקרר ליהדות. עם הזמן ניכרו עליו עוד ועוד סימנים לשינוי - כיפה גדולה, ציצית, וספר קודש ביד. תהליך ההתקדמות שלו היה עקבי ונחוש, והוא התקדם עוד ועוד עד שחזר בתשובה באופן מוצהר, ונעשה חרדי. אביו של עמרי לא קיבל את השינוי ברוח טובה, ורק עם חלוף השנים למד אט אט להכיל אותו.

אבל גם אחרי שהאח התחזק ונעשה חרדי, מבחינתו של עמרי שמירת מצוות לא נתפסה כאופציה ריאלי. "האמנתי בערכים ליברלים. לא ממש חשבתי שיש ליהדות מה להציע לאדם מתקדם ונאור כמוני", הוא מספר.

עם נישואיו, בשעה טובה, עברה המשפחה הצעירה להתגורר ביבנה, בסמוך לבית ההורים

קידוש, בדיוק כמו סבא כשאישה הייטק מתל אביב, הלך בעקבות שורשיו, עד שהגיע הביתה

"חשבתי לתומי
שהילדים מחילא
יתנגדו, כי הגדול כבר
היה אז בן חמש"

של רעייתו, שבאה ממשפחה בעלת רקע דתי דומה לשלו. הסבא והסבתא היו שומרי מצוות, אבל לאחר פטירתם הזיקה הדתית במשפחה הלכה ונחלשה, עד כי נעלמה כמעט לחלוטין. רק בקרב הדור הצעיר התחילו להסתמן ניצוצות של התחזקות ושמירת מצוות.

תקופה חלפה מנישואיהם, ועמרי ורעייתו זכו לחבוק בן בכור. המשפחה גדלה, והאוויר הציף אותם. תקופה נוספת לאחר מכן, הם כבר המתונו בהתרגשות להולדת הילד השני. נדמה היה כי חייהם הגיעו לפסגת השלמות - הם עסקו בקריירה מצליחה ורווחית, נהנו מחיי נישואין מאושרים, ומילד חינני ונבון. אך דווקא אז, חל השינוי. אחרי לידת הילד השני שלהם, החלה פתאום רעייתו של עמרי להתחזק. זה התחיל באופן הדרגתי. קודם היא התחזקה בלבוש צנוע, בהמשך החלה לשמור שבת בינה לבין עצמה, עד שביום אחד ביקשה מעמרי שכל המשפחה תתחיל שמור שבת.

עמרי לא התנגד.

"אמרתי לה שאם זה עושה לה טוב - אני זורם עם זה. חשבתי לתומי שהילדים ממילא יתנגדו, כי הגדול כבר היה אז בן חמש, ולא האמנתי שהוא יסכים לוותר על מכשיר הצפייה שלו למשך יום שלם. להפתעתי זה עבר כל כך חלק אצל הילדים, שאמרתי 'אללה, אני מוכן לנסות'".

במשך שלוש שנים ארוכות הוא היה "בעל חילוני מכיל", כדבריו. הוא לא הגדיר את עצמו דתי, ובשלב זה אפילו לא שומר שבת באופן מלא. אבל בפועל, הוא לא השתמש בשבת בטלפון, לא נסע ברכב, ונשאר עם המשפחה בבית.

אך "אחר הפעולות נמשכים הלבבות" אומר בעל ספר החינוך, ומשהו מאין זה אירע גם לעמרי. "עם האוכל בא התיאבון. בהתחלה לא ידעתי שאני רוצה לדעת את האמת. אבל בהדרגה משהו אצלי התרכך ונפתח. הרגשתי שאני כבר לא אנטי. הבנתי שיש דברים בגו, ואני רוצה להיות חלק מהדבר הזה. אני רוצה להתקרב ולהבין עוד".

ספרו של הרב זמיר כהן שהגיע לידי, עורר בו את התובנה שיש ביהדות יסוד רציונלי המתיישב על הלב. עמרי התייעץ עם חבריו, והללו המליצו לו ללכת לסמינר 'ערכים' שבו הדברים מתלבנים בצורה יסודית. הוא השתתף בסמינר ערכים פעמיים - בסמינר שנערך במלון כינר בצפון, וגם בסמינר שהתקיים בירושלים. בעקבות כך, תמונת עולמו השתנתה לחלוטין.

"קשה לשנות קונספציה של שנים. שינוי הרגלים הוא תהליך איטי. אבל הסמינרים היו סוג של פקיקת עיניים. נותנים שם הרבה חומר היסטורי ועיוני, שגורם לך להבין שהתמונה שהייתה לך עד אז, הייתה חלקית ביותר. אתה לא יכול להיות גוי דובר עברית שסתם כך חי בארץ ישראל. אתה מוכרח להתחבר לשורשים הרוחניים שלך".

מאז הסמינר, עמרי מתהלך במסע רוחני ארוך ומפותל. התהליך ממושך ואיטי, אבל עמרי מתקדם בו לאט אך בטוח. הוא פותח את היום בהנחת תפילין ותפילת שחרית, שלאחריה הוא קורא פרקי תהילים. הוא משתתף גם בשיעורי תורה וחזיון היסודות הרוחניים, וכל זאת במקביל לעבודתו כמפתח תוכנה בחברת סטארט-אפ בתל אביב.

במקביל לשינוי הפנימי שנבט בקרבו, השתנה גם צביון הבית.

"הילדים עוד צעירים, אני ואשתי קיבלנו החלטה שננסה ככל האפשר להקפיד על כך שהם יגדלו אל תוך סביבה רוחנית בריאה ונקייה. לכן החלטנו, למשל, להוציא את מכשירי הצפייה מהבית". הוא מספר. מדובר היה בצעד משמעותי ומהפכני מאוד, עבורם, אך הם חשו חובה לעשות זאת, עבור החינוך הטהור של ילדיהם הרכים. יש להם היום שלושה ילדים, בלי עין הרע. הגדול כבר הולך לבית ספר חרדי, ואחיו הצעירים לומדים בגנים תורניים.

כששבת המלכה פורסת את כנפיה על העיר, אופפת את הבית שלהם אווירת קדושה. עמרי חוזר הביתה מבית הכנסת, ומוזג גביע יין לקידוש. בשעה מרוממת זו עולה ומצטיירת כנגדו דמות דיוקנו של הסבא הצדיק במעמד הקידוש, והוא אומר לעצמו: "הנה, השורשים שלי מחזירים אותי הביתה".

ערכים מאחורי הקלעים

הרב נתנאל ג'אן

איך פותרים בעיות כשרות במלונות המפונים? איך שולחים תפילין אל תוך עזה? ולמה פעיל ערכים מוצא את עצמו מתרוצץ בטבריה בערב שבת בעודו מחפש... חולצה?

מאז פרוץ המלחמה, פעילי ערכים באזור זכרון יעקב וחדרה, הרב נתנאל ג'אן והרב ניר קובי, מוצאים את עצמם מתמודדים עם אתגרים בלתי שגרתיים, החורגים מתחום הפעילות הרגיל של ערכים. "מעבר לפתרון בעיות נקודתיות, אנחנו רואים המון התעוררות יהודית ועניין בשטח", מספר הרב ג'אן. "אנשים מחפשים אחר עוגנים רוחניים, ורוצים לדעת מה התורה אומרת על המצב שבו אנחנו נמצאים".

לא מכבר יצר איתו קשר חייל מילואים, שמאז תחילת המלחמה נלחם בעזה בהנדסה קרבית תוך הובלת חומרי חבלה תחת אש, ופיצוץ מבנים ופירים בהם שהו מחבלים.

"מדובר בחייל שבא מרקע שאינו שומר מצוות. במהלך הלחימה הוא קיבל על עצמו שאם יצא בריא ושלם, הוא יתחיל להניח תפילין. בשחרור הראשון שהיה לו דאגנו למתנדב שהביא לו זוג תפילין, אותם התחיל להניח מייד. אמש קיימתי איתו שיחה מרגשת שבו הסברתי לו על קריאת שמע בוקר וערב ועל המשמעות של 'אין עוד מלבדו'. הוא היה נרגש מאוד, וסיפר איך עוצמת הרוח מחזיקה אותם בקרב, וכמה הוא מודה לנו על הזכות להניח תפילין".

פעילות נוספת שזוכה להיענות רחבה היא מעמד 'הפרשת חלה'.

"אנחנו מופתעים לפגוש אנשים שבעבר לא היה עולה על דעתם להשתתף בדברים כאלה. לא מזמן קיימנו אירוע הפרשת חלה בהשתתפות בעלות מקצועות חופשיים אקדמאים, כמו עורכות דין וכדומה. מעמד אחר התקיים בביתה של אמה שאיבדה את

עוצמת הרוח בקרב הבטחתו המרגשת של הלוחם בעזה, מעמד הפרשת חלה סוחט דמעות לזכות החטופים

הרב נתנאל ג'אן רכז במחלקה האקדמאית באזור זכרון יעקב וחדרה

בתה בהתקפת הטרור. היא סיפרה לנוכחות על בתה, והקדישה את הברכות והחיוזקים לעילוי נשמתה. משתתפות הזילו דמעות, וקיבלו על עצמן מצוות".

בבתי מלון באזור זכרון יעקב שהו עד לא מכבר כאלף מפונים, רובם מערי הדרום וחלקם מיישובי הצפון המופגזים. "בגלל שאנחנו רגילים לקיים פעילות בבתי מלון, יש לנו קשרים ויכולות ארגוניות שבאמצעותם עזרנו במקרה הצורך", אומר הרב קובי.

דוגמה לכך הייתה כאשר נודע לו כי משפחות חרדיות ששהו במלון מסתפקות באכילת פירות וירקות, כי הבשר המוגש בהן אינו עומד בסטנדרט הכשרות הנדרש. הקשרים של ערכים הובילו לפתרון פשוט: מסתבר שהקניין של המלון הוא אדם מוכר לתנועת התשובה,

והוא השיג מוצרי בשר בכשרות הנדרשת, כאשר המשפחות משלמות רק בעד ההפרש עם בשר רגיל.

מקרה יוצא דופן היה כאשר אדם שפונה מהדרום חווה לפתע התקף פאניקה, וחשב שפועלים דוברי ערבית שחלפו ברחוב הם מחבלים שבאים לפגוע בו. "האיש הסתגר בבית וסירב לצאת, תוך שהוא צועק על כל מי שהתקרב. בסופו של דבר יצרנו קשר עם אחות רפואית מתחום הנפש, שידעה מה לתת לו ואיך להפנותו לגורמים הנכונים", מספר הרב ג'אן. "זה היתרון של מי שכבר מרושת במקום, מכיר את הנפשות הפועלות, ויכול להביא בסיעתא דשמיא פתרונות גם למצבים בלתי שגרתיים".

כל זה, כמובן, אינו חלק מתחום הפעילות הרגיל של ערכים, אבל כאשר מצב המלחמה מזמן אתגרים יוצאי דופן, הרי שהפעילים הממוקמים במקומות הנכונים משנסים מותניים גם לכך.

רבים מהמפונים במלונות באו להשתתף גם בפעילות הרגילה שערכים מקיימים ביישובי האזור. בתוך כך, קיימו הפעילים שיחות אישיות 'אחד על אחד'. "הפעילות עם האוכלוסייה הזאת היא מאוד מגוונת", אומר הרב קובי. "בתחום השלום בית נוצרו מתחים עקב השהייה הממושכת בתנאי לחץ, ויש בעיות חינוכיות שמתעוררות במשפחות המתחזקים. הרצאות בתחומים אלה מביאות המון חיוזק, ויוצרות בסיס רוחני לסמינרים שיבואו בהמשך, בעז"ה".

אחת המשפחות איתם נמצא הרב ג'אן בקשר בימים אלה, היא של יהודי שהגיע לסמינר שנערך במלון כינר ממש לפני פרוץ המלחמה.

"כנראה שנושאי הרצאות הרתיעו אותו, וכבר בהתחלה הוא ניסה לברוח מהסמינר בתירוץ שהוא שכח להביא חולצה לשבת, ולכן הוא מוכרח לחזור הביתה בשביל להביא אותה. הבנתי שאם הוא ייסע הביתה, הוא כבר לא יחזור. הצעתי לנסוע איתו לטבריה בשביל לקנות חולצה. תוך כדי הנסיעה נוצר בינינו קשר לבבי, שבעקבותיו השתכנע להישאר בסמינר ולקבל מטענים של התחזקות בתורה ומצוות. כאשר הרמתי אליו טלפון לאחרונה הוא צחק ואמר - 'גם את הייתי נשאר רק עם גופייה, היה שווה להישאר בסמינר'..."

רחמיו של אלוקים בפרטים הקטנים

גם לכם יש שאלה? שלחו אלינו shoot.arachim@gmail.com

שאלה:

אנשים אומרים, "תסתכל על הפרטים הקטנים בחיים, כיצד הקב"ה דואג לנו אפילו בדברים הקטנים". אבל מצד שני, יש קשיים גדולים בחיים, שהיית רוצה שדווקא בהם הקב"ה ירחם עלי.

אני מעדיף הרבה קשיים קטנים במקום קושי אחד מאד גדול. מדוע הקב"ה לא 'מסדר', לי את הקשיים הגדולים?

תשובה:

דומה הדבר לילד שעבר תאונה קשה. נקרא לילד יוסי. אחרי שרגליו של יוסי היו מגובסות חודשים ארוכים, כעת הוא חייב להפעיל את רגליו. אבל הקושי גדול. כל תזוזה קשה וכואבת. יוסי התנגד לכל פעילות. התרגילים משעממים, והוא זלזל בהם. הוריו של יוסי ידעו שהפעילות שלו כל כך חשובה, לכן הם החליטו להטיל על יוסי את הקנייה היומית במכולת.

יוסי התנגד, אבל ארוחת הצהריים התעכבה בכל יום, עד שיוסי ילך למכולת להביא את המצרכים הדרושים. כל הילדים צעקו על יוסי שיצא כבר כולם היו רעבים. וכך לא נותרה לו ברירה. הוא יצא אל המכולת. כל יום הסיפור חוזר על עצמו. יוסי ביקש שירחמו עליו ויוותרו לו על היציאה. "שילד אחר ילך" הוא אמר, אבל אף אחד לא התנדב. כולם

כשיוסף מצרימה, חז"ל מציינים שאף על פי שהוא ירד עם ישמעאלים שדרכם היה לסחור בנפט, הקב"ה ריחם עליו וסוחרים אלו סחרו באותה עת בבשמים, כדי שלא יריח אותו צדיק ריח רע.

והאמת, שהדבר אכן תמוה. יוסף ירד מצרימה, הוא 'נתלש' מביתו נמכר לעבד. חייו התהפכו עליו הוא חטוף, שבוי או משהו דומה במקום שהוא לא מכיר כלל. האם ריח הבשמים ישנה את התמונה? אל תמכור אותי לעבד, ואל תיתן לי בשמים במקום נפט...

הרב דוד יחזקאל סגל

טעם בפרשה

י"ז

דהיינו: ייתכן שכדאי יהיה לספר לו, על החיים הפשוטים והכפיים שנקיים מתאוות ורדיפות, על 'מתיקות השבת', ועל 'עונג המשפחה', ועל עוד שלל הנאות "חומריות" שיש לנו בעולם הזה, כתוצאה מכך שאנו יהודים שומרי תורה ומצוות. וייתכן מאוד שזה יוסיף לא מעט לקירוב הנפלא שלנו..

ואי אפשר לשכוח את הילדים, שגם הם צריכים קירוב, ולעיתים מה שישכנע אותם לשבת 'באבות ובנים' זה החטיף הנחמד בסוף הלימוד, או המדבקות של... או הטיול ל...

כי כן! לעיתים צריכים לדרבן על ידי דברים מתוקים ונחמדים בדמות 'הנאות העולם הזה'.

והאמת, שאם נשים על השולחן, גם אותנו הקדושים ימשוך פיניקים וההפתעות נחמדות שמותר שיבואו, ומותר שירימו לנו מעט את המצב רוח

כי בסופו של דבר כולנו רוצים להתקרב... ואם כוס 'קולה' קרה תיתן לנו 'קורטוב' של יישוב הדעת להבין את

התוספות, אז לא בטוח שכדאי למנוע זאת..

אגב, בנימה אישית, יש בית כנסת שאני מגיע לשם מדי פעם ללמוד, ובכל פעם יש שם מיני תפנוקים נעימים, אם זה סוגיי תה שלא הכרתי, ואם זה כל מיני מאפים ומטעמים שנאפו לאחר הפסח, והאמת שפשוט כייף ללמוד שם!!

כן, אולי זה 'חומר' מדי, או אולי זה 'מותרות' מדי, אך בסופו של דבר כשאתה לומד עם דברים 'נעימים', זה פשוט 'גישמאק', וככה אתה מצליח לכתוב את כל הדברים הנפלאים שקראת עד לכאן...

אז תו לעצמר מעט שלווח. כדי שתעלה ותפרח כשושנה!!!

לבתי אלום ואבירי!

יתרו מגיע למדבר סיני לפגוש את עם ישראל. הוא רוצה לשמוע יותר על העם המעניין שיצא ממצרים, על העם המעניין שאלוקיו עושה לו ניסים בלי סוף.

ועם ישראל מקבל אותו בסבר פנים יפות.

האומה הקדושה רוצה לקרב את יתרו תחת כנפי השכינה, ורוצה להביא אותו בקשר אמיתי עם בורא עולם, ועל כן היא עושה הכול על מנת לקרב אותו לעם הנצח.

נו טוב, איך עושים זאת? כיצד מקרבים את לבו של אדם לתורה?

אז אולי נלמד מעם ישראל וממשה רבנו כיצד מקרבים אדם לתורה.

אומר המכילתא:

"אמרו לו [בני ישראל ליתרו]: המן הזה שנתן לנו המקום, אנו טועמין בו טעם הפת, טעם בשר, טעם דגים, טעם חגבים, טעם כל המטעמים שבעולם... רבי אלעזר המודעי אומר: אמרו לו: הבאר הזה שנתן לנו המקום, אנו טועמין בו טעם יין ישן, טעם יין חדש, טעם חלב, טעם דבש, טעם כל הממתקים

שבעולם... רבי אליעזר אומר: אמרו לו: עתיד המקום לתן לנו שש מדות טובות: ארץ ישראל, והעולם הבא, ומלכות בית דוד, ועולם חדש, וכהנה, ולויה.. מיד פתח ואמר: ברוך השם!!"

מאוד מעניין!

המכילתא מספר לנו שעם ישראל קירב את יתרו, על ידי סיפורים מרתקים על אוכל ועל ממתקים, ולא על קדושה וטהרה, ויראת שמים, ומידות טובות.

אם כן ייתכן מאוד, שכשרוצים לקרב יהודי, לא תמיד יספיק לספר לו על מציאות הקב"ה, ועל רוממות עם ישראל ועל קדושת התורה וכו' ייתכן מאוד שלעיתים ישכנע אותו [ולו במעט] החלקים 'הגשמיים' וה'חומרניים' שביהדות. (שכמובן אף הם רוח, אך לא בנראה לעיניים..)

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

– פניני משה –

לע"נ אמוי מזרתי מרת ריילא פייגא בת ר' מנחם ע"ה

הדלקת-נרות

י-ם-----4:38
ב"ב-----4:53

יציאת שבת

י-ם-----5:53
ב"ב-----5:54
ר"ת-----6:30

דברי תורה לפרשת יתרו – קבלת התורה

{אבי מורי שליט"א}

{א} וישמע יתרו "יתרו" ר"ת ישראל תורה רצו וקיבלו.

ב} וישמע יתרו כהן מדין זותן משה " מקשים המפרשים מדוע כותב רש"י דוקא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ועוד קשה שהרי בפסוק מפורש סיבה אחרת "כי הוציא ה' את בני ישראל ממצרים" ואפשר לתרץ על פי מה שכותב המדרש שבשעה שעמדו בני ישראל ליד הים צעק משה רבינו אל הש"ת אמר לו הקב"ה "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו" שיראו מסירות נפש מצד עצמם ויקפצו לים ואז אני אעזור להם, מיד קפץ נחשון בן עמינדב למים, וכבר באו מים עד צווארו, ואז באה הישועה שנקרע להם הים, רואים מזה שאין הקב"ה עוזר עד שהאדם מראה נכונות מצד עצמו ואז באה הישועה, כי מקודם צריך איתערותא דלתתא ואח"כ נעשה איתערותא דלעילא, ודבר זה אנו מוצאים במחיית עמלק שהפסוק אומר "כי מחה אמחה" ויש עוד פסוק "והיה בהניח ה' אלוקיך" אלא בהתחלה צריך האדם לעשות פעולות למחות את עמלק והיינו כדלעיל דאין הקב"ה עוזר אלא א"כ רואה מקודם נכונות מצד האדם ולפי"ז י"ל כאן דכך הוא הפירוש ברש"י "מה שמועה שמע ובא" פירושו איזה נכונות הראו כלל ישראל מצד עצמם על זה אומר רש"י הקדוש "קריעת ים סוף ומלחמת עמלק" שבקריעת ים סוף קפצו קודם לתוך הים ובמלחמת עמלק התחילו להלחם בעמלק.

ג} וישמע יתרו כהן מדין זותן משה וכו' יתרו היה בעל יחוס חשוב ומוכתר בתארי כבוד שכן היה "כהן מדין" אף על פי כן השליך מאחוריו את כל היחוסים והתוארים והעדיף עליהם את היחוס והתואר של "חתן משה" {אור החיים}

ד} ויבא יתרו זותן משה שאל הרה"ק ר' יהושע מבעלזא זי"ע {יו"ד שלו כ"ג שבט} מדוע לא כתוב "וילך ממדין" כמו שכתוב אצל יעקב אבינו "וילך חרנה"? אלא "וילך" הכוונה בלי רצון – יעקב אבינו הלך לחרן בלי רצונו "ויבא" הכוונה עם רצון שיתרו בא למשה רבינו עם רצון.

ה} אנכי ה' אלוקיך הדיבור "אנכי" נאמר בלשון יחיד, לפי שההכרה האלוקית והשגת יכולתו והשגחתו של בורא העולם, אינן יכולות להיות שוות אצל כל אדם כי כל אחד מבין ומשיג זאת לפי כשרונו הרוחני, לפי ידיעותיו בתורה ועבודת ה' שלו, וממילא היתה לכל יחיד הבנה אחרת ב"אנכי".

זמן המולד: ליל ש"ק 9:29 ו 5 חלקים ר"ח אדר א' יום שישי ויום ש"ק

ג'ופ שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף טרן

לקיי
שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:56
יציאת השבת: 17:47
רבינו תם: 18:22
ע"פ אופק תל אביב
כד' בלבוט התעלפ"ד

טוב לחסות בה'

878

מסמך מהשמיים

יתרו התשפ"ד

יתרו, הכומר הגדול לעבודה זרה, הביין שהוא חי בטעות ושקר, והחליט לשנות את דרכו. הוא קרא לבני עירו והודיע להם כי הוא הזדקן ופורש מתפקידו. הבינו בני עירו כי הוא כופר בעבודה זרה, ולכן נידו והחרימו אותו. מאותו יום, אף אחד לא רצה לטפל בצאנו, ולכן שלח את בנותיו עם הצאן בשעה מוקדמת כדי שהרועים לא יפגעו בהם. באותו יום, הגיע משה רבנו והציל את בנותיו מהרועים, ועל ידי כך הובא לבית יתרו כהכרת הטוב והתחתן עם ציפורה, בעודו הופך להיות חתנו של יתרו (מדריד שמות א, לה).

ללמדך, שכל צער שהאדם עובר מושגת ומגולגל לטובה. יתרו עזב את העבודה זרה לכבוד ה', וקיבל סבל וצער מעירו, אך בזכות זה הגיע משה רבנו להציל את בנותיו ונעשה חתנו. אילולא כן, לא היה עוזר להם ולא נעשה חתנו.

את המעשה המדהים הבא סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "סיפר לי בעל המעשה: "עברתי להתגורר לאחרונה ב'רכסים'. בכדי לקבל הנחה ב'ארנונה', היה עליי להעביר לעירייה מסמכים על פרטי הבית, תלושי משכורת ועוד.

לאחר כמה ימים של עמל וטירחה, השגתי את המסמכים הדרושים והכנסתי אותם לניילונים, על מנת להגישם מחר לעירייה. למחרת בבוקר, טרם יציאתי לעירייה, אני מחפש את המסמכים אך לא זוכר היכן הנחתי אותם. הפכתי את החדר ואת הסלון ולא מצאתי. כשעה שלימה הסתובבתי בבית והפכתי כל פינה, אך ... לא מצאתי. הייתי בצער גדול, אחר שלקח לי כמה ימים לאסוף את

כל המסמכים, וכעת שוב תתעכב ההנחה שלי בארנונה. המשכתי לחפש באותו יום ולמחרת, אך אין זכר. התייאשתי לחלוטין, והבנתי כי עליי להשיג את המסמכים מחדש – טירחה שתקח לי עוד כמה ימים. והנה, לאחר שלושה ימים, בזמן השכבת הילדים לישון, אני שומע רעשים מוזרים מכיוון הסלון. היה זה רעש מטריד ובקצב קבוע שלא הרפה. הילדים ניסו להירדם והדבר הפריע מאד. התקרבתי לסלון ועקבתי אחר מקור הרעש, עד שהבנתי כי היה זה רעש של צרצר שחדר לבית וגורם לרעש. הילדים מתלוננים, ואני החלטתי לחפש אותו ולגרשו. עקבתי אחר מקור הרעש, עד שהבחין כי הוא מגיע מאיזור הספה. התכופפתי תחת הספה ולא ראיתי אותו. הזזתי את הספה ונדהמתי מהמחזה...

היה זה צרצר שעמד על הניילונים עם כל המסמכים של ההנחה בארנונה, אותה לא מצאתי שלושה ימים והתייאשתי. התרגשתי עד למאד, הרמתי את עיניי לשמיים ואמרתי לה': "רבנו של עולם, כמה אתה מנהל את העולם לבדך. ברצותך – אתה מעלים מעיני האדם את המסמכים, וברצותך – אתה משיב לו אותם. אין אדם יכול לשנות את מה שגזרת, כי לכל דבר יש זמן ועת מתי יגיע לאדם.

אם לא הגיע הזמן של הגשת המסמכים – אהפוך את העולם למצוא את המסמכים ולא אמצא, כי אתה קבעת וגזרת שלא הגיע הזמן. ומאידך, בעת שהגיע זמן ה'קץ והישועה' – אין דבר או אדם בעולם שיעכב את הגעתה, ואפילו צרצר קטן ורעשן יהיה שליח לעמוד בדיוק במקום של הניילונים בשביל להשיב לי את האבידה ברגע שנגזר עליי לקבלה. כי הרבה שלוחים למקום לקיים רצונו". (באר הפרשה)

אדם יכול לכעוס ולהצטער על כל העולם על כך שלא קיבל את מבוקשו בזמן, ועל כך שאיבד את המפתחות של הרכב – אך כולם בסך הכל שליחים של הבורא יתברך להעלים ממך את הדבר עד לרגע שנקבע בשמיים שתקבל, שהכל עושה הבורא יתברך הרחמן לבדו לטובתך הניצחית!.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מנחם. אלס בת פרידה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאאל בן סמינה. יוסף בן נגיה. פרחיה בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקוה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. ליון בן מול. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים ועורא. ויעקב. עורא לוי בן משה ושמחה.

העלון מוקדש להצלחת התורם בעילום שם שיראה ברכה ונחת בחייו!

לעי' האשה הכשרה קלרה חתון בת סלחה ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת ינון בן רחל

העלון מוקדש לעי' ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה

המתנה בין בשר לחלב (ספרדים)

ילד מתחת לגיל 13 שאכל בשר – מעיקר הדין מותר להאכילו חלב אחר שעה אחת, ובפרט כשיש צורך בדבר. ומכל מקום יש לחנך את הבנים מגיל 12, ואת הבנות מגיל 11, להמתין שש שעות אחר בשר (יבי"א ח"ג סי"ג א"ז).

***

חולה ויולדת

חולה אפילו שאין בו סכנה, או יולדת בתוך שלושים יום ללידה – יכולים לאכול חלב אחר שעה אחת, כיון שעל חולה לא גזרו חכמים. אלא שיזהרו לנקות את השיניים היטב מכל שיירי הבשר. והוא הדין לאשה המניקה בפועל שצריכה לשתות חלב, שיכולה להקל בזה גם לאחר שלושים יום.

***

חולה ויולדת

אכל בשר ושכח שהוא בתוך שש שעות וברך על חלב ונזכר מיד שטעה,

יטעם ממנו מעט ולא יותר, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה.

אכל בטעות חלב

מי שאכל מאכל חלבי ונזכר פתאום שהוא בתוך שש שעות לאכילת הבשר, יעשה תשובה על שעבר על ההלכה, ויתחרט וישנן היטב הלכות בשר בחלב ויכופר לו.

בשר אחר אכילת חלב

הרוצה לאכול בשר אכל חלב, יאכל דבר מה וישטוף את הפה במים, ורשאי לאכול בשר מיד. והוא הדין אם אכל מאכלי חלב קשים, כגבינה צהובה, פיצה וכדומה. ואם יש לו נקבים בשיניים, יקפיד לנקותם היטב.

ואולם אחר שתיית חלב, אין צורך לאכול משהו, ודי לשתות משהו.

* בנוסף, ישטוף את ידיו, מחמת שיירי הגבינה שנשארו בידיו.

ואולם אם רואה שידי נקיות, אינו חייב לשטוף את ידיו.

1) האם יש איסור לתת מיד ליד סכין, מספריים וכיוצ"ב?
תשובת הרב: "סכין מוזכר בהלכה לאיסור להעביר מיד ליד".
2) הרבה אנשים אומרים לי שאני נראה צעיר ולא יאומן שאני אב לילדים, ולאחרונה עשיתי תאונה עם הילדים.

סכנה רוחנית

האם יש מה לעשות?

תשובת הרב: "יש להשתדל להצניע מעשיו, רכושו וילדיו ולא לבלוט. וטוב להניח זעתר בכיס או הארנק, שהוא האזוב בימינו. כמו כן, כדאי מאד להשיג בחנות גלנטריה דג מכסף ולתלות בשרשרת על הצוואר או את האות ה' מכסף אצל צורף או תכשיטן".

3) האם אסור לשלב איצבעות של ימין בשמאל?

תשובת הרב: "כן כתבו גדולי המקובלים הרמ"ק ורבנו האר"י ז"ל כי בזה חלילה מעורר כוחות המנוגדים עליו".

שינוי תפיסה בחיים

יוזף הכאלה - א. גולדברג

מכת הצעצועים

"ילד ילמד רק לעתים נדירות להעריך את הצעצוע שמולו במלואו כאשר יש אינספור אפשרויות על המדף מאחוריו", אומר בקר. "הפחתת צעצועים תגרום לילדים להיות בעלי תושייה ולפתור בעיות רק עם החומרים שיהיו להם בהישג יד".

איך עושים זאת בפועל?

מחביאים ומחליפים – בוחרים ארון או מקום אחר שיכול לאחסן את הצעצועים הרבים, ומעבירים לשם כשני שלישי מהכמות. אחת לשבוע או חודש מוציאים מספר פריטים שיעסיקו את הילדים

לשבוע או לשבועיים הקרובים. מהפעולה הזו נרוויח מספר דברים: הילדים "יתגעגעו" לצעצועים המוחבאים ("איפה הקליקס, מתי מקבלים אותו?"), ובמקביל ילמדו לשחק בצורה טובה יותר עם מה שיש כעת ברשותם.

מזמינים חברים

יצירת אינטראקציה משותפת עם ילדים אחרים גורמת פעמים רבות לילדים שלנו להעריך מחדש את החפצים שברשותם.

פתאום משחק קופסא נשכח הופך אטרקטיבי יותר כשיש חבר שאפשר לשחק איתו, וכשהלגו הישן הופך מרתק בעיני החברה שהגיעה לבקר – פתאום להיזכר ולשחק בו.

חשוב לדעת, כי הילד נהנה ומתרגש לשחק עם הוריו אפילו במשחקים הישנים שלו. הוא מרגיש זמן איכות ואפשרות לסמיך להוריו את היותו מוצלח וידין במשחקים.

חדר הילדים עמוס בעשרות צעצועים, אך הילדים כמעט ולא משחקים בהם – זוהי התחושה הפוקדת הורים רבים.

בדור השפע, ילדים מוקפים בעשרות צעצועים, בעוד שבעבר לכל ילדה היתה בובה או שתיים וכמה חיות פרווה. האם הדבר נכון? מה קורה לילד במצב שכזה?

חוקרים מאוניברסיטת טולדו באוהיו, ארה"ב, הזמינו 36 פעוטות לשחק בחדר למשך חצי שעה עם ארבעה צעצועים, ולאחר מכן בחדר עם 16 צעצועים.

התוצאות היו לא פחות ממדהימות:

הפעוטות גילו עניין רב דווקא כשהיו להם פחות צעצועים לשחק איתם. בנוסף, הם גם האריכו את זמן המשחק עם כל צעצוע, ועשו שימושים רבים נוספים באותו משחק.

על פי הצעת החוקרים, על ההורים לארוז ולהחביא את רוב הצעצועים, ולהוציא מידי פעם מספר קטן מאוד של משחקים, תוך החלפה חודשית או שבועית של הפריטים. לטענת החוקרים, לא רק שאיכות המשחק תשתפר, אלא גם הקשב והריכוז יעלו פלאים.

"בנוסף", אומרים החוקרים, "מיעוט צעצועים יגרום לילדים להתנסות במיומנויות כמו קריאה או ציור".

בספר "ClutterFree with Kids" ("חופשי מבלגן עם ילדים") טוען הסופר ג'ושוע בקר שהפחתת צעצועים בחדר הילדים תעודד יצירתיות, ותלמד את הפעוטות כיצד לדאוג לרכושם, שכן הם יעריכו הרבה יותר את הקיים.

משטרת ההשגחה

רחמי ה' בעולם

האפיפיור הגדול, ראש הכמרים שבועולם היה יתרו, חמיו של משה רבנו. כל העולם, ואף יתרו שמע על כל הניסים הגלויים ועשרת המכות שקיבלו מצרים ע"י בורא עולם והתפעלו עד מאד ויראו מהבורא יתברך. יתרו מחליט לעשות מעשה. הוא מגיע אל עם ישראל ופונה אל מערך הגיור בשביל להתקרב לבורא עולם. חתנו משה פוגש אותו ומקבל אותו בכבוד גדול, ואף מספר לו: "וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְחַתְּנוֹ אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְפָרְעֹה וּלְמִצְרַיִם".

הוא מתאר לו מכה אחר מכה, נס אחר נס. שואלים רבותינו ז"ל: וכי משה היה צריך לספר ליתרו חמיו את אשר אירע במצרים, והרי הפרשה פותחת ואומרת: "וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהֵן מִדִּין חֲתָן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ", הרי שיתרו שמע כבר את הניסים, ומדוע משה רבנו מספר לו שוב הכל כאילו לא ידע זאת...?

עונים רבותינו ז"ל דבר מדהים: משה רבנו ידע כי כל העולם ואף יתרו שמעו וראו בחדשות ובעיתונים את השיעבוד והסבל שעברו ישראל במצרים במשך 210 שנה, ואף את המכות ויד ה' שהיתה במצרים. אלא שיתרו חשב כי הסבל והצער שעברו ישראל 210 שנה, כולל הריגת עשרות ילדים, זקנים ונשים היתה מידת - הדין וצרות קשות, כפי שנאמר: "וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהֵן מִדִּין חֲתָן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ" - אלוקים היא מידת הדין. אך משה רבנו מיד בא ומספר לו: "וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְחַתְּנוֹ אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְפָרְעֹה וּלְמִצְרַיִם" - ה' הוא מידת הרחמים, שכל מה שעבר עם ישראל, כולל מאות ואלפים שנרצחו, נבזזו וסבלו, היו רחמים גמורים של ה' יתברך, כשהכל נעשה על פי תוכנית אלוהית

מדויקת לטובה. גם שזה נראה סבל ואובדן, הרי שהכל רחמים וטובה גדולה, המוסתר מעינינו. שומע זאת יתרו ומשיב: "וַיַּחַד יְתֵרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְיִשְׂרָאֵל". הוא מבין שכל הצרות והקשיים שעברו, הם אכן רחמיו וחסדיו של ה', ומיד הוא שמח שהכל לטובה. ללמדך, שאין רע יורד מלמעלה, וכל מה שעוברים עם ישראל בכלל, וכל יהודי בפרט - כולו טוב ורחמים מאביהם שבשמיים, הגם שנראה צער ואובדן. מעשה מדהים ומיוחד הובא בגיליון 'אור-לישרים', וכך פרטיו: "ישנו יהודי תלמיד

חכם מ'קרית אתא', המעביר שיעור בדף היומי בבית כלא בצפון הארץ. באחד מיימי החורף, עם תחילת שיעורו, הוא מבחין במשתתף חדש בשיעור. מראהו היה מסקרן ויוצא דופן לנוף בית הכלא: הוא היה בגיל ה-60, עם זקן לבן ולבוש בפיג'מה של אסיר. הוא התפלא מאד: מה ליהודי הנראה מבוגר וירא שמיים בבית הכלא? ואז החל המבוגר לגולל בפניו את סיפורו שהתגלה כהשגחה על טבעית: "לפני כמה ימים", פתח המבוגר וסיפר, "יצאתי מבית ב'קריות' מוקדם בבוקר, והנה אני מבחין בשני נערים מגולחי ראש שפנו אליי: 'לאן אתה מגיע?'. 'לחיפה', השבתי. 'איזה יופי, גם אנחנו צריכים להגיע לחיפה. האם נוכל להצטרף לנסיעה?'. שאלו בנימוס. 'בשמחה', השבתי, כשאני מכוון לקיים מצוות חסד. הם הכניסו את המזוודה שלהם אל תא המטען, והתחלנו בנסיעה. והנה, כשהגענו אל צומת 'צ'ק פוסט' (הקריית)

הגיחו לפתע ארבע ניידות משטרה עם נשקים שלופים שחסמו את הצומת וביקשו ממני לעצור בצד. נבהלתי ולא הבנתי מה קרה. 'אולי עשיתי עבירת תנועה בשוגג, אך מדוע, להתייחס אליי כמחבל?'. השוטרים הניחו אזיקים על ידי ועל שני הנערים ולקחו אותי לחקירה. "מה קורה פה?", זעקתי, "למה אתם עוצרים אותי, מה עשיתי?". "את זה תשמע במשטרת חיפה", אמרו והכניסו אותנו לניידת. בחדר החקירות, פניתי לחוקר ואמרתי: "אני מתחנן, הסבר לי מה קרה, מדוע אני מובל כפושע?". "דע לך", אמר החוקר, "שני החבר'ה שלקחת ברכב הינם גנבים כבדים, הנמצאים במעקב משטרתני כבר חצי שנה. בלילה האחרון הם גנבו אופנוע וכמות גדולה של תכשיטי זהב, כלי כסף ומכשירים אלקטרוניים יקרים שהיו במזוודה שלקחת ברכבך". "ומה אני קשור לכל הסיפור הזה?", שאלתי. "אתה מסייע לדבר עבירה, עזרת ושיתפת פעולה איתם, ולכן גם לך יש חלק בתיק הפלילי שלהם", ענו השוטרים. "אני??? אבל רק רציני לעשות חסד ולתת להם טרמפ. לא ידעתי מאומה ממעשיהם". "כל הסייענים אומרים זאת", השיב לי החוקר, "את זה תנסה לשכנע את השופט במשפט, אך קשה להאמין שיאמינו לך, אם לא יהיו לך ראיות". לאחר כמה ימים עמדתי למשפט. הבהרתי את עמדתי שאני חף מפשע ולא עשיתי מאומה, אך השופט לא השתכנע וטען שזה מוזר שדווקא אני לקחתי אותם טרמפ' בשעת בוקר, ולכן גזר עליי חצי שנה בבית הכלא. לא האמנתי שזה קורה לי, אך ניסתי להתחזק באמונה, פניתי לבורא עולם ודיברתי איתו - 'אתה עושה הכל בהשגחה עליונה, והכל לטובתי. אנא, היה עימי ותן לי כוחות לעמוד בניסיון הזה". - המשך בעמוד 4 -

"ובאמת הוא ענין גדול וסגלה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלט בו, ולא יעשו שום רשם כלל, כשאדם קובע בלבו לאמור: הלא ה' הוא האלקים האמתי ואין עוד מלבדו יתברך שום פח בעולם...בן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתגלו מעליו כל הפחות" (נפש החיים יש"ג פי"ב)

התקף של רחמים

– המשך מעמוד 3 –

אתה יודע שמעשיי היו תמימים לצורך חסד ומדוע התגלגל שאשב כאן אחר שעשיתי טוב, פניתי לה. אך זה לא נגמר כאן. חשבתי שאהיה בתא עם אנשים נורמליים שהסתבכו מעט עם מס הכנסה וכדו', אך הכניסו אותי לתא עם כל הפרחחים והגנבים, אנשים ירודים שכל היום דיברו בצורה מלוכלכת ומזעזעת.

הצטערתי נורא ובכיתי לה' מתחת הכרית בלילה: "ריבונו של עולם, זה שקיבלתי גלות בבית סוהר אני מקבל באהבה, אך מדוע אני צריך לשמוע את כל המילים המזעזעות הללו? למה נגזר עליי להיות במחיצת אנשים זולים הפוגעים ביראת שמים שלי, אבי שבשמיים, אנא, הוצא אותי מכאן". לפתע, תוך כדי דיבור עם ה', קפצה לי הברקה משמיים!

באחד הביקורים של אשתי, ביקשתי ממנה להביא לי ספר 'עזרה ראשונה', כשאני רומז לה שיש לי תוכנית גאונית כיצד לצאת מהמקום הזה בקרוב מאד על ידי כך. אשתי לא הבינה את כוונתי והעבירה לי את הספר. החלטתי ללמוד על אירוע לבבי, להכיר את הסימנים שלו (הזעת יתר, קוצר נשימה וכדו')

ו...לביים ולעשות הצגה שקיבלתי התקף לבבי, וכך לנסות לקבל פטור מהכלא עקב מצבי הבריאותי. חזרתי על הדברים, תירגלתי כמה פעמים את הסימנים בלי שאף אחד רואה, והחלטתי שהערב "אתמוטט" לעיני כולם ואתפלל שאצליח במשימה.

גרמתי לעצמי להזעת יתר, עשיתי כאילו קשה לי לנשום והתעלפתי.

ואכן, עובדי בית הסוהר היו בטוחים שעברתי אירוע לבבי והזמינו לי מהר אמבולנס. הבהילו אותי באמבולנס אל בית הרפואה "רמב"ם" שבחיפה, עשו לי בדיקות א.ק.ג. והכל יצא... תקין. הרופאים החליטו כי לא לוקחים סיכון עם יהודי בן 60, ולכן העבירו אותי לבדיקת 'אקו לב'.

הרופא הביט בתוצאות הבדיקה, ואמר לי במבט חמור סבר: "אתה הרגע נכנס

לצינתור". הייתי בהלם, והחלטתי לעצור את ההצגה. "תשמעו, זה לא אמיתי, זו רק הצגה ובדיחה, אין לי שום בעיה", התוודתי לדוקטור, אך הוא לא הקשיב לי וחשב שאני מפחד ואומר זאת כדי להתחמק מהצינתור.

בלית ברירה, עשו לי צינתור על מנת לראות את כל מערך כלי הדם ותפקודם. לאחר הצינתור, הגיע אליי הפרופסור ואמר לי: "אדוני, אתה נכנס מיד לניתוח חירום של מעקפים – או שאתה חותם או שאתה לא חותם, תחליט מהר".

התחלתי לומר לו: "תקשיב אני לא צוחק, עשיתי הצגה כדי להשתחרר מהכלא בו אני יושב על לא עוול בכפיי. אין לי באמת כלום".

הפרופסור הסתכל עלי כמשוגע ואמר לי: "אדוני, ע"פ הבדיקות יש לך 98% סתימה בלב, יש לך אוטם בשריר הלב.

דחוף לניתוח מעקפים". נחרדתי כולי ונכנסתי לניתוח, כשאני המום. הניתוח עבר בהצלחה ב"ה, ולאחר שהתאוששתי, אמר לי המנתח שניתח אותי: "תקשיב, אתה נראה יהודי חרדי, אתם מביאים 'קידוש' נכון? בשבת תביא 'קידוש' לבית הכנסת, כי קיבלת מהקב"ה את החיים במתנה.

היית עם 98% חסימה קשה, ואם חלילה היית מחכה עוד יום יומיים, היית חוטף דום לב ואף אחד לא היה יודע מה קרה לך. זה שהגעת לכאן היום, זה פשוט שאלוקים ריחם עליך שלא תקבל אפילו אירוע לב קל, הוא פשוט הציל אותך".

עיניי זלגו דמעות מהחסדים הנסתרים שעושה איתנו ה' ודיברתי אל בורא עולם: "ריבונו של עולם, תודה! תודה!, לא הבנתי ואף התלוננתי מדוע זרקת אותי לכלא אחר שעשיתי חסד, ואף הנחת אותי עם פרחחים שמנבלים את פיהם. ודווקא הצרה הזו גרמה לי לחשוב על רעיון שהבאת לי לעשות לעצמי דווקא הצגה של אירוע לב, ומדוע? כל זה תהליך מיוחד להציל את חיי. לתת לי חיים במתנה בלא לקבל אפילו התקף לב.

כל מה שאתה עושה הינו מושג ומתוכנן לפרטי פרטים בצורה מופלאה. הכל טוב והכל רחמים גם שאיננו מבינים ומצטערים. היכן שה' שם אותך, זה המקום הטוב ביותר עבורך.

אין טעויות בשמיים – צריך רק לפנות לבורא עולם ולבקש ממנו שיאיר לך ויתן לך כוחות לעמוד בניסיון. כי מה שעובר עליך בבית, בעבודה או עם הילדים – זה הטוב הבלעדי ביותר עבורך! הגם שאינך מביין.

נחזיק באמונה בכל זמן ונקבל חוסן ושמחה שהכל בהשגחה לטובה!.

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מפ"א אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מילה טובה! #3
הדס: "אנו ממש מרוצים מהמוהל הרב צדקיהו שמל את בננו. הוא ניהל את הברית בצורה יפה ומרגשת. רופאת הילדים התפעלה ושיבחה אותנו, והוא נתן יחס מדהים וקילח את התינוק!"
המוהל הרב בנימין צדקיהו
050-4151127

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: זלמן יהודה בן שרה, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, עידו בן אורנה, ששון בן זהבה. לזיווג והצלחה: בן בן נאוה, הודיה בת רבקה. ד.ד.ב.ס.ש.

תודה רבה לפצ'ולי גרפיקה ומיתוג לעסקים ופרטיים על העיצוב והתרומה לעלון!

העלון מוקדש לרפואה שלימה במהרה ליוסף בן מזל וכל החיילים, הפצועים והחטופים!

חידה באיזה מקום אנשים לא יכולים להתעשר לעולם ומדוע?
התשובה: במקום שבו אין כסף.

וארטיס לפרשת השבוע

יח א. וישמע יתרו כהן מדין. לשם מה נכתב שהיה יתרו כהן מדין למה זה מעניין? וי"ל דאיתא ביבמות כד דאין מקבלין גרים בימות המשיח וכן בימות דוד ושלמה לא קיבלו גרים, וטעמא משום שכשעם ישראל מצליח זה לא חכמה שמתגיירים, כי הגרות הוא בגלל ההצלה של עם ישראל, וכמו בימי מרדכי ואסתר כתוב ורבים ועמי הארץ מתהיידים. ואי"כ כאן אחרי קריעת ים סוף ויצאינו לא קיבלו גרים מאותו הטעם, ואי"כ לכאורה קשה למה קיבלו את יתרו? לכן אומרת התורה שיתרו היה כהן מדין, דהיינו כי בגמ' ביבמות עו הקשו כיצד נשא שלמה את בת פרעה הרי לא קיבלו גרים בימי שלמה. ותי' הגמ' מכיוון שכל הטעם שלא קיבלו גרים הוא רק משום שהגרים רצו כבוד וגדולה לישראל, והנה בת פרעה היה לה כבוד וגדולה בלאו הכל כי היא היתה בת מלך, והי"ה יתרו, אומרת התורה, שהיא התגיייר משום כבוד וגדולה, כי הוא היה כהן מדין והיה לו מספיק כבוד ולכן קיבלו את גירותו, ומזה הטעם נכתב כהן מדין.

יח א. וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים למשה ול ישראל עמו כי הוציא את בני ישראל מארץ מצרים. הטעם שכתוב אלוקים שהוא מידת הדין, הרי יציאת מצרים זה מידת הרחמים ואי"כ למה לא כתוב הרי אומר ה' חתונת התורה? ע"פ הגמ' ובזבחים קב. דמדת הדין שיהיה ביסנה' היא משום שכשמשא לא רצה ללכת לגאול את ישראל, חרה אף ה' בו ונטל ממנו את הכהונה והעבירה לאהרון. והנה כאן בפסוק הבא, כתוב ויקח יתרו את ציפורה אחר שילוחיה. ובחז"ל כתבו-אחר שגירשה. ולפי"ז י"ל שיתרו שמע מיה עשה אלוקים למשה. היינו שבמידת הדין לקח ממנו את הכהונה, וכעת הוא יכול להנישא לגרושה. ולכן ממשיכה התורה-ויקח יתרו את ציפורה אחר שילוחיה, להחזירה למשה.

יח ב. ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלוקים. וברש"י שם ומשה היכן היה, אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם... "לפני האלוקים, מכאן שהנהנה מסעודה שתי"ח מסובין בן כהנה מזוי השכינה" עכ"ל. קשה כאן ב' קושיית א'. אך משה היה עומד ומשמש עליהם, הרי איתא בחז"ל (תוסי' בב"ב) שמשא היה מלך כל 40- שנה במדבר, וקיי"ל (כתובות ז.) מלך שמחל על כבודו את כבודו אחר מוחל. ועיקר היכן מצינו כאן כל הנהנה מסעודת תי"ח כהנה מזוי השכינה? וי"ל ע"פ סוטה מא. דאיתא שם שמלך צריך לנהוג כבוד בעצמו, ופרכינן והרי אגריפס המלך עמד וקרא בתורה, והכמים שבחווה שהכניע עצמו לתורה, ולמה שבחווה הרי הוא היה צריך לנהוג כבוד בעצמו ולשבת? ומתרתצ הגמ', מצווה שאני, וביארו שם בתו"ש שכיוון שזה היה בעזרה היה מותר לו לעמוד במקום שכינה. וממילא הכל מובן. משה עמד ושימש עליהם, ואיך שימש אותם הרי אסור למלך להוריד מכתבו, ולכן ממשך רש"י שכשת"ח אוכלים יחד הווי כנהנים מזוי השכינה, ובמקום שכינה שרי למלך למחול על כבודו. גרש כרמל. עיר דוד.

יח ז. ויצא משה לקראת חותנו. פרש"י כבוד גדול נתכבד באתו ומה השעה כיוון שיצא משה יצא אהרן נדב ואביהו ומי רואה אותם ויציא ואינו יוצא. הטי"ז מקשה דלכאורה דברי נביאות יש כאן, דמנ"ל לרש"י שאהרון ונדב ואביהו יצאו, דבשלמא כל ישראל שיצאו בגלל שמשא יצא הוא מובן מסברא, אך מנ"ל דאהרון ונדב ואביהו יצאו. וי"ל דהוכחת רש"י ויצא ומדלא כתיב וילך, אלא ע"כ שהוא כמו רש"י בפרשת ויצא דאיתא שם שהלשון ויצא מלמדנו שפנה זיוה והדרה של העיר. והנה אם אהרון נשא ארי לא היה פונה זיו והדרה העיר, ולי"ד ליעקב שיצא מבאר שבע ונשאר שם יצחק, דהתם יצחק היה דין ויעקב רחמים, ואי"כ פנה זיו והדר העיר מבחינה של רחמים, אבל משה ואהרון הי"ה שקולים בדיוק אותו הדבר ואם אהרון היה נשאר בעיר לא היה כתוב ויצא-שפנה זיוה והדרה של העיר. והנה רש"י ביאחרי מות' כותב שנדב ואביהו היו יתרו משה ואהרון, ואם הם נשארו אז היה צריך להישאר אהרן עמו, אלא ע"כ שגם הם יצאו ומי רואה אותם יוצאים ואינו יוצא.

יח ז. וישתחו וישקו לו וישאלו איש לרעהו שלום. רש"י פירש אינו יודע מי השתחוה למי וממה שכתבו וישאלו איש לרעהו שלום משמע שמשא השתחוה, שמצינו שמשא קרוי איש שנאמר והאיש משה. והנה יש להקשות ע"ז הא מצינו שגם יתרו נקרא איש כדכתיב ויואל משה לשבת את האיש: וי"ל שהיה איש ממה שכתוב והאיש משה עניו מאוד שמכיוון שהוא ענו ודאי הוא זה שהקטין עצמו והרחיק היא מעניו מאוד. כתי"ס.

יח ט. ויחד יתרו. רש"י כותב כאן גר עד עשרה דורות אל תבזה גוי בפניו. יש לעיין מהו השיעור הזה של עד עשרה דורות שמצינו בהרבה מקומות בשי"ס לבגי גרים? וי"ל דהנה מצינו בירושלמי דבריה בטלה בשיעור של תתק"ס והנה בכל אדם שותפים ביצירתו אביו ואמו חצי חצי. ובדור השני יש בו רבע מכל אחד, ובדור השלישי שמינית, וברביעי אחד מנ"ט. ובחמישי אחד מל"ב. בשישי אחד מל"ד. ובשביעי אחד מנ"ח. ובשמיני אחד מנ"א. ובתשיעי אחד מנ"ב. ובתשיעי נמצא שאדם בצאצא של דור עשירי שלו יש בו יותר מאלף וכד' חלקים, שהוא כבר שיעור ביטול בריה, ואי"כ ליחס אותו לכל לדור עשירי לפניו. ולכן גר עד עשרה דורות עדיין יש לו איהו זיקה שלם סבו, ומשאי"כ אחר עשרה דורות בטלה לגמרי כל הזיקה. הגר"א.

יח ט. ויחד יתרו. דעת רב שיתרו עשה ברית. יש לעיין איך עשה ברית הלא במדבר לא היה רוח צפונית והוא שכנה ויש דין וחי בהם? וי"ל שיתרו היה עדיין גוי כשכל עצמו ולגוי אין דין וחי בהם. דרך פירוש.

יח יד. מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב וגוי. איתא בשבועות ל. שאסור לדין לזון יחיד אי"כ הבע"ד קיבלו ע"ה, עליהם, ותמיד בע"ד בעמדה מלבד במקום שקיבלו ע"ה דין שידונים יחיד. ואומר המשך כהמה לפי"ז מובנת טענת יתרו, מדוע אתה יושב לבדך לדון? ואם תאמר שקיבלו עליהם, אז למה כל העם ניצב עליך בעמידה הא במקום שקיבלו ע"ה שיתדונם יחיד או הבעה"ד יושבים ואילו כאן עומדים. ויען משה ויאמר: הרי יש ב' טעמים למה צריך ב"ד של ג. א. משום השראת שכינה שקיים רק בג. ב. משום שבמקום יוכחו יבוא השלישי ויכריע. והנה אצל משה לא היו ב' בעיות האלו כלל. כי הבעיה הראשונה לא קיימת כי אצל משה שרתה השכינה אפי' שהיה לבדו, וזה מה שכתוב כי יבוא אלי העם לדרוש אלוקים היינו שאלוקים עמו, ולגבי הטעם השני, אף אחד לא יחלוק על משה שליומק את העם את התורה וזהו שאמר והודעתני את חוקי האלוקים.

יח יד - יט. מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליך וגוי. איעצך ויהי אלוקים עמך. קשה מה שאל יתרו מדוע אתה יושב, הרי הוא ראה שבאים לשאלו שאלות ולכן הוא יושב. ועוד מה זה שאמר ויהי אלוקים עמך, וכי עד עתה לא היה אלוקים עמו? והנראה לומר בזה, ואומר הימעישה ויחיה, דהנה איתא בפסוק אלוקים ניצב בעדת קל בקרב אלוקים ישפטו, והיינו שהקב"ה שוכן בב"ד, ואין לומר שנמצא בזמן שעבלי דיינים שם, כי אחד מהם הוא משקר ודובר שקרים אינו מקבל פני השכינה (סוטה מב), אלא הקב"ה שוכן בתוכם זה בזמן שהבע"ד יוצאים והדיינים נשארים לדון בענייניהם (כך מבואר בבורח), והנה זה הכל כשדינים שלושה, אבל כשמשא דן לבד הבעה"ד אי יוצאים, ואיך אלוקים עמו כי אחד מהבע"ד הוא משקר, וזהו שאמר יתרו מדוע אתה יושב לבדך וכל העם ניצב עליך, הדגש שלו היה על לבדך, והעצה היא שימנה דיינים ואז כשיחיו שלושה יהיה האלוקים עמך, כי אלוקים ניצב בעדת קל.

יח טו-ז. כי יהיה לכם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו. הלשון בא אלי זה קשה, כי היה צריך לכתוב באו אלי. וי"ל ע"פ הפסוק בשי"ע חו"מ, שאף שבאה לדין שאלה שהוא כבר דן בה בעבר אסור לו לפסוק על סמך המשפט ההוא, אלא חייב ליעין מחדש על כל הדין. וזה כוונת הפסוק: כי יהיה לכם דבר שכבר בא אלי, היינו שהמילה בא מופטית למילה דבר, כלומר שהדבר כבר בא אלי, כי שפטתי בין איש ובין רעהו, כלומר שאדון בדבר כמו דין חדש. ועי"ל שכידוע באיסור והיתר אנשים סומכים על חבר שישאל את השאלה, משאי"כ דיני ממונות אדם לא יסכים לשלוח את השכן לרב שיכריע דיני ממונות שביניהם, והוא עצמו יבוא לשאל את השאלה. זה הי"ס: אבל דבר המדבר אנשים היו נעלים, וכשהיה להם דבר, היינו ריב דיני ממונות, אזי בא אלי בן אדם אחד כי השני סמך עליו.

יח כ. והודעת אתה הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו. הגמ' בב"מ ל. אומרת שכונת הפסוק היא כך והודעת זה בית חיים והיינו לתלמד באומנות, את הדרך זה גמ"ח, אשר ילכו זה ביקור חולים, בה זה קבורה, המעשה זה הדין, אשר יעשו זה לפני שירות הדין. מקשה ע"כ הזה איש חי בספרו בן הויזעמ מה יתרו הכניס את העניין הזה לכאן, הרי הוא בא ליעץ בעניין ריבוי האנשים שבאים לדון ולמה הוסיף את כל המעשה הזה בענייני חסד ואומנות? ויתרץ שם שזה גופא מה שאם יתרו לומר הנה יש עליך כ"כ הרבה אנשים ולמה כי כל אחד תובא את השני דיני ממונות וסכסוכים ולמה זה קורה כי אנשים משועממים, לכן תלמד אותם אומנות וזה הם יהיו עוסקים באומנותם ולא יהיה להם פנאי לתבוע את השכנים, אם בגלל הנזק שיגרמו להם בהפסד יום עבודה, וגם בגלל שיהיו עוסקים באומנותם. דבר שני תלמד אותם לעסוק בגמ"ח ומי שעוסק בגמ"ח בדרך כלל הוא נהיה באופן טבעי וותרן. וגם שיתעסקו עם חולים ומתים ואז הם יראו איהו צרות נוראיות יש בבתי חולים, וסוף ודאם למיתה, הם לא יתעסקו בקטנות בענייני ממון, ומה שישאר אחי"כ למי שכן יבוא לתבוע תלמדם את הדיינים ולפניהם משורת הדין.

יח כב. כל הדבר הגדול יביאו אליו וכל הדבר הקטן ישפטו הם. ובמהשך הפרשה כשעשה משה כצונו נאמר את הדבר הקשה יביאו אל משה. הקשה ולא הגדול? וי"ל שיתרו דיבר במושגים גדול ובחוקות הגויים משפט על סכום גדול הוא מופט, נכבד ואילו בסכומים קטנים הוא משפט קטן ופועט, אבל בישראל דין פרטה כדין מאה וסכום גדול דינו כסכום קטן, לכן כשהורה משה לדיינים כיצד לפעול נקט בלשון הדבר הקשה שהוא קשה ומסובך מצד עצמו שאותו יביאו אליו. רבי חיים ברלין.

יח כג. ושפטו את העם בכל עת. התוספת בכל עת נראית קצת תמוהה כי היא לשון שאינה מצויה במקרא: וי"ל דהא קיי"ל שאין דנים בלילה וכתב הסמ"ע חו"מ סימן ה ס"ק ז לאור הנה אפשר לדון בלילה, והנה במדבר היה עמוד אש בלילה כל כתוב ושפטו את העם בכל עת לגלות לנו שלאור אפשר לדון גם בלילה. משך חכמה.

יח כג. אם את הדבר הזה תעשה וגויעל מקומו יבוא בשלום. איתא בברכות סד. הנפטר מתברר אל יאמר לו לך בשלום אלא בשלום וכי. הנפטר מן המת יאמר לו לך בשלום ולפי"ז צ"ע ויבוא אמר יתרו למשה וגם כל העם הזה על

פרשת יתרו תשפ"ד

מקומו יבוא בשלום. ואמר הח"ח, ד"ל ע"פ מה שכתוב שמי שחייב לשני כסף ירד בבלגול, ואמר יתרו תמנה דיינים טובים לדיני ממונות וכל העם הזה יבוא בשלום, ולא ירדו בגלגול כמו שאמרו למת ניחח על מקומו בשלום.

יט ב. ויבאו מדבר סיני. הנה הר תבור והר כרמל רצו שהקב"ה יתן עלוהם את התורה, והקב"ה לא רצה משום שהיו גבוהים וגאוותנים, ומבואר בב"ב שהיו גבוהה ד' פרסאות שהוא 32000 אמה. והקב"ה הביא את התורה על הר סיני שהוא נמוך יותר וכתוב במדבר"ר פרשת בא שהוא היה 500 אמה. והנה לכאורה למה הקב"ה לא הביא את התורה על מישור לגמרי? י"ל שגם בתורה צריך קצת גבהות הלב ומבואר בסוטה ה. ששמינית שבשמינית מותר לתי"ח שיהיה בו גאוה, וד"ז נלמד מהר סיני שהוא 500 אמה והוא בדיוק שמינית של שבשמינית מ- 32000 אמות. תוכחת התורה.

יט ג. ומשה אל האלוקים. איתא בשבת פח: בשעה שלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה מה לילוד אשה ביננו, אמר להם לקבל תורה בא, אמרו לפניו תנה הודך על השמים אמר להם לקב"ה הצי"ק יבסא כבודי והחזר להם תשובה, אמר להם משה כלום יצוה"ר יש בנינים לך מיד הודך לו לקב"ה. לכאורה יש ללדקק מדוע מיד הודך לו, ותו הלא התורה היתה בשמים כבר אלפיים שנה ומדוע נתעוררו רק עתה לבקש. וי"ל אומר החז"י"א דמצינו קידושין רק. שגדול המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה וכתבו שם התוסי' בטעם הדבר כי המצווה ידאג יותר ומצטער מפני היצוה"ר. ולפי"ז אפשר לומר שעד אותו הזמן סברו המלאכים שגדול אינו מצווה ועושה כעת כשראו שמשא בא לקבל התורה הבינו שגדול המצווה ועושה, אמר להם משה בבי"א לנו יש יצוה"ר ולכן גדול המצווה ולכם אין אז לכם גדול האינו מצווה.

יט יז. ויתיצבו בתחתית ההר. אמר חז"ל למלמד שכפה עליהם את ההר אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואי"ל שם תהא קבורתכם. שבת פח: וקשה למה שם תהא קבורתכם? ונראה לבאר ד"ז ע"פ דברי הגמ' בסנהדרין לט. שמסופר שם ל מין אחד שאלו את ר' אבהו הר"ה הקב"ה כהן שנאמר ויקחו לי תרומה ואיך נטהר אחרי קבורת משה במה הוא טוב? ועי"ש מה שיתרץ לו רבי אבהו. ובתו"ש שם הקשה מדוע לא שאל איך בכלל נטמא למשה הרי הוא כהן, ויתרצו בתו"ש משום דירשאל נקראו בנים למקום ושירי לכהן להיטמא לבנו. והנה בשבת שם איתא שבה דברות הראשונות פרחה השתמש של ישראל, והקב"ה החייה אותם, וצ"ל שהחיה אותם אפי' שכביכול הוא נטמא משום שישאל נקראו בנים, אלא שכל זה רק אם קיבלו את התורה אז הם נקראים בנים, אבל שלא"ה שם תהא קבורתכם כי הקב"ה כהן ולא יטמא אהל.

כ ד. אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. מובא בגמ' אכל פוטיחא (שרץ המים) לוקה ארבעה, נמלה לוקה חמש, משום שרץ השרץ על הארץ, צרעה לוקה 6 משום חרץ העוף. והסמיך לזה שכלל שהשרץ נמצא במקום יותר גבוה האוכל לוקה יותר מלקות. ולכן השרץ בים שהוא נמוך מהארץ לוקה 4 ובארץ שהוא גבוה יותר לוקה 5 ואילו העוף שבשמים לוקה יותר. ודבר זה מרומנו בפסוק שלפנינו. **אשר בשמים** ר"ל האוכל מן הארץ הפורח בשמים לוקה **ממעל**. כלומר יותר מכולם, **ואשר בארץ** והיינו השרץ האוכל לוקה **מתחת** דהיינו פחות משרץ העוף, **ואשר במים** אז לוקה **מתחת לארץ**. ר"י פת"י.

כ ז. כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא. הטעם ששבעות שווא היא העבירה היחידה שכתוב בה לא ינקה, ואמר רבי מאיר מפרמישלאן, כי כל עבירה וכתבת בשמים בספר זכרונות, וכשעושה תשובה היא נמחקת. אבל שבעות שווא שנשבע בשמו של הקב"ה כיוון שזה שם השם אסור למחוק. ולכן לא ינקה (לא ימחק) את אשר נשבע לשווא.

כ ח-ט. וזכור את יום השבת לקדשו. ששת ימים תעבוד ועשית לו מלאכתך ויומים השביעי שבת לה. הגאון מקשה בשביל מה הוצרך לומר ששת ימים תעבוד, הרי בא לומר דין דביום השביעי תשבות. ועוד מה זה ועשית כל מלאכתך, מה זה כל. וי"ל, ואמר הגאון, ע"פ שבת סט. אמר רב הונא היה מהלך במדבר ואינו יודע שבת מונה שישא ימים ומשמר יום אחד, ובכל יום עובד רק כדי פרנסתו ואפילו ביום ההוא שמשמר. וזה מה שאמרה תורה זכור את יום השבת לקדשו היינו שתזכור תמיד מתי יום השבת ע"י"א תרוויח ב' דברים: א' יש ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ולא רק כדי פרנסתך. ויש שבת שביעי השביעי שבת לה' אלו קי"ק ולא תעשה כל מלאכה כלל, אלא תוכל לשבות לגמרי.

כ ט - י. ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך. ויום השביעי שבת לה' אלו קי"ק. להלן בפרשת ויקהל שיהיה הכתוב ואמר ששת ימים תַעֲשֶׂה מלאכה ובימים השביעי יהיה לכם קודש. וי"ל דאיתא בשי"ע שבני"א שאינם עוסקים בתורה כל השבוע יעסקו יותר בתורה בשבת. אבל בני"א שעוסקים בתורה כל השבוע ושימכו בשבת קצת אוכל ושתייה. והנה ששת ימים תעבוד הוא שמלאכתם נעשית ידם אז יש דין ביום השביעי **שבת לה'** והיינו להקדישו רק לתורה כי שעבודים במשך השבוע זה בשבת צריך להקדיש הזמן ללימוד, אבל להלן בויקהל זה ששת ימים תַעֲשֶׂה מלאכה והיינו ששבת נעשית ע"י אחרים (ונדאיתא במכילתא ויקהל ששכשני אדם עושים רצונו של מקום אז מלאכתן נעשית ע"י אחרים), ואז יש דין שביים השביעי יהיה לכם קודש והיינו לכם שהשבת יהיה לו דין של לכם.

חלק גדול מלימוד התורה שייך לנשים. וראה מפרשתנו:

כה תאמר לבית הנשים יעקב ותגיד לבני ישראל. ונשאלת השאלה כמה מוזכרות הנשים לפני הגברים, הרי הנשים לא לומדות תורה, הן רק מסייעות ללימוד הבעלים והילדים, ואילו הגברים שהם הלומדים והמקיימים העיקריים של התורה ומצוותיה, ציוו אותם רק לאחזיק. מתוך עי"כ רוב וואזנר ושינוי תנאי הכרחי וחיוני הקודם לבעם לימוד התורה והוא יצירת האבה והתמסרות לתורה בתוך הבית. כדי שאדם יוכל ללמוד במנוחת הנפש הוא חייב לקבל גיבוי מלא והערכה והערצה ומעשי מהסביבה. והכח הזה נתון אך ורק בידיה של האשה, שאם היא נותנת הרגשה ואוירה טובה ומקדישה כולה לתורת בעלה או ילדיה ומחזירה שאין דבר יקר וחשוב יותר מהן, זה מהווה גורם מרכזי בהצלחת הלימוד של הבעל. והחזו"א היה אומר שאהבת תורה בכח האם לטעום יותר מאשר האב. ורובנו בחיי אבות הביא ג"כ בזה"ל: וצווה לדבר אל הנשים תחילה ללמוד מוסר ודרך ארץ. ועוד שהאשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכלה להמשיך את בנה לבית המדרש לפי שהיא מצויה בבית ומרחמת עליו בכל מיני נגעונים כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מנעוריו. ולכן, אומר רבינו בחיי, ראויה האשה להתפלל לה בשעת הדלקת הנרות שיתן לה בנים מאירים בתורה כי התפילה נשמעת בעיני המצוות, ובזכות נר שבת תיכב לבנים בעלי תורה. **בזיעת על הכרזה, שמואל** שכשהיה יוצא מביתו בשמחת תורה היה מעמד אדיר לכבודו של תורה. שנה אחת אמר ר' ברוך בער והשנה הוא אינו יוצא וטעמו כיוון שלא סידרו מחציה לנשים בעזרי"ל, כל עוד הנושא לא יסודר הוא אינו יוצא. מיד סידרו משנה מאולתת ע"י סטנדרים שמתור ע"י ההלכה ביו"ט, ור' ב"ב יצא. ואז הוסיף את טעמו ואמר שכידוע כל האהבת התורה שבבית מבוססת על אהבת שהתורה של האמא לכן רצוי שהאמא תייקר את התורה ע"י שתראה את שמחת התורה והריקודים. **באירוע מכובד בו ישבו ראשי ישיבת** נשי רבי ראובן גרוזובסקי ורבי שרגא פייבל מנדלוביץ, משא דברים ראש הישיבה רבי אברהם קלמנוביץ וכה היו דבריו: בעיירה יהודית לפני עשרות שנים גרו להם זוג יהודים ירי"ש, הבעל היה תם וירא השם בשם רבי משה ואשתו גינדל. רבי משה היה יוצא כל שנה ליריד ושם היה נמצא בינך חודש והיה קונה בדים לצורך מסחר, שבוה היה סוחר במשך כל השנה. כפיצו על הזמן שהיה נעדר מביתו היה קונה לאשתו בגד מכובד לכבוד אחד. כך עשה מידי שנה בשנה. פעם כשהיה בביתו יום אחד. בחיר חורו בנם שמוליק מחזירד ואומר בהתרגשות אבא ואמא הרבה אמר שעוד חודשיים אהנונו מתחילים ללמוד גמ' בבא מציעא... האבא שמע את זה ובחתיגות גדולה החלי לקרוא אתו 'תורת ה' תמימים' טוב על תורת פיך' ובצד עומדת גינדל וכשדמעות על לחייה אומרת פרקי תהילים. כעבור חודש נוסע רבי משה ליריד לקנות סוורה ולפני שחזר לביתו הוא רואה הלכה ספרי קודש, מה לו לספרי קודש, אך לפתע ענינו נחו על גמי גדולה שבה נכתב באותיות ענק 'גמי' בבא מציעא' מיד נזכר רבי משה בבנו שבימים אלו מתחיל ללמוד גמי ב"מ... מיד אף הוא למוכר לשאלו אותו על המחיר, וענה הורה הריעו שאין לו הסכום הזה כי יש לו רק סכום עובד הנסיעות לחזור לביתו, ועוד כמה שקלים כדי לקנות את הבגד שתמיד קנה עבור אשתו... מיד הוא אחר שבבעצם אשתו הצדקנית וודאי שתשמח בגמי' אל פחות ממנו, ואכן במקום לקנות בגד הוא קנה גמי ב"מ, כך הוא חזר לביתו בלב שמוח, כשהגיע לבית מיד צעק בשמחה גינדל את לא יודעת איזה דבר בודעת משוה ששוה כל הון שבעולם, נתחיש מה? וגינדל לא יודעת את נפשה מה הוא הביא אולי בגד יפה אולי משוה אחר. וכל דבר הוא אומר לא! לא! לאחר מספר דקות הוא הוציא את הגמי' מהמוזודה ואמר לאשתו את זה קניתי מהחכש שמגיע לך לבדך כי ידעתי שתשמחי. והיא כמובן התרגשה עד דמעות ואז אומר רבי משה אני הולך לחיידר להביא לשמוליק את הגמי', וגינדל אומרת מה פתאום זה הזכות שלי, זה נקנה ממה שמגיע לי! וכך החל ויכוח וינייהם... אז אפשר הם יצאו שניהם מהבית אוחזים בגמי' כ"א מצד אחד וכולם מסתכלים עליהם כל הדוך... ועוד שהגיעו לחיידר, פתחו את הדלת של הכיתה של שמוליק הניחו את הגמי' על שולחן המלמד ופרצו בבכי סוער. הילד שלהם שראה כזו אהבת תורה בבית, גדל ונהיה לראש ישיבת מיר רבי שמואל בירנבוים, שהיה בתוממיד של עולם התורה. וכל ראשי הישיבה שמעו סיפור זה ועיניהם זלגו דמעות.

סיפור נוסף מובא בספר החשוב 'ניצוצות': יושב היה ר' מנדל מוכר הספרים הירושלמי לביתו בשעת לילה מאוחרת, כשלתע הוא שומע נקישות בלדת. הוא פונה לעבר הדלת. "מי שם?" הוא שואל. "אנא, יפתח לי ר' מנדל, דבר נחוץ לי אליו", עונה אישה מעברו השני של הדלת. ר' מנדל לא מתמהמה. אולי דבר פיקוח נפש נקרה לפניו בשעה כה מאוחרת. "יפתח נא לי על שהטרחתי אותו בשעה מאוחרת כל כך. אנא, ומכור לי ספר חזון איש...". רק היום הגיע ספרי החזון איש לחנותו. היה זה הכרך הראשון מספריו והופעתו עוררה התלהבות גדולה. אלא שעדיין אין בכך להסביר את בואה של אישה זו אל ביתו באישון לילה, אלא שזו משא לא הבינה עד כמה תמוהה בקשתה, שבה והפצירה: "אנא ומכור לי מר את הספר, כנפשי הדבר". ר' מנדל נעזר באחת. מיהר אל החדר השני ושם, כשבידו בספר

המבוקש. האישה קבלה את הספר בתודה, ומבלי לשאול הושיטה את מלוא המחיר - תשע לירות הון עתק בימים ההם - ונעלמה בשכחת הלילה. ימים רבים נשא ר' מנדל בלבו את התעלומה אודות אותו ביקור לילי, עד שזימן הקב"ה לידו לשמוע את פשרו של אותו מעשה מופלא. עניים ודלים היו ר' יונתן וזוגתו, בכל בוקר, כשר' יונתן היה ממחר לישבה, הייתה זוגתו הצדקנית פונה לטפל בששת ילדיה הרבים, מסה כמיטב יכולתה לחפות בחום ואהבה על דלות ומחסור מעיקים. בשעת לילה מאוחרת היה ר' יונתן שב מהישיבה כשניו קורנות בוורה הנורה, סועד את ארוחתו הדלה, ומתמסר לעולמה של אביו ורבה עד השעות הקטנות של הלילה. באותו ערב חורפ, כששב יונתן לביתו, קשה רעייתו מיד ושדבר מה אינו כשורה אצל בעלה. הוא היה נרגש במיוחד ועניו ברקו כאשר סיפר לה: "שמעתי יציא לאור ספרו של החזון איש שליט"א. עדין לא ראיתו, אך אומרים שבקרוב יגיע לישבה. שמעתי שמחירו תשע לירות. כמה צפינו ליום הזה! המבינה את איוזו מהפכה זו בעולם התורה?" היא הקשיבה לדברים ושמעה גם את מה שלא נאמר. היא הביטה בעלה. בעולם אלא ראתה אותו כל כך נכסף למשוהו, כל כך משתוקק... ר' יונתן חזר ושקע בתלמודו ורעייתו פרשה לשנת הלילה. אך השינה הייתה ממנה והולאה. שוב ושוב הדחה המילים באזניה וצלצלו בראשה: "המבינה איוזו מהפכה בעולם התורה!" "כמה חיכיתי ליום הזה!" עיניו הבורקות של בעלה לא משו מנגד עיניה. אבל - תשע לירות! האמת נגלה, היו לה, לצדקנית, תשע לירות צרורות במטפחתה, וכי מנין? חמוני של ר' יונתן היה תלמיד חכם גדול. לב רחום לו וידוע אף להעריך את מעלת חתנו. ואף שמצבו הכלכלי אינו משופר הרבה, מקמץ הוא מפתח לסייע לעתים לבתו ולחנותו בדחקים. בימי החנוכה, כשהבחין שנכדיו עוללים בשרדי נעליים, קרא לבתו ונתן לה "חנוכה געלט" - תשע לירות! עתה שוכבת הייתה במיטה ורוחה סוערת בקרבה. מראה פניו הזוהרות של בעלה בדברו על הספר ועיניו הבורקות, לא משו מנגד עיניה. חשה כיצד בתבוק את בתשוקתו, ונסחפת עימו יחדיו באהבת התורה האין סופית. לא, היא היא ידעה בתוך לב שהחכמה כבר נפלה, וקול פנימי לחש לה, כעשוי! לא לדחות למחר, מחר כבר הכל יוכל להיות שונה. קמה ממיטתה באחת, פתחה את הדלת בדממה ומרהר אל מוכר הספרים, ומששבה והספר בידה ופניה קורנות באור עילאי, נגשה אל בעלה והניחה את הספר על שולחנה. והיה ר' יונתן, איש המחשבה וההיגיון, שלעולם אינו מחצין רגשותיו, עומד ונותן דרוך לדמעותיו: "איי, לבנות! איי, מסירות נפש! איי, אם יתן איש את כל הון ביתו באהבת התורה - בוז יבזו לו!" ועד היום הזה ניצב הוא, אותו כרך "חזון איש", בארון הספרים של הגאון רבי יונתן, ממורט מכל שימוש, ומידי שנה בשנה, בליל שמחת תורה, אז יוציא ר' יונתן את כרך "חזון איש" ממקומו ויאמר: "בואו, קינדערלאך, ואספר לכם מסירות נפש לתורה מהי. הסכיטו ושמעו! למען תספרו לדור אחרון!!!!"

אחדות

יוחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד. וכן ויענו כל העם יחדיו בלב אחד. אומרים חז"ל עם ישראל הוכשרו לקבל את התורה כשהיו כאיש אחד בלב אחד. כאיש אחדות אז זכ לקבל את התורה, וכן אלו הגדול שניתן במתן תורה עם ישראל נעשה אז לעם, החולים התרפאו, וחזרו להיות כצאם הראשון קודם החטא, וזכו לנבואה, כי כ"א פתני עצמו לא ראו איב כשיש אחדות והפכים לגשמה אחת גדולה ואז זוכים לכל השפע הגדול, עד חטא העגל שנלקח מהם עניין זה. וכן משה זכה לעלות לשמים בזכות האחדות של עם ישראל וכמבואר בסנהדרין א'. שכל עוד הדור לא היה ראוי לקבל משה לא היה ראוי שתשרה עליו השכינה, ורק כשהיתה אחדות אז משה זכה לגילוי שכינה. עם ישראל נמדד בגדולתו על פני שאר האומות שכולם מרגישים ערבות זה לזה, והיינו כשיש יהודי באמריקה או באוסטרליה של"ע נמצא בסכנה אז יהודי שנמצא במקום רחוק אלפי קילומטרים מצטער בעבור זה, בשונה מאומות העולם שאין להם שום רגש למה שקורה מעבר לים. וזוהי תמצית ואהבת לרעך כמוך כי כלוננו כאדם אחד, וזוהי תמצית כל התורה שאמר הלל לאותו הגוי מה ששנאו עדיך לא תעשה לחברך, כי עם ישראל הוא אחד. והשבת של ישראל אצל הקב"ה הוא מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ והיינו שאנו אחד, וכשיש אחדות השכינה שורה, מעצלימים במלחמות כמו שכתוב דורו של אחאב למרות שעבדו ע"י נצחו במלחמות משום שהיו באחדות. וזוהי גם מצוות לא תיקום ולא תיטרק כמו שכותב הירושלמי היה חותך בשר בידי אשתו ונתחך עי"י ידו השינה האם יעניש את הדין הראשונה ויחנות אותה וודאי שלא, כי זה גוף אחד. וכמו"כ כשהשן נשכה את השלשן אדם לא יעקור את השן, כי זה גוף אחד. כך גם כל ישראל כגוף אחד הוא, ולכן גם ישראל ערבים זל"ז וכשאחד חוטא כולם לוקים כי חלק ממני חטא, וכמו אחד הקודח חור בספינה האם יאמר אדם מה לי מה שהוא עושה, וודאי שלא. כי הספינה כולה תטבע יד עמי. ובודאי ראו לדעת איך מוכיחים ומתי. ולכן צריך להיות חפץ וטובתו של חברו כי הוא נחשב בעיניו כהוא בעצמו. וכישראל בצער ואחד פורש מהם הוא לא יראה בנחמתם. ואין ישראל נגאלים עד שתהיה ביניהם אחדות.

ומעשה במלך אחד עשה סעודה גדולה בארמונו והושיב את המסובים בשני אולמות נפרדים, יהודים באונו אחד

וגויים באולם שני. המלך העמיד למסובים סעודה זהה לגמרי, אולם הסכומים היו ארוכים מאוד עד שבלתי אפשרי היה להכניס באמצעותם את האוכל לפה. הדבר נעשה במכוון ע"י המלך מכיוון שרצה לראות מי יצליח לאכול ע"י הכלים האלו. כעבור שעה ארוכה נכנס המלך לראות מה קורה בארוחתו, הוא נכנס לאולם של הגויים וראה את כולם מוכים ורובי דם, הם לא חשמו אז בזה בכלי ארז בידיהם כי כל אחד ניסה לאכול עם המזלז והספין הענק ומרוב נסיונות וכעס הם דקרו זה את זה, בעוד שהאוכל לא נאכל כלל. וכשפנה המלך לאולם היהודים שם הוא ראה הכל שקט וכל האוכל נאכל ע"י היהודים ולא נשאר כולם ואף הציבור פצח בזמר. התפלא המלך ושאל את היהודים איך הצלחתם לאכול? אמרו היהודים כיוון שהיה קשה שכל אחד יאכל בכליו האכלנו כ"א את השני, כי זהו כוחו של עם ישראל באחדות. **ומעשה בזקן** אחד שאמר לבניו לפני מותו הביאו ע"י חבילה של קנים ואמר להם מי יכול לשבור את החבילה? נטל כל אחד מהם את האגודה ולא הצליח לשבור, אמר להם אביהם בואו תראו איך אני שובר את זה. התפלאו הילדים ואמרו איך יכול זקן וחלוש זה לשבור את זה, ואז נטל הזקן את האגודה ופרקה לקנים בודדים ושרבם אחד אחד. וכך אמר להם באתי לעשות לכם שאם תהיו כולם באגודה אחת אף אחד לא יוכל לשרוף לכם רע, אבל כשתהיו בנפרד שלטו בכם המזיקים. **בימי שמואל** הסתתר רבי שלמה מבאבוב במקום מחבוא סמוך לגטו יחד עם בנו, ופעם שבעו עליה רבי שלמה מתנבא לגטו יחד עם בנו ששכיל להיות עם החסידים בסעודת מלווה מלכה, והחסידים תמחו ע"י שהוא מסכן את נפשו שביל עניין זה מידי שבו. אמר להם רבי שלמה עניין זה של אחדות ודיבוקו חברים הוא שווה שבביל למסור עליו את הנפש.

בספר פניני פרשת שבעו עובד הסיפור על האדמו"ר הבאר משה מאזו"רוב שמיון כרב בלעדי בעיירה אוזו"רוב ואף פתח בה קהילה מכובדת וישיבה גדולה וכן פעילות חסד למען יהודי העיר. והנה במלחמת העולם הראשונה העיר אוזו"רוב הפכה לשדה קרב מדמם, והראשונים שלם את המחיר היו כמובן היהודים שנאלצו לשלם את המחיר ונאלצו לברוח אל הלא נודע עד יעבור זעם. וכך בעוד הם בורחים ממלחמת הרשע, הגויים באו ובזזו את כל רכושם לעיניהם הראות וכלות של היהודים. כאצטת את העיר פקדה שריפה את כל העיר ומבואותיה וחבלה בה שמות, והיהודים נשארו בחוסר כל. לימים, כשהסתיימה המלחמה הרוסיים התירו היהודים לחזור, שבו כולם לאוזו"רוב חפויים ואבלים מחפשים מוצא עידוד ונוחם על כוס התרעלה שעוברת עליהם, ולא עוד אלא שבאותו הומן מגפת הדבר חדרה לעיר שהפילה חללים הרבה, בהם גם אשת הבאר משה ואביו והוא נותר אלמן ויתום מאביו הגדול כשעול הקהילה המרוסקת נופל עליו. והוא משה נחלץ לעזרת אחיו ובמאמץ אדיר גייס כספים והחל לכוון את הקהילה מחדש. הוא לא נתן למצב לשבור את רוחו, ובכוחות לא לו אסף את השברים, ופעל לקומם את הקהילה במלוא עוזה והקסים את כל מסודות הקהילה מחדש וסייע בהקמת בתי היהודים מהמסד ועד הטפחות, ואז לאחר שנים של מסירות נפש והשקעה אדירה עד כלות הכוחות, יום בהיר נשאר משה את רגליו והיגר לארצות הברית בבתיגוריה ובחופזה כנמלט ממש. הדבר היה סוד בעיני כולם מה ראה הוא לברוח לאחר השקעה כה גדולה וקהילה גדולה שהצמיח שם. וכך הדבר נשאר בגדר סוד במשך תקופה ארוכה. לימים כנס אל הבאר משה יהודי ותינה בפניו את צערו וסיפר כי הוא בנה קהילה בעשר אצבעות והוא הקריב את כל חייו למען הקהילה ימים וילות עמל להצלחת הקהילה, וכעת לאחר שנים רבות שהקהילה בשיא פריחתה לפתע אבא צעירים ואמרו שצריך רוח צעירה לקהילה והם דורשים להחליפו ולהנתן הם מכל מה שהשקיע על חייו, הם יחליטו יגורו וכל תפקידו ניתנו לצעירים וכך הוא בכח את מר מצבו. ואז הבאר משה גילה את סודו הגדול הוא סיפר לו על הקהילה שהקים באוזו"רוב וההשקעה שהשקיע שם ומסר עליה את נפשו, ואז הוא סיפר שיום אחד הוא שמע שיש שמדברים ע"י שהוא רב בלעדי המקום, ובאותו הרגע שראיתי שיכולה להיפגע האחדות הנפלאה שיש בקהילה תפסתי את רגלי וברחתי משם כל עוד נשמתי בי, כי כל עוד יש אחדות יש ס"ד ויש הצלחה, אבל כשבתלה האחדות, ר"ל, את סגולת האחדות. אזנה צודק אשה לא תצליח כי אין לך את סגולת האחדות. וברור שמה שעשית הוא דבר גדול שלא נלקח ממך לעולם, אבל אם תיווצר עי"י פגימת האחדות זה לא שווה כלום, וכדאי לך לוותר ולהעביר את הכל לצעירים קמו ובשמחה, העיקר שישאר השלום והאחדות. וכשרוצים קיום והעמדה למשוה שעושים חייב להיות באחדות. **נפלוין שאל את רבי חיים מוולאז'ין האם יצליח במלחמה נגד רוסיה** אמר לו רבי חיים משל למלך שהיה לו מרכבה הרתומה לארבעה סוסים אבירים. פעם הוא נתקע בביצה ולא יכול היה להיחלץ משם למרות מאמצי המשרתים. לאחר זמן עברה שם ענלה רעועה רתומה לסוסים כחושים וגם הם שקעו בביצה. האיכר שוף שוט והצלף על גבו של אחד הסוסים הללו ארוז את שארית כוחם נע וזעזע אנה ואנה וחילצו את עצמם מתוך הביצה. הנסיך התפלא ושאל את האיכר איך יתכן שהסוסים האבירים שלי לא הצליחו לעשות את מה שעשו הסוסים הרזים שלך? ענה האיכר והסביר הסוסים שלך מיוחסים כל אחד ממלך אחרת וכשבאו למשוך את אחד משך לכיוון שלו, אבל לי יש שני סוסים אמנם חלשים אך מאוחדים וכשביחד גם סוסים חלשים יכולים. אמר רבי

חיים לנפוליאון החיילים שלך הם חזקים אך מגיעים מכל הממלכות שכבשת והם לא מאוחדים, אבל רוסיה היא

דיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

ממלכה אחת ויחידה אמנם חלשה מכם אך מאוחדת והיא תנצח בגלל האחדות שלה. נפוליאון זלזל בדברי רבי חיים

שאלה: כיצד אנו מתפללים למנוע הצרות. הרי הצרות הן גזירה ורצון ה' ולמה מתפללים לבטלם? **תשובה:** שאלה זו שאל רבי חיים גרינמאן את החזו"א, והחזו"א ענה לו שהקב"ה רוצה שבנשק ממנו לשלום את הגזירה, ואף מעוניין שנתווכח עמו על הגזירה וזה כח התפילה, שגם אם הדבר שעשה הוא טוב וראוי בכ"א הוא רוצה שבנשק ממנו לשנותו. ויש להוסיף שעיקר מטרת התפילה היא קרבת אלוקים שזה משיגים אפי' כשלא נענים.

שאלה: מהי המצווה דאורייתא שיש רבים שמזלזלים בזה והיא קיימת ביתר שאת בימים אלו? **תשובה:** דעת רוב הראשונים שתפילה בעת צרה היא מצווה מדאורייתא, והנה בימים אלו עת צרה היא לעיקב ובסוף התפילה ברוב בתי הכנסיות אומרים פרקי התילים לשוכם לשלום של אחינו בני ישראל.

שאלה: קנה לך חבר מהו? **תשובה:** רבינו יונה בפרקי אבות על המשנה קנה לך חבר אומר: לקנות חבר בדמים יקרים ולפזר עליו ממון הרבה כדי לקנות את האבתו. ועוד באבות דר"י. ורבי מיכל יודא לפרקוביץ היה אומר שלקנות חבר יש בזה ג' עניינים, האחד לדברי תורה כמ"ש הרבה למדתי מרבתי ומחברי יותר. השני להתחזק יחד בנסיונות רוחניים. והשלישי לעצה, לקיים לדברי חז"ל דאגה בלב איש שיחנה לאחרים. והיה מעורר שצריך להתאמץ להשיג חבר טוב המתאים לרוחו שיוכל להנות ממנו עצה ותושיה, והחשיב מאוד עניין זה, וגם עורר להיזהר מחברו.

שאלה: האידן אהנו סוגרים לגמרי את הילדים שלנו מהעולם החילוני, האם אין חשש שכסוורתם בסוף הכל יתפוצץ? **תשובה:** יש טעות בפרוש המילה לסגור. זה ודאי שאם לא מאפשרים לילד או נער להביע את רגשותיו זה מתפוצץ, כי טבע האדם הוא לא להשאיר בלב דברים. ולעומת זאת פתחו יתירה שבהא מבחוץ שלקנות חבר טוב, מועילה, אלא היא הורסת ומבבלת ואינה מאפשרת חינוך, וככל ששמורים יותר מהפתיחות העולמית, כן הם שמורים יותר ויכולים לקבל את המוסרים והחינוך המסור לנו מדור דור. והדברים ברוצים ואין מה להרחיב.

שאלה: מה מפריע הדמיון בהנהגת האדם? **תשובה:** הרב דסלר במכתב מאליו ח"א כותב שהדמיון משפיע מאוד חזק בעיקר אצל ילדים ונוער. וכשיש דמיון הרבה יותר קשה להילחם ביצרו, כי הדמיון גורם לאיבוד פרופורציות. הנה כשהתלמיד אומר על משהו יאני לא יכול, זה נובע מדמיון שאינו מסוגל להתאמץ, ואילו היה מכיר את האמת היה יודע שבכוחותיו הוא יכול להצליח. וכשתלמיד אומר 'איני דואי לא אצליח', זה בגלל שהוא מדומיין שהכוחות שלו הם הרבה מעבר למה שהם, ואז כשהמצויאות טוחנת על פניו הוא מתוסכל מזה שלא הצליח כפי שדמיון. וז"ל שצריך לראות את כוחות הנפש האמיתיים שיש לו, לא להגדיל מידי. ולא להקטין אותם.

שאלה: איך אדם מגיע מנוחת הנפש? **תשובה:** כידוע לכל אדם ניתן משמים כוחות ושליחות בבריאה. אידן אדם יודע מה ניתן לו? לכל אחד יש איזה שהוא זמן שהוא מרגיש שהדבר הזה זה השליחות שלו, וזה עיני הכשרון המיוחד שניתן לו ואין אותו לאף אדם אחר. ואפי' שכל התחלות קשות, אם יעשה זאת בשלימות נפשו תבוא על מנוחתה. אבל אם יתחמק לעולם לא תהיה נפשו שלווה, וכמו שהגוף רעב אם לא נותנים לו אוכל, כך הנפש תישאר רעבה כל זמן שלא עושה את תפקידה.

שאלה: איזה לימוד תורה לא יצליח? **תשובה:** לימוד בשעת חזרת השי"ן וקדיש לא יצליח, ואף יקבל ע"כ עונש. ואם קרא שמו"ת הוי מצווה הבאה בעבירה ולא יצא ידי"ת. (מקורות: ברכות כד. מד"ר בלק. אורחות ישר)

שאלה: אישים הנמצאים הרבה בבית, על מה צריכים להקפיד בימים הקרובים הללו כדי להישאר בבריאות איתנה? **תשובה:** כידוע כשקר הגוף משתוקק ליותר פחמימות, וכשאוכל הרבה גם כשהמאכלים הם בריאים זה יכול להזיק לגוף, ודין זה מופיע ברמב"ם בכמה מקומות (ובעיקר מדעות טו) וכן בקיצור שו"ע, והם מביאים מדוע לא בעיה, כי שאוכל הרבה אז מערכת העיכול לא עובדת כראוי, ונוצרים הרבה רעלים בדם, ומחלות שונות ומשונות. והוסיף הרמב"ם שזה גורם אף למוות חלילה, כי הגוף הוא כמו מכשיר שממלא למשל למינות כביסה, אם תדחוס לתוכו הרבה הוא לא יפעל את פעולתו כלום. בסופו של דבר, החורף אמנם מספק לנו שלל תירוצים, אך הקפדה על שתייה מרובה, בחירת מאכלים עם ירקות ודגנים מלאים, פירות הדר, וכן אוכל חם הוא טוב ומצויין, אך הכל הוא בלי לדחוף יותר מדי לגוף, ודברים אלו יעזרו לנו לשמור על משקל ובריאות.

שאלה: האם ישנה דרך להקל על מי שתוקפות אותו חולשות? **תשובה:** הרבנית קניבסקי ע"ה הביאה לזה דרך טבעית לסייע שרבים אומרים שזה מאוד עזר להם. מלבד שתייה מרובה ושינה טובה. ישנו משקה שמאוד מאוד עוזר. מכינים מיץ במכונה לסחיטת פירות קשים, את המיץ לעשות יום יום במשך עשרה ימים זה יוצא קפדו לשתי כוסות ח"פ כל יום. שמים במכונה לסחיטת פירות 1 תפוח עץ, 1 סלק קטן, 3 גור, 1 פלפל, 1 מלפפון, ולשתי יום יום במשך עשרה ימים.

שאלה: האם דברי חז"ל בשבח מיעוט שיחה עם האשה, מכוונים גם לאדם כלפי אשתו? **תשובה:** החזו"א במכתבו הידוע כותב שאם הדיבור הוא שבבילה ויש לה תועלת מזה זה מצויות וצריך לדבר, כמוכן שלא ייראה שמדבר בבבילה. וידוע שגדולי ישראל שיחפו את נשותיהם בכל מה שאירע עימם במשך היום והיאל תרבה שיחה' זה רק דבר שמעניין אותך בלבד, אבל דבר שמעניין אותה בזה רק תרבה. אני זוכר את רבי חיים קניבסקי והרבנית ע"ה יושבים יום יום ג' סעודות ומשוחחים על מה שעבר עליהם במשך היום בהרחבה מרובה. וע"ע עמודיה שבעה.

שאלה: מה צריך להיזהר מלומר לילד? **תשובה:** צריך להיזהר מלומר לילד אתה ילד רע, ולפעמים בזה מאוד. כי ילד ששומע שהוא רע או גורם לו לחמדים, כי מכיוון שהוא רע אי"כ מגיע לו עונש, ועונש מבחינתו יכול להגיע ע"י חתול או אפי' יונה, כי ילד לא מבדיל וברגע שהוא רע נדמה לו שהוא צריך להיענש מכל כיוון. ולכן מה שכל יעשה, יאמר לילד שהוא ילד טוב אך כעת הוא טעה וכל אחד טועה, וישתדל שבעם הבאה זה לא יקרה. מה שהילד צריך זה גב והבנה למצבו, ברגע שיש לילד מישהו שמבין אותו זה נותן לו גב עוצמתי ומוציא אותו גם ממצבים הכי קשים.

שאלה בחושן משפט מתוך העלון הפופולארי והמפורסם לתהילה מנחת שלום: אדם קנה קורס של שלושים שיעורים בשלושים תשלומים, האם יכול לחזור בו אחרי השיעור השביעי? **תשובה:** אינו יכול לחזור בו מצד קניין כסף ואפי' במטלטלין יש שפרע. ב. מצד קניין סיוטות.

מדו זה יש להימנע מקראו בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתירות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. להסרת כתמים ולנקות מנובץ לקחת מברשת שניינים עם משחת שניינים ולנקות את הסרט. אחר כתב: לגבי ההוא עם הסרט הלכן בכובע מחמת זיעה תועיל לו שפריץ אחד או שנים של סנו חלונות (הכחול) בדוק ומונסה אני עושה את זה תמיד, ולהשתדל יותר להירות לו להבריח לאחר מכן את מקום השפריץ. אחר כתב: לגבי כתמים לבנים על הכובע נגרם מזיעה ע"י רטיבות יורד קבוע ע"י לשפץ בעדינות עם סמרטוט רטוב. כמה כתב: למרוח עם קיסם אוזניים שמן זית - בוהירות ובעדינות וד"כ זה עזר, או לנקות חזק עם מגבון פשוט. עוד כתב: סקוטצ' של ניקי כלים עם פיירי לשפץ. עוד כתב: זה נובע מזיעה אפשרי להעביר את זה עם מעט מים אפשרי גם בתוספת של מעט סבון (הזיעה תתייבשת וכל פעם שהכובע נרטב מזיעה או אפילו מים הזיעה יוצרת כתם חדש ולכן כדאי למעט יצרן כתם חזק ולכן אם יכול לכבס את הכובע זה יועיל לזמן ארוך יותר עד שתצטבר זיעה חדשה). ב. לאבק בבית לשים פרחים וצמחים בחלונות של הבית והם שואבים את האבק. אחר כתב: אבק נכנס לבית גם כשש כבש מרכזי ילד הבית. ג. פתרון טבעי לבחילות - הרבה כתבו: מוכרים בכל בית מרקחת צמדים לבחילות זה עולה בסביבות 70 שח זה פרעמי ומתאים גם בנסיעות וגם לנשים שמים זה על פרק כף היד כמו שעון ויש על הצמיד עיגול מפלסטיק שבעצם לוחץ בנקודה מסוימת שמפחיתה מאד את הבחילות. אחר כתב: למי ששאל על בחילות (מנסיון) בחילה נוצרת ע"י התרוקנות הקיבה ואז עולה החוצה וגורם לתחושת בחילה (שמרגישים שמשוה עולה)לפעמים עד כדי הקאה ממש, והפתרון הפשוט הוא להניח משוה בתוך הקיבה ואז זה נרגע, וזה יצטרך להיות לפעמים משוה קל ויבש כביולה או פריכות. על פי רוב זה לא יהיה טוב אם זה מתולב ביותר במלא או בשומשום. ולפעמים יהיה טוב להכניס משוה עם חלבון לגוף כמו ביצה או גבינה או חלב, ולכן ההמלצה תהיה לאכול פחות בלב אחריה לאכול יותר ארוחות בצורה יותר מפורזת על פני היום (אכילה אחת מרובה לא תועיל ולפעמים גם תזיק ויכול גם לגרום לתחושה כבדה) בנוסף יש דגורים (דקלקטין יש כמה סוגים) ברמות חזק שונות שפותרות לגמרי בע"ה. עוד כתב: ישנם דגורים בשם בונגטסה שרופאי הנשים נותנים הם גורמים לעייפות מוגברת (שלא חסרה גם כך במצב זה) והם גם מאוד יקרים (7 ש"ח לכדור לחה החכה...) פעמיים ביום. גם דגורים לבחילות אצל ילדים שעוזרים מאוד להרבה נשים ומותרים גם לנשים במצב. בשם "פראמיין" הם עולים 18 ש"ח לקופסא וניתנים עם מרשם רופא. כמוכן שכל אישה תתייעץ עם הרופאה שלה לפני נטילת כדורים במצב. **ג. לגבי קרם לשיער - יש קרם בבקבוק ירוק חברת Natural, ולגבי משאיר תחושה שמינית לשים לב שכתוב**

אך לבסוף התברר שרבי חיים צדק ונפוליאון הפסיד בקרב הזה.

לחות על בסיס מים ולא עם תוספת של שמן כלשהוא. ה. **פתרון לעצירות** קיים מוצר מיוחד מבית הוס טבע בשם "עצירו"ן" המועיל מאוד אני יודע שיש אנשים הלוקחים אותו על בסיס קבוע, כמו"כ יש להם מוצר מיוחד לשלשולים בשם מסטיק תימני מומלץ מאד. ו. **לגבי בעיית אפסות בפה** אפשר להשיג טרסס מעולה להשפריץ בפה כמה פעמים ביום וזה לאט לאט מרגיע יש להשיג בחנות עדן מקדם ברכסים 0490040991. **אחר כתב:** איזה פיזיוטקן לקחת? לקחתי של 25 מיליגראם ופחות עזר. עברתי 55 מיליגראם ועודר מצויין, אין אפסות בכלל. אפשר לנסות יום כן יום לא. כל אחד לפי הגרסה שלו, כרגע אני בנסיון זה 3 חודשים. ז. **לדיסק אונקי שאותחל יש** תוכנה שמפעילים לפני האתחול ולאחר מכן משחזרים. **אחר כתב:** לגבי שחזור של כרטיס זיכרון יש תוכנה שניתן להוריד לתקופת ניסיון חיים בשם Recuva. **אחר כתב:** יש חנות בבני ברק בשם קומפיוטק ברח' רבי עקיבא 154 פינת אלישע - בעל החנות יהודי חכם וישר שיועד לשחזר מהמצבים הכי גרועים. **ח. שבוש שערב פורסם על מינוקסי** על נשיירת שער יש לדעת שחדר עלול לגרום להספעה עליו, כרגע אני בנסיון ויש להתייעץ עם רופא. **ט. נאחז שמשמש במדרסים** שמתי לב שכ20% מהצבר צריכים מדרסים וחלקם באופן דחוף ממש, אפשר לשים אל הליכתם עקומה. אם אפשר לעזור את תשומת הלב לעניין. **י. בקשר לשעורה סמיחה.** ישנו טיפול טבעי, ניתן להשיג בטלפון 0556798075. **אחר כתב:** חשש רציני בענין הטיפול העילי שקיבלתי פעם מרופא מומחה - לבשל ביצה קשה ולעטוף אותה ביד. אם אפשר לווסת את החום לרמה הרצויה והנסבלת וזה גם יישאר חם למשך כמה דקות, לשמור את הביצה ולבשל שוב למחרת. כך כמשך כמה ימים עד שנעלם בס"י. **יא. בקשר לשושנה** ישנו טיפול מצויין ומוכח. ניתן להשיג בטלפון 054-5718140. **יב. לגבי אבנית** הפתרון פשוט לשפוך מים רותחים והאבנית יורדת ברגע. **יג. מגומם אצל אברך -** ישנו מטפל רגשי מעולה, שבצעמו היה מגומם רציני בעבר, הטלפון שלו: 054-854-3949. בין השעות 12:00-11:00 בבוקר בלבד. **יד. בשורה שממחת לציבור המתבגרים/ות אשר טרם מצאו את זיווגם** מקרב המגזר החרדי. אנו קבוצת שדכניות מנוסות ומקצועיות העוסקות כבר שנים רבות עם המגזר הליטאי החלטנו להרים את הכפפה ולהתחיל לעבוד ביסודיות וביעילות עם החבורות/ות המתבגרים/ות החל מגיל 24 ומעלה [בחור/ה צעיר/ה מגיל זה המעוניין להשתדך עם גילאים אלה גם ראשי להצטרף]. המגמה היא להקים מאגר גדול של כל המאות הרבות של החבורות/ות שהגיעו לגיל הזה וטרם נישאו, אשר קבוצת שדכניות העוסקות זה יומי עם במשך מספר שעות אך ורק במציאת שידוך בעבורם. לשם כך כל הורה או בחורה/ה מקרב המגזר הליטאי המעוניין להצטרף למאגר הגדול ישלח מייל לכתובת chani6193@gmail.com. יש לשלוח רזומה. לצרף לרזומה מספר קווים לאופי ולדמותו של המדובר/ת ובאיזה סגנון שידוך מעוניינת/ת. לפחות מספר טלפון זמין אחד לברור פרטים ולהצעות. בעזרה"י נחזור לכל הפונים לצורך קבלת תמונה מדויקת ומושלמת על מנת שנוכל להיות יותר ממוקדים בטרם נבוא להציע שידוכים. ויה"ר שחפץ ה' בידינו יצליח להקים בתים רבים נאמנים לה' ולתורתו לבנין עדי עד. **יז. שערה הפוכה / פילונדיל:** ניתן לקבל את כל המידע על שערה הפוכה / מחלה פילונדילית / מחלת הגיפ / גינסוס פילונדילי - במייל GADIL.0556475980@GMAIL.COM בשורת הניושה יש לכתוב את המילה: פילונדיל, והחומר ישלח אליכם אוטומטית.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפולים: א. מחפש פתרון לדיבור מהיר וקריאה מהירה בכפולאים גדול, ייתכן שנובע מאימפולסיויות. ניסיתי כבר מספר קלינאי תקשורת כולל אחד מומחה מאוד בתחום ללא כל הצלחה. ב. אם יש למישהו מידע לגבי טיפול עילי לציפורן חודרנית (אחר שהרופא הסייר - חזר שוב...). ג. האם יש פתרון למי שסובל מקור מעבר לרגלי? ד. לגבי עור קשה בסביבות הציפורניים ברגליים, להסירם באמצעות קוצץ - מקל אך לא פותר, לאחר זמן מה חוזר שוב. האם ידוע למישהו על פתרון מהשורש? ה. אשמח לשמוע פתרונות להזעת לילה. הזעה שקורית רק בלילה. בדיקות דם בס"י תקינות. מי יודע מה זה, ואיך לטפל. ו. האם יש למישהו פתרון איך להוריד שערות קטנות שנדקו לבגדים בעת תספורת ולא יורדים בכביסה? ז. אם ידוע טיפול חד משמעי באקנה לא ראוטין? ח. אם ישנו פתרון להירדם בקלות למי שמספריע לו מאד רעשים ורומללים של אנשים סביבו? ט. מה עושים לפעמי בטרחה - בחור ישיבה בן 14:5. י. איך מנקים ספת בד שגורמה בחוף והוי עלה חתולים: יא. אשמח לפתרון לפלאפון שנחסם לשימוש ע"י משרד התקשורת. יב. יש לי בוצפת הסלון גושים שחורים קטנים ואפילו אחרי שמנקים מוציאים הגושים ואין לידים בבית, כבר הרבה שנים כך, איך אפשר לפתור? יג. האם יש למישהו רעיון איך למנוע הלבנה של שערות הראש והזקן לאדם באזור גבול. 30.

חידות

מילה זה אות בנינו לקב"ה. יב. ברכת המזון אומרים בכל יום ויום הוא הטיב הוא מטיב. יג. בספר טלפונים. יד. בשניהם כתוב אמיתי. טו. שניהם נמכרים גם פרוס. טז. שניהם קרואים ע"ש העיתוי שלהם. יז. שלושות יש טכנה וגדולה. יח. שניהם יש קטן. יט. שניהם יש שמחה כאן מרבין וכאן ממעטים. כ. שניהם זה מילה כפולה. כא. שניהם נמצאים בלול. כב. יתרו היה חמיו של משה והיה גוי. כג. אוזן המן.

חידון משמעותי מילים: 8 משמעותי למילה סגולה.
סגולה - "והייתם לי סגלה" רש"י: **אוצר חביב** (שמות יט ט ה).

סגולה - "והייתם לי סגלה" אבן עזרא: **מלת סגולה דבר נכבד ונחמד.**

סגולה - צבע הנוצר מערבוב אדום וכחול נקרא סגול. הקערה נצבעה **בצבע סגול** והיא סגולה.

סגולה - אות המנוקדת בסגול נקראת **אות סגולה**. פרשת המן **סגולה לפרנסה**.

סגולה - **נכס קיים שאינו מתמעט**. "מאי סגולה רב חסדא אמר ס"ת רבה בר רב הונא אמר דיקלא דאכל מינה תמרי". (ב"ב נב).

סגולה - **שם מושב הממוקם צפונית לקריית גת**.

סגולה - **בית עלמין בפ"ת**

השניה. ט. מה משותף לשן ועין? י. איזה ברכה נאמרת ביום מהשבוע ד"פ ויש שם מילה משמעותית באות אחת ג"פ ולע"מ ב"פ? יא. איזה אות הוא מילה, חוץ מווי? יב. באיזה ברכה אומרים. בכל יום ויום. **חידות לשאל את הילדים:** יג. באיזה ספר בכל בית יש שם בדרך כלל התייחסות לדודים והבני דודים שלנו, או לשכנים שלנו? יד. מה משותף למינוז וזהב? טו. מה משותף לחם וגבינה צהובה? טז. מה משותף לטוב שבט ולג בעומר? יז. מה משותף למנה, סעודה, ישיבה? יח. מה משותף לפורים ויום כיפור. יט. מה משותף לאדר ואב? כ. מה משותף לפרפר וצרצר? כא. מה משותף לתניוק ותרגול? כב. מיהו גדול הדור שחמיו היה גוי? כג. איזה אבר של רגע אוכלים?

תשובות: א. כ. י. ובנך ובתך בעדך וגוי. ב. כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, אומר רש"י לנשים אומרים ברכות, ולגברים מדברים קשה. ג. יתרו כהן מדיין. ד. ואשא אתכם על כנפי נשרים, שורך וחמורך. ה. עם ישראל אמרו כל אשר דיבר ה' נעשה, ועל משה כתוב ויעש משה ככל אשר דיבר אליו יתרו יא כד. ו. וכל העם ניצב אליך מבוקר עד ערב אומר רש"י שזה כאילו ניצב אצלו מבוקר ועד ערב. ז. שבת קצט. ח. להפריש תרומות ומעשרות, פדיון מעשר שני, על נטילת לולב, העץ, הנותן ריח טוב בפירות, ריבה שהכל, נפשות. אפרש להוסיף שהחיינו על המצווה אבל זה לא ממש על הפרי, ואין שהחיינו על הפרי כי דר כל השנה. ט. עבד יוצא בהם לחירות. י. או"י רצה במנוחתנו וגוי וינוחו בו בהם בשחרית מנחה מעריב בכל מקום משתנה אות. יא. ברית

הגוינים המיועדים לאלו שיש להם תועלת

השנה האננס ביטש פירות' היה הרבה יותר גבוה מהמורביות של הושענא רבה. **אתם שם** בטורקיה שמייבשים לנו את המשמשים, באיזה זכות אתם מוציאים מהם את הגווגואים?

אצלנו בבית אוכלים חסה בליל ט"ו בשבט, דילפינן ט"ו ט"ו מחג המצות.

מלך מי שהצליח לפצח ולהוציא שלם את האגוז מלך.

לא תפסידו כלום אם במקום לקחת אופטליגן תאכלו תחיתת פפאיה.

כבוד השופט אהרן ברק, הופתעת לראות איך שופטים בבית המשפט הגבוה לצדק מעוותים את האמת ותומכים בצד שאינו מייצג את הצדק והישר? - אהנונו לא.

הרגע הזה שהגעת לסגור את הכתורה האחרון ואתה מגלה שפספסת לולאה אחת בדרך. מעשה שקרה השבוע לילד הצדיק והמיוחד בכל מידה נכונה עדיו לגדולות יוסי זית מהתלמוד תורה של הרב שוורצברט שליט"א מקרית הרצוג.

מישהו יודע איפה יש כאן באיזור סילונית? פשוט נתקע לי חצי שקל במכונת פחיות.

הרגע הזה שאתה הולך ברחוב בשיא הרוח והגשם, אתה נוטף מים מהראש ועד הנעליים, כבר לא אכפת לך משום דבר ואתה דורך בתוך השלוליות, ואז סוף סוף אתה נכנס הביתה רטוב לגמרי מהגשם, הגרביים שלך מלאות מים, אתה רועד מקור, אתה מזדרז להחליף את כל הבגדים, אתה מתיישב לחצי שעה כדי לייבש את עצמך ולהתחמם קצת, ואז אתה עושה חשבון לעצמך שלחכות עד שהגשם ייגמר היה לוקח לך פחות זמן.

מישהו יודע להסביר למה המדינה שנמצאת בדרום אפריקה קרויה על שם המקום ואין לה שם כמו לשאר מדינות העולם?

אני רוצה להודות באופן מיוחד לבחור המופלא שהקב"ה שתל בדורינו, כל הזמן נמצא בעליה מתמדת, אהוב על הבריות, תמיד שמח ומשרה אוריה שמחה סביבו, הבחור המופלא שעוד רבות יהנו ממנו בדורינו **רבי אריה סמואל/שמואל** שליט"א מקרית מלך. שתמיד כשאני פוגש אותו הוא נותן לי דברי חיזוק ועידוד. אשרי שזכיתי.

היכן ניתן להשיג את העלון

שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון**: ברח' דרוו 21 /חפץ חיים 1, מניין יבני תורה, יחידר ראשון לציון. **באלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הרי"ן ע"י רבי יואל פרידמאן שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת**: בהיכל ישיבת צפת ע"י האדם הגדול רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הנץ שע"י אילת השחר. **בקריית אתא**: בבית הכנסת מאקוא ירושלים 3 כמו"כ ניתן להשיג אצל הגדול הבא של כתר תורה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכולל יכתר תורה" בביהכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא פלאפון: 0533103146. **ברמת השרון** אצל הצעיר השקדן רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הגי"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. **בעפולה** בביהכ"נ נחם ישראל בשכונת עפולה עילית א. אצל האיש המופלא רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין**: בישיבת דרכי איש אצל הבחור המופלא בתורה ויר"ש רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. **בעכו**: רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לשיבה. **בחולון**: בכולל ערב שע"י ביהכ"נ מטה משה של ר' בצלאל ר' שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יצחק סימן טוב שליט"א. **בקריית מלאכי** בישיבה אצל הבחור המופלא החיד"ח דובי הלל שליט"א שהוא מחשיב עצמו לתלמיד מובהק לבחור המופלג מאוד רבי יהודה אללוף שליט"א בעידודו של מרן הרב הימלפרב שליט"א. **בכפר נחם** אצל הה"צ טוביה גלר שליט"א. **בנהריה**: בכולל תהילה לדוד נהריה או בפלאפון 0548437533. **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א. +447425793110. **בארגנטינה**: בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס.

ניתן להודיע את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים הקודמות. את הדתה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש בגנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פרשת תציקה. מקישים על תקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. ולא מקישים יותר.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרס כץ-עלון, (שלוחה 2422). לכות הרבים הלוי' ממסייעים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל

שינון הפרשה. תשובות ע"פ ה' א' - ב'. התשובות בסמוך לשאלות. מיועד גם לילדים: א. שמו של בן משה? אליעזר. ב. על מה ד' פקד עון אבות? על - בנים. ג. מה אסור לבנות את המזבח? גזית. ד. המשך: ויאמרו אל משה - דבר אותך עימנו. ה. את מי שפט משה לבדו לפני עצת יתרו? את - העם. ו. שיר מפורסם על הפרשה- ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ד' נעשה. ז. מי עוד אכל בסעודה עם יתרו מלבד אהרן? זקני ישראל. ח. מה היה יתרו? חותן עימנו. ט. יתרו ומה שמה שהדבר שהוא עושה לא - טוב. י. כבד את אביך ואת אמך למען - יאריכון ימך. כ. הקב"ה נושא אותנו על: כנפי נשרים. ל. מה יקרה לנוע בהר? לא יחיה. מ. ואתם תהיו לי - ממלכת כהנים. נ. אומי מדברים בלשון רכה? נשים. ס. איך נקרא בתורה לומר חביבי סגולה. ע. איזה קרבן כולו כליל? עולה. פ. שם נוסף ליתרו- פותאל. צ. איזה גרושה הוזכרה בפרשה? ציפורה. ק. מה השמועה ישמע ובא? קריעת ים סוף. ר. מהיכן יודעים שהסומא יתרפא? כי כתוב וכל העם - בוצאים את הקולות. ש. כמה שרי עשרות היו? שישים אלף. ת. היכן מובא האיסיור לגנוב ממון? לא תגנובון

חידות על פרשת השבוע: א. שש תיבות רצופות המסתיימות באות ד. ב. עם מי מדברים ברכות, ועם מי מדברים קשה? ג. איזה כהן הוא לא מזרע אהרן? ד. איזה בעלי חיים מוזכרים בפרשה? ה. מי עשה את כל מה שנאמר לו? ו. מי כתוב עליו משהו מסויים שהיה אצלו וזה רק כאילו? **חידות ידע תורני:** ז. מהו יום השפמים? ח. שבע ברכות על פרי אחד, אחת אחרי

שמה הרבה לפני שהחלתי לעשות דיאטה **אני הייתי** מעדיף ששני האדרים יהיו אדר ב'.

דובר חמאס מאשים את ישראל כי הכניסה לתוך משאיות הסיוע ההומניטרי לעזה כמה מארזים של וופל לימון.

הרגע הזה בסיום התנאים, כשהורי הכלה המאושרת עומדים חסרי אוגים מול סידור הפרחים שהורי החתן קנו לכלה וחושבים איך הדבר המסורבל הזה יגיע הביתה.

הרגע הזה אחרי שהחתן מסיים לומר "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל", ואז נשמעות קריאות ספונטניות מכל עבר "מקודשת מקודשת".

הרגע הזה ששואלים את אבי הבן למה לא יחיה פדיון.

הרגע הזה שהבן שלך שואל אותך: אבא, מה זה אלחריזי?

הרגע הזה שהבעל תפילה מסיים שמו"ע בחזרת השי"ן ונהיה שקט מתוך שאחריו לא נשמעת דפיקה חזקה על סטנדר.

תוצאת ביניים במלחמת שלום השבת: אתר החרמון סגור בשבת.

טיפ משה שגיא: פירות יבשים שנשארו מוטו בשבט לא צריך לזרוק. אפשר להרטיב אותם.

חידה מאת גדליהו עדין לגדולות: למה יתוש לא לובש סוודר כשהוא יוצא מהבית? - בגלל שאמא שלו לא מכריחה אותו.

מישהו יודע מה המנגינה של ה"יהיו כמותך" בסוף "איילן איילן"?

אחד שאל אותי אתה כהן, אמרתי לו לא אני שלישי.

הרגע הזה שאתה אומר בטעות "ברוך הוא" שניה לפני כולם.

החלק הכי מרגש בשיר "איילן איילן" זה שבגועים ל"אלא אלא. אלא אלא. אלא יהי רצון".

חלמתי שירד גשם על הבוקר וחלומי התגשם.

רק הפירות היבשים בליל ט"ו בשבט הצליחו להחזיר אותי לשפיות אחרי 675 כוסיות ערק שדחפו לי יום קודם.

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה ביניה בחצר רחוב סוקולוב 23. ובביהמ"ד המרכזי במניין אברכים **פרדס כץ'** רחוב אבוחצירא 49. ובכולל מורשה הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרית אברון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לתנוע ש.מ.ח. - שרתויה משרד רחוב ב"ש 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שהוא יחיה עד גיל מבוגר מאוד כי רבים צריכים לו. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל האיש שבשבוע הקרוב מחתן את בנו בחיר עולם התורה רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש הכי טוב שאני יועד רבים מכירים אותו בתור האדם הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים** בישיבת עטרת התורה. **עוד בירושלים** שמשקיע רבות עלות בתורה ויר"ש אפרים ליבוביץ בישיבת עטרת התורה. **עוד בירושלים** במרות א. משפחת שאריר רחוב לואי לפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הצדיק שהקב"ה עמו בכל מה שעושה רבי אליהו כרדך שליט"א. **בבית שמש** אצל האיש שבלייל שבי"ק בשלח ירדו משני צידי המקום שלו בבית כנסת מי גשמים מהתקרה והתקנים בו מקרא שכתוב והמים להם חומה מימינים וכתוב מן הרה"מ שטרנבוך - חבוק הנביא 7 רמה ג'. **עוד ברמב"ש ג'** גם בבית הכנסת 'בית אביי'. **בביתר:** בישיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והצדיק יהושע פרידמן במספר 0548500891. **בנתיבות** בבית בוכריס'. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור החשוב ישי רות ניי. **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש והישיבה שבירוחם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **עוד באופקים:** לויפון רחוב חפץ חיים 33/2 אופקים ע"י משה לוי ומרדכי גלושטיין. **בקריית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובביהכ"נ קרעטשנף מיום ישי. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג. אצל הצדיק מנחם הרבים הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א בעוצם בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל הגאון המושלם רבי יוסף המאיר שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב עמני שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בניגה הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל סידים. בעש"ט צאנו ויוצאי חברון, ע"י רבי יונה פינהלד שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל על פני עטרת

{ אז נדברו }

פרשת יתרו תשפ"ד | גליון מספר: 637 | לסדר: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

קראת? נהנית?
רוצה להיות חלק מאיתנו?

שאלת את עצמך איך

תורמים?

באופציות שלהלן:

בבנק: פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מזכרת להחזיר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ונחמות!

האם אני חרדי או 'מסורתי'?? מה זה מסורתי?

כשנולד לי ילד.. יום לפני הברית פגש אותי המוהל ואמר לי: היות ואתה חייב למול את הבן שלך **ולא אני!** אז אני רוצה להסביר לך מה **אתה** אמור לעשות בתור אבא. נבהלתי ואמרתי לו: תודה רבה! אבאלע.. אני מוותר על התענוג... אני סומך עליך בעיניים עצומות... אתה המוהל.. אתה אלוף... אתה מקצועי... קח כמה כסף שאתה רוצה... רק תעשה את העבודה שלך ותן לי לחיות.. אני עוצם עיניים... ואל תשכח לעדכן אותי כשסיימת.. אוהו... רק זה חסר לי... שהוא עוד יסביר לי איך להיות מוהל... (אני מהטיפוסים שמפחדים להחזיק סכין... ודם... זה לא חסר לי בחיים... לא נולדתי ב'מוז' הזה) **אבל המוהל לא ויתר!!!** הוא טען לי בתוקף:

סליחה!! אתה יהודי!!! ונולד לך כעת בן והחובה למול אותו **מוטלת עליך!!!** וזו מצוות עשה שיש בה כרת!!! אז מה זה ההתחמקות הזו?? מה זה שאתה בורח ואומר אני לא יודע להחזיק סכין... אני מפחד מ-דם.. אתה מחויב למול את הבן שלך כי זו חובתך כיהודי!!! רק מה? סו"ס אתה עדיין קצת חושש... הידיים שלך רועדות (מהכתובה של העלון...) וחיפשת מישהו שיכול ומוכן לעשות את זה יותר טוב ממך... נו... בסיידר... אז מינית אותי שליח!!! **אבל להפיל עלי ולברוח???** להגיד לי... קח... תעשה את זה... אני סומך עליך.. אתה יודע מה שאתה עושה... העיקר תעשה מה שצריך... ותעדכן אותי בסוף כשסיימת... סליחה... אתה **מסורתי???** שכבוד הרב יסדר לי את העניינים?

התוכחה הזו של המוהל הייתה בשבילי כמו פלעש!!! בום!!!

פתאום קלטתי שאם עד היום הייתי בטוח שאני החרדי הדוס החזק... ומאידך יש יהודים מסורתיים ופשוטים כאלו... אז זהו שפתאום אני קולט שלמיייעשה גם אני אשטיקלע מסורתי!!! **תבין: הרי מה נקודת ההבדל ביני ל-בין היהודי המסורתי???**

בא נגדיר את זה ככה: מסורתי זה אחד שמסוגל לקנות מצות לליל הסדר בחנות מכולת... ואני?? אני לא מסוגל!!! לא שייך... אין על מה לדבר.. אין סיכוי שאני אקנה מצות לליל הסדר במכולת... בינינו... למה לא?? מה... מה הבעיה לקנות מצות במכולת?? (מה... כי זה פחות מהודר?? נו... באמת... זו הסיבה? אתה עדיין מדמיינן שהמצות חבורה שאתה עושה יותר מהודרות ממה שהחבר שלך עושה?? בינינו... אתה מבין לבד שלא זו הסיבה...) למה רק מסורתיים קונים מצות במכולת... נו... באמת למה??

אני אסביר לך למה: כי המכולת שלנו... קוראים לה **מכולת רפי!!!** ואם אני אקנה מצות לליל הסדר במכולת של **רפי...** המשמעות היא שמי לקח על עצמו את האחריות על היידישקייט בשכונה שלנו?? **רפי!!!** תבין: הרי עוד שבוע מגיע פסח... ואני הרי גר פה בשכונה... ומאיפה יהיה לי מצות? אוהו... בשביל זה יש לנו את רפי!! בקיצור: רפי הוא אחראי היידישקייט בשכונתנו... כי תאר לעצמך שלא היה לנו את רפי... מאיפה היה לי מצות לליל הסדר.

בקיצור: רפי הוא הגבר הוקם עלי! הוא מקים עולה של תורה בשכונתנו!! אז זהו ש... שכנראה שהמשפט הזה לא כ"כ מצלצל לי באזניים... לא כ"כ נשמע לי לעניין שהיידישקייט שלי נופלת על רפי מהמכולת... (מילא בערב סוכות... שרפי בעצמו הגיע עם הכיפה הקטנה ועם חיוך גדול לקנות אצלי סט ארבעת המינים במחיר של תבנית ביצים אחת... נו... בסדר... אם היידישקייט של רפי נופלת עלי... זה עוד מתקבל על הדעת! אבל שהיידישקייט שלי תיפול על המסורתי הזה... זה מעליב למדי!!) אני סומך עליך שהבנת פחות או יותר את רוח הדברים. את השפראך... בקיצור: כשמדובר במצת מצווה... יש לי עניין אישי להכניס את עצמי בעובי הקורה... זו הסיבה שאנחנו דוחפים את עצמנו כמעט בכח לחבורה של מצות. כי יש לי עניין להיות חלק מהסיפור... **אחרת אני מרגיש מסורתי!!!** שהנה... הגיע פסח... שרים מה נשתנה ואוכלים מצות... וקדימה... איפה הצדיק שהכין לנו את המצות? אני לא מסוגל להרגיש כזה שוונץ!! היהדות שלי יקרה ותופסת אצלי מקום משמעותי מידי בחיים... בשביל שאני אסכים להרגיש נגדר... סוג של 'מי הפעם לקח עלי אחריות' וארגן לי מצות עד הבית...

עד כאן במצת חבורה של ערב פסח... את זה כולם מבינים!!!

אז זהו!!! שאותו מוהל פתאום ירה לי חץ בלב... ולפתע גילה לי... שההלו... תתפלא לשמוע: אבל גם אתה מסורתי!!! אוהו מסורתי... נכון שבארבעת המינים אתה עומד שעות ובוחר ואתה לא קונה סטים במחיר חבילה כמו מסורתי... נכון שבמצות חבורה אתה לא מסוגל לקנות במכולת... נכון שגם את התפילין של הבן שלך... אתה לא תלך לחנות תשמישי קדושה ותסגור שם דיל של תפילין על הנייר ב-1500 שקל... לא!!! בזה אתה חרדי!!! פה אתה בקנאות לוקח את העניינים לידיים... ולא מסוגל להפיל את היידישקייט שלך על הצדיק מהחנות של תשמישי קדושה... **אבל!!! בהרבה הרבה תחומים אחרים ביהדות**... אני כן נראה כמו מסורתי... **ולגמרי כמו מסורתי!!!** הנה... הדוגמא הראשונה היא בברית של הבן שלי שאני מגיע למוהל עם 'כיפה כחולה' ואומר למוהל... כבודו יעשה מה שצריך... כפפרה עליך... רק תעדכן אותי שסיימו... **זה שפראך של מסורתי!!!** אבל עזוב... בינינו... הדוגמא של הברית היא הכי קטנה... סו"ס ברית זה משהו של כמה פעמים בודדות בחיים... זה משהו שהכי קל לי לדון את עצמי לכך זכות... אבל יש עוד הרבה שאלות הלכתיות שגרתיות... שאני ממשיך להתקשר לרב כמו מסורתי... כבוד הרב... לא יודע מה... מי... לא מבין בנושא הזה... שהרב יגיד לי מה ההלכה... מה צריך לעשות... ובזה נגמר הסיפור...

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

החליפה שיושבת מצוין על הקולב!! האם היא גם מצוינת עלי??

בחור יקר או לחילופין אברך יקר: אני רוצה להגיד לך משהו: אם זכית ואתה עושה חיל בלימוד... אם יש לך גישמאק בסוגיה... אם אתה כבר מחובר למה שאתה לומד... ויש לך כבר איזושהי משיכה לתחום או לסגנון מסוים של לימוד... בקיאות... עיון... הלכה... מצידי אגדה... מוסר... חסידות... אם אתה מרגיש את עצמך כבר שייך ומחובר לאחד מחלקי התורה... אז אני רוצה שתדע לך: **שזה לא מובן מאליה!!!** אתה צריך להודות לה'!!! כי לא כולם אווזים שם... יש כאלו שעדיין מחפשים ומגשימים ועדיין לא הצליחו לזהות את החלק האישי שלהם בתורה... בקיצור: יש כאלו שהם עדיין בשידוכים בתורה!!!

כן... צריך לדעת שהחלק האישי שלי בתורה זה ממש כמו **שידוכים!!!**

יש כאלו שהשידוך שלהם מגיע על ההצעה הראשונה... יש כאלו שאבא שלהם הודיע להם... אתה מתארס היום... (במילים אחרות: אתם אלו שנכנסו לשיבה קטנה והתחילו ללמוד ומאז הכל נוסע... הם יושבים ולומדים... והכל טוב... כך הם המשיכו לשיבה גדולה ומשם לכלול והם עושים חיל... לומדים ומונחים בלימוד... והם מצידם לא מבינים מה אני מסתבך... כן... יש גם מיעוט מצוי כזה... הייתי אומר אפילו 30% מהלומדים ככה... זכותך להתווכח על המספרים והאחוזים... ובאותה מידה יש כאלו שמתעכבים בשידוכים!!! יש כאלו שארץ להם כמה שנים של עליות ומורדות עד שהם נכנסו לשווג ונכנסו ללימוד... ויש כאלו שעדיין מתעכבים בשידוכים של תורה... ויש לעיכוב הזה כל מיני סיבות...)

יש כאלו שמתעכבים בגלל שלא נתנו להם צ'אנס... אף פעם לא יצא להם ללמוד לפי טבעם... מדובר באחד כזה שהיא תמיד 'צמוד' ומשועבד לסדר הלימוד בישיבה ובכולל... וממילא אף פעם לא יצא לו להקשיב לעצמו!!! לזהות את נטיית הלב האישית שלו... ומי שעדיין לא מכיר את טבעו!!! מה הפלא שאין לו שום קצה חוט לזהות מה החלק שלו בתורה...

ותכלס... זה עצוב!!! זה אפילו מקומם!!! איך?? איך קורה כזה דבר??

הרי כל צעיר קלאסי מהרחוב... איכשהו במשך החיים היא עיצב לעצמו איזה תחום התעניינות... זה מתעניין בכדורגל... וזה בצבא... זה פוליטיקה וזה בכסף... יום אחד כל אחד מזהה את הנטיה שלו!!! החיובית והשלילית!!! זה הדבר האחרון שצריך להסביר אותו... זה הדחפים שלנו שמתפרצים... כל אחד והתשוקה הטבעית שלו... אז איך יכול להיות שבחור ישיבה או אברך יושב בבית המדרש שנים ע"ג שנים... ועדיין הוא לא פיתח איזה תחום התעניינות מסוים... משהו כזה ש... "בא לי עליך"!!! מה פשר מידת ההשתוות הזו? רבש"ע: איפה הקריזות?? איפה הגריקים?? חסר גריקים בחיים... לכל אחד יש את הצבע שלו... את המאכל שהוא הכי אוהב... את היציאות שלו... ואיפה זה בלימוד??

אני אוהב לפגוש בבית מדרש אברכים עם קריזות... אחד ניגש אלי... הוא מתעניין בסוגיה של ההיררכיה בחז"ל... (במילים אחרות: איך בנויה הרשות המוחקת בחז"ל...) יש אחד אחר שיש לו שטיקל שלם בזכויות יוצרים... ויש אחד שהוא נכנס חזק לנושא של דקדוק בקריאת התורה... ולי יש את הקריזות שלי... י"ב שבטים... ארץ ישראל... כן... מה יש... קצת קריזות לא זיקו... ובינינו... נכון זה נשמע לך מוזר?? למה?? כי... כי הרי צריך ללמוד גמרא גפ"ת...

תודה רבה... **צריך!!!** צריך גם לקום מוקדם בבוקר... צריך גם להגיע בזמן לתפילה!! אז איפה אתה?? צריך גם להיות בעל בטחון... אז למה אתה רועד מפחד?? נו... למה?? כי אתה בן אדם!!! וזה נורמלי שאתה בן אדם!! ועובדים על זה... אבל לבנתיים אני בן אדם... אז למען ה': איפה הבן אדם הזה בתוך בית המדרש?? למה בקידוש אחרי התפילה... כל אחד לוקח עוגה אחרת... אחד לוקח קוגל ואחד לוקח הערינג... וכשזה מגיע ללימוד... פתאום העסק נהיה קצת מאובן!!! לומדים מה שצריך!!! איפה הביטוי האישי??

תבין: בסוף שבת תורה זה שידוך... בסופו של דבר תורה זה עניין של התאמה!!

נכון שבתורה בחור צריך קודם ללמוד את הבסיס... צריך לקלוט את הרקע... גם בשיבות חסידיות... יודעים שיש את השנה שנתיים שעדיין לא נכנסים לשידוכים... למה? כי צריך קצת להתבשל! צריך ללמוד משהו!!! אבל בשלב מסוים... כולם מבינים שצריך למצא שידוך...

יום אחד אתה צריך למצא את השידוך שלך בתוך התורה... והשידוך שלך זה הביטוי האישי שלך!!! אז שלא תבין לא נכון... יש כאלו שמצאו את השידוך שלהם בתורה בלי ביטוי אישי... כבר הזכרתי מקודם את המיעוט הניכר של אלו שהתיישבו מול הגמ' וזהו!! מכאן ואילך אל תקרי מורשה אלא מאורסה... אשרי חלקם... שידוד לה... אבל מה לעשות... יש כאלו שהשידוך שלהם בתורה זה... זה עניין של התאמה!!! הם צריכים למצא את עצמם בתורה... ולא קשה למצא!!! רק צריך לאפשר... להעיז לצאת מהמוסכמות...

מה שהכי מתסכל אותי... יוצא לי לדבר עם בחור או אברך... הוא מספר לי שהכל על הפנים... אין לי טעם בלימוד... אני לא מוצא את עצמי... אין לי חשק לכלום... ואז תוך כדי שאני מדבר איתו... לפתע אני שואל אותו: רגע... אולי תחליף כולל?? לא!!! הוא נזעק: בשום אופן לא!!! למה?? זה כולל **מצוין!!!** זה אחד מהכוללים הכי טובים בגוש דן... רבש"ע: מה מצוין?? על מה אתה מדבר? לפני רגע אמרת לי שהכל עעל הפנים... כל לבב דוי וכל ראש לחל... אז מה מצוין פה?? מתי תבין: שכולל מצוין **זה כולל שמתאים ליו!!** אם הוא לא מתאים לך... אז מה יעזור שהוא מצוין?? **הוא מצוין על הקולב!!!** החליפה הזו מצוינת... אמרתי לו: אדוני היקר... זה מצוין על נראית עלי כמו שק... והמוכר מתעקש: תשמע... החליפה הזו מצוינת... אמרתי לו: אדוני היקר... זה מצוין על הקולב!!! אצלי... מה שמתאים למידות שלי, זה מה שמצוין... רבותי... דיי! תבינו עניין... הלימוד הטוב ביותר זה מה שמתאים לי! הישיבה המצוינת, זו הישיבה שהכי מתאימה לי! לא מה שמצוין על הקולב! די... מספיק אנחנו כואבים על מעוכבי השידוכים... לפחות את השידוך עם התורה לא נעכב במו ידינו... יש שידוך עב"ג... ויש שידוך עב"ל... אם ניסית בשטאנץ הכללי והממסדי ולא זכית להתחבר ללימוד עב"ג... אז תתחיל ללמוד לפי טבעך... תתחיל להקשיב לעצמך... ושוב נשנן משפט שמסתמא הוזכר פה: עדיף להיות מחובר עד הסוף לקצת תורה!!! מאשר להיות מחובר קצת להרבה תורה!!! עדיף לכתוב בשיא המרץ ספר הלכתי על ברכת החמה!!! מאשר ללמוד בעיפות ובגרידת רגלים את כל הש"ס... ולמה?? כי מי שכתב ספר על ברכת החמה זה השידוך שהוא מצא בתורה... זה השטייגן שהוא עשה בשנה האחרונה... אח... תצחק עלי... מה... זה מה שעשית בשנתיים האחרונות? כן!!! עדיף לקבל שידוך אחד... מאשר להמשיך להיות בשידוכים... מי שאין לו טעם בלימוד והוא לומד כי כולם לומדים... הוא עדיין לא מצא את השידוך שלו... אז נכון... שכל התורה פתוחה לפנינו... אבל איפה השידוך שלך?? איפה החיבור האישי שלך?? כמובן!!! מיותר לציין שהמסר הזה נועד לגילאי שידוכים!!! בחורים עד גיל קיבוץ למעלה... עדיין לא כשירי שידוכים... עדיין צריכים ללחוץ ולשתות ביין מסכתי... וללמוד את הבסיס של הגפ"ת... ואכמ"ל.

ניתן לקנות את הספר 'המסולאים בפז' - תורה, העוסק בדרכי העליה וההתמודדות מתוך בית המדרש

האהוב והמוכר, (נ.ב ספר זה לא יעיל, ולא נותן מענה עבור ציבור הנשים)

לפניך טעימה חלקית מהנושאים שנתפחים בספר... כיצד ניתן לרכוש בקיאות בכל חלקי התורה?? מה עושים עם ריפיון?? מתי צריך לסגור את הגמ' ולצאת לפוש... איך מגיעים לחשק התורה?? כיצד להתרגל ללימוד גם בלי חברותא?? מה זה **לא** חברותא? ומה עושים כשיש תחרות סמויה עם החברותא? עד כמה אני מחויב לטוויבת הישיבה?? איך כותבים חברה...?? האם יש סיכוי שיום אחד גם אני אהיה עקבי ואוכל בזמן ואישן בזמן? האם מוסר זה נחלתם הפרטית של הליטאים... והאם חסידות שייכת רק למגזר החסידי?? רגע... למה לא לומדים בישיבות נביא...?? האם יש בעיה ללמוד שוטנשטיין?? האם דף היומי שייך לבעלי בתים?? האם יש עניין לגשת למבחנים... והאם יש עניין ללמוד מ"ב גם אם זה בלי ההערות של דרשו?? גואם עוברת עלי תקופה של חוסר חשק בולט בלימוד... איך מאבחנים מה הבעיה?? וכו' וכו' וכו'

לרגל ימי השובבי"ם,

הדפסנו את הספר 'ימאן' באלמי עותקים חדשים עם הוספות ופרקים נוספים, וכולם חייבים להימכר!!!

מוקדש לחיילי הקדושה הנלחמים בעוז ובתעצומות בקרב האמיתי בדגל נאמנות לה'. קוראינו היקרים: התגייסו לצבא!!! הצטרפו למאמץ המלחמתי,

לתת תעצומות ותמיכה ל'כוחותינו', צבא ההגנה האמיתי של עם ישראל,

כוחותינו חזקים! ואנחנו פה בשביל להתחזק יחד ולחזק, עוד כח, עוד גב.

ניתן להשיג בכל מוקדי ההפצה של גיליון זה, ואצל הנציגים בישיבות.

לביור נקודת המכירה הקרובה אליך:

0548446691 0527683095

הרב של המזוזות והסת"ם שלי... ואתה תהיה המורה הוראה שלי... ואתה המוהל... ואתה הבעל קורא...

ועם מה אני נשארתי? **אני נשארתי מסורתי עם כיפה כחולה!!!** שמכבד את כולם להקים את התורה... והוא נשאר שם למטה עם הצאן והבקר שירעו אל מול ההר ההוא... **ויקרא שמו בישראל מסורתי!!!**

תכל'ס: מה הבעיה בלהיות מסורתי??? הבעיה היא: שאם אתה רוצה להיקרא **בן תורה**... (ולא בסמאות אלא באמת...) מה זה בן תורה? מה זה אומר שאני **בן** של התורה??? זה אומר שאני חלק מהעניין!!! אני מקים ומרים את התורה ולא מחכה שהיא תגרוג אותי... אני פה לא בשביל לקבל שירותי דת אלא לספק שירותי **דת!!! הבנת את הרעיון???**

אז הנה לך... בבקשה!!! הנה לך אפיק מאוד מאוד נרחב ובלתי נגמר מה המשימה שלנו בתוך בית המדרש... מה זה נקרא להקים תורה!!! להקים תורה זה לאו דווקא להקים מוסדות... כדי שיהיה אפשר לכתוב עליך מקים עולה של תורה... לא!!! מקים תורה זה אחד שהחליט להיות גורר ולא נגרר... תופס ולא נתפס... בקיצור: להיות מקים תורה זה להכניס את עצמי בעניין!!! להיות נושא התורה ולא שהיא תישא אותי...

לצורך הבנת העניין עד הסוף... אני רוצה להציג את זה גם מזווית אחרת... תנסה לחשוב שיום בהיר אתה מוצא את עצמך לבד לבד... זרוק בסוף העולם... אין אף יהודי לידך... כעת בא נתחיל לעבור על כל התרי"ג מצוות אחד אחד... (כמובן מהמצוות המצויות בימינו) אני כעת זורק לך רשימה אקראית של מצוות מכל הבא לידך... את מה שאתה יודע להסתדר לבד תקיף בעיגול... **קדימה**: שחיטה, תפילין, תרומות ומעשרות, מקוה, תחומין, עירובין, ציצית, גיד הנשה, חלב, כבד, מצות, ד' המינים, לחי, צורת הפתח, הגעלה, הכשרה, מילה, ריבית, ליבון, סימני חיה ועופות ודגים, תאריך יהודי, מזוזה, ספר תורה, שופר, חלה, ערלה, כלאים, זריחה, שקיעה, גיטין, קידושין, כתובה, חליצה, הקפת הראש, שעטנז, מכירת חמץ, פרזבול, קריאת התורה, גבאי, חבאי, קדישא... נו... מתוך הרשימה הזו... מה אתה יודע לעשות ולהסתדר לבד?? **שתיקה!!! אני מעדיף להשאיר את זה פתוח...**

בקיצור: מה מתברר??? שאם ביום בהיר אני נזרק לקצה העולם... אני בבת אחת מוצא את עצמי עם לשון בחוץ ואין לי שמץ של מושג איך להתנהג באופן מעשי כמו יהודי!!! **נו... מה זה אומר?? מה טמון בזה???**

זה אומר שאם כיום אני כן!!!! כן מתנהג כמו יהודי... זה **רק בגלל** שיש פה כל מיני 'מישוהים' כאלו שהם יודעים בשבילי את התורה... והם מסדירים לי את ענייני ה'דת', ואני פשוט **נופל עליהם!!!**

הנה לך מדגם של- אשר **לא** יקים את דברי התורה!!! יש כמה שהם מקימים את התורה בשבילי... ואני מגיע למוכן... אבל אם הם יעלמו כל היהדות שלי קורסת... אני נשאר בלי כככלום... אז הנה!!!

הנה לך מדגם אחד מני תרי"ג מצוות מה נקרא "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת"!!! **אבל הלאה... יש עוד רשימה ארוכה ארוכה...**

למה לא למדתי הלכות שבי"ד ואיסור והיתר ותערובת?? כי... כי יש ב"ה מספיק **מורי הוראה**... כל שאלה שמתעורר לי אני ניגש אליהם... למה אני לא יודע לעשות קשר של תפילין? כי יש לי שכן שהוא בתים מאכער שהוא יודע לעשות קשר תפילין... ולמה אני לא מבין מהחיים שלי במצוות התלויות בארץ?? כי בשביל זה יש ביהמ"ד להלכה בהתיישבות... הם כבר מטפלים בכל המצע המנותק... ומה עם הלכות שבת?? ברוך ה'... יש היום ספרים נפלאים... עם אינדקס ותוכן עניינים נפלא... ומה עם עירובין?? תעשה טובה. זה לא התחום שלי... יש לי כמה מספרי טלפון מצויינים... הם יענו לך... הם מומחים... יש להם ידע מדהים ומפורט... ומה עם המקרר בשבת... והמזגנים... והברזים והמונה מים...? אה... בשביל זה יש משמרת השבת... תפנה אליהם... רוצה טלפון שלהם??

בקיצור: התורה כבר מאויישת... הכל מטופל... כולם כבר עושים לי את העבודה. ולי לא נותר אלא להיות המסורתי... שמופיע ככה בפתאומית... **כבוד הרבנים... סיימתם להסדיר לי את כל ענייני הדת??**

בקיצור: שמתי לב שכל מסכת שאני לומד ו... ומתעורר בי איזשהו רצון חיובי אולי להיכנס לעובי הקורה ולגשת לזה ברצינות ולהיכנס לעניין... בסופו של דבר אני תמיד יורד מזה... למה?? כי עמוק בלב אני מרגיש שעזוב... נו... העסק מטופל... המקצוע כבר מאויש... כשבאתי ללמוד **כתובות**... נזכרתי בטוענים רבניים שהם כבר מומחים בכל סוגי המריבות במזונות וגביית כתובה... אז מה צריך אותי... מה... אני טוען רבני?? כשהגעתי **לגיטין** נזכרתי בבית הדין הרבני... יש מספיק דייני גיטין שיושבים שם והנושא מטופל... כשהגעתי **לקידושין**... נזכרתי שזה כבר תפוס לראשי ישיבות... הם כבר בקיאים בכל הלכות קידושין... והנה כעת הגיע סדר **נזיקין**... ושוב היה לי רגע של התעוררות... רגע... אולי אני אנסה קצת להיכנס לשו"ע חו"מ בעיון... להיות קצת בקי ב"אלה המשפטים"!!!

ואז שוב הגיעה לי אותה מחשבה מייבשת... נו... באמת... מה אתה בדיוק רוצה... מה... אתה רוצה להיות דייני?? נראה לך שחסרים דיינים בבית דין הישר והטוב?? חסרים הרכבי בי"ד שונים בקרית ספר??

נו... באמת מה התשובה על כל הטענות האלו גם יחד??

אתה צודק!!! לא צריך כלום... יש מספיק דיינים... מספיק שוחטים... מוהלים... מסדרי קידושין... אחראים על עירובין ומקוואות... הכל מאויש!!! אבל תכל'ס... שים לב מה קרה בסוף?? בשורה התחתונה אני נפלתי בין הכסאות... ומה יצא ממני?? **מסורתי!!!** אני אחד כזה שפזרתי את כל הסמכויות של התורה... חילקתי את היידישקייט בין כל האגפים... אתה תהיה הדיין בשבילי... ואתה תהיה

(המשך) מה ההבדל ביני לבין המסורתי???

בקיצור: זה מסורתי!!! ואגב: אל תקח ללב... לא קרה כלום... כולנו מסורתיים... זה לא עבירה להיות מסורתי... בדיוק כמו שאליבא דאמת אין איסור לקנות מצות במכולת וגם אין בעיה לקנות סט ד' המינים במחיר כולל... רק מה? מותר לנו לדעת שעדיין! אנחנו מסורתיים בעוד המון ערכים ביהדות ויש לאן להתקדם. (בסוף המאמר יש עוד הסתייגות חשובה)

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים???
יש מושג שנקרא: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת", יש ברכה מיוחדת למי שמקיים!!! מקים את התורה... **מקים עולה** של תורה... גם נביא יש כינוי שנקרא "תופסי התורה"!! "נושאי הארון"!! התוארים האלו מאז ומעולם מאוד תפסו אותי... אני משתוקק לזכות להיות מקים תורה... תופס תורה... מנושאי הארון... אבל תכל'ס... מה זה? איך בדיוק עושים את זה?? איך בדיוק מקימים את התורה?? מאיפה?? לאן?? מי נגד מי?? מה זה הדבר הזה 'להקים' ולתפוס את התורה? בקיצור: **האם המושגים המרוממים האלו תמיד ישארו אצלנו** אי שם בעירפול של ה'סיסמאות' הנבובות המרוקנות מכל תוכן... או!!! שיש כן איזה כלים ודרך איך לזכות להיות באמת נושאי ארון ותופסי תורה ומקימי תורה?

אה... מעניין אותך השאלה הזו... גם לך מתחשק לך לזכות ב-ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת... ולזכות להיות מנושאי הארון??

אז הנה!!! זו הנקודה!!! יש פה נקודה מאוד פשוטה:

ביחס למצות חבורה אני מבין מצוין מה נקרא **להקים את התורה!!!**

יש **תורה** שמצווה אותנו לאכול מצות בליל הסדר... זו התורה!!!

וכאן מתחיל ההבדל... גם אני וגם המסורתי יודעים שבעוד שבוע צריך איכשהו לאכול מצות שמורות משעת קצירה... רק מה?? אני **תפסתי את התורה!!!** תפסתי את העניינים לידיים! אני הבנתי שאם רוצים פה מצות שמורות בעוד שבוע ימים... זה לא ינחת מהשמים... צריך שמישהו ידאג לזה... ולכן נכנסתי לעובי הקורה... נדחפתי באיזה חבורה... עבדתי... הזעתי... והנה המצות!! ואילו המסורתי...?? הוא לא מבין מה הבהלה... ה' יעזור... מה עם בטחון בה'... אני סמוך ובטוח שעד ערב פסח יהיו לי מצות כשרות למהדרין... והוא צדק!! כשהגיע ערב פסח אכן חיכו לו בחנות 3 מצות כשרות למהדרין! רק מה כל ההבדל ביני לביני?? אני **הקמתי את התורה!!!** ואילו הוא?? הוא חיכה שהתורה **תקים אותנו!** הוא סמך על התורה שהיא לא תשאיר אותי בלי מצות...

אני זכיתי לישא את הארון!! ואילו הוא? הארון נשא אותו!!!

הלכה?? מה... אני מפגר?? מיד על תחילת החיים כבר להכריז על פשיטת רגל שאני לא רואה את עצמי כשיר לנהל את הבית הרוחני שלי בכוחות עצמי??

אתה קולט את התפיסה?? אתה קולט את הגישה???

פתאום קלטתי מה מפריד ביני לבין הרב שאני שואל אותו שאלות!!!

אם פעם חשבתי שזה עניין של כשרון... ידע... בקיאות... התמדה... שקידה... כעת מתברר לי שדווקא זה הפרטים השוליים... הסיפור האמיתי הוא: איך לגשת לעסק התורה!!! מי שניגש ליידישקייט מתוך הכרה שזה עסק שלי! עניין שלי! אני מעוניין לנהל את העניינים ואני לא בונה על מישהו שיהיה התלמיד חכם בשבילי ויענה לי ויספק לי שירותי דת!! מי שניגש לתורה בגישה של מקים תורה!! הוא זוכה להקים עולה של תורה... הוי... כמה שזה פשוט...

האמת היא שזה קצת עניין של אופי... אני טיפוס כזה שכשאני נתקל באיזה פולמוס הלכתי מעשי... ואני רואה שכבר יצא על זה קונטרס בעד... ואז יצא קונטרס נגד... ויש מצדדים לכאן ויש לכאן... אז יש כאלו שפולמוסים כאלו דווקא מדליקים אותם!! הם נכנסים לנייעס הזה... אבל אני בדיוק הפוך... ככל שאני רואה שיותר דשים ומתדיינים בזה... אני לוקח אחורה... לא יודע... זה זה נשמע לי דברים של "מבוגרים..." אל תסבך אותי... אין לי שום דחף להכניס את עצמי לעובי הקורה... כי... נו באמת... הרי כבר יצא כבר קונטרס נגד... וקונטרס בעד... אז מה אתה רוצה שאני אוציא?? אז זהו שלא!!! הסוויץ שאני צריך להכניס לעצמי לראש... שמן הראוי שאני אכניס את עצמי לנושא... לא בשביל להוציא קונטרס... אלא כי התעורר פה דיון בנושא שנוגע אלי!! יש פה שאלה מעשיות בענייני ריבית, או חשמל של שבת, ואני לא אמור כמו מסורתי שצץ מהחלל ושואל... כבוד הרב... מה נסגר? ככה או ככה? כנ"ל בנושא כשרות... העיילים מתחלק לשני חלקים. יש כאלו שכשרות זה נושא שמרתק אותם... זה הנייעס שלהם... ויש את האנשים כמוני... ש... שיאלה... תעשה טובה... תסכם לי בקצרה... איך שאתה רואה את אורך הזקן שלי... תגיד לי איזה כשרויות מתאימות לרמה שלי ומה לא נכונים בזאת?? אז זהו שלא!!! מן הראוי שאני אברר בצורה יסודית ולו בשביל לא להגיח כמו אדם מבחוץ... לך תסביר לי את זה...

תכל'ס... בשורה תחתונה!! שלא תבין לא נכון... אין פה איזה ניסיון להפיכה צבאית בתוך בית המדרש... אל תדאג... הכל נשאר אותו דבר, כל אחד בסופו של דבר יתמקם בתחום שלו!! תהיה רגוע... אני לא אהיה מוהל ולא שוחט... וכנראה גם לא דיין, כל אחד ימשיך להתבצר בתחום שלו, הדין, והמורה הוראה, והשוחט, והסופר, ואחראי עירובין... רק מה?? עיקר המסר פה הוא בייחס ל- איך לגשת לעסק התורה!!! לדעת ש"אמיתית של תורה" המקורית!!! זה פשוט ללמוד על מנת להיכנס לנושא הזה... אני יודע שזה לא פופולרי בדור שלנו... אבל אל תשכח שר' חיים מבריסק נקרא ככה... לא בגלל שהוא היה בריסקער ולא בגלל שהוא היה בוגר ישיבת בריסק... אלא בגלל שהוא היה הרב של בריסק!!! כנ"ל כל רבותינו... את הנתון הזה אי אפשר להדחיק... בסופו של דבר ללמוד לאמיתית של תורה זה להיכנס לעניין הזה!!! לפחות גם!!!

בן תורה זה אחד שעושה עבודה חרישית בינו לבין עצמו... אני מוכרח שהרוחניות שלי תגיע ממני! שכל עילויי יגיע ממני!!! שהרוחניות שלי לא תשען על מישהו אחר... ברוך אשר יקים!! שאני יקים את התורה... שהתורה לא תצטרך לגרור אותי... שהרבנים לא יצטרכו כל דבר להסביר לי... או לחשוב מאה פעמים האם אני כשיר להבין עניין...

הנה לך שתי נקודות לשיעורי בית מעמיקים ביותר בייחס למושג ששמו 'בן תורה'!!! הגיע הזמן ליצוק תוכן בסיסמא הזו!! בן תורה זה לא שם של מגזר... ולא שם של כובע וחליפה... מי שרוצה להפסיק להיות מסורתי ולהתחיל להיות בן תורה ולהקים בית של תורה!!! זה הנושא!! תהיה המקיים!!! תהיה היוזם... אל תכבד את אחרים בשירותי הדת...

נחזור לנושא הקודם... אתן לך עוד דוגמא: השווער שלי שליט"א הוא רב חשוב שפוסק הלכות לרבים... שאלתי אותו פעם: מתי הוא התחיל ללמוד הלכה?? הוא ענה לי בפשטות: שבוע אחרי שהתחתנתי!!! מיד אחרי השבע ברכות קבעתי חברותא עם עוד אברך שגם הוא בדיוק התחתן... ומיד!!! מיד פתחנו טור ב"י שו"ע והלכות שבי"ד בעיון... ומתוך הסוגיות בגמ' עם כל הרצינות... אמרתי לו: נכון... הבנתי... אבל היא גופא!! למה?? למה למדתם דווקא את זה אחרי החתונה?? מה הביא אתכם ללמוד דווקא את זה??

הוא עונה לי בפשטות... מה פירוש למה... כי התחתנתי... ויש לי כעת בית... ואני צריך לדעת איך יהודי אמור להתנהג בתוך הבית שלו...

אמרתי לו: הוי... נו... באמת... תודה רבה... מה זה קשור... גם אני התחתנתי! גם לי יש בית... וגם אני אמור לדעת איך להתנהג כמו יהודי... אבל בשביל זה יש רב והולכים אליו עם כל השאלות... בקיצור: זה שיש לי מטבח ובית... זה אף פעם לא גרם לי לפתוח שו"ע ו"ד ולהתחיל ללמוד ביסודיות... אם כבר זה גרם לי לברר בדיוק מי פה הרבנים בשכונה... מה המספר טלפון שלהם... מי הכי נחמד ואדיב... ולאיזה מו"ץ יש הכי הרבה סבלנות אלי...

ענה לי השווער שלי... סליחה... ואחרי החתונה... מי החליט לך כמה מינוס מאושר לקחת?? את מי שאלת איך להתנהג עם העובר ושב... וסתם ככה... איך לסדר את המדפים בארון... האם גם את זה הלכת לשאול?? לא!! למה לא?? כי... כי תן לי... זה הבית שלי!! זה החיים שלי!! תן לי לנהל את החשבון בנק שלי... ואת החיים שלי!!

על אותו משקל ביהדות!!! היהדות היא שלי!! היידישקייט היא שלי!! ולכן ברגע שהתחתנת... היה לי ברור ששו"ע ו"ד זה עניין שלי!! אני מעוניין להכיר את הסיפור מקרוב... כי זה החיים שלי והבית שלי... אה... אבל יש כבר רבנים שהם יודעים הלכות?? נכון... לרבנים יש גם חשבון בנק... לכן מה... לכן אני אלך לרווחה ואבקש שימנו את הרב לאפוטרופוס שינהל לי את החשבון בנק עד סוף החיים?? אותו דבר כאן: זה שהרב כבר יודע הלכות... ואני בשלב זה עדיין לא יודע!! זה נכון... בשביל זה בשנים הראשונות אני צריך ללמוד ולעשות שימוש ולשאל את הרב ולא לפעול באופן עצמאי... אבל לחתום קבע ולהכריז על עצמי רשמית שהרב מכאן ואילך מיופה הכח שלי לעניין

זו תפיסה שאמורה לעמוד לנו מול העיניים בעסק התורה!?

אני כעת נכנס לעסק התורה... מה זה אומר 'עסק התורה'???

זה אומר שאני מעוניין להכניס את עצמי לעניין! אני מעוניין להיות מקיים!!! מקים תורה!! זה עניין שלי!! אם אני עכשיו לומד מסכת בבא קמא... וכעת הנושא שלנו זה גנב גזלן ונזקי ממון... אז אני מעוניין להיכנס לנושא הזה כדי לדעת לדון ולהכריע במשפטי ה'...

אה... אז אתה רוצה להיות דיין?? מה... אתה לומד דיינות??

לא!! זה לא קשור לדיינות ולא למשרת דיין... זה קשור לזה שאני לעת עתה מסורתי לענייני חושן משפט!!! עד עכשיו כיבדתי את הדיינים... שהם למדו בשבילי והם יודעים בשבילי לדון בדינא ודיינא. ולי לא נותר אלא להתעדכן בזמני קבלת קהל... אז זהו!!! שהגיע הזמן להפסיק להיות מסורתי לענייני חושן משפט... אני מעוניין להיות מקום עולה של תורה בדיינים!!! וכשאני אגיע למסכת חולין אני אגש ברצינות לסוגיות של איסור והיתר... למה? כי פתאום התלהבתי מה'קטע' של הוראה?? מה... מתחשק לי להיות מורה הוראה?? לא!! 'הוראה' זה לא סיסמא... ולא שם של שטעלע... אז מה כן?? אני רוצה להפסיק להיות מסורתי לענייני המטבח היהודי וכל אורח החיים היהודי שלי... הגיע הזמן להקים תורה... ליזום תורה... ולא להתחיל ולגמור את היידישקייט אצל המורה הוראה שהוא איש הדת שלי לענייני יורה דעה... וכן הלאה וכן הלאה...

עכשיו במאמר המוסגר!!! כמוכן שיש פה עוד רובד הרבה יותר עמוק... אם מקודם הצגתי סיטואציה... מה יקרה אם אני מוצא את עצמי לבד בקצה העולם... האם אני אדע איך להתנהג כמו יהודי בשחיטה, ותפילין, וציצית וכו'?? טוב!! זו עוד השאלה הקטנה... כי השאלה הבאה היא הרבה יותר משמעותית!!! מה קורה אם אני מוצא את עצמי לבד לבד בסוף העולם... ודווקא מבחינת כשרות ושירותי דת... דווקא יש לי הכל... אוכל כשר... תפילין ומזוזות מהודרים... כל ענייני הדת פיקס!! אבל רמת הרוחניות האישית שלי? !? מה עם הרוחניות? אני לבד לבד... אין אורה של בית מדרש... אין לי חרדי אחד מול העיניים... אין לחץ חברתי תורני... אני לבד... ותחשוב מה קורה אם אני לא באמת לבד... אלא מוקף מכל הכיוונים באנשים רדודים וחילונים... נו... כמה זמן נראה לך שהרוחניות שלי תחזיק מעמד בלי כל האווירה החרדית והדוסית שאני חי בה?? תחשוב טוב טוב על השאלה הזו...

ואם התשובה היא ש... ש... שתוך חצי שנה ה' ישמור מה יקרה לי... אז מה זה אומר?? זה אומר שם עכשיו אני כן חרדי ודתי!!! זה רק בגלל המסביב... רק בגלל כל הדוסים שמסתובבים מסביבי... ובגלל התקנון של המוסדות שהם נושפים לי בעורף... הנה לך פרק ב'... ב-אשר לא יקים!!! התורה מצוה אותנו: שאתה תקים את התורה... שלא התורה תצטרך להקים אותך... שתהיה נושא את הארון... ולא הארון נושא אותך

פ"ג: ההמשך והתפנית... ובעיקר הזוית השונה בחייו של ליבל גנב...

אני מבקש את סליחת הקוראים... בשבועות האחרונים הייתי יותר מידי טרוד עם ליבל גנב. הוא הצליח להוציא אותי משלוח נפשי... שכחתי מט"ו בשבט... שכחתי מקרבן פסח של פרשת בא... והאמת היא שעדיין לא סיימנו איתו כי אנחנו בעיצומה של מסכת ב"ק... כעת בשלב של החובל... אבל אני מוכרח להסתייג!!! בשבועיים האחרונים דיברתי בזלזול ובגיוחן על ליבל גנב... ובצדק!!! לפגוש גנב כזה שיטתי שמבסס את כל חייו על גנבות זה משהו שראוי לכל הגינוי האפשרי... אבל!!! תתפלא לשמוע שלא הכל שחור לבן...

ליבל גנב... אל תראה אותו ככה... לא תמיד הוא היה גנב... הכל התחיל מעניות ודלות מחפירה שהייתה מנת חוקו בבית... (שאמנם קרתה באשמתו בעקבות תרומה שהוא נתן בעין רעה ותוצאה מזה היה שדפון בתבואה שהפיל עליו את הגלגל) והילדים התחילו להתגלגל ברחובות ולחזר על הפתחים... והבת הקטנה ניצלה ברגע האחרון מלדת לרחוב... ע"י ששכנעו את ליבל למכור אותה לאמה העבריה... שכן גם היא תרויח שהיא תכנס לבית מסודר עוטף וחם... וגם הוא יקבל סכום כסף שיעזור לו לבלום להאט את קצב הקריסה הטוטאלית... לבנתיים דווקא בתו של ליבל עשתה חיל בביתו והתגלתה כבעלת מדות נפלאות... ובסוף הוא השיא אותה לבנו הבכור!! והם הקימו בית לתפארת... וגם אפרים!!! בנו היחיד של ליבל... תתפלא לשמוע אבל הוא בן עליה מרוסם... התקיים בו 'הזהרו בני עניים שמהם תצא תורה', ולאחר שנות רבע ורוזן... הוא הלך לישיבה בירושלים ועלה והתעלה שם כאחד המיוחסים שבחבורה וכיום הוא בראש שורות היושבים והמשמשים בסנהדרין קטנה שבעיר 'חננויות' שליד ירושלים... בקיצור: ליבל... אל תמהר לזלזל בו... סו"ס יש פה גם משפחה!!! יש לו ילדים טובים שבשלב זה אמנם לא יכולים לעזור לו... אבל הם ילדים שלו... ולכן גם הנושים של ליבל... שהם מכירים את הפירות המתוקים שליבל העמיד כאן... הם נוהגים איתו קצת יותר בהתחשבות ורגישות... סו"ס יש פה עוד אנשים ברקע (גם כשבנימיני גנב, אם אבא שלו יעקב. נדרש מבעל הגביע להתחשב)

אפרים יושב בבית המדרש שבירושלים... סמוך ונראה לציון הר קדשך... לא פסיק פומיה מגירסא!! אוכל חולין על טהרת קודש... כל כולו קודש קדשים... ולפתע טפחה על השכם... אפרים מסובב את הראש... אבא!!! אפרים מיד מתרומם מלא קומתו... אבא איזה הפתעה... אפרים מושיט לאבא את היד בכזו אהבה... ליבל גנב פונה לבנו בשקט... תדע לך שאתה הנחת שלי בכל החיים!!! אני כעת כל הזמן נרדף... גם פה בירושלים יש כמה שכבר זיהו אותי ואני במרדף... אבל תן לי משהו לאכול... אני רעב... אפרים רץ מהר מהר... הוא יצא לרחוב וביקש מהשכנים אוכל... וסועד את אבא שלו... ליבל לבנתיים סיפר לאפרים איפה זה אוזח... לאן פני מועדות... אפרים שומע ובוכל את הרוק... אבל אבא!! תדע לך... מה שיהיה ומה שלא יהיה... אני שלך!!! אני בן שלך!! כמה שירדפו אותך... אני תמיד ישרא בן שלך ואכבד אותך!!! ליבל הקשיב והסמיק... דמעות עמדו בעיניו והוא הלך... כעת הגיע תורו של אפרים לדמוע... הלב שלו נצבט!! זה אבא שלי!!! שאני חייב לכבד אותו... תכל'ס... אפרים מיד עדכן את החברותא... היום אני טמא!!! אל תתקרב אלי... מה יש?? משהו טמא לחץ לי יד לשלום עליכם... מי?? לא... לא משנה... רגע... אז למה הושטת לי יד?? הרי אתה טהור? נו... לא משנה... לך תסביר לחברים שזה אבא שלי... ליבל גנב... לך תסביר להם שגם ליבל גנב... ברגע שהוא אבא!!! הוא יותר חשוב מקודש וקדשיו!!! אפרים עדכן שאתה השתי חלות תודה וחתית הבשר הוא כבר לא יוכל לאכול... והוא דאג שמישהו אחר יאכל את זה... עד חצות לילה...

בשעות הצהרים הגיע החברותא של אפרים... ר' ציחא הגר הישישי!!! ר' ציחא הוא תוספה בפני עצמה, מדובר בגר שעזב את אבי ועמו וילך אל עם אשר לא ידע תמול שלשום... ומאז הוא ממש כמו שבט הלוי שנדבה אותו ורחו והבינו מדעו ועזב חשבונות הרבים וכל היום הוא יושב בבית המדרש... ואפרים הוא אחד מהת"ח שמלמדים אותו תורת ה'... וגם היום ר' ציחא הגיע לבית המדרש כבכל יום... והפעם הוא רואה שאפרים נראה טרוד... עגמומי ומדוכדך... ר' קטיפא ניסה לשאול בעדינות מה קרה... אפרים נאנח... לא נעים לי לומר... אני קצת מקנא בך... אתה גר!!! הותרת את כל העבר שלך מאחור... כתינוק שנולד דמי... אין לך מצפון על ההורים והמשפחה שנתרו אי שם... אבל אני יהודי!!! ויש לי יחס ואני מחויב בכבוד אב... והיום היה לי מפגש עם אבא שלי והלב שלי נקרע!!!! הלב שלי נשבר לרסיסים לראות את אבא שלי מתגולל בחרפה וביזיון... מפרשיה לפרשיה... ואני מכיר את אבא שלי... לא תמיד הוא היה כזה!! הצרות והחובות שעלו והשתרגו עליו מכל הכיוונים... כתוצאה מזה נוצר מצב שאין לו מה להפסיד... הוא יודע שמה שהוא יעשה ומה שלא יעשה... את הררי החובות שלו אף פעם לא יכסה... גם אם הוא ימכר לעבד עברי לשש שנים ויכסה את החובות... הוא מסיים בזה רק את הקרן!!! ואז רק יתחילו לגלגל עליו את כל הכפל והד' וה' ותכל'ס... אני הבן שלו!! וכואב לי לראות את אבא שלי כך, כשאין לי שום דרך איך להוציא אותו מהבוץ... ר' קטיפא הישישי שקע בהרהורים... ואז לפתע הוא הפטיר ואמר: אתה יודע מה אפרים... אתה הרי יודע שאני אדם מבוזר וערירי... אין לי ילדים וסתם ככה אין לי יורשים!!! אם ככה... יש לי הצעה... אם העניינים ימשיכו להתגלגל ככה... הרי במקודם או במאוחר... יום אחד ב"ד ימכרו אותו לעבד... כשהו יקרה!! אני אציע את עצמי לקנות אותו ו... אפרים נאנח וקטע את ר' קטיפא... או... אני רואה שאתה לא קולט כמה מדובר... אף ישישי בגיל שלך לא מוכן לקנות עבד שנמכר בגנבות... תבין שעבד שנמכר בגנבות זה פרוייקט סוציאלי לכל דבר!!! כי אם בתור בן חורין הוא היה גנב... אז בתור עבד שמסתובב לך בתוך הבית... כ"ש שהוא יהיה גנב... בפרט שקיי"ל שעבד שגנב פטור (שאם יקניטנו רבו ין וידיק גדישו של חבירו וכו')... כך שלקנות עבד עברי זה תיק סוציאלי מורכב שרק אנשים מאוד מסיימים מוכנים ללכת על ההרפתקאה הזו... לא בשביל אדם מבוזר כמותך... ר' קטיפא חייך ואמר: אפרים... בדיוק בשביל זה אני גר!!! ובתור גר יש לי שוק מיוחד!!! בשוק של העבדים עבריים שמוכרים עצמם להיות מטפלים בקשישים... יש מחירון מסוים!! ואילו יש מחירון יותר זול... עבדים ששומעים שאני גר... הם פתאום מוכנים להתקפל ולבא אצל בכל מחיר... תנחש למה?? אני לא טיפש... אני מבין מצוין למה... כי היות ואין לי יורשים!!! אז הם פשוט בונים עלי... הם בונים להיות ב'ציצית נשמה' שלי ולזכות בכל הנכסים שלי לאלתר... אני מודע לכך שזה השיקול שלהם!! אבל אני לא לוקח ללב... כי סו"ס זה משחק לטובתי... כי ככה הם משקיעים בי ובנכסים שלי עם כל הלב... מתוך הימור שאולי הם משקיעים בשלהם... תכל'ס... עדיין לא קניתי עבד עברי!!! ובשבילך... בשביל הפגם משפחה שלך אני מוכן לקנות את אבא שלך בתור המטפל שלי... ואותי הוא לא יגנוב!!! הוא גם לא ישרוף את הגדיש שלי... כי אבא שלך גם יעשה את החשבון שכולם עושים... ואני בעד!!! אחרי 120 הוא יזכה ברכוש שלי וזוהו הוא יוכל לסגור את כל הפינות... ואדרבה!! אני בעד לדבר איתו על זה מראש... שכבר מעכשיו יראה אור בקצה המנהרה ולראות בזה תכנית שיקום ריאלית להתייצב על דרך המלך!!! אפרים השתומם!!! הוא היה מופתע בכל קנה מידה!! על כזה היקף של תכנית שיקום הוא לא חלם בחיים שלו!!! ציחא הגר סיים ואמר: תדע לך אפרים!!! אני מוכן לעשות זה רק בשבילך!!! לא בגלל שאתה החברותא שלי... אלא בגלל שככה איכפת לך מאבא שלך... הזהרו באבות של בני עניים...

ניתן עניינו וליבנו להיות מצירים

עליהם...

המצפון שלי כיהודי מחייב בימים אלו להקדיש פניה או טור בעלון לצערם של ישראל והדם יהודי שממשיך להישפך שם במלחמה... מה אכתוב בטור הזה?? לא יודע... אולי עדיף להשאיר טור ריק ולא לכתוב כלום... אבל איזכור חייב להיות!!! חייבים לזכור שחלפו ארבעה חודשים של לחימה ועדיין כלל ישראל שרוי בצער... ---

עכ"פ לצורך העניין... הפעם אקדיש כמה משפטים ספורים על התופעה הכאובה ביותר ולצערנו גם מצויה בכך וכך אחוזים של חיילים יהודים שנהרגים מכדור תועה של אחיהם היהודים... אז זהו!!! שיהושע בן נון מקדיש לנושא הזה ברכה מיוחדת!!!

הסיפור היה בשבט גד... שכידוע הם היו הגדול הנאמן והציתן ביותר למשה רבינו ואח"כ ליהושע בן נון... והנאמנות שלהם הייתה בלתי נתפסת הם עזבו את המשפחה וילדים קטנים במשך י"ד שנה שכיבשו וחלקו (למרות שע"פ התנאי מראש משה רבינו חייב אותם רק את ה' שכיבשו ולא שחלקו... אבל הם מווימתם נשארו בשדה הקרב עוד שבע שנים נוספות כדי להיות הצוות הנאמן של יהושע בן נון) מדובר היה בגיבורים עצומים... שהרוגיהם ניכרים!! כי הם היו מוכים זה היה זרוע אף קדקוד- ראש ויד ביחד... "פניהם כפני לבאים..." בקיצור: לוחמים ללא חת במשך ארבע עשרה שנה ברציפות...

ואז!!! סו"ס הגיע הרגע הגדול להיפרד מהרועה הנאמן יהושע בן נון... ולפתע יהושע מפתיע אותם... ומברך אותם אותם ש... שינצחו במלחמה!!! ושבת גד נבהלים... על מה יהושע מדבר? סיימנו עם המלחמה... הם יודעים שיהושע לא סתם מדבר... אם בדיוק עכשיו יהושע "זוכר" להיות מוטטר יותר מתמיד ולברך אותנו שננצח במלחמה כנראה שמחכה לנו עוד מלחמה... ולא סתם... אלא היות עוד יותר קשה ומסוכנת... עוד יותר מכל ה-14 שנים האחרונות... וכל ה"א" מלכים שהם הרגו... מה כבר יכול להיות??

נו... ומה קרה באמת???

בני גד מגיעים סו"ס הבייתה... סו"ס חוזרים לחיק משפחתם... ולפתע שוב מתחילה מלחמה!!! ההגריאים פתאום נזכרו לצאת ולהילחם... נו... לא נורא... בני גד למודי קרב... נו... בא נצא... נטרוף זרוע אף קדקוד ותוך יומיים נחזור הביתה...

אבל לא!!! הפעם זו מלחמה אחרת לגמרי לגמרי!!!

מה מתברר?? שהיות ועברו 14 שנים תמימות שבני גד לא ראו את הילדים שלהם... לבנתיים הילדים שלהם גידלו שער ארוך (דרך אבל...) והישמעאליים גם גידלו שער כדי להיות דומים להם... ואז הם התערבבו בהם... בקיצור: חטופים!!! וברגע שבני גד התחילו להילחם... הם פתאום מצאו את עצמם בחזית מסוכנת ובערה אמיתית!! זו החזית הראשונה שאתה לא יכול לדהור כלביא שכן ולטרוף זרוע אף קדקוד... כי אתה יכול בטעות להרוג את הבן שלך

אז הם הבינו ממה יהושע בן נון היה כ"כ מוטטר... למה דווקא עכשיו הם היו צריכים ברכה מיוחדת עוד יותר מכל מלחמות המלכים... ואז קרה נס ו"יהו הקב"ה בליבם של הבנים והיו אומרים עננו ה' עננו עננו אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי ישראל עננו, ה' הוא הכתיב 'ועזרו עליהם... כי לאלוקים עזקו' את הנס הזה צריכים גם עכשיו בחזית כ"כ בוצית ומסוכנת... בשעת!! מה שעמד לשבט גד זו הברכה של יהושע בן נון... וכעת גם אנחנו צריכים הרבה תפילות... כדי שברכת יהושע בן נון תחול גם לאחינו שנמצאים שם שיצאו מאפילה לאורה...

פרשת יתרו

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כד' שבט התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:58	17:50	18:26
16:56	17:48	18:22
16:56	17:48	18:22
16:58	17:50	18:26

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מבט לאחור
הוא תמיד מדע מדויק

כשם שהאדם מודה לה אחרי אכילתו, כך עליו להודות לה' עליו להודות לה' **בגמר לימודו**. כי גם לחם וגם תורה הוא שמעניק לנו זאת, ואין לנו מעצמו מאומה.

בחיותו בן שש עשרה רבי **מצליח מאוזן** זצ"ל (בשנת התרפ"ה) כבר כתב שאלות ותשובות באריכות, ביניהם תשובה אחת בעניין אם מותר ללמד לשון וכתב ערבי וחשבונות בבית הכנסת, ובה דן **בנקיאות רבה** בש"ס ופוסקים ומסיק להיתר. תשובה זו נשלחה לירושלים להגאון רבי **עובדיה הדאיה** זצ"ל (ותשובתו אליו נדפסה בספרו שאלות ותשובות ישכיל עבדי חלק א' אורח חיים סימן ז').

מסגנון הדברים חשב רבי עובדיה שהשולח אליו גברא רבא, ולכן ביקשו בסוף תשובתו **לטפל לו** במגבית לישבת "בית אל" (ישיבת המקובלים בירושלים, שרבי עובדיה היה אז מהלומדים שם), והשיבו: עדיין אני לומד בישיבה, ולא **נקי בהויות העולם** הזה כלל...

נכשלת בניסיון - עומד לפניך ניסיון יותר גדול: לא ליפול בייאוש מהכישלון.

מי שיודע לדבר אל עצמו ולשמוע את מה שהוא מדבר- הוא יודע גם **לדבר אל אחרים** והם ישמעוהו.

גם קיום מצווה חשוב למופת הגדול רבי **אלעזר משה מפינסק** זצ"ל היה מתנגד מובהק. פעם סיפר לו חסיד אחד על **מופת שעשה** רבו והסביר לו שהמופתים מרומזים בדברי חז"ל במדרש תנחומא (פרשת וארא סימן ג') צדיק גוזר הקב"ה מקיים. אמר לו ר' אלעזר משה: מופת **יותר גדול** הוא האדם מקיים מה שהקב"ה גוזר.

לע"נ רחל ורשל אלבו בת קלרה

אמרו בשם רבי **ישראל הבעש"ט** זצ"ל: אפילו הגדול שבישראל צריך לקחת לקח טוב **וללמוד** מכל אחד ואחד כל מידה טובה והנהגה נאותה, וגם "מן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן" מן השפל שבשפלים ומן הקטן שבקטנים "יקח הכהן" **כל הראוי** לקחת וללמוד.

בלתי אפשרי לנצח אדם שלעולם לא מוזתר.

הרה"ג רבי **יעיש קורין** זצ"ל, מכפר המקובלים מועציריה, היה צדיק גדול אשר חי **בקדושה יתירה**. שמירת עיניו הייתה לעילא לעילא, כל אימת שיצא מביתו, הקפיד לעטוף את ראשו בטלית כדי שלא יראת **מראות אסורים**. שקידתו בתורה הייתה להפליא ולא ביטל אפילו רגע אחד כמימריה לחנם, וגם כשיצא לדרך לרגל מלאכתו, היה גורס באוריתא תדיר או שפתותיו היו רוחשות תפילה להשי"ת.

חוץ מעבודתו כדיון בבית הדין המקומי וכפרנס לצבור, נהג הרב קורין להתבודד עם חבריו הצדיקים רבי דוד יעיש חדאד ורבי **שלמה טאביב** צוק"ל. כל התועדות הייתה אצל אחד מהם לפי הצורך, ויחידיו עסקו בנגלה ובנסתר, וכן **התייעצו** ביניהם.

יגעתי בתורה ולא מצאתי- אל תאמין אומרים חז"ל. היגיעה עצמה היא המציאה הכי נעלה

פקודיה לפהשבת

הזמן לי לראות יהודי נגיש לכספומט להוציא כסף, והבחנתי שפיו ממלמל. שאלתי אותו מה הוא אומר, הוא הסביר לי: ראה, הרי פעמים לא מעטות אני מכניס את הכרטיס המגנטי ומקבל מיד הודעה כי **זמנית לא ניתן שרות** לכרטיס זה. על כן אני מבקש: אנה, ה'אני זקוק עכשיו לכסף, עשה נא שאוכל לקבלו. כאשר אני שומע את שקשוק המכונה מבפנים הסופרת את השטרות אני כבר מודה לה' על חסדו עד עכשיו וחוזר ומבקש שלא תארע שם תקלה ביציאת הכסף, כי **פעם קרה ל** שלאחר שהייתי כבר בטוח בכספי נפסקה לפתע פעולת המכונה, הופיעה הודעה באדום שהמכשיר סגור, וטרחת הרבה ובזבזתי זמן עד שקבלתי את כרטיסי בחזרה בסניף שלי.

כאשר הכסף מגיע ממש לידי אני שב ומודה לה' על טובתו עמדי. **ואת למדתי ממשנה** במסכת ברכות האומרת שיש לפנות אל ה' בבקשה לעתיד לפני שנכנסים לעיר, ומיד עם סיום הכניסה יש להודות לו על שעבר. ושוב יש להתפלל לה' שיעברו את היציאה מן העיר בשלום ומיד עם סיום היציאה יש לפנות אליו בתפילת הודיה. למדתי מיהודי יקר זה, מה פירושה למעשה של **הליכה לפני ה' בארצות החיים**. האיש הזה חי ומהלך בכל עניניו הגשמיים הפשוטים עם ה' רבון על העולמים. ה"אני מאמין" שה' הוא לבדו המשגיח על כל הנעשה בעולם, ושרק אליו ראוי לפנות בתפילה ובבקשה, אינו משהו הכתוב אי שם בסידור אחרי תפילת שחרית, אלא חרות באש תמיד על לוח ליבו בכל מעשה ובכל רגע.

מי שיש לו **אבא כל יכול כזה**, אשר אליו הוא קשור בקשר רצוף כל הזמן. כל **בעייתי מתגמדות**, רוחו רגועה ונפשו שלווה תמיד. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: הרב שלום אזולאי זצ"ל הרב אברהם אבן עזרא זצ"ל זכותם תגן עלינו

כהיותו בישיבת סלבודקה פרצה שם דלקה גדולה.

(בימים האם היו בתי העיר עשויים עץ ושריפה אחת הייתה יכולה לכלות עיירה שלמה ולהותיר אחריה נזקים רבים בממון ופעמים אף בנפש) כול בני הישיבה ובתוכם רבנו ירוחם הלוי זצ"ל עבדו שעות רבות ללא לאות לכבות את האש לפנות ערב שעלה בידם לכבות את השריפה כליל נאספו בני הישיבה סביב רבנו ואז אמר להם: "עדין לא למדנו מאומה באו נא ונלמד קצת!" בני הישיבה שבקושי יכלו לעמוד רגליהם לאחר שעות של עבודה מאומצת הביטו בו בתימהון: "הכיצד נוכל לשבת ללמוד עתה?"

רבנו שהבחין במבוכתם נענה: "בואו לישיבה ותראו שיכול נוכל! - והכן כך היה. התלמידים פנו להיכל הישיבה, ורק אחרי כמה שעות לימוד פנו לטעום משהו ולישון.

זיכרון מיוחד הג"ר **נפתלי טרופ** זצ"ל, ראש ישיבת ראדין שוחח עם כמה מבחירי הישיבה על הגדולים שנתברכו **בזיכרון מיוחד** אחד מהנוכחים הזכיר את כוח הזיכרון המפליא של רבנו. נענה רבי נפתלי: "אינני מסכים אתך.

אומנם נכון שרבי **אלחנן** זצ"ל הוא בור סוד שאינו מאבד טיפה אבל אין זה מכוח הזיכרון הטבעי שלו אלא מכוח **הידאת שמים** שלו ומחבב כל כך את התורה הקדושה עד שהדברים נבלעים בדמו ונחרטים על לוח ליבו לכן

לשר השכחה אין שליטה עליו". בהזדמנות שאל רבנו את הספר "תשובות הריב"ש" שלא היה מצוי באותו זמן. הוא עבר על כל הספר **ושנתיים** לאחר מכן ראינוהו כותב מכתב ומעתיק מזיכרונו תשובה של הריב"ש **כלשונו**.

לא נוכל להיות אור לגויים שאנו בדרך כלל חושך לעצמנו

סיפר אחד התלמידים ששאל

את ראש הישיבה **הגרח"ב שינברג** זצ"ל על שיעור מקום הפיאות, וראש הישיבה ענה לו. והאיש אמר לו שעדיין לא הבין בבחירות את הדבר. **לפליאתו**, ראש הישיבה ביקש ממנו שיניח את ידו על מקום פיאותיו של ראש הישיבה עצמו... ראש הישיבה פתח וסגר את פיו כדי **שידיש את המקום** של חיבור העצם ואז ראש הישיבה שאלו: נו, הבנת?

הרבה דרכים נעבות הבורא הטובה שבכולן - לימוד התורה.

סיפר אחד: בהיותי ביער,

לפתע התנפלו עלי שלוש מאות זאבי טרף, ועמדו לקרעני לגורים. ונעשה לי נס ונצילתי מידם. שאל השואל: ומנין לך שהיו שלוש מאות, כלום היה לך לב למנותם? אמר להם המספר ואם היו מאתיים אין זה נס גדול. שאל אחר, וזו מנין לך, אם לא ספרת? אומר המספר: ואם היו מאה אין זה נס גדול. התעקש שואל אחר, גם מאה צריך לספור? חזור המספר ומתרעם, קטני אמנה,

ואם 50 זאבים מתנפלים, אינם מסוגלים לקרוע אדם לגורים? חזר העקשן והקשה, ו-50 אכן היו? אומר המספר, בואו נתפטר על 20. לא נרגעו העקשנים ושאלו, ו-20 אכן היו? התרגו המספר: ואם זאב אחד היה מתנפל עליכם כיצד הייתם נראים? חזר שוב העקשן הנורא ושואל, ואת הזאב אכן ראית כמו עיניך? אומר המספר: ואם לא היה זאב,

מה היה הרשוד שבין העצים?

מפני שיבה תקום התעורר ערם ימי זקנה.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חרשדי, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לילי, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת ויהודה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאירי, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מזן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבו שליט"א**

אמונה השומרת מ'נפילה'

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים (ב, ב).

מדוע מזכיר הקב"ה בהברחה הראשונה את יציאת מצרים, ואינו אומר: "אנכי ה' אשר בראתי את כל העולם"? משום ש'יצאה הקב"ה לקבע בלב עם ישראל את האמונה שהוא השליט היחיד בעולם, ואת כל אשר יחפץ ביבולתו לעשות. שום חק מחקי העולם אינו עומד בפני רצונו יתברך, וגם כל מה שנגרע בטבע העולם, אינו מקרה להיות, אלא הכל מאת ה'.

אלו היה מזכיר את בריאת העולם, עלול היה האדם לחשוב: בתחלה ברא ה' את העולם, אבל מאז הכל מתנהג לפי החקים ההם, ללא הנהגת ה'. לפיכך אמר הקב"ה: "אשר הוצאתיך מארץ מצרים" - אני שולט על העולם בכל רגע נתון. אני שולט על השמש ועל הירח, אני שולט על העפר ועל בעלי החיים. במאמר פי הבאתי על המצרים במצרים עשר מכות וקרעתי לפניכם את היים.

הנהגת ה' לא היתה רק בעבר, אלא היא ממשיכה להתקיים כל הזמן. הקב"ה לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים. מן האמונה הזו - שכל מה שקורה בעולם עושה ה' יתברך, אסור לנו לזוז במלא נימה:

הדבר שעוזר לאדם ביותר לשמר על עצמו מנפילה, זו האמונה. השחת דעת מאמונה ומן המחשבה על הקב"ה - היא תחלתה של כל נפילה. הגר"א זצ"ל היה אומר, כי עקר נתינת התורה לישראל היא כדי שישיומו בטחונם בה. כל המעוה נועדו כדי לתת לאדם תזכורות לאמונה ולבטחון. המזוזה מזכירה לאדם: יש ה' בעולם, שים את בטחונך בו. פשוט האדם לאכל כדי להשיב את גופו, מזכירים לו: קדם כל עליך לברך למי שהמזון שלו! אבל ורוצה לקום וללכת, מיד מזכירים לו: עליך לברך ברבת המזון.

כל "ברוך אתה ה'" הוא עוד בטחון בו יתברך. כל מעוה היא תזכורת להליכתנו על חבל צר כדי שלא נשבח את ה' במרוצת הדרך.

שבת שלום אל בית ישראל

כאשר אתה מדבר בטלפון ויודע שמעבר השני שומע עוד אחד את דבריך-כמה תהא זהיר בדבריך, אז תבין משמעות דברי חז"ל כי למעלה ממך "אוזן שומעת!"

כשעמדנו לעבור מבחן איסור והיתר אצל מרן הראש"ל, הגאון רבי **עובדיה יוסף שליט"א**. דאגנו שישב הרב **משה לוי** זצ"ל בסמוך לבוחן, כדי שיכלא עבורנו את **היברקסים** הצפויים להגיע במבחן קשה זה.

לפתע-שאלה בהלכות דם, מתוך חומר שלא היינו מוכנים אליו כלל, לא היה בחומר של הבחינה. הרב משה, באוניותו, **הציל את המצב** וענה בהרחבה ובפרוטרוט על השאלה מורכבת. מענין שלימים התברר שעל אותה שאלה מורכבת כתב רבנו שו"ת.

אחד אומר לאשתו: "הרופא עקר לי שתי שיניים למרות שהיה צריך לעקור רק אחת." "מדוע?", שאלה אשתו. "משום שלא היה לו עודף ממאה שקל."

חכם אברהם הכהן זצ"ל היה צדיק גדול שמסר נפשו על **לימוד התורה** בצומות ותעניות. הוא נודע בשקידתו העצומה בתורת הח"ן, תמיד נשאר ללמוד בבית המדרש במשך כל השבוע, רק בליל שבת חזר לביתו והסב עם בני משפחתו.

בלילות שבת המה ביתו מאנשים רבים שבאו **לשמוע מפי** את הקידוש לליל שבת, את שירי כוס היין עליו קדש, ערבבו בשתי פחיות יין וחלקום לבאים אשר ראו במשקה זה סגולה לרפואה והצלחה,

בתום הקידוש נהג חכם אברהם הכהן **לברך את** הבאים איש איש כפי צרכו ומעלילו.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?
בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

פרסום רוממה

פרסום • הפצה • הדפסה • הדבקה

נכל שהמודעה שלך
עוברת **יותר ידיים**
יש **פחות סיכוי**
שהיא תגיע ליעדה

איתנו המודעה שלך מגיעה
ישירות למדביק
כך שתגיע ליעדה בוודאות
ותמקסם את פוטנציאל
הפרסום שלה

הדבקת
מודעות
בבתי
כנסת

הפצת
פליירים
בתיבות
הדואר

הדבקת
מודעות
בבניינים

לקבלת הצעה משתלמת
במיוחד חייג עכשיו:

02.622.49.40

y3171670@gmail.com

פרסום רוממה

פרסום • הפצה • הדפסה • הדבקה

**אי אפסד
זהתעלם**

בעל עסק

כדי לבלוט בשטח אתה חייב
פרסום שונה, רענן וחדשני

מגזין תוכן ופרסום
קהילות

מופץ חינם: בבתי הכנסת, מקוואות והשטיבלאך.

צבע מלא | תוכן מקורי ומושך | מחולק ומודבק

ירושלים • בית שמש • מודיעין עילית

לקבלת הצעה משתלמת במיוחד חייג עכשיו:

02.622.49.40

k6224940@gmail.com

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיץ?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

בצרכיך אנחנו מאזינים ומתחייבים לשרת אותך במהירות ולספק לך את כל מה שאתה צריך!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם